

TAM TẶNG SONG NGŨ PĀḲI - VIỆT

VESAK 2550

Buddhist Cultral Center
125, Anderson Road,
Nedimala, Dehivala,
Sri Lanka

Sabbadānaṃ dhammadānaṃ jinaṭi.
Sự bố thí Pháp vượt trên tất cả các sự bố thí.

Thí Chủ: _____

Dâng đến: _____

Ước Nguyện: _____

Hồi hướng đến: _____

TAM TẠNG SONG NGŨ PĀḶI - VIỆT - TẬP 39

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

APADĀNAPĀḶI

PAṬHAMO BHĀGO

TẠNG KINH - TIỂU BỘ

THÁNH NHÂN KÝ SỰ

TẬP MỘT

PHẬT LỊCH 2552

DƯƠNG LỊCH 2008

In lần thứ nhất:
PL 2552 - DL 2008

Số Lượng 600 cuốn

ISBN: 978-955-1604-90-5

@Buddhist Cultural Centre
125 Anderson Road
Nedimala, Dehiwala - Sri Lanka

Tel: 94-11-2734256, 2728468
Fax: 94-11-2736737
Email: bcc@sri.lanka.net
Website: www.buddhistcc.com

MỤC LỤC TỔNG QUÁT

Mục Lục Tổng Quát	iii
Lời Tựa - Sinhala và Việt ngữ	v - xiv
Văn Bản của Bộ Tôn Giáo - Anh và Việt ngữ	xv - xvi
Thành Phần Nhân Sự	xvii
Lược Đồ Tam Tạng	xviii - xix
Lời Giới Thiệu	xxiii - xxvii
Các Chữ Viết Tắt	xxix
Mẫu Tự Pāli - Sinhala	xxx - xxxi
Mục Lục Thánh Nhân Ký Sự - Tập Một	xxxiii - lv
Văn Bản Pāli và Văn Bản Tiếng Việt	02 - 629
Thư Mục Câu Kệ Pāli	631 - 667
Thư Mục Danh Từ Riêng	669 - 677
Phương Danh Thí Chủ	679 - 684

--ooOoo--

*“Tathāgatappavedito dhammavinayo, bhikkhave, vivaṭo virocati,
no paṭicchanno.”*

*“Này các tỳ khưu, Pháp và Luật đã được công bố bởi đức Như Lai
là bộc lộ, chói sáng, không che giấu.”*

(*Āṅguttaranikāya Tikanipātapāḷi Kusinaravagga Paṭichannasutta,
Parivārapāḷi Ekuttarikanaya Tikavāra - Bộ Tăng Chi, Chương Ba
Pháp, Phẩm Kusinārā, Kinh Được Che Giấu; Luật Tập Yếu, Chương
Tăng Theo Từng Bậc, Nhóm Ba).*

ප්‍රස්තාවනා

සතා සංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂ්‍යයක් මනෝ ප්‍රණීධාන පුරා, නවාසංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂ්‍යයක් වාක් ප්‍රණීධාන පුරා, සාරාසංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂ්‍යයක් කාය වාක් ප්‍රණීධාන පුරා, සම්මා සම්බුදුවරුන් විසි හතර නමකගෙන් නියත විවරණ ලබා ක්‍රි.පූ. 623 දී පමණ බුද්ධත්වයට පත්ව, බරණැස මිගදායේ දී ධර්ම වක්‍රය පැවැත් වූ තැන් පටන් පන්සාලිස් වසක් තුළ දේශනා කරන ලද ධර්මය තථාගත ධර්මය නම් වෙයි. ඒ තථාගත ධර්මය ධම්ම-ධම්මඛකක- සද්ධම්ම ධම්මවිනය, බ්‍රහ්මවරිය. සාන- පාවචන - ආදී නාමයනගෙන් හඳුන්වා දී ඇත. මෙම සද්ධර්මයම ආනන්දය මාගේ ඇවෑමෙන් තොපගේ ශාස්තෘ වන්නේ යයි තථාගතයන් වහන්සේ විසින්ම පරිනිර්වාණයේ දී වදාරා ඇත. එයින් පෙනෙන්නේ බුදුන් වදාළ ධර්මයම භික්ෂුන් ගේ මර්ගෝපදේශකයා වූ වගයි. එසේ තිබියදීත් බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් පසුව සුභද්‍ර නම් භික්ෂුවගේ මතය වූයේ තථාගතයන් වහන්සේ නැති නිසා තම තමන්ට වුවමනා පරිදි භික්ෂුන්ට ජීවත්වීමට පුළුවන් බවයි. සුභද්‍ර භික්ෂුව තථාගත පරිනිර්වාණය ගැන සිතා ඇත්තේ කරදරයකින් මිදුණු අවස්ථාවක් ලෙසයි. සමහර විට වෙනත් මත ප්‍රකට නුවුවද තවත් භික්ෂුන් අතර මෙවැනි විනාශකාරී මති මතාන්තර පවතින්නට ඇත. සර්වඥයන් වහන්සේ ජීවත් ව සිටියදීම දේවදත්ත සුනක්ඛත්ත, අරිට්ඨ, සාති, ආදී භික්ෂුහු මෙවැනි මත උපදවන ලදහ.

ධර්මය සම්බන්ධව ගැටලුවක් මතු වූයේ කලතුරකින් වුවද, බුද්ධ ධර්මයේ පිරිසිදු බව ඒ අයුරින්ම රැක ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය, බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් පසුව ශාසන භාරධාරී වූ මහා කාශ්‍යප, උපාලි ආදී මහරහතන් වහන්සේලාට පැහැදිලි විය. උන්වහන්සේලා බුද්ධ පරිනිර්වාණයේන සිවුවන මස දෙවනදා රජගහනුවර වෙහාර පර්වත ප්‍රාන්තයේ සප්ත පර්ණි ගුහාද්වාරයෙහි. අජාසත් රජු විසින් තරවන ලද මණ්ඩපයට රැස් වූ පන්සියයක් මහ රහතන් වහන්සේලාගේ සහභාගිත්වයෙන් පළමුවන ධර්ම සංගීතිය පැවැත්වූහ.

ධර්ම විනයධර අනුබද්ධ මහාකාශ්‍යප, ධර්ම භාණ්ඩාගාරික ආනන්ද, අග්‍ර විනයධර උපාලි ආදී සිව්පිළිසිඹියා පත් මහරහතන් වහන්සේලා විසින් පවත්වන ලද මෙම සංගායනාව සෙසු සියලු සංගායනාවන්ට පාදක වූ බවක. සමස්ත බෞද්ධ භික්ෂු සංඝයා විසින්ම පිළිගන්නා ලද බවක් අට්ඨකථාවන්හි සඳහන් වෙයි. මෙම ප්‍රථම සංගායනාව කප්පියා කප්පිය සිකාපද පැනවීමත් බුද්දානු බුද්දක ශික්ෂාපද විනිශ්චයත් නිදානකොට පවත්වන ලද බැවින් පඤ්චසතික විනය සංගීති යන නමින් එය හඳුන්වයි. බුද්ධ වචනය නැතිනම් ශ්‍රී සද්ධර්මය පිටක වසයෙන්. බෙදුවේන ඒ ඒ පිටක එක් එක් සඛස පරම්පරාවලට දුන්නේත් මෙම සංගායනාවේ දීය.

ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාවෙන් වසර සියයක් ඉක්ම ගිය පසු කලාශෝක රජු දවස විශාල මහනුවර වැසි වජ්ජ භික්ෂුන් විසින් විනය විරෝධී වස්තු දහයක් විනයානුකූල කිරීමට උත්සාහයක් ගත්හ. මෙම දස වස්තු පිළිවෙත නීතියට පටහැනි මෙන්ම සදාචාරාත්මක නොවන බවද

ප්‍රකාශිතයහ. වජ්ජ භික්ෂුන්ගේ මෙම විනය විරෝධී උත්සාහයෙන් බුද්ධ ධර්මය රැක ගැනීම සඳහා දෙවැනි සංගායනාව පැවැත්විමි.

කාකණ්ඩ ප්‍රතන යස නම් මහරහතන් වහන්සේ, සබ්බකාමී, රේවත, සාල්හ, බුජ්ජ සෝභිත වාසභගාමී, සුමන, සාණවාසී සම්භුත යන රහතන් වහන්සේලා සාකඡ්ඡාකර මෙම සංගායනාව පවත්වන ලදි. සත් සියයක් රහතන් වහන්සේලා විසින් මෙම සංගායනාව පවත්වන ලදහ. සතක සතක විනය සංගීති නමින් යන නමින් හඳුන්වන මෙම සංගායනාවේදී වුල්ලවග්ගයේ සංගීති බැකි දෙක, මුණ්ඩරාජ සූත්‍රය, සෙරිස්සක විමාන කථා උත්තරවාද, ජේතවස්තු ආදිය පික පාලියට කතු කළහ.

විවිධ නිකායන් හට ගැනීමත් ඒ ඒ නිකායයන්වල අයිතිවාසිකම්, ඉගැන්වීම්, හා වත් පිලිවෙත් මගින් බුදු දහම කිලිටිවීමත්. දුග්ගීලයන් වැඩි වීමත්, ඒ නිසාම සිල්වතුන් විනය කර්ම සිදු නොකර සිටීමත්. විනයධර බහුශ්‍රැත සුපේශල භික්ෂාකාමී රහතන් වහන්සේලා ගම් දනව් අතහැර වනවාසී වීමත් යන අවස්ථා බුදුන් පිරිනිවී දෙසියපන්තිස් වසර වන විට දක්නට ලැබුනි. මෙම තත්වයෙන් සම්බුද්ධ ධර්මය ආරක්ෂාකර ගැනීම සඳහා බුද්ධ වර්ෂ දෙසිය පන්තිස් වැන්නේ දී අශෝක අධිරාජයාගේ දායකත්වයෙන් පැළලුප් නුවර දී තුන්වන සංගායනාව පැවැත්වීය. මෙම සංගායනාව පවත්වන ලද්දේ මොග්ගලී ප්‍රතක තිස්ස මහ රහතන් වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් රහතුන් වහන්සේලා දාහක් සම්බන්ද වෙමින්, අශෝකරාම යේදීය. කථා වස්තුපපකරණය මෙහිදී සංගීති විය. කථාවස්තුපපකරණය සංගායනා කර ඇත්තේ සම්මිතිය, ගෝකුලික ආදී නිකායයන් විසින් වැරදි කරුණු ගෙන විග්‍රහ කරන ලද ධර්ම කරුණු නිවැරදි කොට පිරිසිදු බුද්ධ ධර්මය රැකගනු සඳහාය. නව මසකින් නිම වූ මෙම සංගායනාව සාහස්සි ක නමින් හඳුන්වයි.

උපාලි රහතන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍ය පරම්පරාව විසින් විනය පිටකය ද, ආනන්ද පරපුරෙහි දීඝභාණක, සාරිපුතක පරපුරෙහි මජ්ඣිම භාණක, මහාකාශ්‍යප පරපුරෙහි සංයුතක භාණක අනුරුද්ධ පරපුරෙහි අංගුත්තර භාක ආදීන් විසින් සූත්‍ර පිට කය ද, ශාරිපුත්‍ර ශිෂ්‍ය පරපුරින් අභිධර්ම පිටකයද මෙම සංගායනාව වෙත පවත්වාගෙන ආහ.

භාණකයන්ගේ ප්‍රභවය -

සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් තෙමසකට පසු මහා කාශ්‍යප මහ රහතන්ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් රජගහනුවර දී පවත්වන ලද ප්‍රථම සංගායනාවේදී ධර්මය කියාව පිටකවලට කොටස්වලට බෙදුන. ඒ එක් එක් ධර්ම කොට්ඨාශයක් එක් එක් භික්ෂු පිරිසකට භාර කිරීම උචිත යයි මෙහි දී කල්පනා කර ඇත. කට පාඩමනේ තථාගත ධර්මය ආරක්ෂා කිරීමේ අවශ්‍යතාවය නිසා මෙලෙස වැඩ බෙදාගැනීමේ උවමනාව ඇතිවිය. ඒ ඒ ධර්ම කොටස් භාරදෙන ලද්දේ ඒ ඒ කොටස් පිළිබඳව ප්‍රවීණත්වයක් දැක් වූ භික්ෂු පිරිස් වලටය. උදාහරණ වසයෙන් විනය පිටකය භාරදෙන ලද්දේ විනය පිළිබඳ අග්‍රස්ථානය හෙබ වූ උපාලි රහතන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ පරපුරටය. සූත්‍ර පිටකය භාරදී ඇත්තේ ධර්ම

භාණ්ඩාගාරික ආනන්ද රහතන් වහන්සේගේ පිරිසටය. අභිධර්මය භාර දී ඇත්තේ ධර්ම සේනාපති සැරියුත් රහතන් වහන්සේගේ පරපුරටය.

දීඝ භාණක - මජ්ඣිම භාණක - සංයුක්ත භාණක - අංගුත්තර භාණකා ජාතක

භාණක, ධම්මපද භාණක, උභතෝ විභඩ්ග භානක, මහා අරියවංස භාණක ආදී වසයෙන් මෙම ශිෂ්‍ය පරම්පරා දිගින් දිගටම පිරිසිදු බුද්ධ ධර්මය රැකගෙන ආහ. මෙම භාණක පරම්පරාවල අවසාන පුරුක් ලංකාවේ විසූහ. භාණක වසයෙන් ත්‍රිපිටක බුද්ධ වචනය කට පාඩමින් රැකගෙන ආ මෙම පිරිස් අතර සුතතනතිකා - විනයධරා - අභිධම්මිකා - ධම්මධරා අට්ඨකථිකා - තිපිටකා - චතුතිකායිකා ආදී වශයෙන්ද ඒ ඒ ධර්ම කොටස් කට පාඩමින් ගෙන ආ හිඤ්ඤන් වහන්සේලා වූහ.

තුන්වන ධර්ම සංගායනාවෙන් පසුව. දඹදිව ථේරවාදාවරිය පරම්පරාවේ අවසාන පුරුක් වූ මොගගලි පුත්ත තිස්ස මහරහතන් වහන්සේගේ පාදාවනන අග්‍ර ශිෂ්‍යයා වූ මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේ විසින් සංගාහිත ථේරවාදී බුද්ධ ධර්මය ලක්දිවට ගෙන ආහ.

ථේරවාද -

ථේර යනුවෙන් හැඳින්වෙන පිරිස වැඩිමහල්ලන් ස්ථවිරයන් වසයෙන් ගැනේ. එනම් වැඩිමහල්ලන්ගේ ආයතනයට ථේරවාදයට අයත් සාමාජිකයෝය. මෙහි ථේර යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ ප්‍රථම ද්විතීය, සංගායනාවලට සහභාගි වූ මහා කාශ්‍යප, උපාලි - යස, ආදී වූ මහරහතන් වහන්සේලා විසින් සංගායනා කළ පාලි ධර්මය ථේරවාද නම් වේ. “දෙව සඛ්ඛිතයෝ ආරුළහ පාලියේ වෙඝ්ථ ථේරවාදො-ති බෙදිතබබං - සාහිමහා කසසප භුතීතං මහා ථේරානං වාදනතා ථේරවාදකොති වුවවති” යනුවෙන් සරඝ්ථ දීපනී ටීකාවෙහි එයි. ථේරිකා යනුවෙන් හඳුන්වන ථේරවාදීහු මගධ්‍ය සහ ජපයිනිය මූලස්ථාන කර ගත්හ. මෙයින් ලංකාවට පැමිණියේ උජ්ජයින් ශාඛාවයි. ථේරවාද ශාසනයේ පීතෘවරු වූවෝ පෝරාණයෝ වෙති. පෝරාණයෝ වූකලී සම්භාවනීය ආචාර්ය පිරිසක් වූ අතර ථේරවාද ශාසනය ඇතිවීමේදී හා තහවුරු කිරීමෙහි දී වැදගත් තැනක් ගත් බව පෙනේ.

තුන්වන ධර්ම සංගායනාවෙන් පසුව මිහිඳු හරහතන් වහන්සේ විසින් ලංකාවට ගෙන එන ලද්දේ ථේරවාදී ත්‍රිපිටකයයි මහින්දාගමනයෙන් පසුව ලංකාවේ ශ්‍රී ලාංකික හිඤ්ඤ පිරිසක් ඇති වූහ. උන්වහන්සේලා ඒ ත්‍රිපිටකය හදාළහ. සිංහලෙන් අටුවා උයූහ. දේවානම්පියතිස්ස රජුගේ ප්‍රධාන අමාත්‍යයකු වූ අරිට්ඨ පැවිදි වී රහත්වැ උන්වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් දේවානම් පියතිස්ස රාජ සමයේ (ක්‍රි.පූ. 247-207) දී ලංකාවේ පළමුවන සංගායනාව කර ඇත. මෙම සංගායනාවට සැටහසක් රහතන් වහන්සේලා සහභාගී වූ බව සඳහන්ය. සත්දෙනෙකුගේ යුත් ශිෂ්‍යානු ශිෂ්‍ය පරම්පරාවට අනුව මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේගේ ප්‍රථම ශිෂ්‍යයා වූයේ අරිට්ඨ තෙරුන්ය. අනුරාධපුරයෙහි, ථූපාරාමයේ මෙම සංගායනාව පවත්වා ඇත.

ධර්මශෝක රජුගේ මෙහෙයවීමෙන් ලංකාවට බුදු සමය ගෙන ආ මිහිඳු හිමියන් උදෙසා අනුරාධ පුරයෙහි ඉදි වූ ඉතා වැදගත් වූද ඉතා විශාල වූද ආරාමය මහා විහාරයයි. මෙම විහාරයෙහි වැඩ සිටි හික්කුන් වහන්සේලා සමාක් දෘෂ්ටික ථේරවාදීහු වූහ. ථේරවාදය ආරක්ෂා වූයේ මෙම විහාරයේදීය.

ථේරවාදී බුද්ධශාසනයට ආ බලපෑම් -

ථේරවාදී බුද්ධශාසනය කෙරෙහි වරින්වර යම් යම් මතවාදිවල බලපෑම් ද ඇතිවිය. එයින් එකක් නම් බුදුන් අතිමානුෂිකයයි විශ්වාස කළ ලෝකෝත්තර වාදයයි. ශ්‍රේෂ්ඨ ශාස්තෘවරුන්ගේ අභාවයෙන් පසුව අනුගාමිකයන් විසින් ඔහුගේ මිනිස් බව අමතක කොට ඔහු දේවත්වයෙන් සැලකීම ස්වාභාවිකය. ඔවුන් එසේ කරන්නේ ශාස්තෘවරයා කෙරෙහි දැඩි භක්තිය නිසාය. එහෙත් ථේරවාදීහු ඒ අතින් වැඩිදුර ගියේ නැත. ඔවුන් බුද්ධ කාය දෙස යථා තත්වයෙන් බැලූ බව පෙනේ. එයට අමතරව වෛතුලයවාද, නීලපට දර්ශන, ගුලහවාද ආදී නම්වලින් ථේරවාද ක්‍රිපිටකයට අයත් නොවූ විශේෂාංග බිහි වූවද ථේරවාද බුදු සමය විසින් ඒවා බැහැර කරන ලදී. මේ ආදී වසයෙන් වෛතුලය වාදීන්ගෙන් ඇතිවුණු නොයෙක් උපද්‍රව වලින් ථේරවාදය මහා විහාරික හික්කුන් විසින් බලවත් දුෂ්කරතා මැද ආරක්ෂා කරන ලදී. අන්‍යවාදී ධර්මයන් ථේරවාදයට ඇතුල්වනු වළක්වනු සඳහා ථේර වාදීහු හැම අයුරින්ම සටන් කළහ. මහාසේන රාජ්‍ය සමයේදී මෙම සටහන ප්‍රකටව කෙරුණු විට ථේරවාදීහු ජය ගත්හ. මෙම මහා විහාරය පිළිබඳව කීර්තිරාවය හැම තැනම පැතිර පැවතිණ. නිර්මල ධර්මය ලබා ගැනීම සඳහා විදේශිකයෝ ලංකාවට ආහ. විශාඛ පීතිමල්ල, බුද්ධ සෞභ යන අය ඉන් සමහරෙකි.

පොඤ්ඤ සංගීතිය -

මිහිඳු හිමියන් විසින් ලංකාවට ගෙන එන ලද ක්‍රිපිටක ධර්මය වසර හාරසියයක් පමණ කට පාඩමින් පැමිණි මහා විහාරික හික්කුන් වහන්සේලා ඒ පිරිසිදු ථේරවාදය පරපුරෙන් පරපුරට ගෙනයාමේ උදාර වූ ද පවිත්‍ර වූද චේතනාවෙන් බුද්ධ වර්ෂ 440-454 අතර කාලයේ වළගම්බා රජු දවස පොත්වල ලියවීය. වළගම්බා රජු දවස ලේඛනාරූඪ කළේ රජගහ - වේසාලී - පාටලී පුත්‍ර - නගරවල පැවැත් වූ ධර්ම සංගායනාවන් හි දී තෝරා බේරාගෙන සංග්‍රහ කළ ක්‍රිපිටකයයි. ලෝකයේ ප්‍රථම වරට සිංහල රහතුන් විසින් කරන ලද මෙම පොඤ්ඤ සංගීතියෙන් පසුව, බුද්ධ ශ්‍රාවකයන් අතුරෙන් ඉතා උසස් විනය ධරයා වූ උපාලී තෙරුන්ගෙන් පැවත එන්නේ යයි සලකන ථේරවාදී පාලී ක්‍රිපිටකය සියම්, කාම්බෝජ, බුරුම ආදී දකුණු දිග රටවල පැතිර ගියහ.

වම්පා (වියටිනාමය) -

ඉන්දු චීන අර්ධ ද්වීපයේ නැගෙනහිර ප්‍රාන්තයේ දකුණු කොටස වන වත්මන් වියටිනාමය ඇත. අතීතයේ වම්පා නමින් හඳුන්වා ඇත. බුදු සමය ක්‍රි.ව. 3 වැනි සිය වසේදී පමණ මෙහි තහවුරු වන්නට ඇතැයි සිතිය හැකිය. ක්‍රි.ව. 605 දී වම්පා අග නගරය චීනුන් විසින් ආක්‍රමණය කොට බෞද්ධ වස්තූන් චීනයට ගෙනගිය බව චීන ලියවිලි වල සඳහන්ව ඇත. මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ ක්‍රි.ව. 7 වන සියවස ට පෙර වර්තමාන වියටි නාමයේ බුදු දහම ප්‍රචලිතව පැවති බවයි. වම්පාහි බෞද්ධයන්

පොදු වසයෙන් ආර්ය සම්මිතිය නිකායට අයත් වූ අතර සර්වාස්ති නිකායේ ස්වල්ප දෙනකු ද සිටි බවයි. ක්‍රි.ව. 8 වැනි සියවසේ ශිලා ලේඛනයකින් පෙනී යන්නේ වම්පානි මහායාන බුදු දහම බලවත්ව පැවැති බවත්, සමහර රජවරුන්ගේ ද ආශීර්වාදය ලද බවත්ය. පසු කාලයක දී මහායානයෙන් කැඩී ආ තන්ත්‍රයානය ද එහි වූ බව පැහැදිලිය.

ක්‍රි.ව. 15 වන සියවසේදී උතුරේ අන්තම්වරුන් විසින් රට අල්ලා ගන්නාතෙක් මහායාන ස්වරූපයේ බුද්ධාගම වම්පානි (වියට්නාමයේ) ජීවමාන බලවේගයක් විය. පසුව වම්පානි පැරණි ආගම වෙනුවට චීන ස්වරූපයෙන් යුත් බුදු සමය එහි බලපවත්වා ඇත.

වියට්නාම ජාතික භික්ෂු ඉන්දුවන්ද -

වියට්නාම ජාතික ඉන්දුවන්ද භික්ෂුන් වහන්සේ වසර කීපයකට පෙර ලංකාවට වැඩමවා, කෝට්ටේ සිරි ජයවර්ධනාරාමයේ වැඩ සිටිමින් සිංහල භාෂාව කියවීමටද පාළිභාෂාවද හදාරා ඇත. බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය මගින් මුද්‍රිත බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ සමූහය පරිශීලනය කළ මෙම හාමුදුරුවෝ පාලියෙන් ඇති ත්‍රිපිටකය සිංහලෙන් හදාරා වියට්නාමී භාසාවට පරිවර්තනය කර ඇත. වියට්නාම ඉතිහාසය දෙසත් ත්‍රිපිටකයේ ඉතිහාසය දෙසත් බැලූ විට එය ඉතා වැදගත් ප්‍රාතිහාර්යමය කටයුත්තකි. මුළු ථේරවාදී ත්‍රිපිටකයම වියට්නාම බසට පරිවර්තනය කිරීම උන්වහන්සේගේ උත්සාහයයි. බලාපොරොත්තුවයි. එය එසේ වූ විට එය වර්තමාන වියට් නාමයේ සමාක් දෘෂ්ටිය ථේරවාදී ත්‍රිපිටකය ප්‍රචලිත වී ථේරවාදී බෞද්ධයන් ඇති වීමට හේතුවක් වනු ඇත. ඒ අනුව වියට්නාම දේශයට ථේරවාදී ත්‍රිපිටකය ගෙන ගිය ධර්මදූතයා ඉන්දුවන්ද භික්ෂුව වසයෙන් වියට්නාම ඉතිහාසයේත් ලංකා ඉතිහාසයේත් ඉතිහාස ගතවනු නියතය.

උන්වහන්සේ ගේ චේතනාව උදාරතරය. අප්‍රතිහත ටෙටර්යය විශ්මය ජනකය. උන්වහන්සේගේ මෙම සත් ක්‍රියාවට ලංකාවේත් - වියට්නාමයේත් බෞද්ධයෝ සහයෝගය දැක්විය යුතුය. වියට්නාමයට ථේරවාදය ගෙනයන ධර්ම දූතයා උන්වහන්සේ වන බැවිනි.

උන්වහන්සේ ඉටාගත් කාර්යය නිරූපිතව ඉටු කරන්නට ආරෝග්‍ය සුවයත්, ආර්ථික සම්පතත් ලැබේවායි ! ඉති සිතින් පත්මිහ.

කිරම විමලජෝති ස්ථවිර
අධ්‍යක්ෂ
බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය
නැදිමාල
දෙහිවල
2550 නිකිණි මස

LỜI TỰA

(Lời dịch Việt của bản tiếng Sinhala)

--ooOoo--

Đức Phật của chúng ta sau khi trải qua vô số kiếp thực hành các pháp toàn hảo và lần lượt tiếp nhận sự thọ ký của hai mươi bốn vị Phật tiền nhiệm rồi đã chứng quả Toàn Giác vào năm 623 trước Tây Lịch. Ngài đã thuyết giảng bài Pháp đầu tiên, tức là bài Kinh Chuyển Pháp Luân, ở tại Migadāya thành Bārāṇasī. Lời giảng dạy của đức Phật được biết đến với nhiều tên gọi: Giáo Pháp, Chánh Pháp, Pháp và Luật, Phạm Hạnh là một số tên gọi đã được nói đến. Đức Phật đã nói với vị trưởng lão Ānanda rằng: “Sau khi ta Niết Bàn, chính các Pháp và Luật đã được ta giảng dạy sẽ là thầy của các người.” Điều ấy có nghĩa là Giáo Pháp của đức Phật sẽ là kim chỉ nam cho các vị tỳ khưu tu tập. Tuy nhiên, ngay sau sự ra đi của đức Phật vị tỳ khưu tên Subhadda đã có quan điểm rằng: “Bởi vì đức Phật đã không còn, các đệ tử của Ngài có thể sống cuộc sống theo như ước muốn của mình.” Và còn có những vị tỳ khưu khác như Devadatta, Sunakkhatta, Ariṭṭha ngay lúc đức Phật còn tại tiền cũng đã có các suy nghĩ như vị tỳ khưu Subhadda.

Tuy nhiên, khi vấn đề liên quan đến Giáo Pháp của đấng Toàn Giác vừa mới nảy sinh, các vị A-la-hán hộ trì Giáo Pháp như Ngài Mahā Kassapa và Ngài Upāli đã nghĩ đến sự cần thiết của việc bảo vệ tính chất thuần khiết của Giáo Pháp. Do đó, vào ngày thứ hai của tháng thứ tư sau khi đức Phật Niết Bàn, cuộc Kết Tập lần thứ nhất đã được thực hiện với sự tham dự của năm trăm vị A-la-hán tại hang động Sattapaṇṇī dưới sự bảo trợ của đức vua Ajātasattu (A-xà-thế). Cuộc Kết Tập Giáo Pháp được tiến hành bởi các vị tỳ khưu Mahā-kassapa, Ānanda, Upāli, và các vị Thánh A-la-hán khác đã là nền tảng cho các cuộc kết tập về sau. Chú Giải đề cập rằng cuộc Kết Tập Giáo Pháp này đã được tất cả các vị tỳ khưu thừa nhận. Cuộc Kết Tập Giáo Pháp lần thứ nhất này còn được gọi là Cuộc Kết Tập về Luật của năm trăm vị vì có liên quan đến các điều học nhỏ nhặt và ít quan trọng (khuddānukhuddakasikkhā). Giáo Pháp của đức Phật đã được phân chia thành Tạng (Piṭaka) trong cuộc kết tập này.

Cuộc Kết Tập lần thứ nhì đã được tổ chức vào khoảng một trăm năm sau lần thứ nhất vào thời trị vì của đức vua Kālasoka. Cuộc kết tập này dựa trên nền tảng của “Mười sự việc không được phép.” Các vị tỳ khưu xứ Vajjī đã ra sức vận động để hợp thức hóa mười sự việc xét ra có bản chất không đúng với Luật. Cuộc Kết Tập lần thứ nhì đã

được tiến hành bằng hình thức hội thảo giữa các vị tỳ khưu A-la-hán Sabbakāmi, Revata, Sālha, Ujjasobhita, Vāsabhagāmika, Sambhūta Sānavāsī, Yasa Kākaṇḍakaputta, và Sumana. Bảy trăm vị A-la-hán đã tham dự cuộc Kết Tập này. Cuộc Kết Tập Giáo Pháp lần thứ nhì này còn được gọi là Cuộc Kết Tập về Luật của bảy trăm vị. Trong cuộc Kết Tập này, hai chương về Kết Tập ở Cullavagga (Luật Tiểu Phẩm), bài kinh Muṇḍarājasutta, Serissaka Vimānakathā Uttaravāda, Petavatthu, v.v... đã được công nhận vào Chánh Tạng Pāli.

Do sự xuất hiện của nhiều bộ phái, tính chất đúng đắn về giáo lý và sở hành của các bộ phái chính bị suy giảm, các vị tỳ khưu chân chánh đều lui vào rừng ở ẩn. Nhằm bảo vệ phẩm chất của Giáo Pháp đức Phật trong tình trạng này, vào khoảng hai trăm ba mươi năm sau thời kỳ đức Phật Niết Bàn cuộc Kết Tập lần thứ ba đã được tổ chức ở tại Āsokārāma do đức vua Asoka. Cuộc Kết Tập này đã được tiến hành bởi vị tỳ khưu A-la-hán Moggaliputta Tissa cùng với một ngàn vị A-la-hán. Đặc biệt bộ Kathāvatthupakaraṇa đã được trùng tụng nhằm chỉnh đốn những sai lầm đang được thực hành bởi các bộ phái. Cuộc Kết Tập này đã hoàn tất sau chín tháng và đã được gọi là cuộc Kết Tập của một ngàn vị.

Sau cuộc Kết Tập lần thứ nhất, Tạng Luật đã được duy trì do các vị tỳ khưu thuộc nhóm của vị Thánh A-la-hán Upāli, Tạng Kinh gồm có Trường Bộ do nhóm của ngài Ānanda, Trung Bộ do nhóm của ngài Sāriputta, Tương Ưng do nhóm của ngài Kassapa, Tăng Chi do nhóm của ngài Anuruddha, và Tạng Vi Diệu Pháp do nhóm của ngài Sāriputta .

Sự thành lập các nhóm trì tụng (bhāṇaka):

Sau Cuộc Kết Tập lần thứ nhất, Giáo Pháp đã được phân chia thành nhiều phần và các phần chính yếu đã được giao cho các vị tỳ khưu tinh thông về lãnh vực ấy có nhiệm vụ duy trì và phổ biến. Một số nhóm trì tụng chính là nhóm Trì Tụng Trường Bộ (Dīghabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Trung Bộ (Majjhimbhāṇaka), nhóm Trì Tụng Tương Ưng (Saṃyuttabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Tăng Chi (Aṅguttarabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Kinh Bốn Sanh (Jātakabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Kinh Pháp Cú (Dhammapadabhāṇaka), nhóm Trì Tụng hai Bộ Luật (Ubhato Vibhaṅgabhāṇaka), nhóm Trì Tụng bộ Đại Sử về Thánh Nhân (Mahā Ariyavaṃsa), v.v... Các vị đệ tử này đã làm phong phú và gìn giữ Giáo Pháp bằng phương tiện trùng tụng bằng trí nhớ. Nhóm cuối cùng của các vị trì tụng này đã sống tại Sri Lanka. Sau cuộc Kết Tập lần thứ ba, Giáo Pháp của đức Phật đã được truyền sang Sri Lanka do

công của Trưởng Lão Mahinda là vị đệ tử của ngài tỳ khuu A-la-hán Moggaliputta Tissa.

Theravāda: Ý nghĩa của từ “Thera” là “Trưởng Lão.” Các thành viên của Theravāda là các vị trưởng lão. Các vị tỳ khuu Mahākassapa, Upāli, Yasa, v.v... đã tham dự cuộc Kết Tập Giáo Pháp lần thứ nhất và thứ nhì đã trùng tụng Chánh Tạng, và các lời trùng tụng ấy được gọi là Theravāda. Sớ giải tên Sāratthadīpanī Tīkā có đề cập rằng: “Sabbam theravādanti dve saṅgītiyo āruḥhā pāliyevettha “theravādo”ti veditabbā. Sā hi mahākassapapabhuṭiṇaṃ mahātherānaṃ vādattā “theravādo”ti vuccati.” Các vị Theravāda còn được gọi là Therika (thuộc về các vị Trưởng Lão). Các vị này sống chủ yếu ở Magadhya và Ujjayini. Trong số các vị này, nhóm Ujjayini đã đến Sri Lankā. Các vị trưởng thượng “Porāṇa” của Giáo Hội Theravāda là những vị thầy lỗi lạc và đã đóng vai trò vô cùng quan trọng trong việc thành lập Giáo Hội Theravāda.

Sau cuộc Kết Tập lần thứ ba, ngài tỳ khuu Mahinda đã đem Tam Tạng của Theravāda đến xứ sở Sri Lanka và đã chuyển hóa được rất đông người xuất gia theo Phật Giáo. Các vị ấy đã học tập Tam Tạng và đã viết Chú Giải bằng tiếng Sinhala. Cuộc Kết Tập Giáo Pháp đầu tiên ở Sri Lanka đã được thực hiện bởi vị tỳ khuu A-la-hán Ariṭṭha trước đây là vị quan đại thần của đức vua Devānampiya Tissa (247-207 trước Tây Lịch). Đã có sáu mươi ngàn vị A-la-hán tham dự. Tỳ khuu Ariṭṭha chính là vị đệ tử đầu tiên của ngài Mahinda. Cuộc Kết Tập đã được tổ chức tại tu viện Thūpārāma ở Anurādhapura.

Tu viện Mahā Vihāra đã được xây dựng cho ngài Mahinda và đã có một vị trí vô cùng lớn lao và quan trọng đối với Giáo Hội Theravāda. Lúc bấy giờ đã xảy ra nhiều sự kiện có liên quan đến lời Giáo Huấn của đức Phật, sự kiện Lokuttaravāda là một. Mặc dầu có nhiều khó khăn phải đối phó nhưng các vị tỳ khuu ở Mahā Vihāra đã bảo vệ được sự thuần khiết của Giáo Pháp và đã được khắp nơi biết tiếng. Do đó, nhiều người ngoại quốc đã đến Sri Lanka để tiếp thu Phật Giáo, trong đó có Visākha, Pītimalla, Buddhaghosa, v.v...

Sự Kết Tập thành sách:

Tam Tạng Giáo Pháp do Ngài Mahinda đem đến và giảng dạy cho các vị tỳ khuu ở Mahā Vihāra đã được duy trì bằng trí nhớ trong bốn trăm năm. Vào thời trị vì của đức vua Vaḷagamba (440-454 theo Phật Lịch), Tam Tạng đã được ghi lại thành các tập sách. Sau đó, Tam Tạng Pāli này đã được truyền sang các nước như là Thái Lan, Cambodia, và Miến Điện.

Champa (Việt Nam):

Được biết Champa là vùng đất ở về phía đông nam của bán đảo Đông Dương, hiện nay là Việt Nam. Điều được phỏng đoán là triết học Phật Giáo đã được thiết lập tại xứ này vào khoảng thế kỷ thứ 3 sau Tây Lịch. Vào khoảng năm 605 sau Tây Lịch, thủ đô Champa đã bị chiếm đóng bởi người Trung Quốc và họ đã du nhập Phật Giáo vào Trung Quốc; điều này được ghi lại trong văn kiện của Trung Quốc. Điều rõ rệt là Phật Giáo đã được phổ biến tại Việt Nam trước thế kỷ thứ bảy sau Tây Lịch và Phật Giáo Champa là chánh yếu và được liệt kê vào bộ phái Arya Sammiti là một nhóm nhỏ thuộc bộ phái Sravasti. Tư liệu của thế kỷ thứ tám sau Tây Lịch được ghi lại trên bia đá chứng tỏ rằng Phật Giáo Mahāyāna đã hiện diện ở Việt Nam và Tantrayāna phát xuất từ Mahāyāna cũng có mặt.

Vào thế kỷ thứ 15 sau Tây Lịch, người Annam ở phía bắc đã kiểm soát xứ sở và Phật Giáo mang đặc điểm của Mahāyāna đã có sự tác động. Về sau, Phật Giáo mang đặc điểm của Trung Quốc đã tác động đến xứ sở này thay vì Phật Giáo Champa trước đây.

Vị tỳ khuu Indacanda người Việt Nam đã đến Sri Lanka trong những năm gần đây và đang ngụ tại tu viện Sri Jayawardhanaramaya khu vực Kotte. Vị này đã học Pāli và đã sử dụng Tam Tạng Pāli ấn bản Buddha Jayanti do Buddhist Cultural Centre ấn hành. Vị này đã học Tam Tạng và sau đó dịch sang tiếng Việt Nam. Khi xem xét đến lịch sử của nước Việt Nam và lịch sử của Tam Tạng, chúng tôi nhận thấy rằng sự nỗ lực và ước nguyện thực hiện Tam Tạng Song Ngữ của vị này thật là phi thường. Nếu việc làm ấy được thành tựu thì sự hiểu biết về Tam Tạng của Theravāda ở Việt Nam sẽ được phổ biến và Phật Giáo Theravāda ở Việt Nam sẽ thêm phần phát triển. Khi ấy, vị tỳ khuu Indacanda sẽ là người sứ giả có công đóng góp cho sự hoằng Pháp của Phật Giáo Theravāda ở Việt Nam và điều này sẽ được ghi nhận bởi lịch sử của hai nước, Việt Nam cũng như của Sri Lanka.

Ý định của vị tỳ khuu này thật lớn lao, và sự nỗ lực của vị này thật đáng khâm phục. Chư Phật tử sống ở Sri Lanka và Việt Nam hãy nên hỗ trợ tỳ khuu Indacanda trong công việc dẫn thân này.

Chúng tôi phúc chúc cho tỳ khuu Indacanda được sức khỏe, sống lâu, và đạt đến sự thành công đối với điều ước nguyện của mình.

Venerable Kirama Wimalajothi
Giám Đốc Buddhist Cultural Centre
Nedimala, Dehiwala, Sri Lanka
Tháng Nikini 2550.

ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය
 மத விவகார அமைச்சு
 MINISTRY OF RELIGIOUS AFFAIRS

මගේ අංකය }
 என் எண் }
 My No }

ඔබේ අංකය }
 உமது எண் }
 Your No }

24th May, 2006

This is to certify that the bilingual Tripitaka in Pali and Sinhala in connection with the 2550th Buddha Jayanthi Commemoration is the correct version of the Pali Text. The Pali text in Roman Characters has its equivalence in content and validity to the original in Sinhala characters.

 B.N.Jinasena
 Secretary
 Ministry of Religious Affairs

115, විජේරාම මාවත, කොළඹ 07, ශ්‍රී ලංකාව. 115, வீஜேராம மாறதிகள், கொழும்பு 07, ஸ்ரீ லங்கா. 115, Wijerama Mawatha, Colombo 07, Sri Lanka.

කාර්යාලය asifan@rcsl.lk Office	94-11-2690896	தொலை குகைகள் Fax	94-11-2690897	මහාමාත්‍ය අමාත්‍ය பிரதி அமைச்சர் Deputy Minister	94-11-5375128 94-11-2690898	ලේකම් செயலாளர் Secretary	94-11-2690736
--------------------------------------	---------------	------------------------	---------------	--	--------------------------------	--------------------------------	---------------

Ministry of Religious Affairs

--ooOoo--

Ngày 24 tháng 05 năm 2006

Xác nhận rằng Tam Tạng song ngữ Pali và Sinhala ấn tống vào dịp lễ kỷ niệm Buddha Jayanthi lần thứ 2550 là chính xác về phần Pali văn. Phần Pali văn được phiên âm sang mẫu tự Roman có giá trị tương đương về nội dung so với văn bản gốc bằng mẫu tự Sinhala.

B. N. Jinasena
Thư Ký
Chánh văn phòng

Địa Chi: 115 Wijerama Mawatha, Colombo 07, Sri Lanka

Office: 94-11-2690896

Fax: 94-11-2690897

Deputy Minister: 94-11-5375128, 94-11-2690898

Secretary: 94-11-2690736

THÀNH PHẦN NHÂN SỰ:

CỐ VẤN DANH DỰ:

Ven. Devahandiye Paññāsekara Nāyaka Mahāthera
President of the Thimbirigasyaya Religious Association
“Sasana Arakshaka Mandalaya”
Tu Viện Trưởng Tu Viện Sri Jayawardhanaramaya Colombo

CỐ VẤN THỰC HIỆN:

Ven. Kirama Wimalajothi Nāyaka Mahāthera
Giám Đốc nhà xuất bản Buddhist Cultural Centre

CỐ VẤN PHIÊN DỊCH:

Ven. Kadurupokune Nandaratana Mahāthera
Cựu Giảng Viên Đại Học Phật Học Anurādhapura - Sri Lanka
Hiệu Trưởng Trường Siri Nandana Tipiṭaka Dhammāyatana
Malegoda, Payāgala - Sri Lanka

CỐ VẤN VI TÍNH:

Ven. Mettāvihārī (Đan Mạch)
Ban điều hành Mettānet Foundation

ĐIỀU HÀNH TỔNG QUÁT:

Tỳ Khuu Indacanda

PHỤ TRÁCH PHIÊN DỊCH:

- Tỳ Khuu Indacanda (Trưởng Đình Dững)

PHỤ TRÁCH PHIÊN ÂM:

- Ven. CandraBangsha (Bangladesh)

PHỤ TRÁCH VI TÍNH:

- Tỳ Khuu Đức Hiền (Nguyễn Đăng Khoa)

TIPITAKAPĀḲI - TAM TẠNG PĀḲI

Piṭaka	Tạng	Tên PāḲi	Tựa Việt Ngữ	Số tt.	
V I N A Y A	L U Ậ T	PārājikapāḲi	Phân Tích Giới Tỳ Khuru I	01	
		PācittiyapāḲi bhikkhu	Phân Tích Giới Tỳ Khuru II	02	
		PācittiyapāḲi bhikkhunī	Phân Tích Giới Tỳ Khuru Ni	03	
		MahāvaggapāḲi I	Đại Phẩm I	04	
		MahāvaggapāḲi II	Đại Phẩm II	05	
		CullavaggapāḲi I	Tiểu Phẩm I	06	
		CullavaggapāḲi II	Tiểu Phẩm II	07	
		ParivārapāḲi I	Tập Yếu I	08	
		ParivārapāḲi II	Tập Yếu II	09	
S U T T A N T A		Dīghanikāya I	Trường Bộ I	10	
		Dīghanikāya II	Trường Bộ II	11	
		Dīghanikāya III	Trường Bộ III	12	
			Majjhimanikāya I	Trung Bộ I	13
			Majjhimanikāya II	Trung Bộ II	14
			Majjhimanikāya III	Trung Bộ III	15
	K I N H		Saṃyuttanikāya I	Tương Ứng Bộ I	16
			Saṃyuttanikāya II	Tương Ứng Bộ II	17
			Saṃyuttanikāya III	Tương Ứng Bộ III	18
			Saṃyuttanikāya IV	Tương Ứng Bộ IV	19
			Saṃyuttanikāya V (1)	Tương Ứng Bộ V (1)	20
	Saṃyuttanikāya V (2)	Tương Ứng Bộ V (2)	21		
			Āṅguttaranikāya I	Tăng Chi Bộ I	22
			Āṅguttaranikāya II	Tăng Chi Bộ II	23
			Āṅguttaranikāya III	Tăng Chi Bộ III	24
			Āṅguttaranikāya IV	Tăng Chi Bộ IV	25
			Āṅguttaranikāya V	Tăng Chi Bộ V	26
			Āṅguttaranikāya VI	Tăng Chi Bộ VI	27

Piṭaka	Tạng	Tên Pāḷi	Tựa Việt Ngữ	Số tt.	
S U T T A N T A	K I N H	K Khuddakapāṭha	Tiểu Tụng	28	
		H Dhammapadapāḷi	Pháp Cú	-	
		U Udānapāḷi	Phật Tự Thuyết	-	
		D Itivuttakapāḷi	Phật Thuyết Như VẬY	-	
		D Suttanipāṭapāḷi	Kinh Tập	29	
		A Vimānavatthupāḷi	Chuyện Thiên Cung	30	
		K Petavatthupāḷi	Chuyện Nga Quỷ	-	
		A Theragāthapāḷi	Trưởng Lão Kệ	31	
		N Therīgāthapāḷi	Trưởng Lão Ni Kệ	-	
		I Jātakapāḷi I	Bổn Sanh I	32	
		K Jātakapāḷi II	Bổn Sanh II	33	
		Ā Jātakapāḷi III	Bổn Sanh III	34	
		Y Mahānidādesapāḷi	(chưa dịch)	35	
		A Cullanidādesapāḷi	(chưa dịch)	36	
			Paṭisambhidāmagga I	Phân Tích Đạo I	37
		*	Paṭisambhidāmagga II	Phân Tích Đạo II	38
			Apadānapāḷi I	Thánh Nhân Ký Sự I	39
		T	Apadānapāḷi II	Thánh Nhân Ký Sự II	40
		I	Apadānapāḷi III	Thánh Nhân Ký Sự III	41
		Ē	Buddhavamsapāḷi	Phật Sử	42
		U	Cariyāpiṭakapāḷi	Hạnh Tạng	-
	Nettipakaraṇa	(chưa dịch)	43		
B	Peṭakopadesa	(chưa dịch)	44		
Ō	Milindapañhāpāḷi	Mi Tiên Vấn Đáp	45		
A B H I D H A M M A	V I D I Ệ U P H Á P	Dhammasaṅganipakaraṇa	Bộ Pháp Tụ	46	
		Vibhaṅgapakaraṇa I	Bộ Phân Tích I	47	
		Vibhaṅgapakaraṇa II	Bộ Phân Tích II	48	
		Kathāvatthu I	Bộ Ngữ Tông I	49	
		Kathāvatthu II	Bộ Ngữ Tông II	50	
		Kathāvatthu III	Bộ Ngữ Tông III	51	
		Dhātukathā	Bộ Chất Ngữ	-	
		Puggalapaññattipāḷi	Bộ Nhân Chế Định	52	
		Yamakapakaraṇa I	Bộ Song Đối I	53	
		Yamakapakaraṇa II	Bộ Song Đối II	54	
		Yamakapakaraṇa III	Bộ Song Đối III	55	
		Patthānapakaraṇa I	Bộ Vị Trí I	56	
Patthānapakaraṇa II	Bộ Vị Trí II	57			
Patthānapakaraṇa III	Bộ Vị Trí III	58			

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

APADĀNAPĀḶI

PAṬHAMO BHĀGO

TẠNG KINH - TIỂU BỘ

THÁNH NHÂN KÝ SỰ

TẬP MỘT

Tāni ca sutte otāriyamānāni vinaye sandassiyamānāni sutte ceva otaranti vinaye ca sandissanti, niṭṭham ettha gantabbaṃ: ‘Addhā idaṃ tassa bhagavato vacanaṃ, tassa ca therassa suggahitaṃ’i.

(Dīghanikāya II, Mahāparinibbānasutta).

Các điều ấy (những lời đã được nghe thuyết giảng) cần được đối chiếu ở Kinh, cần được xem xét ở Luật, và chỉ khi nào chúng hiện diện ở Kinh và được thấy ở Luật, thời điều kết luận có thể rút ra ở đây là: “Điều này chắc chắn là lời giảng dạy của đức Thế Tôn và đã được vị trưởng lão ấy tiếp thu đúng đắn.

(Trường Bộ II, Kinh Đại Bát-Niết-Bàn).

LỜI GIỚI THIỆU

--ooOoo--

Apadānapāli là tựa đề của tập Kinh thứ mười ba thuộc Tiểu Bộ (*Khuddakanikāya*). Chúng tôi đề nghị tựa đề tiếng Việt là *Thánh Nhân Ký Sự*. Chú giải của tập Kinh *Apadānapāli* có tên là *Visuddhajanavilāsini*, nhưng các chi tiết liên quan đến vị Chú Giải Sư không được tìm thấy.

Apadānapāli gồm có bốn phần:

- *Buddhāpadāna* (liên quan đến Phật Toàn Giác)
- *Paccekabuddhāpadāna* (liên quan đến Phật Độc Giác)
- *Therāpadāna* (559 câu chuyện về các vị trưởng lão)
- và *Therī-apadāna* (40 câu chuyện về các vị trưởng lão ni).

Dựa theo văn bản *Pāli – Sinhala*, ấn bản *Buddha Jayanti Tripitaka Series* của nước quốc giáo Sri Lanka, bộ Kinh song ngữ *Apadānapāli - Thánh Nhân Ký Sự* được trình bày thành 3 tập:

- *Apadānapāli* tập I gồm có hai phần đầu là *Buddhāpadāna - Phật Toàn Giác Ký Sự* và *Paccekabuddhāpadāna - Phật Độc Giác Ký Sự*, cộng thêm 400 ký sự về các vị trưởng lão của phần ba *Therāpadāna - Trưởng Lão Ký Sự*.

- *Apadānapāli* tập II gồm có 159 ký sự còn lại của phần ba tức là *Therāpadāna - Trưởng Lão Ký Sự*.

- *Apadānapāli* tập III gồm 40 ký sự về các trưởng lão ni thuộc phần bốn có tên là *Therī-apadāna - Trưởng Lão Ni Ký Sự*.

Phần thứ nhất *Buddhāpadāna - Phật Toàn Giác Ký Sự* đề cập đến câu chuyện của tiền thân đức Bồ Tát khi Ngài là đấng Chuyển Luân Vương Tilokavijaya (ApA. 109). Vị này đã dùng năng lực của tâm tạo nên tòa lâu đài bằng châu báu và đã cúng dường đến vô số chư Phật Toàn Giác, chư Phật Độc Giác, và chư vị Thánh Văn đệ tử bằng tác ý. Điểm đáng chú ý ở đây là tất cả các chi tiết ở cuộc lễ cúng dường này chỉ là những diễn tiến trong tâm thức của vị Chuyển Luân Vương Tilokavijaya, và không nên hiểu rằng đã có diễn ra một cuộc hội họp của các vị đã chứng quả Giác Ngộ trong hai thời quá khứ và hiện tại, tức là chư Phật gồm ba hạng: Toàn Giác, Độc Giác, và Thánh Văn (câu kệ 22 và 52). Hơn nữa, chính đức Phật Gotama thời hiện tại của chúng ta cũng đã xác nhận rằng quả báu của sự cúng dường ở trong tâm này đã giúp cho tiền thân của Ngài được sanh về cõi trời Đạo Lợi (câu kệ 53).

Trái lại, phần thứ nhì *Paccekabuddhāpadāna - Phật Độc Giác Ký Sự* không đề cập đến các hành động quá khứ đã có liên quan đến sự giải thoát trong thời hiện tại của chư Phật Độc Giác theo như chủ đề chính của bộ Kinh, mà là “những kệ ngôn cao thượng đã được chư Phật Độc Giác là các đấng Chiến Thắng nói lên, những kệ ngôn ấy đã được đấng Sư Tử dòng Sakya, bậc Tối Thượng Nhân, giảng giải vì mục đích của việc nhận thức Giáo Pháp” (câu kệ 138). Những lời kệ này của chư Phật Độc Giác còn được tìm thấy ở Chương I, phần 3, *Suttanipāta* (Kinh Tập), là tập Kinh thứ 5 thuộc *Khuddakanikāya* (Tiểu Bộ). Điều cần lưu ý ở đây là do nhân duyên lời thỉnh cầu của ngài Ānanda mà đức Phật Gotama đã thuyết giảng hai phần *Buddhāpadāna - Phật Toàn Giác Ký Sự* và *Paccekabuddhāpadāna - Phật Độc Giác Ký Sự* này.

Hai phần cuối, *Therāpadāna - Trưởng Lão Ký Sự* gồm có 559 câu chuyện về các vị trưởng lão được chia làm 56 phẩm (*vagga*), và *Therī-apadāna - Trưởng Lão Ni Ký Sự* gồm có 40 câu chuyện về các vị trưởng lão ni được chia làm 4 phẩm. Các câu chuyện này đề cập đến những hành động đã được tiền thân của các vị này thực hiện trong thời quá khứ. Đối tượng của các việc phước thiện này có tính chất đa dạng, có thể là các vị Phật Toàn Giác, Độc Giác, hoặc Thánh Văn. Thậm chí việc lễ bái cúng dường các vật có liên quan đến các Ngài như là cội Bồ Đề, ngôi bảo tháp, tấm y ca-sa, và ngay cả dấu chân đã được đức Phật để lại trên nền đất, v.v... cũng đã làm sanh khởi niềm tin đưa đến việc hành thiện của tiền thân các vị này, cuối cùng đem lại sự thành tựu Niết Bàn cho các vị trong kiếp sống cuối cùng. Một số tiền thân có sự phát nguyện thành tựu vị thế tối thắng và đã nhận được chú nguyện thành tựu của các vị Phật đương thời. Thêm vào đó, các ký sự này còn đề cập đến việc thành tựu về phước báu Nhân Thiên và các sự thành công trong các kiếp sống kế tiếp trước khi gặp được đức Phật Gotama, rồi việc xuất gia trở thành tỳ khưu hay tỳ khưu ni, sau đó thành tựu quả vị Thánh Văn A-la-hán, và chứng đắc các pháp thù thắng là bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, sáu thắng trí, và Niết Bàn. Các chi tiết được trình bày ở mỗi ký sự đã được chư Thánh Văn tỳ khưu và tỳ khưu ni đích thân thuật lại, dài ngắn cũng không chừng đối, đôi lúc có xen lẫn một vài dòng kệ chú thích của người sưu tập. câu chuyện ngắn nhất chỉ có vài ba câu kệ (*gāthā*), câu chuyện dài nhất có hơn hai trăm câu kệ (400 dòng).

Xét rằng 139 câu kệ của hai phần đầu tức là *Buddhāpadāna - Phật Toàn Giác Ký Sự* và *Paccekabuddhāpadāna - Phật Độc Giác Ký Sự* chỉ là một phần rất khiêm tốn so với gần 7.800 câu kệ của toàn thể bộ Kinh này, cho nên có thể nói rằng chủ đề chính của bộ Kinh hướng đến các vị Thánh Thánh Văn tỳ khưu và tỳ khưu ni. Đặc biệt, đối với những vị Thánh Văn có được sự thành tựu về các vị thế tối thắng vào thời đức Phật Gotama, thì tiền thân của các vị này trong quá khứ cũng đã có sự phát khởi ước muốn thành tựu vị thế ấy, cũng có làm việc phước thiện thù

thắng, và cũng được chú nguyện bởi vị Phật của thời kỳ ấy. Có giả thuyết cho rằng hai phần đầu *Buddhāpadāna - Phật Toàn Giác Ký Sự* và *Paccekabuddhāpadāna - Phật Độc Giác Ký Sự* đã được thêm vào nhằm để khẳng định rằng: Con đường Giải Thoát là gồm có ba hạng: Toàn Giác, Độc Giác, và Thinh Văn. Dầu hạnh nguyện và sự thực hành của ba hạng Phật là không đồng đẳng cấp, nhưng cứu cánh giải thoát đều giống nhau là sự đoạn tận các lậu hoặc, chấm dứt các khổ đau, và Niết Bàn.

Có thể đưa ra nhận xét rằng bộ Kinh *Apadāna - Thánh Nhân Ký Sự* chủ yếu nói về vai trò của nghiệp (*kamma*) trong quá trình luân hồi (*saṃsāra*), về sự gặt hái kết quả (*phala*) của hành động đã làm trong các kiếp quá khứ (*pubbakamma*). *Apadāna - Thánh Nhân Ký Sự* không chỉ nêu lên các thiện nghiệp có quả thành tựu tốt đẹp mà còn có nhắc đến một số ác nghiệp đưa đến kết quả xấu xa. Ví dụ như ký sự của Trưởng Lão *Upālittherāpadāna* kể lại câu chuyện tiền thân của vị này đã thực hiện hành động cung kính đến đức Phật *Padumuttara* và đã ước nguyện trở thành vị tỳ khưu đứng đầu về Luật. Tuy nhiên, vào kiếp sanh làm vị hoàng tử tên *Candana*, do việc đã dùng voi khuấy rối đến một vị Phật đang đi khất thực, cho nên trong kiếp cuối cùng dẫu bị sanh làm người thợ cạo thuộc dòng dõi thấp kém nhưng vị Trưởng Lão *Upāli* này vẫn trở thành vị tỳ khưu đứng đầu về Luật trong Giáo Pháp của đức Thế Tôn *Gotama*.

Điểm đặc biệt là các việc quét dọn, xây dựng viền rào, cúng dường đến cội cây Bồ Đề, hay là các hành động xây dựng và quét vôi bảo tháp, dâng hoa đến bảo tháp, và cúng dường xá-lợi cũng là nhân tố cho những thành tựu phước báu lớn lao và còn đưa đến thành tựu quả vị A-la-hán trong thời đức Phật nữa. Nói đến xá-lợi, điểm đáng lưu ý là ngay cả đức Phật cũng tỏ lòng tôn trọng đến xá-lợi của các vị Thinh Văn: Ký sự 50 về Trưởng Lão *Cunda* mô tả đức Thế Tôn đã nhận lấy xá-lợi của vị Trưởng Lão *Sāriputta* bằng hai tay, và trong khi phô bày xá-lợi ấy đã tán dương vị Thinh Văn đệ nhất này (tập I, 1254-1255). Tương tự như thế, Ngài cũng đã nâng lên xá-lợi của vị Trưởng Lão *Ni Mahāpajāpatigotamī* bằng hai tay khi nhắc đến công hạnh của bà (tập III, Ký Sự 17, 404-415). Và nhiều ký sự nói về các vị Thinh Văn được giải thoát Niết Bàn do công hạnh cúng dường xá-lợi trong quá khứ. Thêm vào đó, việc cúng dường thực phẩm và các vật dụng cần thiết đến đức Phật và Hội Chúng tỳ khưu là có được thành quả lớn lao cũng được khẳng định qua nhiều ký sự ở bộ Kinh này.

Đặc biệt, có phần ký sự tên *Pubbakammapiḷoti-apadāna* đề cập đến các nghiệp xấu do tiền thân đức Phật *Gotama* đã tạo nên trong mười hai kiếp sống quá khứ. Các nghiệp này đã trở quả vào lúc Ngài đã thành tựu quả vị Phật Toàn Giác. Ví dụ như việc nữ du sĩ ngoại đạo *Sundarikā* đã vu cáo Ngài trong thời hiện tại là do tiền thân của Ngài, lúc sanh làm kẻ vô

lại Munālī, đã vu cáo đức Phật Độc Giác Sarabhu, và vào một kiếp khác đã bôi nhọ vị ẩn sĩ Bhīma có năm thắng trí có đại thần lực là người vẫn còn đắm say dục lạc; về việc nàng Ciñcamānavikā vu cáo gian sự liên hệ thân mật giữa nàng và đức Phật do nhân của hành động vu cáo vị Thánh Văn tên Nanda của đức Phật Sabbābhībhū; về việc voi Nālāgiri chạy đến Ngài với ý muốn hãm hại do việc tiền thân đã cỡi voi công kích một vị Phật Độc Giác đang đi khất thực. Và về các chứng khó chịu ở thân cũng do tác động của nghiệp quá khứ ví dụ như chứng nhức đầu do đã có tâm hoan hỷ khi trong thấy các con cá bị giết chết, về chứng đau lưng do đã đánh gục đối thủ trong một cuộc giao đấu, về bệnh tiêu chảy do trong thời quá khứ làm một vị thầy thuốc đã cố ý cho thuốc xổ đến con trai nhà triệu phú, v.v... Có điều thắc mắc là các ký sự *Pubbakammaṭṭhika* này có liên quan đến đức Phật, nhưng tại sao lại không được xếp vào *Buddhāpadāna - Phật Toàn Giác Ký Sự*, mà lại được sắp vào phần của các vị Thánh Văn, *Therāpadāna - Trưởng Lão Ký Sự*?

Một điều khác cũng đã được ghi nhận như sau: Trong các tập Kinh thuộc Tiểu Bộ (*Khuddakanikāya*), chủ đề về nghiệp đã được trình bày theo các sự sắp xếp khác nhau:

- *Jātaka - Bốn Sanh, Buddhavaṃsa - Phật Sử, Cariyāpīṭaka - Hạnh Tạng* nói về các tiền thân của đức Phật Gotama.

- *Apadāna - Thánh Nhân Ký Sự* liên quan đến các vị Thánh Văn tỳ khưu và tỳ khưu ni.

- *Vimānavatthu - Chuyện Thiên Cung* và *Petavatthu - Chuyện Ngạ Quỷ* thì đề cập đến nghiệp quá của nhiều hạng người.

Về hình thức, bộ Kinh *Apadāna - Thánh Nhân Ký Sự* được viết theo thể kệ thơ (*gāthā*), mỗi câu kệ gồm có bốn *pāda* được trình bày thành hai dòng. Đa số các câu kệ của tập Kinh này làm theo thể thông thường gồm có tám âm cho mỗi *pāda*. Chúng tôi chủ trương ghi lại lời dịch Việt theo lối văn xuôi hầu ý nghĩa chuyển dịch được phần trọn vẹn. Đôi chỗ hai câu kệ được dịch chung thành một đoạn dựa theo tính chất hoàn chỉnh về văn phạm hoặc về ý nghĩa của chúng. Cũng cần nói thêm về văn bản *Pāli* được trình bày ở đây đã được phiên âm lại từ văn bản *Pāli - Sinhala*, ấn bản *Buddha Jayanti Tripitaka Series* của nước quốc giáo Sri Lanka.

Về phương diện dịch thuật và trình bày văn bản tiếng Việt, có một số điều cần lưu ý như sau: Mặc dầu toàn bộ văn bản là các lời tự thuật, tuy nhiên chúng tôi chỉ trình bày ở dạng *chữ nghiêng* cho những đoạn có tính chất đối thoại trực tiếp hoặc những điều ước nguyện, suy nghĩ. Về từ xưng hô của hàng đệ tử đối với đức Phật, chúng tôi sử dụng từ “*con*” ở ngôi thứ nhất cho những trường hợp trực tiếp, và “*tôi*” cho những trường hợp xét rằng người nghe là các đối tượng khác. Về văn phong của lời dịch, chúng tôi chủ trương ghi lại lời tiếng Việt sát theo văn bản gốc và cố

gắng không bỏ sót từ nào không dịch. Lời văn tiếng Việt của chúng tôi có chứa đựng những mẫu chốt giúp cho những ai có ý thích nghiên cứu *Pāli* thấy ra được cấu trúc của loại ngôn ngữ này. Việc làm này của chúng tôi không hẳn đã được hoàn hảo, dấu sao cũng là bước khởi đầu nhằm thúc đẩy phong trào nghiên cứu cổ ngữ Phật Học của người Việt Nam. Tuy nhiên, một số sai sót trong quá trình phiên dịch đương nhiên không thể tránh khỏi, chúng tôi xin chịu hoàn toàn trách nhiệm về trình độ yếu kém.

Nhân đây, chúng tôi cũng xin chân thành ghi nhận sự quan tâm chăm sóc trực tiếp hoặc gián tiếp đối với công tác phiên dịch của chúng tôi về phương diện vật thực bồi dưỡng và thuốc men chữa bệnh của các vị hữu ân sau: Bhikkhunī Sukhettā Nichanaporn Ketjan (Thái), Cô Phạm Thu Hương (Hồng Kông), gia đình Phật tử Phạm Trọng Độ & Ngô Thị Liên, và Phật tử Diệu Hiền. Công việc soạn thảo này được thông suốt, không bị gián đoạn, chính là nhờ có sự hỗ trợ cấp thời và quý báu của quý vị. Thành tâm cầu chúc quý vị luôn giữ vững niềm tin và thành tựu được nhiều kết quả trong công việc tu tập giải thoát và hộ trì Tam Bảo.

Một điều thiếu sót lớn nếu không đề cập đến sự nhiệt tình giúp đỡ chúng tôi của Phật tử Mam Pitiya trong việc tham khảo bản dịch tiếng bản xứ. Cũng không quên nhắc đến những sự ủng hộ, khích lệ, và công đức góp ý về phần tiếng Việt của Đại Đức Đức Hiền, cùng với hai vị Phật tử Tung Thiên và Đông Triều đã sắp xếp thời gian đọc qua bản thảo và đã giúp cho chúng tôi tránh được một số điểm vụng về trong việc sử dụng từ ngữ tiếng Việt. Nhân đây, cũng xin ghi nhận sự cúng dường cuốn Từ Điển Tiếng Việt của Đại Đức Tâm Pháp, nhờ thế đã giúp cho chúng tôi rất nhiều trong việc xác định từ ngữ được thêm phần chính xác. Chúng tôi cũng xin thành tâm tùy hỷ và tán dương công đức của các thí chủ đã nhiệt tâm đóng góp tài chánh giúp cho Công Trình Ấn Tống Tam Tạng Song Ngữ Pāli - Việt được tồn tại và phát triển, mong sao phước báu Pháp thí này luôn dẫn dắt quý vị vào con đường tu tập đúng theo Chánh Pháp, thành tựu Chánh Trí, chứng ngộ Niết Bàn, không còn luân hồi sanh tử nữa.

Cuối cùng, ngưỡng mong phước báu phát sanh trong công việc soạn thảo tập Kinh này được thành tựu đến thân thể, song thân, và tất cả chúng sanh trong tam giới. Nguyện cho hết thảy đều được an vui, sức khỏe, có trí tuệ, và tinh tấn tu tập ngõ hầu thành đạt cứu cánh giải thoát, chấm dứt khổ đau.

Kính bút,
ngày 01 tháng 06 năm 2008
Tỳ Khưu Indacanda (Trương đình Dũng)

CÁC CHỮ VIẾT TẮT:

Văn Bản Pāli:

Sī.	: Sīhala - tālapaṇṇapotthakaṃ
Sī Mu.	: Sīhalaḅakkhara - mudditapotthakaṃ
Se.	: Seluttarārāma - tālapaṇṇapotthakaṃ
Sn.	: Suttanipāta
Ma.	: Maramma Chaṭṭhasaṅgīti Piṭakapotthakaṃ (Tặng Miến Điện kỳ kết tập lần thứ 6)
Syā.	: Syāmakkhara Muditapotthakaṃ (Tặng Thái Lan)
PTS.	: Pali Text Society Edition (Tặng Anh)
The.	: Theragāthā
The. A.	: Theragāthā Aṭṭhakathā - Paramatthadīpanī

Văn Bản Tiếng Việt:

ApA.	: Apadāna Aṭṭhakathā - Chú Giải Apadāna (PTS.)
ND	: Chú thích của Người Dịch
PTS.	: Nhà Xuất Bản Pali Text Society (Anh Quốc)
TTPV.	: Tam Tặng Pāli - Việt

MĀU TṬ PĀLI - SINHALA

NGUYÊN ÂM

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඉූ ū එ e ඔ o

PHỤ ÂM

ක ka	ක kha	ග ga	ඔ gha	ච na
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඤ jha	ඤ ña
ට ta	ඨ tha	ඳ da	ඪ dha	ණ na
ත ta	ඵ tha	ඳ da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma

ය ya	ර ra	ල la	ව va	ස sa	හ ha	ළ la	ම m
ක ka	ක kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ ke	කො ko
ක kha	ක khā	කි khi	කී khī	කු khu	කූ khū	කෙ khe	කො kho
ග ga	ග gā	ගි gi	ගී gī	ගු gu	ගූ gū	ගෙ ge	ගො go

PHỤ ÂM LIÊN KẾT

කක kka	කකඤ ñña	භ tra	මඵ mpha
කක kka	ණණ ñha	ඳ dda	මඛ mba
කය kya	කඳව ñca	ඳධ ddha	මභ mbha
කි kri	කඳුඡ ñcha	ඳ dra	මම mma
කච kva	කඳුඡ ñja	ඳව dva	මභ mha
කය khya	කඳකඬ ñjha	ධව dhva	යය, යය yya
කච khva	ටට් ñta	නන nta	යහ yha
ගග gga	ටධ ñtha	ඵ ntha	ලල lla
ගඝ gggha	චඳ ඳda	ඡ, ඳ nda	ලය lya
චක ñka	චඵ ඳdha	ඡධ ndha	ලභ lha
ග gra	ණණ ñna	නන nna	චය vha
චක ñkha	ණට ñta	නහ nha	සස ssa
චග ñga	ණධ ñtha	පප ppa	සම sma
චඝ ñgha	ණඳ ñda	පඵ ppha	සච sva
චච cca	නන tta	බබ bba	හම hma
චඡ ccha	ඵ ttha	බභ bbha	හච hva
ඡඡ jja	ඵ tva	බ් bra	ළභ ñha
ඡකඬ jjha		මප mpa	

-ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඉූ ū එ e ඔ o

VĀN BĀN ĐÓI CHIẾU
PĀḶI - SINHALA & PĀḶI - ROMAN

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස
Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa.

බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි
Buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි
Dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
සංඝං සරණං ගච්ඡාමි
Saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
දුතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි
Dutiyampi buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
දුතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි
Dutiyampi dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
දුතියම්පි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි
Dutiyampi saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
තතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි
Tatīyampi buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
තතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි
Tatīyampi dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
තතියම්පි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි
Tatīyampi saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

පාණාතිපාතා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Pāṇātipātā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

අදින්නාදානා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Adinnādānā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

කාමෙසුමිච්ඡාවාරා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Kāmesu micchācārā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

මුසාවාදා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Musāvādā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

සුරාමෙරසමජ්ඣපමාදට්ඨානා වෙරමණී සික්ඛාපදං
සමාදියාමි
Surāmerayamajjhapaṃmādaṭṭhānā veramaṇī sikkhāpadaṃ
samādiyāmi.

APADĀNAPĀḲI
Paṭhamo Bhāgo - Visayasūci

THÁNH NHÂN KÝ SỰ
Mục Lục Tập Một

I. BUDDHAVAGGO - PHẨM ĐỨC PHẬT:

A. Buddhāpadānaṃ - Phật Toàn Giác Ký Sự	02-13
B. Paccakabuddhāpadānaṃ - Phật Độc Giác Ký Sự	12-23
C. Therāpadānaṃ - Trưởng Lão Ký Sự	
1. Sāriputtattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sāriputta	24-57
2. Mahāmogallānattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mahāmogallāna	56-59
3. Mahākassapattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mahākassapa	60-63
4. Anuruddhattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Anuruddha	62-65
5. Puṇṇattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Puṇṇa	64-65
6. Upālittherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Upāli	66-87
7. Aññakoṇḍañnattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Aññakoṇḍañña	86-89
8. Piṇḍolabhāradvājattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Piṇḍolabhāradvāja	90-91
9. Khadiravaniyarevatattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Khadiravaniyarevata	92-93
10. Ānandattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ānanda Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	94-97 96-97

II. SĪHĀSANADĀYAKAVAGGO - PHẨM
SĪHĀSANADĀYAKA:

11. Sīhāsanadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sīhāsanadāyaka	98-99
12. Ekattambhikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekattambhika	98-101
13. Nandattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Nanda	100-103

14. Cullapanthakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Cullapanthaka	102-105
15. Piṇdivacchattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Piṇdivaccha	106-107
16. Rāhulattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Rāhula	108-111
17. Upasenattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Upasena	110-111
18. Raṭṭhapālattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Raṭṭhapāla	112-113
19. Sopākattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sopāka	114-115
20. Sumaṅgalattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sumaṅgala Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	114-117 116-117

III. SUBHŪTIVAGGO - PHẨM SUBHŪTI:

21. Subhūtitttherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Subhūti	118-125
22. Upavānattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Upavāna	124-131
23. Saraṇagamaniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Saraṇagamaniya	132-135
24. Pañcasīlasamādāniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pañcasīlasamādāniya	134-139
25. Annasaṃsāvakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Annasaṃsāvaka	138-139
26. Dhūpadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Dhūpadāyaka	138-141
27. Pulinapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pulinapūjaka	140-141
28. Uttariyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Uttariya	140-143
29. Ekañjalikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekañjalika	142-143
30. Khomadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Khomadāyaka Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	142-145 144-145

IV. KUṆḌADHĀNAVAGGO - PHẨM KUṆḌADHĀNA:

31. Kuṇḍadhānattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kuṇḍadhāna	144-147
32. Sāgatattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sāgata	146-149
33. Mahākaccānattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mahākaccāna	148-151
34. Kāludāyittherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kāludāyī	152-153

35. Mogharājattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Mogharāja	154-157
36. Adhimuttattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Adhimutta	156-157
37. Lasuṇadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Lasuṇadāyaka	156-159
38. Āyāgadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Āyāgadāyaka	158-159
39. Dhammacakkikattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Dhammacakkika	158-161
40. Kapparukkhiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Kapparukkhiya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	160-161 160-161

V. UPĀLIVAGGO - PHẨM UPĀLI:

41. Bhāgineyya-Upālittherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Bhāgineyya-Upāli	162-165
42. Soṇakoṭikaṇṇattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Soṇakoṭikaṇṇa	164-169
43. Kālīgodhāputtabhaddiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Kālīgodhāputtabhaddiya	168-171
44. Sanniṭṭhāpakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Sanniṭṭhāpaka	172-173
45. Pañcahatthiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Pañcahatthiya	172-173
46. Padumacchadaniyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Padumacchadaniya	174-175
47. Sayanadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Sayanadāyaka	174-175
48. Caṅkamadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Caṅkamadāyaka	174-177
49. Subhaddattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Subhadda	176-179
50. Cundattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Cunda Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	180-183 182-183

VI. VĪJANĪVAGGO - PHẨM VĪJANĪ:

51. Vidhūpanadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Vidhūpanadāyaka	182-183
---	---------

52. Sataraṃsikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sataraṃsika	184-185
53. Sayanaḍāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sayanaḍāyaka	184-187
54. Gandhodayattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Gandhodaya	186-187
55. Opavayhattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Opavayha	186-189
56. Sapaṛivāraṣanaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sapaṛivāraṣana	188-191
57. Pañcadīpakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pañcadīpaka	190-191
58. Dhajadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Dhajadāyaka	190-193
59. Padumaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Paduma	192-195
60. Asanaḃodhiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Asanaḃodhiya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	194-197 196-197

VII. SAKACINTANIYAVAGGO - PHẨM SAKACINTANIYA:

61. Sakacintaniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sakacintaniya	196-197
62. Avopupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Avopupphiya	198-199
63. Paccāgamaniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Paccāgamaniya	198-199
64. Paṛappasāḃakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Paṛappasāḃaka	200-201
65. Bhisadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Bhisadāyaka	200-203
66. Sucintitattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sucintita	202-203
67. Vatthadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Vatthadāyaka	202-205
68. Ambadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ambadāyaka	204-205
69. Sumanattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sumana	206-207
70. Pupphacaṅgotiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pupphacaṅgotiya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	206-207 208-209

VIII. NĀGASAMĀLAVAGGO - PHĀM NĀGASAMĀLA:

71. Nāgasamālattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Nāgasamāla	208-209
72. Padasaññakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Padasaññaka	208-209
73. Buddhasaññakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Buddhasaññaka	210-211
74. Bhisāluvadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Bhisāluvadāyaka	210-211
75. Ekasaññakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Ekasaññaka	210-213
76. Tiṇasantharadāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Tiṇasantharadāyaka	212-213
77. Sūcidāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Sūcidāyaka	212-215
78. Pāṭalipupphiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Pāṭalipupphiya	214-215
79. Ṭhitañjaliyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Ṭhitañjaliya	214-217
80. Tipadumiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Tipadumiya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	216-221 220-221

IX. TIMIRAPUPPHIYAVAGGO - PHĀM TIMIRAPUPPHIYA:

81. Timirapupphiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Timirapupphiya	220-223
82. Gatasaññakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Gatasaññaka	222-223
83. Nipannañjaliyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Nipannañjaliya	222-225
84. Adhopupphiyattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Adhopupphiya	224-225
85. Raṃsisaññakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Raṃsisaññaka	226-227
86. Dutiyaraṃsisaññakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Dutiyaraṃsisaññaka	226-227
87. Phaladāyakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Phaladāyaka	226-227
88. Saddasaññakattherāpadānaṃ - Ký SỰ về Trưởng Lão Saddasaññaka	228-227
89. Bodhisiñcakattherāpadānaṃ -	

Ký Sự về Trưởng Lão Bodhisīcaka	228-229
90. Padumapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Padumapupphiya	228-231
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	230-231

X. SUDHĀPIṄḌIYAVAGGO - X. PHẨM SUDHAPIṄḌIYA:

91. Sudhāpiṅḍiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sudhāpiṅḍiya	230-231
92. Sucintitattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sucintita	232-233
93. Aḍḍhacelakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Aḍḍhacelaka	232-233
94. Sūcidāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sūcidāyaka	234-235
95. Gandhamāliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Gandhamāliya	234-235
96. Tipupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tipupphiya	236-237
97. Madhupiṅḍikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Madhupiṅḍika	236-237
98. Senāsanadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Senāsanadāyaka	238-239
99. Veyyāvaccakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Veyyāvaccaka	238-239
100. Buddhupaṭṭhākattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Buddhupaṭṭhāka	238-241
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	240-241
Atha vagguddānaṃ - Phần Tóm Lược Các Phẩm	240-241

XI. BHIKKHĀDĀYĪVAGGO - XI. PHẨM BHIKKHĀDĀYĪ:

101. Bhikkhādāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Bhikkhādāyaka	240-243
102. Nāṇasaññakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Nāṇasaññaka	242-243
103. Uppalahatthittherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Uppalahatthi	242-243
104. Padapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Padapūjaka	244-245
105. Muṭṭhipupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Muṭṭhipupphiya	244-245

106. Udakapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Udakapūjaka	246-247
107. Naḷamāliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Naḷamāliya	246-249
108. Āsanūpaṭṭhāpakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Āsanūpaṭṭhāpaka	248-249
109. Bilālidāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Bilālidāyaka	250-251
110. Reṇupūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Reṇupūjaka	250-251
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	252-253

XII. MAHĀPARIVĀRAVAGGO - PHẨM MAHĀPARIVĀRA:

111. Mahāparivārattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mahāparivāra	252-253
112. Sumaṅgalattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sumaṅgala	254-255
113. Saraṇagamaniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Saraṇagamaniya	254-257
114. Ekāsaniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekāsaniya	256-259
115. Suvaṇṇapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Suvaṇṇapupphiya	258-259
116. Citakapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Citakapūjaka	260-261
117. Buddhasaññakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Buddhasaññaka	260-263
118. Maggasaññakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Maggasaññaka	262-263
119. Paccupaṭṭhānasaññakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Paccupaṭṭhānasaññaka	262-265
120. Jātipūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Jātipūjaka	264-267
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	266-267

XIII. SEREYYAKAVAGGO - PHẨM SEREYYAKA:

121. Sereyyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sereyyaka	266-269
122. Pupphathūpiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pupphathūpiya	268-271

123. Pāyāsadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pāyāsadāyaka	270-274
124. Gandhodakiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Gandhodakiya	272-274
125. Sammukhāthavikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sammukhāthavika	272-277
126. Kusumāsaniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kusumāsaniya	276-277
127. Phaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Phaladāyaka	278-279
128. Nāṇasaññakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Nāṇasaññaka	278-281
129. Gandhapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Gandhapupphiya	280-281
130. Padumapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Padumapūjaka Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	280-283 282-283

XIV. SOBHITAVAGGO - PHẨM SOBHITA:

131. Sobhitattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sobhita	282-285
132. Sudassanattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sudassana	284-285
133. Candanapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Candanapūjaka	284-287
134. Pupphachadaniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pupphachadaniya	286-287
135. Rahosaññakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Rahosaññaka	288-289
136. Campakapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Campakapupphiya	288-289
137. Atthasandassakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Atthasandassaka	290-291
138. Ekapasādaniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekapasādaniya	290-291
139. Sālapupphadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sālapupphadāyaka	292-293
140. Piyālaphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Piyālaphaladāyaka Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	292-293 294-295

XV. CHATTAVAGGO - PHẨM CHATTA:

141. Atichattiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Atichattiya	294-295
142. Thambhāropakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Thambhāropaka	294-295
143. Vedikārakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Vedikāraka	296-297
144. Sāparivāriyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sāparivāriya	296-297
145. Ummāpupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ummāpupphiya	296-299
146. Anulepadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Anulepadāyaka	298-299
147. Maggadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Maggadāyaka	298-299
148. Phalakadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Phalakadāyaka	300-301
149. Vaṭṭasakiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Vaṭṭasakīya	300-301
150. Pallaṅkadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pallaṅkadāyaka Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	300-303 302-303

XVI. BANDHUJĪVAKAVAGGO - PHẨM BANDHUJĪVAKA:

151. Bandhujīvakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Bandhujīvaka	302-303
152. Tambapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tambapupphiya	304-305
153. Vithisammajakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Vithisammajjaka	304-305
154. Kakkārupūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kakkārupūjaka	306-307
155. Mandāravapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mandāravapūjaka	306-307
156. Kadambapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kadambapupphiya	306-309
157. Tiṇasūlakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tiṇasūlaka	308-309
158. Nāgapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Nāgapupphiya	308-309
159. Punnāgapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Punnāgapupphiya	310-311

160. Kumudadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kumudadāyaka	310-311
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	310-311

XVII. SUPĀRICARIYAVAGGO - PHẨM SUPĀRICARIYA:

161. Supāricariyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Supāricariya	312-313
162. Kaṇaverapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kaṇaverapupphiya	312-313
163. Khajjakadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Khajjakadāyaka	314-315
164. Desapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Desapūjaka	314-315
165. Kaṇikāracchadaniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kaṇikāracchadaniya	316-317
166. Sappidāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sappidāyaka	316-317
167. Yūthikāpupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Yūthikāpupphiya	316-319
168. Dussadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Dussadāyaka	318-319
169. Samādapakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Samādapaka	318-321
170. Pañcaṅguliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pañcaṅguliya	320-321
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	320-321

XVIII. KUMUDAVAGGO - PHẨM KUMUDA:

171. Kumudamāliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kumudamāliya	320-323
172. Nisseṇidāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Nisseṇidāyaka	322-323
173. Rattipupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Rattipupphiya	322-325
174. Udapānadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Udapānadāyaka	324-325
175. Sihāsanadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sihāsanadāyaka	324-325
176. Maggadattikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Maggadattika	326-327

177. Ekadīpiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekadīpiya	326-327
178. Maṇipūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Maṇipūjaka	326-327
179. Tikicchakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tikicchaka	328-329
180. Saṅghupaṭṭhākattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Saṅghupaṭṭhāka Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	328-329 328-329

XIX. KUṬAJAPUPPHIYAVAGGO - PHẨM KUṬAJAPUPPHIYA:

181. Kuṭajapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kuṭajapupphiya	330-331
182. Bandhujīvakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Bandhujīvaka	330-331
183. Koṭumbariyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Koṭumbariya	332-333
184. Pañcahatthiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pañcahatthiya	332-333
185. Isimuggadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Isimuggadāyaka	334-335
186. Bodhi-upaṭṭhākattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Bodhi-upaṭṭhāka	334-335
187. Ekacintikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekacintika	334-337
188. Tikaṇṇipupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tikaṇṇipupphiya	336-337
189. Ekacāriyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekacāriya	338-339
190. Tivaṇṭipupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tivaṇṭipupphiya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	338-339 338-339

XX. TAMĀLAPUPPHIYAVAGGO - PHẨM TAMĀLAPUPPHIYA:

191. Tamālapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tamālapupphiya	340-341
192. Tiṇasantharadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tiṇasantharadāyaka	340-341

193. Khaṇḍaphulliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Khaṇḍaphulliya	342-343
194. Asokapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Asokapūjaka	342-343
195. Aṅkolakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Aṅkolaka	344-345
196. Kisalayapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kisalayapūjaka	344-345
197. Tindukadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tindukadāyaka	346-347
198. Muṭṭhipūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Muṭṭhipūjaka	346-347
199. Kiṅkaṇipupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kiṅkaṇipupphiya	348-349
200. Yūthikāpupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Yūthikāpupphiya	348-349
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	350-351
Atha vagguddānaṃ - Phần Tóm Lược Các Phẩm	350-351

XXI. KAṆIKĀRAPUPPHIYAVAGGO - PHẨM KAṆIKĀRAPUPPHIYA:

201. Kaṇikārapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kaṇikārapupphiya	350-351
202. Minelapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Minelapupphiya	350-353
203. Kiṅkiṇikapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kiṅkiṇika	352-353
204. Taraṇiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Taraṇiya	352-355
205. Nigguṇḍipupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Nigguṇḍipupphiya	354-355
206. Udakadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Udakadāyaka	354-355
207. Salalamāliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Salalamāliya	356-357
208. Korāṇḍapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Korāṇḍapupphiya	356-357
209. Ādhāradāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ādhāradāyaka	358-359
210. Vātātapanivāriyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Vātātapanivāriya	358-359
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	358-359

XXII. HATTHIVAGGO - PHẨM HATTHI:

211. Hatthidāyakaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Hatthidāyaka	360-361
212. Pānadhidāyakaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pānadhidāyaka	360-361
213. Saccasaññakaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Saccasaññaka	362-363
214. Ekasaññakaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekasaññaka	362-363
215. Raṃsisaññakaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Raṃsisaññaka	364-365
216. Saṅṭhitatṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Saṅṭhita	364-365
217. Tālavaṇṭadāyakaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tālavaṇṭadāyaka	366-367
218. Akkantaññakaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Akkantaññaka	366-367
219. Sappidāyakaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sappidāyaka	368-369
220. Pāpanivāriyatṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pāpanivāriya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	368-369 368-369

XXIII. ĀLAMBANADĀYAKAVAGGO - PHẨM ĀLAMBANADĀYAKA:

221. Ālambanadāyakaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ālambanadāyaka	370-371
222. Ajinadāyakaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ajinadāyaka	370-371
223. Dvirataniyatṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Dvirataniya	372-373
224. Ārakkhadāyakaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ārakkhadāyaka	372-373
225. Avyādhikaṭṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Avyādhika	374-375
226. Aṅkolapupphiyatṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Aṅkolapupphiya	374-375
227. Sovaṇṇavaṭṭamsakiyatṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sovaṇṇavaṭṭamsakiya	376-377
228. Miñjavaṭṭamsakiyatṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Miñjavaṭṭamsakiya	376-377
229. Sukatāveliyatṭherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sukatāveliya	376-379

230. Ekavandiyattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Ekavandiya	378-379
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	378-379

XXIV. UDAKĀSANAVAGGO - PHẨM UDAKĀSANA:

231. Udakāsanadāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Udakāsanadāyaka	378-381
232. Bhājanadāyakattherāpadānaṃ -	
232. Ký Sự về Trưởng Lão Bhājanadāyaka	380-381
233. Sālapūpiyattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Sālapūpiya	380-381
234. Kilañjadāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Kilañjadāyaka	382-383
235. Vedikārakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Vedikāraka	382-383
236. Vaṇṇakārattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Vaṇṇakāra	382-385
237. Piyālapupphiyattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Piyālapupphiya	384-385
238. Ambayāgadāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Ambayāgadāyaka	384-385
239. Jagatikārakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Jagatikāraka	384-387
240. Vāsīdāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Vāsīdāyaka	386-387
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	386-387

XXV. TUVARADĀYAKAVAGGO - PHẨM TUVARADĀYAKA:

241. Tugaradāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Tugaradāyaka	386-387
242. Nāgakesariyattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Nāgakesariya	388-389
243. Naḷinakesariyattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Naḷinakesariya	388-389
244. Viravipupphiyattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Viravipupphiya	388-391
245. Kuṭidhūpakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Kuṭidhūpaka	390-391
246. Pattadāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Pattadāyaka	390-391

247. Dhātupūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Dhātupūjaka	390-393
248. Sattalipupphapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sattalipupphapūjaka	392-393
249. Bimbijāliyatttherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Bimbijāliya	392-393
250. Uddāladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Uddāladāyaka Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	394-395 394-395

XXVI. THOMAKAVAGGO - PHẨM THOMAKA:

251. Thomakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Thomaka	394-395
252. Ekāsanadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekāsanadāyaka	396-397
253. Citakapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Citakapūjaka	396-397
254. Ticampakapupphiyatttherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ticampakapupphiya	396-399
255. Sattapāṭaliyatttherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sattapāṭaliya	398-399
256. Upāhanadākayattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Upāhanadākaya	398-399
257. Mañjaripūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mañjaripūjaka	400-401
258. Paṇṇadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Paṇṇadāyaka	400-401
259. Kuṭidāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kuṭidāyaka	402-403
260. Aggajapupphiyatttherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Aggajapupphiya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	402-403 402-403

XXVII. ĀKĀSUKKHIPIYAVAGGO - PHẨM ĀKĀSUKKHIPIYA:

261. Ākāsukkhīpiyatttherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ākāsukkhīpiya	404-405
262. Telamakkhiyatttherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Telamakkhiya	404-405

263. Aḍḍhacandiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Aḍḍhacandiya	404-407
264. Padīpiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Padīpiya	406-407
265. Biḷālidāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Biḷālidāyaka	406-407
266. Macchadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Macchadāyaka	408-409
267. Javahaṃsakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Javahaṃsaka	408-409
268. Salalapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Salalapupphiya	408-409
269. Upāgatāsayattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Upāgatāsaya	410-411
270. Taraṇiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Taraṇiya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	410-411 410-411

XXVIII. SUVAṆṆABIMBOHANAVAGGO - PHẨM SUVAṆṆABIMBOHANA:

271. Suvaṇṇabimbohanīyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Suvaṇṇabimbohaniya	412-413
272. Tilamuṭṭhidāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Tilamuṭṭhidāyaka	412-413
273. Caṅgoṭakīyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Caṅgoṭakīya	412-415
274. Abbhañjanadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Abbhañjanadāyaka	414-415
275. Ekañjaliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Ekañjaliya	414-417
276. Potthadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Potthadāyaka	416-417
277. Citakapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Citakapūjaka	416-417
278. Āluvadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Āluvadāyaka	416-419
279. Ekapuṇḍarīkattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Ekapuṇḍarīka	418-419
280. Taraṇiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trường Lão Taraṇiya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	418-419 418-419

XXIX. PAÑÑADĀYAKAVAGGO - PHĀM PAÑÑADĀYAKA:

281. Paññadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Paññadāyaka	420-421
282. Phaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Phaladāyaka	420-421
283. Paccuggamaniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Paccuggamaniya	422-423
284. Ekapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekapupphiya	422-423
285. Maghavapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Maghavapupphiya	424-425
286. Upaṭṭhākadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Upaṭṭhākadāyaka	424-425
287. Apadāniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Apadāniya	426-427
288. Sattāhapabbajitattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sattāhapabbajita	426-427
289. Buddhupaṭṭhākattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Buddhupaṭṭhāka	426-429
290. Pubbaṅgamiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pubbaṅgamiya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	428-429 428-429

XXX. CITAKAPŪJAKAVAGGO - PHĀM CITAKAPŪJAKA:

291. Citakapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Citakapūjaka	430-431
292. Pupphadhārakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pupphadhāraka	430-431
293. Chattadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Chattadāyaka	432-433
294. Saddasaññakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Saddasaññaka	432-433
295. Gosīsanikkhepakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Gosīsanikkhepaka	434-435
296. Pādapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pādapūjaka	434-435
297. Desakittakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Desakittaka	436-437
298. Saraṇagamaniyatherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Saraṇagamaniya	436-437
299. Ambapiṇḍiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ambapiṇḍiya	436-439

300. Anusamsāvakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Anusamsāvaka	438-439
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	438-439
Atha vagguddānaṃ - Phần Tóm Lược Các Phẩm	438-439

XXXI. PADUMAKESARIYAVAGGO - PHẨM PADUMAKESARIYA:

301. Padumakesariyattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Padumakesariya	440-441
302. Sabbagandhiyattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Sabbagandhiya	440-441
303. Paramannadāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Paramannadāyaka	440-443
304. Dhammasaññakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Dhammasaññaka	442-443
305. Phaladāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Phaladāyaka	442-445
306. Sampasādakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Sampasādaka	444-445
307. Ārāmadāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Ārāmadāyaka	446-447
308. Anulepadāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Anulepadāyaka	446-447
309. Buddhasaññakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Buddhasaññaka	448-449
310. Pabbhāradāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Pabbhāradāyaka	448-449
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	448-449

XXXII. ĀRAKKHADĀYAKAVAGGO - PHẨM ĀRAKKHADĀYAKA:

311. Ārakkhadāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Ārakkhadāyaka	450-451
312. Bhojanadāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Bhojanadāyaka	450-451
313. Gatasaññakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Gatasaññaka	450-453
314. Sattapadumiyattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Sattapadumiya	452-453
315. Pupphāsanadāyakattherāpadānaṃ -	
Ký Sự về Trưởng Lão Pupphāsanadāyaka	452-455

316. Āsanatthavikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Āsanatthavika	454-455
317. Saddasaññakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Saddasaññaka	456-457
318. Tiraṃsiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tiraṃsiya	456-457
319. Kandalipupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kandalipupphiya	458-459
320. Kumudamāliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kumudamāliya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	458-459 458-459

XXXIII. UMMĀPUPPHIYAVAGGO - PHẨM UMMĀPUPPHIYA:

321. Ummāpupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ummāpupphiya	460-461
322. Pulinapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pulinapūjaka	460-461
323. Hāsajanakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Hāsajanaka	462-463
324. Yaññasāmikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Yaññasāmika	462-465
325. Nimittasaññakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Nimittasaññaka	464-465
326. Annasaṃsāvakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Annasaṃsāvaka	464-467
327. Niggaṇḍipupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Niggaṇḍipupphiya	466-471
328. Sumanāveliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sumanāveliya	470-471
329. Pupphachattiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pupphachattiya	472-473
330. Sapparivārachattadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sapparivārachattadāyaka Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	472-477 476-477

XXXIV. GANDHADHŪPIYAVAGGO - PHẨM GANDHADHŪPIYA:

331. Gandhadhūpiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Gandhadhūpiya	476-477
--	---------

332. Udakapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Udakapūjaka	478-479
333. Punnāgapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Punnāgapupphiya	478-479
334. Ekadussadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekadussadāyaka	480-483
335. Phusitakampiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Phusitakampiya	482-485
336. Pabhaṅkarattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Pabhaṅkara	484-487
337. Tiṇakuṭṭidāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tiṇakuṭṭidāyaka	488-491
338. Uttareyyadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Uttareyyadāyaka	490-493
339. Dhammasavaṇiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Dhammasavaṇiya	492-495
340. Ukkhittapadumiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ukkhittapadumiya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	496-497 498-499

XXXV. EKAPADUMIYAVAGGO - PHẨM EKAPADUMIYA:

341. Ekapadumiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekapadumiya	498-499
342. Ti-uppalamāliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ti-uppalamāliya	500-501
343. Dhajadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Dhajadāyaka	500-503
344. Tikiṅkiṇipūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tikiṅkiṇipūjaka	502-503
345. Naḷāgārikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Naḷāgārika	502-505
346. Campakapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Campakapupphiya	504-505
347. Padumapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Padumapūjaka	504-507
348. Tiṇamutṭhidāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tiṇamutṭhidāyaka	506-507
349. Tindukaphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Tindukaphaladāyaka	508-509
350. Ekañjaliyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekañjaliya Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	508-509 508-509

**XXXVI. SADDASAÑÑAKAVAGGO - PHẨM
SADDASAÑÑAKA:**

351. Saddasaññakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Saddasaññaka	510-511
352. Yavakalāpiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Yavakalāpiya	510-511
353. Kiṃsukapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kiṃsukapūjaka	512-513
354. Sakoṭakakoraṇḍadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sakoṭakakoraṇḍadāyaka	512-513
355. Daṇḍadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Daṇḍadāyaka	512-513
356. Ambayāgudāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ambayāgudāyaka	514-515
357. Supuṭakapūjakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Supuṭakapūjaka	514-515
358. Mañcadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mañcadāyaka	514-515
359. Saraṇagamaniyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Saraṇagamaniya	516-517
360. Piṇḍapātikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Piṇḍapātika Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	516-517 516-517

**XXXVII. MANDĀRAVAPUPPHIYAVAGGO - PHẨM
MANDĀRAVAPUPPHIYA:**

361. Mandāravapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Mandāravapupphiya	518-519
362. Kakkārupupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kakkārupupphiya	518-519
363. Bhisamuḷāladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Bhisamuḷāladāyaka	518-521
364. Kesarapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kesarapupphiya	520-521
365. Aṅkolapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Aṅkolapupphiya	520-521
366. Kadambapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kadambapupphiya	522-523
367. Uddālapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Uddālapupphiya	522-523
368. Ekacampakapupphiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ekacampakapupphiya	522-523

369. Timirapupphiyattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Timirapupphiya 524-525
370. Salalapupphiyattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Salalapupphiya 524-525
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược 524-525

XXXVIII. BODHIVANDAKAVAGGO - PHẨM BODHIVANDAKA:

371. Bodhivandakattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Bodhivandaka 526-527
372. Pāṭalipupphiyattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Pāṭalipupphiya 526-527
373. Ti-uppalamāliyattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Ti-uppalamāliya 528-529
374. Paṭṭipupphiyattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Paṭṭipupphiya 528-531
375. Sattapaṇṇiyattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Sattapaṇṇiya 530-531
376. Gandhamuṭṭhiyattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Gandhamuṭṭhiya 530-533
377. Citakapūjakattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Citakapūjaka 532-533
378. Sumanatālavaṇṭhiyattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Sumanatālavaṇṭhiya 532-535
379. Sumanadāmiyattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Sumanadāmiya 534-535
380. Kāsumāriphaladāyakattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Kāsumāriphaladāyaka 534-537
Uddānaṃ - Phần Tóm Lược 536-537

XXXIX. AVAṆṬAPHALAVAGGO - PHẨM AVAṆṬAPHALA:

381. Avaṇṭaphaladāyakattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Avaṇṭaphaladāyaka 536-537
382. Labujadāyakattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Labujadāyaka 538-539
383. Udumbaraphaladāyakattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Udumbaraphaladāyaka 538-541
384. Pilakkhaphaladāyakattherāpadānaṃ -
Ký Sự về Trưởng Lão Pilakkhaphaladāyaka 540-541
385. Phārusaphaladāyakattherāpadānaṃ -

Ký Sự về Trưởng Lão Phārusaphaladāyaka	540-543
386. Valliphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Valliphaladāyaka	542-543
387. Kadaliphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Kadaliphaladāyaka	542-545
388. Panasaphaladāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Panasaphaladāyaka	544-545
389. Soṇakoṭivīsattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Soṇakoṭivīsa	544-547
390. Pubbakammapiṭikā padānaṃ - Ký Sự tên Pubbakammapiṭika Uddānaṃ - Phần Tóm Lược	548-553 552-553

XL. PIḶINDIVACCHAVAGGO - PHẨM PIḶINDIVACCHA:

391. Piḷindivacchattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Piḷindivaccha	552-581
392. Selattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sela	582-595
393. Sabbakittikattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sabbakittika	596-601
394. Madhudāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Madhudāyaka	600-603
395. Padumakūṭāgāriyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Padumakūṭāgāriya	604-609
396. Bakkulattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Bakkula	608-613
397. Girimānandattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Girimānanda	612-617
398. Salalamaṇḍapiyattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Salalamaṇḍapiya	618-619
399. Sabbadāyakattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Sabbadāyaka	618-623
400. Ajitattherāpadānaṃ - Ký Sự về Trưởng Lão Ajita Uddānaṃ - Phần Tóm Lược Atha vagguddānaṃ - Phần Tóm Lược Các Phẩm	622-627 628-629 628-629

--ooOoo--

SUTTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

APADĀNAPĀḶI

PAṬHAMO BHĀGO

&

TẠNG KINH - TIÊU BỘ

THÁNH NHÂN KÝ SỰ

TẬP MỘT

SUTTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

APADĀNAPĀḶI

PAṬHAMO BHĀGO

Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa.

I. BUDDHAVAGGO

A. Buddhāpadānaṃ

- *1. Tathāgataṃ jetavane vasantaṃ apucchi vedehamunī nataṅgo,
“Sabbaññubuddhā kira nāma honti bhavanti te hetuhi kehi vīra?”¹
2. Tadā’ha sabbaññuvaro mahesī ānandabhaddaṃ madhurassarena,
ye pubba²buddhesu katādhikārā aladdhamokkhā jinasānesu.
3. Teneva³ sambodhimukhena dhīrā ajjhāsāyenaṃ mahābalena,
paññāya tejena sutikkhapaññā sabbaññubhāvaṃ anupāpuṇanti.
4. Ahampi pubbabuddhesu buddhattamabhipatthayaṃ,
manasāyeva hutvāna dhammarājā asaṅkhiyā.**
5. Atha buddhāpadānāni suṇātha suddhamānasā,
tiṃsapāramisaṃpuṇṇā dhammarājā asaṅkhiyā.
6. Sambodhiṃ buddhaseṭṭhānaṃ sasaṅghe lokanāyake,
dasaṅgulī namassitvā sīrasā abhivādayaṃ.⁴
7. Yāvatā buddhakhettesu ratanā vijjant’ asaṅkhiyā,
ākāsaṭṭhā ca bhummaṭṭhā manasā sabbamāharaṃ.⁵

* Ādito paṭhāya imā catasso gāthāyo PTS potthake na santi.

** Catutthagāthāya dutiyaddho ceva pañcamagāthāya paṭhamaddho ca Syāma-
potthake na santi.

¹ dhīrā - Syā, Se.

⁴ abhivādaye - Syā, Se.

² sabba - Syā, Se.

⁵ āhare - Syā, PTS, Se.

³ tenidha - Se.

TẶNG KINH - TIỂU BỘ

THÁNH NHÂN KÝ SỰ

PHÂN THỨ NHẤT:

Kính lễ đức Thế Tôn, bậc A-la-hán, đấng Chánh Biến Tri!

I. PHẨM ĐỨC PHẬT:

A. Phật Toàn Giác Ký Sự:

1. Trong khi đức Như lai ngự tại Jetavana, bậc hiền trí xứ Videha¹ đã cúi mình hỏi Ngài rằng: “*Bạch đấng Anh Hùng, nghe nói có các vị được gọi là đức Phật Toàn Tri, các vị ấy được thành tựu là do các nguyên nhân nào?*”
2. Khi ấy, bậc Đại Ân Sĩ, đấng Toàn Tri cao quý, đã nói với vị hiền nhân Ananda bằng âm điệu ngọt ngào rằng: “*Những vị nào có hành động hướng thượng đã được thực hiện đến chư Phật quá khứ, (nhưng) có sự giải thoát chưa được thành đạt trong các Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng.*”
3. Chính nhờ vào yếu tố đầu tiên ấy đối với phẩm vị giác ngộ, đồng thời nhờ vào sự quyết định, nhờ vào năng lực lớn lao, và nhờ vào quyền lực của tuệ, những vị sáng suốt có trí tuệ vô cùng sắc bén thành tựu phẩm vị Toàn Tri.
4. Các đấng Pháp Vương là (vô số) không thể đếm được. Ta cũng đã phát nguyện về bản thể giác ngộ ở nơi các vị Phật quá khứ, và đã được thành tựu đầu chỉ bằng tâm ý.
5. Giờ đây, các người với tâm ý thanh tịnh hãy lắng nghe các ký sự về chư Phật Toàn Giác: Các đấng Pháp Vương đã được tròn đủ ba mươi pháp toàn hảo là (vô số) không thể đếm được.²
6. Ta đã cung kính chấp mười ngón tay lại để đầu đánh lễ phẩm vị Toàn Giác của chư Phật Tối Thượng, (đánh lễ) các đấng Lãnh Đạo Thế Gian cùng với các Hội Chúng (Thinh Văn).³
7. Cho đến các châu báu vô số kể được tìm thấy ở trên bầu trời và ở dưới mặt đất tại các địa phận của chư Phật (trong mười ngàn thế giới),⁴ Ta đã mang lại toàn bộ (châu báu ấy) bằng tâm (chú nguyện).

¹ Đây chính là ngài Ananda. Chú giải của Apadāna giải thích vedehamuni là vị hiền trí con trai của một người phụ nữ sanh ra ở xứ sở Videha (ApA. 128).

² Đức Phật Gotama kể về thời kỳ Bồ Tát là vị Chuyển Luân Vương Tilokavijaya (ApA. 103). Sớ dĩ không dùng chữ nghiêng để tiện cho việc trình bày ở các phần sau.

³ sasaṅghe sāvakaṅghasahite (Sđd. 103).

⁴ yāvataṁ buddhakhettesūti dasasahassacakkavāḷesu buddhakhettesu (Sđd. 104).

8. Tattha rūpiyabhūmiyaṃ pāsādaṃ māpayiṃ¹ ahaṃ,
nekabhūmiyaṃ² ratanamayaṃ ubbidhāṃ nabhamuggataṃ.
9. Vicittathambhaṃ sukataṃ suvibhattaṃ mahārahaṃ,
kanakāmayasaṅghātaṃ³ toraṇacchattamaṇḍitaṃ.⁴
10. Paṭhamā veḷuriyā bhūmi vimalābbhasamā subhā,
nalini⁵ jalajākiṇṇavarakañcanabhūmiyā.
11. Pavāḷaṃsā⁶ pavāḷavaṇṇā kāci lohitaḷā subhā,
indagopakavaṇṇābhā bhūmi obhāsati disā.
12. Suvibhattā gharamukhā niyyūhā sīhapañjarā,
caturo vedikā jālagandhāvelā⁷ manoramā.
13. Nīlā pītā lohita odātā suddhakāḷakā,
kūtāgāravaruṇpetā sattaratanabhūsitā.⁸
14. Olokamayā⁹ padumā vāḷavihagasobhitā,
nakkhattatārakākiṇṇā candasuriyehi¹⁰ maṇḍitā.
15. Hemajālena sañchannā soṇṇakiṇṇikāyutā,
vātavegena kūjanti soṇṇamālā manoramā.
16. Mañjetṭhakaṃ lohitaḷā pītakaṃ haripiñjaraṃ,
nānāraṅgehi suppiṭaṃ ussitaddhajamāliniṃ.
17. Nānā bahū nekasatā phaḷikā rajatāmayā,
maṇimayā lohitaṅkā masāragallamayā tathā,
nānāsayanavicittā saṅhakāsikasanthatā.
18. Kambalā dukūlā cīnā pattuṇṇā paṇḍupāvurā,
vividhattharaṇaṃ sabbhaṃ manasā paññapes' ahaṃ.¹¹
19. Tāsu tāsveva bhūmīsu ratanakūṭalaṅkatā,
maṇiverocanā ukkā dhārayantā sutiṭṭhare.
20. Sobhanti esikāthambhā subhā kañcanatorāṇā,
jambonadā sāramayā atho rajatamayāpi ca.
21. Nekā sandhī¹² suvibhattā kavāṭaggaḷacittitā,
ubhato puṇṇaghaṭānekā padumuppalasaṃyutā.
22. Atīte sabbabuddhe ca sasaṅge lokanāyake,
pakativaṇṇarūpena nimminivā sasāvake.

¹ māpaye - Syā, PTS, Se.

² nekabhūmiṃ - PTS.

³ saṅghātaṃ - PTS.

⁴ kontakchattehi maṇḍitaṃ - Ma, Syā.

⁵ nalina- Ma.

⁶ pahatṭhasākhāpavāḷavaṇṇā - Syā; pavāḷaṃ sapavāḷavaṇṇā - PTS.

⁷ gandhāvelā - Ma, Syā; gandhaveḷā - PTS.

⁸ vibhūsitā - PTS.

⁹ olokayamayā - Se.

¹⁰ candasūrehi - Ma, Se.

¹¹ paññapemahaṃ - Syā, Se, PTS.

¹² nekāsanti - Mu A, Se.

8. Tại nơi ấy ở trên mặt đất bằng bạc, Ta đã hóa hiện ra tòa lâu đài làm bằng châu báu, có nhiều tầng lầu, có chiều cao vươn tận không trung.
9. (Tòa lâu đài) có trụ cột được tô điểm, khéo được thực hiện, khéo được phân bố, có giá trị lớn lao, có chỗ nối liền làm bằng vàng, được tô điểm bằng các cổng chào và các lọng che.
10. Tầng thứ nhất bằng ngọc bích xinh đẹp tương tự bầu trời không chút bợn nhơ. Ở tầng lầu bằng vàng cao quý có hồ sen với những đóa hoa sen chen chúc.
11. Có tầng lầu làm bằng san hô với màu sắc của san hô, có tầng lầu màu đỏ xinh đẹp, có tầng lầu với ánh sáng màu cánh kiến đang chiếu sáng các phương.
12. Có tiền sảnh khéo được phân bố, có các tháp nhọn, có các cửa ra vào hình sư tử, có bốn viền rào làm thích ý với những mạng lưới vòng hoa có hương thơm.
13. Có các nhà mái nhọn cao quý màu xanh, màu vàng, màu đỏ, màu trắng, và màu đen thuần khiết được điểm tô bằng bảy loại châu báu.
14. Có mặt tiền ở phần trên được rạng rỡ với các đóa hoa sen cùng với (hình ảnh) các loài thú dữ và chim muông, được trải ra với các chòm tinh tú và các vì sao, được điểm tô với mặt trăng và mặt trời.
15. (Các tầng lầu) được che phủ bởi màn lưới bằng vàng có các chuông lục lạc bằng vàng. Các tràng hoa bằng vàng quyến rũ vang lên âm thanh nhờ vào sức đẩy của làn gió.
16. Có dây cờ hiệu khéo nhuộm với các màu khác nhau là màu đỏ tía, màu đỏ, màu vàng, màu hồng được dựng lên.
17. Được tô điểm với nhiều kiểu giường được lót trải bằng các tấm vải mịn màng của xứ Ka-si, có đến hàng trăm chiếc giường làm bằng ngọc pha-lê, bằng bạc, bằng ngọc ma-ni, bằng hồng ngọc, và bằng đá quý tương tự như thế.
18. Có những tấm mền lông thú màu vàng úa được làm ở các xứ Dukūla, xứ Trung Hoa, và xứ Pattuṇṇa. Bằng tâm ý, Ta đã sắp xếp tất cả (các chiếc giường) với các tấm trải đủ các loại.
19. Ở khắp các tầng lầu, có những người đứng nghiêm cầm các ngọn đuốc làm bằng ngọc ma-ni đỏ được điểm tô bằng châu báu ở chóp nhọn.
20. Những cột trụ dựng đứng (ở cổng), những cổng chào xinh đẹp làm bằng vàng (được khai thác từ sông) Jambu, làm bằng lõi gỗ (cây *khira*), và còn làm bằng bạc nữa, (tất cả đều) chói sáng.
21. Có nhiều gian tiếp giáp được khéo phân bố, được tô điểm với những cánh cửa và chốt khóa. Cả hai phía (của tòa lâu đài) đều có nhiều chậu chứa đầy những đóa sen đỏ và sen xanh.
22. Ta đã hóa hiện ra tất cả chư Phật thời quá khứ là các đấng Lãnh Đạo Thế Gian cùng Hội Chúng với các vị Thịnh Văn trong dáng vóc tự nhiên.

23. Tena dvārena pavisitvā sabbe buddhā sasāvakā,
sabbasovaṇṇaye¹ pīṭhe nisinnā ariyamaṇḍalā.
24. Ye ca etarahi atthi buddhā loke anuttarā,
atītā² vattamānā ca bhavanaṃ sabbe samāruhuṃ.³
25. Paccekabuddhe nekasate sayambhū aparājite,
atīte vattamāne ca bhavanaṃ sabbe samāruhuṃ.⁴
26. Kapparukkā bahū atthi ye dibbā ye ca mānūsā,
sabbaṃ dussaṃ samāhatvā⁵ acchādemī ticīvarā.⁶
27. Khajjaṃ bhojjaṃ sāyanīyaṃ sampannaṃ pānabhojanaṃ,
maṇimaye subhe patte sampūretvā adāsahaṃ.
28. Dibbacakkhusamā hutvā⁷ maṭṭhacīvarasaṃyutā,
madhunā sakkharā ceva telena madhuphāṇitā.
29. Tappitā paramannena sabbe te ariyamaṇḍalā,
ratanagabbhaṃ pavisitvā kesarīva guhāsaya.
30. Mahārahamhi sayane sīhaseyyamakappayūṃ,
sompajānā samuṭṭhāya sayane pallaṅkamābhujūṃ,
gocaraṃ sabbabuddhānaṃ jhānaratisamappitā.
31. Aññe dhammāni desenti aññe kīḷanti iddhiyā,
aññe abhiññā appenti abhiññāvasibhāvītā,
vikubbanā vikubbanti aññe nekasahassiyo.⁸
32. Buddhāpi buddhe pucchanti visayaṃ sabbaññumālayaṃ,
gambhīraṃ nipuṇaṃ ṭhānaṃ paññāya vinibujjhare.
33. Sāvakā buddhe pucchanti buddhā pucchanti sāvake,
aññamaññaṃ ca pucchanti⁹ aññoññaṃ¹⁰ byākaronti te.
34. Buddhā paccekabuddhā ca sāvakā paricārakā,
evaṃ sakāya ratiyā¹¹ pāsāde 'bhiramanti te.
35. Chattā tiṭṭhantu ratanā kañcanāvelapantikā,¹²
muttajālaparikkhattā sabbe¹³ dhārentu¹⁴ matthake.
36. Bhavantu ceḷavitānā soṇṇatārakacittitā,
vicittamālyavitānā¹⁵ sabbe dhārentu matthake.
37. Vitatā mālyadāmehi gandhadāmehi sobhitā,
dussadāmehi parikiṇṇā ratanadāmavibhūsitā.

¹ soṇṇamaye - Ma; sovaṇṇamaye - Syā.

² atīte - Ma. ⁹ pucchitvā - Ma.

³ samāhariṃ - Ma, Mu A.

⁴ samāhariṃ - Ma, PTS. ¹² suvaṇṇajālābhi saṃyuttaṃ rajatajālamaṇihi ca - PTS.

⁵ samāhantā - Ma; samāhantvā - Syā, PTS. ¹³ muttajālaparikkhattaṃ chattaṃ - PTS.

⁶ ticīvaraṃ - Ma, Syā, PTS. ¹⁴ dhārenti - Se ¹⁵ vicittā malyavitatā - Syā, PTS.

⁷ dibbavatthā samā hutvā - Ma; dibbavatthā samāhutvā - Syā, PTS.

⁸ aññe nekasatasahassiyo - PTS.

¹⁰ aññamaññaṃ - Syā, PTS, Se.

¹¹ evaṃ ratisu rammānā - Syā, PTS.

23. Chư Phật cùng các vị Thinh Văn sau khi đi vào bằng cánh cửa ấy đã ngồi xuống ở ghế ngồi toàn bộ đều làm bằng vàng, (hình thành) đoàn thể các bậc Thánh Nhân.
24. Và có những vị trong lúc này là các vị Phật vô thượng ở thế gian. (Chư Phật) quá khứ và hiện tại, tất cả các vị đã bước lên tòa lâu đài.
25. Hàng trăm vị Phật Độc Giác, các đấng Tự Chủ, là các bậc không bị khuấy phục trong quá khứ và hiện tại, tất cả các vị đã bước lên tòa lâu đài.
26. Có nhiều cây Như Ý thuộc cõi trời và thuộc loài người, (từ các cây ấy) Ta đã mang lại toàn bộ vải vóc và đã khoác ba lá y lên (các vị ấy).
27. Ta đã chứa đầy các bình bát xinh đẹp làm bằng ngọc ma-ni với các vật thực cứng mềm đáng được thưởng thức, có đầy đủ nước uống và thức ăn, rồi đã dâng cúng (đến các vị ấy).
28. 29. Tất cả các vị ấy, đoàn thể các bậc Thánh nhân, đều đồng đẳng về Thiên nhân (và) gắn bó với tấm y thanh bạch. Được toại ý với vật thực tối thắng (của Ta) gồm có mật ong, đường thô, luôn cả đậu ăn, và mật mía, (các vị) đã đi vào gian phòng làm bằng châu báu tựa như những con sư tử cư ngụ ở hang động.
30. Các vị đã nằm xuống với tư thế của loài sư tử ở chiếc giường vô cùng giá trị, có sự tinh thức, rồi đã ngồi dậy và đã xếp vào tư thế kiết già ở trên chiếc giường, thể nhập vào sự thỏa thích trong thiên là hành xử của tất cả chư Phật.
31. Một số vị khác thuyết giảng Giáo Pháp, một số vị khác tiêu khiển bằng thần thông, một số vị khác đã phát triển được năng lực của các thắng trí thì hướng tâm vào các thắng trí, hàng ngàn vị khác thể hiện các sự biến hóa về thần thông.
32. Chư Phật cũng chất vấn chư Phật về chủ đề liên quan đến cảnh giới của các đấng Toàn Tri. Nhờ vào tuệ, các vị giác ngộ rất rạo về sự việc một cách sâu sắc và hoàn hảo.
33. Các vị Thinh Văn chất vấn chư Phật, chư Phật chất vấn các vị Thinh Văn. Các vị ấy chất vấn lẫn nhau và trả lời cho nhau.
34. Chư Phật Toàn Giác, chư Phật Độc Giác, chư Thinh Văn, và tín chúng, các vị ấy vui thích ở tòa lâu đài tùy theo sự thỏa thích của bản thân như vậy:
35. *‘Nguyện cho những chiếc lọng che bằng châu báu với những chuỗi vòng hoa bằng vàng và những mạng lưới ngọc trai viên quanh được tồn tại, nguyện cho tất cả hãy duy trì ở trên đỉnh đầu (của tôi).’*
36. *‘Nguyện cho những mái che bằng vải được tô điểm với những ngôi sao bằng vàng (và) những mái che được tô điểm với những tràng hoa hãy xuất hiện, nguyện cho tất cả hãy duy trì ở trên đỉnh đầu (của tôi).’*
37. (Tòa lâu đài có hồ nước) được trải dài với những vòng hoa và chuỗi bông, được rạng rỡ với những chuỗi bông hoa thơm ngát, được viên quanh bằng những chuỗi vải vóc, được tô điểm bằng những chuỗi châu báu.

38. Pupphābhikiṇṇā sucittā surabhigandhadhūpitā,¹
gandhapañcaṅgulikatā² hemacchadanachādītā.³
39. Catuddisā pokkharañño padumuppalasanthatā,
sovaṇṇarūpā khāyantu padumareṇurajuggatā.
40. Pupphantu pādapā sabbe pāsādassa samantato,
sayam ca pupphā muñcitvā gantvā⁴ bhavanamokirum.⁵
41. Sikhino tattha naccantu dibbahaṃsā pakūjare,
karavīkā ca gāyantu dijasaṅghā samantato.
42. Bheriyo sabbā vajjantu vīṇā sabbā ravantu⁶ tā,
sabbā saṃgīti vattantu pāsādassa samantato.
43. Yāvatā buddhakhettamhi cakkavāle tato pare,
mahantā jotisampannā acchiddā ratanāmayā.
44. Tiṭṭhantu soṇṇapallaṅkā dīparukkhā jalantu te,
bhavantu ekapajjotā dasasahassīparamparā.
45. Gaṇikā lāsikā ceva naccantu accharāgaṇā,
nānāraṅgā padissantu pāsādassa samantato.
46. Dumagge pabbatagge vā sinerugirimuddhani,
ussāpemi dhajam sabbam vicittam pañcavaṇṇikam.
47. Narā nāgā ca gandhabbā sabbe devā upentu te,
namassantā pañjalikā pāsādam parivārayum.
48. Yam kiñci kusalam kammaṃ kattabbaṃ kiriyam mama,
kāyena vācā manasā tidase sukataṃ kataṃ.
49. Ye sattā saññino atthi ye ca sattā asaññino,
kataṃ puññaphalam mayham sabbe bhāgi bhavantu te.
50. Yesam kataṃ suviditam dinnam puññaphalam mayā,
ye ca tasmim na jānanti devā gantvā nivedayum.
51. Sabbalokamhi ye sattā jīvant' āhārahetukā,
manuññam bhojanam sabbam⁷ labhantu mama tejasā.⁸
52. Manasā dānam mayā dinnam manasā pāsādamāvahim,⁹
pūjītā sabbasambuddhā paccekā jinasāvakā.
53. Tena kammaena sukatena cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ deham tāvatimsamagañchaham.
54. Duve bhava pajānāmi devatte atha mānuse,
aññam gatim na jānāmi manasā patthanāphalam.

¹ bhūsitā - Ma, Se.⁴ gandhā - PTS.⁷ sabbe lokamhi - Syā, PTS.² gulaṅkitā - PTS.⁵ otarum - Se.⁸ cetasā - Ma, Syā, PTS, Se.³ chadanamālikā - Se.⁶ rasantu - Ma.⁹ ādayim - Syā; āpayim - Se.

38. (Hồ nước) được tô điểm với các đóa hoa chen chúc, được tỏa lên mùi hương thơm ngào ngạt, được thể hiện bởi năm loại hương thơm tổng hợp lại, được phủ lên bằng tấm che bằng vàng.

39. *‘Nguyện cho bốn phía của hồ nước hãy biểu hiện màu sắc vàng chói với những sen hồng sen xanh được phơi bày, với các bụi phấn của hoa sen được tỏa ra.’*

40. *‘Nguyện cho tất cả cây cối ở xung quanh tòa lâu đài hãy trổ hoa.’* Và các bông hoa đã tự mình phóng thích, đi đến, và rải rắc ở tòa lâu đài.

41. *‘Nguyện cho các con chim công ở tại nơi ấy hãy nháy múa, các con thiên nga hãy líu lo, các con chim ca-lăng-tần-già và các bầy chim ở xung quanh hãy cất tiếng hót.’*

42. *‘Nguyện cho tất cả các chiếc trống hãy vang lên, tất cả các cây đàn vīṇā ấy hãy tấu nhạc. Nguyện cho tất cả các cuộc trì tụng (được) tiến hành ở xung quanh của tòa lâu đài.’*

43. 44. *‘Nguyện cho những chiếc ghế bành bằng vàng không lồ, hội đủ hào quang, không bị hỏng hóc, làm bằng châu báu hãy tồn tại từ thế giới này đến thế giới khác cho đến địa phận của chư Phật. Nguyện cho những cây đèn ấy hãy chói sáng. Nguyện cho hệ thống mười ngàn (thế giới) hãy trở thành (sáng chói như là) một ngọn đèn.’*

45. *‘Nguyện cho các kiều nữ luôn cả các vũ công, các toán mỹ nhân hãy nháy múa. Nguyện cho các màn trình diễn đa dạng hãy được phô diễn ở xung quanh của tòa lâu đài.’*

46. (Khi ấy) Ta dựng lên ngọn cờ hiệu ở ngọn cây, ở chóp núi, ở đỉnh ngọn núi Sineru; tất cả (các ngọn cờ đều) được tô điểm, có năm màu.

47. *‘Nguyện cho loài người, loài rồng, Càn-thát-bà, và tất cả chư Thiên ấy hãy đi đến.’* Các vị đã đến quây quần xung quanh tòa lâu đài, chấp tay lễ bái.

48. *‘Bất cứ thiện nghiệp nào là việc cần phải thực hiện để sanh lên cõi trời đều đã được tôi thực hiện tốt đẹp bằng thân, bằng lời nói, bằng ý.’*

49. *Có những chúng sanh là hữu tướng và có những chúng sanh là vô tướng, nguyện cho tất cả các vị ấy đều được hưởng phần chia sẻ quả báu phước thiện đã được thực hiện của tôi.*

50. *Quả báu phước thiện của tôi đã được thực hiện, đã được biết chắc chắn, đã được ban phát đến những vị ấy, còn những vị nào chưa biết về điều ấy thì chư Thiên đã đi đến và thông báo.*

51. *Các chúng sanh nào (sống) nhờ vào vật thực ngụ ở tất cả các thế giới, do oai lực của tôi nguyện cho tất cả đều thọ lãnh vật thực hợp ý.’*

52. *Vật cúng dường đã được Ta cúng dường bằng tâm ý, Ta đã làm hóa hiện ra tòa lâu đài bằng tâm ý. Tất cả chư Phật Toàn Giác, chư Phật Độc Giác, chư Thánh Văn của các đấng Chiến Thắng đã được cúng dường.*

53. *Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại, Ta đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.*

54. *Ta nhận biết hai cõi tái sanh, ở bản thể Thiên nhân và loài người, Ta không biết đến cảnh giới khác; điều này là quả báu của ước nguyện bằng tâm ý.*

55. Devānaṃ adhiko homi bhavāmi manujādhipo,
rūpalakkhaṇasampanno paññāya asamo bhava.
56. Bhojanaṃ vividhaṃ seṭṭhaṃ ratanañca anappakaṃ,
nānāvidhāni¹ vatthāni nabhā khippaṃ upenti maṃ.
57. Pathavyā² pabbate ceva ākāse uduke vane
yaṃ yaṃ hatthaṃ pasāremi dibbā bhakkhā upenti maṃ.
58. Pathavyā² —pe— pasāremi ratanā sabbe upenti maṃ.³
59. Pathavyā² —pe— pasāremi sabbe gandhā upenti maṃ.³
60. Pathavyā² —pe— pasāremi sabbe yānā upenti maṃ.³
61. Pathavyā² —pe— pasāremi sabbā mālā upenti maṃ.³
62. Pathavyā² —pe— pasāremi alaṅkāra upenti maṃ.³
63. Pathavyā² —pe— pasāremi sabbā kaññā upenti maṃ.³
64. Pathavyā² —pe— pasāremi upenti madhusakkharā.
65. Pathavyā² —pe— pasāremi sabbe khajjā upenti maṃ.³
66. Adhane addhikajane yācake ca pathāvino,
dadāmi⁴ ahaṃ⁴ dānavaraṃ sambodhivarapattiyā.
67. Nādentō pabbataṃ selaṃ gajjento⁵ bahalaṃ giriṃ,
sadevalokaṃ hāsento⁶ buddho loke bhavāmi⁷ ahaṃ.
68. Disā dasavidhā loke yāyato natthi antakaṃ,
tasmiñca disābhāgamhi buddhakkhetta⁷ asaṅkhiyā.
69. Pabhā pakittitā mayhaṃ yamakā raṃsivāhanā,
ettantare raṃsijālaṃ āloko vipulo bhava.
70. Ettake lokadhātumhi sabbe passantu maṃ janā,
sabbe ca sumanā hontu sabbe maṃ anuvattare, [*]
(sabbe maṃ anuvattantu yāva brahmanivesanaṃ). [**]
71. Vissaṭṭha⁸ madhunādena amataṃ bherimāhaniṃ,⁹
ettantare janā sabbe suṇantu madhuraṃ giraṃ.
72. Dhammagehe pavassante sabbe hontu anāsavā,
ye ’ttha pacchimakā sattā sotāpannā bhavantu te.
73. Datvā dātābbaṃ dānaṃ sīlaṃ pūretv’ asesato,
nekkhamme pāraṃsiṃ gantvā¹⁰ patto sambodhimuttamaṃ.

¹ vividhāni ca - Ma, Se. ⁵ gacchento - Ma. ⁶ sadevakaṃ hāsanto - Ma, Se.
² pathavyā - PTS. ⁷ khetto - Se. ⁸ viṣṭha - Ma, Syā, PTS.
³ me - Syā, PTS. ⁹ āhare - Syā; āhane - PTS, Se. ¹⁰ patvā - PTS.
⁴ dadāmi taṃ - Syā; yam me kataṃ - PTS. [*] Syā, PTS potthakesu dissati.
[**] Addhacandakatīhi antariko bhāgo Maramma potthakesu ceva Seluttarārāma
potthake ca dissati.

55. (Nếu sanh ra ở cõi trời) Ta là vượt trội chư Thiên, (nếu sanh làm người) Ta là vị thống lãnh nhân loại, Ta được hội đủ tướng mạo về sắc thân, trong cõi hữu không ai sánh bằng (Ta) về trí tuệ.
56. Vật thực tối thượng đủ các loại và châu báu không phải là ít ỏi, (cùng với) vô số các loại vải từ trên không tức thời hiện đến cho Ta.
57. Ở đất liền, luôn cả ở ngọn núi, ở trên hư không, ở trong nước, ở trong rừng, mỗi khi Ta vươn tay ra thì các thức ăn của cõi trời hiện đến cho Ta.
58. Ở đất liền, —nt— Ta vươn tay ra thì mọi châu báu hiện đến cho Ta.
59. Ở đất liền, —nt— Ta vươn tay ra thì mọi vật thơm hiện đến cho Ta.
60. Ở đất liền, —nt— Ta vươn tay ra thì mọi xe thuyền hiện đến cho Ta.
61. Ở đất liền, —nt— Ta vươn tay ra thì mọi tràng hoa hiện đến cho Ta.
62. Ở đất liền, —nt— Ta vươn tay ra thì đồ trang sức hiện đến cho Ta.
63. Ở đất liền, —nt— Ta vươn tay ra thì tất cả thiếu nữ hiện đến cho Ta.
64. Ở đất liền, —nt— Ta vươn tay ra thì mật và đường hiện đến cho Ta.
65. Ở đất liền, —nt— Ta vươn tay ra thì mọi vật thực hiện đến cho Ta.
66. Nhằm đạt được phẩm vị Toàn Giác cao quý, Ta (đã) bố thí tặng phẩm quý giá đến những kẻ không có tài sản, những người lữ khách, những kẻ ăn xin, và những người bộ hành.
67. Ta trở thành đức Phật ở trên đời khiến cho ngọn núi gào thét, khiến cho tảng đá gầm lên tiếng vang ầm ĩ, khiến cho thế gian luôn cả chư Thiên vui cười.
68. Mười phương ở thế giới vũ trụ đối với người đang du hành là vô tận (không có điểm tận cùng). Và ở mỗi phương (thế giới) ấy, các địa phận của chư Phật là (vô số) không thể đếm được.
69. (Khi là đấng Chuyển Luân Vương) Ta có hào quang được nổi danh với (hình thức) tia ánh sáng di chuyển thành từng đôi. Mạng lưới hào quang đã là ánh sáng vĩ đại hiện hữu ở khoảng giữa mười ngàn thế giới.
70. *‘Nguyện cho tất cả mọi người ở chừng ấy thế giới đều nhìn thấy Ta. Nguyện cho tất cả đều có tâm ý vui mừng và tất cả đều tiến bước theo Ta. (Nguyện cho tất cả đều tiến bước theo Ta đến tận chỗ ngụ của đấng Phạm Thiên).’¹*
71. Ta đã vỗ vào chiếc trống Bất Tử với tiếng vang ngọt ngào được phát ra.² *‘Nguyện cho tất cả mọi người ở khoảng giữa mười ngàn thế giới hãy lắng nghe âm thanh ngọt ngào.’*
72. *Trong khi đám mây Giáo Pháp đang đổ mưa, nguyện cho tất cả không còn lặn hoặc.³ Những chúng sanh nào là hạng thấp kém ở nơi đây, nguyện cho những người ấy được là bậc Nhập Lưu.’*
73. Sau khi bố thí những gì cần được bố thí, sau khi làm viên mãn giới hạnh không thiếu sót, sau khi đi đến sự toàn hảo về pháp xuất ly, Ta đã đạt đến phẩm vị Toàn Giác tối thượng.

¹ Câu 1 và 2 được thấy ở Tạng Thái và Tạng Anh. Câu 1 và 3 được thấy ở Tạng Miến.

² Ta đã thuyết giảng Giáo Pháp Bất Tử với âm thanh vi diệu được phát ra (ND).

³ Chú Giải ghi rằng: *‘sabbe bhikkhubhikkhuni-ādayo’* = ‘tất cả’ là tỳ khuu, tỳ khuu ni, v.v... (Sđd.).

74. Paṇḍite paripucchitvā katvā viriyamuttamaṃ,
khantiyā pāramiṃ gantvā patto sambodhimuttamaṃ.
75. Katvā daḷhamadhiṭṭhānaṃ¹ pūretvā saccapāramiṃ,²
mettāya pāramiṃ gantvā patto sambodhimuttamaṃ.
76. Lābhālābhe sukhe dukkhe sammāne cāvamānane,³
sabbattha samako hutvā patto sambodhimuttamaṃ.
77. Kosajjaṃ bhayato disvā viriyañcāpi⁴ khemato,
āradhviriyā hotha esā buddhānusāsani.
78. Vivādaṃ bhayato disvā avivādañca khemato,
samaggā sakhilā hotha esā buddhānusāsani.
79. Pamādaṃ bhayato disvā appamādaṃ ca khemato,
bhāvēth' aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ esā buddhānusāsani.
80. Samāgatā bahū buddhā arahantā ca sabbaso,
sambuddhe arahante ca vandamānā namassatha.
81. Evaṃ acintiyā buddhā buddhadhammā acintiyā,
acintiyesu pasannānaṃ vipāko hoti acintiyō.
- Itthaṃ sudaṃ bhagavā attano buddhacariyaṃ⁵ sambhāvayamāno
buddhāpadāniyaṃ nāma dhammapariyāyaṃ abhāsithāti.

Buddhāpadānaṃ samattaṃ.

--ooOoo--

B. Paccekabuddhāpadānaṃ

Atha paccekabuddhāpadānaṃ suṇātha :

82. Tathāgataṃ jetavane vasantaṃ apucchi vedehamunī nataṅgo,
“paccekabuddhā kira nāma honti, bhavanti te hetuhi kehi vīra.”
83. Tadā'ha sabbaññuvaro mahesī ānandabhaddaṃ madhurassarena,
ye pubbabuddhesu⁶ katādhikārā aladdhamokkhā jinasāsanesu.
84. Teneva saṃvegamukhena dhīrā vināpi buddhehi sutikkhapaññā,
ārammaṇenāpi parittakena paccekabodhiṃ anupāpuṇanti.
85. Sabbamhi lokamhi mamaṃ ṭhapetvā
paccekabuddhehi samo 'va natthi,
tesaṃ imaṃ vaṇṇapadesamattaṃ
vakkhāmahaṃ sādhu mahāmunīnaṃ.

¹ saccam adhiṭṭhānaṃ - PTS.

² saccapārami pūriya - Ma, Se; ... pūriya - Syā.

³ ca vimānane - Ma, PTS.

⁴ akosajjaṃ ca - Se.

⁵ buddhacaritaṃ - Syā.

⁶ sabbabuddhesu - Ma, Syā, PTS, Se.

74. Sau khi đã vấn hỏi các bậc trí tuệ, sau khi đã thể hiện sự tinh tấn tối thượng, sau khi đã đi đến sự toàn hảo về pháp nhãn nại, Ta đã đạt đến phẩm vị Toàn Giác tối thượng.

75. Sau khi đã thực hành pháp quyết định một cách bền vững, sau khi đã làm tròn đủ sự toàn hảo về pháp chân thật, sau khi đã đi đến sự toàn hảo về pháp từ ái, Ta đã đạt đến phẩm vị Toàn Giác tối thượng.

76. Sau khi đã là bình đẳng trong mọi trường hợp đối với lợi lộc và không lợi lộc, đối với an lạc và khổ đau, đối với sự kính trọng và chê bai, Ta đã đạt đến phẩm vị Toàn Giác tối thượng.

77. Sau khi thấy được sự biếng nhác là nguy hiểm và thậm chí (thấy được) sự tinh tấn là an toàn, các người hãy có sự nỗ lực tinh tấn; điều này là lời giáo huấn của chư Phật.

78. Sau khi thấy được sự tranh cãi là nguy hiểm và sự không tranh cãi là an toàn, các người hãy có sự hợp nhất, thân thiện; điều này là lời giáo huấn của chư Phật.

79. Sau khi thấy được sự xao lãng là nguy hiểm và sự không xao lãng là an toàn, các người hãy tu tập Đạo Lộ có tám chi phần; điều này là lời giáo huấn của chư Phật.

80. Tất cả chư Phật và các bậc A-la-hán đã tụ hội lại. Các người hãy tôn kính đánh lễ chư Phật Toàn Giác và các bậc A-la-hán.”

81. Như vậy, chư Phật là không thể nghĩ bàn. Giáo Pháp của chư Phật là không thể nghĩ bàn. Đối với những ai tịnh tín vào những điều không thể nghĩ bàn, quả thành tựu cho những người ấy là không thể nghĩ bàn.

Trong khi trình bày về phẩm hạnh Phật của bản thân, đức Thế Tôn đã nói về bản thể của Giáo Pháp tên là *Buddhāpadāniyaṃ* như thế ấy.

Ký Sự về Phật Toàn Giác được đây đủ.

--ooOoo--

B. Phật Độc Giác Ký Sự:

Giờ xin thỉnh các vị hãy lắng nghe ký sự về Phật Độc Giác:

82. Trong khi đức Như lai ngự tại Jetavana, bậc hiền trí xứ Videha đã cúi mình hỏi Ngài rằng: “*Bạch đấng Anh Hùng, nghe nói có các vị được gọi là đức Phật Độc Giác, các vị ấy được thành tựu là do các nguyên nhân nào?*”

83. Khi ấy, bậc Đại Ấn Sĩ, đấng Toàn Tri cao quý, đã nói với vị hiền nhân Ananda bằng âm điệu ngọt ngào rằng: “*Những vị nào có hành động hướng thượng đã được thể hiện đến chư Phật quá khứ, (nhưng) có sự giải thoát chưa được thành đạt trong (thời kỳ) Giáo Pháp của các đấng Chiến Thắng.*”

84. Chính nhờ vào yếu tố đầu tiên ấy về sự chấn động của tâm, các vị sáng suốt có trí tuệ vô cùng sắc bén vẫn thành tựu phẩm vị Độc Giác chỉ nhờ vào đối tượng nhỏ nhoi mặc dầu (ở vào thời kỳ) không có các vị Phật (Toàn Giác).

85. Trong toàn bộ thế gian, ngoại trừ Ta không có ai sánh bằng các vị Phật Độc Giác. Ta sẽ khéo léo thuyết giảng một cách khái quát về đức hạnh này của các bậc đại hiền trí ấy.

86. Sayameva buddhānaṃ mahā-isīnaṃ
sādhūni vākyāni madhumva¹ khuddaṃ,
anuttaraṃ bhesajaṃ patthayantā
suṇātha sabbe supasannacittā.
87. Paccekabuddhānaṃ samāgatānaṃ paramparavyākaraṇāni yāni,
ādīnava yañca virāgavatthum yathā ca bodhiṃ anupāpuṇṇiṃsu.
88. Saṃrāgavatthūsu² virāgasaññī rattamhi lokamhi virattacittā,
hitvā papañce³ vijjiya phanditāni⁴ tatheva⁵ bodhiṃ anupāpuṇṇiṃsu.
89. Sabbesu bhūtesu nidhāya daṇḍaṃ
aviheṭṭhayaṃ aññatarampi tesam,
mettena cittena hitānukampī
eko care khaggavisāṇakappo.*
90. Sabbesu bhūtesu nidhāya daṇḍaṃ
aviheṭṭhayaṃ aññatarampi tesam,
na puttamiccheyya kuto sahāyaṃ
eko care khaggavisāṇakappo.
91. Saṃsaggajātassa bhavanti snehā
snehanvayaṃ dukkhamidaṃ pahoti,
ādīnavaṃ snehajaṃ pekkhamāno
eko care khaggavisāṇakappo.
92. Mitte suhaje anukampamāno hāpeti atthaṃ paṭibaddhacitto,
etaṃ bhayaṃ santhave pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo.
93. Vaṃso visālova yathā visatto puttesu dāresu ca yā apekkhā,
vaṃsakaḷīrova asajjamāno eko care khaggavisāṇakappo.
94. Migo araññamhi yathā abaddho yenicchakaṃ gacchati gocarāya,
viññū nara seritaṃ pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo.
95. Āmantanā hoti sahāyamajjhe vāse ca⁶ ṭhāne gamane cārikāya,
anabhijjhitaṃ seritaṃ pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo.
96. Khiddhā ratī hoti sahāyamajjhe puttesu pemaṃ vipulañca hoti,
piyavippayogaṃ vijigucchamāno eko care khaggavisāṇakappo.
97. Cātuddiso appaṭigho ca hoti santussamāno itarītarena,
parissayānaṃ sahītā achambhī eko care khaggavisāṇakappo.

¹ madhuñ ca - PTS; madhūva - Ma.

² sarāgavatthūsu - Ma, Syā, Se.

³ papañcaṃ - Syā, PTS, Se.

[*] ayaṃ gāthā Maramma potthake ca Suttanipāte ca na vajjati.

⁴ jitaphanditāni - Ma, Syā, PTS.

⁵ tath' eva - Syā, PTS.

⁶ vāse - Syā, PTS, Mu A.

86. Là những người đang mong mỏi phương thuốc vô thượng (Niết Bàn), tất cả các người, với tâm khéo tín thành, hãy lắng nghe những lời nói tốt đẹp như là viên mật về các bậc đại ẩn sĩ đã được tự chính mình giác ngộ.

87. (Hãy lắng nghe) những lời thuật lại theo tuần tự của các vị Phật Độc Giác đã tự hội lại,¹ và (hãy lắng nghe) về sự tai hại và nên tâng của sự xa lìa tham ái, theo đó các vị đã thành tựu quả vị Giác Ngộ.

88. Với sự nghĩ tưởng về ly tham ái đối với các sự việc có tham ái, với các tâm không ái luyến trong thế gian bị luyến ái, sau khi từ bỏ các chướng ngại (toàn bộ phiền não) và chiến thắng các loạn tưởng (62 tà kiến), theo đúng như thế các vị đã thành tựu quả vị Giác Ngộ:

89. Buông bỏ sự trừng phạt đối với tất cả chúng sanh, và không hãm hại bất cứ ai trong số họ, với tâm từ ái người có sự thương tưởng đến điều lợi ích hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).²

90. Buông bỏ sự trừng phạt đối với tất cả chúng sanh, và không hãm hại bất cứ ai trong số họ, không nên mong mỏi về con trai, sao lại (mong mỏi) về bạn bè? Hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác.

91. Các sự ái luyến hiện diện ở người có sự thân cận đã được tạo nên, theo sau sự ái luyến là khổ đau này được thành lập. Trong khi xem xét thấy điều tai hại sanh lên từ sự ái luyến, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác.

92. Trong khi thương tưởng đến bạn bè thân hữu, (thời) xao lãng mục đích, có tâm bị ràng buộc. Trong khi xem xét thấy mối nguy hiểm này ở sự giao du, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác.

93. Sự mong mỏi ở các con và những người vợ tương tự như lùm tre rậm bị vướng víu. Trong khi không bị vướng víu như là mọt măng tre, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác.

94. Tương tự như con nai ở trong rừng không bị trói buộc đi đến nơi kiếm ăn tùy theo ý thích, bậc tri thức trong khi xem xét về sự tự do hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác.

95. Có sự mời gọi giữa bạn bè về chuyện nghỉ ngơi, về việc đứng gần, về sự ra đi, ở cuộc du hành, trong khi xem xét về sự tự do không được (kẻ khác) ham thích,³ hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác.

96. Sự vui đùa thích thú ở giữa đám bạn bè và lòng thương yêu đối với con cái là bao la, trong khi chán ghét sự tách lìa khỏi những người yêu dấu, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác.

97. Người không lòng bất bình trải khắp bốn phương, tự hài lòng với thức này thứ nọ, chịu đựng mọi hiểm nghèo không lòng hoảng sợ, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

¹ Chú Giải nêu tên một số các vị Độc Giác Phật như là: Aritṭha, Uparitṭha, Tagarasikhi, Yasassī, Sudassana, Piyadassī, ... Sumaṅgala, Dibbila, v.v... (ApA. 129).

² *yathā khaggassa nāma visāṇaṃ ekameva hoti adutiyaṃ, evameva so paccekasambuddho takkappo tassadiso tappatibhāgo* (ApA. 133).

³ “Sự tự do không được (kẻ khác) ham thích” là nói về sự xuất gia (ApA. 167).

98. Dussaṅgahā pabbajitāpi eke atho gahaṭṭhā gharamāvasantā,
apposukko paraputtesu hutvā eko care khaggavisāṇakappo.
99. Oropayitvā gihibyañjanāni saṃsīnapatto¹ yathā koviḷāro,
chetvāna vīro² ghibbandhanāni eko care khaggavisāṇakappo.
100. Sace labhetha nipakaṃ sahāyaṃ
saddhiṃcaraṃ sādhuviḥārī dhīraṃ,
abhibhuyya sabbāni parissayāni
careyya tenattamano satimā.
101. No ce labhetha nipakaṃ sahāyaṃ
saddhiṃcaraṃ sādhuviḥārī dhīraṃ,
rājāva raṭṭhaṃ vijitaṃ pahāya
eko care mātaṅgaraññeva nāgo.³
102. Addhā pasaṃsāma sahāyasampadaṃ
seṭṭhā samā sevitabbā sahāyā,
ete aladdhā anavajjabhoji
eko care khaggavisāṇakappo.
103. Disvā suvaṇṇassa pabhassarāni kammāraputtēna sunitṭhitāni,
saṃghaṭṭamānāni duve bhujasmiṃ eko care khaggavisāṇakappo.
104. Evaṃ dutiyena sahā mam' assa vācābhilāpo abhisajjanā ca,
etaṃ bhayaṃ āyatim pekkhamāno eko care khaggavisāṇakappo.
105. Kāmā hi citrā madhurā manoramā virūparūpena mathenti cittaṃ,
ādīnavaṃ kāmagaṇesu disvā eko care khaggavisāṇakappo.
106. Īti ca gaṇḍo ca upaddavo ca rogo ca sallaṅca bhayaṅca metaṃ,
etaṃ bhayaṃ kāmagaṇesu disvā eko care khaggavisāṇakappo.
107. Sītaṅca uṇhaṅca khudaṃ pipāsaṃ vātātape ḍaṃsasiriṃsape ca,
sabbāni p' etāni abhibbhavitvā⁴ eko care khaggavisāṇakappo.

¹ saṃchinnapatto - Ma, Syā, PTS.² dhīro - Se.³ khaggavisāṇakappo - Sn.⁴ abhisambhavitvā - Sn.

98. Ngay cả các vị đã xuất gia cũng khó đồng thuận, những kẻ tại gia sống dưới mái gia đình cũng vậy, đã là người ít bị bận tâm về con cái của kẻ khác, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

99. Hãy cởi bỏ hình tướng tại gia như loài cây *koviḷāro* có lá được rũ bỏ, là người anh hùng, sau khi cắt đứt mọi sự ràng buộc của gia đình, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

100. Nếu có thể đạt được bạn là kẻ đồng hành cẩn trọng, sáng suốt, sống ngay thẳng, sau khi khắc phục mọi hiểm nghèo hãy nên du hành với vị ấy, có sự hoan hỷ, có niệm.

101. Nếu không thể đạt được bạn là kẻ đồng hành cẩn trọng, sáng suốt, sống ngay thẳng, tương tợ như vị vua từ bỏ lãnh địa đã xâm chiếm được, hãy nên sống một mình như là con long tượng cư ngụ đơn độc ở trong khu rừng.

102. Quả vậy, chúng ta ca ngợi sự thành tựu bạn bè. Những bạn bè vượt trội (hoặc) tương đương là nên giao thiệp. (Nếu) những người này là không đạt được, (chỉ nên) thọ hưởng những gì không bị chê trách, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

103. Sau khi nhìn thấy những (vòng) vàng sáng chói khéo được hoàn thành bởi con trai người thợ kim hoàn, (chúng) đang va chạm vào nhau khi hai vòng ở trên cùng cánh tay, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

104. Tương tợ như thế, cùng với người thứ hai có thể xảy ra sự chuyện vãn bằng lời nói và sự quyen luyện sâu đậm cho tôi. Trong khi xem xét thấy mỗi nguy hiểm này trong tương lai, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

105. Bởi vì các dục là đa dạng, ngọt ngào, làm thích ý, chúng khuấy động tâm bằng nhiều hình thức ẩn hiện. Sau khi nhìn thấy điều tai hại ở trong các loại dục, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

106. Điều này là tai họa, là mụn nhọt, là bất hạnh, là tật bệnh, là mũi tên, và là sự nguy hiểm cho tôi. Sau khi nhìn thấy mỗi nguy hiểm này ở trong các loại dục, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

107. Lạnh, nóng, đói, khát, gió và sức nóng, muỗi mòng và rắn rết, sau khi đã khắc phục tất cả những điều này, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

108. Nāgoṽa yūthāni vivajjayitvā saṁjātakhandho padumī uḷāro,
yathābhirantaṁ viharaṁ¹ araṅṅe eko care khaggavisāṇakappo.
109. Atthāna taṁ saṅgaṇikāratassa
yaṁ phassaye sāmāyikaṁ vimuttiṁ,
ādiccabandhussa vaco nisamma
eko care khaggavisāṇakappo.
110. Diṭṭhivisūkāni upātivatto patto niyāmaṁ paṭiladdhamaggo,
uppannaṅṅo 'mhi anaṅṅaneyyo eko care khaggavisāṇakappo.
111. Nillolupo nikkūho nippipāso nimmakkha²niddhantakasāvamoho,
nirāsayo³ sabbaloke bhavitvā eko care khaggavisāṇakappo.
112. Pāpaṁ sahāyaṁ parivajjayetha anattadassiṁ visame nivittaṁ,
sayam⁴ na seve pasutaṁ pamattaṁ eko care khaggavisāṇakappo.
113. Bahussutaṁ dhammadharaṁ bhajetha
mittaṁ uḷāraṁ paṭibhāṇavantaṁ,
aṅṅāya atthāni vineyya kaṅkhaṁ
eko care khaggavisāṇakappo.
114. Khiddhaṁ ratiṁ kāmasukhaṅca loke
analaṅkaritvā anapekkhamāno,
vibhūsanatthānā virato saccavādi
eko care khaggavisāṇakappo.
115. Puttaṅca dāraṁ pitaraṅca mātaraṁ
dhanāni dhaṅṅāni ca bandhavāni,
hitvāna kāmāni yathodhikāni⁵
eko care khaggavisāṇakappo.
116. Saṅgo eso parittaṁ ettha sokhyaṁ
appassādo dukkhamevettha bhiyyo,
gāho⁶ eso iti ṅatvā matimā
eko care khaggavisāṇakappo.
117. Sandālayitvāna saṁyojanāni jālaṁ 'va bhetvā⁷ salilambucārī,
aggīva daḍḍhaṁ anivattamāno eko care khaggavisāṇakappo.
118. Okkhittacakkhu na ca pādaloḷo guttindriyo rakkhitamānasāno,
anavassuto aparidāyhamāno eko care khaggavisāṇakappo.

¹ vihare - Sn.² nimmakkho - Syā, Se, PTS, Sn.³ nirāsamo - Se.⁴ passam - Se.⁵ yatotthitāni - Se.⁶ gaḷo - Ma, Sn; kaṅḍo - Syā, PTS; kaḍḍho - Se.⁷ bhitvā - Syā; hitvā - Se; jālaṁ pahitvā - PTS.

108. Tợ như con voi có thân hình khổng lồ, có đốm hoa sen, cao thượng, đã lìa bỏ các bày đàn, đang sống trong rừng theo như ý thích, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

109. Người ưa thích sự tụ hội có thể chạm đến sự giải thoát tạm thời¹ là điều không có cơ sở. Sau khi cân nhắc lời nói của đấng quyền thuộc của mặt trời, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

110. (Nghĩ rằng): ‘Tôi đã vượt lên trên các sự trái khuấy của tà kiến, đã đạt đến quy luật, đã tiếp thu đạo lộ, có trí đã được sanh khởi, không cần người khác dẫn dắt,’ hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

111. Không tham lam, không lừa gạt, không khao khát, không chê bai, có tật xấu và sự mê muội đã được loại trừ, không còn ước ao (tham vọng) về toàn thể thế giới, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

112. Nên lánh xa hẳn bạn bè ác xấu là kẻ không nhìn thấy mục đích, đã dẫn sâu vào sở hành sai trái. Không nên chính mình giao thiệp với kẻ bám víu (vào tà kiến), bị xao lãng. Hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

113. Nên cộng sự với vị nghe nhiều (học rộng), nắm giữ Giáo Pháp, là người bạn cao thượng, có biện tài. Sau khi nhận biết các mục đích, nên lìa bỏ điều nghi hoặc, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

114. Trong khi không chú trọng và không mong mỏi sự vui đùa, sự thích thú, và khoái lạc ngũ dục ở trên đời, đã lánh xa việc trang sức, có sự nói lời chân thật, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

115. Sau khi từ bỏ con và vợ, cha và mẹ, các tài sản và lúa gạo, các quyền thuộc và các dục đúng theo giới hạn (về năng lực của bản thân), hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

116. Điều này (ngũ dục) là sự ràng buộc, hạnh phúc ở đây là sự khoái lạc nhỏ nhoi, chính sự khổ đau ở đây là nhiều hơn. Người có trí, sau khi biết được điều này là móc câu, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

117. Tợ như loài loài thủy tộc phá tan chiếc lưới ở trong nước, tợ như ngọn lửa không còn quay lại nơi đã bị đốt cháy, sau khi đã tự phá tan các sự ràng buộc, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

118. Có mắt nhìn xuống và không có sự buông thả ở bước chân đi, có các căn được hộ trì, có tâm ý được canh phòng, không bị ngập tràn (bởi dục vọng), trong khi không bị thiêu đốt (bởi phiền não), hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

¹ “*sāmayikaṃ vimuttinti lokiyasamāpattiṃ*” (ApA. 182): “sự giải thoát tạm thời là sự thể nhập hiệp thể” (các tầng thiên và ngũ thông - ND).

119. Ohārayitvā gihibyañjanāni saṃchinnapatto yathā pārichatto,
kāsāyavattho abhinikkhamitvā eko care khaggavisāṇakappo.
120. Rasesu gedhaṃ akaraṃ alolo anaññaposī sapadānacārī,
kule kule appaṭibaddhacitto eko care khaggavisāṇakappo.
121. Pahāya pañcāvaraṇāni cetaso upakkilese byapanujja sabbe,
anissito chejja sinehadosaṃ¹ eko care khaggavisāṇakappo.
122. Vipitṭhi katvāna sukhaṃ ca dukkhaṃ²
pubbeva ca somanadomanassaṃ,³
laddhānupekkhaṃ samathaṃ visuddhaṃ
eko care khaggavisāṇakappo.
123. Āraddhaviriyo⁴ paramatthapattiyā alīnacitto akusītavutti,
dalhanikkamo thāmbalūpapanno eko care khaggavisāṇakappo.
124. Paṭisallānaṃ⁵ jhānamariñcamāno
dhammesu niccaṃ anudhammacārī,
ādīnavaṃ sammāsītā bhavesu
eko care khaggavisāṇakappo.
125. Taṇhakkhayaṃ patthayaṃ appamatto aneḷamūgo sutavā satīmā,
saṅkhātadhammo niyato padhānavā eko care khaggavisāṇakappo.
126. Sīhova saddesu asantasanto vātova jālamhi asajjamāno,
padumaṃva toyena alippamāno eko care khaggavisāṇakappo.
127. Sīho yathā dāṭhabalī pasayha rājā migānaṃ abhibhuyyacārī,
sevetha pantāni senāsanāni eko care khaggavisāṇakappo.
128. Mettaṃ upekkhaṃ karuṇaṃ vimuttiṃ āsevamāno muditañca kāle,
sabbena loken' avirujjhamāno eko care khaggavisāṇakappo.
129. Rāgañca dosañca pahāya mohaṃ sandālayitvāna saṃyojanāni,
asantaṃ jīvitasāṅkhayaṃ eko care khaggavisāṇakappo.

¹ chetvā snehapadosaṃ - PTS.

² sukhaṃ dukkhaṃ ca - PTS.

³ somanassaṃ - Syā, PTS, Se, Sn.

⁴ āraddhavīriyo - Ma.

⁵ paṭisallāna - PTS.

119. Sau khi trút bỏ các biểu tượng gia chủ tương tự như cây san hô có lá được rũ bỏ, sau khi đã ra đi, mặc y ca-sa, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

120. Sự tham đắm trong các vị nếm là việc không làm, không có sự buông thả, không có sự nuôi dưỡng kẻ khác, có sự đi khất thực theo tuần tự từng nhà, có tâm không quyến luyến ở các gia đình, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

121. Sau khi dứt bỏ năm pháp che lấp của tâm, sau khi xua đuổi hẳn tất cả các tùy phiền não, không bị lệ thuộc (tà kiến), sau khi cắt đứt ái luyến và sân hận, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

122. Sau khi đã bỏ lại sau lưng lạc và khổ cùng với hỷ và ưu ngay trước đây, sau khi đạt được xả (của tứ thiên), sự vắng lặng (của định ở tứ thiên), và sự thanh tịnh (của giải thoát), hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

123. Có sự nỗ lực tinh tấn để đạt đến chân lý tuyệt đối, có tâm không thụ động, có sự thực hành không biếng nhác, có sự cố gắng bền bỉ, có được sức mạnh và năng lực, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

124. Trong khi không bỏ phước việc ẩn cư tham thiền, là người thường xuyên hành trì thuận pháp đối với các pháp,¹ là người nhận chân được sự tai hại trong các hữu, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

125. Trong khi ước nguyện sự đoạn diệt ái (Niết Bàn), không xao lãng, không ngây ngô khờ khạo, có sự nghe nhiều, có niệm, đã hiểu rõ Giáo Pháp, được quả quyết, có sự tinh tấn, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

126. Trong khi không kinh hãi tự như con sư tử không kinh hãi đối với các tiếng động, trong khi không dính mắc tự như làn gió không bị dính mắc ở tấm lưới, trong khi không vấy bẩn tự như đóa sen không bị vấy bẩn bởi nước, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

127. Tự như con sư tử có sức mạnh của các răng nanh, là vua của các loài thú, có cuộc sống khuất phục và chế ngự (các con thú), hãy nên lai vãng các trú xứ xa vắng, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

128. Vào thời điểm đang rèn luyện từ, bi, hỷ, xả, và giải thoát, trong khi không bị chống đối bởi toàn bộ thế gian, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

129. Trong khi từ bỏ tham ái sân hận và si mê, trong khi tự phá tan các sự ràng buộc, trong khi không kinh hãi về sự đoạn tận mạng sống, hãy nên sống một mình tự như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

¹ Theo Chú Giải, có hai cách giải thích: “thực hành pháp minh sát tùy thuận theo sự diễn biến của các pháp như là ngũ uẩn, v.v...,” hoặc là “hành tuần tự theo chín pháp siêu thế là bốn Đạo, bốn Quả, và Niết Bàn” (ApA.196).

130. Bhajanti sevanti ca kāraṇatthā nikkāraṇā dullabhā ajja mittā,
attatthapaññā asucī manussā eko care khaggavisāṇakappo.
131. Visuddhasīlā suvisuddhapaññā samāhitā jāgariyānuyuttā,
vipassakā dhammavisesadassī maggaṅgabojjhaṅgagate vijaññā.
132. Suññatappaṇihitañcānimittam¹ āsevayitvā jinasāsanamhi,
ye sāvakattam na vajanti dhīrā bhavanti paccekajinā sayambhū.
133. Mahantadhammā bahudhammakāyā
cittissarā sabbadukkhoghatiṇṇā,
udaggacittā paramatthadassī
sīhopamā khaggavisāṇakappā.
134. Santindriyā santamanā samādhi paccattagambhīramatappacārā²
dīpā parattham idha vijjalantā paccekabuddhā satataccitā³ me.
135. Paḥiṇasabbāvaraṇā janindā lokappadīpā ghanakañcanābhā,
nissamsayaṃ lokasudakkhiṇeyyā paccekabuddhā satataccitā⁴ me.
136. Paccekabuddhānaṃ subhāsītāni caranti lokamhi sadevakamhi,
suvā tathā ye na karonti bālā caranti dukkhesu punappunaṃ te.
137. Paccekabuddhānaṃ subhāsītāni
madhuṃ yathā khuddamavassavantaṃ,⁵
suvā tathā ye paṭipattiyuttā
bhavanti te saccadasā sapaññā.
138. Paccekabuddhehi jinehi vuttā⁶ gāthā⁷ uḷārā abhinikkhamitvā,
tā sakyasīhena naruttamena pakāsītā dhammavijānanattham.
139. Lokānukampāya imāni tesam
paccekabuddhāna vikubbitāni,
saṃvegā'saṅgamatimati⁸vaḍḍhanattham
sayambhusīhena pakāsītāni.

Paccekabuddhāpadānaṃ samattaṃ.

--ooOoo--

¹ puññappaṇidhiṃ ca tathānimittam - PTS;
suññappaṇidhiṃca tathānimittam - Ma, Syā.
² paccanta sattesu patippacārā - Ma;
paccanta sattesu matippacārā - Syā;
paccanta sattesu satippacārā - PTS, Se.
³ satatam hitā me - Ma, PTS, Se;
satta hitāme - Syā.

⁴ satatappitā me - Ma, Se.
⁵ khuddam iva - Syā, PTS.
⁶ bhāsītā - Ma, Syā.
⁷ kathā - Ma, Se.
⁸ saṃvegasaṅgamati - Ma, Syā;
saṃvegasaṅgāmati - PTS.
saṃvegasaṅgamati - Mu A.

130. Người ta cộng sự và phục vụ có động cơ và chủ đích (lợi lộc), ngày nay những người bạn không có động cơ (lợi lộc) là khó đạt được, những người (chi) biết đến lợi ích của chính mình là những người không trong sạch, hãy nên sống một mình tợ như sừng của loài tê giác (chi là một không hai).

131. *“Những vị có giới thanh tịnh, có tuệ hoàn toàn thanh tịnh, định tĩnh, gắn bó với sự tỉnh thức, là người hành pháp minh sát, có sự thấy biết đặc biệt về các pháp, nhận biết rõ ràng về các chi phần của Đạo và các yếu tố đưa đến giác ngộ.”*¹

132. Sau khi rèn luyện không tánh (giải thoát), vô nguyện (giải thoát), và vô tướng (giải thoát) trong Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng, những bậc trí tuệ nào không tiến đến bản thể Thịnh Văn (sẽ) trở thành các đấng Tự Chủ, các bậc Chiến Thắng đơn độc.

133. Là những vị có các yếu tố cao thượng, có sự tập hợp của nhiều bản chất tự nhiên, cai quản được các tâm, đã vượt qua giòng lũ của tất cả khổ đau, có tâm phấn chấn, có sự thấy biết chân lý tuyệt đối, tương đương loài sư tử, tợ như sừng của loài tê giác (chỉ là một không hai).

134. Có các giác quan an tịnh, có tâm ý an tịnh, có định, có sự hành sử trí tuệ thâm sâu của tự thân, là những ngọn đèn đang soi sáng mục đích cho các kẻ khác ở thế giới này, những vị Phật Độc Giác này được quý trọng vào mọi thời điểm.

135. Có tất cả các pháp ngăn che đã được dứt bỏ, là vị chúa của mọi người, là những ngọn đèn của thế gian có ánh sáng của vàng khôi, hiển nhiên là những bậc xứng đáng được cúng dường ở thế gian, những vị Phật Độc Giác này được quý trọng vào mọi thời điểm.

136. Lời khéo được giảng dạy của chư Phật Độc Giác lưu truyền ở thế gian luôn cả chư Thiên. Sau khi đã nghe được như thế, những kẻ ngu nào không hành theo những kẻ ấy quần quanh trong những khổ đau lượm này đến lượm khác.

137. Lời khéo được giảng dạy của chư Phật Độc Giác tương tợ như mật ong đang nhỏ xuống từng giọt. Sau khi đã nghe được như thế, những ai gắn bó với sự thực hành, những người ấy (sẽ) trở thành những người thấy được chân lý, có được trí tuệ.”

138. Sau khi đã ra đi (đạt được quả vị giác ngộ), những kẻ ngôn cao thượng đã được chư Phật Độc Giác là các đấng Chiến Thắng nói lên, những kẻ ngôn ấy đã được đấng Sư Tử dòng Sakya, bậc Tối Thượng Nhân, giảng giải vì mục đích của việc nhận thức Giáo Pháp.

139. Vì lòng thương tưởng thế gian, đấng Sư Tử, bậc Tự Chủ (Gotama), đã thực hiện, đã giảng giải những kẻ ngôn này của chư Phật Độc Giác ấy nhằm mục đích làm tăng trưởng sự chấn động tâm, sự không quỵ lụy, và sự khôn ngoan vượt bậc (của các bậc thiện trí).

Ký Sự về Phật Độc Giác được đầy đủ.

--ooOoo--

¹ Chúng tôi hiểu rằng từ câu 131-137 là lời giảng dạy của đức Phật Gotama (ND).

C. Therāpadānaṃ

Atha Therāpadānaṃ suṇātha:

1. Sāriputtatherāpadānaṃ

140. Himavantassa avidūre lambako nāma pabbato,
assamo sukato mayhaṃ paṇṇasālā sumāpitā.
141. Uttānakūlā nadikā supatitthā manoramā,
susuddha¹ pulinākiṇṇā avidūre mam' assamā.
142. Asakkharā apabbhārā sādu appaṭigandhikā,
sandati nadikā tattha sobhayantā mam' assamaṃ.
143. Kumbhīlā makarā cettha suṃsumārā ca kacchapā,
caranti nadikā² tattha sobhayantā mam' assamaṃ.
144. Pāthīnā pāvusā macchā valajā³ muñjarohitā,
maggurā⁴ papatāyantā⁵ sobhayanti mam' assamaṃ.
145. Ubhokūlesu nadiyā pupphino phalino dumā,
ubhato abhilambantā sobhayanti mam' assamaṃ.
146. Ambā sālā ca⁶ tilakā pāṭalī sinduvārakā,⁷
dibbagandhaṃ⁸ sampavanti pupphitā mama asasame.
147. Campakā salalā nīpā⁹ nāgapunnāgaketakā,
dibbagandhaṃ⁸ sampavanti pupphitā mama asasame.
148. Atimuttā asokā ca bhagimālā ca pupphitā,
añkolā bimbijālā ca pupphitā mama asasame.
149. Ketakā⁹ kandalī ceva godhukā¹⁰ tiṇasūlikā,
dibbagandhaṃ⁸ sampavanti sobhayantā¹¹ mam' assamaṃ.
150. Kaṇikārā kaṇṇikā¹² ca asanā ajjunā¹³ bahū,
dibbagandhaṃ sampavanti sobhayantā¹⁶ mam' assamaṃ.
151. Punnāgā giripunnāgā koviḷārā ca pupphitā,
dibbagandhaṃ sampavanti sobhayantā¹⁴ mam' assamaṃ.
152. Uddālakā ca kuṭajā kadambā vakulā¹⁵ bahū,
dibbagandhaṃ sampavanti sobhayantā mam' assamaṃ.

¹ sasuddha - PTS.

² sandati nadikā - Syā, PTS, Se.

³ balajā - Ma; vasajā - Syā; jalajā - PTS. ¹¹ sampavantā sobhayanti - Ma, Se.

⁴ vaggulā - Ma; vaggulā - Syā, PTS. ¹² kaṇikā kaṇikārā - Syā; kaṇikārā kaṇikā - PTS.

⁵ ca patāyanti - PTS.

⁶ ambā kolakā - PTS.

⁷ sinduvāritā - Syā; sindhuvāritā - PTS; sindhavārikā - Se.

⁸ dibbagandhā - Ma; dibbā gandhā - Syā, PTS, Se.

⁹ ketakā - Ma, Syā, PTS. ¹⁰ kebukā - PTS, Se.

¹¹ sampavantā sobhayanti - Ma, Se.

¹² kaṇikā kaṇikārā - Syā; kaṇikārā kaṇikā - PTS.

¹³ ajjunā - Ma; añjanā - Syā; añjanī - PTS, Se.

¹⁴ sobhamānā - PTS.

¹⁵ bahulā - Syā.

C. Trưởng Lão Ký Sự:

Giờ xin thỉnh các vị hãy lắng nghe ký sự về các vị trưởng lão:

1. Ký Sự về Trưởng Lão Sāriputta:

140. Ở không xa núi Hi-mã-lạp có ngọn núi tên là Lambaka, có khu ẩn cư của tôi đã khéo được xây dựng, có gian nhà rộng bằng lá đã khéo được tạo lập.

141. Ở không xa khu ẩn cư của tôi là con sông nhỏ có bờ nước lúp xúp có bãi nước cạn xinh đẹp được trải lớp cát vô cùng trong sạch, làm thích ý.

142. Con sông nhỏ chảy qua tại nơi ấy, không có cát, không có hố sâu, (có nước) dịu ngọt, không có mùi khó chịu, điểm tô khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

143. Tại nơi ấy có con sông nhỏ, và có các con cá sấu *kumbhīla*, cá lưởi kiếm, cá sấu *sumsumāra* và các con rùa lớn vờn ở nơi này đang điểm tô khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

144. Có các loại cá như là cá *pāthīna*, cá *pāvusa*, cá *valaja*, cá *muñja*, cá *rohita*, cá *maggura* đang vượt giòng nước, chúng điểm tô khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

145. Ở hai bên bờ của con sông, có những giống cây được đơm hoa, kết trái đang trĩu xuống từ cả hai phía, chúng điểm tô khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

146. Có các cây xoài, cây *sālā*, cây *tilaka*, cây *pāṭalī*, cây *sinduwāraka* tỏa ra hương thơm của cõi trời được nở rộ hoa ở khu ẩn cư của tôi.

147. Có các cây *campaka*, cây *salala*, cây *nīpa*, cây *nāga*, cây nguyệt quế, cây dứa hoang tỏa ra hương thơm của cõi trời được nở rộ hoa ở khu ẩn cư của tôi.

148. Có các cây *atimutta*, cây *asoka*, và cây *bhaginimālā* được nở rộ hoa, có các cây *ānkola* và các cây *bimbijāla* được nở rộ hoa ở khu ẩn cư của tôi.

149. Có các cây dứa dại, và luôn cả cây *kandalī*, các cây *godhuka*, và các bụi cây *tiṇasūlika* tỏa ra hương thơm của cõi trời đang điểm tô khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

150. Có nhiều cây *kaṇikāra*, cây *kaṇṇika*, cây *asana*, và cây *ajjuna* tỏa ra hương thơm của cõi trời đang điểm tô khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

151. Có các cây nguyệt quế, cây nguyệt quế núi, cây *koviḷāra* được nở rộ hoa, tỏa ra hương thơm của cõi trời đang điểm tô khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

152. Có nhiều cây bả đậu, cây *kuṭaja*, cây *kadamba*, cây *vakula* tỏa ra hương thơm của cõi trời đang điểm tô khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

153. Ālakā isimuggā ca kadali mātuluṅgiyo,
gandhodakena saṃvaddhā phalāni dhārayanti te.
154. Aññe pupphanti padumā aññe jāyanti kesarī,
aññe opupphā padumā pupphitā taḷāke sadā.¹
155. Gabbhaṃ gaṇhanti padumā niddhāvanti mulāliyo,
siṅghāṭakapattamākiṇṇā² sobhanti³ taḷāke sadā.¹
156. Nayitā ambagandhī ca uttālā⁴ bandhujīvākā,
dibbagandhaṃ sampavanti taḷāke pupphitā⁵ sadā.
157. Pāṭhīnā pāvusā macchā valajā muñja-rohitā,
saṅgulā⁶ maṅgurā⁷ ceva vasanti taḷāke sadā.
158. Kumbhīlā suṃsumārā ca tantigāhā ca rakkhasā,
oguhā⁸ ajagarā⁹ ca vasanti taḷāke sadā.
159. Pārevatā ravihaṃsā cakkavākā nadīcarā,
kokilā sukasālikā¹⁰ upajīvanti taṃ saraṃ.
160. Kukutthakā kulīrakā vane pokkharasātakā,
dindibhā suvapotā ca upajīvanti taṃ saraṃ.
161. Haṃsā koñcā mayūrā ca kokilā tambacūlikā,
pampakā¹¹ jīvaṃjīvā ca upajīvanti taṃ saraṃ.
162. Kosikā poṭṭhasīsā ca kurarā senakā bahū,
mahākālā ca sakuṇā upajīvanti taṃ saraṃ.
163. Pasadā ca varāhā ca vakā¹² bheraṇḍakā¹³ bahū,
rohiccā suggapotā¹⁴ ca upajīvanti taṃ saraṃ.
164. Sīhā vyagghā ca dīpī ca acchakokataracchakā,
tidhāpabhinnā¹⁵ mātaṅgā upajīvanti taṃ saraṃ.
165. Kinnarā vānarā ceva atho pi vanakammikā,
cetā ca luddakā ceva upajīvanti taṃ saraṃ.
166. Tindukāni piyālāni madhukā kāsūmārayo,¹⁶
dhuvapphalāni¹⁷ dhārenti avidūre mam' assamā.
167. Kosumbhā¹⁸ salalā nīpā¹⁹ sādupalasamāyutā,²⁰
dhuvapphalāni dhārenti avidūre mam' assamaṃ.
168. Harītakā āmalakā ambā jambuvibhīṭakā,²¹
kolā bhallātakā billā²² phalāni dhārayanti te.

¹ tadā - Ma, Syā, PTS, Se.

² siṅghāṭī - Ma, PTS, Se, Ma.

³ sobhayanti - Syā, PTS.

⁴ uttalī - Ma; uttarā - Syā; utūlhi - PTS.

⁵ pupphitā taḷāke - Ma, Syā.

⁶ saṅkulā - Syā, PTS, Se.

⁷ maggurā - Ma, Syā, PTS.

⁸ ogāhā - Syā; ogahā - PTS.

⁹ ajakārā - Mu A.

¹⁰ suvasālikā - Syā; sukasāli ca - PTS, Se.

¹¹ campakā - Syā; sampakā - PTS.

¹² camarā - Ma, The; okā - Se.

¹³ gaṇḍakā - Ma.

¹⁴ sukapotā - Ma, Se.

¹⁵ tidhappahinnā - Syā, PTS.

¹⁶ madhukekā sumāriyo - PTS.

¹⁷ dhuvaṃ - Ma, Syā.

¹⁸ kosambā - Ma.

¹⁹ nimbā - Ma.

²⁰ sārāphala - Syā, PTS, Se.

²¹ vibhedakā - Syā, Ma, Se.

²² bellā - PTS.

153. Các cây *ālaka*, các cây *isimugga*, các cây chuối, và các cây chanh được phát triển nhờ vào làn nước thơm, chúng trĩu những quả.
154. Một số sen hồng trở hoa, một số khác đơm nụ, một số khác nữa đã úa tàn; các đóa sen hồng luôn luôn được nở rộ ở trong hồ nước.
155. Chen chúc với những lá cây *siṅghātaka*, những đóa sen hồng đang tượng hình có những rễ sen đang cắm xuống luôn luôn rục rở ở trong hồ nước.
156. Được đem lại, các cây *ambagandhī*, các cây *uttāla*, các cây *bandhujīvaka* tỏa ra hương thơm của cõi trời luôn luôn được nở rộ ở trong hồ nước.
157. Các loài cá *pāṭhina*, cá *pāvusa*, cá *valaja*, cá *muñja*, cá *rohita*, cá *aṅgula*, và cá *maṅgura* nữa luôn luôn sống ở trong hồ nước.
158. Các con cá sấu loại *kumbhila*, loại *suṃsumāra*, loại cá *tantigāha*, các hạng quý sứ, các loài rắn, và các loài mãng xà luôn luôn sống ở trong hồ nước.
159. Các chim bồ câu, các loài ngỗng trời, ngỗng đỏ, các loài sống ở sông, các chim cu cu, chim két, chim sáo sống nương tựa vào hồ nước ấy.
160. Các loài chim *kukutthaka*, chim *kuliraka*, chim *pokkharasātaka* ở rừng, chim le le, và chim *suwapota* sống nương tựa vào hồ nước ấy.
161. Các chim thiên nga, chim cò, chim công, chim cu cu, gà rừng, chim *pampaka*, và chim *jīvaṃjīva* sống nương tựa vào hồ nước ấy.
162. Nhiều loài chim (ở đất liền) như chim cú mèo, chim gõ kiến, chim *kurara*, chim điều hâu, và chim *mahākāla* sống nương tựa vào hồ nước ấy.
163. Nhiều con hươu, heo rừng, chó sói, chó rừng, nai, và loài thú *suggapota* sống nương tựa vào hồ nước ấy.
164. Các con sư tử, cọp, báo, gấu, chó sói, linh cẩu, và các con voi *mātanga* (đến tuổi) bị tiết dục ở ba nơi sống nương tựa vào hồ nước ấy.
165. Các hạng kim-si-điều luôn cả các loài khi, và cũng có những người thợ rừng, các người phục vụ, luôn cả các thợ săn sống nương tựa vào hồ nước ấy.
166. Ở không xa khu ẩn cư của tôi, có các cây *tinduka*, cây *piyāla*, cây cam thảo, và cây *kāsumārī* thường xuyên trĩu những trái.
167. Ở không xa khu ẩn cư của tôi, có các cây *kosumbha*, cây *salala*, cây *nīpa* có trái ngọt thường xuyên trĩu những trái.
168. Các cây *haritaka*, cây *āmalaka*, cây xoài, cây mạn đỏ, cây *vibhītaka*, cây táo, cây *bhallātaka*, và cây *billa*, chúng trĩu những trái.

169. Āluvā ca kalambā ca biḷālitakkaḷāni¹ ca,
jīvakā sutakā² ceva bahukā mama assame.
170. Assamassāvidūramhi taḷākāsuṃ³ sunimmitā,
acchodakā sītajalā supatitthā manoramā.
171. Padumuppalasaṃchannā puṇḍarīkasamāyutā,
mandālakehi saṃchannā dibbagandho pavāyati.
172. Evaṃ sabbaṅgasampanne pupphite phalite vane,
sukate assame ramme viharāmi ahaṃ tadā.
173. Sīlavā vatasampanno jhāyī jhānarato sadā,
pañcābhiññābalappatto⁴ Surucī nāma tāpaso.
174. Catubbīsasahassāni sissā mayhaṃ upaṭṭhahaṃ,
sabbeva brāhmaṇā ete jātimanto yasassino.
175. Lakkhaṇe itihāse ca sanighaṇḍusaketubhe,
padakā veyyākaraṇā sadhamme⁵ pāraṃsiṃ gatā.
176. Uppādesu⁶ nimittesu lakkhaṇesu ca kovidā,
pathavyā bhūmyantalikkhe⁷ mama sissā susikkhitā.
177. Appicchā nipakā ete appāhārā alolupā,
lābhālābhena santuṭṭhā parivārenti maṃ sadā.
178. Jhāyī jhānaratā dhīrā santacittā samāhitā,
ākiñcaññaṃ patthayantā parivārenti maṃ sadā.
179. Abhiññāpāramippattā pettike gocare ratā,
antalikkhacarā dhīrā parivārenti maṃ sadā.
180. Saṃvutā chasu dvāresu anejā rakkhitindriyā,
asaṃsaṭṭhā ca te dhīrā mama sissā durāsadā.
181. Pallāṅkena nisajjāya ṭhāna⁸caṅkamanena ca,
vītināmenti te rattīṃ mama sissā durāsadā.
182. Rajaniye na rajjanti dussaniye na dussare,
mohanīye na muyhanti mama sissā durāsadā.
183. Iddhiṃ vīmaṃsamānā te vattanti niccakālikāṃ,
paṭhaviṃ te pakampenti sārāmbhena durāsadā.

¹ bilāni takkaḷāni ca - PTS.

² sambakā - Syā; sahakā - PTS.

³ taḷākāsi - Syā; taḷākā su - PTS.

⁴ phalappatto - Syā, PTS, Se.

⁵ saddhamme - Syā, PTS, Se.

⁶ uppādesu - PTS, Se.

⁷ paṭṭhābhūmmantalikkhe - PTS.

⁸ thānā - PTS, Se.

169. Ở khu ẩn cư của tôi có nhiều loại (rễ củ) như là củ *āluva*, củ *kalamba*, củ *biḷālī*, củ *takkaḷa*, củ *jīvaka*, và củ *sutaka* nữa.

170. Ở không xa khu ẩn cư của tôi đã có những hồ nước khéo được tạo lập, có nước trong, có nước mát, có những bến nước cạn xinh đẹp làm thích ý.

171. Có hương thơm của cõi trời tỏa ra từ (hồ nước) được che phủ bởi những sen hồng, sen xanh, kết hợp với sen trắng, được che phủ bởi những cây mạn-đà-la.

172. Khi ấy, tôi sống ở khu ẩn cư đáng yêu khéo được xây dựng ở trong khu rừng được đơm hoa, được kết trái, được hội đủ tất cả các yếu tố như thế.

173. (Tôi) là vị đạo sĩ khổ hạnh tên Surucī có giới hạnh, thành tựu về phạm sự, chứng thiên, luôn luôn thỏa thích về thiên, đã đạt được năng lực về năm thắng trí.

174. Hai mươi bốn ngàn học trò đã phục vụ tôi. Tất cả những vị này đều là Bà-la-môn, có dòng dõi (cao quý), có danh vọng.

175. Họ đã đạt đến sự toàn hảo về (khoa) tướng mạo, về truyền thống gồm cả văn tự và nghi thức, về từ ngữ, về văn phạm, và về giáo lý (của Bà-la-môn).

176. Những người học trò của tôi là khéo được học tập, và rành rẽ về các hiện tượng thiên nhiên, về các điềm báo hiệu, về các tướng mạo, về địa lý, về trái đất, và về không gian.

177. Là những người ít đòi hỏi, cẩn trọng, (thọ) chút ít vật thực, không tham lam, hài lòng với việc có hay không có, các vị này luôn luôn hầu cận tôi.

178. Là những bậc trí tuệ, chứng thiên, thỏa thích về thiên, có tâm thanh tịnh, được định tĩnh, không mong mỏi bất cứ điều gì, các vị luôn luôn hầu cận tôi.

179. Là những bậc trí tuệ đã đạt được sự toàn hảo về các thắng trí, vui thích trong hành xứ của mình, có sự đi lại ở không trung, các vị luôn luôn hầu cận tôi.

180. Các vị ấy là các bậc trí tuệ đã thu thúc ở sáu căn môn, không có dục vọng, có các giác quan được phòng hộ, và không quyến luyến; những người học trò của tôi khó mà tiếp cận.

181. Các vị ấy trải qua đêm với việc ngồi xuống bằng thế kiết già, với việc đứng và đi kinh hành; những người học trò của tôi khó mà tiếp cận.

182. Các vị không ái luyến những gì cảm dỗ, không nổi giận những gì khiêu khích, không mê muội những gì mê hoặc; những người học trò của tôi khó mà tiếp cận.

183. Trong khi thử nghiệm các vị ấy thường xuyên thể hiện phép thần thông, các vị ấy làm rung chuyển trái đất; bằng sự đối nghịch khó mà tiếp cận.

184. Kīlamānā ca te sissā kīḷanti jhānakīḷitaṃ,
jambuto phalamānenti mama sissā durāsadā.
185. Aññe gacchanti goyānaṃ aññe pubbavidehakaṃ,¹
aññe ca uttarakuruṃ esanāya durāsadā.
186. Purato khāriṃ pesenti pacchato 'va vajanti te,
catubbīsasahashehi chāditaṃ hoti ambaraṃ.
187. Aggipākī anaggī ca dantodukkhalikā pi ca,
asmaṇa koṭṭakā² keci pavattaphalabhojanā.
188. Udakorohanā³ keci sāyaṃ pāto suciratā,
toyābhisecanakarā⁴ mama sissā durāsadā.
189. Parūlhakacchanakhalomā paṅkadantā rajassirā,
gandhitā silagandhena mama sissā durāsadā.
190. Pātova sannipatitvā⁵ jaṭilā uggatāpanā,
lābhālābhaṃ pakittetvā gacchanti ambare tadā.
191. Etesaṃ pakkamantānaṃ mahāsaddo pavattati,
ajinacammaṣaddena moditā⁶ honti devatā.
192. Diso disaṃ pakkamanti antalikkhacarā isī,
sake balenupathaddhā⁷ te gacchanti yadicchakaṃ.
193. Paṭhavīkampakā ete sabbeva nabhacārino,
uggatejā duppasahā sāgaro 'va akhobhiyā.
194. Ṭhānacaṅkamino⁸ keci keci nesajjikā isī,
pavattabhojanā keci mama sissā durāsadā.
195. Mettāvihārino ete hitesī sabbapāṇinaṃ,
anattukkaṃsakā sabbe na te vambhenti kassaci.
196. Sīharājāva 'sambhītā⁹ gajarājāva thamavā,
durāsadā vyagghāriva āgacchanti mam' antike.

¹ pubbavidehanaṃ - Syā, PTS, Se.

² koṭṭitā - Ma; ; koṭikā - Syā; koṭṭhikā - PTS.

³ orohaṇā - Ma; orohakā - Syā, PTS, Se.

⁴ sekacaraṇā - Syā, PTS, Se.

⁵ sannipātetvā - Syā, PTS, Se.

⁶ muditā - Ma, Se.

⁷ sakabale - Syā, PTS.

⁸ ṭhānacaṅkamiyā - Syā, PTS.

⁹ va 'sambhīto - PTS.

184. Và trong khi giải trí, những người học trò ấy giải trí với trò chơi của thiên, các vị đem lại trái cây từ cây mận đỏ; những người học trò của tôi khó mà tiếp cận.

185. Một số khác đi đến Tây Ngưu Hóa Châu, một số khác đến Đông Thắng Thần Châu, và một số khác đến Bắc Cu Lu Châu, bằng sự tìm kiếm khó mà tiếp cận.

186. Các vị ấy chuyển đi túi đồ dùng ở phía trước và tiến lên ngay ở phía sau, bầu trời là bị che lấp bởi hai mươi bốn ngàn vị.

187. Một số vị dùng vật thực là trái cây đã rụng xuống, có vị nấu bằng lửa, có vị không dùng lửa (ăn sống), có vị dùng răng, và cũng có vị dùng cối giã, có vị nghiền nát bằng đá.

188. Một số vị ưa thích sự tẩy sạch (tội) có sự lợi xuống nước sáng tối, một số vị thực hiện việc rải rắc nước (ở cơ thể); những người học trò của tôi khó mà tiếp cận.

189. (Một số vị) có lông ở nách và móng tay chân được để dài, có răng dính bựa, có đầu vấy bụi, được tắm hương bằng hương thơm của giới hạnh; những người học trò của tôi khó mà tiếp cận.

190. Vào sáng sớm, các vị đạo sĩ tóc bện có khổ hạnh cao tột sau khi tụ hội lại đã nói về sự thành công và thất bại, rồi ra đi ở trên không trung.

191. Trong khi những vị này ra đi, có tiếng động ồn ào phát ra bởi âm thanh của các tấm da dê khiến chư Thiên được hoan hỷ.

192. Có sự di chuyển ở không trung, các vị ẩn sĩ ra đi phương này phương khác. Được nâng đỡ bởi năng lực của mình, các vị ấy ra đi theo như ước muốn.

193. Chính tất cả các vị di chuyển ở hư không này là những vị làm rung chuyển trái đất, có oai lực nổi bật, khó mà khuất phục, tựa như biển cả không bị xao động.

194. Một số vị ẩn sĩ có hạnh đứng và đi kinh hành, một số vị có hạnh ngồi, một số vị có vật thực đã được rơi xuống; những người học trò của tôi khó mà tiếp cận.

195. Những vị này an trú tâm từ, tâm cầu sự lợi ích cho tất cả chúng sanh. Tất cả các vị ấy không ca ngợi về bản thân và không khinh miệt bất cứ ai.

196. Không bị hãi sợ như là sư tử chúa, có sức mạnh như là voi chúa, khó mà tiếp cận như là loài hổ, các vị đi đến gặp tôi.

197. Vijjādhārā devatā ca nāgāgandhabbarakkhasā,
kumbhaṇḍā dānavā garuḷā upajīvanti taṃ saraṃ.
198. Te jaṭākhāribharitā¹ ajinuttaravāsanā,²
antalikkhacarā sabbe upajīvanti taṃ saraṃ.
199. Sadānucchavikā ete aññamaññaṃ sagāravā,
catubbīsasahassānaṃ khipitasaddo³ na vijjati.
200. Pāde pādaṃ nikkhipantā appasaddā susaṃvutā,
upasaṅkamma sabbe 'va sirasā vandare mamaṃ.
201. Tehi sissehi parivuto santēhi ca tapassihi,
vasāmi assame tattha jhāyī jhānarato ahaṃ.
202. Isīnaṃ sīlagandhena pupphagandhena cūbhayaṃ,
phalīnaṃ phalagandhena gandhito hoti assamo.
203. Rattindivaṃ na jānāmi arati me na vijjati,
sake sisse ovadanto bhiyyo hāsaṃ labhāmi' ahaṃ.
204. Pupphānaṃ pupphamānānaṃ phaḷānañca vipaccataṃ
dibbā gandhā pavāyanti sobhayantā mam' assamaṃ.
205. Samādhimhā vuṭṭhahitvā ātāpī nipako ahaṃ,
khāribhāraṃ gahetvāna vanaṃ ajjhogahiṃ tadā.
206. Uppāte supine cāpi lakkhaṇesu susikkhito,
pavattamānaṃ⁴ mantapadaṃ dhārayāmi ahaṃ tadā.⁵
207. Anomadassī bhagavā lokajetṭho narāsabho,
vivekakāmo sambuddho himavantamupāgami.
208. Ajjhogahetvā himavantaṃ aggo kāruṇiko muni,
pallaṅkaṃ ābhujitvāna nisīdi purisuttamo.
209. Tatth' addasāsiṃ⁶ sambuddhaṃ sappabhāsaṃ manoramaṃ,
indīvaraṃ 'va jalitaṃ ādittaṃ 'va hutāsaṃ.
210. Jalantaṃ dīparukkaṃ 'va vijjumaṃ 'va gagane⁷ yathā,
suphullaṃ sālārājā va addasaṃ lokanāyakaṃ.
211. Ayaṃ nāgo mahāvīro dukkhass' antakaro muni,
imaṃ dassanamāgamaṃ sabbadukkhā⁸ pamuccare.
212. Disvān' ahaṃ devadevaṃ lakkhaṇaṃ upadhārayiṃ,
buddho nu kho na vā buddho handa passāmi cakkhumaṃ.

¹ bhārikā - PTS.² vāsino - Syā, PTS, Se.³ khittasaddo - Syā, PTS.⁴ vattamānaṃ - Se.⁵ sadā - Se.⁶ tamaddasāhaṃ - Ma, Syā, Se.⁷ vijjutamaṃ gagane - Ma; vijjumaṃ abbhaghane - PTS.⁸ sabbe dukkhā - PTS.

197. Các thầy về pháp thuật, chư Thiên, các loài rồng, càn-thát-bà, và loài quỷ sứ, các ác thần, những người khổng lồ, các loài nhân điều sống nương tựa vào hồ nước ấy.

198. Các vị ấy mang búi tóc và túi vật dụng, có y choàng là tấm da dê, có sự di chuyển ở không trung, tất cả sống nương tựa vào hồ nước ấy.

199. Các vị này luôn luôn (có hành vi) đứng đắn, có sự kính trọng lẫn nhau. Trong số hai mươi bốn ngàn vị, tiếng động hi mũi không xảy ra.

200. Trong khi đặt xuống từng bước từng bước chân, các vị khéo thu thúc, có ít tiếng động. Sau khi đến gần, hết thảy tất cả đều đề đầu đành lễ tôi.

201. Được vây quanh bởi những người học trò thanh tịnh và khổ hạnh ấy, tôi sống tại nơi ấy, ở khu ẩn cư, có thiên chúng, được thỏa thích về thiên.

202. Khu ẩn cư được tỏa hương với hương thơm trái cây của các cây cho quả và hai loại hương thơm giới hạnh của các vị ẩn sĩ và hương thơm của các bông hoa.

203. Tôi không biết đến ngày và đêm, sự thù hận ở tôi không được biết đến. Trong khi giáo huấn những người học trò của mình, tôi đạt được niềm vui dào dạt.

204. Trong khi các bông hoa đang trở hoa và những trái cây đang kết trái, các hương thơm của cõi trời tỏa ra điểm tô khu ẩn cư của tôi trở nên rực rỡ.

205. Khi ấy, là người có nhiệt tâm, cẩn trọng, sau khi xuất khỏi định, tôi đã cầm lấy túi vật dụng rồi đi sâu vào rừng.

206. Khi ấy, tôi đã khéo được học tập về các hiện tượng và luôn cả về giấc mơ đã được khởi lên, tôi duy trì câu chú thuật đang được hiện hành.

207. Đức Thế Tôn Anomadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, bậc Toàn Giác có ước muốn độc cư nên đã đi đến núi Hi-mã-lạp.

208. Sau khi đã đi sâu vào núi Hi-mã-lạp, đấng Bi Mẫn cao cả, bậc Hiền Trí, đấng Tối Thượng Nhân đã xếp chân thế kiệt già rồi ngồi xuống.

209. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác có vẻ ngồi sáng làm thích ý, tựa như bông hoa sừng được tỏa sáng, tựa như ngọn lửa tế thần được cháy rực.

210. Tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian tựa như cây đèn đang chiếu sáng, như là tia chớp ở bầu trời, tựa như cây *sālā* chúa đã được trở hoa

211. Bậc Cao Quý này là đấng Đại Hùng, vị Đoạn Tận khổ đau, bậc Hiền Trí. Do việc nhìn thấy Ngài, toàn bộ khổ đau được phóng thích.

212. Sau khi nhìn thấy vị Trời của chư Thiên, tôi đã suy xét về tướng mạo: “*Là đức Phật hay không phải là đức Phật? Vậy ta hãy quan sát bậc Hữu Nhân.*”

213. Sahassārāni cakkāni dissanti caraṇuttame,
lakkhaṇāni 'ssa disvāna niṭṭhaṃ gacchiṃ tathāgate.
214. Sammajjanīṃ gahetvāna sammajjitvān' ahaṃ tadā,
atha¹ pupphe samānetvā buddhaseṭṭhaṃ apūjayiṃ.
215. Pūjayitvāna sambuddhaṃ oghatiṇṇamanāsavaṃ,
ekaṃsaṃ ajinaṃ katvā namassiṃ lokanāyakaṃ.
216. Yena ñāṇena sambuddho viharittha² anāsavo,
taṃ ñāṇaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
217. Samuddharas'imaṃ lokaṃ sayambhū amitodaya,
tava dassanamāgamma kaṅkhāsotaṃ taranti te.
218. Tuvaṃ satthā ca ketu ca dhajo yūpo ca pāṇinaṃ,
parāyaṇo pātīṭṭhā ca dīpo ca dipaduttamo.
219. Sakkā samudde udakaṃ pametuṃ ālhakena vā,
na tveva tava sabbaññū ñāṇaṃ sakkā pametave.
220. Dharetuṃ paṭhaviṃ sakkā ṭhapetvā tulamaṇḍale,
na tveva tava sabbaññū ñāṇaṃ sakkā dharetave.³
221. Ākāsaṃ minituṃ sakkā rajjuyā aṅgulena vā,
na tveva tava sabbaññū ñāṇaṃ sakkā pametave.
222. Mahāsamudde udakaṃ paṭhaviṃ c' ākhilaṃ jahe,⁴
buddhañāṇaṃ upādāya upamāto⁵ na yujjare.
223. Sadevakassa lokassa cittaṃ yesaṃ⁶ pavattati,
antojālīkatā⁷ ete tava ñāṇamhi cakkhuma.
224. Yena ñāṇena pattosi kevalaṃ bodhimuttamaṃ,
tena ñāṇena sabbaññū maddasi paratitthiye.
225. Imā gāthā thavitvāna suruci nāma tāpaso,
ajinaṃ pattharivāna paṭhaviyaṃ nisīdi so.
226. Cullāsītisahassāni ajjhogāḷho mahaṇṇave,
accuggato tāvadeva girirājā pavuccati.

¹ atṭha - Syā, PTS, Se.

² viharati - Ma, Syā, PTS.

³ pametave - Syā, PTS.

⁴ paṭhavi cākhilā'jaṭaṃ - Ma.

⁵ upamā te - PTS.

⁶ sesaṃ - Se.

⁷ antojālīgatā - Ma, Syā;
antojālagatā - PTS.

213. Những bánh xe có ngàn cãm được nhìn thấy ở lòng bàn chân cao quý. Sau khi nhìn thấy những tướng mạo của Ngài, tôi đã đi đến quyết định (Ngài là) đức Như Lai.

214. Khi ấy, tôi đã cầm lấy chiếc chổi và đã quét dọn. Rồi tôi đã tự mình mang lại những đóa hoa và đã cúng dường đến đức Phật tối thượng.

215. Sau khi đã cúng dường đến bậc Toàn Giác, vị đã vượt qua dòng nước lũ, không còn lậu hoặc, tôi đã khoác tấm da dê một bên vai rồi đã lễ bái đấng Lãnh Đạo Thế Gian (và đã nói rằng):

216. *“Đấng Toàn Giác bậc không còn lậu hoặc đã an trú với trí tuệ nào, tôi sẽ tán dương trí tuệ ấy. Xin các người hãy lắng nghe tôi nói.*

217. *Bạch đấng Tự Chủ có sự tấn hóa vô lượng, xin Ngài hãy tiếp độ thế gian này. Sau khi đi đến nhìn thấy Ngài, những người ấy vượt qua dòng nước nghi hoặc.*

218. *Bạch đấng Tối Thượng của loài người, Ngài là bậc thầy, là cờ hiệu, là biểu tượng, là mục đích tối cao, là nơi nương tựa, là sự nâng đỡ, và là ngọn đèn của chúng sanh.*

219. *Bạch đấng Toàn Tri, có thể đo lường nước ở biển cả bằng vật chứa, nhưng không thể nào đo lường trí tuệ của Ngài.*

220. *Bạch đấng Toàn Tri, có thể nắm lấy trái đất đặt vào đĩa cân, nhưng không thể nào nắm lấy trí tuệ của Ngài.*

221. *Bạch đấng Toàn Tri, có thể đo đạc bầu trời bằng sợi dây thừng hoặc bằng ngón tay, nhưng không thể nào đo lường trí tuệ của Ngài.*

222. *(Trí tuệ của đức Phật) vượt hẳn nước trong đại dương và đất liền rắn rỏi. So sánh với trí tuệ của đức Phật không gì được xem là tương đương.*

223. *Bạch đấng Hữu Nhân, ở thế gian luôn cả chư Thiên những ai có tâm (được) vận hành, họ đều đi vào trong màng lưới ở trí tuệ của Ngài.*

224. *Bạch đấng Toàn Tri, bằng trí tuệ nào Ngài (đã) chứng đạt sự Giác Ngộ tối thượng toàn vẹn thì bằng trí tuệ ấy Ngài (đã) chế ngự các ngoại đạo khác.”*

225. Sau khi ngợi ca bằng các câu kệ này, vị đạo sĩ khổ hạnh tên Surucī ấy đã trải ra tấm da dê ở trên mặt đất rồi đã ngồi xuống.

226. Được truyền tụng rằng ngọn núi chúa (Neru) đã chìm sâu vào trong đại dương tám mươi bốn ngàn (do-tuần) và đã vươn cao cũng với khoảng cách như thế.

227. Tāva accuggato neru āyato vitthato ca so,
cuṇṇito aṇubhedena koṭisatasahasso.¹
228. Lakkhe ṭhapiyamānamhi parikkhayamagacchatha,
na tveva tava sabbaññū ñāṇaṃ sakkā pametave.
229. Sukhumacchikena jālena udakaṃ yo parikkhipe,
ye keci udake pāṇā antojālikatā siyuṃ.
230. Tatheva hi mahāvīra ye keci puthu titthiyā,
diṭṭhigahanapakkhantā² paramāsena mohitā.
231. Tava suddhena ñāṇena anāvaraṇadassinā,
antojālagatā³ ete ñāṇaṃ te nātivattare.
232. Bhagavā tamhi samaye anomadassī mahāyaso,
vuṭṭhahitvā samādhimhā disaṃ olokayī jino.
233. Anomadassimunino nisabho nāma sāvako,
parivuto satasahasseehi santacittehi tādihi.
234. Khīṇāsavehi suddhehi chaḷabhiññehi jhāyīhi,⁴
cittamaññāya buddhassa upesi lokanāyakaṃ.
235. Antalikkhe ṭhitā tattha padakkhiṇamakamsu te,
namassantā pañjalikā otaruṃ⁵ buddhasantike.
236. Anomadasasī bhagavā lokajetṭho narāsabho,
bhikkhusaṅghe nisīditvā sitaṃ pātukarī jino.
237. Varuṇo nām' upaṭṭhāko sabbaññussa mahesino,⁶
ekaṃsaṃ cīvaraṃ katvā apucchi lokanāyakaṃ.
238. “Ko nu kho bhagavā hetu sitakammassa satthuno?
na hi buddhā ahetūhi sitaṃ pātukaronti te.”
239. Anomadassī bhagavā lokajetṭho narāsabho,
saṅghamajjhe⁷ nisīditvā imaṃ gāthamabhāsatha.
240. “Yo maṃ pupphena pūjesi ñāṇaṅcāpi anutthavi,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.”
241. Buddhassa giramaññāya sabbe devā samāgatā,
saddhammaṃ sotukāmā te sambuddhaṃ upasaṅkamuṃ.

¹ sahasaso - Ma; sahasiyo - Syā, PTS.

² pakkhandā - Ma, PTS.

³ jālikatā - Ma.

⁴ tādihi - Syā, PTS.

⁵ oruṃ - Syā; oruṃ - PTS.

⁶ anomadasasissa satthuno - Ma, Syā, Se.

⁷ bhikkhumajjhe - Ma, Syā, Se.

227. Ngọn núi Neru ấy đã vươn cao đến chùng ấy về chiều dài và chiều rộng. Nó đã bị nghiền nát thành trăm ngàn *koṭi* mảnh vụn nhỏ.

228. “*Bạch đấng Toàn Tri, trong khi được xếp thành từng nhóm một trăm ngàn những mảnh vụn nhỏ ấy đã đi đến sự chấm dứt, nhưng trí tuệ của Ngài vẫn không thể nào đo lường được.*”

229. *Nếu người nào rào quanh nước bằng tấm lưới có lỗ nhỏ, thì bất cứ các chúng sanh ở trong nước đều có thể rơi vào trong tấm lưới.*

230. *Bạch đấng Đại Hùng, tương tự y như thế những người nào là phạm phu ngoại đạo đang lao theo việc nắm bắt tà kiến đều đã bị mê muội do sự vướng mắc (vào mạng lưới tà kiến).*

231. *Do trí tuệ trong sạch và tâm nhìn không bị che lấp của Ngài, những người đã đi vào trong mạng lưới không vượt hơn trí tuệ của Ngài.”*

232. Vào lúc bấy giờ, đức Thế Tôn Anomadassī, đấng Chiến Thắng có danh vọng lớn lao, sau khi xuất khỏi thiền định, đã quan sát phương hướng.

233. 234. Vị Thinh Văn của bậc Hiền Trí Anomadassī tên là Nisabha được tháp tùng bởi một trăm ngàn vị có tâm an tịnh như thế ấy, là các bậc Vô Lậu, được trong sạch, có sáu thắng trí, có thiên chứng. Sau khi biết được tâm của đức Phật, vị ấy đã đi đến gần đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

235. Tại nơi ấy, đứng ở trên không trung các vị ấy đã đi nhiều quanh, tay chấp lên lễ bái, rồi đã đáp xuống gần bên đức Phật.

236. Đức Thế Tôn Anomadasasi, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, bậc Chiến Thắng đã ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu và đã để lộ nụ cười.

237. Vị thị giả của đấng Toàn Tri bậc Đại Ấn Sĩ, có tên là Varuṇa, sau khi đắp y một bên vai, đã hỏi đấng Lãnh Đạo Thế Gian rằng:

238. “*Bạch đức Thế Tôn, điều gì là nguyên nhân của việc nở nụ cười của bậc Đạo Sư? Bởi vì chư Phật, không có nguyên nhân các Ngài không để lộ nụ cười.*”

239. Đức Thế Tôn Anomadasasi, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đã ngồi xuống ở giữa Hội Chúng và đã nói lên lời kệ này:

240. “*Người nào đã cúng dường Ta bằng bông hoa và cũng đã ngợi ca trí tuệ (của Ta), Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*”

241. Nhận biết lời nói của đức Phật, tất cả chư Thiên đã tụ hội lại. Có ước muốn được nghe Chánh Pháp, các vị ấy đã đi đến gần đấng Toàn Giác.

242. Dasasū¹ lokadhātūsu devatā yā² mahiddhikā,
saddhammaṃ sotukāmā te sambuddhaṃ upasaṅkamum.
243. “Hatthi assā rathā pattī senā ca caturaṅginī,
parivāressant’ imaṃ³ niccaṃ buddhapūjāy’ idaṃ phalaṃ.
244. Saṭṭhituriyasahassāni bheriyo samalaṅkatā,
upaṭṭhissant’ imaṃ⁴ niccaṃ buddhapūjāy’ idaṃ phalaṃ.
245. Soḷasitthisahassāni nāriyo samalaṅkatā,
vicittavatthābharaṇā āmuttamaṅikuṇḍalā.
246. Aḷārapamhā⁵ hasulā susaṅñā tanumajjhimā,
parivāressant’ imaṃ niccaṃ buddhapūjāy’ idaṃ.
247. Kappasatasahassāni devaloke ramissati,
sahassakkhattum cakkavattī rājā raṭṭhe bhavissati.
248. Sahassakkhattum devindo devarajjaṃ karissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
249. Pacchimabhave sampatte⁶ manussattaṃ gamissati,
brāhmaṇī ‘Sāriyā’ nāma dhārayissati kucchinā.
250. Mātuyā nāmagottena paññāyissat’ ayaṃ naro,
Sāriputto ’ti nāmena tikkhapañño bhavissati.
251. Asītikoṭī chaḍḍetvā pabbajissat’ akiñcano,
gavesanto santipadaṃ carissati mahiṃ imaṃ.
252. Aparimeyye ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena sathā loke bhavissati.
253. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
sāriputto ti nāmena hessati aggasāvako.
254. Ayaṃ bhāgīrathī⁷ gaṅgā himavantā pabhāvitā,
mahāsamuddamappeti tappayantī mahodadhiṃ.
255. Tath’ evāyaṃ sāriputto sake tisu⁸ visārado,
paññāya pāramiṃ gantvā tappayissati pāṇino.
256. Himavantaṃ upādāya sāgarañca mahodadhiṃ,
etth’ antare yaṃ pulinaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
257. Tampi sakkā asesena saṅkhātum gaṇanā yathā,
na tveva sāriputtassa paññāy’ anto bhavissati.

¹ dasasu - Ma, Syā, PTS.

² devakāyā - Ma, Syā, PTS, Mu A.

³ parivārenti taṃ - PTS.

⁴ upaṭṭhissantī taṃ - PTS.

⁵ ālāramukhā - Syā.

⁶ pacchime bhavasampatte - Ma, Syā.

pacchime bhave sampatte - PTS.

⁷ bhāgīrasī - Syā, PTS.

⁸ sakko tisu - Syā;
sāketisu - Ma, PTS.

242. Chư Thiên có đại thần lực ở tất cả các thế giới, các vị nào có ước muốn được nghe Chánh Pháp, các vị ấy đã đi đến gần đấng Toàn Giác.
243. “Các con voi, các con ngựa, các cỗ xe, các binh lính và quân đội gồm bốn binh chủng sẽ thường xuyên hộ tống người này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
244. Sáu mươi ngàn nhạc cụ và những chiếc trống lớn được tô điểm sẽ thường xuyên phục vụ người này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
245. Mười sáu ngàn phụ nữ được trang điểm, được trang hoàng bằng các loại vải vóc nhiều màu sắc, có các bông tai bằng ngọc trai và ngọc ma-ni.
246. Có lông mi cong, có nụ cười, có điệu bộ duyên dáng, có eo thon, các nàng sẽ thường xuyên vây quanh người này; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.
247. Người này sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong một trăm ngàn kiếp, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương ở quốc độ một ngàn lần.
248. Và sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc một ngàn lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.
249. Khi đạt đến cuộc sống cuối cùng, người này sẽ đi đến bản thể nhân loại. Người nữ Bà-la-môn tên Sāriyā sẽ mang bào thai (vị này).
250. Người nam này sẽ được biết đến với danh hiệu dòng họ của người mẹ, và sẽ có trí tuệ sắc bén với tên là Sāriputta.
251. Sau khi lìa bỏ tám mươi koti người này sẽ xuất gia, không còn sở hữu gì. Trong khi tìm cầu vị thế an tịnh, người này sẽ lang thang ở trái đất.
252. Vô lượng kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.
253. Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống,¹ được tạo ra từ Giáo Pháp, (người này) sẽ trở thành vị Thỉnh Văn hàng đầu với tên là Sāriputta.
254. Được phát xuất từ núi Hi-mã-lạp, con sông Bhāgīrathī này đổ về biển cả, làm thỏa mãn đại dương.
255. Tương tự y như thế, vị Sāriputta này, được tự tin vào ba bộ Vệ Đà, sẽ đạt đến sự toàn hảo về trí tuệ, và sẽ làm thỏa ý các chúng sinh.
256. Bắt nguồn từ núi Hi-mã-lạp cho đến biển cả và đại dương, số lượng cát ở vào khoảng giữa ấy là vô số kể bằng cách tính đếm.²
257. Mặc dầu có thể tính toán toàn bộ số lượng cát ấy bằng cách tính đếm, nhưng sẽ không có mức tận cùng ở trí tuệ của Sāriputta.

¹ orasoti urasi jāto = oraso nghĩa là được sanh ra từ ngực (ApA. 278). Lúc thuyết Pháp, sự phát âm ở ngực đã được đức Phật sử dụng đến. Do việc lắng nghe Giáo Pháp, các vị này sẽ thành tựu các Đạo Quả nên được gọi là ‘sanh ra từ ngực.’

² Hằng hà sa số, nhiều như cát sông Hằng.

258. Lakkhe ṭhapiyamānamhi khīye gaṅgāya vālukā,
na tveva sārīputtassa paññāy' anto bhavissati.
259. Mahāsamudde ūmiyo gaṇanāto asaṅkhiyā,
tatheva sārīputtasasa paññāy' anto na hessati.
260. Ārādhayitvā sambuddhaṃ gotamaṃ sakyapuṅgavaṃ,
paññāya pāramiṃ gantvā hessati aggasāvako.
261. Pavattitaṃ dhammacakkaṃ sakyaputtana tādinaṃ,
anuvattessatī sammā¹ vassento² dhammavuṭṭhiyo.
262. Sabbametaṃ abhiññāya gotamo sakyapuṅgavo,
bhikkhusaṅghe nisīditvā aggaṭṭhāne ṭhapessati.
263. Aho me sukataṃ kammaṃ anomadassissa satthuno,
yassāhaṃ kāraṃ katvāna sabbattha pāramiṃ gato.
264. Aparimeyye kataṃ kammaṃ phalaṃ dassesi me idha,
sumutto saravego va kilese jhāpayiṃ ahaṃ.
265. Asaṅkhatāṃ gavesanto nibbāṇaṃ acalaṃ padaṃ,
vicinaṃ titthiye sabbe tadāhaṃ saṃsariṃ bhava.
266. Yathāpi vyādhito poso pariyeseyya osadhaṃ,
vicineyya vanaṃ³ sabbaṃ vyādhito parimuttiyā.
267. Asaṅkhatāṃ gavesanto nibbāṇaṃ amataṃ padaṃ,
abbokiṇṇaṃ⁴ pañcasataṃ pabbajiṃ isipabbajaṃ.
268. Jaṭābhārena bharito ajinuttaranivāsano,⁵
abhiññāpāramiṃ gantvā brahmalokaṃ agacch' ahaṃ.
269. Natthi bāhirake⁶ suddhi ṭhapetvā jinasāsaṇaṃ,
ve keci buddhimā sattā sujjhanti jinasāsane.
270. Attakāramayaṃ⁷ etaṃ nayidaṃ itihītihaṃ,⁸
asaṅkhatāṃ gavesanto kutitthaṃ sañcarīṃ ahaṃ.

¹ anuvattissati - Syā.

² vassanto - Syā, PTS, Se.

³ dhanam - Syā.

⁴ avyākiṇṇam - PTS.

⁵ nivāsahaṃ - Syā, PTS, Se.

⁷ atthakāmaṃ mamaṃ - Syā, PTS, Se.

⁸ na hi nisiṃ ahaṃ iti - Syā;
nayidaṃ iti 'haṃ tadā - PTS, Se.

258. Trong khi đang được tồn tại ở dạng hạt nhỏ, cát của dòng sông có thể bị cạn kiệt, nhưng sẽ không có mức tận cùng ở trí tuệ của Sāriputta.

259. Các làn sóng của biển cả là không thể ước lượng bằng cách tính đếm, tương tự y như thế sẽ không có điểm tận cùng về trí tuệ của Sāriputta.

260. Người này sẽ làm hài lòng đấng Toàn Giác Gotama bậc cao quý dòng Sakya, sẽ đi đến sự toàn hảo về trí tuệ, và sẽ trở thành vị Thịnh Văn hàng đầu.

261. Trong khi làm đổ mưa những cơn mưa Giáo Pháp, người này sẽ tiếp tục vận hành đúng đắn bánh xe Pháp đã được chuyển vận bởi người con trai dòng Sakya như thế ấy.

262. Sau khi biết rõ tất cả điều này, đức Gotama bậc cao quý dòng Sakya sẽ ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu và sẽ thiết lập (người này) vào vị thế tối thắng.”

263. Ôi, việc làm đã khéo được thực hiện bởi tôi đến bậc Đạo Sư Anomadasāsi! Sau khi thể hiện sự tôn kính đến vị ấy, tôi đã đạt đến sự toàn hảo về mọi phương diện.

264. Việc làm đã được thực hiện ở vô lượng kiếp (trước đây) đã cho tôi nhìn thấy quả báu tại đây. Như là tốc độ của mũi tên khéo được bắn ra, tôi đã thiêu đốt các phiền não (của tôi).

265. Lúc bấy giờ, trong lúc tầm cầu pháp không tạo tác Niết Bàn là vị thế không bị lay chuyển, trong lúc xem xét tất cả các ngoại đạo, tôi đã luân hồi ở cõi hữu.

266. Cũng giống như người bị bệnh nên tìm kiếm phương linh dược, nên xem xét toàn bộ khu rừng nhằm thoát khỏi cơn bệnh.

267. Trong lúc tầm cầu pháp không tạo tác Niết Bàn là vị thế Bất Từ, tôi đã xuất gia vào đời tu ẩn sĩ liên tục năm trăm kiếp sống.

268. Tôi đã duy trì búi tóc bện, có y choàng là tấm da dê, tôi đã đạt đến sự toàn hảo của các thắng trí và đã đi đến thế giới Phạm Thiên.

269. Ngoại trừ Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng, không có sự thanh tịnh ở ngoại giáo. Thật vậy, bất cứ chúng sanh nào có trí giác ngộ đều được trở nên thanh tịnh trong Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng.

270. Pháp (thanh tịnh) này là sự tạo thành do hành động của bản thân, pháp này không là sự truyền tụng. Trong lúc tầm cầu pháp không tạo tác, tôi đã lai vãng bến bãi tồi tệ.

271. Yathā sārattiko poso kadaliṃ chetvāna phālaye,
na tattha sāraṃ vindeyya sārena rittako hi so.
272. Tatheva titthiyā loke nānāditthī bahujjanā,
asaṅkhatena rittā'se¹ sārena kadali yathā.
273. Pacchimabhava sampatte² brahmabandhu aho's' ahaṃ,
mahābhogaṃ³ chaḍḍayitvā pabbajiṃ anagāriyaṃ.
(Paṭhamabhāṇavāraṃ).
274. Ajjhāyako mantadharo tiṇṇaṃ vedāna pārāgū,
brāhmaṇo sañjāyo nāma tassa mūle vasāmahaṃ.
275. Sāvako te mahāvīra assaji nāma brāhmaṇo,
durāsado uggatejo piṇḍāya carati tadā.⁴
276. Tamaddasāsiṃ⁵ sappaññaṃ muniṃ mone samāhitaṃ,
santacittaṃ mahānāgaṃ suphullaṃ padumaṃ yathā.
277. Disvā me cittaṃ uppajji sudantaṃ suddhamānaṃ,
usabhaṃ pavaraṃ vīraṃ arahāyaṃ bhavissati.
278. Pāsādiko iriyati abhirūpo susaṃvuto,
uttame damathe danto amatadassi⁷ bhavissati.
279. Yannūnāhaṃ uttamattaṃ puccheyyaṃ tuṭṭhamānaṃ,
so me⁶ puṭṭho kathessati paṭipucchāma' ahaṃ tadā.
280. Piṇḍapātaṃ⁸ carantassa pacchato agamās' ahaṃ,
okāsaṃ paṭimānento pucchitūṃ amataṃ padaṃ.
281. Vīthantare⁹ anuppattaṃ upagantvāna pucch' ahaṃ,
kathaṃ gotto' si tvaṃ vīra¹⁰ kassa sisso' si mārisa?
282. So me puṭṭho viyākāsi asambhītova kesarī,
buddho loke samuppatto tassa sisso 'mhi āvuso.¹¹
283. Kīdisaṃ te mahāvīra anujāta mahāyasa,¹²
buddhassa sāsanaṃ dhammaṃ? Sādhu me kathayassu bho.

¹ rittā te - Syā; rittā va - PTS.

² pacchime bhava - Ma, Syā; pacchime bhava - PTS.

³ koṭṭiyo satama - PTS.

⁴ sadā - PTS.

⁵ tamaddasāmi - Se.

⁶ so ce - Syā.

⁷ anomadassi - Ma.

⁸ piṇḍacāraṃ - Syā, PTS.

⁹ vīthintare - Ma.

¹⁰ dhīra - PTS.

¹¹ sāvako - PTS.

¹² mahāyaso - PTS.

271. Giống như người tìm cầu lõi cây, sau khi đốn ngã cây chuối rồi chẻ hai, không thể tìm thấy lõi cây ở nơi ấy bởi vì cây chuối là không có lõi.

272. Tương tự y như thế, các ngoại đạo ở thế gian và số đông người với những tà kiến khác nhau là vắng bóng Niết Bàn, giống như cây chuối là không có lõi.

273. Khi đạt đến cuộc sống cuối cùng, tôi đã là thân quyến của Phạm Thiên.¹ Sau khi từ bỏ của cải lớn lao, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình

(Tụng Phẩm thứ nhất).

274. Vị Bà-la-môn tên Sañjaya là vị giảng huấn, thông thạo về chú thuật, thông suốt về ba tập Vệ-đà, tôi sống dưới sự hướng dẫn của vị ấy.²

275. Bạch đấng Đại Hùng, vị Bà-la-môn tên Assaji là Thịnh Văn của Ngài, khó mà tiếp cận, có oai lực nổi bật, khi ấy (đang) đi khất thực.

276. Tôi đã nhìn thấy bậc hiền trí ấy, có trí tuệ, được định tĩnh trong sự sáng suốt, có tâm thanh tịnh, là bậc Long Tượng, tựa như đóa sen khéo được nở rộ,

277. Sau khi nhìn thấy vị anh hùng ưu tú, cao quý, khéo được rèn luyện, có tâm ý thanh tịnh, tâm của tôi đã khởi lên rằng: “*Phải chăng vị này là A-la-hán?*”

278. *Phải chăng con người đáng mến, biết cách xử trí, có dáng vóc lịch sự, khéo thu thúc, đã được rèn luyện trong sự rèn luyện tối thượng, là người nhìn thấy sự Bất Tử?*

279. *Hay là ta nên hỏi về mục đích tối thượng với tâm ý hớn hờ? Được ta hỏi, vị ấy sẽ trả lời. Khi ấy, ta hãy hỏi tiếp.*”

280. Trong khi vị ấy đang đi khất thực, tôi đã đi ở phía sau chờ đợi cơ hội để hỏi về vị thế Bất Tử.

281. Khi vị ấy đi đến giữa đường, tôi đã đi đến gần và đã hỏi rằng: “*Thưa vị anh hùng, ngài có dòng họ thế nào? Thưa ngài, ngài là học trò của vị nào?*”

282. Được tôi hỏi, vị ấy tựa như con sư tử không bị hãi sợ đã trả lời rằng: “*Này đạo hữu, đức Phật đã xuất hiện ở thế gian, tôi là học trò của Ngài ấy.*”

283. “*Thưa vị đại anh hùng, người nổi dõng, bậc có danh vọng lớn lao, Giáo Pháp lời dạy của đức Phật của ngài là như thế nào? Thưa ngài, xin ngài hãy thuyết giảng tận tường cho tôi.*”

¹ Nghĩa là đã sanh ra ở gia tộc Bà-la-môn (ApA. 230).

² Xem thêm chi tiết về sự kiện này ở Luật Đại Phẩm (Chương I, tụng phẩm 4).

284. So me puṭṭho kathī sabbaṃ gambhīraṃ nipuṇaṃ padaṃ,
taṇhāsallassa hantāraṃ sabbadukkhāpanūdanaṃ.
285. “Ye dhammā hetuppabhavā tesam hetuṃ tathāgato āha,
tesaṅca yo nirodho evaṃvādi¹ mahāsamaṇo.”
286. So ’haṃ vissajjite pañhe paṭhamaṃ phalamajjhagaṃ,
virajo vimalo āsiṃ sutvāna jīnasāsaṇaṃ.
287. Sutvāna munino vākyaṃ passivā dhammamuttamaṃ,
pariyogāḷhasaddhammo imaṃ gāthaṃ abhās’ ahaṃ.
288. “Es’ eva dhammo yadi tāvadeva paccabyathā padamasokaṃ,
adiṭṭhaṃ abbhataṃ bahukehi kappanahutehi.
289. Svāhaṃ² dhammaṃ gavesanto kutitthe sañcarim ahaṃ,
so me attho anuppatto kālo me nappamajjituṃ.”
290. Tosito ’haṃ assajinā patvāna acalaṃ padaṃ,
sahāyakaṃ gavesanto assamaṃ agamās’ ahaṃ.
291. Dūratova mamaṃ disvā sahāyo me susikkhito,
iriyāpathasampanno idaṃ vacanamabravī.
292. Pasannamukhanetto ’si munibhāvova dissati,
amatādhigato kacci nibbāṇaṃ accutaṃ padaṃ?
293. Subhānurūpo āyāsi āneñjakārito³ viya,
dantova dantadamathe⁴ upasantosi brāhmaṇa.
294. Amataṃ mayā adhigataṃ sokasallapanūdanaṃ,⁵
tvampi taṃ adhigacchāhi⁶ gacchāma buddhasantikaṃ.
295. ‘Sādhū’ti so paṭissutvā⁷ sahāyo me susikkhito,
hatthena hatthaṃ gaṇhitvā upāgami⁸ tav’ antikaṃ.⁹

¹ evaṃ vādi - PTS.

² yohaṃ - Syā; sāhaṃ - PTS.

³ āneñjakārito - PTS.

⁴ dantova dantadamatho - Ma;
danto ca uttamadamathe - PTS.

⁵ sakasallavinodanaṃ - Syā, PTS.

⁶ adhigacchesi - Ma, PTS, Se ; adhigacchehi - Syā.

⁷ sādheti paṭissuṇitvā - Se.

⁸ upagamma - Ma; upāgama - Syā.

⁹ satthusantikaṃ - PTS.

284. Được tôi hỏi, vị ấy đã thuyết giảng về toàn bộ Đạo Lộ thâm sâu vi tế, là pháp tiêu diệt mũi tên tham ái, có sự xua đi tất cả khổ đau (như vậy):

285. *“Các pháp nào có nguồn sanh khởi do nhân, đức Như Lai đã nói về nhân của chúng và về sự diệt tắt của chúng, bậc Đại Sa-môn đã có lời dạy như thế.”*

286. Khi câu hỏi vừa được trả lời, tôi đây đã chứng đắc Quả vị thứ nhất. Sau khi lắng nghe lời dạy của đấng Chiến Thắng, tôi đã trở nên không còn vấy bụi, không còn nhớ bấn.

287. Sau khi lắng nghe lời nói của bậc hiền trí, sau khi nhìn thấy Giáo Pháp tối thượng, với Chánh Pháp đã được thâm nhập tôi đã nói lên lời kệ ngôn này:

288. *“Đây chính là Giáo Pháp, nếu chỉ bấy nhiêu thôi đã thấu triệt được Niết Bàn không sâu muộn (là pháp) đã không được nhìn thấy, đã bị trôi qua trong hàng vạn kiếp sống.”*

289. Trong lúc tầm cầu Giáo Pháp, tôi đây đã lai vãng bến bãi tòi tệ. (Giờ đây) mục đích ấy của tôi đã được đạt đến, tôi không còn thời gian để xao lãng.

290. Tôi đã được vị Assaji làm cho hoan hỷ. Sau khi đạt đến vị thế Bất Động, trong khi tìm kiếm người bạn, tôi đã đi đến khu ẩn cư.

291. Sau khi nhìn thấy tôi ngay từ đằng xa, bạn của tôi, là người khéo được học tập và được thành tựu bốn oai nghi, đã nói lên lời nói này:

292. *“Bạn có khuôn mặt và ánh mắt an tịnh, dường như bản thể hiền trí đã được (bạn) nhìn thấy. Phải chăng bạn đã chứng đắc sự Bất Tử, Niết Bàn, vị thế trường cửu?”*

293. *Dường như bạn (đã) đạt đến điều xứng đáng với sự tốt đẹp và đã được làm cho trở thành điềm đạm, tựa như con voi đã được chế ngự trong giai đoạn thuần hóa. Nay người Bà-la-môn, phải chăng bạn được an tịnh?”*

294. *“Bất Tử là sự xua đi mũi tên sâu muộn đã được tôi chứng đắc. Bạn cũng vậy, hãy chứng đắc điều ấy. Chúng ta hãy đi đến gặp đức Phật.”*

295. Sau khi đáp lại rằng: *“Lành thay!”* bạn của con là người khéo được học tập đã dùng tay nắm lấy tay con và đã đi đến gặp Ngài.

296. Ubhopi pabbajissāma sakyaputta tav' antike,
tava sāsanaṃāgamma viharāma anāsavā.
297. Kolito iddhiyā seṭṭho ahaṃ paññāya pārago,
ubhova ekato hutvā sāsanaṃ sobhayāmasē.
298. Apariyositasāṅkappo kutitthe sañcarim ahaṃ,
tava dassanaṃāgamma saṅkappo pūrito mama.
299. Paṭhaviyaṃ paṭiṭṭhāya pupphanti samaye dumā,
dibbagandhā sampavanti tosentī sabbapāṇinaṃ.
300. Tathevāhaṃ mahāvīra sakyaputta mahāyasa,
sāsane te paṭiṭṭhāya samay' esāmi pupphitaṃ.
301. Vimuttipupphaṃ esanto bhavasāṃsāramocanaṃ,
vimuttipupphalābhena tosemi sabbapāṇinaṃ.
302. Yāvata buddhakhettaṃhi ṭhapetvāna mahāmunim,
paññāya sadiso natthi tava puttassa cakkhuma.
303. Suvinitā ca te sissā parisā ca susikkhitā,
uttame damathe dantā parivārenti taṃ sadā.
304. Jhāyī jhānaratā dhīrā santacittā samāhitā,
munī moneyyasampannā parivārenti taṃ sadā.
305. Appicchā nipakā dhīrā appāhārā ālolupā,
lābhālābhena santuṭṭhā parivārenti taṃ sadā.
306. Āraññakā dhutadharā jhāyino lūkhacivarā,
vivekābhīratā dhīrā parivārenti taṃ sadā.
307. Paṭipannā phalaṭṭhā ca sekhā phalasaṃgino,
āsisaṅkā¹ uttamattaṃ parivārenti taṃ sadā.
308. Sotāpannā ca vimalā sakadāgāmino ca ye,
anāgāmi ca arahā parivārenti taṃ sadā.
309. Satipaṭṭhānakusalā bojjaṅgabhāvanāratā,
sāvakā te bahū sabbe parivārenti taṃ sadā.
310. Iddhipādesu kusalā samādhībhāvanāratā,
sammappadhānaṃ manuyuttā parivārenti taṃ sadā.
311. Tevijjā chaḷabhiññā ca iddhiyā pāramim gatā,
paññāya pāramim pattā parivārenti taṃ sadā.

¹ āsisaṅkā - Ma.

296. Bạch người con trai dòng Sakya, cả hai chúng con cũng sẽ xuất gia trong sự chứng minh của Ngài. Sau khi đi đến Giáo Pháp của Ngài, chúng con sống không còn lậu hoặc.

297. Kolita là đứng đầu về thần thông, còn con có sự đạt đến bờ kia về trí tuệ. Chính cả hai chúng con đã hợp nhất làm rạng rỡ Giáo Pháp.

298. Có ước nguyện chưa được hoàn thành, con đã lai vãng bên bãi tối tệ. Sau khi đi đến diện kiến Ngài, ước nguyện của con đã được tròn đủ.

299. Sau khi đã mọc vũng vàng ở trên trái đất, các cây cối nở hoa lúc vào mùa. Chúng tỏa ra các hương thơm của cõi trời và làm cho tất cả chúng sinh được vui lòng.

300. Bạch đấng Đại Hùng, bạch người con trai dòng Sakya có danh vọng lớn lao, tương tự như thế ấy, sau khi đã thiết lập ở trong Giáo Pháp của Ngài, con tầm cầu thời điểm để trở hoa.

301. Trong lúc tầm cầu bông hoa giải thoát là việc ra khỏi sự luân hồi ở các cõi, với sự đạt được bông hoa giải thoát, con làm cho tất cả chúng sinh được vui lòng.

302. Bạch đấng Hữu Nhãn, cho đến địa phận của chư Phật, không gì sánh bằng tuệ của người con trai của Ngài ngoại trừ bậc Hiền Trí.

303. Được thuần phục trong sự thuần hóa tối thượng, những người học trò đã khéo được huấn luyện của Ngài và Hội Chúng đã khéo được học tập luôn luôn tháp tùng Ngài.

304. Là những bậc trí tuệ, chúng thiên, thỏa thích về thiên, có tâm thanh tịnh, được định tĩnh, các bậc hiền trí được thành tựu sự tốt đẹp về đạo đức luôn luôn tháp tùng Ngài.

305. Là những bậc trí tuệ, ít đòi hỏi, cẩn trọng, (thọ) chút ít vật thực, không tham lam, hài lòng với việc có hay không có, các vị luôn luôn tháp tùng Ngài.

306. Là những bậc trí tuệ chuyên sống ở rừng, thông thạo pháp giữ bỏ (đầu đà), chúng thiên, mặc y thô, thỏa thích sự độc cư, các vị luôn luôn tháp tùng Ngài.

307. Là những vị thực hành (bốn Đạo) trú vào Quả vị (A-la-hán), và những vị Hữu Học có thành tựu Quả vị, các vị tầm cầu mục đích tối thượng luôn luôn tháp tùng Ngài.

308. Các vị là bậc Nhập Lưu không còn nhớ bản, các vị là bậc Nhất Lai, các vị Bất Lai, và các vị A-la-hán luôn luôn tháp tùng Ngài.

309. Các bậc Thịnh Văn ấy, có nhiều vị được thiện xảo về các pháp thiết lập niệm, được thỏa thích trong việc tu tập các chi phần đưa đến giác ngộ, tất cả các vị luôn luôn tháp tùng Ngài.

310. Các vị được thiện xảo về các nền tảng của thần thông, được thỏa thích trong việc tu tập định, được gắn bó vào chánh tinh tấn, luôn luôn tháp tùng Ngài.

311. Các vị có ba minh và sáu thẳng trí, đã đi đến sự toàn hảo về thần thông, đã đạt được sự toàn hảo về tuệ, luôn luôn tháp tùng Ngài.

312. Edisā te¹ mahāvīra tava sissā susikkhitā,
durāsadā uggatejā parivārenti taṃ sadā.
313. Tehi sissehi parivuto saññatehi tapassihi,
migarājāv' asambhīto uḷurājāva sobhasi.
314. Paṭhaviyaṃ patitṭhāya ruhanti dharaṇīruhā,
vepullataṃ pāpuṇanti phalañca dassayanti te.
315. Paṭhavīsadiso tvaṃ 'si sakyaputta mahāyasa,
sāsane te patitṭhāya labhanti amataṃ phalaṃ.
316. Sindhu sarassatī ceva nadiyo candabhāgikā,²
gaṅgā ca yamunā ceva sarabhū ca atho mahī.
317. Etāsaṃ sandamānānaṃ sāgaro sampaṭicchati,
jahanti purimaṃ nāmaṃ sāgarotv'eva ñāyati.
318. Tathev' ime catubbaṇṇā³ pabbajitvā tav' antike,
jahanti purimaṃ nāmaṃ buddhaputtāti ñāyare.
319. Yathāpi cando vimalo gacchaṃ ākāsadhātuyā,
sabbe tārāgaṇe loke ābhāya atirocati.
320. Tatheva tvaṃ mahāvīra parivuto devamānuse,
ete sabbe atikkamma jalasī sabbadā tuvaṃ.
321. Gambhīre utṭhitā ūmi na velaṃ ativattare,⁴
sabbāva velaṃ phusanti⁵ saṃcuṇṇā vikiranti tā.
322. Tatheva titthiyā loke nānāditṭhī bahuḷjanā,
dhammaṃ vaditukāmā⁶ te nātivattanti taṃ munīṃ.
323. Sace ca⁷ taṃ pāpuṇanti paṭivādehi⁸ cakkhuma,
tavantikaṃ upāgantvā sañcuṇṇāva bhavanti te.
324. Yathāpi udake jātā kumudā mandālakā⁹ bahū,
upalimpanti toyena kaddamakalalena ca.
325. Tatheva bahukā sattā loke jātā virūhare,
aṭṭitā rāgadosena kaddame kumudaṃ yathā.
326. Yathāpi padumaṃ jalajaṃ jalamajjhe virūhati,
na so limpanti toyena parisuddho hi kesarī.

¹ īdisā vo - Syā. ⁶ vāditukāmā - Ma; taritukāmā - Syā; dhāritukā- PTS, Se.

² nadiyo candabhāgiyo - PTS.

⁷ Sac' eva - PTS.

³ catuvaṇṇā - Syā, PTS.

⁸ parivārehi - Syā, Se.

⁴ ativattati - Syā, PTS, Se.

⁹ maddālakā - PTS.

⁵ sabbā velaṃva phussanti - Ma; sabbavelaṃ paphussanti - Syā, PTS.

312. Bạch đấng Đại Hùng, các vị học trò như thế ấy của Ngài đã khéo được học tập, khó mà tiếp cận, có oai lực nổi bật, luôn luôn tháp tùng Ngài.
313. Được tháp tùng bởi những người học trò thu thúc, nhiệt tình ấy, Ngài tợ như (con sư tử) vua của loài thú không bị hãi sợ, tợ như (mặt trăng) vua của các vì sao chiếu sáng rực rỡ.
314. Sau khi đã mọc vững vàng ở trên trái đất, các loài thảo mộc phát triển. Chúng đạt được sự lớn mạnh và phô bày sự kết trái.
315. Bạch người con trai dòng Sakya có danh vọng lớn lao, Ngài là tương tợ trái đất. Sau khi thiết lập ở Giáo Pháp, các vị ấy đạt được quả vị Bất Tử.
316. Có các con sông Sindhu, luôn cả sông Sarassatī, sông Candabhāgikā, sông Gaṅgā, sông Yamunā, luôn cả sông Sarabhū, và sông Mahī.
317. Khi những con sông này trôi chảy và biển cả tiếp nhận, những con sông này từ bỏ tên gọi trước đây và chỉ được biết đến là 'biển cả' mà thôi.
318. Tương tợ y như thế, bốn giai cấp này sau khi xuất gia trong sự chứng minh của Ngài, các vị từ bỏ tên gọi trước đây và được biết đến là 'con trai của đức Phật.'
319. Cũng giống như mặt trăng không bị vết nhơ trong lúc đang di chuyển ở bầu không gian thì vượt trội tất cả các quần thể tinh tú ở thế giới về ánh sáng.
320. Bạch đấng Đại Hùng, tương tợ y như thế, được tháp tùng bởi chư Thiên và nhân loại, Ngài vượt lên trên tất cả các hạng này và chói sáng vào mọi lúc.
321. Được khởi lên từ dưới sâu, sóng không thể vượt qua được bờ biển. Tất cả các đợt sóng chạm đến bờ biển thì chúng tan tác trở thành bọt nước.
322. Tương tợ y như thế, các ngoại đạo ở trên thế gian và nhiều người với các quan điểm khác nhau có ý định nói về giáo lý, bọn họ không vượt qua Ngài là bậc Hiền Trí.
323. Và bạch đấng Hữu Nhân, nếu họ gặp Ngài xin Ngài hãy đáp lại. Sau khi đi đến gặp Ngài, những người ấy trở thành như là bọt nước.
324. Cũng giống như giống cây *kumuda*, cây *mandālaka*, và nhiều loài cây khác được sanh ra ở trong nước, chúng bị lấm nhơ bởi nước và bùn lầy.
325. Tương tợ y như thế, nhiều chúng sanh được sanh ra lớn lên ở trên đời bị sâu khổ bởi tham ái sân hận giống như cây *kumuda* ở bãi bùn vậy.
326. Cũng giống như đóa hoa sen là loài được sanh ra ở trong nước, lớn lên ở giữa làn nước, nó không bị lấm nhơ bởi nước, có tua nhị cũng được trong sạch.

327. Tatheva tvaṃ mahāvīra loke jāto mahāmuni,
no palimpasi lokena toyena padumaṃ yathā.
328. Yathāpi rammake māse bahū pupphanti vārijā,
nātikkamanti taṃ māsaṃ samayo pupphanāya so.
329. Tatheva tvaṃ sakyaputta¹ pupphito te vimuttiyā,
sāsanam nātivattanti padumaṃ vārijam² yathā.
330. Supupphito sālārājā dibbam gandham pavāyati,
aññasālehi parivuto sālārājāva sobhati.
331. Tatheva tvaṃ mahāvīra buddhañāṇena pupphito,
bhikkhusaṅghaparivuto sālārājāva sobhasi.
332. Yathāpi selo himavā osadho sabbapāṇinaṃ,
nāgānaṃ asurānañca devatānañca ālayo.
333. Tatheva tvaṃ mahāvīra osadho viya pāṇinaṃ,
tevijjā chaḷabhiññā ca iddhiyā pāramiṃ gatā.
334. Anusitthā mahāvīra tayā kāruṇikena te,
ramanti dhammaratiyā vasanti tava sāsane.
335. Migarājā yathā siho abhinikkhamma āsayā,
catuddisā viloketvā³ tikkhattuṃ abhinādati.⁴
336. Sabbe migā uttasanti migarājassa gajjato,
tathā hi jātimā eso pasū⁵ tāseti sabbadā.
337. Gajjato te mahāvīra vasudhā sampakampati,⁶
bodhaneyyaṃ 'va⁷ bujjhanti⁸ tasanti mārakāyikā.
338. Tasanti titthiyā sabbe nadato te mahāmune,⁹
kākasenāva vibbhantā¹⁰ migaraññā yathā migā.
339. Ye keci gaṇino loke sathhāroti pavuccare,
paramparāgataṃ dhammaṃ desenti parisāya te.
340. Na h' evaṃ¹¹ tvaṃ mahāvīra dhammaṃ desesi pāṇinaṃ,
sāmaṃ saccāni bujjhitvā kevalaṃ bodhipakkhiyaṃ.

¹ mahāvīra - Ma.

² vārinā - Syā.

³ disānuviloketvā - Ma.

⁴ abhinādayi - PTS, Se.

⁵ pasuṃ - Syā; pasu - PTS.

⁶ vasudhāyaṃ pakampati - Syā.

⁷ bodhineyyā 'va - Ma; bodhineyyā pa - Syā.

⁸ pabujjhanti - Syā; bojjhanti - PTS.

⁹ mahāmuni - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ kākā senāva vibbhanti - Ma.

¹¹ na h' eva - Syā, PTS.

327. Bạch đấng Đại Hùng, tương tợ y như thế, bậc Đại Hiền Trí được sanh ra ở trên thế gian, Ngài không bị lấm nhơ bởi thế gian như là đóa hoa sen không bị lấm nhơ bởi nước.

328. Cũng giống như nhiều loài hoa mọc trong nước trở hoa vào tháng Rammaka, chúng không vượt quá tháng ấy, khi ấy là thời điểm của việc trở hoa.

329. Bạch người con trai dòng Sakya, Ngài đã trở hoa bằng sự giải thoát, tương tợ y như thế các vị ấy (cũng vậy). Các học trò không vượt quá lời dạy như là đóa hoa sen là loài được sanh ra ở trong nước (không trở hoa trễ thời hạn).

330. Cây *sālā* chúa khéo được trở hoa tỏa ra hương thơm của cõi trời. Được vây quanh bởi những cây *sālā* khác, cây *sālā* chúa tỏa sáng.

331. Bạch đấng Đại Hùng, tương tợ y như thế Ngài đã trở hoa bằng trí tuệ của vị Phật. Được tháp tùng bởi Hội Chúng tỳ khưu, Ngài tỏa sáng như là cây *sālā* chúa.

332. Cũng giống như núi Hi-mã-lạp bằng đá là nguồn dược liệu cho tất cả chúng sinh, là chốn cư ngụ của các loài rồng, các A-tu-la, và chư Thiên.

333. Bạch đấng Đại Hùng, tương tợ y như thế Ngài ví như nguồn dược liệu cho tất cả chúng sinh. Các vị có được ba minh, sáu thắng trí, và đã đi đến sự toàn hảo về thần thông (nhờ nương tựa vào Ngài).

334. Bạch đấng Đại Hùng, được Ngài chỉ dạy với lòng bi mẫn, các vị ấy thỏa thích với sự thỏa thích trong Giáo Pháp, các vị sống theo lời dạy của Ngài.

335. Giống như con sư tử, vua của loài thú, sau khi rời khỏi chỗ ngụ nó quan sát bốn phương và rống lên ba lần.

336. Khi chúa của loài thú gầm thét, mọi thú vật đều kinh hoàng. Bởi vì nó có dòng dõi như thế, nó luôn luôn làm các loài thú run sợ.

337. Bạch đấng Đại Hùng, khi Ngài thuyết Pháp thì trái đất rung động, những ai có khả năng giác ngộ được giác ngộ, phe đảng của Ma Vương run sợ.

338. Bạch đấng Đại Hiền Trí, khi Ngài thuyết Pháp tất cả các ngoại đạo run sợ, tợ như bầy chim quạ bay tán loạn, như là các con thú run sợ đối với (sư tử) chúa của loài thú.

339. Những vị có đồ chúng ở trên thế gian được gọi là ‘các bậc thầy.’ Các vị ấy thuyết giảng đến đám đông học thuyết đã được tuân tự truyền thừa.

340. Bạch đấng Đại Hùng, tuy nhiên Ngài không là như vậy. Ngài thuyết giảng Giáo Pháp đến các chúng sinh sau khi đã tự thân giác ngộ về các Chân Lý và toàn bộ các pháp thuộc về giác ngộ.

341. Āsayānusayaṃ ñatvā indriyānaṃ balābalaṃ,
bhabbābhabbe veditvāna mahāmeghova gajjasi.
342. Cakkavāḷapariyantama¹ nisinnā parisā bhava,
nānādiṭṭhī vicintantā² vimaticchedanāya taṃ.
343. Sabbesaṃ cittamaññāya opammakusalo muni,
ekaṃ pañhaṃ kathentova vimatiṃ chindasi³ pañinaṃ.
344. Upatissasadiseheva⁴ vasudhā pūritā bhava,
sabbeva te pañjalikā kittayuma lokanāyakaṃ.
345. Kappaṃ vā te kittayantā nānāvaṇṇehi kittayuma,
parimetuma na sakkeyyuma⁵ appameyyā tathāgatā.⁶
346. Yathā sakena thāmena kittito hi mayā jino,⁷
kappakoṭimpi kittentā evameva pakittayuma.
347. Sace hi koci devo vā manusso vā susikkhito,
pametuma parikappeyya⁸ vighātaṃ 'va labheyya so.
348. Sāsane te patiṭṭhāya sakyaputta mahāyasa,
paññāya pāramiṃ gantvā viharāmi anāsavo.
349. Titthiye sampamaddāmi vattemi jinasāsanama,
dhammasenāpati ajja sakyaputtassa sāsane.
350. Aparimeyye kataṃ kammaṃ phalaṃ dassesi me idha,
sukhitto saravegova kilese jhāpayiṃ ahaṃ.⁹
351. Yo koci manujo bhāraṃ dhāreyya matthake sadā,
bhārena dukkhito assa bhārehi bharito tathā.
352. Dayhamāno tihaggīhi bhavesu saṃsariṃ ahaṃ,
bharito bhavabhārena neruma uccārito¹⁰ yathā.
353. Oropito ca me bhāro bhavā ugghāṭitā mayā,
karaṇiyama kataṃ sabbaṃ sakyaputtassa sāsane.
354. Yāvatā buddhakhettamhi ṭhapetvā sakyapuṅgavaṃ,
ahaṃ aggomhi paññāya sadiso me na vijjati.

¹ pariyantā - Ma, Syā, PTS, Se.

² vicinantā - Ma; vicintenti - Syā, PTS.

³ chindi - Syā, PTS.

⁴ upadisāsadiseheva - Syā;
upadisadiseh' eva - PTS.

⁵ na kappeyyuma - Syā;
na pappeyyuma - PTS.

⁶ appameyyo tathāgato - Ma, Syā, PTS.

⁷ mahājino - Syā, PTS, Se.

⁸ pūritaṃ parikaḍḍheyya - PTS, Se, A.

⁹ jhāpayi mama - Ma; jhāpayi mamaṃ - PTS;
jhāpayiṃ mamaṃ - Syā;

¹⁰ giriṃ uccārito - Ma, PTS;
neruma uddharito - Syā, Se.

341. Sau khi biết được tánh khí bộc lộ và tiềm ẩn, về sự mạnh và yếu của các quyền, sau khi hiểu rõ về tính chất có hay không có khả năng, Ngài thuyết Pháp tựa như là cơn mưa lớn (gào thét).

342. 343. Đám đông có các quan điểm khác nhau, trong khi đang suy xét, có thể ngồi đến tận cùng thế giới vũ trụ. Nhằm cắt đứt sự nghi hoặc ấy, bậc Hiền Trí vị thiện xảo về sự so sánh đối chiếu, sau khi biết được tâm của tất cả, Ngài cắt đứt sự nghi hoặc của chúng sinh ngay trong khi đang giảng giải về một câu hỏi.

344. Trái đất là được tràn đầy bởi chính các vị như là Upatissa (Sāriputta). Chính tất cả các vị ấy, tay chấp lên, đã ngợi ca đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

345. Trong khi ngợi ca đến trọn kiếp, họ đã ngợi ca về những đức hạnh khác nhau. Họ đã không thể nào ước lượng được, các đấng Như Lai là vô lượng.

346. Giống như tôi đã ngợi ca đấng Chiến Thắng bằng sức mạnh của mình, trong khi ngợi ca đến một *koṭi* (mười triệu) kiếp họ cũng đã ca ngợi y như vậy.

347. Nếu có vị Thiên nhân hoặc người nào đó đã được học tập rành rẽ có ý định do lường (các đức hạnh ấy), vị ấy chỉ có thể gánh lấy nỗi phiền muộn mà thôi.

348. Bạch người con trai dòng Sakya có danh vọng lớn lao, sau khi đã thiết lập ở trong Giáo Pháp của Ngài, sau khi đã đi đến sự toàn hảo về tuệ, con sống không có lậu hoặc.

349. Con hoàn toàn chế ngự các ngoại đạo, con vận hành Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng. Hôm nay con là vị Tướng Quân Chánh Pháp trong Giáo Pháp của người con trai dòng Sakya.

350. Việc làm đã được thực hiện ở vô lượng kiếp đã cho tôi nhìn thấy quá báu tại đây. Như là tốc độ của mũi tên khéo được bắn ra, tôi đã thiêu đốt các phiền não (của tôi).

351. Nếu người nào đó có thể mang vác vật nặng thường xuyên ở trên đầu, người ấy sẽ bị khổ sở bởi vật nặng, tương tự như thế tôi phải gánh chịu các vật nặng.

352. Trong khi đang bị thiêu đốt bởi ba ngọn lửa, tôi đã luân hồi ở các cõi. Tôi đã chịu đựng gánh nặng của hữu giống như tôi đã phải nâng lên ngọn núi Neru.

353. Và gánh nặng đã được tôi đặt xuống, các hữu đã được tôi hủy diệt, mọi việc cần làm trong Giáo Pháp của người con trai dòng Sakya đã được làm xong.

354. Cho đến địa phận của chư Phật ngoại trừ bậc Cao Quý dòng Sakya, tôi là đứng đầu về tuệ, người sánh bằng tôi không tìm thấy.

355. Samādhimhi sukusalo iddhiyā pāramiṃ gato,
icchamāno c' ahaṃ ajja¹ sahasaṃ abhinimmīne.
356. Anupubbavīhārassa vasībhūto mahāmuni,
kathesi sāsanaṃ mayhaṃ nirodho sayanaṃ mama.
357. Dibbacakkhu visuddhaṃ me samādhikusalo ahaṃ,
sammappadhānānuyutto bojjaṅgabhāvanārato.
358. Sāvakena hi pattaḃbaṃ sabbameva kataṃ mayā,²
lokanāthaṃ t̥hapetvāna sadiso me na vijjati.
359. Samāpattinayakusalo³ jhānavimokkhānaṃ khippalābhī,⁴
bojjaṅgabhāvanārato sāvakaḃuṇapāramiṃ gato 'smi.⁵
360. Sāvakaḃuṇenāpi phussena⁶ buddhiyā purisuttamaḃāravā,⁷
saddhāya saṅgahitaṃ⁸ cittaṃ sadā sabrahmacārisu.
361. Uddhaṭaviso va⁹ sappo chinnavisāṇo 'va usabho,
nikkhittamānadappo¹⁰ upemi garuḃāravena ḃaṇaṃ.
362. Yadi rūpinī bhaveyya paññā me vasumatī na sameyya,¹¹
anomadassissa bhagavato phalametaṃ ñāṇathavanāya.¹²
363. Pavattitaṃ dhammacakkaṃ sakyaputtana tādina,
anuvattem' ahaṃ sammā ñāṇathavanāyidaṃ phalaṃ.
364. Mā me kadāci pāpiccho kusīto hīnavīriyo,
appasutto anācāro¹³ sameto ahu katthaci.
365. Bahussuto ca medhāvī sīlesu susamāhito,
cetosamathānuyutto api muddhani tiṭṭhatu.
366. Taṃ vo vadāmi bhaddante¹⁴ yāvantettha samāgatā,
appicchā hotha santuṭṭhā jhāyī jhānaratā sadā.
367. Yamahaṃ paṭhamaṃ disvā virajo vimalo ahuṃ,
so me ācariyo dhīro assaji nāma sāvako.
368. Tassāhaṃ vāhasā ajja dhammasenāpatī ahuṃ,
sabbattha pāramiṃ patvā viharāmi anāsavo.
369. Yo me ācariyo āsi assaji nāma sāvako,
yassaṃ disāyaṃ vasatī ussīsamhi karomahaṃ.

¹ ahaṃ ajja - Syā; va 'haṃ ajja - PTS.

² kataṃ mamaṃ - Syā, PTS, Se.

³ samāpattīnaṃ kusalo - Ma;
samāpattimhi kusalo - Syā;
samāpattivinayakusalo - PTS.

⁴ jhānavimokkhāna khippapaṭilābhī - Ma;
jhānavimokkhānaṃ khippaṃ paṭilābhī - Syā.

⁵ sāvakaḃuṇapāramigatosmi - Ma;
sāvakaḃuṇapāramiṃ gato 'smiṃ - PTS.

⁶ phusena - Se, PTS. ¹³ anādaro - Ma.

⁷ parisuttamabhāravā - Ma, Se.

⁸ yaṃ saddhāsaṅgahitaṃ - Ma.

⁹ uddhatavisova - Ma, PTS;
uddhaṭadāḃhova - Syā.

¹⁰ dappova - Ma, Syā.

¹¹ vasuvatīpi sameyya - Ma;
vasupatināṃ sameyya - Syā, PTS.

¹² ñāṇaṃ thavanāya - PTS;
ñāṇathomanāya - Se.

¹⁴ bhaddaṃ vo - Syā.

355. Được khéo thiện xảo về định, tôi đã đạt đến sự toàn hảo về thần thông. Và hôm nay trong khi mong muốn tôi có thể biến hóa thành ngàn người.
356. Bạch đấng Đại Hiền Trí, Ngài đã thuyết giảng Giáo Pháp cho con. Con có được năng lực đối với sự an trú theo tuần tự, diệt (thọ tướng) định là nơi an nghỉ của con.
357. Thiên nhân của con được thanh tịnh, con là thiện xảo về định, được gắn bó vào chánh tinh tấn, được thỏa thích trong việc tu tập các chi phần đưa đến giác ngộ.
358. Bởi vì pháp gì vị Thinh Văn cần phải đạt đến, toàn bộ tất cả đã được tôi thực hiện. Ngoại trừ đấng Bảo Hộ Thế Gian người sánh bằng tôi không tìm thấy.
359. Được thiện xảo về việc thể nhập định, có sự đạt được nhanh chóng đối với các thiền giải thoát, được thỏa thích trong việc tu tập các chi phần đưa đến giác ngộ, tôi đã đạt đến sự toàn hảo về các đức hạnh của vị Thinh Văn.
360. Với đức hạnh tốt lành của vị Thinh Văn, với trí giác ngộ, do sự tôn kính đối với bậc Tối Thượng Nhân, với đức tin, tâm (của tôi) luôn luôn được gắn liền ở các việc thực hành Phạm hạnh.
361. Như là con rắn có nọc độc đã được lấy đi, như là trâu rừng có sừng đã bị cắt lìa, có sự ngã mạn kiêu ngạo đã được quăng bỏ, tôi đến gần Hội Chúng với sự vô cùng tôn kính.
362. Nếu trí tuệ của tôi là có hình dạng thì trái đất không thể sánh bằng, điều này là quả báu của việc ngợi ca trí tuệ của đức Thế Tôn Anomadassi.
363. Tôi tiếp tục vận hành đúng đắn bánh xe Pháp đã được chuyển vận bởi người con trai dòng Sakya như thế ấy; điều này là quả báu của việc ngợi ca trí tuệ.
364. Vào bất cứ lúc nào và ở bất cứ nơi đâu, mong rằng kẻ có ước muốn xấu xa, biếng nhác, có sự tinh tấn kém cỏi, ít học hỏi, có hành vi sai trái chớ đến gần tôi.
365. Và mong rằng bậc nghe nhiều (học rộng), có sự sáng suốt, khéo được định tĩnh trong các giới, được gắn liền với sự tịnh lặng của tâm đúng (với tôi) đầu là (đúng) ở trên đầu.
366. Tôi nói điều này với các vị là hết thầy chư đại đức đã tụ hội lại nơi đây, các vị chớ có ước muốn xấu xa, hãy tự hài lòng (với vật có được), có thiên chứng, luôn luôn thỏa thích trong thiền.
367. Sau khi nhìn thấy vị Thinh Văn tên Assaji ấy lần đầu tiên, tôi đã trở nên không còn vấy bụi, không còn nhớ bản; bậc trí tuệ ấy là người thầy của tôi.
368. Nhờ vào tác động của điều ấy, giờ đây tôi đã trở thành vị Tướng Quân Chánh Pháp. Sau khi đạt đến sự toàn hảo về mọi phương diện, tôi sống không còn lậu hoặc.
369. Vị Thinh Văn tên Assaji ấy đã là người thầy của tôi. Vị ấy cư ngụ ở phương nào, tôi thực hiện việc nằm quay đầu (hướng về phương ấy).

370. Mama kammaṃ saritvāna gotamo sakyapuṅgavo,
bhikkhusaṅghe nisīditvā aggaṭṭhāne ṭhapesi maṃ.

371. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samuhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

372. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.*

373. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.*

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sāriputto thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Sāriputtattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

2. Mahāmoggallānattherāpadānaṃ

374. Anomadassī bhagavā lokajeṭṭho narāsabho,
vihāsi himavantamhi devasaṅghapurakkhato.

375. Varuṇo nāma nāmena nāgarājā ahaṃ tadā,
kāmarūpī vikubbāmi mahodadhi nivās' ahaṃ.

376. Saṅgaṇiyaṃ¹ gaṇaṃ hitvā turiyaṃ paṭṭhapes' ahaṃ,
sambuddhaṃ parivāretvā vādesuṃ accharā tadā.

377. Vajjamānesu² turiyesu³ devā turiyāni⁴ vajjayuṃ,⁵
ubhinnaṃ saddaṃ sutvāna buddho 'pi sampabujjhatha.

378. Nimantayitvā sambuddhaṃ sakaṃ bhavanamupāgamiṃ,
āsanaṃ paññapetvāna kālamārocayim' ahaṃ.

379. Khīṇāsavasahashehi parivuto⁶ lokanāyako,
obhāsento disā sabbā bhavanaṃ me upāgami.

380. Upaviṭṭhaṃ mahāvīraṃ devadevaṃ narāsabhaṃ,
sabhikkhusaṅghaṃ tappesiṃ⁷ annapānen' ahaṃ tadā.

381. Anumodi mahāvīro sayambhū aggapuggalo,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:

* 372-373 imā dve gāthāyo - Se, PTS potthakesu na vijjanti.

¹ aṅgaṇiyagaṇaṃ - Syā; aṅgaṇiyaṃ - Se.

⁴ tūrāni - Ma.

² vijjamānesu - Syā.

⁵ vajjimsu - PTS, Se.

⁶ purito - Syā; purato - PTS.

³ tūresu - Ma.

⁷ santappesiṃ - Syā.

370. Sau khi nhớ lại việc làm của tôi, đức Gotama bậc Cao Quý dòng Sakya đã ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khuu và đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng.

371. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi được (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

372. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

373. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát (bốn Đạo và bốn Quả), và sáu thăng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sāriputta đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sāriputta là phần thứ nhất.

--ooOoo--

2. Ký Sự về Trưởng Lão Mahāmoggallāna:

374. Đức Thế Tôn Anomadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, đã cư ngụ tại núi Hi-mã-lạp, đứng đầu hội chúng chư Thiên.

375. Lúc bấy giờ, tôi là Long Vương có tên là Varuṇa. Tôi biến hóa thành dáng vóc theo như ước muốn. Tôi đã cư ngụ ở đại dương.

376. Sau khi giải tán đám tùy tùng, tôi đã tổ chức tấu nhạc. Khi ấy tôi đã thắp tụng đấng Toàn Giác và đã bảo các long nữ ca hát.

377. Trong khi các nhạc cụ (của Long Cung) đang được tấu lên, chư Thiên đã trình tấu các nhạc cụ (của cõi trời). Đức Phật cũng đã lắng nghe âm thanh của cả hai và đã tự mình nhận biết.

378. Sau khi thỉnh mời đấng Toàn Giác, tôi đã đi đến cung điện của mình. Sau khi cho sắp đặt chỗ ngồi, tôi đã bảo thông báo về thời gian.

379. Trong lúc chiếu sáng tất cả các phương, đấng Lãnh Đạo Thế Gian đã đi đến cung điện của tôi, được thắp tụng bởi một ngàn bậc Vô Lậu.

380. Vào lúc đấng Đại Hùng, vị Trời của chư Thiên, đấng Nhân Ngưu cùng với Hội Chúng tỳ khuu đã ngồi xuống, khi ấy tôi đã làm toại ý các vị với cơm ăn và nước uống.

381. Đấng Đại Hùng, bậc Tự Chủ, nhân vật cao cả, sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khuu đã nói lên những lời kệ này:

382. “Yo so saṅghaṃ apūjesi buddhañca lokanāyakaṃ,
tena cittappasādena devalokaṃ gamissati.
383. Sattasattatikkhattuṃ ca devarajjaṃ karissati,
pathavyā rajjaṃ¹ atthasataṃ vasudhaṃ āvasissati.
384. Pañcapaññāsakkhattuñca cakkavattī bhavissati.
bhogā asaṅkhiyā² tassa uppajjissanti tāvade.
385. Aparimeyye ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena³ satthā loke bhavissati.
386. Nirayā so cavitvāna manussattaṃ gamissati,
kolito nāma nāmena brahmabandhu bhavissati.
387. So pacchā pabbajitvāna kusalamūlena codito,
gotamassa bhagavato dutiyo hessati sāvako.
388. Āraddhaviriyo pahitatto iddhiyā pāramiṃ gato,
sabbāsava pariññāya nibbāyissat’ anāsavo.”
389. Pāpamittopanisāya kāmarāgavasāṃ gato,
mātaraṃ pitarañcāpi ghātayaṃ duṭṭhamānaso.
390. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi nirayaṃ atha mānusaṃ,
pāpakammasamaṅgitā⁴ bhinnasīso marāmahaṃ.⁵
391. Idaṃ pacchimakaṃ mayhaṃ carimo vattate bhavo,
idhāpi edisaṃ⁶ mayhaṃ maraṇakāle bhavissati.
392. Pavivekamanuyutto samādhībhāvanārato,
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.
393. Dharaṇimpi sugambhīraṃ bahalaṃ duppadhaṃsiyaṃ,
vāmaṅguṭṭhena khobheyyaṃ⁷ iddhiyā pāramiṃ gato.
394. Asmimānaṃ na passāmi māno mayhaṃ na vijjati,
sāmaṇere upādāya garucittaṃ karom’ ahaṃ.
395. Aparimeyye ito kappe yaṃ kammamabhiniharim,
tāhaṃ bhūmimanuppatto patto ’mhi āsavakkhayaṃ.
- 396 - 398. Kilesā jhāpitā mayhaṃ –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

(396, 397, 398 gāthā 371, 372, 373 gāthāhi samā).

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Mahāmoggallāno thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Moggallānattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ pathavyarajjaṃ - PTS.

² asaṅkhiyā - Syā.

³ gottena - Ma, Syā, PTS, Se.

⁴ samaṅgitaṃ - Syā; samaṅgīnaṃ - PTS.

⁵ bhavāma’ ahaṃ - PTS, Se.

⁶ ediso - Ma; idisaṃ - Syā;

ca ’disaṃ - PTS.

⁷ cāleyyaṃ - Syā.

382. “Người nào đã cúng dường đến đức Phật đấng Lãnh Đạo Thế Gian và Hội Chúng, với sự tịnh tín ấy ở trong tâm, người ấy sẽ đi đến thế giới chư Thiên.

383. Người ấy sẽ cai quản Thiên quốc bảy mươi bảy lần và sẽ ngự trị tám trăm quốc độ thuộc đất liền ở trái đất.

384. Người ấy sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm mươi lăm lần. Trong thời gian ấy, các cửa cõi không thể ước lượng được sẽ sanh lên cho người ấy.

385. Vào vô lượng kiếp về sau này, có bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

386. Sau khi mệnh chung từ địa ngục, người ấy sẽ đi đến bản thể nhân loại, sẽ trở thành thân quyến của Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn) với tên là Kolita.

387. Về sau, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, người ấy sẽ xuất gia và sẽ trở thành vị Thánh Văn thứ nhì của đức Thế Tôn Gotama.

388. Có sự ra sức tinh tấn, có tính khẳng quyết, đã đạt đến sự toàn hảo về thân thông, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, (người ấy) sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

389. Lệ thuộc vào bạn ác xấu, tôi đã chịu sự khống chế của ái dục. Với tâm ý tồi bại, tôi đã giết chết người mẹ và cả người cha nữa.

390. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đầu là địa ngục hay nhân loại, do bị liên đới đến ác nghiệp tôi chết với đầu bị vỡ.

391. Lần sau cùng này của tôi là sự hiện hữu cuối cùng trong sự luân chuyển. Thậm chí ở đây, sự việc như thế cũng sẽ xảy ra vào thời điểm từ biệt của tôi.

392. Được gắn bó với sự cô tịch, được thỏa thích trong sự tu tập về định, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

393. Đã đạt đến sự toàn hảo về thân thông, (chỉ) bằng ngón chân cái tôi có thể làm lay động ngay cả trái đất vô cùng sâu thẳm, dày đặc, khó thể hủy hoại.

394. Tôi không nhìn thấy bản ngã, sự ngã mạn của tôi không được biết đến, tôi thể hiện tâm tôn trọng đến các vị sa-di.

395. Về việc làm mà tôi đã khẳng định trước đây vô lượng kiếp, tôi đã thành tựu nền tảng ấy, tôi đã đạt đến sự diệt tận các lậu hoặc.

396 - 398. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

(Các câu kệ 396, 397, 398 tương tự như các câu kệ 371, 372, 373).

Đại đức trưởng lão Mahāmoggallāna đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mahāmoggallāna là phần thứ nhì.

--ooOoo--

3. Mahākassapattherāpadānaṃ

399. Padumuttarassa bhagavato lokajetṭhassa tādino
nibbute lokanāthamhi pūjaṃ kubbanti satthuno.
400. Udaggacittā janatā āmoditapamoditā,
tesu saṃvegajātesu pīti me upapajjatha.¹
401. Ñātimitte samānetvā idaṃ vacanamabravim:
“Parinibbuto mahāvīro handa pūjaṃ karomase.”
402. Sādhūti te paṭissutvā bhīyo hāsaṃ janimsu me:
“Buddhasmiṃ lokanāthasmiṃ kāhāma puññasāñcayaṃ.”
403. Agghiyaṃ sukataṃ katvā satahatthasamuggataṃ,
diyaḍḍhatthapattaṃ² vimānaṃ nabhamuggataṃ.
404. Katvāna hammiyaṃ³ tattha tālapantīhi cittaṃ,
sakaṃ cittaṃ pasādetvā cetiyaṃ pūjayuttamaṃ.
405. Aggikkhandhova jalito sālarājā⁴ va⁴ phullito,
indalaṭṭhī⁴ va ākāse obhāseti catuddisā.
406. Tattha cittaṃ pasādetvā katvāna kusalaṃ bahuṃ,
pubbakammaṃ saritvāna tidasaṃ upapajjahaṃ.
407. Sahassayuttahayavāhiṃ dibbayānamadhiṭṭhito,
ubbiddhaṃ bhavanaṃ mayhaṃ sattabhūmaṃ⁵ samuggataṃ.
408. Kūṭāgārasahassāni sabbasoṇṇamayā ahū,⁶
jalanti sakatejena disā sabbā pabhāsayaṃ.⁷
409. Santi aññepi niyyūhā⁸ lohitaṅkamayā tadā,
tepi jotenti ābhāya samantā caturo disā.
410. Puññakammābhinibbattā kūṭāgārā sunimmitā,
maṇimayāpi jotenti disā dasa⁹ samantato.
411. Tesam ujjotamānānaṃ obhāso vipulo ahu,
sabbe deve atibhomi puññakammassidaṃ phalaṃ.
412. Saṭṭhikappasahassamhi ubbiddho⁹ nāma khattiyo,
cāturanto vijitāvī paṭhaviṃ¹⁰ āvasiṃ ahaṃ.
413. Tatheva¹¹ bhaddake kappe tiṃsakkhattuṃ ahos’ ahaṃ,
sakakammābhiraddhomhi cakkavattī mahabbalo,
sattaratanasampanno catudīpamhi isasaro.
414. Tatthāpi bhavanaṃ mayhaṃ indalaṭṭhī¹¹ va uggataṃ,
āyāmato catubbīsāṃ¹² vitthārena ca dvādasāṃ.¹³

¹ udapajjatha - Ma, PTS.

² diyaḍḍhaṃ hatthasatam pi - Syā, PTS.

³ agghiyaṃ - Syā, PTS, Se.

⁴ kiṃsuko iva - Ma, Se.

⁵ bhummaṃ - Syā; bhūmi - PTS.

⁶ sabbasoṇṇamayā ahuṃ - Ma;

sabbe soṇṇamayā ahu - Syā; sabbe sovaṇṇayā ahuṃ - PTS.

⁷ pabhāsayaṃ - Syā.

¹⁰ pathaviṃ - Ma;

puṭhaviṃ - PTS.

⁸ niyyūhā - Syā, PTS.

⁹ disodisaṃ - Syā.

¹¹ tamh’ eva - PTS.

¹² catubbīsā - Syā, Se.

¹³ dvādasā - Ma, Se;

dvādasā - Syā, PTS.

3. Ký Sự về Trưởng Lão Mahākassapa:

399. Khi đứng Bảo Hộ Thế Gian Niết Bàn, tôi thể hiện sự cúng dường đến đức Thế Tôn Padumuttara, bậc Đạo Sư, đứng Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.

400. Với tâm phấn chấn, dân chúng được vui mừng hoan hỷ. Trong khi mọi người sanh khởi tâm chấn động, niềm phi lạc đã khởi lên ở tôi.

401. Tôi đã đưa quyến thuộc bạn bè đến và đã nói lời nói này: “*Đấng Đại Hùng đã Viên Tịch Niết Bàn, giờ đây chúng ta hãy thực hiện sự cúng dường.*”

402. Sau khi đáp lại rằng: “*Lành thay! Chúng ta sẽ thực hiện sự tích lũy phước báu ở nơi đức Phật, đứng Bảo Hộ Thế Gian,*” bọn họ đã sanh khởi nỗi vui mừng còn hơn tôi nữa.

403. Họ đã thiết lập lễ đài khéo được thực hiện cao một trăm cánh tay,¹ trải dài 150 cánh tay, là cung điện vươn cao đến tận bầu trời.

404. Tại đó, sau khi thực hiện tòa lâu đài được tô điểm với những hàng cây thốt nốt, tôi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín và đã cúng dường đến ngôi bảo tháp tối thượng.

405. Ngôi bảo tháp chiếu sáng bốn phương trông như là khối lửa được phát cháy, như là cây *sālā* chúa đã được trở hoa, như là cầu vòng ngũ sắc ở không trung.

406. Tại nơi ấy, sau khi đã làm cho tâm được tịnh tín, sau khi đã thực hiện nhiều việc tốt lành, sau khi nhớ lại nghiệp quá khứ, tôi đã sanh lên cõi trời.

407. Tôi đã chú nguyện phương tiện di chuyển ở cõi trời là cỗ xe ngựa được kéo bởi một ngàn con. Tòa lâu đài cao ngất của tôi được vươn cao bảy tầng lầu.

408. Đã có 1.000 nhà mái nhọn làm toàn bằng vàng. Trong lúc chiếu sáng tất cả các phương, chúng tỏa sáng bằng hào quang của chúng.

409. Khi ấy, cũng có những tháp nhọn khác làm bằng hồng ngọc. Với nguồn ánh sáng, chúng cũng rọi sáng bốn phương ở chung quanh.

410. Các ngôi nhà mái nhọn đã được hóa hiện ra, đã được sanh lên do nghiệp phước thiện. Được làm bằng ngọc ma-ni, chúng cũng rọi sáng mười phương ở chung quanh.

411. Trong lúc chúng đang rực sáng, đã có được ánh sáng vĩ đại. Tôi vượt trội tất cả chư Thiên; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

412. Trong sáu mươi ngàn kiếp, tôi đã là vị Sát-đế-ly tên Ubbiddha cư trú ở trái đất, là người chinh phục bốn phương.

413. Tương tự y như thế, được hài lòng với nghiệp của chính mình, trong kiếp Bhadda² tôi đã ba mươi lần trở thành đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao, được thành tựu bảy loại báu vật, là chúa tể của bốn châu lục.

414. Cũng ở tại nơi ấy, cung điện dành cho tôi được vươn cao như là cầu vòng, có chiều dài là 24 (do-tuần) và chiều rộng là mười hai (do-tuần).

¹ *Hattha* là đơn vị đo chiều dài bằng một cánh tay, khoảng nửa mét (ND).

² Kiếp *Bhadda* là kiếp có năm vị Phật Toàn Giác xuất hiện.

415. Rammakaṃ¹ nāma nagaraṃ dalhapākāratoraññaṃ,
āyāmato pañcacasataṃ vitthārena tadaddhakaṃ,
ākiññaṃ janakāyehi tidasānaṃ puraṃ viya.
416. Yathā sūcihare sūci pakkhattā paṇṇavīsati,
aññaṃaññaṃ saṅghaṭṭenti ākiññaṃ hoti taṃ tadā.²
417. Evampi nagaraṃ mayhaṃ hatthassarathasaṅkulaṃ,
manussehi sadākiññaṃ³ rammakaṃ nagaruttamaṃ.
418. Tattha bhutvā pivivā⁴ ca puna devattanaṃ⁵ gato,
bhava pacchimake mayhaṃ ahosi kulasampadā.
419. Brahmaññaṃkulasambhūto mahāratanaśāyā,
asītikotiyo hitvā hiraññassāpi pabbajim.⁶
- 420 - 422. Kilesā jhāpitā mayhaṃ –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Mahākassapo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Mahākassapattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

4. Anuruddhattherāpadānaṃ

423. Sumedhaṃ bhagavantāhaṃ lokajetthaṃ narāsabhaṃ,
vūpakaṭṭhaṃ viharantaṃ addasaṃ lokanāyakaṃ.
424. Upagantvā sambuddhaṃ sumedhaṃ lokanāyakaṃ,
añjalimpaggahetvāna buddhassetthamayāc' ahaṃ.
425. “Anukampa⁷ mahāvīra lokajettha narāsabha,
padīpaṃ te padassāmi rukkhamūlamhi jhāyato.”
426. Adhivāsesi so dhīro sayambhū vadataṃ varo,
dumesu vinivijjhivā yantaṃ yojetv' ahaṃ⁸ tadā.
427. Sahassavattim pādāsim buddhassa lokabandhuno,
sattāhaṃ pajjalitvāna dīpā vūpasamimsu me.⁹
428. Tena cittappasādena cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ vimānamupapajjahaṃ.
429. Upapannassa devattaṃ vyamhaṃ āsi sunimmitaṃ,¹⁰
samantato pajjalati dīpadānass' idaṃ phalaṃ.
430. Samantā yojanasataṃ virocesim¹¹ ahaṃ tadā,
sabbe deve atibhomi dīpadānass' idaṃ phalaṃ.

¹ rammaṇaṃ - Ma.

² ākiññaṃ hoti laṅkataṃ - Ma;

ākiññā hoti sattā - Syā.

³ tadākiññaṃ - Syā, PTS, Se.

⁴ bhutvā ca pivivā ca - PTS;

bhutvā vasitvā ca - Se.

⁵ devattataṃ - Syā.

⁶ paribbajim - Syā, PTS, Se.

⁷ anukampā - PTS.

⁸ yojiy' ahaṃ - Ma.

⁹ padīpā vūpasammisum - Syā, PTS.

¹⁰ thambho āsi sunimmito - PTS, Se.

¹¹ virocemi - Syā, PTS.

415. Thành phố tên là Rammaka có cổng chào và tường thành vững chãi, có chiều dài năm trăm (do-tuần) và chiều rộng là một nửa của chiều dài, được đông đúc bởi các đám dân chúng trông tựa như thành phố của các cõi trời.

416. Khi ấy thành phố là đông đúc giống như hai mươi lăm cây kim được bỏ chung vào trong hộp đựng kim, chúng va chạm lẫn nhau.

417. Cũng như thế ấy, thành phố của tôi tràn đầy những voi, ngựa, xe cộ, luôn luôn đông đúc với những con người; Rammaka là thành phố tuyệt vời.

418. Tại nơi ấy, tôi đã ăn, tôi đã uống, và đã trở về lại bản thể Thiên nhân. Vào kiếp sống cuối cùng, tôi đã có được sự thành tựu về dòng dõi.

419. Được sanh ra ở gia tộc Bà-la-môn có sự tích lũy nhiều châu ngọc, tôi cũng đã từ bỏ tám mươi *koṭi* vàng và tôi đã xuất gia.

420 - 422. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mahākassapa đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mahākassapa là phần thứ ba.

--ooOoo--

4. Ký Sự về Trưởng Lão Anuruddha:

423. Tôi đã nhìn thấy đức Thế Tôn Sumedha, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, bậc Lãnh Đạo Thế Gian đang an trú vào hạnh độc cư.

424. Sau khi đi đến gặp bậc Toàn Giác, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha, tôi đã chấp tay lên và đã thỉnh cầu đức Phật tối thượng rằng:

425. “*Bạch đấng Đại Hùng, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, con sẽ dâng lên cây đèn đến Ngài là vị đang tham thiền ở dưới cội cây, xin Ngài thương xót.*”

426. Bậc trí tuệ ấy, đấng Tự Chủ cao quý trong số các vị đang thuyết giảng đã chấp nhận. Khi ấy, tôi đã khoan thủng các thân cây và đã gắn thiết bị vào.

427. Tôi đã dâng lên đức Phật, đấng quyền thuộc của thế gian một ngàn tim đèn. Sau khi đã cháy sáng bảy ngày, các cây đèn của tôi đã lụi tàn.

428. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại, tôi đã được sanh ra ở Thiên cung.

429. Được đạt đến bản thể Thiên nhân, có cung điện đã được hóa hiện ra cho tôi, nó chiếu sáng ra xung quanh; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây đèn.

430. Khi ấy, tôi đã chiếu sáng ở xung quanh một trăm do-tuần, tôi vượt trội tất cả chư Thiên; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây đèn.

431. Tīṃsa kappāni devindo devarajjamakārayiṃ,
na maṃ kec' atimaññanti¹ dīpadānass' idaṃ phalaṃ.
432. Atṭhavīsaticchattuñca cakkavattī ahoṣ' ahaṃ,
divārattiñca passāmi samantā yojanaṃ tadā.
433. Sahassalokaṃ ñāṇena passāmi satthusāsane,
dibbacakkhuṃ anuppatto dīpadānass' idaṃ phalaṃ.
434. Sumedho nāma sambuddho tiṃsakappasahass' ito,
tassa dīpo mayā dinno vippasannena cetasā.
- 435 - 437. Kilesā jhāpitā –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Anuruddho thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Anuruddhattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

5. Puṇṇattherāpadānaṃ

438. Ajjhāyako mantadharo tiṇṇaṃ vedāna pārāgū,
purakkhato 'mhi sissehi upagacchiṃ naruttamaṃ.
439. Padumuttaro lokavidū āhutināṃ paṭiggaho,
mama kammaṃ pakittesi saṅkhittena mahāmuni.
440. Tāhaṃ dhammaṃ suṇitvāna abhivādetvāna satthuno,
añjalim paggahetvāna pakkāmiṃ² dakkhiṇāmukho.
441. Saṅkhittena suṇitvāna vitthārena adesayiṃ,³
sabbe sissā attamanā sutvāna mama bhāsato.
442. Sakadiṭṭhiṃ vinodetvā buddhe cittaṃ pasādayuṃ,
saṅkhittenapi desemi vitthārena tathev' ahaṃ.
443. Abhidhammanayaññū 'haṃ⁴ kathāvatthuisuddhiyo,
sabbesaṃ viññāpetvāna viharāmi anāsavo.
444. Ito pañcasate kappe caturo suppakāsakā,
sattaratanasampannā catudīpamhi issarā.
445. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Puṇṇo Mantāniputto thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Puṇṇamantāniputtattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

¹ kecītimaññanti - Ma.

² pakkamiṃ - Ma.

³ abhāsayiṃ - Ma.

⁴ nayañño 'haṃ - Syā, PTS.

431. Tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi ba kiếp, không người nào xem thường tôi; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây đèn.

432. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương hai mươi tám lần. Khi ấy, tôi nhìn thấy (xa khoảng cách) một do-tuần ở xung quanh vào ban ngày và ban đêm.

433. Tôi nhìn thấy một ngàn thế giới bằng trí tuệ trong Giáo Pháp của bậc Đạo Sư, tôi đã đạt được Thiên nhân; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây đèn.

434. Đấng Toàn Giác tên Sumedha là ba mươi ngàn kiếp về trước. Với tâm ý trong sạch, tôi đã dâng cúng cây đèn đến Ngài.

435 - 437. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Anuruddha đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Anuruddha là phần thứ tư.

--ooOoo--

5. Ký Sự về Trưởng Lão Puṇṇa:

438. Là vị giảng huấn, thông thạo về chú thuật, thông suốt về ba tập Vệ-đà, tôi đã dẫn đầu các học trò đi đến gặp bậc Tối Thượng Nhân.

439. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, bậc Đại Hiền Trí đã tán dương việc làm của tôi một cách ngắn gọn.

440. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp ấy, tôi đã đánh lễ bậc Đạo Sư. Tôi đã chấp tay lên và đi ra đi, mặt hướng phía bên phải.

441. Sau khi lắng nghe một cách tóm tắt, tôi đã thuyết giảng một cách chi tiết. Sau khi lắng nghe lời giảng của tôi, tất cả những người học trò đều có tâm hoan hỷ.

442. Sau khi xua đi tà kiến của mình, họ đã khiến tâm được tịnh tín vào đức Phật. Tôi cũng thuyết giảng một cách tóm tắt, một cách chi tiết tương tự y như thế.

443. Là người biết rõ đường hướng của Vi Diệu Pháp, thông thạo về các đề tài thuyết giảng, sau khi làm cho tất cả hiểu rõ, tôi sống không còn lậu hoặc.

444. Trước đây năm trăm kiếp, có bốn vị chúa tể ở bốn châu lục là những vị vô cùng nổi tiếng, được thành tựu bảy loại báu vật.

445. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Puṇṇa Mantāniputta đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Puṇṇa Mantāniputta là phần thứ năm.

--ooOoo--

6. Upālittherāpadānaṃ

446. Nagare haṃsavatiyā sujāto nāma brāhmaṇo,
asītikoṭiniccayo¹ pahūtadhanadhaññavā.
447. Ajjhāyako mantadharo tiṇṇaṃ vedāna pāragū,
lakkhaṇe itihāse ca sadhamme² pāramiṃ gato.
448. Paribbājā ekasikhā gotamā³ buddhasāvaka,
carakā tāpasā ceva caranti mahiyā tadā.
449. Tepi maṃ parivārenti brāhmaṇo vissuto iti,
bahujjano maṃ pūjeti⁴ nāhaṃ pūjemi kañcanaṃ.⁵
450. Pūjārahaṃ na passāmi mānatthaddho ahaṃ tadā,
buddhoti vacanaṃ natthi tāva nuppajjate jino.
451. Accayena ahorattā⁶ padumuttaranāyako,⁷
sabbhaṃ tamaṃ vinodetvā loke uppajji cakkhumā.
452. Vitthārino⁸ bāhujaññe puthubhūte ca sāsane,
upāgami tadā buddho nagaraṃ haṃsasavhayaṃ.
453. Pitu atthāya⁹ so buddho dhammaṃ desesi cakkhumā,
tena kālena parisā samantā yojanaṃ tadā.
454. Sammato manujānaṃ so¹⁰ sunando nāma tāpaso,
yāvataṃ buddhapaṇisā puppheh' acchādayī tadā.
455. Catusaccaṃ pakāse¹¹ seṭṭhe ca¹² pupphamaṇḍape,
koṭisatasahassānaṃ dhammābhisamayo ahu.
456. Sattarattindivaṃ buddho vassetvā¹³ dhammavutṭhiyo,¹⁴
aṭṭhame divase patte sunandaṃ kittayī jino.
457. “Devaloke manusse vā saṃsaranto ayaṃ bhava,
sabbesaṃ pavaro hutvā bhavesu saṃsarissati.
458. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena satthā loke bhavissati.
459. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
mantāniputto puṇṇoti hessati satthusāvako.”
460. Evaṃ kittayī sambuddho sunandaṃ tāpasam tadā,
bhāsayanto janaṃ sabbhaṃ dassayanto sakaṃ balaṃ.

¹ asītikoṭisanniccayo - Syā.

² saddhamme - Syā, PTS.

³ gotama - PTS.

⁴ bahū janā maṃ pūjenti - Syā.

⁵ kiñcanaṃ - Ma; kiñcinam - Syā; kañcinam - PTS.

⁶ ahorattaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁷ nāmako - Ma.

¹⁰ yo - Syā, Se.

⁸ vitthārike - Ma, Syā, PTS.

⁹ parūpatthāya - PTS.

¹¹ pakāse - Syā, PTS.

¹² seṭṭhe va - PTS.

¹³ vassitvā - Syā, PTS.

¹⁴ vutṭhiyā - Syā, PTS.

6. Ký Sự về Trưởng Lão Upāli:

446. Ở thành phố Hamsavati, vị Bà-la-môn tên Sujāta có sự tích lũy tám mươi *koṭi*, có dồi dào tài sản và lúa gạo.

447. Là vị giảng huấn, thông thạo về chú thuật, thông suốt về ba tập Vệ-đà, đã đạt đến sự toàn hảo về (khoa) tướng mạo, về truyền thống, và về giáo lý (của Bà-la-môn).

448. Khi ấy, các du sĩ ngoại đạo có một ngọn lửa, các Thinh Văn của đức Phật Gotama, các vị lang thang, và cả các đạo sĩ khổ hạnh du hành ở trái đất.

449. Bọn họ cũng tháp tùng theo tôi (cho rằng): ‘*Vị Bà-la-môn nổi tiếng.*’ Nhiều người tôn vinh tôi, tôi không tôn vinh bất cứ người nào.

450. Tôi không nhìn thấy bậc xứng đáng sự tôn vinh, khi ấy tôi ngã mạn và ương ngạnh. Khi đấng Chiến Thắng còn chưa xuất hiện thì không có từ ngữ ‘*Đức Phật.*’

451. Bao ngày đêm trôi qua, đấng Lãnh Đạo Padumuttara, bậc Hữu Nhân, sau khi xua đi tất cả tầm tối, đã xuất hiện ở thế gian.

452. Vào lúc Giáo Pháp được phổ biến rộng rãi, được biết nhiều, và trở thành phổ thông, khi ấy đức Phật đã đi đến đến thành phố tên Hamsa.

453. Khi ấy, vì lợi ích của người cha, đức Phật bậc Hữu Nhân ấy đã thuyết giảng Giáo Pháp. Vào thời điểm ấy, đám đông ở xung quanh là một do-tuần.

454. Khi ấy, được thỏa thuận trong số mọi người, vị đạo sĩ khổ hạnh tên Sunanda ấy đã che phủ hết thảy hội chúng của đức Phật bằng những bông hoa.

455. Và trong khi bậc Tối Thượng đang công bố bốn Sự Thật ở nơi mái che bằng bông hoa, đã có sự lãnh hội Giáo Pháp của một trăm ngàn *koṭi* người.

456. Đức Phật đã đổ mưa những cơn mưa Giáo Pháp trong bảy ngày đêm. Khi đạt đến ngày thứ tám, đấng Chiến Thắng đã tán dương vị Sunanda rằng:

457. “*Người này trong khi luân hồi ở cõi hữu, đâu ở thế giới chư Thiên hay loài người, sẽ trở thành bậc ưu tú trong số tất cả và sẽ luân hồi ở các cõi.*”

458. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

459. (Người này) sẽ trở thành Thinh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Puṇṇo Mantāniputta.”

460. Lúc bấy giờ, trong khi làm cho tất cả dân chúng vui mừng, trong khi thị hiện năng lực của chính mình, bậc Toàn Giác đã tán dương đạo sĩ khổ hạnh Sunanda như thế.

461. Katañjali namassanti sunandaṃ tāpasam janā,¹
buddhe kāraṃ karitvāna sodhesi gatimattano.
462. Tattha me ahu saṅkappo sutvāna munino vacaṃ,
ahaṃpi kāraṃ kassāmi² yathā passāmi gotamaṃ.
463. Evāhaṃ cintayitvāna kiriyam cintayim mamaṃ,
kyāhaṃ kammaṃ ācarāmi puññakkhette anuttare?
464. Ayañca pāṭhiko³ bhikkhu sabbapāṭhīna⁴ sāsane,
vinaye ca agganikkhitto taṃ ṭhānaṃ patthayim⁵ ahaṃ.
465. Idaṃ me amitaṃ bhogaṃ akkhobhaṃ sāgarūpamaṃ,
tena bhogena buddhassa ārāmaṃ māpayim⁶ ahaṃ.
466. Sobhanaṃ nāma ārāmaṃ nagarassa puratthato,
kitvā⁷ satasahassena saṅghārāmaṃ amāpayim.
467. Kūṭāgāre ca pāsāde maṇḍape hammiye guhā,
caṅkame sukate katvā saṅghārāmaṃ⁹ amāpayim.
468. Jantāgharaṃ aggisālaṃ atho udakamaḷakaṃ,
nahānagharaṃ māpayitvā bhikkhusaṅghassa⁷ adāsahaṃ.
469. Āsandiyo pīṭhake ca paribhoge ca bhājane,
ārāmikañca bhesajjaṃ sabbametaṃ adāsahaṃ.
470. Ārakkhaṃ paṭṭhapetvāna pākāraṃ kārayim daḷhaṃ,
mā naṃ koci viheṭhesi santacittāna tādinaṃ.
471. Āvāsaṃ satasahassena⁸ saṅghārāme¹⁰ amāpayim,
vepullataṃ pāpayitvā¹¹ sambuddhaṃ upanāmayim.
472. “Nīṭṭhāpito may' ārāmo sampaṭiccha tuvaṃ muni,
niyyādessāmi¹² te¹³ vīra adhivāsehi cakkhuma.”
473. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
mama saṅkappamaññāya adhivāsesi nāyako.
474. Adhivāsanamaññāya sabbaññussa mahesino,
bhojanaṃ paṭiyādetvā kālamārocayim ahaṃ.
475. Ārocitamhi kālamhi padumuttaranāyako,
khiṇāsavasahasseehi ārāmaṃ me upāgami.
476. Nisinnaṃ kālamaññāya annapānena tappayim,
bhuttāvim kālamaññāya idaṃ vacanamabravim:

¹ tadā - Syā, PTS, Se.

² ahaṃ kāraṃ karissāmi - Syā.

³ pāṭhito - Ma; pāṭhiko - The.

⁴ sabbapāṭhissa - Ma;
sabbapāṭhikasāsane - PTS.

⁵ patthaye - Ma, PTS.

⁶ māpaye - Ma, Syā, PTS.

⁷ kiṇitvā - Ma; katvā - Syā, PTS.

⁸ satasahassenāvāsaṃ - Ma; āvāse satasahassee - Syā; āvāsasatasahassee - PTS, Se.

⁹ saṅghārāme - Syā.

¹⁰ saṅghārāmaṃ - PTS.

¹¹ vepullaṃ taṃ māpayitvā - Ma;
vepullataṃ māpayitvā - Syā.

¹² niyyātesāmi - PTS.

¹³ taṃ vīra - Ma; taṃ dhīra - Syā.

461. Dân chúng chấp tay lễ bái vị đạo sĩ khổ hạnh Sunanda (nghĩ rằng): *“Sau khi thể hiện sự tôn kính đến đức Phật, vị ấy đã làm trong sạch cảnh giới tái sanh của bản thân.”*

462. Tại nơi ấy, sau khi lắng nghe lời nói của bậc Hiền Trí, tôi đã có sự suy tư rằng: *“Ta cũng sẽ thể hiện sự tôn kính giống như ta nhìn thấy vị Gotama.”*

463. Sau khi suy nghĩ như thế, tôi đã suy nghĩ về hành động của tôi rằng: *“Ta sẽ thực hành việc làm gì ở Phước Điền vô thượng?”*

464. Và vị tỳ khưu này là vị trì tụng trong số tất cả các vị trì tụng trong Giáo Pháp, và đã được chọn lựa là vị đứng đầu về Luật, tôi đã ước nguyện vị thế ấy.

465. Tài sản này của tôi là vô lượng, không thể bị xao động tựa như biển cả. Với của cải ấy tôi đã cho xây dựng tu viện dành cho đức Phật.

466. Có khu vườn tên là Sobhana ở phía Đông của thành phố. Sau khi đã mua bằng một trăm ngàn, tôi đã cho thực hiện tu viện dành cho Hội Chúng.

467. Sau khi đã xây dựng các nhà mái nhọn, các lầu đài, các mái che, các tòa nhà, các hang động, các đường kinh hành khéo được tạo lập, tôi đã cho thực hiện tu viện dành cho Hội Chúng.

468. Sau khi đã cho xây dựng nhà tắm hơi, nhà đốt lửa, rồi giếng nước, nhà tắm, tôi đã dâng cúng đến Hội Chúng tỳ khưu.

469. Tôi đã dâng cúng mọi thứ này (gồm có) các ghế dài, các ghế đầu, các vật dụng, các sơn nôi, và thuốc men dành cho tu viện.

470. Sau khi đã thiết lập sự phòng hộ, tôi đã cho xây dựng tường thành vững chắc, không cho bất cứ việc gì quấy rầy đến những bậc có tâm thanh tịnh như thế ấy.

471. Tôi đã cho xây dựng một trăm ngàn chỗ ngụ ở tu viện dành cho Hội Chúng. Sau khi bố trí đầy đủ tiện nghi, tôi đã cống hiến đến bậc Toàn Giác.

472. *“Bach bậc Hiền Trí, xin Ngài hãy tiếp nhận ngôi tu viện đã được con hoàn thành. Bạch đấng Anh Hùng, con sẽ dâng cúng đến Ngài. Bạch đấng Hữu Nhãn, xin Ngài hãy chấp thuận.”*

473. Bậc Hiếu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đấng Lãnh Đạo sau khi biết được tâm tư của tôi đã chấp thuận.

474. Sau khi biết được sự chấp thuận của bậc Đại Ấn Sĩ, đấng Toàn Tri, sau khi đã chuẩn bị thức ăn, tôi đã thông báo về thời điểm.

475. Khi thời điểm đã được thông báo, đấng Lãnh Đạo Padumuttara đã đi đến tu viện của tôi cùng với một ngàn bậc Vô Lậu.

476. Biết được lúc Ngài đã ngồi xuống, tôi đã làm toại ý Ngài với cơm ăn và nước uống. Biết được lúc Ngài đã thọ thực xong, tôi đã nói lời nói này:

477. “Kīto satasahassena tattaken’ eva kārito,
sobhano nāma ārāmo sampatiçcha tuvaṃ muni.¹
478. Imin’ ārāmadānena cetanāpaṇidhīhi ca,
bhava nibbattamāno ’haṃ labhāmi mama patthitaṃ.”
479. Paṭiggahetvā sambuddho saṅghārāmaṃ sumāpitaṃ,
bhikkhusaṅghe nisīditvā idaṃ vacanamabravī:
480. “Yo so buddhassa pādāsi saṅghārāmaṃ sumāpitaṃ,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
481. Hatthi assā rathā pattī senā ca caturaṅginī,
parivāressant’ imaṃ niccaṃ saṅghārāmass’ idaṃ phalaṃ.
482. Saṭṭhituriyasahassāni bheriyo samalaṅkatā,
parivāressant’ imaṃ niccaṃ saṅghārāmass’ idaṃ phalaṃ.
483. Chaḷāsītisahassāni nāriyo samalaṅkatā,
vicittavatthābharaṇā āmuttamaṇikuṇḍalā.
484. Āḷārapamhā hasulā susaṅṅā tanumajjhimā,
parivāressant’ imaṃ niccaṃ saṅghārāmass’ idaṃ phalaṃ.
485. Tiṃsakappasahassāni devaloke ramissati,
sahassakkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissati.
486. Devarājena pattabbaṃ sabbaṃ paṭilabhissati,
anūnabhogo hutvāna devarajjaṃ karissati.
487. Sahassakkhattuṃ cakkavattī rājā raṭṭhe bhavissati,
pathavyā rajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
488. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena satthā loka bhavissati.
489. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmitto,
upāli nāma nāmena hessati satthusāvako.
490. Vinaye pāramiṃ patvā² ṭhānāṭhāne ca kovido,
jinasāsaṇaṃ dhārayanto³ vihariss’ anāsavo.
491. Sabbametam abhiññāya gotamo sakyapuṅgavo,
bhikkhusaṅghe nisīditvā etadagge ṭhapessati.”
492. Aparimeyy’ upādāya patthemī tava sāsanaṃ,
so me attho anuppatto sabbasaṃyojanakkhayaṃ.

¹ mune - PTS. ² pāramippatto - PTS. ³ dhārento - Ma, PTS, Se.

477. “Bạch đấng Hiền Trí, tu viện tên Sobhana đã được mua bằng một trăm ngàn và đã được cho xây dựng với chũng cỡ ấy, xin Ngài hãy tiếp nhận.

478. Do sự dâng cúng tu viện này và do các nguyện lực của tác ý, trong khi sanh ra ở cõi hữu, mong sao con đạt được điều con đã ước nguyện.”

479. Sau khi thọ nhận tu viện dành cho Hội Chúng đã được xây dựng khéo léo, đấng Toàn Giác đã ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khuru và đã nói lời nói này:

480. “Người nào đã dâng lên tu viện dành cho Hội Chúng đã được xây dựng khéo léo đến đức Phật, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

481. Các con voi, các con ngựa, các cỗ xe, các binh lính và quân đội gồm bốn binh chủng sẽ thường xuyên hộ tống người này; điều này là quả báu về (sự dâng cúng) tu viện dành cho Hội Chúng.

482. Sáu mươi ngàn nhạc cụ và những chiếc trống lớn được tô điểm sẽ thường xuyên tháp tùng người này; điều này là quả báu về (sự dâng cúng) tu viện dành cho Hội Chúng.

483. Tám mươi sáu ngàn phụ nữ được trang điểm, được trang hoàng bằng các loại vải vóc nhiều màu sắc, có các bông tai bằng ngọc trai và ngọc ma-ni.

484. Có lông mi cong, có nụ cười, có điệu bộ duyên dáng, có eo thon, các nàng sẽ thường xuyên vây quanh người này; điều này là quả báu về (sự dâng cúng) tu viện dành cho Hội Chúng.

485. Người này sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong ba mươi ngàn kiếp, và sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc một ngàn lần.

486. (Người này) sẽ thọ lãnh mọi thứ mà vị Thiên Vương có thể đạt được, sẽ có của cải không bị thiếu hụt, và sẽ cai quản Thiên quốc.

487. (Người này) sẽ trở thành trở thành đấng Chuyển Luân Vương ở quốc độ một ngàn lần. Vương quyền ở trái đất là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

488. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

489. (Người này) sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Upāli.

490. Sau khi đạt được sự toàn hảo về Luật và rành rẽ về sự thành lập hay không thành lập (tội), trong lúc duy trì Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng, (người này) sẽ sống không còn lậu hoặc.

491. Sau khi biết rõ mọi việc này, đức Gotama bậc Cao Quý dòng Sakya sẽ ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khuru và sẽ thiết lập (người này) vào vị thế tối thắng.”

492. Con ao ước về Giáo Pháp của Ngài đã là vô lượng (kiếp). (Giờ) con đã đạt mục đích ấy và có được sự đoạn tận tất cả mọi điều trói buộc.

493. Yathā sūlāvuto poso rājadaṇḍena tajjito,
sūle sātaṃ avindanto¹ parimuttiṃva icchati.
494. Tath' evāhaṃ mahāvīra bhavadaṇḍena tajjito,
kammaṣūlāvuto santo pipāsāvedanaṭṭito.²
495. Bhave sātaṃ na vindāmi ḍayhanto tīhi aggīhi,
parimuttiṃ gavesāmi yathāpi rājadaṇḍito.
496. Yathā visādo³ puriso visena paripīlito,
agadaṃ so gaveseyya visaghātāy' upālanam.⁴
497. Gavesamāno passeyya agadaṃ visaghātakaṃ,
taṃ pivitvā sukhī assa visamhā parimuttīyā.
498. Tath' evāhaṃ mahāvīra yathā visahato⁵ naro,
sampīlito avijjāya saddhammāgadamesayim.⁶
499. Dhammāgadaṃ gavesanto addakkhiṃ sakyasāsanam,
aggam sabbosadhānam taṃ⁷ sabbasallavinodanam.
500. Dhammosadham pipitvāna viṣam sabbam samūhanim,
ajarāmaram sītibhāvam nibbānam phassayim⁸ aham.
501. Yathā bhūtaṭṭito⁹ poso bhūtagāhena pīlito,
bhūtavejjaṃ gaveseyya bhūtaṣmā parimuttīyā.
502. Gavesamāno passeyya bhūtavijjāsu kovidaṃ,
tassa so vihane¹⁰ bhūtaṃ samūlañca vināsaye.
503. Tath' evāhaṃ mahāvīra tamaggāhena pīlito,
ñāṇālokaṃ gavesāmi tamato parimuttīyā.
504. Ath' addasaṃ sakyamuniṃ kilesatamasodhanam,
so me tamaṃ vinodesi bhūtavejjo va bhūtaṃ.¹¹
505. Saṃsārasotaṃ saṃchindiṃ taṇhāsotaṃ nivārayim,
bhavam ugghāṭayim sabbam bhūtavejjo va mūlato.
506. Garuḷo yathā opatati¹² pannagaṃ bhakkhamattano,
samantā yojanasataṃ vikkhobheti mahāsaram.
507. Pannagaṃ so gahetvāna adhosīsam viheṭṭhayam,
ādāya so pakkamati yena kāmaṃ vihaṅgamo.
508. Tath' evāhaṃ mahāvīra yathāpi garuḷo balī,
asaṅkhataṃ gavesanto dose vikkhālayim aham.
509. Diṭṭho aham dhammavaram santipadamanuttaram,
ādāya viharāmetaṃ garuḷo pannagaṃ yathā.

¹ na vindanto - PTS.

² vedanāṭṭhito - Syā; vedanāṭṭito - PTS.

³ visārado - Syā.

⁴ upāyanam - Se; upāyaso - PTS.

⁵ visato - Ma; visagato - Syā.

⁶ es' aham - Ma, Syā, PTS.

⁷ saccosathānantam - Syā.

⁸ passayim - Syā, PTS.

⁹ bhūtajjito - Syā.

¹⁰ vihaññe - Syā, PTS.

¹¹ bhūtikam - Syā, PTS.

¹² opatti - PTS.

493. Giống như khi bị buộc vào cọc nhọn, người đàn ông khiếp sợ hình phạt của đức vua, trong khi không tìm thấy sự thoải mái ở cọc nhọn thì mong mỏi chỉ mỗi sự phóng thích.
494. Bạch đấng Đại Hùng, tương tự y như thế con khiếp sợ hình phạt của sự hiện hữu. Trong khi bị buộc vào cọc nhọn của nghiệp báo, con bị phiền muộn vì sự cảm thọ khát khao.
495. Bị thiêu đốt bởi ba ngọn lửa, con không thấy thoải mái ở hiện hữu. Cũng tự như người bị hành phạt bởi đức vua, con tìm cầu sự giải thoát.
496. Giống như người bị rắn độc cắn thì bị nọc độc hành hạ, người ấy có thể tìm kiếm phương thuốc là cách thức làm cho tiêu tan nọc độc.
497. Trong khi tìm kiếm có thể nhìn thấy phương thuốc là vật làm tiêu tan nọc độc. Sau khi uống thuốc ấy, người ấy có thể có được sự an lạc do việc thoát khỏi nọc độc.
498. Bạch đấng Đại Hùng, tương tự y như thế, bị hành hạ bởi vô minh con đã tìm cầu phương thuốc Chánh Pháp, giống như người đàn ông bị hãm hại bởi nọc độc (đã tìm phương thuốc giải độc).
499. Trong khi tìm kiếm phương thuốc Giáo Pháp, con đã nhìn thấy lời chỉ dạy của vị dòng Sakya ấy là cao quý trong số tất cả các loại thuốc men, là sự nhớ lên tất cả các mũi tên.
500. Sau khi uống vào phương thuốc Giáo Pháp, con đã xóa sạch tất cả nọc độc, con đã chạm đến Niết Bàn có trạng thái mát mẻ không già không chết.
501. Giống như người bị ma quỷ khuấy rối, bị hành hạ bởi ma quỷ nhập vào, thì có thể tìm thầy chữa bệnh ma quỷ nhằm thoát khỏi ma quỷ.
502. Trong khi tìm kiếm có thể nhìn thấy vị rành rẽ các sự hiểu biết về ma quỷ. Vị ấy có thể diệt trừ ma quỷ cho người ấy và có thể làm cho tiêu tan tận gốc rễ.
503. Bạch đấng Đại Hùng, tương tự y như thế con bị phiền muộn bởi sự xâm nhập của tâm tối, con tìm kiếm ánh sáng của trí tuệ nhằm sự giải thoát khỏi tâm tối.
504. Giờ con đã nhìn thấy bậc Hiền Trí dòng họ Sakya có sự trong sạch đối với các điều tâm tối phiền não. Vị ấy đã xua đi sự tâm tối của con, tự như người thầy chữa bệnh ma quỷ xua đi ma quỷ.
505. Con đã cắt đứt dòng chảy luân hồi, đã chặn đứng dòng nước tham ái, đã thủ tiêu tất cả hữu tận gốc rễ, tự như vị thầy chữa bệnh ma quỷ.
506. Giống như loài nhân điểu lao xuống con rắn là môi của bản thân nó, nó khuấy động hồ nước lớn ở xung quanh đến một trăm do-tuần.
507. Sau khi bắt được con rắn, con nhân điểu liền gây tổn thương phía dưới đầu (con rắn). Sau khi tóm lấy (con rắn), nó ra đi đến nơi dự tính.
508. Bạch đấng Đại Hùng, tương tự y như thế, trong khi tìm cầu (Niết Bàn) không còn tạo tác, con đã tẩy uế sạch sẽ các điều xấu xa, cũng giống như con nhân điểu có sức mạnh (tìm kiếm con môi rồi tiêu diệt).
509. Con đã nhìn thấy Giáo Pháp cao quý là đạo lộ an tịnh vô thượng, con đã nắm giữ điều này và an trú giống như con nhân điểu tóm lấy con rắn rồi mang đi.

510. Āsāvati nāma latā jātā cittalatāvane,
tassā vassasahassena ekaṃ nibbattate phalaṃ.
511. Taṃ devā payirupāsanti tāva dūre phale sati,¹
devānaṃ sā piyā evaṃ āsāvati latuttamā.²
512. Satasahassupādāya tāhaṃ paricare muniṃ,³
sāyaṃ pātaṃ namassāmi devā āsāvatiṃ yathā.
513. Avañjhā pārīcariyā amoghā ca namassanā,
dūrāgatampi maṃ santaṃ khaṇo maṃ⁴ na virādhayī.
514. Paṭisandhiṃ na passāmi vicinanto bhava ahaṃ,
nirūpadhi vippamutto upasanto carāṃ' ahaṃ.
515. Yathāpi padumaṃ nāma suriyaraṃsena pupphati,
tath' evāhaṃ mahāvīra buddharaṃsena pupphito.
516. Yathā balākāyonimhi na vijjati pumā⁵ sadā,
meghesu gajjamānesu gabbhaṃ gaṇhanti tā sadā.
517. Ciraṃpi gabbhaṃ dhārenti yāva megho na vassati,⁶
bhārato parimuccanti yadā megho pavassati.
518. Padumuttarabuddhassa dhammameghena gajjato,
saddena dhammameghassa dhammagabbhaṃ agaṇhi 'haṃ.
519. Satasahassupādāya⁷ puññagabbhaṃ dharem' ahaṃ,
nappamuñcāmi⁸ bhārato dhammameghe⁹ na gajjati.
520. Yadā tuvaṃ sakyamune¹⁰ ramme kāpilavatthave,
gajjasi dhammameghena bhārato parimutt' ahaṃ.¹¹
521. Suññataṃ animittaṅca tathāppaṇihitaṃ¹² ca,
caturo ca phale sabbe dhamme vijāyayīṃ ahaṃ.¹³

(Dutiyabhāṇavāraṃ).

¹ tāva dūraphale sati - Ma;
tāva dūrāphalaṃ satiṃ - Syā, PTS.

² phalatuttamā - Syā.

³ muni - Ma.

⁴ yaṃ - Ma.

⁵ pumo - Ma.

⁶ gajjati - Ma, PTS, Syā, Se.

⁷ satasahassaṃ upādāya - Syā, PTS.

⁸ nappamuccāmi - Ma, PTS.

⁹ dhammamegho - Ma.

¹⁰ sakyamuni - Ma, Syā, PTS.

¹¹ parimucc' ahaṃ - Ma, Syā, PTS, Se.

¹² tathāppaṇihitaṃ - Syā, PTS.

¹³ dhammevaṃ vijāyayīṃ ahaṃ - Ma;
dhammaṃ vijāyayīṃ ahaṃ - Syā;
dhamme 'va vijāyayī' ahaṃ - PTS.

510. Có loại dây leo tên là *āsāvatī* được sanh ra tại khu rừng Cittalatāvana (ở cõi trời Đạo Lợi). Đối với loại dây leo ấy một ngàn năm nó sanh ra một trái.

511. Chư Thiên gần gũi với loại dây leo ấy cho đến khi nó có trái sau thời gian dài lâu. Loài dây leo thượng hạng *āsāvatī* ấy được chư Thiên yêu quý như thế.

512. Con thân cận với bậc Hiền Trí ấy đến một trăm ngàn (năm),¹ con lẽ bái sáng chiều như là chư Thiên gần gũi với trái *āsāvatī* vậy.

513. Sự phục vụ không phải là không có kết quả và sự lễ bái là không phải là rỗng không. Dầu con đang trải qua (luân hồi) dài lâu thăm thẳm, cơ hội (về sự xuất hiện của đức Phật) đã không bỏ rơi con.

514. Trong khi xem xét các cõi, con không nhìn thấy sự tiếp nối tái sanh. Không còn nên tảng tái sanh, đã hoàn toàn giải thoát, được an tịnh, con đi đó đây.

515. Bạch đấng Đại Hùng, cũng giống như đóa hoa sen nở rộ nhờ tia nắng mặt trời, tương tự y như thế con được thăng hoa nhờ vào hào quang của đức Phật.

516. Giống như trong việc sanh sản của loài hạc nâu, hạc nâu đực không bao giờ được biết đến, những con hạc nâu cái ấy luôn luôn được thụ thai trong khi những cơn mưa đang gào thét.

517. Những con hạc nâu cái ấy còn duy trì bào thai lâu dài đến chừng nào cơn mưa còn chưa đổ xuống. Khi cơn mưa đổ xuống, chúng được thoát khỏi gánh nặng.

518. Được gào thét bởi cơn mưa Giáo Pháp của đức Phật Padumuttara, con đã kết tụ bào thai Giáo Pháp nhờ vào âm thanh của cơn mưa Giáo Pháp.

519. Con mang theo bào thai phước báu đến một trăm ngàn (kiếp),² con không được thoát khỏi gánh nặng (luân hồi) khi cơn mưa Giáo Pháp chưa gào thét.

520. Bạch đấng Hiền Trí của dòng họ Sakya, khi nào Ngài gào thét với cơn mưa Giáo Pháp ở thành Kapilavatthu đáng yêu thì con được giải thoát khỏi gánh nặng (luân hồi).

521. Con đã nhận thức về không tánh, về vô tướng, và cũng như thế về vô nguyện, về bốn Quả vị và tất cả các pháp.

(Tụng phẩm thứ nhì).

¹ *satasahassasamvaccharaṃ* (Apa. 281). *saṃvaccharaṃ* có ý nghĩa là ‘năm.’

² *kappasatasahassaṃ* (Sđđ. 282), *kappa* có ý nghĩa là ‘kiếp.’

522. Aparimeyyupādāya patthemī tava sāsanaṃ,
so me attho anuppatto santipadamanuttaraṃ.
523. Vinaye pāramiṃ patto yathāpi pāṭhiko isi,
na me samasamo atthi dhāremī sāsanaṃ ahaṃ.
524. Vinaye khandhake cāpi tikacchede ca pañcame,¹
ettha me vimati natthi akkhare vyañjanepi vā.
525. Niggahe paṭikamme ca ṭhānāṭhāne ca kovido,
osāraṇe vuṭṭhāpane sabbattha pāramiṃ gato.
526. Vinaye khandhake cāpi² nikkhipitvā padaṃ ahaṃ,
ubhato viniveṭhetvā³ rasato osareyy' ahaṃ.
527. Niruttiyā sukusalo⁴ atthānatthe ca kovido,
anaññātaṃ mayā natthi ekaggo satthusāsane.
528. Rūpadakkho ahaṃ ajja sakyaputtassa sāsane,
kaṅkhaṃ sabbhaṃ vinodemi chindāmi sabbasaṃsayamaṃ.
529. Padaṃ anupadañcāpi akkharañcāpi vyañjanaṃ,
nidāne pariyoṣāne sabbattha kovido ahaṃ.
530. Yathāpi rājā balavā niggaṇhitvā⁵ parantape,
vijinitvāna saṅgāmaṃ nagaraṃ tattha māpaye.
531. Pākāraṃ parikhañcāpi esikaṃ dvārakoṭṭhakaṃ,
aṭṭālake ca vividhe kāraye nagare bahū.
532. Siṅghāṭakaṃ caccarañca⁶ suvibhatt' antarāpaṇaṃ,
kārayeyya⁷ sabhaṃ tattha atthānatthavinicchayaṃ.
533. Nigghāṭatthaṃ⁸ amittānaṃ chiddāchiddaṅca jānituṃ,
balakāyassa rakkhāya⁹ senāpaccamaṃ¹⁰ ṭhapeti so.
534. Ārakkhatthāya bhaṇḍassa nidhānakusalaṃ naraṃ,
mā me bhaṇḍaṃ vinassīti bhaṇḍarakkhaṃ ṭhapeti so.

¹ pañcame - Ma, Syā, PTS.

² vāpi - Ma.

³ ubhato vibhaṅge ceva - Syā.

⁴ ca kusalo - Syā, PTS.

⁵ nihanitvā - Syā.

⁶ paccurañca - Syā.

⁷ kāraṇeyya - Syā.

⁸ nigghāṭatthaṃ - Syā, PTS.

⁹ rakkhāya balakāyassa - PTS, Se.

¹⁰ senāpaccamaṃ - Syā.

522. Con ước nguyện về Giáo Pháp của Ngài đã là vô lượng (kiếp). (Giờ) con đã đạt đến mục đích ấy và vị thế an tịnh vô thượng (Niết Bàn).

523. Cũng giống như vị ẩn sĩ (tỳ khưu) là bậc trì tụng, con đã đạt đến sự toàn hảo về Luật, không có vị nào sánh bằng với con, con duy trì Giáo Pháp.

524. Về Luật (Tỳ Khưu và Tỳ Khưu Ni), luôn cả Luật Hợp Phần (Đại Phẩm và Tiểu Phẩm), theo cách chia làm ba phần và phần thứ năm, ở đây con không có điều gì nghi ngờ về mâu tự hay từ ngữ.

525. Con được rành rẽ về việc khiển trách tội, về việc sửa chữa tội, về sự thành lập hay không thành lập tội, về việc phục hồi (phẩm vị), về việc làm cho hết tội, con đã đạt đến sự toàn hảo về mọi lãnh vực.

526. Sau khi lấy ra một điều học ở Luật (Phân Tích) thậm chí ở Luật Hợp Phần, con có thể gỡ rối về cả hai bộ Luật và giải thích điều cốt lõi.

527. Con vô cùng thiện xảo về ngôn từ và rành rẽ về điều lợi ích hoặc không lợi ích. Không có điều (Luật) gì là con không biết đến, con là vị có sự chăm chú về Giáo Pháp của bậc Đạo Sư.

528. Giờ đây trong thời điểm hiện tại, con xua đi tất cả mọi điều ngờ vực về Giáo Pháp của người con trai dòng Sakya, con cắt đứt tất cả các điều nghi hoặc.

529. Con rành rẽ về câu cú, luôn cả phần phụ thuộc của câu cú, về mẫu tự, luôn cả từ ngữ, về nhập đề, về kết thúc, về tất cả các lãnh vực này.

530. Cũng giống như vị vua hùng mạnh có thể khống chế và gây khó khăn cho kẻ địch, sau khi toàn thắng cuộc chiến thì có thể kiến thiết thành phố ở tại nơi ấy.

531. (Đức vua) có thể cho xây dựng tường thành, luôn cả hào rãnh, trạm gác, cổng thành, và nhiều vọng canh đủ các loại ở thành phố.

532. Ở tại nơi ấy, (đức vua) có thể cho xây dựng ngã tư đường, bùng binh, khu phố chợ khéo được phân bố, và phòng hội họp để quyết định điều hay lẽ thiệt.

533. Đức vua bổ nhiệm vị tướng lãnh quân đội với nhiệm vụ tiêu diệt những kẻ nghịch, để biết được thế yếu và thế mạnh nhằm bảo toàn binh lực.

534. Nhằm mục đích bảo quản phẩm vật, đức vua bổ nhiệm người nam thiện xảo trong việc cất giữ làm người thủ kho: *“Chớ làm thất thoát phẩm vật của Trẫm.”*

535. Māmako¹ hoti yo² rañño vuddhiṃ yassa ca icchati,
tassādhikaraṇaṃ deti mittassa paṭipajjitum.
536. Uppātesu³ nimittesu lakkhaṇesu ca kovidaṃ,
ajjhāyakaṃ mantadharaṃ porohicce ṭhāpeti so.
537. Etehaṅgehi sampanno khattiyoti pavuccati,
sadā rakkhanti rājānaṃ cakkavākova dukkhitaṃ.⁴
538. Tatheva tvaṃ mahāvīra hatāmittova khattiyo,
sadevakassa lokassa dhammarājāti vuccati.
539. Titthiye nihanitvāna⁵ mārāñcāpi sasenakaṃ,
tamandhakāraṃ vidhamitvā⁶ dhammanagaraṃ amāpayī.
540. Sīlaṃ pākārikaṃ⁷ tattha ñāṇaṃ te dvārakoṭṭhakaṃ,
saddhā te esikā dhīra⁸ dvārapālo ca⁹ saṃvaro.
541. Satipaṭṭhānamatṭālaṃ paññā te caccaraṃ mune,
iddhipādañca siṅghāṭaṃ dhammavīthi¹⁰ sumāpitā.¹¹
542. Suttantaṃ abhidhammo ca vinayo¹² cā pi kevalaṃ,
navaṅgaṃ buddhavacanaṃ esā¹³ dhammasabhā tava.
543. Suññataṃ animittañca appaṇihitavihāraṃ,¹⁴
ānejaṃ¹⁵ ca nirodho ca esā dhammakuṭi tava.
544. Paññāya agganikkhitto¹⁶ paṭibhāne ca kovido,
sāriputtoti nāmena dhammasenāpatī tava.
545. Cutūpapātakusalo iddhiyā pāramiṅgato,
kolito nāma nāmena mune tava purohito.¹⁷
546. Porāṇakavaṃsadharo uggatejo durāsado,
dhutavādiguṇeṃ' aggo¹⁸ akkhadasso tavaṃ mune.

¹ mamatto - Ma, Se; samaggo - Syā.

² so - Syā.

³ uppādesu - Syā, PTS.

⁴ dukkhinaṃ - Syā.

⁵ nīharitvāna - Syā, Se.

⁶ vidhamsetvā - Syā.

⁷ pākārikaṃ - Syā, PTS, Se.

⁸ vīra - Ma.

⁹ dvārapālo 'va - PTS.

¹⁰ dhammavīthiṃ - PTS.

¹¹ sumāpitaṃ - Syā, PTS.

¹² abhidhammaṃ ca vinayaṃ - Ma, Syā, PTS.

¹³ ettha - PTS.

¹⁴ vihārañcappaṇihitaṃ - Ma, Syā, PTS.

¹⁵ ānejo - Syā.

¹⁶ aggo nikkhitto - Ma, Syā, PTS.

¹⁷ porohicco tavaṃ mune - Ma, PTS, Se.

¹⁸ guṇe aggo - Syā.

535. Người nào tận tụy đối với đức vua và mong muốn ngài có được sự tiến triển, đức vua ban cho người ấy quyền phân xử để được trở thành cận thần của ngài.

536. Đức vua phong cho vị giảng huấn thông thạo về chú thuật, rành rẽ về các điềm báo hiệu và các hiện tượng đã được sanh khởi vào địa vị quân sư.

537. (Đức vua) hội đủ những yếu tố này được gọi là ‘Sát-đế-ly.’ (Quần thần) luôn bảo vệ đức vua tợ như con ngỗng đỏ luôn hộ trì kẻ bị khổ đau.

538. Bạch đấng Đại Hùng, tương tợ như thế ấy, Ngài được gọi là “*Pháp Vương*” của thế gian luôn cả chư Thiên, tợ như vị Sát-đế-ly có kẻ thù đã bị đánh bại.

539. Sau khi đánh bại các ngoại đạo và luôn cả Ma Vương cùng với đội quân binh, sau khi hủy diệt sự tăm tối ấy, Ngài đã xây dựng thành phố Giáo Pháp.

540. Bạch đấng Trí Tuệ, tại nơi ấy giới là tường thành, trí của Ngài là cổng thành, tín của Ngài là trạm gác, và sự thu thúc là người canh gác cổng.

541. Bạch đấng Hiền Trí, sự thiết lập niêm là vọng canh, tuệ của Ngài là bùng binh, và nền tảng của thần thông là ngã tư đường; con đường Giáo Pháp đã khéo được xây dựng.

542. Toàn bộ Kinh, Vi Diệu Pháp, và luôn cả Luật là lời dạy của đức Phật gồm có chín thể loại; đây là phòng hội về Giáo Pháp của Ngài.

543. Sự an trú không tánh, sự an trú vô tướng, và sự an trú vô nguyện, (bốn Quả vị Sa-môn) không bị lay chuyển, và sự tịch diệt (Niết Bàn); đây là căn nhà Giáo Pháp của Ngài.

544. Vị có tên Sāriputta đã được chọn lựa là vị đứng đầu về tuệ, được rành rẽ về biện tài, là vị Tướng Quân Chánh Pháp của Ngài.

545. Bạch đấng Hiền Trí, vị tên Kolita được thiện xảo về sanh tử (thông), đã đạt đến sự toàn hảo về thần thông là viên quan tế tự của Ngài.

546. Bạch đấng Hiền Trí, vị duy trì truyền thống cổ xưa (Mahākassapa), có oai lực nổi bật, khó mà tiếp cận, đứng đầu về đức hạnh trong việc giáo giới các pháp giữ bỏ, là viên quan phán xử của Ngài.

547. Bahussuto dhammadharo sabbapāthī ca sāsane,
 Ānando nāma nāmena dhammārakkho¹ tavaṃ mune.
548. Ete sabbe atikkamma pamesi² bhagavā mamaṃ,
 vinicchayamme pādāsi vinaye viññudesitaṃ.³
549. Yo koci vinaye pañhaṃ pucchati buddhasāvako,
 tattha me cintanā natthi taññev' atthaṃ kathem' ahaṃ.
550. Yāvata buddhakhettamhi ṭhapetvā taṃ⁴ mahāmuniṃ,⁵
 vinaye mādiso natthi kuto bhiyyo bhavissati.
551. Bhikkhusaṅghe nisīditvā evaṃ gajjati gotamo,
 upālissa samo natthi vinaye khandhakesu ca.
552. Yāvata buddhabhaṇitaṃ navaṅgaṃ satthusāsaṇaṃ,
 vinayogadhitam⁶ sabbam vinayamūlaṃti passato.⁷
553. Mama kammaṃ saritvāna gotamo sakyapuṅgavo,
 bhikkhusaṅghe nisīditvā etadagge ṭhapesi maṃ.
554. Satasahassupādāya imaṃ ṭhānamapathayaṃ,
 so me attho anuppatto vinaye pāramiṅgato.
555. Sakyānaṃ nandijanano⁸ kappako ās' ahaṃ pure,
 vijahitvāna taṃ jātiṃ putto jāto mahesino.
556. Ito dutiyake kappe añjaso⁹ nāma khattiyo,
 anantatejo amitayaso bhūmipālo mahaddhano.
557. Tassa rañño ahaṃ putto candano nāma khattiyo,
 jātimadenupatthaddho yasabhogamadena ca.
558. Nāgasatasahassāni sabbālaṅkārahūsitā,
 tidhāpabhinnamātaṅgā parivārenti maṃ sadā.
559. Sabalehi parīto 'haṃ¹⁰ uyyānaṃ gantukāmako,
 āruyha sirikaṃ nāgaṃ nagarā nikkhamiṃ tadā.
560. Caraṇena ca sampanno guttadvāro susaṃvuto,
 devalo nāma sambuddho āgacchi purato mama.
561. Pesetvā sirikaṃ nāgaṃ buddhaṃ āsādayiṃ tadā,
 tato sañjātakopo so¹¹ nāgo nuddharate¹² padaṃ.
562. Nāgaṃ duṭṭhamanaṃ¹³ disvā buddhe kopam akās' ahaṃ,
 vihesayitvā¹⁴ sambuddhaṃ uyyānaṃ agamās' ahaṃ.

¹ dhammarakkho - Syā.⁸ nandijanako - Syā.⁹ ajaso - PTS.² mahesī - Syā; pihesī - PTS.¹⁰ saretohaṃ - Ma;³ viññudesitaṃ - PTS.

pareto haṃ - Syā, PTS.

⁴ ṭhapetvā ca - Syā.¹¹ sañjātakopova - Syā.⁵ mahāmuni - Ma, PTS.¹² nuddharako - Syā.⁶ vinayogadham taṃ - Ma; vinaye kathitaṃ - Syā.¹³ ruṇṇamanaṃ - Ma, Se.⁷ vinayamūlapassino - Ma, Syā, PTS.¹⁴ viheṭhayitvā - Syā.

547. Bạch đấng Hiền Trí, vị tên Ānanda nghe nhiều (học rộng), nắm giữ Giáo Pháp, có sự trì tụng toàn bộ về lời chỉ dạy, là vị bảo vệ Giáo Pháp của Ngài.

548. Sau khi điếm qua tất cả các vị này, đức Thế Tôn đã cân nhắc đến tôi và đã ban cho tôi việc phân xử về Luật đã được bậc Thúc Tri thuyết giảng.

549. Bất cứ vị Thinh Văn nào của đức Phật hỏi câu hỏi về Luật, tôi không cần có sự suy nghĩ về câu hỏi ấy, tôi giảng giải đúng ngay ý nghĩa câu hỏi ấy

550. Cho đến địa phận của chư Phật ngoại trừ bậc Đại Hiền Trí ấy, không ai sánh bằng tôi về Luật, làm sao sẽ có vị hơn được?

551. Sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu, đức Gotama khẳng định như vầy: “*Không có vị nào sánh bằng Upāli về Luật (Phân Tích) và các bộ Hợp Phần.*”

552. Cho đến Giáo Pháp của bậc Đạo Sư có chín thể loại đã được đức Phật nói ra, đối với người nhận thức được ‘*Luật là nền tảng*’ thì tất cả (Giáo Pháp) đều được bao gồm trong Luật.

553. Sau khi nhớ lại việc làm của tôi, đức Gotama bậc Cao Quý dòng Sakya đã ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu và đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng.

554. Tôi đã ước nguyện về vị thế ấy từ trăm ngàn (kiếp), tôi đã đạt đến mục đích ấy, đã đạt đến sự toàn hảo về Luật.

555. Trước đây tôi đã là người thợ cạo râu tóc đem lại niềm vui cho các vị dòng Sakya. Sau khi lìa bỏ sự xuất thân ấy, tôi đã trở thành người con trai của bậc Đại Ấn Sĩ.

556. Trước đây hai kiếp, vị hộ trì trái đất là vị Sát-đế-ly tên Añjasa có oai lực vô biên, có danh vọng vô lượng, có tài sản lớn lao.

557. Là người con trai của vị vua ấy, tôi là vị Sát-đế-ly tên Candana. Tôi đã ý lại vào sự kiêu hãnh về dòng dõi và sự kiêu hãnh về danh vọng và của cải.

558. Một trăm ngàn con long tượng *mātanga* (đến tuổi) bị tiết dục ở ba nơi, được tô điểm với tất cả các loại trang sức, luôn luôn hộ tống tôi.

559. Khi ấy, được tháp tùng bởi các binh lính của mình, là người có ý thích đi dạo khu vườn, tôi đã cỡi lên con voi Sirika và đã rời khỏi thành phố.

560. Đức Phật tên Devala¹ đầy đủ tánh hạnh, có các căn được phòng hộ, khéo thu thúc đã đi đến phía trước tôi.

561. Khi ấy, tôi đã thúc con voi Sirika và đã công kích đức Phật. Do đó, con voi ấy đã nổi cơn giận dữ và không chịu nhấc bàn chân lên.

562. Sau khi nhìn thấy con voi có tâm ý bất bình, tôi đã thể hiện sự giận dữ đối với đức Phật. Sau khi gây khó khăn cho đức Phật, tôi đã đi đến khu vườn.

¹ Mặc dầu văn bản ghi là *sambuddho* nghĩa là Phật Toàn Giác, nhưng Chú Giải giải thích đây là *paccekasambuddho* Phật Độc Giác (ApA. 288).

563. Sātaṃ tattha na vindāmi siro pajjalito yathā,
pariḷāhena ḍayhāmi macchova baḷisādako.
564. Sasāgarantā paṭhavī ādittā viya hoti me,
pitusantik' upāgamma idaṃ vacanamabravim:
565. “Āsīvisam' va kupitaṃ aggikkhandham' va āgataṃ,
mattaṃ' va kuñjaraṃ dantiṃ yaṃ sayambhumasādadhim.
566. Āsādito mayā buddho ghero uggatapo jino,
purā sabbe vinassāma khamāpessāma taṃ munim.
567. No ce taṃ nijjhāpessāma¹ attadantaṃ samāhitaṃ,
orena sattadivasā² raṭṭhaṃ me vidhamissati.
568. Sumekhalo kosiyo ca siggavo cāpi sattuko,³
āsādayitvā isayo duggatā te saraṭṭhakā.⁴
569. Yadā kuppanti isayo saññatā brahmacārino,⁵
sadevakaṃ vināsenti sasāgaraṃ sapabbataṃ.”
570. Tiyojanasahassamhi purise sannipātayim,
accayaṃ desanattāya sayambhum' upasaṅkamim.
571. Allavatthā allasirā sabbeva pañjalī katā,
buddhassa pāde nipatitvā idaṃ vacanamabravuṃ:
572. “Khamassu tvaṃ mahāvīra abhiyācati taṃ jano,
pariḷāhaṃ vinodehi mā no⁶ raṭṭhaṃ vināsaya.⁷
573. Sadevamānusā sabbe sadānavasarakkhasā,⁸
ayomayena kuṭena siraṃ bhindeyyu⁹ me sadā.”
574. “Udake¹⁰ aggi na saṅṭhāti bījaṃ sele na rūhati,
agade kimi na saṅṭhāti kopo buddhe na jāyati.
575. Yathāpi bhūmi acalā appameyyo ca sāgaro,
anantako ca ākāso evaṃ buddhā akhobhiyā.¹¹
576. Sadā khantā¹² mahāvīrā khamitā ca tapassino,
khantānaṃ khamitānañca gamanaṃ taṃ¹³ na vijjati.”

¹ nijjhāpessāma - Ma, Syā.

² sattame divase - Syā, PTS.

³ sattako - Ma, Syā.

⁴ sasenakā - Syā, PTS.

⁵ brahmacāriyo - PTS, Se.

⁶ mā ca - Syā, PTS.

⁸ sadānavā sarakkhasā - Ma, Syā, PTS.

⁹ bhiñjeyyūṃ - PTS.

¹¹ evaṃ buddho akhobhiyo - PTS.

¹² attadantā - Syā.

⁷ vināsaye - Syā.

¹⁰ dake - Ma.

¹³ gamanaṃ vo - Syā, PTS.

563. Tôi không tìm thấy sự thoải mái ở tại nơi ấy giống như cái đầu đã bị bốc cháy, tôi bị thiêu đốt vì sự bực bội tợ như con cá bị vướng vào lưỡi câu.

564. Việc xảy ra cho tôi tợ như trái đất bị rục cháy đến tận bờ biển, tôi đã đi đến gặp người cha và đã nói lời nói này:

565. “Việc con đã công kích đấng Tự Chủ tợ như con rắn độc bị nổi giận, tợ như khối lửa đã tiến đến, tợ như con voi có sự huấn luyện bị động cõn.

566. Đức Phật, đấng Chiến Thắng có khổ hạnh nổi bật khủng khiếp, đã bị con công kích. Trước khi tất cả chúng ta bị tiêu diệt, chúng ta hãy xin bậc Hiền Trí ấy thứ lỗi.

567. Ngài là vị có bản thân đã được rèn luyện được định tĩnh, nếu chúng ta không được vị ấy tha thứ thì xứ sở của con sẽ bị tiêu hoại trong vòng bảy ngày.

568. (Các vị vua) Sumekhala, Kosiya, Siggava, và luôn cả Sattuko sau khi công kích các vị ẩn sĩ, họ cùng với cư dân của xứ sở đã lâm cảnh khổ đau.

569. Khi các vị ẩn sĩ đã tự chế ngự, có sự thực hành Phạm hạnh, nổi cơn bực tức, các vị làm cho thế gian cùng với biển cả và núi non luôn cả chư Thiên bị hủy hoại.”

570. Tôi đã triệu tập các nam nhân trong phạm vi ba ngàn do-tuần, và tôi đã đi đến gặp đấng Tự Chủ với ý định sám hối tội lỗi.

571. Hết thấy tất cả có y phục ướt đẫm, có đầu tóc ướt đẫm đã chấp tay lên. Sau khi quỳ xuống ở bàn chân của đức Phật, bọn họ đã nói lời nói này:

572. “Bạch đấng Đại Hùng, dân chúng cầu xin Ngài, xin Ngài hãy tha thứ, xin Ngài hãy xua đi nổi bực bội, xin Ngài chớ hủy hoại xứ sở của chúng tôi.”

573. “Xin tất cả loài người và chư Thiên cùng với hạng người không lồ và các quý dữ hãy đập bể đầu của con bằng cái chày vồ làm bằng sắt vào mọi lúc.”

574. (Vị Phật đáp): “Ngọn lửa không tồn tại ở nước, hạt giống không mọc lên ở tảng đá, sâu bọ không tồn tại ở thuốc men, sự giận dữ không nảy sanh ở đức Phật.

575. Cũng giống như trái đất thì không lay chuyển, biển cả thì không thể đo lường, và không gian thì vô tận, tương tợ như vậy chư Phật là không giao động.

576. Các đấng Đại Hùng luôn nhẫn nại, các đạo sĩ khổ hạnh luôn thứ tha. Đối với các vị đã nhẫn nại đã thứ tha, việc đi đến sự bực bội là không có.”

577. Idaṃ vatvāna sambuddho pariḷāhaṃ vinodayaṃ,¹
mahājanassa purato nabhaṃ abbhuggamī tadā.
578. Tena kammen' ahaṃ dhīra² hīnattaṃ ajjhupāgato,
samatikkamma taṃ jātiṃ pāvisiṃ abhayaṃ puraṃ.
579. Tadāpi maṃ mahāvīra ḍayhamānaṃ susaṅṭhitaṃ,
pariḷāhaṃ vinodesi sayambhuñca khamāpayi.³
580. Ajjāpi maṃ mahāvīra ḍayhamānaṃ tih' agghihi,
nibbāpesi tayo aggī sītibhāvañca pāpayī.⁴
581. Yesaṃ sotāvadhān' atthi suṅātha mama bhāsato,
atthaṃ tumhaṃ pavakkhāmi yathā diṭṭhaṃ padaṃ mama.⁵
582. Sayambhuṃ taṃ vimānetvā santacittaṃ samāhitaṃ,
tena kammen' ahaṃ ajja jāto 'mhi nīcayoniyaṃ.
583. Mā vo khaṇaṃ virādhetha khaṇātītā hi socare,
sadatthe vāyameyyātha khaṇo vo paṭipādito.
584. Ekaccānañca vamaṇaṃ ekaccānaṃ virecanaṃ,
visaṃ halāhalaṃ eke⁶ ekaccānaṃ ca osadhaṃ.
585. Vamaṇaṃ paṭipannānaṃ phalaṭṭhānaṃ virecanaṃ,
osadhaṃ phalalābhīnaṃ puññakkhattaṃ gavesinaṃ.
586. Sāsanena viruddhānaṃ visaṃ halāhalaṃ yathā,
āsīviso diṭṭhavisso evaṃ⁷ jhāpeti taṃ naraṃ.
587. Sakiṃ pītaṃ⁸ halāhalaṃ uparundhati jīvitaṃ,
sāsanena virujjhivā kappakoṭimhi ḍayhati.
588. Khantiyā avihimsāya mettacittavatāya ca,
sadevakaṃ so tāreti⁹ tasmā vo¹⁰ avirodhiyo.¹¹
589. Lābhālābhe na sajjanti sammānana-vimānane,
paṭhavīsadisā buddhā tasmā te na virodhiyā.¹²

¹ vinodayi - Syā, PTS, Se.

² vīra - Syā.

³ khamāpayiṃ - Ma, Syā, PTS.

⁴ pāpayiṃ - Ma, Syā; pāpayi - PTS.

⁵ yathādiṭṭhaṃ padaṃ mamaṃ - Syā;

yathā diṭṭhapadaṃ mamaṃ - PTS.

⁶ ete - PTS.

⁷ duṭṭhavisso ekaṃ - Syā;

duṭṭhavisso evaṃ - PTS.

⁸ pi taṃ - PTS.

⁹ tāreti - Ma, Se; tarati - Syā, PTS.

¹⁰ te - Ma, Syā.

¹¹ avirādhiyā - Ma; avirodhiyā - Syā, PTS.

¹² te na virādhiyā - Ma.

577. Nói xong điều này, trong khi xua đi sự bực bội, đức Phật khi ấy đã bay lên không trung ở phía trước đám đông dân chúng.

578. Bạch đấng trí tuệ, do nghiệp ấy con đã đi đến bản thể thấp kém. Sau khi tự vượt lên trên số phận ấy, con đã đi vào thành phố không hãi sợ (Niết Bàn).

579. Bạch đấng Đại Hùng, cũng vào khi ấy con đã cầu xin đấng Tự Chủ thứ lỗi và vị ấy đã xua đi sự bực bội đang thiêu đốt con, đang tồn tại vững chắc ở con.

570. Bạch đấng Đại Hùng, hôm nay cũng vậy trong khi con đang bị thiêu đốt bởi ba ngọn lửa, Ngài đã dập tắt ba ngọn lửa và giúp con đạt đến trạng thái mát mẻ.

571. Nếu các người có sự chú ý vào việc nghe thì hãy lắng nghe khi tôi đang nói. Tôi sẽ giảng giải ý nghĩa cho các người về việc tôi đã thấy được vị thế (Niết Bàn) như thế nào.

572. Sau khi đã khinh miệt đấng Tự Chủ là vị có tâm an tịnh, định tĩnh ấy, do nghiệp ấy ngày hôm nay tôi đã bị sanh ra vào dòng dõi thấp kém.

573. Các người chớ để cơ hội trôi qua bởi vì khi cơ hội đã trôi qua các người sẽ sâu muộn. Các người hãy nên tinh tấn cho lợi ích của chính mình, cơ hội sẽ xảy đến cho các người.

574. Và (Giáo Pháp) đối với một số người là sự ối mưa, đối với một số người là sự tháo dạt, đối với số người là chất độc chết người và đối với một số người là phương thuốc.

575. Là sự ối mưa đối với những người đang thực hành, là sự xổ ruột đối với những người tiến đến Quả vị, là phương thuốc đối với những người có sự thành tựu Quả vị, là Phước Điền đối với những người tầm cầu.

576. Chất độc chết người (tác hại) đối với những kẻ thù nghịch Giáo Pháp như thế nào, thì con rắn độc có nọc độc tà kiến thiêu đốt người đàn ông ấy như vậy.

587. Được uống một lần, chất độc chết người chấm dứt mạng sống. Còn người khi đã thù nghịch với Giáo Pháp thì bị thiêu đốt một *koṭi* (mười triệu) kiếp.

588. Do sự nhẫn nại, do sự không hãm hại, và do sự hành trì tâm từ ái, đức Phật giúp thế gian luôn cả chư Thiên vượt qua; vì thế các người không nên thù nghịch.

589. Chư Phật tương đương với trái đất, các Ngài không bị vương bận vào các sự được lợi hay mất lợi, vào sự kính trọng hay không kính trọng; vì thế các người không nên thù nghịch.

590. Devadatte ca vadhake core aṅgulimālake,
dhanapāle rāhule ca sabbesaṃ samako muni.
591. Etesaṃ paṭigho¹ natthi rāgo 'mesaṃ na vijjati,
sabbesaṃ samako buddho vadhakassorasassa ca.
592. Panthe disvāna kāsāvaṃ chaḍḍitaṃ mīlhamakkhitaṃ,
sirasmim² añjaliṃ katvā vanditabbaṃ isiddhajaṃ.
593. Abbhatitā ca ye buddhā vattamānā anāgatā,
dhajenānena sujjhanti tasmā ete namassiyā.
594. Satthukappaṃ suvinayaṃ dhāremi hadayen' ahaṃ,
namasasmāno vinayaṃ viharissāmi sabbadā.
595. Vinayo āsayo³ mayhaṃ vinayo ṭhānacaṅkamaṃ,
kappemi vinaye vāsaṃ vinayo mayha⁴ gocarō.
596. Vinaye pāramippatto samathe cāpi kovido,
upāli taṃ mahāvīra pāde vandati satthuno.
597. So ahaṃ vicarissāmi gāmā gāmaṃ purā puram,
namassamāno sambuddhaṃ dhammassa ca sudhammataṃ.
598. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsavā parikkhīṇā natthidāni punabbhavo.
599. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
600. Paṭisambhidā catasso vimokkhā 'pi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Upālitthero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Upālittherāpadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

7. Aññakoṇḍaññattherāpadānaṃ

601. Padumuttarasambuddhaṃ lokajettḥhaṃ vināyakaṃ,
buddhabhūmimanuppattaṃ paṭhamaṃ addasaṃ ahaṃ.
602. Yāvatā bodhiyā mūle yakkhā sabbe samāgatā,
sambuddhaṃ parivāretvā vandanti pañjalikatā.
603. Sabbe devā tuṭṭhamaṇā ākāse sañcaranti te,
“Buddho ayaṃ anuppatto andhakāratamonudo.”

¹ paṭighaṃ - Syā, PTS, Se.

² sirasā - Syā, PTS, Se.

³ āsayaṃ - PTS.

⁴ mama - Ma; mayhaṃ - PTS.

590. Trong trường hợp kẻ phá hoại Devadatta, kẻ cướp Aṅgulimāla, con voi Dhanapāla, và (người con trai) Rāhula, bậc Hiền Trí là bình đẳng đối với tất cả.

591. Các vị này không có sự bất bình, các vị này không biết đến sự luyến ái. Đức Phật là bình đẳng đối với tất cả, đối với kẻ phá hoại cũng như đối với người con ruột.

592. Sau khi nhìn thấy ở trên đường tấm y ca-sa bị quăng bỏ lấm lem bởi phân bò, nên chấp tay ở trên đầu đánh lễ biểu tượng của bậc Ấn Sĩ.

593. Chư Phật quá khứ, hiện tại, và vị lai được thanh tịnh nhờ vào biểu tượng này, vì thế những vị này đáng được lễ bái.

594. Luật tốt đẹp được xem như là bậc Đạo Sư, tôi duy trì Luật bằng trái tim. Trong khi tôn kính đối với Luật, tôi sẽ luôn luôn an trú.

595. Luật là khuynh hướng của tôi, Luật là chỗ đứng và là đường kinh hành (của tôi), tôi sắp xếp sự cư ngụ ở trong Luật, Luật là hành xứ của tôi.

596. Tôi đã đạt đến sự toàn hảo về Luật và cũng rành rẽ các pháp dàn xếp (về tranh tụng). Bạch đấng Đại Hùng, Upāli đánh lễ ở bàn chân của Ngài là bậc Đạo Sư.

597. Trong khi lễ bái bậc Toàn Giác và bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp, tôi đây sẽ du hành từ làng này đến làng khác, từ thành phố này đến thành phố khác.

598. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, giờ đây không còn tái sanh nữa.

599. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

600. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Upāli đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Upāli là phân thứ sáu.

--ooOoo--

7. Ký Sự về Trưởng Lão Aññakoṇḍañña:

601. (Đây là) lần đầu tiên tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác Padumuttara, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Hướng Đạo, vị đã đạt đến nền tảng của bậc Giác Ngộ.

602. Cho đến tất cả Dạ-xoa đã tụ hội lại ở cội cây Bồ Đề. Họ vây quanh và chấp tay lên đánh lễ bậc Toàn Giác.

603. Với tâm ý hớn hờ, tất cả chư Thiên ấy di chuyển đó đây ở trên không trung (nói rằng): “Đức Phật này đã ngự đến xưa tan bóng đêm tăm tối.”

604. Tesam hāsaparetānaṃ mahānādo pavattatha:¹
“Kilese jhāpayissāma sammāsambuddhasāsane.”
605. Devānaṃ giramaññāya vācāsbhimudīritaṃ,²
haṭṭho haṭṭhena cittena ādibhikkhamadās’ ahaṃ.
606. Mama saṅkappamaññāya sathā loke anuttaro,
devasaṅge nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
607. “Sattāhaṃ abhinikkhamma bodhiṃ ajjhagamaṃ ahaṃ,
idaṃ me paṭhamaṃ bhattaṃ brahmacariyassa³ yāpanaṃ.
608. Tusitā hi idh’ āgantvā yo me bhikkhaṃ upānayī,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha⁴ mama bhāsato.
609. Tiṃsakappasahasāni⁵ devarajjaṃ karissati,
sabbe deve abhibhotvā tidivaṃ āvasissati.
610. Devalokā cavitvāna manussattaṃ gamissati,
sahassadhā⁶ cakkavattī tattha rajjaṃ karissati.
611. Kappasatasahasamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena sathā loke bhavissati.
612. Tidasā so cavitvāna manussattaṃ gamissati,
agārā pabbajitvāna chabbassāni vasissati.
613. Tato sattamake vasse buddho saccaṃ kathessati,
koṇḍañño nāma nāmena paṭhamaṃ sacchikāhīti.”
614. Nikkhantenānupabbajim⁷ padhānaṃ sukataṃ mayā,
kilese jhāpanatthāya pabbajim anagāriyaṃ.
615. Abhigantvāna sabbaññū buddho loke sadevake,
isināme⁸ migāraññe⁹ amataṃ bherimāhani.
616. Sodāni patto amataṃ santaṃ padamanuttaraṃ,¹⁰
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.
- 617 - 619. Kilesā jhāpitā mayhaṃ –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Aññakoṇḍañña¹¹ thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Aññakoṇḍaññatherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

¹ avattatha - Ma, Syā.

² vācāsbhimudīrihaṃ - Ma;
vācāya samudīritaṃ - Syā.

³ brahmacāriṣsa - Ma, Syā, PTS;
brahmacariya - Se.

⁴ sunoṭha - Ma, PTS.

⁵ tiṃsamatte kappasahasā - Syā, Se;
tiṃsakappasahasāna - PTS.

⁶ sahasaṃ va - PTS.

⁷ pabbajjaṃ - PTS.

⁸ iminā me - Syā, PTS, Se.

⁹ mahāraññaṃ - Syā.

¹⁰ santipadamanuttaraṃ - Ma.

¹¹ aññāsikoṇḍañño - Ma;

aññakoṇḍañño - Syā, PTS.

604. Được tràn ngập niềm vui, các vị ấy đã phát lên tiếng vang lớn rằng: “Chúng ta sẽ thiêu đốt các phiền não ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.”

605. Nhận biết giọng nói được thốt thành lời của chư Thiên, tôi đã trở nên mừng rỡ. Với tâm mừng rỡ tôi đã dâng cúng bữa ăn đầu tiên (đến đức Phật).

606. Sau khi biết được ý định của tôi, bậc Đạo Sư đấng Vô Thượng ở thế gian đã ngồi xuống ở hội chúng chư Thiên và đã nói lên những lời kệ này:

607. “Sau khi ra đi bảy ngày, Ta đã chứng đắc phẩm vị Giác Ngộ. Đây là bữa ăn đầu tiên của Ta, là vật nuôi dưỡng cơ thể đối với việc hành Phạm hạnh.

608. Bởi vì người nào từ cõi trời Đâu Suất đi đến nơi đây và đã dâng lên thức ăn cho Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

609. Người ấy sẽ cai quản Thiên quốc ba mươi ngàn kiếp. Sau khi vượt trội tất cả chư Thiên, người ấy sẽ cư ngụ ở cõi trời.

610. Sau khi mệnh chung từ thế giới chư Thiên, người ấy sẽ đi đến bản thể nhân loại, là đấng Chuyển Luân Vương cai quản quốc độ ở tại nơi ấy một ngàn lần.

611. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

612. Sau khi mệnh chung từ cõi trời, người ấy sẽ đi đến bản thể nhân loại. Sau khi lìa gia đình xuất gia, người ấy sẽ sống sáu năm (khổ hạnh).

613. Sau đó, vào năm thứ bảy đức Phật sẽ thuyết giảng Chân Lý. Vị tên là Koṇḍañña sẽ chứng ngộ đầu tiên.”

614. Tôi đã xuất gia theo (đức Bồ Tát) vị đã lìa khỏi (gia đình). Sự tinh tấn đã được tôi thể hiện tốt đẹp. Nhằm mục đích thiêu đốt các phiền não tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

615. Đấng Toàn Tri, đức Phật ở thế gian luôn cả chư Thiên, đã ngự đến Isināma tại Vườn Nai, và đã vỗ lên tiếng trống Bất Tử.

616. Bây giờ, tôi đây đã đạt đến vị thế Bất Tử, thanh tịnh, vô thượng. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

617 - 619. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Aññakoṇḍañña đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Aññakoṇḍañña là phần thứ bảy.

--ooOoo--

8. Piṇḍolabhāradvājattherāpadānaṃ

620. Padumuttaro nāma jino sayambhū aggapuggalo,
purato himavantassa cittakūṭe vasī tadā.
621. Abhitarūpo tatthāsiṃ migarājā catukkamo,
yassa¹ saddaṃ suṇitvāna vikkhambhanti bahuḷḷanā.
622. Suphullaṃ padumaṃ gayha upagañchiṃ narāsabhaṃ,
vuṭṭhitassa samādhimhā buddhassa abhiropayaṃ.
623. Catuddisā² namassitvā buddhaseṭṭhaṃ naruttamaṃ,
sakaṃ cittaṃ pasādetvā sīhanādaṃ nadiṃ ahaṃ.³
624. Padamuttaro lokavidū āhutiṇaṃ paṭiggaho,
sakāsane nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
625. Buddhassa giramaññāya sabbe devā samāgatā,
āgato vadataṃ seṭṭho dhammaṃ sossāma taṃ mayaṃ.
626. Tesāṃ hāsaparetānaṃ purato lokanāyako,
mama saddhaṃ⁴ pakittesi dīghadassī mahāmuni.
627. “Yen’ idaṃ padumaṃ dinnaṃ sīhanādo ca nādito,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha⁵ mama bhāsato.
628. Ito aṭṭhamake kappe cakkavattī bhavissati,
sattaratanasampanno catudīpamhi issaro.
629. Kārayissati issariyaṃ⁶ mahiyā catusaṭṭhiyā,
padumo nāma nāmena cakkavattī mahabbalo.
630. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena satthā loke bhavissati.
631. Pakāsīte pāvācane brahmabandhu bhavissati,
brahmaññā abhinikkamma pabbajissati tāvade.
632. Padhānapahitatto⁷ so upasanto nirūpadhi,
sabbāsava pariññāya nibbāyissat’ anāsavo.
633. Vipine⁸ pantaseyyamhi vāḷamigasamākule,
sabbāsava pariññāya nibbāyissat’ anāsavo.”
- 634 - 636. Kilesā jhāpitā mayhaṃ –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Piṇḍolabhāradvājo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Piṇḍolabhāradvājattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ tassa - Ma.

⁴ saddaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁵ suṇoṭha - PTS.

² catuddisaṃ - Syā, PTS.

⁶ issaraṃ - Syā, PTS, Se.

⁷ padhānaṃ pahitatto - Syā.

³ nadiṃ tadā - Syā; adās’ ahaṃ - PTS.

⁸ vijane - Ma; vijjane - Syā.

8. Ký Sự về Trưởng Lão Piṇḍolabhāradvāja:

620. Lúc bấy giờ, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Tự Chủ, nhân vật cao cả đã cư ngụ tại Cittakūṭa (đỉnh núi Citta) ở phía trước núi Hi-mã-lạp.

621. Ở tại nơi ấy, tôi đã là (con sư tử) vua của loài thú có dáng vóc dũng mãnh đi khắp bốn phương. Nhiều người hoảng hốt sau khi nghe tiếng rống của nó.

622. Sau khi cầm lấy đóa sen khéo được nở rộ, tôi đã đi đến gần đấng Nhân Ngưu và đã dâng đến đức Phật (khi Ngài) đã xuất khỏi định.

623. Sau khi lễ bái đức Phật tối thượng, bậc Tối Thượng Nhân từ bốn hướng, tôi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín rồi đã rống lên tiếng rống của loài sư tử.

624. Bậc Thông Suốt Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đã ngồi xuống ở chỗ ngồi của mình và đã nói lên những lời kệ này:

625. Nhận biết giọng nói của đức Phật, tất cả chư Thiên đã tụ hội lại (nói rằng): “*Vị đứng đâu trong số các bậc thuyết giảng đã đi đến, chúng ta sẽ lắng nghe Giáo Pháp của Ngài.*”

626. Đấng Lãnh Đạo Thế Gian, bậc Đại Hiền Trí có sự nhìn thấy tương lai xa vời, đã tán dương đức tin của tôi ở phía trước chư Thiên đang được tràn ngập niềm vui ấy rằng:

627. “*Người nào đã dâng cúng đóa hoa sen này và đã rống lên tiếng rống của loài sư tử, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*”

628. Vào kiếp thứ tám về sau này, người này sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, là chúa tể của bốn châu lục.

629. (Người này) sẽ là đấng Chuyển Luân Vương có sức mạnh vĩ đại tên Paduma cai quản lãnh địa ở trên trái đất sáu mươi bốn lần.

630. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

631. Khi Phật Ngôn được công bố, (người này) sẽ là thân quyến của Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn). (Người này) sẽ lìa khỏi phẩm vị Bà-la-môn và sẽ xuất gia ngay khi ấy.

632. Có tính khảng quyết về sự nỗ lực, được an tịnh, không còn mẫm mống tái sanh, (người này) sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, sẽ Niết Bàn, không còn lậu hoặc.

633. Tại chỗ ngụ hẻo lánh ở trong rừng đây đây ác thú, (vị ấy) sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, sẽ Niết Bàn, không còn lậu hoặc.”

634 - 636. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Piṇḍolabhāradvāja đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Piṇḍolabhāradvāja là phần thứ tám.

--ooOoo--

9. Khadiravaniyarevatattherāpadānaṃ

637. Gaṅgā bhāgīrathī¹ nāma himavantā pabhāvitā,
kutitthe nāviko āsiṃ orime ca tariṃ ahaṃ.²
638. Pubbe mayhaṃ sutāṃ āsi padumuttaranāyako,³
vasīsatasahashehi gaṅgāsotaṃ tarissati.⁴
639. Bahū nāvā samānetvā vaḍḍhakīhi susaṅkhatāṃ,
nāvāya chadanaṃ katvā patimāniṃ narāsabhaṃ.
640. Āgantvāna ca sambuddho āruhi⁵ tañca nāvukaṃ,⁶
vārimajjhe t̥hito satthā imā gāthā abhāsatha:
641. “Yo so tāresi sambuddhaṃ saṅghañcāpi anāsavaṃ,
tena cittappasādena devaloke ramissati.
642. Nibbattissati te vyamaṃ sukataṃ nāvasaṅg̃hitāṃ,
ākāse pupphachadanaṃ dhārayissati sabbadā.
643. Atthapaññāsakappamhi tāra⁷ nāma khattiyo,
cāturanto vijitāvī cakkavattī bhavissati.
644. Sattapaññāsakappamhi campako⁸ nāma khattiyo,
uggacchantova suriyo jotissati mahabbalo.
645. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena satthā loke bhavissati.
646. Tidasā so⁹ cavitvāna manussattaṃ gamissati,
revato nāma nāmena brahmabandhu bhavissati.
647. Agārā nikkhamitvāna sukkamūlena codito,
gotamassa bhagavato sāsane pabbajissati.
648. So pacchā pabbajitvāna yuttayogo vipassako,
sabbāsava pariññāya nibbāyissat’ anāsavo.”
649. Viriyaṃ me dhuradhorayaṃ yogakkhemādhivāhanaṃ,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.
650. Satasahassee kataṃ kammaṃ phalaṃ dassesi me idha,
sumutto saravego ’va kilese jhāpayī mama.*
651. Tato maṃ vananirataṃ disvā lokantagū muni,
vanavāsibhikkhūnaggaṃ paññapesi mahāmati.*
652. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Khadiravaniyo Revato thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Khadiravaniyarevatattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

¹ bhāgīrasī - Syā, PTS, Se.

⁶ tañca nāvukaṃ - Ma; nāvālañjakaṃ - Syā;

² orimaṃ ca tare ahaṃ - Syā

nāvālañcakaṃ - PTS.

³ padumuttaranāyako sambuddho dipaduttamo - Ma, Syā, PTS.

⁴ gaṅgātīramupāgato - Ma.

⁷ tāraṇo - Syā, PTS, Se.

⁸ cammako - Ma;

⁵ āruhi - Ma; āruyhi - Syā.

⁹ tidasāva - Syā.

cambako - Syā.

* Imā dve gāthā Syā, PTS, Se. potthakesu na vijjanti.

9. Ký Sự về Trưởng Lão Khadiravaniyarevata:

637. Sông Gaṅgā có tên là Bhāgīrathī, được phát xuất từ núi Hi-mã-lạp. Tôi đã là người chèo thuyền ở bến tàu hiểm trở, và ở bờ này tôi chèo qua (bờ kia).

638. Tôi đã được nghe trước rằng đấng Lãnh Đạo Padumuttara sẽ vượt qua dòng sông cùng với một trăm ngàn vị có năng lực.

639. Sau khi gom lại nhiều chiếc thuyền, tôi đã thực hiện mái che được chuẩn bị khéo léo bởi những người thợ mộc ở trên (một) chiếc thuyền, rồi đã chờ đợi đấng Nhân Ngưu.

640. Và đấng Toàn Giác đã ngự đến và đã bước lên chiếc thuyền ấy. Đứng ở giữa (dòng) nước, bậc Đạo Sư đã nói lên những lời kệ này:

641. “*Người nào đã đưa bậc Toàn Giác và Hội Chúng Vô Lậu sang bờ kia, do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, (người này) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên.*”

642. *Sẽ có cung điện hình dạng chiếc thuyền được kiến tạo khéo léo sanh lên cho người. Sẽ có mái che bằng bông hoa được duy trì ở trên không vào mọi lúc.*

643. *Năm mươi tám kiếp về sau, (người này) sẽ là vị Sát-đế-ly tên Tāraka, là đấng Chuyển Luân Vương có sự chinh phục bốn phương.*

644. *Năm mươi bảy kiếp về sau, (người này) sẽ là vị Sát-đế-ly tên Campaka có sức mạnh lớn lao và sẽ rực sáng như mặt trời đang mọc.*

645. *Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.*

646. *Sau khi mệnh chung từ cõi trời, người ấy sẽ đi đến bản thể nhân loại và sẽ trở thành thân quyến của Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn) với tên là Revata.*

647. *Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, (người này) sau khi lìa khỏi gia đình sẽ xuất gia trong Giáo Pháp của đức Thế Tôn Gotama.*

648. *Sau khi xuất gia, vị ấy sau này sẽ là vị hành Minh Sát có sự gần bó mật thiết, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, sẽ Niết Bàn, không còn lậu hoặc.”*

649. Tôi có sự tinh tấn, có khả năng tiến hành các phận sự là điều kiện đưa đến sự an ổn khỏi các điều ràng buộc. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

650. Việc làm đã được thực hiện ở một trăm ngàn kiếp đã cho tôi nhìn thấy quả báu tại đây. Như là tốc độ của mũi tên khéo được bắn ra, tôi đã thiêu đốt các phiền não của tôi.

651. Sau đó, khi nhìn thấy tôi được vui thích ở rừng, bậc Hiền Trí, người đã đi đến tận cùng thế gian, đấng Đại Trí đã tuyên bố tôi là vị đứng đầu trong số các vị tỳ khưu cư ngụ ở rừng.

652. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Khadiravaniya Revata đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Khadiravaniya Revata là phần thứ chín.

--ooOoo--

10. Ānandattherāpadānaṃ

653. Ārāmadvārā nikkhamma padumuttaro mahāmuni,
vassento¹ amataṃ vuṭṭhiṃ nibbāpesi mahājanaṃ.
654. Satasahassā² te vīrā³ chaḷabhiññā mahiddhikā,
parivārenti sambuddhaṃ chāyāva anapāyini.⁴
655. Hatthikkhandhagato āsiṃ setacchattaṃ varuttamaṃ,
sucārurūpaṃ⁵ disvāna vitti⁶ me upapajjatha.⁷
656. Oruyha hatthikkhandhamhā upagacchiṃ narāsabhaṃ,
ratanāmayachattaṃ me buddhaseṭṭhassa dhārayiṃ.
657. Mama saṅkappamaññāya padumuttaro mahā-isi,
taṃ kathaṃ ṭhapayitvāna imā gāthā abhāsatha:
658. “Yo so chattaṃ adhāresi⁸ soṇṇālaṅkārahūsitaṃ,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha⁹ mama bhāsato.
659. Ito gantvā ayaṃ poso tusitaṃ āvasissati,
anubhossati sampattiṃ accharāhi purakkhato.
660. Catuttiṃsatikkhantuñca devarajjaṃ karissati,
balādhipo¹⁰ aṭṭhasataṃ vasudhaṃ āvasissati.
661. Aṭṭhapaññāsakkhattuñca cakkavattī bhavissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ mahiyā kārayissati.
662. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena sathā loke bhavissati.
663. Sakyānaṃ kulaketussa ñātibandhu bhavissati,
ānando nāma nāmena upaṭṭhāko mahesino.
664. Ātāpī nipako cāpi bāhusaccesu kovido,
nivātavutti atthaddho sabbapāthī bhavissati.
665. Padhānapahitatto¹¹ so upasanto nirūpadhi,
sabbāsava pariññāya nibbāyissat’ anāsavo.”
666. Santi āraññakā nāgā kuñjarā saṭṭhihāyanā,
tidhā pabhinnamātaṅgā isādantā urūḷhavā.
667. Anekasatasahassā paṇḍitāpi mahiddhikā,
sabbe te buddhanāgassa na hont’ upanidhimhi te.¹²

¹ vassanto - Syā, PTS.

² satasahassam - Ma; satasahassāni - PTS.

³ te dhīrā - Ma, Syā; vīrā - PTS.

⁴ anupāyini - Syā.

⁵ sutānurūpaṃ - Syā.

⁶ pīti - Syā.

⁷ udapajjatha - Ma, PTS.

⁸ adhārayi - Syā.

⁹ suṇoṭha - Ma.

¹⁰ narādhipo - Syā.

¹¹ padhānaṃ pahitatto - Syā.

¹² na honti parivimbhitā - Syā, PTS.

10. Ký Sự về Trưởng Lão Ānanda:

653. Sau khi đi ra khỏi cổng tu viện, bậc Đại Hiền Trí Padumuttara trong lúc đổ mưa cơn mưa Bất Tử đã giúp cho đám đông dân chúng đạt đến Niết Bàn.

654. Một trăm ngàn vị anh hùng ấy có sáu thắng trí, có đại thần lực, tháp tùng bậc Toàn Giác tựa như bóng không có sự xa lìa (hình).

655. Tôi đã ngồi trên mình voi (năm giữ) chiếc lọng trắng cao quý tối thượng. Sau khi nhìn thấy hình dáng vô cùng lịch sự, tôi đã có niềm hạnh phúc sanh khởi.

656. Leo xuống từ mình voi, tôi đã đi đến gần bậc Nhân Ngưu. Tôi đã cầm lấy chiếc lọng làm bằng châu báu của tôi che cho đức Phật Tối Thượng.

657. Sau khi biết được ý định của tôi, bậc Đại Ân Sĩ Padumuttara đã ngưng lại cuộc thuyết giảng ấy và đã nói lên những lời kệ này:

658. *“Người nào đã nắm giữ chiếc lọng được tô điểm các vật trang sức bằng vàng, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*

659. *Từ nơi này ra đi, người nam này sẽ cư ngụ ở cõi trời Đâu Suất và sẽ thọ hưởng sự thành đạt, được các tiên nữ trọng vọng.*

660. *(Người này) sẽ cai quản Thiên quốc ba mươi bốn lần, sẽ là vị thống lĩnh quân đội cư ngụ ở trái đất trong một trăm lẻ tám kiếp sống.*

661. *(Người này) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm mươi tám lần và sẽ cai quản lãnh thổ vương quốc rộng bao la ở trên trái đất.*

662. *Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.*

663. *Có tên là Ānanda (người này) sẽ là thân bằng quyến thuộc, sẽ trở thành người thị giả của bậc Đại Ân Sĩ là biểu tượng của gia tộc dòng Sakya.*

664. *(Người này) sẽ có sự nhiệt tâm, và cần trọng nữa, được rành rẽ về nhiều chân lý, có hành vi khiêm nhường, không nhẫn tâm, có sự trì tụng toàn bộ.*

665. *Có tính khăng quyết về sự nỗ lực, được an tịnh, không còn mầm mống tái sanh, (người này) sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, sẽ Niết Bàn, không còn lậu hoặc.”*

666. Các con voi sống ở rừng là loài voi *mātaṅga* (đến tuổi) bị tiết dục ở ba nơi, được sáu mươi tuổi, có các ngà như cán cày, là phương tiện di chuyển của đức vua.

667. Hàng trăm ngàn vị ấy cũng là các bậc trí tuệ và có đại thần lực, tất cả các vị ấy là không sánh bằng đối với đức Phật đấng Tượng Vương.

668. Ādiyāme namassāmi majjhime atha pacchime,
pasannacitto sumano buddhaseṭṭhaṃ upaṭṭhahiṃ.

669. Ātāpī nipako cāpi sampajāno patissato,
sotāpattiphalam patto sekkhabhūmīsu kovido.

670. Kappeto satasahassee yaṃ kammamabhinihariṃ,
tāhaṃ bhūmimanuppatto ṭhito saddhammācalo.¹

671. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samuhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

672. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

673. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ānando thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ānandattherāpadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Buddho paccekabuddho ca² sārīputto ca koḷito,
kassapo anuruddho ca puṇṇatthero upāli ca.
Aññāsikoṇḍaṇṇo piṇḍolo revat' ānandapaṇḍito,
chasatāni ca paññāsa gāthāyo sabbapiṇḍitā.

Buddhavaggo paṭhamo.

--ooOoo--

¹ ṭhitā saddhammācalā - Ma; ṭhitā saddhā mahapphalā - Syā;
ṭhito saṅgama-m-ācalo - PTS. ² paccekasambuddho - Syā, PTS, Se.

668. Tôi lễ bái vào canh đầu, vào canh giữa, và vào canh cuối. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã phục vụ đức Phật Tối Thượng.

669. Tôi có sự nhiệt tâm, và cẩn trọng nữa, có sự nhận biết mình, có niệm (đầy đủ), đã đạt đến Quả vị Nhập Lưu, và rành rẽ về các nền tảng của bậc Hữu Học.

670. Việc tôi đã khẳng định về hành động ở một trăm ngàn kiếp trước đây, tôi đã thành tựu nền tảng ấy, tôi đã được tồn tại, được bất động ở Chánh Pháp.

671. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

672. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

673. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ānanda đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ānanda là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Phật (Toàn Giác), Phật Độc Giác, vị Sāriputta, vị Koḷita, vị Kassapa, vị Anuruddha, vị trưởng lão Puṇṇa, vị Upāli, vị Aññāsikoṇḍañña, vị Piṇḍola, vị Revata, và bậc trí tuệ Ānanda; toàn bộ sáu trăm năm mươi câu kệ đã được gộp chung lại.

Phẩm Đức Phật là phẩm thứ nhất.

--ooOoo--

II. SĪHĀSANADĀYAKAVAGGO

11. Sīhāsanadāyakattherāpadānaṃ

674. Nibbute lokanāthamhi siddhatthe dipaduttame,
vitthārite pāvacane bāhujaññamhi sāsane.
675. Pasannacitto sumano sīhāsanamakās' ahaṃ,
sīhāsaṃ karitvāna pādapiṭhamakās' ahaṃ.
676. Sīhāsane ca vassante gharaṃ tattha akās' ahaṃ,
tena cittappasādena tusitaṃ upapajj' ahaṃ.
677. Āyameṇa catubbīsayaṃ āsi¹ tāvade,
vimānaṃ sukataṃ mayhaṃ vitthārena catuddasa.²
678. Sataṃ³ kaññāsahassāni parivārenti maṃ sadā,
soṇṇamayañca pallaṅkaṃ vyamhe āsi sunimmitaṃ.
679. Hatthiyānaṃ assayānaṃ dibbayānaṃ upatṭhitaṃ,
pāsādā sivikā ceva upapajjanti⁴ yadicchakaṃ.
680. Maṇimayā ca pallaṅkā aññe sāramayā bahū,
nibbattanti mamaṃ sabbe sīhāsanass' idaṃ phalaṃ.
681. Soṇṇamayā rūpimayā phaḷikā veḷuriyāmayā,
pādukā abhirūhāmi pādapiṭhass' idaṃ phalaṃ.
682. Catunavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi puññakammass' idaṃ phalaṃ.
683. Tesattatimhito kappe indanāmā tayo janā,
dvesattatimhito kappe tayo sumananamakā.
684. Samasattatimhito kappe tayo varuṇanāmakā,
sattaratanasampannā catudīpamhi issarā.
685. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sīhāsanadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sīhāsanadāyakattherāpadānaṃ paṭhamam.

--ooOoo--

12. Ekatthambhikattherāpadānaṃ

686. Siddhatthassa bhagavato mahāpūgagaṇo ahu,
saraṇaṅgatā ca te buddhaṃ saddahanti tathāgataṃ.
687. Sabbe saṅgama mantetvā māḷaṃ kubbanti satthuno,
ekatthambaṃ alabhantā vicinanti brahāvane.

¹ catubbīsā yojanāsimsu - Syā, PTS.

² catuddasaṃ - Syā, PTS.

³ satta - Syā, PTS, Se.

⁴ nibbattanti - Syā, PTS, Se.

II. PHẨM SĪHĀSANADĀYAKA:

11. Ký Sự về Trưởng Lão Sīhāsanadāyaka:

674. (Vào lúc ấy) đấng Bảo Hộ Thế Gian, bậc Tối Thượng Nhân Siddhattha đã Niết Bàn, Phật Ngôn đã được lan rộng, Giáo Pháp đã được nhiều người hiểu biết.

675. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã thực hiện bảo tọa sư tử. Sau khi làm xong bảo tọa sư tử, tôi đã thực hiện ghế kê chân.

676. Và khi trời mưa ở bảo tọa sư tử, tôi đã xây dựng ngôi nhà ở tại nơi ấy. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã được sanh lên cõi trời Đẩu Suất.

677. Ngay lập tức đã có cung điện được kiến tạo khéo léo dành cho tôi dài hai mươi bốn do-tuần, rộng mười bốn do-tuần.

678. Có một trăm ngàn thiếu nữ luôn luôn vây quanh tôi. Và có chiếc ghế bành làm bằng vàng đã khéo được hóa hiện ra ở tòa lâu đài.

679. Phương tiện di chuyển bằng voi, phương tiện di chuyển bằng ngựa, phương tiện di chuyển của cõi trời được sẵn sàng. Các tòa lâu đài và luôn cả các kiệu khiêng đều được sanh lên theo như ước muốn.

680. Có các chiếc ghế bành làm bằng ngọc ma-ni và nhiều chiếc khác làm bằng lõi gỗ, tất cả đều được sanh lên cho tôi; điều này là quả báu của bảo tọa sư tử.

681. Tôi bước lên những đôi giày làm bằng vàng, làm bằng bạc, làm bằng pha-lê và ngọc bích; điều này là quả báu của chiếc ghế kê chân.

682. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

683. Trước đây bảy mươi ba kiếp, đã có ba lần làm đấng Chuyển Luân Vương¹ tên Inda. Trước đây bảy mươi hai kiếp, đã có ba lần làm đấng Chuyển Luân Vương tên Sumana.

684. Trước đây đúng bảy mươi kiếp, đã có ba lần làm đấng Chuyển Luân Vương tên Varuṇa, được thành tựu bảy loại báu vật, là chúa tể ở bốn châu lục.

685. Bốn (tuệ) phân tích, –(nt)– đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sīhāsanadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sīhāsanadāyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

12. Ký Sự về Trưởng Lão Ekattambhika:

686. Đức Thế Tôn Siddhattha đã có hội chúng cư sĩ đông đảo. Những người ấy đã đi đến nương nhờ vào đức Phật, họ đặt niềm tin vào đức Như Lai.

687. Tất cả đã tụ hội lại, bàn bạc, rồi xây dựng hội trường dành cho bậc Đạo Sư. Không có được một cây cột trụ, họ tìm kiếm ở khu rừng bạt ngàn.

¹ Câu kệ này và câu kệ được ghi theo Chú Giải (ApA. 312).

² Sīhāsanadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng bảo tọa (āsana) sư tử (sīha), Pháp tọa.”

688. Tehaṃ araññe disvāna upagamma gaṇaṃ tadā,
añjalimpaggahetvāna paṭipucchiṃ¹ gaṇaṃ ahaṃ.
689. Te me puṭṭhā viyākāṃsu sīlavanto upāsakā,
mālaṃ mayāṃ kattukāmā ekatthambho na labbhati.
690. “Ekatthambhaṃ mamaṃ detha ahaṃ dassāmi satthuno,
āharissāmi’ ahaṃ thambhaṃ appossukkā bhavantu vo.”²
691. Te me thambhaṃ pavecchiṃsu pasannā tuṭṭhamānasā,
tato paṭinivattitvā agamiṃsu sakaṃ gharaṃ.
692. Aciraṃ gate pūgagaṇe thambhaṃ adās’ ahaṃ³ tadā,
hatṭho hatṭhena cittena paṭhamaṃ ussapes’ ahaṃ.
693. Tena cittappasādena vimānaṃ upapajji’ ahaṃ,
ubbidhaṃ bhavanaṃ mayhaṃ satabhūmaṃ⁴ samuggataṃ.
694. Vajjamānāsu bherīsu paricārem’ ahaṃ tadā,
pañcapaññāsakappamhi rājā āsiṃ yasodharo.
695. Tatthāpi bhavanaṃ mayhaṃ satabhūmaṃ samuggataṃ,
kūṭāgāravarūpetāṃ ekatthambhaṃ manoramaṃ.
696. Ekavīsatikappamhi udeno nāma khattiyo,
tatrā’pi bhavanaṃ mayhaṃ satabhūmaṃ samuggataṃ.
697. Yaṃ yaṃ yon’ uppajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
anubhomi sukhaṃ sabbam⁵ ekatthambhass’ idaṃ phalaṃ.
698. Catunavute ito kappe yaṃ thambhamadadiṃ⁶ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ekatthambhass’ idaṃ phalaṃ.
699. Paṭisambhidā catasso vimokkhā’pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekatthambhiko thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekatthambhikattherāpadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

13. Nandattherāpadānaṃ*

700. Padumattarassa bhagavato lokajetṭhassa tādino,
vatthaṃ khomaṃ⁷ mayā dinnāṃ sayambhussa mahesino.
701. Taṃ me buddho viyākāsi jalajuttaranāmako,⁸
iminā vatthadānena hemavaṇṇo bhavissasi.

¹ paripucchiṃ - Ma, Syā.

² bhavantu te - Ma, Syā, PTS.

³ ahās’ ahaṃ - Ma.

⁴ satabhūmi - PTS;
satabhūmaṃ - Ma, Syā, Se.

* Theragāthattṭhakathāya visadisāṃ.

⁵ sukhaṃ sabbam - Ma;

sabbam etaṃ - Syā, PTS, Se.

⁶ adadaṃ - Ma.

⁷ vatthuttamaṃ - PTS.

⁸ jalajuttamanāyako - Syā, PTS.

688. Khi ấy, tôi đã nhìn thấy bọn họ ở trong rừng và đã đi đến gần đám đông. Sau khi chấp tay lên, tôi đã hỏi đám đông.

689. Được tôi hỏi, những người cư sĩ có giới hạnh ấy đã trả lời rằng: “Chúng tôi có ý định xây dựng hội trường nhưng không có được một cây cột trụ.”

690. “Xin các vị hãy giao cho tôi, tôi sẽ dâng đến bậc Đạo Sư một cây cột trụ. Tôi sẽ mang cây cột trụ đến, các vị không phải bận tâm.”

691. Họ đã xem xét cây cột trụ của tôi, và đã được tin tưởng với tâm ý hơn hờ. Sau đó, họ đã quay trở lại và đã đi về nhà của mình.

692. Khi ấy, lúc đám đông cư sĩ ra đi không lâu, tôi đã dâng cúng cây cột trụ. Tôi đã trở nên mừng rỡ, với tâm mừng rỡ tôi đã dựng đứng cây cột trụ trước tiên.

693. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã được sanh lên cõi trời. Có cung điện cao ráo dành cho tôi, được vươn cao một trăm tầng lầu.

694. Khi ấy, tôi luôn luôn được người hầu hạ trong lúc những chiếc trống lớn được vỗ vang. (Trước đây) năm mươi lăm kiếp, tôi đã là đức vua Yasodhara.

695. Ở tại nơi ấy, dành cho tôi cũng có cung điện được vươn cao một trăm tầng lầu, được kề cận nhà mái nhọn cao quý, và có một cây cột trụ thích ý.

696. (Trước đây) hai mươi một kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Udena. Ở tại nơi ấy, cũng có cung điện được vươn cao một trăm tầng lầu dành cho tôi.

697. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đều là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi đều thọ hưởng mọi sự an lạc; điều này là quả báu của một cây cột trụ.

698. Kể từ khi tôi đã dâng cúng cây cột trụ trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của một cây cột trụ.

699. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekatthambhika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekatthambhika là phần thứ nhì.

--ooOoo--

13. Ký Sự về Trưởng Lão Nanda:

700. Tấm vải sợi lanh đã được tôi dâng cúng đến đức Thế Tôn Padumuttara, đấng Tự Chủ, bậc Đại Ấn Sĩ, đấng Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.

701. Đức Phật tên Padumuttara đã chú nguyện đến tôi đây rằng: “Với sự dâng cúng tấm vải này, người sẽ có được màu da vàng chói.

¹ Ekatthambhika ngh ã là “vị liên quan đến một (eka) cây cột trụ (thambha).”

702. Dve sampattī anubhotvā kusalamūlehi codito,
gotamassa bhagavato kaniṭṭho tvaṃ bhavissasi.
703. Rāgaratto sukhasīlo kāmesu gedhamāyuto,
buddhena codito santo tadā¹ tvaṃ pabbajissasi.
704. Pabbajitvāna tvaṃ tattha kusalamūlena codito,
sabbāsave pariññāya nibbāyissas' anāsavo.
705. Satakappasahassamhi² caturo celanāmakā,
saṭṭhikappasahassamhi upacelā catujjanā.
706. Pañcakappasahassamhi celāva caturo janā,
sattaratanasampannā catudīpanhi issarā.
707. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Nando thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Nandattherāpadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

14. Cullapanthakattherāpadānaṃ

708. Padumuttaro nāma jino āhutīnaṃ paṭiggaho,
gaṇamhā vūpakatṭho so himavante vasī tadā.
709. Ahampi himavantamhi vasāmi assame tadā,
acirāgataṃ mahāvīraṃ upesiṃ lokanāyakaṃ.
710. Pupphacchattaṃ gahetvāna upagacchiṃ narāsabhaṃ,
samādhiṃ samāpajjantaṃ antarāyamakās' ahaṃ.
711. Ubhohatthehi paggayha pupphacchattaṃ adās' ahaṃ,
paṭiggahesi bhagavā padumuttaro mahāmuni.
712. Sabbe devā attamanā himavantaṃ upenti te,
sādhukāraṃ pavattesuṃ³ anumodissati cakkhumā.

¹ tato - Syā, PTS, Se.

² sattakappasahassamhi - Ma, PTS.

³ pavattiṃsu - Ma, Syā, PTS, Se.

702. Được thúc đẩy bởi các nhân tố trong sạch, sau khi thọ hưởng hai sự thành tựu (trời và người), người sẽ trở thành người em trai của đức Thế Tôn Gotama.

703. Là người say mê ái dục, thiên về khoái lạc, bám víu vào sự tham đắm trong các dục, khi ấy bị thúc đẩy bởi đức Phật, người sẽ xuất gia.

704. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, sau khi xuất gia ở tại nơi ấy, người sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, và sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

705. (Trước đây) một trăm ngàn kiếp đã có bốn vị (Chuyển Luân Vương) tên là Cela. (Trước đây) sáu mươi ngàn kiếp đã có bốn vị (là Chuyển Luân Vương) tên là Upacela.

706. (Trước đây) năm mươi ngàn kiếp đã có bốn vị (là Chuyển Luân Vương) tên cũng là Cela, được thành tựu bảy loại báu vật, là chúa tể ở bốn châu lục.

707. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nanda¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nanda là phần thứ ba.

--ooOoo--

14. Ký Sự về Trưởng Lão Cullapanthaka:

708. Lúc bấy giờ, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đã tách lìa khỏi đám đông, và Ngài đã cư ngụ ở núi Hi-mã-lạp.

709. Khi ấy, tôi cũng sống ở khu ẩn cư tại núi Hi-mã-lạp. Khi đấng Anh Hùng ngự đến không bao lâu, tôi đã đi đến gặp đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

710. Tôi đã cầm lấy chiếc lọng che bằng bông hoa và đã đi đến gần đấng Nhân Ngưu. Trong lúc Ngài đang nhập định, tôi đã tạo ra sự khuấy rối.

711. Tôi đã nâng lên bằng hai bàn tay và đã dâng lên chiếc lọng che bằng bông hoa. Đức Thế Tôn, bậc Đại Hiền Trí Padumuttara đã thọ nhận.

712. Tất cả chư Thiên có tâm hoan hỷ, các vị ấy đi đến núi Hi-mã-lạp. Các vị đã thể hiện hành động tán thưởng (nói rằng): “*Bậc Hữu Nhãn sẽ nói lời tùy hỷ.*”

¹ Nanda là người em trai cùng cha (đức vua Suddhodana) khác mẹ (con bà Mahāpajāpati Gotamī) của thái tử Siddhattha (Sĩ-đạt-ta).

713. Idaṃ vatvāna te devā upagacchuṃ naruttamaṃ,
ākāse dhārayantaṃ me¹ padumacchattamuttamaṃ.²
714. Satapattachattaṃ³ paggayha adāsi tāpaso mamaṃ,
tamahaṃ kittayissāmi suṇoṭha mama bhāsato.
715. Pañcavīsati kappāni devarajjaṃ karissati,
catuttiṃsatikkhattuñca cakkavattī bhavissati.
716. Yaṃ yaṃ yoniṃ saṃsarati devattaṃ atha mānusaṃ,
abbhokāse patiṭṭhantaṃ padumaṃ dhārayissati.
717. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.
718. Pakāsite pāvācane manussattaṃ labhissati,
manomayamhi kāyamhi uttamo so bhavissati.
719. Dve bhātaro bhavissanti ubhopi panthakavhayā,⁴
anubhotvā uttamattaṃ jotayissanti sāsanaṃ.
720. So 'haṃ aṭṭhārasavasso⁵ pabbajim anagāriyaṃ,
visesāhaṃ na vindāmi sakyaputtassa sāsane.
721. Dandhā mayhaṃ gatī āsi paribhūto pure ahuṃ,⁶
bhātā ca maṃ paṇāmesi⁷ gaccha dāni sakaṃ ghamaṃ.
722. So 'haṃ paṇāmito santo saṅghārāmassa koṭṭhake,
dummano tattha aṭṭhāsim sāmāññasmiṃ apekkhavā.⁸
723. Bhagavā tattha⁹ āgañchi sīsaṃ mayhaṃ parāmasi,
bāhāya maṃ gahetvāna saṅghārāmaṃ pavesayi.
724. Anukampāya me satthā adāsi pādapuñchaniṃ,
evaṃ suddhaṃ adhiṭṭhehi ekamantaṃ svadhiṭṭhitaṃ.¹⁰
725. Hatthehi tamahaṃ gayha sarim kokanadaṃ ahaṃ,
tattha cittaṃ vimucci me arahattaṃ apāpuṇim.
726. Manomayesu kāyesu sabbattha pāramiṅgato,
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.
727. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Cullapanthako thero imā gāthāyo abhāsittthāti.

Cullapanthakatherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ dhārayantassa - Ma, Syā, PTS.

² padumaṃ chattamuttamaṃ - Syā.

³ sattapattachattaṃ - Syā;
padumachattaṃ - PTS.

⁴ panthasavhayā - PTS.

⁵ so aṭṭhārasavasso 'haṃ - Syā; aṭṭhārasañ ca vasso 'haṃ - PTS, Se.

⁶ ahaṃ - Syā, PTS.

⁷ paṇāmesi - Ma, Syā, PTS.

⁸ apekkhavā - PTS.

⁹ ath' ettha satthā - Syā, PTS.

¹⁰ adhiṭṭhahaṃ - Ma; adhiṭṭhitaṃ - Syā, PTS, Se.

713. Nói xong điều này, chư Thiên ấy đã đi đến gần bậc Tối Thượng Nhân trong lúc Ngài đang ở trên không trung cầm lấy chiếc lọng bằng hoa sen hồng thượng hạng của tôi. (Đức Phật đã nói rằng):

714. “*Vị đạo sĩ khỗ hạnh đã nâng lên chiếc lọng có một trăm cánh sen và đã dâng cúng đến Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*

715. *(Người ấy) sẽ cai quản Thiên quốc hai mươi lăm kiếp và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương ba mươi bốn lần.*

716. *(Người ấy) luân hồi đến chốn nào, là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, khi đang đứng ở bên ngoài trời thì sẽ có đóa hoa sen hồng che chở (cho vị ấy).*

717. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

718. Khi Phật Ngôn được công bố, (người ấy) sẽ đạt được bản thể nhân loại và sẽ trở thành vị giỏi nhất về (biến hóa) thân được tạo ra bởi ý.

719. Sẽ có hai người anh em trai. Các hai đều có tên là Panthaka. Sau khi thọ hưởng mục đích tối thượng, cả hai sẽ làm sáng chói Giáo Pháp.”

720. Được mười tám tuổi, tôi đây đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Tôi không đạt được điều gì xuất sắc ở trong Giáo Pháp của người con trai dòng Sakya.

721. Bản chất của tôi đã là đần độn, trước đây tôi đã bị khi dễ. Và người anh trai đã xua đuổi tôi rằng: “*Bây giờ ngươi hãy đi về nhà của mình đi.*”

722. Trong khi bị xua đuổi ở tại cổng ra vào của tu viện dành cho Hội Chúng, với tâm ý rầu rĩ tôi đây đã đứng tại nơi ấy với niềm ao ước về bản thể Sa-môn.

723. Đức Thế Tôn đã đi đến nơi ấy. Ngài đã xoa đầu tôi. Sau khi nắm lấy cánh tay của tôi, Ngài đã dẫn tôi đi vào tu viện dành cho Hội Chúng.

724. Với lòng thương tưởng, bậc Đạo Sư đã đưa cho tôi miếng giẻ chùi chân (và nói rằng): “*Ngươi hãy chú nguyện cho được trong sạch như vậy theo một hướng đã được xác định đúng đắn.*”

725. Sau khi cầm lấy vật ấy bằng hai tay, tôi đã nhớ lại đóa sen hồng. Tại nơi ấy tâm của tôi đã được giải thoát, tôi đã đạt được phẩm vị A-la-hán.

726. Tôi đã đạt đến sự toàn hảo về mọi phương diện trong việc (biến hóa) các thân được tạo ra bởi ý. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

727. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Cullapanthaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Cullapanthaka là phân thứ tư.

--ooOoo--

15. Piṇdivacchattherāpadānaṃ

728. Nibbute lokanāthamhi sumedhe aggapuggale,
pasannacitto sumano thūpapūjamakās' ahaṃ.
729. Ye ca khīṇāsavā tattha chaḷabhiññā mahiddhikā,
te 'haṃ¹ tattha samānetvā saṅghabhattaṃ akās' ahaṃ.
730. Sumedhassa bhagavato upaṭṭhāko tadā ahu,
sumodho nāma nāmena anumodittha so tadā.
731. Tena cittappasādena vimānaṃ upapajjahaṃ,
chaḷāsīisahassāni accharāyo ramīṃsu² me.
732. Mameva anuvattanti sabbakāmehi tā sadā,
aññe deve atibhomi³ puññakammass' idaṃ phalaṃ.
733. Pañcavīsatikappamhi varuṇo nāma khattiyo,
susuddhabhojano⁴ āsiṃ cakkavattī ahaṃ tadā.
734. Na te bijaṃ pavapanti napi nīyanti naṅgalā,
akaṭṭhapākimaṃ sālīṃ paribhuñjanti mānusā.
735. Tattha rajjaṃ karitvāna devattaṃ puna gacch' ahaṃ,
tadāpi edisā mayhaṃ nibbattā bhogasampadā.
736. Na maṃ mittā amittā vā hiṃsanti sabbapāṇino,
sabbesampi piyo homi puññakammass' idaṃ phalaṃ.
737. Tiṃsakappasahassamhi yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi gandhālepass' idaṃ phalaṃ.
738. Imasmiṃ bhaddake kappe eko āsiṃ⁵ janādhipo,
mahānubhāvo rājā 'haṃ⁶ cakkavattī mahabbalo.
739. So 'haṃ pañcasu sīlesu ṭhapetvā janataṃ bahuṃ,
pāpetvā sugatiṃyeva devatānaṃ piyo ahuṃ.
740. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Piṇdivaccho thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Piṇdivacchattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

¹ tesam - PTS.

² ahesu - Syā.

³ abhibhomi - Ma, Syā.

⁴ visuddhabhojano - Ma, Syā, Se.

⁵ āsi - PTS, Se.

⁶ rājisi - - Syā; rājāsi - PTS, Ma.

15. Ký Sự về Trưởng Lão Piṇdivaccha:

728. Khi đấng Bảo Hộ Thế Gian nhân vật cao cả Sumedha đã Niết Bàn, với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã thể hiện sự cúng dường đến ngôi bảo tháp.

729. Và ở tại nơi ấy, các vị nào là bậc Lộ Tận, có sáu thắng trí, có đại thần lực, tôi đã triệu tập các vị ấy lại ở tại nơi ấy và đã thực hiện bữa trai phạn đến Hội Chúng.

730. Lúc bấy giờ, vị thị giả của đức Thế Tôn Sumedha tên là Sumodha đã có mặt. Khi ấy, vị ấy đã nói lời tùy hý.

731. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã sanh về Thiên cung. Tám mươi sáu ngàn tiên nữ đã cùng tôi vui sướng.

732. Các nàng ấy luôn luôn phục tòng chỉ mình tôi bằng mọi thứ dục lạc, tôi vượt trội các vị Thiên nhân khác; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

733. Vào kiếp thứ hai mươi lăm, tôi đã là vị Sát-đế-ly tên Varuṇa. Khi ấy, tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương có vật thực vô cùng tinh khiết.

734. Dân chúng không gieo hạt giống, cũng không theo sau lưỡi cày, họ thọ dụng gạo *sāli* này không phải cày không phải nấu.

735. Sau khi trị vì vương quốc tại nơi ấy, tôi đã đi đến bản thể Thiên nhân lần nữa. Khi ấy, cũng giống như tôi họ đã được tái sanh, có sự đầy đủ về của cải.

736. Tất cả sanh linh, là bạn hay không phải là bạn, đều không hãm hại tôi. Thậm chí tôi được tất cả yêu quý; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

737. Kể từ khi tôi đã cúng dường vật thí trước đây ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc thoa vật thơm (ở ngôi bảo tháp).

738. Ở vào kiếp Bhadda này, tôi đã là vị thống lãnh dân chúng độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương có đại oai lực, có sức mạnh lớn lao.

739. Tôi đây đã an trú nhiều người vào năm giới cấm và còn giúp cho họ đạt đến nhàn cảnh nữa, tôi đã được chư Thiên yêu quý.

740. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Piṇdivaccha đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Piṇdivaccha là phần thứ năm.

--ooOoo--

16. Rāhulattherāpadānaṃ

741. Padumuttarassa bhagavato lokajeṭṭhassa tādino,
sattabhūmamhi pāsāde ādāsaṃ santhariṃ¹ ahaṃ.
742. Khīṇāsavasahashehi parikiṇṇo mahāmuni,
upāgami gandhakuṭiṃ dipadindo narāsabho.
743. Virocento² gandhakuṭiṃ devadevo narāsabho,
bhikkhusaṅghe ṭhito satthā imā gāthā abhāsatha:
744. Yenāyaṃ jotitā seyyā³ ādāso ca⁴ susanthato,
tamahaṃ kittayissāmi suṇoṭha mama bhāsato.
745. Soṇṇamayā rūpimayā⁵ atho veḷuriyāmayā,
nibbattissanti ādāsā⁶ ye keci manaso piyā.
746. Catusaṭṭhikkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissati,
sahassakkhattuṃ cakkavattī bhavissati anantarā.
747. Ekavīsaticappamhi vimalo nāma khattiyo,
cāturanto vijitāvī cakkavattī bhavissati.
748. Nagaraṃ reṇuvatī nāma iṭṭhakāhi sumāpitaṃ,
āyāmato tīṇi sataṃ caturassasamāyutaṃ.⁷
749. Sudassano nāma pāsādo vissakammena nimmito,⁸
kūṭāgāraravūpeto sattaratanabhūsito.
750. Dasa saddā avivittaṃ⁹ vijjādharasamākulaṃ,
sudassanaṃva nagaraṃ devatānaṃ bhavissati.
751. Pabhā niggacchate tassa uggacchanteva sūriye,
virocessati¹⁰ taṃ niccaṃ samantā aṭṭhajojanaṃ.
752. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loka bhavissati.
753. Tusitā so cavitvāna sukkamūlena codito,
gotamassa bhagavato atrajo so bhavissati.
754. Sace vaseyy' āgāraṃ cakkavattī bhavēyya so,
aṭṭhānametaṃ yaṃ tādī agāre ratimajjhagā.
755. Nikkhamitvā agāramhā pabbajissati subbato,
rāhulo nāma nāmena arahā so bhavissati.

¹ adāsīṃ santharaṃ - PTS, Se.

² virocayaṃ - Syā; virocantaṃ - PTS.

³ jotito siyā - PTS.

⁴ va - Ma, Syā, PTS.

⁵ sovaṇṇamayā maṇimayā - Se, The.

⁶ ākāse - ma, PTS, The, Se.

⁷ caturassaṃ - PTS, Se.

⁸ māpito - Ma, Syā, PTS, Se.

⁹ dasasaddāvivittaṃ taṃ - Ma, Syā.

¹⁰ virocissati - Syā, PTS.

16. Ký Sự về Trưởng Lão Rāhula:

741. Tôi đã lắp đặt gương soi ở tòa lầu đài bảy tầng của đức Thế Tôn Padumuttara là bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.
742. Được tùy tùng bởi một ngàn bậc Vô Lậu, bậc Đại Hiền Trí, đấng Chúa Tể của loài người, bậc Nhân Ngưu đã đi đến hương thất.
743. Trong lúc làm cho hương thất chiếu sáng, vị Trời của chư Thiên, đấng Nhân Ngưu, bậc Đạo Sư đứng ở Hội Chúng tỳ khuru đã nói lên những lời kệ này:
744. “*Nhờ người nào chỗ ngụ này được chiếu sáng và gương soi đã khéo được lắp đặt, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*”
745. Có các tấm gương làm bằng vàng, làm bằng bạc, và làm bằng ngọc bích. Từ tấm gương sẽ hiện ra bất cứ những gì được yêu thích ở trong tâm.
746. Người ấy sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc sáu mươi bốn lần, và kế tiếp đó sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần.
747. Vào kiếp thứ hai mươi một, (người ấy) sẽ là vị Sát-đế-ly tên Vimāla, sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương là người chinh phục bốn phương.
748. Có thành phố tên Reṇuvatī được xây dựng bằng các viên gạch, được kiến trúc dạng hình vuông trái dài ba trăm do-tuần.
749. Có tòa lầu đài tên Sudassana được hóa hiện ra bởi vị Trời Vissakamma, có các nhà mái nhọn cao quý được điểm tô bằng bảy loại châu báu.
750. Được nhộn nhịp với mười loại âm thanh, được đông đảo các nhà pháp thuật, (thành phố này) sẽ là tương tự như thành phố Sudassana của chư Thiên.
751. Ánh sáng của thành phố ấy phát ra ngay trong khi mặt trời đang mọc, và luôn luôn chiếu sáng thành phố ấy tám do-tuần ở xung quanh.
752. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.
753. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, sau khi mệnh chung từ cõi trời Đâu Suất, người ấy sẽ trở thành con trai của đức Thế Tôn Gotama.
754. Nếu sống tại gia, người ấy có thể trở thành đấng Chuyển Luân Vương. Việc con người như thế ấy đi đến sự vui sướng trong đời sống tại gia là không có cơ sở.
755. Sau khi lìa khỏi gia đình, người ấy sẽ xuất gia, có sự hành trì tốt đẹp, và sẽ trở thành vị A-la-hán với tên là Rāhula.”

756. Kikīva aṇḍaṃ rakkheyya camarī viya vāladhiṃ,
nipako sīlasampanno evaṃ rakkhiṃ¹ mahāmune.²
757. Tassāhaṃ dhammamaññāya vihāsiṃ sāsane rato,
sabbāsave pariññāya viharāmi anāsavo.
758. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudamā āyasmā Rāhulo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Rāhulattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

17. Upasenattherāpadānaṃ

759. Padumuttaraṃ bhagavantaṃ lokajetṭhaṃ narāsabhaṃ,
pabbhāramhi nisinnaṃ taṃ³ upagacchiṃ naruttamaṃ.
760. Kaṇikāraṃ pupphitaṃ⁴ disvā vaṇṭe⁵ chetvān' ahaṃ tadā,
alaṅkaritvā chattaṃhi buddhassa abhiropayiṃ.
761. Piṇḍapātañca pādāsiṃ paramannaṃ subhojanaṃ,
buddhena navame tattha samaṇe aṭṭha bhojayiṃ.
762. Anumodi mahāvīro sayambhū aggapuggalo,
iminā chattadānena paramannappavecchanā.
763. Tena cittappasādena sampattimanubhossati,
chattiṃsakkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissati.
764. Ekavīsaticchattuñca cakkavattī bhavissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
765. Satasahassee ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena sathā loke bhavissati.*
766. Sāsane dippamānamhi manussattaṃ gamissati,
tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
upasenoti nāmena hessati satthusāvako.+
767. Carimā vattate mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
dhāremi antimaṃ dehaṃ chetvā māraṃ savāhanaṃ.
768. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudamā āyasmā Upaseno Vaṅgantaputto thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Upasenavaṅgantaputtattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

(Tatīyabhāṇavāraṃ).

--ooOoo--

¹ mamaṃ dakkhi - Syā; mamaṃ rakkhi - Ma, PTS, Se. ³ nisīdantaṃ - Ma, Se.
² mahāmuni - Ma, Syā, PTS. ⁴ kaṇikārapupphaṃ - Ma. ⁵ vaṇṭaṃ - PTS.
* Syā, PTS, Se potthakesu imissā gāthāya ṭhāne
“Yaṃ vadanti Sumedhoti bhūripaññaṃ sumedhasaṃ,
kappe 'to satasahassee eso Buddho bhavissati” iti ayaṃ gāthā dissati.
+ samantapāsādikattā aggaṭṭhāne ṭhapessati'ti gāthaddhopi Ma. potthake dissati.

756. Bạch đấng Đại Hiền Triết, giống như loài chim *kikī* bảo vệ trứng, giống như loài bò mộng bảo vệ cái đuôi, con là người cần trọng, được tròn đủ về giới, con đã hộ trì như vậy.

757. Sau khi hiểu được Giáo Pháp của Ngài, tôi đã sống vui sướng trong Giáo Pháp. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

758. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Rāhula đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Rāhula là phân thứ sáu.

--ooOoo--

17. Ký Sự về Trưởng Lão Upasena:

759. Khi đức Thế Tôn Padumuttara, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đã ngồi xuống ở sườn núi, tôi đã đi đến gần bậc Tối Thượng Nhân ấy.

760. Sau khi nhìn thấy bông hoa *kaṇikāra* đã được nở rộ, khi ấy tôi đã ngắt lìa ở cuống hoa. Sau khi tôi điếm ở chiếc lọng che, tôi đã che ở phía bên trên của đức Phật.

761. Và tôi đã dâng lên vật thực gồm có cơm thượng hạng và thức ăn ngon. Tại nơi ấy, tôi đã chăm lo bữa ăn cho tám vị Sa-môn với đức Phật là vị thứ chín.

762. 763. Đấng Đại Hùng, bậc Tự Chủ, nhân vật cao cả đã nói lời tùy hỷ rằng: “Do sự dâng cúng chiếc lọng che này và sự hiến tặng món cơm thượng hạng, do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, (người này) sẽ thọ hưởng sự thành công. (Người này) sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi sáu lần.

764. Và (người này) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương hai mươi một lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

765. Vào một trăm ngàn kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên là Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc *Okkāka* sẽ xuất hiện ở thế gian.

766. Trong khi Giáo Pháp đang chiếu sáng, (người này) sẽ đi đến bản thể nhân loại, sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là *Upasena*.”

767. (Đây) là lần cuối cùng của tôi trong sự luân chuyển, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tôi duy trì thân mạng cuối cùng sau khi đã tiêu diệt Ma Vương cùng với đạo quân binh.

768. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Upasena Vaṅgantaputta đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Upasenaṅgantaputta là phân thứ bảy.

(Tụng phẩm thứ ba).

--ooOoo--

18. Raṭṭhapālattherāpadānaṃ

769. Padumuttarassa bhagavato lokajetṭhassa tādino,
varanāgo mayā dinno isādanto urūḷhavā.¹
770. Setacchattopasobhito² sakappano³ sahatthipo,
agghāpetvāna taṃ sabbaṃ saṅghārāmaṃ akārayiṃ.
771. Catupaññāsahasasāni pāsāde kārayiṃ ahaṃ,
mahābhattaṃ⁴ karitvāna niyyādesiṃ mahesino.
772. Anumodi mahāvīro sayambhū aggapuggalo,
sabbe jane hāsayingto desesi amataṃ padaṃ.
773. Taṃ me buddho viyākāsi jalajuttaranāmako,⁵
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
774. Catupaññāsahasasāni pāsāde kārayi ayaṃ,
kathayissāmi vipākaṃ suṇoṭha mama bhāsato.
775. Aṭṭhārasahasasāni kūṭāgārā bhavissare,
vyamahuttamamhi nibbattā sabbasoṇṇamayā ca te.
776. Paññāsakkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissati.
aṭṭhapaññāsakkhattuṃca cakkavattī bhavissati.
777. Kappasatasahasasāni okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.
778. Devalokā cavitvāna sukkamūlena codito,
aḍḍhe⁶ kule mahābhoge nibbattissati tāvade.
779. So pacchā pabbajitvāna sukkamūlena codito,
raṭṭhapālo 'ti nāmena hessati satthusāvako.
780. Padhānapahitatto so upasanto nirūpadhi,
sabbāsava pariññāya nibbāyissat' anāsavo.
781. Uṭṭhāya abhinikkamma jahitā⁶ bhoghasampadā,
kheḷapiṇḍeva⁷ bhogamhi pemaṃ mayhaṃ na vijjati.
782. Viriyaṃ me dhuradhorayaṃ yogakkhemādhivāhanaṃ,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.
783. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Raṭṭhapālo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Raṭṭhapālattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ urūḷhavo - Syā, PTS.

² chattopasedhito - Syā;
chattopasevito - PTS, Se.

³ sāthabbaṇo - Syā, PTS.

⁴ mahoghadānaṃ - Ma, Syā.

⁵ jaladuttamanāyako - Syā, PTS.

⁶ phīte - Syā ⁷ jahitvā - Syā, PTS.

⁸ kheḷapiṇḍo va - PTS.

18. Ký Sự về Trưởng Lão Raṭṭhapāla:

769. Con voi cao quý, có ngà như cán cày, là phương tiện di chuyển của đức vua đã được tôi dâng cúng đến đức Phật Padumuttara, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.

770. (Con voi) được rạng rỡ với chiếc lông trắng, có các vật trang sức dành cho loài voi. Sau khi đã cho định giá toàn bộ vật ấy, tôi đã cho xây dựng tu viện dành cho Hội Chúng

771. Tôi đã cho xây dựng năm mươi bốn ngàn tòa lầu đài và đã thực hiện bữa trai phạn lớn lao rồi đã dâng đến bậc Đại Ấn Sĩ.

772. Đấng Đại Hùng, bậc Tự Chủ, nhân vật cao cả đã nói lời tùy hỷ. Trong lúc làm cho tất cả dân chúng được vui mừng, Ngài đã thuyết giảng về đạo lộ Bất Tử.

773. Đức Phật tên Padumuttara đã chú nguyện về việc ấy cho tôi. Sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu, Ngài đã nói lên những lời kệ này:

774. *“Người này đã cho xây dựng năm mươi bốn ngàn tòa lầu đài, Ta sẽ thuyết giảng về quả thành tựu. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*

775. *Mười tám ngàn ngôi nhà mái nhọn sẽ được hiện ra ở cung trời tối thượng (dành cho người này) và chúng được làm toàn bộ bằng vàng.*

776. *(Người này) sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc năm mươi lần và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm mươi tám lần.*

777. *Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.*

778. *Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, sau khi mạng chung từ thế giới chư Thiên, vị ấy sẽ lập tức được sanh lên ở gia tộc sang trọng, có của cải lớn lao.*

779. *Về sau, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, vị ấy sẽ xuất gia và sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, có tên là Raṭṭhapāla.*

780. *Có tính khảng quyết về sự nỗ lực, được an tịnh, không còn mằm mống tái sanh, (người ấy) sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, sẽ Niết Bàn, không còn lậu hoặc.”*

781. Tôi đã vươn dậy, đã ra đi, đã từ bỏ sự thành đạt về của cải. Của cải ví như bãi nước bọt, sự yêu thương đối với của cải không được tìm thấy ở nơi tôi.

782. Tôi có sự tinh tấn, có khả năng tiến hành các phận sự là điều kiện đưa đến sự an ổn khỏi các điều ràng buộc. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

783. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Raṭṭhapāla đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Raṭṭhapāla là phần thứ tám.

--ooOoo--

19. Sopākattherāpadānaṃ

784. Pabbhāraṃ sevayantassa¹ vipine² pabbatuttame,
siddhattho nāma bhagavā āgacchi mama santikaṃ.
785. Buddhaṃ upāgataṃ disvā lokajetṭhassa tādino,
santharaṃ santharivāna³ pupphāsanamādās' ahaṃ.
786. Pupphāsane nisīditvā siddhattho lokanāyako,
mamañca gatimaññāya aniccatamudāhari:
787. “Aniccā vata sañkhārā uppādavayadhammino,
upapajjitvā nirujjhanti tesam vūpasamo sukho.”
788. Idaṃ vatvāna sabbaññū lokajetṭho narāsabho,
nabhaṃ abbhuggami dhīro haṃsarājāva ambare.
789. Sakaṃ diṭṭhaṃ jahitvāna bhāvayāniccasaññ' ahaṃ,
ekāhaṃ bhāvayitvāna tattha kālakato ahaṃ.
790. Dve sampattī anubhotvā sukkamūlena codito,
pacchimabhava sampatte sapākayon' upāgamiṃ.⁴
791. Agārā abhinikkhamma pabbajim anagāriyaṃ.
jātiyā sattavassohaṃ arahattamapāpuṇim.
792. Āraddhaviṛiyo pahitatto sīlesu susamāhito,
tosetvāna mahānāgaṃ alatthaṃ upasampadaṃ.
793. Catunavute ito kappe yaṃ kammamakarim tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphadānass' idaṃ phalaṃ.
794. Catunavute ito kappe yaṃ saññaṃ bhāvayim tadā,
taṃ saññaṃ bhāvayantassa patto me āsavakkhayo.
795. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sopāko thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sopākattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

20. Sumaṅgalattherāpadānaṃ

796. Āhutiṃ yiṭṭhukāmo 'haṃ paṭiyādetvāna bhojanaṃ,
brāhmaṇe patimānento visāle mālake ṭhito.
797. Ath' addasāsim sambuddhaṃ piyadassim mahāyasaṃ,
sabbalokavinetāraṃ sayambhuṃ aggapuggalaṃ.
798. Bhagavantam jutimantaṃ sāvakehi purakkhataṃ,
ādiccamiva rocantaṃ rathiyam paṭipannaṃ.⁵

¹ sodhayantassa - Ma, Syā, PTS.

⁴ sāpāka - Syā; sapākam - PTS.

² pavare - Syā, PTS; pavane - Se.

⁵ pavisantakam - PTS.

³ paññāpetvāna - Syā, Se.

* Theragāthathakathāyaṃ pana visadisam Apadānaṃ paññāyati, tampana dvādasamavagge sumaṅgalāpadānena sameti.

19. Ký Sự về Trưởng Lão Sopāka:

784. Trong khi tôi đang dọn dẹp cái hang ở khu rừng tại ngọn núi cao nhất, đức Thế Tôn tên Siddhattha đã đi đến gặp tôi.

785. Sau khi nhìn thấy đức Phật đã đi lại gần, tôi đã trải ra tấm thảm và đã dâng cúng chỗ ngồi làm bằng bông hoa đến bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.

786. Sau khi ngồi xuống ở chỗ ngồi làm bằng bông hoa, và sau khi biết được cảnh giới tái sanh của tôi, bậc Lãnh Đạo Thế Gian Siddhattha đã thốt lên về tính chất vô thường rằng:

787. *“Quả vậy, các pháp hữu vi là vô thường, có pháp sanh và diệt, sau khi sanh lên chúng hoại diệt, sự tịnh lặng của chúng là an lạc.”*

788. Sau khi nói điều ấy, đấng Toàn Tri, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, bậc Trí Tuệ đã bay lên không trung như là chim thiên nga chúa ở trên bầu trời.

789. Sau khi từ bỏ tà kiến của mình, tôi đã tu tập tưởng về vô thường. Sau khi tu tập một ngày, tôi đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

790. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, tôi đã thọ hưởng hai sự thành tựu (trời và người). Khi đạt đến cuộc sống cuối cùng, tôi đã sanh vào dòng dõi hạ liệt.

791. Sau khi lìa khỏi gia đình, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

792. Có sự ra sức tinh tấn, có tính khăng quyết, khéo được định tĩnh trong các giới, sau khi làm vui lòng bậc Long Tượng vĩ đại, tôi đã đạt được sự tu lên bậc trên.

793. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng bông hoa.

794. Kể từ khi tôi đã tu tập tưởng (về vô thường) trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi đã đạt được sự đoạn tận các lậu hoặc trong khi đang tu tập tưởng (về vô thường) ấy.

795. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sopāka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sopāka là phần thứ chín.

--ooOoo--

20. Ký Sự về Trưởng Lão Sumaṅgala:

796. Có ý định dâng tặng phẩm vật hiến cúng, tôi đã cho chuẩn bị vật thực. Trong khi chờ đợi các vị Bà-la-môn, tôi đã đứng ở khu vực bùng binh rộng lớn.

797. Và tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác Piyadassī có danh vọng lớn lao, bậc Hưởng Đạo của toàn bộ thế gian, đấng Tự Chủ, nhân vật cao cả.

798. Được tháp tùng bởi các vị Thịnh Văn, đức Thế Tôn có hào quang, tựa như mặt trời đang chói sáng, đang tiến bước ở trên đường lộ.

799. Añjalimpaggahetvāna sakam cittaṃ pasādayiṃ,
manasā 'va nimantesiṃ āgacchatu mahāmuniṃti.
800. Mama saṅkappamaññāya sathā loke anuttaro,
khīṇāsavasahashehi mama dvāraṃ upāgami.
801. “Namo te purisājañña namo te purisuttama,
pāsādaṃ abhirūhitvā sihāsane nisīda tvaṃ.”
802. Danto dantaparivāro tiṇṇo tārayataṃ varo,
pāsādaṃ abhirūhitvā nisīdi pavarāsane.
803. Yaṃ me atthi sake gehe āmisaṃ paccupaṭṭhitaṃ,
tāhaṃ buddhassa pādāsīṃ pasanno sehi pāṇihi.
804. Pasannacitto sumano vedajāto katañjali,
buddhaseṭṭhaṃ namassāmi aho buddhassuḷāratā.
805. Aṭṭhannaṃ payirūpāsataṃ¹ bhuñjaṃ khīṇāsavā bahu,
tuyheveso ānubhāvo saraṇaṃ taṃ upemaṃ.
806. Piyadassī ca bhagavā lokajeṭṭho narāsabho,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
807. “Yo so saṅhaṃ abhojesi ujubhūtaṃ samāhitaṃ,
tathāgatañca sambuddhaṃ suṇātha mama bhāsato.
808. Sattavīsaticchattum so devarajjaṃ karissati,
sakakammābhīraddho so devaloke ramissati.
809. Dasañc' aṭṭhakkhattum so cakkavattī bhavissati,
pathavyā rajjaṃ pañcasataṃ vasudhaṃ āvasissati.”
810. Araññaṃ vanamogayha kānanaṃ vyagghasevitaṃ,
padhānaṃ padahitvāna kilesā jhāpitā mayā.
811. Aṭṭhārase kappasate yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bhattadānass' idaṃ phalaṃ.
812. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sumaṅgalo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sumaṅgalattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Sihāsani ekathambhī nando ca cullapanthako,
piḷindo² rāhulo ceva vaṅganto raṭṭhapālako.
Sopāko maṅgalo ceva daseva dutiye vagge,
satañca aṭṭhatimsā³ ca gāthā ettha pakāsitā.

Sihāsanadāyakavaggo dutiyo.

--ooOoo--

¹ payirupāsataṃ - PTS. ² piḷinda - Ma, Syā; piḷindī - Se. ³ sattatimsā - Syā, PTS.

799. Sau khi chấp tay lên, tôi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín. Tôi đã thỉnh mời đầu chi bằng tâm ý: “Mong sao bậc Đại Hiền Triết đi đến gần.”

800. Biết được ý định của tôi, đấng Đạo Sư, bậc Vô Thượng ở thế gian, cùng với một ngàn bậc Lưu Tận đã đi đến cửa nhà của tôi.

801. “Bạch đấng Siêu Nhân, con kính lễ Ngài! Bạch đấng Tối Thượng Nhân, con kính lễ Ngài! Xin thỉnh Ngài bước lên tòa lâu đài và ngồi xuống ở bảo tọa sư tử.”

802. Bậc đã (tự) rèn luyện có đoàn tùy tùng đã được rèn luyện, bậc đã (tự) vượt qua, bậc cao quý trong số các vị đang tiếp độ (chúng sanh) vượt qua sau khi bước lên tòa lâu đài đã ngồi xuống ở chỗ ngồi quý cao.

803. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình dâng cúng lên đức Phật vật thực mà tôi có được (và) đã được chuẩn bị ở trong căn nhà của chính mình.

804. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, sanh niềm phấn khởi, tôi đã chấp tay lễ bái đức Phật tối thượng. Ôi tính chất cao thượng của đức Phật!

805. Trong số 8 hạng Thánh Nhân tùy tùng đang thọ thực, có nhiều bậc Vô Lưu. Oai lực ấy là của chính Ngài, con đi đến nương tựa vào Ngài.

806. Và đức Thế Tôn Piyadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, đã ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khuu và đã nói lên những lời kệ này:

807. “Người nào đã chăm lo vật thực đến Hội Chúng có bản thể chính trực, định tĩnh, và (đến) đức Như Lai bậc Toàn Giác. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

808. Người ấy sẽ cai quản Thiên quốc hai mươi bảy lần. Được hài lòng với việc làm của chính mình, người ấy sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên.

809. Và người ấy sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương mười tám lần, và sẽ ngự trị năm trăm quốc độ thuộc đất liền ở trái đất.”

810. Sau khi đã đi sâu vào trong khu vườn cây, khu rừng thưa, khu rừng rậm được lai vãng bởi loài cọp, và sau khi đã ra sức nỗ lực, các phiền não đã được thiêu đốt bởi tôi.

811. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây 1.800 kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng bữa ăn.

812. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sumaṅgala đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sumaṅgala là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Vị có bảo tọa sư tử, vị có một cây cột trụ, vị Nanda, vị Cullapanthaka, vị Piṇḍa, và luôn cả vị Rāhula, vị Vaṅganta, vị Raṭṭhapāla, vị Sopāka, và luôn cả vị Maṅgala là mười (ký sự) thuộc phẩm thứ nhì. Và ở đây, có một trăm ba mươi tám câu kệ đã được giảng giải

Phẩm Sihāsanadāyaka là phẩm thứ nhì.

--ooOoo--

III. SUBHŪTIVAGGO

21. Subhūtitherāpadānaṃ

813. Himavantassa avidūre nisabho nāma pabbato,
assamo sukato mayhaṃ paṇṇasālā sumāpitā.
814. Kosiyo nāma nāmena jaṭilo uggatāpano,
ekākiyo¹ adutiyo vasāmi nisabhe tadā.
815. Phalaṃ mūlañca paṇṇañca na bhūñjāmi ahaṃ tadā,
pavattapaṇḍupattāni² upajīvāmi tāvade.
816. Nāhaṃ kopemi ājīvaṃ cajamānopi jīvitam,
ārādhemi sakaṃ cittaṃ vivajjemi anesanaṃ.
817. Rāgūpasamhitam cittaṃ yadā upapajjate mama,
sayamva paccavekkhāmi ekaggo³ taṃ dammehaṃ.⁴
818. “Rajjasi⁵ rajaniye ca dosaniye ca dussasi,⁶
muyhase mohanīye ca nikkhamassu vanā tuvaṃ.
819. Visuddhānaṃ ayaṃ vāso nimmalānaṃ tapassinaṃ,
mā kho visuddhaṃ dūsesi nikkhamassu vanā tuvaṃ.
820. Agāriko bhavitvāna sadā yuttaṃ⁷ labhissasi,
ubhopi mā virādhesi nikkhamassu vanā tuvaṃ.
821. Chavālātaṃ yathā kaṭṭhaṃ na kvaci kiccakāraṃ,
neva gāme araññe vā na hi taṃ kaṭṭhasammaṃtaṃ.
822. Chavālātūpamo tvaṃsi na gihī nāpi saññato,⁸
ubhato muttako ajja nikkhamassu vanā tuvaṃ.
823. Siyā nu kho tava etaṃ ko pajānāti te⁹ idaṃ,
saddhāduraṃ¹⁰ jahasi¹¹ te¹² kosajjabahulāya ca.
824. Jigucchissanti taṃ viññū asuciṃ nāgariko yathā,
ākāḍḍhitvāna isayo codayissanti taṃ sadā.
825. Taṃ viññū pavadissanti samatikkantasānaṃ,
samvāsaṃ alabhanto hi kathaṃ jīvissasi¹³ tuvaṃ.

¹ ekāyiko - Syā; ekākiko - PTS.

² pavattaṃva supātāhaṃ - Ma, Se;
pavattapaṇḍupattāhaṃ - PTS.

³ ekako - Syā.

⁴ damemahaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁵ rajjase - Ma.

⁶ dussase - Ma, Syā, PTS.

⁷ yadā puttaṃ - Ma; tadā yuttaṃ - Syā.

⁸ gihinā nāpi paññatto - PTS.

⁹ ko pajāni hi te - Syā, PTS, Se.

¹⁰ sīmaṃ dhuraṃ - Syā.

¹¹ vahisi - Ma, Syā; pāhisi - PTS.

¹² me - Syā, PTS.

¹³ jīvihisi - Ma, Se; jīvihisi - Syā, PTS.

III. PHÂM SUBHŪTI:

21. Ký Sự về Trưởng Lão Subhūti:

813. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Nisabha, có khu ẩn cư của tôi đã khéo được xây dựng, có gian nhà rộng bằng lá đã khéo được tạo lập.

814. Khi ấy, là vị đạo sĩ tóc bện có sự khổ hạnh cao tột tên là Kosiya, tôi sống ở (ngọn núi) Nisabha, mỗi một mình không có người thứ hai.

815. Khi ấy, tôi không thọ dụng trái cây, rễ cây, và lá cây (còn ở trên cây). Trong khi ấy, tôi sống nhờ các lá cây úa vàng đã rụng.

816. Ngay cả trong khi đang buông bỏ mạng sống, tôi cũng không làm cho sự nuôi mạng bị hư hỏng. Tôi làm cho tâm của mình được hài lòng, tôi tránh xa sự tầm cầu sai trái (trong việc nuôi mạng).

817. Mỗi khi tâm liên quan đến tham ái sanh khởi ở tôi, tôi tự mình quán sát. Khi được chăm chú, tôi đã thuần hóa tâm tham ái ấy rằng:

818. *“Người bị ái luyến ở điều quyến rũ, bị sân hận ở điều gây khó chịu, và bị mê muội bởi điều làm cho mê mẫn, người hãy tự mình thoát ra khỏi khu rừng.*

819. *Trú xứ này dành cho các đạo sĩ khổ hạnh đã được thanh tịnh, không còn nhớ nhuốc. Người chớ làm hư hoại sự thanh tịnh, người hãy tự mình thoát ra khỏi khu rừng.*

820. *(Nếu) trở thành người tại gia, người sẽ luôn gánh chịu sự bị ràng buộc. Người cũng chớ lầm lẫn về hai việc (xuất gia và tại gia), người hãy tự mình thoát ra khỏi khu rừng.*

821. *Giống như loại củi gỗ thiêu xác chết không phải là vật để dùng cho công việc ở bất cứ nơi nào khác, đâu ở làng mạc hay rừng thẳm, bởi vì nó không còn được xem là củi đốt nữa.*

822. *Tợ như loại củi gỗ thiêu xác chết, người không còn là người tại gia và cũng không phải là xuất gia. Hôm nay người là người không còn thuộc về cả hai hạng, người hãy tự mình thoát ra khỏi khu rừng.*

823. *Nếu điều này xảy ra cho người, thì ai nhận biết điều này ở người? Nếu người từ bỏ phận sự về đức tin thì sẽ có nhiều sự biếng nhác ở người.*

824. *Các bậc tri thức sẽ ghét bỏ người giống như người dân thành phố chán ghét sự ô nhiễm. Các bậc ẩn sĩ sẽ xua đuổi và luôn quở trách người.*

825. *Các bậc tri thức sẽ phê phán người đã vi phạm lời giáo huấn. Ngay trong khi không đạt được sự cộng trú, làm sao người có thể sinh sống?*

826. Tidhā pabhinnamātaṅgaṃ kuñjaraṃ satṭhihāyanaṃ,
balī nāgo upagantvā yūthā nīharate gajaṃ.
827. Yūthā vinissaṭo santo sukhaṃ sātaṃ na vindati,
dukkhito vimano hoti pajjhāyanto¹ pavadhethi.²
828. Tatheva jaṭilā tampi nīharissanti dummatim,³
tehi tvaṃ nissaṭo santo sukhaṃ sātaṃ na lacchasi.
829. Divā vā yadi vā rattim sokasallasamappito,
ḍayhasi pariḷāhena gajo yūthā 'va nissaṭo.
830. Jātarūpaṃ yathā kūṭaṃ neva jhāpeti⁴ katthaci,
tathā silavihīno tvaṃ na jhāpessasi⁵ katthaci.
831. Agāraṃ vasamānopi kathaṃ jīvihisī tvaṃ,
mattikaṃ pettikaṃ cāpi natthi te nihitaṃ⁶ dhaṇaṃ.
832. Sayam⁷ kammaṃ karitvāna gatte sedaṃ pamocayaṃ,
evaṃ jīvihisī gehe sādhu te taṃ na rucati.”
833. Evāhaṃ tattha vāremi⁸ saṅkilesagataṃ maṇaṃ,
nānādhammakathaṃ katvā pāpā citta⁹ nivārayim.
834. Evaṃ me viharantassa appamādavihārino,
tiṃsavassasahassāni vipine me¹⁰ atikkamuṃ.
835. Appamādarataṃ disvā¹¹ uttamatthagavesakaṃ,
padumuttarasambuddho āgacchi mama santikaṃ.
836. Timbarūsakavaṇṇābhho appameyyo anūpamo,
rūpen' asadiso buddho ākāse caṅkamī tadā.
837. Suphullo sālārājā 'va vijjū'v'abbhaghanantare,
ñāṇenāsadiso buddho ākāse caṅkamī tadā.
838. Sīharājāv'asambhīto gajarājāva dappito,
lasito¹² vyaggharājāva ākāse caṅkamī tadā.
839. Siṃgīnikkhasuvaṇṇābhho khadiraṅgārasannibho,
maṇi yathā jotiraso ākāse caṅkamī tadā.
840. Visuddhakeḷāsanibho¹³ puṇṇamāyeva¹⁴ candimā,
majjhantikeva¹⁵ suriyo ākāse caṅkamī tadā.

¹ ojghāyanto - PTS.

² pavedhati - Ma, Syā; padhāvati - PTS.

³ dummatī - PTS, Se.

⁴ jhāyati - Ma; yāyati - Syā, PTS.

⁵ na jhāyissasi - Ma; na yāyissasi - Syā; n' eva yāyasi - PTS.

⁶ te nicitaṃ - PTS.

⁷ sakam - Syā, PTS, Se.

⁸ dhāremi - PTS, Se.

⁹ pāpā cittaṃ - Ma, Syā; pāpacittaṃ - PTS.

¹⁰ pavane me - Syā, PTS, Se.

¹¹ appamādena maṃ disvā - Syā.

¹² abhīto - Syā; lāsito - PTS.

¹³ eva yāyasi - PTS.

¹⁴ keḷāsanibho - Syā; keḷasaṇṇibho - PTS

¹⁵ puṇṇamāse va - PTS, Se.

¹⁶ majjhantiko va - PTS, Se.

826. Con voi có sức mạnh đến gần và xua đuổi con voi là loài *mātanga* (đến tuổi) bị tiết dục ở ba nơi, được sáu mươi tuổi ra khỏi bầy.

827. Trong khi bị tách rời khỏi bầy, con voi không có được sự an ổn, thoải mái. Nó bị khờ sờ, tâm rối loạn. Trong khi buồn bực, nó bị giao động.

828. Tương tự như thế ấy, các vị đạo sĩ tóc bện cũng sẽ xua đuổi người là kẻ có tâm ý xấu xa. Trong khi bị tách rời khỏi các vị ấy, người sẽ không đạt được sự an ổn, thoải mái.

829. Bị xâm nhập bởi mũi tên sâu muộn, người bị thiêu đốt vì sự bực bội dẫu là ban ngày hoặc ban đêm, tựa như con voi bị tách rời khỏi bầy.

830. Giống như vàng kim loại không bao giờ làm cho cái búa bị thiêu đốt ở bất cứ đâu, tương tự như thế với sự lià bỏ giới người sẽ không làm cho (phiên não) được thiêu đốt ở bất cứ nơi nào.

831. Dầu cho đang sống ở tại gia, người sẽ sinh sống cách nào? Tài sản thuộc về người mẹ cũng như thuộc về người cha để dành lại cho người là không có.

832. Trong khi tự mình làm công việc khiến mồ hôi tuôn ra ở cơ thể, người sẽ sinh sống ở tại gia như vậy. Tốt đẹp thay là điều ấy không được người ưa thích.”

833. Tại nơi ấy, tôi ngăn chặn tâm có khuynh hướng bị ô nhiễm theo cách như thế. Sau khi thực hiện lời giảng giải với nhiều pháp khác nhau, tôi đã ngăn chặn được các suy nghĩ xấu xa.

834. Như thế, trong khi tôi đang an trú với sự an trú vào sự không xao lãng, ba mươi ngàn năm đã trôi qua khi tôi ở trong khu rừng.

835. Sau khi nhìn thấy (tôi là) người tầm cầu mục đích tối thượng được thỏa thích với sự không xao lãng, bậc Toàn Giác Padumuttara đã đi đến gặp tôi.

836. Là bậc vô lượng, không người tương đương, có hào quang màu (vàng chói) của trái cây *timbarūsaka*, không ai sánh bằng về dáng vóc, khi ấy đức Phật đã đi kinh hành ở không trung.

837. Tựa như cây *sālā* chúa đã được trở hoa, tựa như tia chớp ở khoảng giữa đám mây trên bầu trời, đức Phật không ai sánh bằng về trí tuệ khi ấy đã đi kinh hành ở không trung.

838. Tựa như con sư tử chúa không bị hãi sợ, tựa như con voi chúa kiêu hãnh, tựa như con cọp chúa chói sáng, (đức Phật) khi ấy đã đi kinh hành ở không trung.

839. Có hào quang màu vàng chói của đồng tiền vàng, giống như than hồng của gỗ *khadira*, như là viên ngọc ma-ni như ý, (đức Phật) khi ấy đã đi kinh hành ở không trung.

840. Với ánh sáng tinh khiết của ngọn núi *Kelāsa*, tựa như mặt trăng vào ngày rằm, tựa như mặt trời ở chính Ngọ, (đức Phật) khi ấy đã đi kinh hành ở không trung.

841. Disvā nabhe caṅkamantaṃ evaṃ cintes' ahaṃ tadā:
“Devo nu kho ayaṃ satto, udāhu manujo ayaṃ?”
842. Na me suto vā diṭṭho vā mahiyā ediso naro,
apī mantapadaṃ atthi, ayaṃ satthā bhavissati.”
843. Evāhaṃ cintayitvāna sakaṃ cittaṃ pasādayiṃ,
nānāpupphaṅca gandhaṅca sannipātetv' ahaṃ¹ tadā.
844. Pupphāsaṇaṃ paññapetvā sādhuccittaṃ manoramaṃ,
naraśārathinaṃ aggaṃ idaṃ vacanamabravīṃ:
845. “Idaṃ me āsaṇaṃ vīra paññattaṃ tav' anucchaviṃ,²
hāsayanto mamaṃ cittaṃ nisīda kusumāsane.”
846. Nisīdi tattha bhagavā asambhītova kesarī,
sattarattindivaṃ buddho pavare kusumāsane.
847. Namassamāno aṭṭhāsiṃ sattarattindivaṃ ahaṃ,
vuṭṭhahitvā samādhimhā satthā loke anuttaro.
848. Mama kammaṃ pakittento idaṃ vacanamabravīṃ,
“Bhāvehi buddhānussatiṃ bhāvanānamanuttaraṃ.
849. Imaṃ satīṃ bhāvayitvā pūrayissasi mānaṃ,
tiṃsa kappasahassāni devaloke ramissasi.
850. Asītikkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissasi,
sahassakkhattuṃ cakkavattī rājā ratṭhe bhavissasi.
851. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ,
anubhossasi taṃ sabbaṃ buddhānussatiyā phalaṃ.
852. Bhavābhave saṃsaranto mahābhogaṃ labhissasi,
bhoge te ūnatā natthi³ buddhānussatiyā phalaṃ.
853. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena satthā loke bhavissati.
854. Asītikotiṃ chaḍḍetvā dāse kammaṃ⁴ bahū,
gotamassa bhagavato sāsane pabbajissasi.
855. Ārādhayitvā sambuddhaṃ gotamaṃ sakyapuṅgavaṃ,
subhūti nāma nāmena hessati⁵ satthusāvako.

¹ sannipātes' ahaṃ - Ma, Syā.² tavanucchavaṃ - Ma, PTS.³ bhogehi onatā natthi - Syā.⁴ dāsakammaṃ - Syā.⁵ hessasi - Syā, PTS.

841. Sau khi nhìn thấy Ngài đang đi kinh hành ở không trung, khi ấy tôi đã suy nghĩ như vậy: “*Phải chăng chúng sanh này là Thiên nhân, hay đây là loài người?*”

842. *Con người như thế này ở trên trái đất thì ta chưa từng được nghe hoặc được thấy. Cũng có lời chú thuật (về tướng mạo), người này sẽ là bậc đạo sư.”*

843. Sau khi suy nghĩ như thế, tôi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín. Khi ấy tôi đã gom lại nhiều loại bông hoa và vật thơm.

844. Sau khi chuẩn bị chỗ ngồi bằng bông hoa, tôi đã nói với bậc có tâm ý tốt đẹp, làm thích ý, vị đứng đầu trong số các bậc Điều Phục Nhân lời nói này:

845. “*Bạch đấng Đại Hùng, chỗ ngồi này đã được con chuẩn bị là thích hợp đối với Ngài. Trong khi làm cho tâm của con được vui vẻ, xin Ngài hãy ngồi xuống ở chỗ ngồi bằng bông hoa.”*

846. Đức Thế Tôn đã ngồi xuống ở nơi ấy, tựa như con sư tử không bị hãi sợ. Đức Phật đã ngồi ở chỗ ngồi bằng bông hoa quý cao trong bảy ngày đêm.

847. Trong khi lễ bái (Ngài), tôi đã đứng bảy ngày đêm. Bậc Đạo Sư, đấng Vô Thượng ở thế gian đã xuất khỏi thiên định.

848. Trong khi tán dương việc làm của tôi, Ngài đã nói lời nói này: “*Người hãy tu tập sự niệm tưởng về đức Phật là (pháp) vô thượng trong các pháp tu tập.*”

849. *Sau khi tu tập về sự niệm tưởng này, người sẽ được tròn đủ tâm ý và sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên ba mươi ngàn kiếp.*

850. *Người sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc tám mươi lần. Người sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương ở trong quốc độ một ngàn lần.*

851. *Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Người sẽ thọ hưởng mọi thứ ấy; điều này là quả báu của việc niệm tưởng về đức Phật.*

852. *Trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác, người sẽ đạt được tài sản lớn lao, sẽ không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của việc niệm tưởng về đức Phật.*

853. *Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.*

854. *Sau khi từ bỏ tám mươi koti (tám trăm triệu), nhiều nô tỳ và nhân công, người sẽ xuất gia trong Giáo Pháp của đức Thế Tôn Gotama.*

855. *Sau khi làm hài lòng đấng Toàn Giác Gotama bậc cao quý dòng Sakya, người sẽ trở thành Thỉnh Văn của bậc Đạo Sư với tên gọi là Subhūti.*

856. Bhikkhusaṅghe nisīditvā dakkhiṇeyyaguṇamhi¹ taṃ,
tath' āraṇavihāre ca dvīsu agge² ṭhapessati.”
857. Idaṃ vatvāna sambuddho jalajuttaranāmako,³
nabhaṃ abbhuggamī dhīro haṃsarājāva ambare.
858. Sāsito lokanāthena namassivā tathāgataṃ,
sadā bhāvēmi⁴ mudito buddhānussatimuttamaṃ.
859. Tena kammaena sukatenā cetanā paṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacch' ahaṃ.
860. Asītikkhattum devindo devarajjamakārayiṃ,
sahassakkhattum rājā ca cakkavattī ahoṣ' ahaṃ.
861. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇaṇāto asaṅkhiyaṃ,
anubhomi susampattim buddhānussatiyā phalaṃ.
862. Bhāvābhave saṃsaranto mahābhogaṃ labhām' ahaṃ,
bhoge me ūnatā⁵ natthi buddhānussatiyā phalaṃ.
863. Satasahassee ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhānussatiyā phalaṃ.
864. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Subhūtitthero imā gāthāyo abhāsittāti.

Subhūtittherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

22. Upavānattherāpadānaṃ

865. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pāragū,
jalitvā aggikkhandhova sambuddho parinibbuto.
866. Mahājanā samāgamma pūjayitvā tathāgataṃ,
citaṃ⁶ katvāna sukataṃ sarīraṃ abhiropayaṃ.
867. Sarīrakiccaṃ katvāna dhātuṃ⁷ tattha samānayaṃ,
sadevamānusā sabbe buddhathūpaṃ akāṃsu te.
868. Paṭhamā kañcanamayā dutiyā 'si⁸ maṇimayā,
tatiyā rūpiyamayā catutthā⁹ phalīkāmāyā.
869. Tathā¹⁰ pañcamiyā nemi¹¹ lohitaṅkamayā ahu,
chaṭṭhā masāragallassa sabbaratanamayūpari.

¹ gaṇamhi - Syā, PTS.

² aggaṃ - Syā, PTS.

³ jalajuttamanāyako - PTS, Se.

⁴ bhāvesiṃ - Syā, PTS.

⁵ onatā - Syā.

⁷ dhātū - PTS.

⁹ catutthī - Ma, Se.

¹¹ pañcami yā bhūmi - Syā; pañcami kācehi - PTS, Se.

⁶ citakaṃ - PYS.

⁸ dutiyāpi - Syā, PTS.

¹⁰ tattha - Syā, PTS.

856. Sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu, (đức Phật ấy) sẽ thiết lập người vào vị thế tối thắng về hai phương diện là có đức hạnh đáng được cúng dường và tương tự như thế về việc an trú vào sự không say đắm.”

857. Sau khi nói điều này, bậc Toàn Giác tên Padumuttara, bậc Trí Tuệ đã bay lên không trung như là chim thiên nga chúa ở trên bầu trời.

858. Được chỉ dạy bởi đấng Bảo Hộ Thế Gian, tôi đã lễ bái đức Như Lai. Được hoan hỷ, tôi luôn luôn tu tập sự niệm tưởng về đức Phật, là pháp tối thượng.

859. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại, tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

860. Tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc tám mươi lần. Và tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần.

861. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Tôi thọ hưởng sự thành tựu tốt đẹp; điều này là quả báu của việc tưởng niệm về đức Phật.

862. Trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi đạt được tài sản lớn lao, tôi không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của việc tưởng niệm về đức Phật.

863. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc tưởng niệm về đức Phật.

864. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Subhūti đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Subhūti là phần thứ nhất.

--ooOoo--

22. Ký Sự về Trưởng Lão Upavāna:

865. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara là bậc thông suốt về tất cả các pháp. Sau khi phát cháy như là khối lửa, bậc Toàn Giác đã viên tịch Niết Bàn.

866. Đám đông dân chúng đã cùng nhau đi đến và cúng dường đức Như Lai. Sau khi hoàn tất giàn hỏa thiêu khéo được thực hiện, họ đã nâng thi thể lên.

867. Sau khi thực hiện phận sự đối với thi thể, họ đã tập trung xá-lợi ở tại nơi ấy. Tất cả bọn họ gồm chư Thiên và loài người đã xây dựng ngôi bảo tháp dành cho đức Phật.

868. Tầng thứ nhất làm bằng vàng, tầng thứ nhì làm bằng ngọc ma-ni, tầng thứ ba làm bằng bạc, tầng thứ tư làm bằng ngọc pha-lê.

869. Tương tự, viên mép của tầng thứ năm đã được làm bằng hồng ngọc, tầng thứ sáu làm bằng đá quý, phần bên trên làm bằng tất cả các loại châu báu.

870. Jaṅghā maṇimayā āsi vedikā ratanāmayā,
sabbasovaṇṇayo thūpo uddhaṃ yojanamuggato.
871. Devā tattha samāgantvā ekato mantayum tadā:
“Mayampi thūpaṃ kassāma¹ lokanāthassa tādino.
872. Dhātu āveṇikā natthi sarīraṃ ekapiṇḍitaṃ,
imamhi buddhathūpaṃhi kassāma¹ kañcukaṃ mayam.”
873. Devā sattaratanehi² aññaṃ vaḍḍhesu³ yojanaṃ,
thūpo dviyojanubbedho timiraṃ vyapahanti so.⁴
874. Nāgā tattha samāgantvā ekato mantayum tadā:
“Manussā ceva devā ca buddhathūpaṃ akaṃsu te.
875. Mā no pamattā assumhā appamattā sadevakā,⁵
mayampi thūpaṃ kassāma lokanāthassa tādino.”
876. Indanīlaṃ mahānīlaṃ atho jotirasaṃ maṇiṃ,
ekato sannipātetvā buddhathūpaṃ achādayum.⁶
877. Sabbam maṇimayaṃ āsi tāvatā buddhacetiyam,
tiṃsayojanamubbedham⁷ ālokakaraṇam tadā.
878. Garuḷā⁸ ca samāgantvā ekato mantayum tadā:
“Manussā devā nāgā ca buddhathūpaṃ akaṃsu te.
879. Mā no pamattā assumhā appamattā sadevakā,
mayampi thūpaṃ kassāma lokanāthassa tādino.
880. Sabbamaṇimayaṃ thūpe⁹ akar’ uttarakañcukaṃ,¹⁰
yojanaṃ tepi vaḍḍhesum āyataṃ buddhacetiyam.
881. Catuyojanamubbiddho¹¹ buddhathūpo virocati,
obhāseti disā sabbā sataraṃsīva uggato.*
882. Kumbhaṇḍā ca¹² samāgantvā ekato mantayum tadā:
“Manussā ceva devā ca nāgā ca garuḷā tathā.
883. Paccekam buddhaseṭṭhassa akaṃsu thūpamuttamaṃ,
mā no pamattā assumhā appamattā sadevakā.
884. Mayampi thūpaṃ kassāma lokanāthassa tādino,
ratanehi¹³ chādayissāma¹⁴ āyataṃ buddhacetiyam.
885. Yojanaṃ tepi vaḍḍhesum āyataṃ buddhacetiyam,
pañcayojanamubbiddho thūpo obhāsate tadā.

* ‘Garuḷā’ti ādayo catasso gāthāyo Se, PTS potthakesu na vijjanti.

¹ karissāma - Syā, PTS.

² sattahi ratnehi - Ma, Se.

³ vaḍḍhesum - Syā, PTS.

⁴ yo - Syā.

⁵ sadevatā - PTS.

⁶ acchādayum - PTS.

⁷ tiyojanasamubbidham - Ma, Syā; tiṇi yojanam ubbidham - PTS.

⁸ kumbhaṇḍā - PTS.

⁹ sabbam manimayaṃ thūpaṃ - Ma, Syā.

¹⁰ akarum te ca kañcukaṃ - Ma, Se;

akarum tāva kañcukaṃ - Syā.

¹¹ ubbedho - Syā. ¹² yakkhā tattha - PTS.

¹³ phalīkā - PTS. ¹⁴ chādessāma - Ma.

870. Phần bên dưới làm bằng ngọc ma-ni, bọc nền làm bằng châu báu. Được làm toàn bộ bằng vàng, ngôi bảo tháp vươn lên chiều cao một do-tuần.

871. Khi ấy, chư Thiên đã tụ hội lại ở nơi ấy và đã cùng nhau bàn bạc rằng: “*Chúng ta cũng sẽ kiến tạo ngôi bảo tháp dành cho đấng Bảo Hộ Thế Gian như thế ấy.*”

872. *Xá-lợi không có các mảnh rời rạc, (xá-lợi) thân thể được kết thành một khối. Chúng ta sẽ thực hiện lớp vỏ bọc ở ngôi bảo tháp dành cho đức Phật này.*”

873. Với bảy loại châu báu, chư Thiên đã làm tăng thêm một do-tuần nữa. Có chiều cao hai do-tuần, ngôi bảo tháp ấy xua đi bóng tối.

874. Khi ấy, loài rồng đã tụ hội lại ở nơi ấy và đã cùng nhau bàn bạc rằng: “*Loài người và luôn cả chư Thiên, bọn họ đã kiến tạo ngôi bảo tháp dành cho đức Phật.*”

875. *Thế gian cùng với chư Thiên không xao lãng, chúng ta chớ nên xao lãng. Chúng ta cũng sẽ kiến tạo ngôi bảo tháp dành cho đấng Bảo Hộ Thế Gian như thế ấy.*”

876. Sau khi đã tụ tập chung lại, loài rồng đã phủ lớp ngọc bích, ngọc sa-phia, và ngọc ma-ni như ý lên ngôi bảo tháp dành cho đức Phật.

877. Giờ đây, ngôi bảo điện dành cho đức Phật đã được làm bằng ngọc ma-ni toàn bộ, khi ấy có chiều cao ba do-tuần, là nguồn tạo ra ánh sáng.

878. Khi ấy, các nhân thiên đã tụ hội lại và đã cùng nhau bàn bạc rằng: “*Loài người, chư Thiên, và loài rồng, bọn họ đã kiến tạo ngôi bảo tháp dành cho đức Phật.*”

879. *Thế gian cùng với chư Thiên không xao lãng, chúng ta chớ nên xao lãng. Chúng ta cũng sẽ kiến tạo ngôi bảo tháp dành cho đấng Bảo Hộ Thế Gian như thế ấy.*”

880. Loài nhân thiên đã thực hiện ở ngôi bảo tháp lớp vỏ bọc phụ trội toàn bộ làm bằng ngọc ma-ni. Họ cũng đã làm phát triển ngôi bảo điện của đức Phật được cao thêm một do-tuần.

881. Với chiều cao bốn do-tuần, ngôi bảo tháp của đức Phật chiếu sáng và khiến cho tất cả các phương được rực rỡ tựa như mặt trời đã mọc lên.

882. Khi ấy, các ác thần đã tụ hội lại và đã cùng nhau bàn bạc rằng: “*Loài người, luôn cả chư Thiên, loài rồng, và loài nhân thiên cũng tương tự như thế.*”

883. *Bọn họ đã xây dựng ngôi bảo tháp hạng nhất dành cho đức Phật tối thượng một cách cá biệt. Thế gian cùng với chư Thiên không xao lãng, chúng ta chớ nên xao lãng.*”

884. *Chúng ta cũng sẽ kiến tạo ngôi bảo tháp dành cho đấng Bảo Hộ Thế Gian như thế ấy. Bằng các loại châu báu, chúng ta sẽ phủ lên ngôi bảo điện dành cho đức Phật cho được cao thêm.*”

885. Các ác thần cũng đã làm phát triển ngôi bảo điện của đức Phật được cao thêm một do-tuần. Khi ấy, với chiều cao năm do-tuần, ngôi bảo tháp được rực rỡ.

886. Yakkhā tattha samāgantvā ekato mantayum tadā:
“Manussā devanāgā ca garuḷā kumbha-aṇḍakā.¹
887. Paccekam buddhasettḥassa akaṃsu thūpamuttamam,
mā no pamattā assumhā appamattā sadevakā.
888. Mayampi thūpaṃ kassāma lokanāthassa tādino,
phalikāhi² chādayissāma āyataṃ buddhacetiyaṃ.
889. Yojanaṃ tepi vaḍḍhesum āyataṃ buddhacetiyaṃ,
cha yojanāni ubbidho thūpo obhāsate tadā.
890. Gandhabbā ca samāgantvā ekato mantayum tadā:
“Manujā devatā nāgā kumbhaṇḍā guruḷā tathā.³
891. Sabbe ’kaṃsu⁴ buddhathūpaṃ mayamettha akārakā,
mayampi thūpaṃ kassāma lokanāthassa tādino.
892. Vediyo satta katvāna chattamāropayimsu te,⁵
sabbasoṇṇamayaṃ⁶ thūpaṃ gandhabbā kārayum tadā.*
893. Sattayojanamubbiddho thūpo obhāsate tadā,
rattindivā na ñāyanti āloko hoti⁷ sabbadā.
894. Abhibhonti na tass’ ābhā candasūrā satārakā,
samantā yojanasate padīpopi na pajjali.⁸
895. Tena kālena ye keci thūpaṃ pūjenti mānūsā,
na te thūpamāruhanti ambare ukkhipanti te.
896. Devehi ṭhapito yakkho abhisammatanāmako,
dhajaṃ vā pupphadāmaṃ vā abhiropeti uttari.
897. Na te passanti taṃ yakkhaṃ dāmaṃ passanti gacchato,
evaṃ passitvā gacchantā⁹ sabbe gacchanti suggatiṃ.
898. Visaddhā¹⁰ ye pāvācane pasannā ye ca sāsane,
paṭihīraṃ daṭṭhukāmā thūpaṃ pūjenti mānūsā.
899. Nagare haṃsavatiyā ahoṣiṃ bhatako¹¹ tadā,
āmoditaṃ janaṃ disvā evaṃ cintes’ ahaṃ tadā:
900. “Uḷāro bhagavā h’ eso¹² yassa dhātugharedisaṃ,
imā ca janatā tuṭṭhākāraṃ kubbantatappaṃ.¹³
901. Ahampi kāraṃ kassāmi lokanāthassa tādino,
tassa dhammesu dāyādo bhavissāmi anāgate.

¹ Manujā devatā nāgā ca kumbhaṇḍā guruḷā tathā - Syā.

² phalikā - Syā.

³ guruḷā kumbhayakkhakā - Ma, Syā;
kumbhaṇḍā guyhakā tathā - PTS.

⁴ sabbe katā - Syā, PTS.

⁵ yāva jaṅghā akaṃsu te - Syā, PTS, Se.

⁶ sabbasoṇṇamayaṃ - Syā, PTS.

⁷ ālokā honti - Syā.

* Kumbhaṇḍādinam paṭipāṭiyā visadisatā ekaccesu dissati.

PTS, Se, The potthakesu chayojanubbedhatā na vuttā guruḷā ca vajjitā.

886. 887. Khi ấy, loài Dạ-xoa đã tụ hội lại ở nơi ấy và đã cùng nhau bàn bạc rằng: “Loài người, chư Thiên, loài rồng, loài nhân điều, và các ác thần đã xây dựng ngôi bảo tháp hạng nhất dành cho đức Phật tối thượng một cách cá biệt. Thế gian cùng với chư Thiên không xao lãng, chúng ta chớ nên xao lãng.

888. Chúng ta cũng sẽ kiến tạo ngôi bảo tháp dành cho đấng Bảo Hộ Thế Gian như thế ấy. Bằng các loại ngọc pha-lê, chúng ta sẽ phủ lên ngôi bảo điện dành cho đức Phật cho được cao thêm.”

889. Loài Dạ-xoa cũng đã làm phát triển ngôi bảo điện của đức Phật được cao thêm một do-tuần. Khi ấy, với chiều cao sáu do-tuần, ngôi bảo tháp được rực rỡ.

890. Lúc bấy giờ, các Càn-thát-bà đã tụ hội lại và đã cùng nhau bàn bạc rằng: “Loài người, chư Thiên, loài rồng, các ác thần, và loài nhân điều cũng tương tự như thế.

891. Tất cả đã kiến tạo ngôi bảo tháp dành cho đức Phật. Trong việc này chúng ta là những người chưa làm gì. Chúng ta cũng sẽ kiến tạo ngôi bảo tháp dành cho đấng Bảo Hộ Thế Gian như thế ấy.”

892. Sau khi đã làm thành bảy tầng, các Càn-thát-bà đã đặt lên chiếc lọng. Khi ấy, các Càn-thát-bà đã kiến tạo ngôi bảo tháp toàn bộ làm bằng vàng.

893. Khi ấy, với chiều cao bảy do-tuần, ngôi bảo tháp được rực rỡ. Đêm và ngày không phân biệt được, (vì) ánh sáng luôn luôn hiện hữu.

894. Mặt trăng, mặt trời, luôn cả các vì sao không hơn được ánh sáng của ngôi bảo tháp. Thậm chí ánh đèn cũng đã không được đốt lên ở xung quanh một trăm do-tuần.

895. Vào thời điểm ấy, những người nào cúng dường ngôi bảo tháp, những người ấy không bước lên ngôi bảo tháp mà họ thảy lên ở không trung.

896. Được chư Thiên chỉ định, con Dạ-xoa tên Abhisammata (có nhiệm vụ) máng lên cờ hiệu hoặc vòng hoa ở phía bên trên.

897. Những người ấy không nhìn thấy con Dạ-xoa ấy mà nhìn thấy vòng hoa được nó mang đi. Sau khi nhìn thấy như thế rồi ra đi, tất cả những người ấy đi đến cõi tái sinh tốt đẹp.

898. Những người không có niềm tin ở lời Phật dạy và những người được tịnh tín vào Giáo Pháp có ước muốn trông thấy phép kỳ diệu thì họ cúng dường đến ngôi bảo tháp.

899. Khi ấy, tôi đã là người làm công ở thành phố Hamsavatī. Sau khi nhìn thấy dân chúng được vui mừng, khi ấy tôi đã suy nghĩ như vậy:

900. “Đôi với vị có được gian nhà xá-lợi như vậy, vị ấy ắt hẳn là đức Thế Tôn cao thượng. Và đám dân chúng này đang thể hiện trạng thái hơn hờ một cách nhiệt thành.

901. Ta cũng sẽ thể hiện sự tôn kính đến đấng Bảo Hộ Thế Gian như thế ấy, ta sẽ trở thành người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy trong tương lai.”

902. Sudhotam rajakenāham uttareyyapaṭam mama,
veḷagge¹ ālagetvāna dhajam ukkhipimambare.
903. Abhisammatako gayha ambare 'hāsi me dhajam,
vāt' eritam dhajam disvā bhīyo hāsam janes' aham.
904. Tattha cittam pasādetvā samaṇam upasaṅkamim,
tam bhikkhum abhivādetvā vipākam pucch' aham dhaje.
905. So me kathesi ānandapītisaṅjananam mama:
"Tassa dhajassa vipākam anubhossasi sabbadā.
906. Hatthi assā rathā pattī senā ca caturaṅginī,
parivāressanti² tam niccam dhajadānass' idam phalam.
907. Saṭṭhi turiyasahassāni bheriyo samalaṅkatā,
parivāressanti tam niccam dhajadānass' idam phalam.
908. Chalāsītisahassāni nāriyo samalaṅkatā,
vicittavattābhaṇā āmuttamaṅikuṇḍalā.
909. Aḷārapamhā hasulā susaṅhā³ tanumajjhimā,
parivāressanti tam niccam dhajadānass' idam phalam.
910. Timsakappasahassāni devaloke ramissasi,
asītikkhattum devindo devarajjam karissasi.
911. Sahassakkhattum rājā ca cakkavattī bhavissasi,
padesarajjam vipulam gaṇanāto asaṅkhiyam.
912. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena sathā loke bhavissati.
913. Devalokā cavitvāna sukkamūlena codito,
puñṇakammena saṃyutto brahmabandhu bhavissasi.
914. Asītikoṭim chaḍḍetvā dāse kammakare bahū,
gotamassa bhagavato sāsane pabbajissasi.
915. Ārādhayitvā sambuddham gotamam sakyapuṅgavam,
upavānoti nāmena hessasi satthusāvako⁴ti.
916. Satasahasse katam kammam phalam dassesi me idha,
sumuttasaravegova kilese jhāpayī⁴ mama.
917. Cakkavattissa santassa catudīp' issarassa me,
tiyojanāni sāmanta⁵ ussīyanti⁶ dhajā sadā.
918. Satasahasse ito kappe yam kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi dhajadānass' idam phalam.
919. Paṭisambhidā catasso ca –pe– katam buddhassa sāsanaṃ.
Ittham sudam āyasmā Upavāno thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Upavānattherassa apadānam dutiyam.

--ooOoo--

¹ veḷugge - Syā.

³ susaṅhā - bahūsu.

⁵ tīṇi yojanasamantā - Syā, PTS, Se.

² parivārenti - PTS. ⁴ jhāpayim - Syā, PTS. ⁶ ussissanti - Ma, Syā; dassissanti - PTS.

902. Có tám thượng y đã được khéo giặt sạch bởi người thợ giặt, tôi đã máng vào ngọn tre rồi đã nâng lá cờ hiệu lên ở không trung.
903. Con Dạ-xoa Abhisammata đã cầm lấy lá cờ hiệu của tôi và đưa lên không trung. Sau khi nhìn thấy lá cờ hiệu phất phơ trong gió, tôi đã khởi lên niềm vui dào dạt.
904. Tại nơi ấy, sau khi làm cho tâm được tịnh tín tôi đã đi đến gần vị Sa-môn. Sau khi đánh lễ vị tỳ khưu ấy, tôi đã hỏi về quả thành tựu của lá cờ hiệu.
905. Vị ấy đã giảng cho tôi về sự sanh khởi nỗi vui mừng và phi lạc của tôi: “Ngươi sẽ luôn luôn thọ hưởng quả thành tựu của lá cờ hiệu ấy.
906. Các con voi, các con ngựa, các cỗ xe, các binh lính và quân đội gồm bốn binh chủng sẽ thường xuyên hộ tống ngươi; điều này là quả báu của việc cúng dường lá cờ hiệu.
907. Sáu mươi ngàn nhạc cụ và những chiếc trống lớn được tô điểm sẽ thường xuyên hộ tống ngươi; điều này là quả báu của việc cúng dường lá cờ hiệu.
908. Có 86.000 nữ nhân đã được trang điểm, được điểm tô với các loại vải nhiều màu sắc, có các bông tai bằng ngọc trai và ngọc ma-ni.
909. Có lông mi cong, có nụ cười, vô cùng yếu điệu, có eo thon, các nàng sẽ thường xuyên vây quanh ngươi; điều này là quả báu của việc cúng dường lá cờ hiệu.
910. Ngươi sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong 30.000 kiếp. Ngươi sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc tám mươi lần.
911. Và ngươi sẽ là đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng cách tính đếm.
912. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.
913. Sau khi mệnh chung ở thế giới chư Thiên, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, được gắn liền với nghiệp phước thiện, ngươi sẽ là thân quyến của Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn).
914. Sau khi từ bỏ 80 koti (tám trăm triệu), nhiều nô tỳ và nhân công, ngươi sẽ xuất gia trong Giáo Pháp của đức Thế Tôn Gotama.
915. Sau khi làm hài lòng đấng Toàn Giác Gotama bậc cao quý dòng Sakyā, ngươi sẽ là Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, có tên là Upavāna.”
916. Việc làm đã được thực hiện ở một trăm ngàn kiếp đã cho tôi nhìn thấy quả báu tại đây. Như là tốc độ của mũi tên khéo được bắn ra, tôi đã thiêu đốt các phiền não của tôi.
917. Trong khi tôi là đấng Chuyển Luân Vương chúa tể của bốn châu lục, các ngọn cờ luôn được kéo lên ở xung quanh (tôi) đến ba do-tuần.
918. Từ khi tôi đã thực hiện việc làm trước đây 100.000 kiếp, tôi không biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường lá cờ hiệu.
919. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.
- Đại đức trưởng lão Upavāna đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Upavāna là phần thứ nhì.

--ooOoo--

23. Saraṇagamaniyattherāpadānaṃ¹

920. Nagare candavatiyā mātipaṭṭhāyako² ahaṃ,
andhā mātā pitā mayhaṃ te posemi ahaṃ tadā.
921. Rahogato nisīditvā evaṃ cintes' ahaṃ tadā:
“Posento mātāpitare pabbajjaṃ na labhāma' ahaṃ.
922. Tamandhakārapihitā³ tividhaggihi ḍayhare,
etādise bhaye⁴ jāte natthi koci vināyako.
923. Buddho loke samuppanno dippati jinasāsaṇaṃ,⁵
sakkā uddharitū⁶ attā puññakamma⁷ jantunā.
924. Uggayha tīṇi saraṇe paripuṇṇāni gopayim,
tena kammaṇa sukatenā paṭimokkhāmi⁸ duggatiṃ.
925. Nisabho nāma samaṇo buddhassa aggasāvako,
tamahaṃ upagantvāna saraṇāgamaṇaṃ gahim.
926. Vassasatasahassāni āyu vijjati tāvade,
tāvata saraṇagamaṇaṃ paripuṇṇaṃ agopayim.
927. Carime vattamānaṃhi saraṇaṃ taṃ anussariṃ,
tena kammaṇa sukatenā tāvatimsaṃ agacch' ahaṃ.
928. Devalokagato santo puññakammaṇaṃ hito,
yaṃ desaṃ⁹ upagacchāmi¹⁰ aṭṭha hetū labhāma' ahaṃ.
929. Disāsu pūjito homi tikkhapañño bhavāma' ahaṃ,
sabbe devānūvattanti amitabhogaṃ labhāma' ahaṃ.
930. Suvaṇṇavaṇṇo sabbattha paṭikanto bhavāma' ahaṃ,
mittānaṃ acalo homi yaso accuggato¹¹ mama.
931. Asītikkhattū devindo devarajjamakārayim,
dibbaṃ sukhaṃ anubhaviṃ accharāhi purakkhato.
932. Pañcasattatikkhattuñca cakkavattī ahoṃ ahaṃ,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
933. Pacchimabhava sampatte puññakammaṇaṃ hito,
pure sāvattiyā jāto mahāsāle su-aḍḍhake.
934. Nagarā nikkhamitvāna dārakehi purakkhato,
hāsakhiḍḍāsamaṅgihaṃ¹² saṅghārāmaṃ upāgamiṃ.
935. Tatth' addasāsiṃ samaṇaṃ vipparamuttaṃ nirūpadhiṃ,
so me dhammadesesi saraṇaṃca adāsi me.

¹ Tisaraṇagamaniyattherāpadānaṃ - Ma;

Tisaraṇāgamaniyattherāpadānaṃ - Syā, PTS.

² mātipaṭṭhāko - Ma;

mātipaṭṭhānako - Syā.

³ mahandhakārapihitā - Ma.⁴ bhaye - Ma, Syā, Se.⁵ dāni sāsanaṃ - Ma, Syā.⁶ uttaritū - PTS, Se.⁷ puññakāmena - Ma, Syā, Se.⁸ parimokkhāmi - PTS.⁹ yaṃ yaṃ desaṃ - Syā.¹⁰ upapajjāmi - Ma, PTS, Se;

upapajjāma - Syā.

¹¹ abbhuggato - Ma.¹² sāyaṃ khiḍḍāsamaṅgihaṃ - Syā;

sahassakhiḍḍāsamaṅgihaṃ - PTS, Se.

23. Ký Sự về Trưởng Lão Saraṇagamaniya:

920. Lúc bấy giờ, tôi đã là người hầu hạ mẹ ở thành phố Candavatī. Mẹ và cha của tôi bị mù, tôi phụng dưỡng họ.

921. Khi ấy, tôi đã đi đến nơi thanh vắng và ngồi xuống, tôi đã suy nghĩ như vậy: “*Trong khi phụng dưỡng mẹ và cha, ta không đạt được sự xuất gia.*”

922. Bị che lấp bởi sự tăm tối ấy, (chúng sanh) bị thiêu đốt bởi ba loại lửa (tham, sân, si). Khi nổi hãi sợ như thế ấy đã sanh khởi, không có người nào là bậc hướng đạo.

923. Đức Phật đã hiện khởi ở thế gian, Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng chiếu sáng. Với người có nghiệp phước thiện thì bản thân có thể tiếp độ được.

924. Tôi đã học tập về ba sự nương nhờ và đã gìn giữ chúng được toàn vẹn. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp, tôi thoát khỏi khổ cảnh.

925. Vị sa-môn tên Nisabha là vị Thịnh Văn hàng đầu của đức Phật. Tôi đã đi đến gặp vị ấy và đã nhận lãnh sự đi đến nương nhờ (thọ trì Tam Quy).

926. Cho đến khi ấy, tuổi thọ được biết là một trăm ngàn năm. Tôi đã gìn giữ sự đi đến nương nhờ được toàn vẹn chừng ấy thời gian.

927. Khi đang ở vào thời điểm cuối cùng, tôi đã tưởng nhớ lại sự nương nhờ ấy. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp, tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

928. Khi đã đạt đến thế giới chư Thiên, được thành tựu về nghiệp phước thiện, bất cứ khu vực nào tôi đi đến tôi đều đạt được tám chủng tử:

929. Tôi được tôn vinh ở mọi phương, tôi có tuệ sắc bén, tất cả chư Thiên đều phục tùng, tôi đạt được của cải vô lượng.

930. Có màu da vàng chói, tôi đều được yêu mến ở mọi nơi, tôi trung thành đối với các bạn hữu tôi, danh vọng của tôi là cao tột.

931. Tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc tám mươi lần. Tôi đã thọ hưởng sự an lạc của cõi trời, đã được các tiên nữ trọng vọng.

932. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương bảy mươi lăm lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

933. Khi đạt đến cuộc sống cuối cùng, được thành tựu về nghiệp phước thiện, tôi đã được sanh ra trong nhà đại bá hộ vô cùng sang trọng ở thành phố Sāvattī.

934. Được những đứa trẻ tháp tùng, tôi đã rời khỏi thành phố. Có được sự cười giỡn vui đùa, tôi đã đi đến tu viện dành cho Hội Chúng.

935. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy vị sa-môn đã được giải thoát, không còn mằm mống tái sanh. Vị ấy đã thuyết giảng Giáo Pháp cho tôi và đã ban sự nương nhờ đến tôi.

936. So 'haṃ sutvāna saraṇaṃ saraṇaṃ me anussariṃ,
ekāsane nisīditvā arahattamaṃ apāpuṇiṃ.
937. Jātiyā sattavassena¹ arahattaṃ apāpuṇiṃ,
upasampādesi² sambuddho guṇamaññāya cakkhumā.
938. Aparimeyye ito kappe saraṇāni agacchi 'haṃ,
tato³ me sukataṃ kammaṃ phalaṃ dassesi me idha.
939. Sugopitaṃ me saraṇaṃ mānasaṃ suppaṇiḥitaṃ,
anubhotvā yasaṃ sabbaṃ pattomhi acalaṃ padaṃ.
940. Yesaṃ sotāvadhānatthi suṇātha mama bhāsato,
ahaṃ⁴ vo kathayissāmi sāmaṃ diṭṭhaṃ padaṃ⁵ mama.
941. “Buddho loka samuppanno vattate jinasāsaṃ,
amatā vāditā bherī sokasallavinodanā.
942. Yathā sakena thāmena puññakkhette anuttare,
adhikāraṃ kareyyātha phassayissatha⁶ nibbutiṃ.
943. Paggayha tīṇi saraṇe pañcasīlāni gopiya,⁷
buddhe cittaṃ pasādetvā dukkhassantaṃ karissatha.
944. Mamopamaṃ karitvāna⁸ sīlāni parigopiya,
aciraṃ arahattaṃ vo sabbepi pāpuṇissatha.”
945. Tevijjo iddhipatto 'mhi cetopariyakovido,
sāvako te mahāvīra caraṇe⁹ vandati sathuno.
946. Aparimeyye ito kappe saraṇaṃ buddhassa gacch' ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi saraṇāgamane phalaṃ.
947. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tisaraṇagamaniyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tisaraṇagamaniyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

24. Pañcasīlasamādāniyattherāpadānaṃ

948. Nagare candavatiyā bhatako ās' ahaṃ tadā,
parakammāyane yutto pabbajjaṃ na labhām' ahaṃ.
949. Tamandhakārapihitā¹⁰ tividhaggīhi¹¹ ḍayhare,
kena nu kho upāyena viṣaṃyutto bhava ahaṃ.
950. Deyyadhammo ca me natthi varāko bhatako ahaṃ,
yannūnāhaṃ pañcasīlaṃ rakkheyyaṃ paripūrayaṃ.

¹ sattame vasse - Ma. ⁶ passayissatha - sabbattha. ⁷ gopaya - PTS, Se.
² upasampādayi - Ma, Syā. ⁸ sammā dhammā bhāvetvāna - Ma.
³ tāva - Syā. ⁹ saraṇo - Ma, Se; saraṇe - PTS.
⁴ atthaṃ - Syā, PTS, Se. ¹⁰ mahandhakārapihitā - Ma, PTS, Se.
⁵ diṭṭhaṃ idaṃ - PTS; diṭṭhapadaṃ - Se. ¹¹ tividhaggī pi - PTS.

936. Sau khi lắng nghe về sự nương nhờ, tôi đây đã tưởng nhớ lại sự nương nhờ của tôi. Tôi đã ngồi ở ngay chỗ ngồi ấy và đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

937. Vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán. Nhận biết đức hạnh (của tôi), đấng Toàn Giác, bậc Hữu Nhân, đã cho (tôi) tu lên bậc trên.

938. Tôi đã đi đến các sự nương nhờ trước đây vô lượng kiếp. Do đó, nghiệp khéo được tôi thực hiện đã cho tôi nhìn thấy quả báu tại đây.

939. Sự nương nhờ của tôi đã được gìn giữ cẩn thận, tâm ý đã khéo được củng cố. Sau khi thọ hưởng mọi thứ danh vọng, tôi đã đạt đến vị thế Bất Động.

940. Những vị nào có sự lắng nghe, xin các vị hãy lắng nghe tôi nói. Tôi sẽ giảng cho các vị về đạo lộ đã được tự thân nhìn thấy của mình.

941. “Đức Phật đã hiện khởi ở thế gian, Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng được hiện hữu. Tiếng trống Bất Tử đã được vỗ lên là sự xua đi các mũi tên sâu muộn.

942. Bằng sức lực của mình, các vị có thể thực hiện hành động hướng thượng ở Phước Điền vô thượng, tương tự như thế, (với năng lực của mình) các vị sẽ chạm đến Niết Bàn.

943. Sau khi đã thọ nhận ba sự nương nhờ, sau khi đã gìn giữ năm giới cấm, sau khi đã làm cho tâm được tịnh tín ở nơi đức Phật, các vị sẽ tiến hành việc chấm dứt khổ đau.

944. Sau khi thực hành tương tự như tôi, sau khi gìn giữ toàn vẹn các giới cấm, không bao lâu sau tất cả các vị cũng sẽ đạt được phẩm vị A-la-hán.”

945. Có được ba minh, tôi đã đạt đến thần thông, và được rành rẽ về tâm của người khác. Bạch đấng Đại Hùng, vị Thịnh Văn của Ngài xin đánh lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư.

946. (Kể từ khi) tôi đã đi đến nương nhờ đức Phật trước đây vô lượng kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc đi đến nương nhờ.

947. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tisaraṇagamaniya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tisaraṇagamaniya là phần thứ ba.

--ooOoo--

24. Ký Sự về Trưởng Lão Pañcasīlasamādāniya:

948. Khi ấy, tôi đã là người làm công ở thành phố Candavatī. Bị vương bận trong việc quán xuyến công việc của người khác, tôi không đạt được sự xuất gia.

949. (Tôi đã suy nghĩ rằng): “Bị che lấp bởi sự tăm tối ấy, (chúng sanh) bị thiêu đốt bởi ba loại lửa (tham, sân, si), vậy thì bằng phương pháp nào, ta có thể được thoát khỏi?”

950. Và ta là người làm công khốn khổ, vật xứng đáng để dâng cúng thì ta không có. Hay là ta nên thọ trì và làm toàn vẹn năm giới cấm?”

951. Anomadassi¹munino nisabho nāma sāvako,
tamahaṃ upasaṅkamma pañcasikkhāpad' aggahiṃ.
952. Vassasatasahassāni āyu vijjati tāvade,
tāvataṃ pañcasīlāni paripuṇṇāni gopayiṃ.
953. Maccukālamhi² sampatte devā assāsanti maṃ,
ratho sahasayutto te mārisāyaṃ³ upaṭṭhito.
954. Vattante⁴ carime citte mama sīlaṃ anussariṃ,
tena kammena sukatenā tātimsaṃ agacch' ahaṃ.
955. Tiṃsakkhattuñca devindo devarajjaṃ akārayiṃ,
dibbaṃ sukhaṃ anubhaviṃ accharāhi purakkhato.
956. Pañcasattatikhattuñca cakkavattī ahoṣ' ahaṃ,
papadesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ.
957. Devalokā cavitvāna sukkamūlena codito,
pure vesāliyaṃ jāto mahāsāle su-aḍḍhake.
958. Vassūpanāyike kāle dippante jinasāsane,
mātā ca me pitā ceva pañcasikkhāpad' aggahaṃ.
959. Saha suten' ahaṃ sīghaṃ mama sīlaṃ anussariṃ,
ekāsane nisīditvā arahattamaṃpāpuṇiṃ.
960. Jātiyā pañcavasso 'haṃ arahattamaṃpāpuṇiṃ,
upasampādayi buddho guṇamaññāya cakkhumā.
961. Paripuṇṇāni gopetvā pañcasikkhāpadān' ahaṃ,
aparimeyye ito kappe vinipātaṃ na gacch' ahaṃ.
962. Svāhaṃ yasamanubhaviṃ tesāṃ silānavāhasā,
kappakoṭimpi kittento kittēyya ekadesakaṃ.
963. Pañcasīlāni gopetvā tayo hetū labhāmahaṃ,
dīghāyuko mahābhogo tikkhapañño bhavāṃ' ahaṃ.
964. Pakittento va⁵ sabbesaṃ adhimattañca⁶ porisaṃ,
bhavābhava saṃsaritvā ete ṭhāne labhāmahaṃ.
965. Aparimeyya sīlesu vattanto jinasāvako,⁷
bhavesu yadi rajjeyya⁸ vipāko kīdiso bhava.

¹ Anomadassissa - Ma, Syā, PTS, Se.

² maccukāle ca - Ma, Syā, PTS.

³ mārisassa - Ma.

⁴ vattate - Syā; sampatte - PTS.

⁵ saṃkittento ca - Ma; pakittente ca - Syā.

⁶ adhimattaṃ va - PTS.

⁷ vattantā jinasāvaka - Ma, Syā.

⁸ rajjeyyaṃ - Ma, Syā; rajjeyyaṃ - PTS.

951. Vị Thinh Văn của bậc Hiền Trí Anomadassī có tên là Nisabha. Tôi đã đi đến gặp vị ấy và đã nhận lãnh năm điều học (về giới).
952. Cho đến khi ấy, tuổi thọ được biết là một trăm ngàn năm. Tôi đã gìn giữ năm giới cấm được toàn vẹn chừng ấy thời gian.
953. Khi thời điểm của tử thân đã đến, chư Thiên an ủi tôi rằng: “*Thưa ngài, có cỗ xe được thặng một ngàn (ngựa) dành cho ngài, nó đã đến rồi.*”
954. Khi tâm cuối cùng đang diễn tiến, tôi đã tưởng nhớ lại giới hạnh của tôi. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp, tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.
955. Và tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi lần. Tôi đã thọ hưởng sự an lạc của cõi trời, đã được các tiên nữ trọng vọng.
956. Tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương bảy mươi lăm lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.
957. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, sau khi mạng chung từ thế giới chư Thiên, tôi đã được sanh ra trong nhà đại bá hộ vô cùng sang trọng ở thành phố Vesālī.
958. Vào thời điểm cận kề mùa mưa, trong lúc Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng đang chói sáng, mẹ và luôn cả cha của tôi đã nhận lãnh năm điều học (về giới).
959. Do việc đã lắng nghe, tôi đã mau chóng tưởng nhớ lại giới hạnh của mình. Tôi đã ngồi ở ngay chỗ ngồi ấy và đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.
960. Vào lúc năm tuổi tính từ khi sanh, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán. Sau khi nhận biết đức hạnh (của tôi), đức Phật, bậc Hữu Nhân, đã cho (tôi) tu lên bậc trên.
961. Sau khi gìn giữ năm điều học (về giới) được toàn vẹn, trong vô lượng kiếp trước đây tôi đã không đi đến đọa xứ.
962. Do nhờ tác động của các giới cấm ấy, tôi đây đã thọ hưởng danh vọng. Trong khi ngợi ca (về quả báu của giới) cho đâu đến một *koṭi* (mười triệu) kiếp, tôi cũng chỉ có thể ngợi ca được một phần nhỏ.
963. Sau khi gìn giữ năm giới cấm, tôi đạt được ba chủng tử: Tôi là người có tuổi thọ, có của cải lớn lao, có tuệ sắc bén.
964. Tôi chỉ đang ngợi ca phần phụ trội trong số toàn thể (quả báu) có liên hệ đến loài người. Sau khi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi đều đạt được các điều này.
965. Vị Thinh Văn của đấng Chiến Thắng là người đang thực hành giới cấm vô số kể, nếu vị ấy vui thích trong các cõi tái sanh thì quả thành tựu sẽ như thế nào?

966. Suciṇṇaṃ me pañcasīlaṃ bhatakena vipassinā,¹
tena sīlen' ahaṃ ajja mocayiṃ² sabbabandhanaṃ.

967. Aparimeyye ito kappe pañcasīlāni gopayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pañcasīlān' idaṃ phalaṃ.

968. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pañcasīlasamādāniyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pañcasīlasamādāniyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

25. Annasaṃsāvakaṭṭherāpadānaṃ

969. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ gacchantaṃ antarāpaṇe,
kañcanagghiyasaṅkāsaṃ dvattiṃsavaralakkhaṇaṃ.

970. Siddhatthaṃ lokapajjotaṃ appameyyaṃ anopamaṃ,
alatthaṃ paramaṃ pītiṃ disvā dantaṃ jutindharaṃ.

971. Sambuddhaṃ abhimantetvā³ bhojayiṃ taṃ mahāmuniṃ,
mahākāruṇiko⁴ nātho⁵ anumodi mamaṃ tadā.

972. Tasmīṃ mahākāruṇike paramassāsakārake,
buddhe cittaṃ pasādetvā kappāṃ saggamhi mod' ahaṃ.

973. Catunavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bhikkhādānass' idaṃ phalaṃ.

974. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Annasaṃsāvako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Annasaṃsāvakaṭṭherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

26. Dhūpadāyakaṭṭherāpadānaṃ

975. Siddhatthassa bhagavato lokajetṭhassa tādino,
kuṭidhūpaṃ⁶ mayā dinnāṃ vippasanna cetasā.

976. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
sabbesampi piyo homi dhūpadānass' idaṃ phalaṃ.

¹ tapassinā - Ma, Syā.

² poṭhayiṃ - PTS.

³ atināmetvā - PTS; abhināmetvā - Ma, Se.

⁴ muni kāruṇiko - Syā, PTS.

⁵ loke - Ma, Syā.

⁶ kuṭidhūpanaṃ - Se.

966. Năm giới cấm đã được thực hành tốt đẹp bởi tôi là người làm công có sự quán sát. Nhờ vào giới hạnh ấy, ngày hôm nay tôi đã cởi bỏ mọi điều trói buộc.

967. (Kể từ khi) tôi đã gìn giữ năm giới cấm trước đây vô lượng kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của năm giới cấm.

968. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pañcasīlasamādāniya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pañcasīlasamādāniya là phần thứ tư.

--ooOoo--

25. Ký Sự về Trưởng Lão Annasamāvaka:

969. Bạc Toàn Giác (Siddhattha) có màu da vàng chói, tựa như cây cột trụ bằng vàng, có ba mươi hai hảo tướng, đang đi ở khu phố chợ.

970. Sau khi nhìn thấy đấng Quang Đăng của thế gian Siddhattha, bậc vô lượng vô song, đấng Quang Minh, bậc đã được rèn luyện, tôi đã đạt được niềm phi lạc tột bậc.

971. Sau khi thỉnh mời bậc Toàn Giác, tôi đã chăm lo bữa ăn đến bậc Đại Hiền Trí ấy. Khi ấy, bậc Đại Bi đấng Bảo Hộ đã nói lời tùy hỷ đến tôi.

972. Sau khi làm cho tâm được tịnh tín ở đức Phật, ở đấng Đại Bi ấy là bậc tạo ra niềm an ủi cao tột, tôi đã sướng vui ở cõi trời một kiếp.

973. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng vật thực.

974. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Annasamāvaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Annasamāvaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

26. Ký Sự về Trưởng Lão Dhūpadāyaka:

975. Với tâm ý trong sạch, tôi đã dâng cúng khói hương ở liêu cốc của đức Thế Tôn Siddhattha, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.

976. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đầu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi đều là đối tượng yêu quý của tất cả; điều này là quả báu của việc dâng cúng khói hương.

¹ Pañcasīlasamādāniya nghĩa là “vị có sự thọ trì (*samādāna*) năm (*pañca*) giới cấm (*sīla*).”

² Annasamāvaka nghĩa là “vị ngợi ca (*saṃsāvaka*) về việc (dâng cúng) vật thực (*anna*).”

977. Catunavute ito kappe yaṃ dhūpaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi dhūpadānass' idaṃ phalaṃ.

978. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Dhūpadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Dhūpādāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

27. Pulinapūjakattherāpadānaṃ

979. Vipassissa bhagavato bodhiyā pādaputtame,
purāṇapulinaṃ¹ chaḍḍetvā² suddhaṃ pulinamākirim.

980. Ekanavute ito kappe yaṃ pulinamadās' ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pulinadānass' idaṃ phalaṃ.

981. Tipaññāse³ ito kappe rājā āsiṃ janādhibhū,⁴
mahāpulina nāmena⁵ cakkavattī mahabbalo.

982. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pulinapūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Pulinapūjakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

28. Uttariyattherāpadānaṃ

983. Candabhāgānadītīre suṃsumāro ahaṃ tadā,
sagocarappasuto 'haṃ⁶ nadītithaṃ agañch' ahaṃ.

984. Siddhattho tamhi samaye sayambhū aggapuggalo,
nadiṃ taritukāmo so nadītithaṃ upāgami.

985. Upāgate ca⁷ sambuddhe ahampi tath' upāgamiṃ,
upagantvāna sambuddhaṃ imaṃ vācaṃ udīrayiṃ.

986. Abhirūha mahāvīra tāressāmi ahaṃ tuvaṃ,
pettikaṃ visayaṃ mayhaṃ anukampa mahāmune.⁸

987. Mama uggajjanaṃ sutvā abhirūhi mahāmuni,
haṭṭho haṭṭhena cittena tāresiṃ lokanāyakaṃ.

988. Nadiyā pārime tīre siddhattho lokanāyako,
assāsesi mamaṃ tattha amataṃ pāpuṇissasi.

¹ purāṇaṃ pulinaṃ - Syā, PTS.

² hitvā - Ma.

³ tiṃsatime - Ma.

⁴ janābhibhū - Syā.

⁵ mahāpulino - Syā, PTS, Se.

⁶ sabhojanapasutāhaṃ - Syā, PTS, Se.

⁷ opāgate - Syā.

⁸ mahāmuni - Ma, Syā, PTS.

977. Kể từ khi tôi đã dâng cúng khói hương trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng khói hương.

978. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Dhūpadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Dhūpadāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

27. Ký Sự về Trưởng Lão Pulinapūjaka:

979. Sau khi bỏ đi lớp cát cũ ở cội cây Bồ Đề tối thượng của đức Thế Tôn Vipassī, tôi đã rải lên lớp cát sạch.

980. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng cát trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng cát.

981. Trước đây năm mươi ba kiếp, tôi đã trở thành đức vua cai quản dân chúng, là vị Chuyển Luân Vương tên Mahāpulina có oai lực lớn lao.

982. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pulinapūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pulinapūjaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

28. Ký Sự về Trưởng Lão Uttariya:

983. Lúc bấy giờ, tôi là con cá sấu ở bờ sông Candabhāgā. Gắn bó với khu vực kiếm ăn của mình, tôi đã đi đến bến đò của con sông.

984. Vào thời điểm ấy, bậc Tự Chủ Siddhattha, nhân vật cao cả ấy, có ý định vượt qua dòng sông nên đã đi về phía bến đò của con sông.

985. Và khi đấng Toàn Giác tiến đến gần, tôi cũng đã tiến đến gần nơi ấy. Tôi đã đi đến gần bậc Toàn Giác và đã thốt lên lời nói này:

986. “*Bạch đấng Đại Anh Hùng, xin hãy ngự lên (ở lưng), tôi sẽ đưa Ngài sang (sông) là địa phận thuộc về tôi do tổ tiên truyền lại. Bạch đấng Đại Hiền Trí, xin hãy thương xót (đến tôi).*”

987. Nghe được tiếng kêu gào của tôi, bậc Đại Hiền Trí đã ngự lên (ở lưng). Được mừng rỡ, với tâm mừng rỡ tôi đã đưa đấng Lãnh Đạo Thế Gian sang (sông).

988. Ở bờ bên kia của dòng sông, tại nơi ấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian Siddhattha đã an ủi tôi rằng: “*Ngươi sẽ đạt được Bất Tử.*”

¹ Dhūpadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) khói hương (dhūpa), tức là xông khói có mùi thơm.”

² Pulinapūjaka nghĩa là “vị cúng dường (pūjaka) cát (pulina).”

989. Tamhā kāyā cavitvāna devalokaṃ agacchahaṃ,
dibbaṃ sukhaṃ anubhaviṃ accharāhi purakkhato.

990. Sattakkhattuñca devindo devarajjaṃ akās' ahaṃ,
tīnikkhattuṃ cakkavattī mahiyā issaro ahuṃ.

991. Vivekamanuyutto 'haṃ nipako ca susaṃvuto,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.

992. Catunavute ito kappe tāresim̐ yaṃ narāsabhaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi tārāṇāya¹ idaṃ phalaṃ.

993. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Uttariyo² thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Uttariyattherassa³ apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

29. Ekañjalikattherāpadānaṃ

994. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ gacchantaṃ antarāpane,
vipassiṃ satthavāhaggaṃ naravīraṃ vināyakaṃ.

995. Adantadamakaṃ⁴ tādiṃ mahāvādiṃ mahāmatim̐,⁵
disvā pasanno sumano ekañjalimakās' ahaṃ.

996. Ekanavute ito kappe yamañjaliṃ kariṃ⁶ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi añjalissa idaṃ phalaṃ.

997. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekañjaliko thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Ekañjalikattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

30. Khomadāyakattherāpadānaṃ

998. Nagare bandhumatiyā ahoṣim̐ vāṇijo tadā,
ten' eva dāraṃ posemi ropemi bījasampadaṃ.

999. Rathiyaṃ paṭipannassa vipassissa mahesino,
ekaṃ khomaṃ mayā dinnāṃ kusalatthāya satthuno.

¹ taraṇāya - Ma, Syā, PTS, Se.

² uttiyo - Ma, Syā, PTS.

³ uttiya - Ma, Syā, PTS.

⁴ damanaṃ - Ma, Syā, PTS; daminaṃ - Se.

⁵ mahāmuniṃ - PTS.

⁶ añjalimakariṃ - Ma, Syā.

989. Sau khi chết đi lìa bỏ thân ấy, tôi đã đi đến thế giới chư Thiên. Tôi đã thọ hưởng sự an lạc của cõi trời, đã được các tiên nữ trọng vọng.

990. Và tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc bảy lần. Tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương chúa tể của trái đất ba lần.

991. Gắn bó với sự độc cư, cẩn trọng, và khéo thu thúc, tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

992. (Kể từ khi) tôi đã đưa đấng Nhân Ngư sang (sông) trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc đưa sang (sông).

993. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Uttariya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Uttariya là phần thứ tám.

--ooOoo--

29. Ký Sự về Trưởng Lão Ekañjalika:

994. (Tôi đã nhìn thấy) bậc Toàn Giác Vipassī có màu da vàng chói, đấng Xa Phu cao quý, vị Anh Hùng của nhân loại, đấng Hương Đạo đang đi ở khu phố chợ.

995. Sau khi nhìn thấy vị Huấn Luyện Viên cho người chưa được huấn luyện, bậc Đại Hùng Biện, đấng Đại Trí như thế ấy, được tịnh tín, tôi đã chấp tay lại với tâm ý vui mừng.

996. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc chấp tay ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc chấp tay.

997. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekañjalika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekañjalika là phần thứ chín.

--ooOoo--

30. Ký Sự về Trưởng Lão Khomadāyaka:

998. Lúc bấy giờ, tôi đã là người thương buôn ở thành phố Bandhumatī. Chính nhờ thế, tôi cấp dưỡng người vợ và gieo trồng sự thành tựu về nhân lành.

999. Trong khi bậc Đại Ẩn Sĩ Vipassī đang đi ở trên đường, tôi đã dâng cúng đến bậc Đạo Sư một tấm vải sợi lanh nhằm mục đích hành thiện.

¹ Ekañjalika nghĩa là “vị có một lần (eka) chấp tay (añjali).”

1000. Ekanavute ito kappe yaṃ khomaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi khomadānass' idaṃ phalaṃ.

1001. Sattavīse¹ ito kappe eko sindhavasandano,
sattaratanasampanno catudīpamhi issaro.

1002. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Khomadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Khomadāyakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Subhūti upavāno ca saraṇo sīlagāhako,
annasaṃsāvako dhūpo pulino uttariyena² ca.
Añjali khomadāyī ca daseva tatiye gaṇe,
pañcāsīti satam vuttā gāthāyo sabbapiṇḍitā.

Subhūtivaggo tatiyo.

(Catutthaṃ bhāṇavāraṃ).

--ooOoo--

IV. KUṆḌADHĀNAVAGGO

31. Kuṇḍadhānattherāpadānaṃ

1003. Sattāhaṃ paṭisallinaṃ sayambhuṃ aggapuggalaṃ,
pasannacitto sumano buddhassetthaṃ upaṭṭhahim.

1004. Vuṭṭhitaṃ kālamaññāya padumuttaraṃ mahāmuniṃ,
mahantaṃ³ kadalikaṇṇiṃ gahetvā upagañch' ahaṃ.

1005. Paṭiggahetvā⁴ bhagavā taṃ phalaṃ⁵ lokanāyako,
mama cittaṃ pasādentō paribhuñji mahāmuni.

1006. Paribhuñjivāna sambuddho satthavāho anuttaro,
sakāsane⁶ nisīditvā imā gāthā abhāsatha:

1007. “Ye vasanti sametāro⁷ yakkhā imamhi pabbate,
araññe bhūtabhavyāni⁸ suṇantu vacanaṃ mama.

1008. Yo so buddhaṃ upaṭṭhāsi migarājāva kesarī,⁹
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.

¹ sattarase - Ma.

⁵ sabbaññū - Ma, Syā, Se.

⁶ ekāsane - Se.

² uttiyena - Ma, Syā, PTS.

⁷ ye ca santi samitāro - Ma, Syā, Se.

³ mahantaṃ - Syā, PTS.

⁸ bhūtagaṇā sabbe - Syā.

⁴ paṭiggahesi - Syā, Se.

⁹ migarājāva kesariṃ - Ma, Syā.

1000. Kể từ khi tôi đã dâng cúng tấm vải sợi lanh trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng tấm vải sợi lanh.

1001. Trước đây hai mươi bảy kiếp, tôi đã là Sindhavasandana, vị chúa tể độc nhất ở bốn châu lục, được thành tựu bảy loại báu vật.

1002. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Khomadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Khomadāyaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Vị Subhūti, vị Upavāna, vị có sự nương nhờ, vị gìn giữ giới, vị ngợi ca về vật thực, vị (cúng dường) khói hương, vị (dâng cúng) cát, cùng với vị Uttariya, vị có sự chấp tay, và vị dâng cúng tấm vải sợi lanh, chính là mười (ký sự) thuộc phần thứ ba. Một trăm tám mươi lăm câu kệ đã được nói lên và tất cả đã được gộp chung lại.

Phẩm Subhūti là phẩm thứ ba.

(Tụng phẩm thứ tư).

--ooOoo--

IV. PHẨM KUṆḌADHĀNA:

31. Ký Sự về Trưởng Lão Kuṇḍadhāna:

1003. Vào lúc đấng Tự Chủ, nhân vật cao cả thiên tịnh bảy ngày, với tâm tịnh tín, với ý vui mừng tôi đã hầu cận đức Phật tối thượng.

1004. Sau khi biết được thời điểm bậc Đại Hiền Trí Padumuttara đã xuất khỏi (thiền), tôi đã cầm lấy nải chuối lớn và đã đi đến gần (Ngài).

1005. Đức Thế Tôn, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, đã thọ nhận trái cây ấy. Trong lúc làm cho tâm tôi được tịnh tín, bậc Đại Hiền Trí đã thọ dụng (trái cây ấy).

1006. Sau khi thọ dụng, đấng Toàn Giác, bậc Xa Phu vô thượng đã ngồi xuống ở chỗ ngồi của mình và đã nói lên những lời kệ này:

1007. *“Các cộng đồng Dạ Xoa nào sống ở ngọn núi này, các hạng chúng sanh nào sống ở rừng hãy lắng nghe lời nói của Ta.*

1008. *Ngươi nào đã hầu cận đức Phật, tựa như con sư tử vua của loài thú, Ta sẽ tán dương ngươi ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*

¹ *Khomadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) tấm vải sợi lanh (*khoma*).”

1009. So 'yamekādasakkhattuṃ¹ devarājā bhavissati,
catuttiṃsakkhattuñca² cakkavattī bhavissati.
1010. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena satthā loke bhavissati.
1011. Akkositvāna samaṇe sīlavante anāsavo,
pāpakammavipākena nāmadheyyaṃ labhissati.
1012. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
kuṇḍadhānoti nāmena sāvako so bhavissati.
1013. Pavivekamanuyutto jhāyī jhānarato ahaṃ,
tosayitvāna satthāraṃ viharāmi anāsavo.
1014. Sāvakaḅgehi³ parivuto bhikkhusaṅghapurakkhato,
bhikkhusaṅghe nisīditvā salākaṃ gāhayī jino.
1015. Ekaṃsaṃ cīvaraṃ katvā vanditvā lokanāyakaṃ,
vadataṃ varassa purato paṭhamaṃ aggahe's' ahaṃ.
1016. Tena kammena bhagavā dasasahassīpakampako,
bhikkhusaṅghe nisīditvā aggaṭṭhāne⁴ ṭhapesi maṃ.
1017. Viriyaṃ me dhuradhorayaṃ yogakkhemādhivāhanaṃ,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.
1018. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kuṇḍadhāno thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Kuṇḍadhānattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

32. Sāgatattherāpadānaṃ

1019. Sobhito nāma nāmena ahoṣiṃ brāhmaṇo tadā,
purakkhato sasissehi ārāmaṃ agamās' ahaṃ.
1020. Bhagavā tamhi samaye bhikkhusaṅghapurakkhato,
ārāmadvārā nikkhamma aṭṭhāsi purisuttamo.
1021. Tamaddasāsīṃ sambuddhaṃ dantaṃ dantapurakkhataṃ,
sakaṃ cittaṃ pasādetvā santhaviṃ lokanāyakaṃ.

¹ ekādasañcakkhattuṃ so - Ma, Syā.

² catuttiṃsatikkhattuñca - Ma, Syā, PTS, Se.

³ sāvakehi - Ma, Syā, Se

⁴ agge ṭhāne - PTS.

1009. Người này đây sẽ trở thành vị Thiên Vương mười một lần. Và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương ba mươi bốn lần.

1010. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

1011. Người này sẽ mắng nhiếc các vị sa-môn có giới hạnh không còn lậu hoặc, và sẽ nhận lấy biệt danh do quả thành tựu của ác nghiệp.

1012. (Người này) sẽ trở thành Thinh Văn của bậc Đạo Sư, là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, có tên là Kuṇḍadhāna.”

1013. Được gắn bó với sự cô tịch, chứng thiền, thỏa thích về thiền, tôi đã làm vui lòng bậc Đạo Sư và tôi sống không còn lậu hoặc.

1014. Được các vị Thinh Văn hàng đầu vây quanh, được Hội Chúng tỳ khuru tháp tùng, đấng Chiến Thắng đã ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khuru và đã bảo người rút thẻ bốc thăm.

1015. Sau khi đập y một bên vai, tôi đã đánh lễ đấng Lãnh Đạo Thế Gian, và ở trước bậc Cao Quý trong số các vị đang thuyết giảng tôi đã rút được (thẻ bốc thăm) đầu tiên.

1016. Do việc làm ấy, đức Thế Tôn, bậc làm rung động mười ngàn (thế giới), đã ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khuru và đã thiết lập tôi vào vị thế hàng đầu.

1017. Tôi có sự tinh tấn, có khả năng tiến hành các phận sự là điều kiện đưa đến sự an ổn khỏi các điều ràng buộc. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

1018. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kuṇḍadhāna đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kuṇḍadhāna là phân thứ nhất.

--ooOoo--

32. Ký Sự về Trưởng Lão Sāgata:

1019. Lúc bảy giờ, tôi đã là vị Bà-la-môn tên Sobhita. Được tháp tùng bởi những người học trò của mình, tôi đã đi đến tu viện.

1020. Vào thời điểm ấy, được tháp tùng bởi Hội Chúng tỳ khuru, đức Thế Tôn bậc Tối Thượng Nhân sau khi bước ra khỏi cổng tu viện đã đứng lại.

1021. Tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác bậc đã được rèn luyện ấy được tháp tùng bởi các vị đã được rèn luyện. Sau khi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín, tôi đã ngợi ca đấng Lãnh Đạo Thế Gian rằng:

1022. “Ye keci pādapā sabbe mahiyā te virūhare,
buddhimanto tathā sattā rūhanti jinasāsane.
1023. Satthavāho ’si sappañño mahesī¹ bahuke jane,
vipathā uddharitvāna pathaṃ ācikkhase tuvaṃ.
1024. Danto dantaparikiṇṇo² jhāyī jhānaratehi ca,
ātāpī pahitattehi upasantehi tādihi.
1025. Alaṅkato parisāhi³ puññañāṇehi⁴ sobhasi,
pabhā niddhāvate tuyhaṃ suriyodayane⁵ yathā.
1026. Pasannacittaṃ disvāna mahesī padumuttaro,
bhikkhusaṅghe ṭhito satthā imā gāthā abhāsatha.
1027. Yo so hāsaṃ janetvāna mamaṃ kittesi brāhmaṇo,
kappānaṃ satahassaṃ devaloke ramissati.
1028. Tusitā hi cavitvāna sukkamūlena codito,
gotamassa bhagavato sāsane pabbajissati.
1029. Tena kammena sukatenā⁶ arahattaṃ labhissati,⁷
sāgato nāma nāmena hessati satthusāvako.
1030. Pabbajitvāna kāyena pāpakammaṃ vivajjayiṃ,
vacīduccaritaṃ hitvā ājīvaṃ parisodhayiṃ.
1031. Evaṃ viharamāno ’haṃ tejodhātūsu kovido,
sabbāsave pariññāya viharāmi anāsavo.
1032. Paṭisambhidā catasso vimokkhā’pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sāgato thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sāgatatherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

33. Mahākaccānattherāpadānaṃ*

1033. Padumuttaranāthassa padumaṃ nāma cetiyaṃ,
silāsaṃ⁸ kārayitvā suvaṇṇenābhilepayiṃ.
1034. Ratanāmayachattañca paggayha vālavījanīṃ,
buddhassa abhiropesiṃ lokabandhussa tādino.

¹ panesi - PTS.

² dantapurakkhato - Syā.

³ parisato - Syā, PTS, Se.

⁴ sahaṅgāṇehi - PTS.

⁵ suriyo ’bbhaghane - PTS.

⁶ tuṭṭhahaṭṭhaṃ labhissati - Syā;
vimbakapasuto hutvā - PTS.

⁷ pabbajitvāna sāsane - Syā.

⁸ silāpaṭaṃ - Syā; sīhāsanaṃ - PTS.

* Theragāthathakathāya visadisāṃ Apadānaṃ
dissate. Iminā nāmena aññamapadānaṃ catupaññāsatiṃ vagge vijjate.

1022. “Những loại nào là thảo mộc, tất cả các loại ấy đều tăng trưởng ở trên đất. Tương tự như thế, các chúng sanh có sự giác ngộ được phát triển ở trong Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng.

1023. Ngài là bậc Xa Phu có trí tuệ và là bậc Đại Ấn Sĩ đối với đám đông dân chúng. Ngài nâng đỡ họ ra khỏi con đường sai trái và nói cho họ về Đạo Lộ.

1024. Ngài là bậc đã được rèn luyện được vây quanh bởi các vị đã được rèn luyện, là bậc chứng thiên cùng với các vị được thỏa thích về thiên, là bậc có sự nhiệt tâm cùng với những vị có tính khăng quyết và an tịnh như thế ấy.

1025. Được tô điểm bởi đoàn tùy tùng có phước đức và trí tuệ, Ngài chói sáng. Hào quang của Ngài tỏa ra giống như (ánh sáng) trong lúc mặt trời mọc.”

1026. Sau khi nhìn thấy tâm đã được tịnh tín (của tôi), bậc Đại Ấn Sĩ Padumuttara đứng ở Hội Chúng tỳ khưu đã nói lên những lời kệ này:

1027. “Người Bà-la-môn nào đã khởi lên niềm vui và đã tán dương về Ta, người ấy sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong một trăm ngàn kiếp.

1028. Bởi vì sau khi mệnh chung từ cõi trời Đâu Suất, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch (người ấy) sẽ xuất gia trong Giáo Pháp của đức Thế Tôn Gotama.

1029. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp, (người ấy) sẽ đạt được phẩm vị A-la-hán, sẽ trở thành Thinh Văn của bậc Đạo Sư, và sẽ có tên là Sāgata.”

1030. Sau khi xuất gia, tôi đã lìa bỏ ác nghiệp bằng thân. Sau khi dứt bỏ nết xấu về lời nói, tôi đã làm thanh tịnh về sự nuôi mạng sống.

1031. Trong khi sống như vậy, tôi được rành rẽ về các bản thể của (đề mục) lửa. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

1032. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sāgata đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sāgata là phần thứ nhì.

--ooOoo--

33. Ký Sự về Trưởng Lão Mahākaccāna:

1033. Ngôi bảo tháp của đấng Bảo Hộ Padumuttara tên là Paduma. Tôi đã cho xây dựng bảo tọa bằng đá và đã cho thếp vàng.

1034. Sau khi nâng cao chiếc lọng che làm bằng châu báu và chiếc quạt lông đuôi bò, tôi đã dâng đến đức Phật là đấng quyền thuộc của thế gian như thế ấy.

1035. Yāvatā devatā bhumṃā sabbe sannipatuṃ tadā,
ratanāmayachattānaṃ¹ vipākaṃ kathayissati.
1036. Tañca sabbaṃ suṇissāma kathayantassa satthuno,
bhīyyo hāsaṃ janeyyāma sammāsambuddhasāsane.
1037. Hemāsane nisīditvā sayambhū aggapuggalo,
bhikkhusaṅghaparibbūḷho² imā gāthā abhāsatha.
1038. Yen' idaṃ āsanaṃ dinnaṃ sovaṇṇaratanāmayam,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
1039. Tiṃsakappāni devindo devarajjaṃ karissati,
samantā yojanasataṃ ābhāyābhivhāvissati.
1040. Manussalokaṃ āgantvā cakkavatti bhavissati,
pabhassaroti nāmena uggatejo bhavissati.
1041. Divā vā yadi rattim sataraṃsīva uggato,
samantā aṭṭharatanaṃ ujjotessati khattiyo.
1042. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.
1043. Tusitā hi cavitvāna sukkamūlena codito,
kaccāno nāma nāmena brahmabandhu bhavissati.
1044. So pacchā pabbajitvāna arahā³ hessat' anāsavo,
gotamo lokapajjoto aggaṭṭhāne ṭhapessati.
1045. Saṅkhittapucchitaṃ pañhaṃ vitthārena kathessati,
kathayanto ca taṃ pañhaṃ ajjhāsaṃ⁴ pūrayissati.⁷⁵
1046. Aḍḍhe kule⁶ abhijāto brāhmaṇo mantapāragū,
ohāya dhanadhaññāni pabbajim anagāriyaṃ.
1047. Saṅkhittenapi pucchante vitthārena katham' ahaṃ,
ajjhāsaṃ⁴ tesam pūremi tosemi dipaduttamaṃ.
1048. Tosito me mahāvīro sayambhū aggapuggalo,
bhikkhusaṅghe nisīditvā etadagge ṭhapesi maṃ.
1049. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Mahākaccāno thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Mahākaccānattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

¹ ratanāsanachattānaṃ - Syā, PTS.

² paribyuḷho - Syā.

³ buddho - Syā.

⁴ ajjhāsayam - Ma, Syā.

⁵ puressati - Syā.

⁶ addhakule - Syā.

1035. Khi ấy, cho đến chư Thiên ở địa cầu tất cả đã tụ hội lại (nói rằng): “Ngài sẽ thuyết giảng về quả thành tựu của những chiếc lọng che làm bằng châu báu.

1036. Và khi bậc Đạo Sư đang thuyết giảng, chúng ta sẽ lắng nghe tất cả điều ấy. Chúng ta có thể làm sanh khởi niềm vui thích hơn nữa đối với Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.”

1037. Được vây quanh bởi Hội Chúng tỳ khưu, đấng Tự Chủ, nhân vật cao cả, sau khi ngồi xuống ở bảo tọa bằng vàng đã nói lên những lời kệ này:

1038. “Bảo tọa làm bằng vàng và châu báu này được dâng cúng bởi người nào, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

1039. Người ấy sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi kiếp và sẽ ngự trị khu vực xung quanh một trăm do-tuần bằng hào quang.

1040. Sau khi đi đến thế giới nhân loại, (người ấy) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương tên Pabhassara và sẽ có oai lực nổi bật.

1041. Dầu là ban ngày hoặc ban đêm, vị Sát-đế-ly sẽ rực sáng ở xung quanh tám ratana (hai mét), tựa như mặt trời đã mọc lên.

1042. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

1043. Sau khi mệnh chung từ chính cõi trời Đâu Suất, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch (người ấy) sẽ trở thành thân quyến của đấng Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn) với tên là Kaccāna.

1044. Về sau, người ấy sẽ xuất gia và sẽ trở thành vị A-la-hán, không còn lậu hoặc. Đức Gotama, đấng Quang Đăng của thế gian, sẽ thiết lập vào vị thế hàng đầu.

1045. (Người ấy) sẽ giảng giải một cách chi tiết về câu hỏi đã được hỏi một cách tóm tắt. Và trong khi giảng giải về câu hỏi ấy, (người ấy) sẽ làm thỏa mãn tâm tư (của người hỏi).”

1046. Được sanh ra cao quý trong gia tộc giàu có, tôi đã là vị Bà-la-môn thông thạo về chú thuật. Sau khi từ bỏ các tài sản và lúa gạo, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

1047. Tôi giảng giải một cách chi tiết cho những người đang hỏi cho đầu (hỏi) một cách tóm tắt. Tôi làm thỏa mãn tâm tư của những người ấy, tôi làm cho bậc Tối Thượng Nhân hoan hỷ.

1048. Được hoan hỷ về tôi, đấng Đại Hùng, bậc Tự Chủ, nhân vật cao cả, sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu, đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng.

1049. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mahākaccāna đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mahākaccāna là phần thứ ba.

--ooOoo--

34. Kāḷudāyittherāpadānaṃ

1050. Padumuttarabuddhassa¹ lokajetṭhassa tādino,
addhānaṃ paṭipannassa carato cārikaṃ tadā.
1051. Suphullaṃ padumaṃ gayha uppalaṃ mallikañcahaṃ,
paramannaṃ gahetvāna adāsīṃ satthuno ahaṃ.
1052. Paribhuñji mahāvīro paramannaṃ subhojanaṃ,
tañca pupphaṃ gahetvāna janassa² sampadassayī.
1053. “Itṭhaṃ kantaṃ piyaṃ³ loke jalajaṃ pupphamuttamaṃ,
sudukkaraṃ tena kataṃ yo⁴ me pupphaṃ adās’ idaṃ.⁵”
1054. Yo pupphamabhiropesi paramannañcadāsī me,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
1055. Dasa c’ aṭṭhakkhattuṃ so⁶ devarajjaṃ karissati,
uppalaṃ padumañcāpi mallikañca taduttari.
1056. Assa puñṇavipākena dibbagandhasamāyutaṃ,
ākāse chadanaṃ katvā dhārayissati tāvade.
1057. Pañcavīsattikkhattuñca cakkavattī bhavissati,
pathavyā rajjaṃ pañcasataṃ vasudhaṃ āvasissati.
1058. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma gottena satthā loke bhavissati.
1059. Sakakammābhiraddho so sukkamūlena codito,
sakyānaṃ nandijanano⁷ ñātibandhu bhavissati.
1060. So pacchā pabbajitvāna sukkamūlena codito,
sabbāsave pariññāya nibbāyissat’ anāsavo.
1061. Paṭisambhidā c’ anuppattaṃ katakiccamanāsavaṃ,
gotamo lokabandhu so⁸ etadagge ṭhapessati.
1062. Padhānapahitatto so upasanto nirūpadhi,
udāyī nāma nāmena hessati satthusāvako.”
1063. Rāgo doso ca moho ca⁹ māno makkho ca dhaṃsito,
sabbāsave pariññāya viharāmi anāsavo.
1064. Tosayīncāpi sambuddhaṃ ātāpī nipako ahaṃ,
pamodito ca¹⁰ sambuddho etadagge ṭhapesi maṃ.
1065. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kāḷudāyī thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Kāḷudāyittherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ padumuttarassa buddhassa - Syā, PTS.

² jinassa - Syā.

³ kantayidaṃ - Syā; kantaṃ ciraṃ - PTS.

⁴ yaṃ - Ma, Syā.

⁵ adāsī so - Syā, PTS, Se. ⁷ nandijanako - Syā.

⁸ taṃ - Ma, Syā.

⁶ dasa aṭṭha cakkhattuṃ so - Ma;

dasamaṭṭhakkhattuñca so - Syā;

dasa c’ aṭṭha cakkhattuṃ so - PTS.

⁹ cittaṃ ca suvimuttaṃ me - PTS.

¹⁰ pāsādito ca - Ma, Syā.

34. Ký Sự về Trưởng Lão Kāḷudāyī:

1050. Lúc bấy giờ, đức Phật Padumuttara, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy đang đi du hành đường xa.

1051. Sau khi cầm lấy đóa sen hồng khéo được nở rộ, cùng với đóa sen xanh và bông hoa nhài, tôi đã cầm lấy món cơm thượng hạng và đã dâng cúng đến bậc Đạo Sư.

1052. Đấng Đại Hùng đã thọ dụng món cơm thượng hạng có thức ăn tuyệt hảo. Và Ngài đã cầm lấy bông hoa ấy rồi đã đưa ra cho dân chúng xem. (Ngài nói):

1053. “*Hoa sen là là loài hoa tối thượng, đáng quý, đáng mến, đáng yêu ở thế gian. Người nào đã dâng cúng bông hoa này đến Ta, người ấy đã làm được việc làm vô cùng khó khăn.*

1054. *Người nào đã dâng lên bông hoa và đã dâng cúng món cơm thượng hạng đến Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*

1055. *Người ấy sẽ cai quản Thiên quốc mười tám lần. Sẽ có hoa sen xanh, luôn cả sen hồng, và hoa nhài ở phía bên trên người ấy.*

1056. *Do quả thành tựu về phước báu của người này, tức thời sẽ có chiếc lọng che đượm mùi hương cõi trời được tạo ra và sẽ được duy trì ở trên không trung.*

1057. *(Người ấy) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương hai mươi lăm lần, và sẽ ngự trị năm trăm quốc độ thuộc đất liền ở trái đất.*

1058. *Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, thuộc dòng dõi, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.*

1059. *Được hài lòng với nghiệp của chính mình, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, (người ấy) sẽ trở thành bà con quyến thuộc, là nguồn đem lại niềm hoan hỷ cho dòng họ Sakya.*

1060. *Về sau, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, người ấy sẽ xuất gia. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, (người ấy) sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.*

1061. *Đấng quyến thuộc của thế gian Gotama ấy sẽ thiết lập vị đã đạt được các (tuệ) phân tích, có phạm sự đã được làm xong, không còn lậu hoặc (ấy) vào vị thế tối thắng.*

1062. *Có tính khảng quyết về sự nỗ lực, được an tịnh, không còn mầm mống tái sanh, người ấy sẽ trở thành Thịnh Vãn của bậc Đạo Sư, (và sẽ) có tên là Udāyī.”*

1063. Tham, sân, si mê, ngã mạn, và gièm pha đều bị tiêu hoại. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

1064. Là người có sự tinh cần, cẩn trọng, tôi cũng đã làm vui lòng đấng Toàn Giác. Và đấng Toàn Giác, được hoan hỷ, đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng.

1065. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kāḷudāyī đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kāḷudāyī là phần thứ tư.

--ooOoo--

35. Mogharājattherāpadānaṃ

1066. Atthadassī tu bhagavā sayambhū aparājito,
bhikkhusaṅghaparibbūlho¹ rathiyaṃ paṭipajjatha.
1067. Sissehi samparivuto gharamhā abhinikkhamiṃ,
nikkhamitvānaṃ tatha addasaṃ lokanāyakaṃ.
1068. Abhivādiya² sambuddhaṃ sire katvāna añjaliṃ,
sakaṃ cittaṃ pasādetvā santhaviṃ lokanāyakaṃ.
1069. “Yāvata rūpino sattā arūpī vā asaṅṅino,
sabbe te tava ñāṇamhi anto honti samogadhā.³”
1070. Sukhumacchikajālena⁴ udakaṃ yo parikkhipe,
ye keci udae pāṇā anto jāle bhavanti te.
1071. Yesaṅca cetanā atthi rūpino ca arūpino,
sabbe te tava ñāṇamhi anto honti samogadhā.³
1072. Samuddharas’ imaṃ lokaṃ andhakārasamākulaṃ,
tava dhammaṃ suṇitvāna kaṅkhāsotaṃ taranti te.
1073. Avijjānivuto loko andhakārena otthaṭo,
tava ñāṇamhi jotante andhakārā padhaṃsitā.
1074. Tuvaṃ cakkhū ’si sabbesaṃ mahātamaṃ udano,
tava dhammaṃ suṇitvāna nibbāyati bahujjano.”
1075. Piṭharaṃ⁵ pūrayitvāna madhukhuddaṃ⁶ aneḷakaṃ,
ubhohatthehi paggayha upanesiṃ mahesino.
1076. Paṭigaṇhi mahāvīro sahatthena⁷ mahā-isi,
bhuñjitvā taṅca sabbaññū vehāsaṃ nabhamuggami.
1077. Antalikkhe ṭhito sathā atthadassī narāsabho,
mama cittaṃ pasādentō imā gāthā abhāsatha.
1078. “Yen’ idaṃ thavitaṃ ñāṇaṃ buddhassettho ca thomito,
tena cittappasādena duggatiṃ so na gacchati.
1079. Catuddasakkhattuṃ⁸ so devarajjaṃ karissati,
pathavyā rajjaṃ⁹ atthasataṃ vasudhaṃ āvasissati.

¹ paribyūlho - Ma, Syā.

² abhivādetvāna - Syā, PTS.

³ samāhaṭā - PTS.

⁴ sukhumacchikena jālena - Syā, PTS.

⁵ puṭakaṃ - Ma; putaraṃ - Syā.

⁶ madhuṃ khuddaṃ - Syā.

⁷ subhakena - Syā, PTS, Se.

⁸ catuddasaṅca khattuṃ - Ma, PTS;

catusatthiṅca khattuṃ - Syā.

⁹ padesarajjattasataṃ - Syā, PTS, Se.

35. Ký Sự về Trưởng Lão Mogharāja:

1066. Lúc bấy giờ, bậc Toàn Giác Atthadassī, đấng Tụ Chủ, bậc không bị đánh bại đã bước đi ở trên đường lộ, được Hội Chúng tỳ khu tu tháp tùng.

1067. Được tùy tùng bởi những người học trò, tôi đã lìa khỏi căn nhà. Sau khi đi ra khỏi nơi ấy, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

1068. Sau khi đánh lễ bậc Toàn Giác, tôi đã chấp tay lên ở đầu. Sau khi làm cho tâm của mình được tịnh tín, tôi đã ngợi ca đấng Lãnh Đạo Thế Gian:

1069. *“Cho đến các chúng sanh thuộc sắc giới, vô sắc giới, hoặc vô tưởng, tất cả các chúng sanh ấy đều được bao gồm ở trong trí tuệ của Ngài.*

1070. *Người nào dùng tấm lưới nhỏ vây quanh nước, bất cứ loài sinh vật nào ở trong nước chúng đều ở trong tấm lưới.*

1071. *Chúng sanh thuộc sắc giới và vô sắc giới là có tâm tư, tất cả các chúng sanh ấy đều được bao gồm ở trong trí tuệ của Ngài.*

1072. *Ngài tiếp độ thế gian đây đây tằm tôi này. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của Ngài, bọn họ vượt qua được luồng (suy nghĩ về) hoài nghi.*

1073. *Thế gian bị bao trùm bởi vô minh, bị tràn ngập bởi bóng tối. Trong khi trí tuệ của Ngài đang chiếu sáng, các bóng tối đều bị tiêu diệt.*

1074. *Ánh mắt của Ngài là sự xua đi bóng tối lớn lao của tất cả (chúng sanh). Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của Ngài, nhiều người được Niết Bàn.*

1075. Sau khi đã đổ đầy mật ong tinh khiết vào cái hũ, tôi đã nâng lên bằng cả hai tay và đã dâng đến bậc Đại Ấn Sĩ.

1076. Đấng Đại Hùng, bậc Đại Ấn Sĩ đã tự tay thọ nhận. Và sau khi thọ dụng (mật ong) ấy, đấng Toàn Tri đã bay lên khoảng không ở bầu trời.

1077. Đứng ở trên không trung, bậc Đạo Sư Atthadassī đấng Nhân Ngưu, trong khi làm tâm của tôi được tịnh tín, đã nói lên những lời kệ này:

1078. *“Người nào đã tán dương trí tuệ này, đã ngợi ca đức Phật tối thượng, do sự tịnh tín ấy ở trong tâm người ấy không đi đến chốn khổ đau.*

1079. *Người ấy sẽ cai quản Thiên quốc mười bốn lần và sẽ ngự trị tám trăm quốc độ thuộc đất liền ở trái đất.*

1080. Atha pañcasatakkhattuṃ¹ cakkavattī bhavissati,
padesarajjamasāṅkheyyaṃ mahiyā kārayissati.
1081. Ajjhāyako mantadharo tiṇṇaṃ vedāna pāragū,
gotamassa bhagavato sāsane pabbajissati.
1082. Gambhīraṃ nipuṇaṃ atthaṃ ñāṇena vicinissati,
mogharājāti nāmena hessati satthusāvako.
1083. Tīhi vijjāhi sampannaṃ katakiccaṃ anāsavaṃ,²
gotamo satthavāhaggo etadagge ṭhapessati.”
1084. Hitvā mānusakaṃ yogaṃ chetvāna bhavabandhanaṃ,
sabbāsave pariññāya viharāmi anāsavo.
1085. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Mogharājā thero imā gāthāyo abhāsittthāti.

Mogharājattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

36. Adhimuttattherāpadānaṃ*

1086. Nibbute lokanāthamhi atthadassinaruttame,
upaṭṭhahiṃ³ bhikkhusaṅghaṃ vippasannena cetasā.
1087. Nimantetvā saṅgharatanam⁴ ujubhūtaṃ samāhitaṃ,
ucchunā maṇḍapaṃ katvā bhojesiṃ saṅghamuttamaṃ.
1088. Yaṃ yaṃ yon’ upapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
sabbe satte abhibhomi⁵ puññakammaṃ idam phalaṃ.
1089. Aṭṭhārase kappasate yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ucchudānass’ idam phalaṃ.
1090. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Adhimutto thero imā gāthāyo abhāsittthāti.

Adhimuttattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

37. Lasuṇadāyakaṭṭherāpadānaṃ

1091. Himavantassa avidūre tāpaso ās’ ahaṃ tadā,
lasuṇaṃ upajīvāmi lasuṇaṃ mayha bhojanaṃ.
1092. Khāriyo pūrayitvāna saṅghārāmagacch’ ahaṃ,
haṭṭho haṭṭhena cittaṃ saṅghassa lasuṇaṃ adaṃ.

¹ pañc’ eva satakkhattuṃca - Ma, Syā, PTS.

² sampanno katakicco anāsāvo - Syā, PTS, Se.

* Theragāthattṭhakathāyaṃ dve therā iminā nāmena dissanti. Ayaṃ pana thero

soḷasaṃnipāte dassito.

³ nimmantetvā - Syā, PTS.

⁴ bhikkhusaṅghaṃ - Ma.

⁵ atihomi - PTS.

1080. Rồi (người ấy) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm trăm lần và sẽ cai quản vô số xứ sở và quốc độ ở trái đất.

1081. Là vị giảng huấn, thông thạo về chú thuật, thông suốt về ba tập Vệ-đà, (người ấy) sẽ xuất gia trong Giáo Pháp của đức Thế Tôn Gotama.

1082. (Người ấy) sẽ dùng trí tuệ suy xét về ý nghĩa thâm sâu vi tế và sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, có tên là Mogharāja.

1083. (Người ấy) sẽ được thành tựu ba minh, sẽ là vị có phận sự đã được làm xong, và sẽ trở thành bậc không còn lậu hoặc. Đấng Xa Phu cao cả Gotama sẽ thiết lập (người ấy) vào vị thế tối thắng.”

1084. Sau khi từ bỏ sự gắn bó liên quan đến loài người, sau khi cắt đứt mối ràng buộc đối với sự tái sanh, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

1085. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật. Đại đức trưởng lão Mogharāja đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mogharāja là phần thứ năm.

--ooOoo--

36. Ký Sự về Trưởng Lão Adhimutta:

1086. Khi đấng Bảo Hộ Thế Gian, bậc Tối Thượng Nhân Atthadassī đã Niết Bàn, tôi đã hộ độ Hội Chúng tỳ khưu với tâm ý trong sạch.

1087. Sau khi thỉnh mời Hội Chúng quý báu có bản thể chính trực, đã được định tĩnh, tôi đã thực hiện mái che bằng cây mía và đã phục vụ bữa ăn đến Hội Chúng tối thượng.

1088. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đâu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi đều vượt trội tất cả chúng sanh; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

1089. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây mía.

1090. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật. Đại đức trưởng lão Adhimutta đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Adhimutta là phần thứ sáu.

--ooOoo--

37. Ký Sự về Trưởng Lão Lasuṇadāyaka:

1091. Lúc bấy giờ, tôi đã là vị đạo sĩ khổ hạnh ở không xa núi Hi-mã-lạp. Tôi sống bằng củ tỏi, củ tỏi là thực phẩm của tôi.

1092. Tôi đã chắt (tỏi) đầy các túi xách rồi đã đi đến tu viện dành cho Hội Chúng. Được mừng rỡ, tôi đã dâng cúng củ tỏi đến Hội Chúng với tâm mừng rỡ.

1093. Vipassissa naraggassa sāsane niratass' ahaṃ,
saṅghassa lasuṇaṃ datvā kappam saggamhi mod' ahaṃ.

1094. Ekanavute ito kappe lasuṇaṃ yamadaṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi lasuṇānaṃ¹ idaṃ phalaṃ.

1095. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Lasuṇadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Lasuṇadāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

38. Āyāgadāyakattherāpadānaṃ

1096. Nibbute lokanāthamhi sikhimhi vadataṃ vare,
haṭṭho haṭṭhena cittena avandiṃ thūpamuttamaṃ.

1097. Vaḍḍhakīhi² kathāpetvā mūlaṃ datvān' ahaṃ tadā,
haṭṭho haṭṭhena cittena āyāgaṃ³ kārapes' ahaṃ.

1098. Aṭṭha kappāni devesu abhocchinnaṃ⁴ vasiṃ ahaṃ,
avasesesu kappesu vokiṇṇaṃ saṃsariṃ ahaṃ.

1099. Kāye viṣaṃ na kamati satthāni na ca hanti me,
udake 'haṃ na miyyāmi āyāgassa⁵ idaṃ phalaṃ.

1100. Yadicchāmi ahaṃ vassaṃ mahāmegho pavassati,
devāpi me vasaṃ enti puññakammaṃ⁶ idaṃ phalaṃ.

1101. Sattaratanasampanno tiṃsakkhattuṃ ahos' ahaṃ,
na maṃ kec' avajānanti puññakammaṃ⁶ idaṃ phalaṃ.

1102. Ekatimse ito kappe āyāgaṃ yamakārayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi āyāgassa⁵ idaṃ phalaṃ.

1103. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Āyāgadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Āyāgadāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

39. Dhammacakkikattherāpadānaṃ

1104. Siddhatthassa bhagavato sīhāsanassa sammukhā,
dhammacakkaṃ mayā ṭhapitaṃ sukataṃ viññuvāṇṇitaṃ.

¹ lasuṇassa - Ma.

³ āyātaṃ - Syā.

⁵ āyāgassa - Syā.

⁶ mareyyāmi - Syā.

² vaḍḍhakehi - PTS.

⁴ abbokiṇṇaṃ - Ma; avokiṇṇaṃ - Syā; abhocchinnaṃ - PTS.

1093. Sau khi dâng cúng củ tỏi đến Hội Chúng đã được thỏa thích trong Giáo Pháp của bậc Tối Thượng Nhân Vipassī, tôi đã sướng vui ở cõi trời một kiếp.

1094. Kể từ khi tôi đã dâng cúng củ tỏi trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của các củ tỏi.

1095. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Lasuṇadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Lasuṇadāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

38. Ký Sự về Trưởng Lão Āyāgadāyaka:

1096. Khi đấng Bảo Hộ Thế Gian Sikhī, bậc cao quý trong số các vị đang thuyết giảng, đã Niết Bàn, tôi đã trở nên mừng rỡ, với tâm mừng rỡ tôi đã đánh lễ ngôi bảo tháp tối thượng.

1097. Khi ấy, sau khi thảo luận với những người thợ mộc, tôi đã dâng cúng phần tài chánh. Tôi đã trở nên mừng rỡ, với tâm mừng rỡ tôi đã cho xây dựng ngôi sảnh đường dài.

1098. Tôi đã sống ở giữa chư Thiên tám kiếp không bị gián đoạn. Trong các kiếp còn lại, tôi đã luân hồi xen kẽ (giữa cõi trời và cõi người).

1099. Chất độc không ngấm vào cơ thể, các loại vũ khí không hãm hại được tôi, tôi không bị chết đuối ở trong nước; điều này là quả báu của ngôi sảnh đường dài.

1100. Nếu tôi ao ước cơn mưa thì có đám mây lớn đổ mưa xuống, ngay cả chư Thiên cũng chịu sự điều khiển của tôi; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

1101. Tôi đã là (đấng Chuyển Luân Vương) được thành tựu bảy loại châu báu ba mươi lần, không người nào chê bai tôi; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

1102. (Kể từ khi) tôi đã cho thực hiện ngôi sảnh đường dài trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của ngôi sảnh đường dài.

1103. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Āyāgadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Āyāgadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

39. Ký Sự về Trưởng Lão Dhammacakkika:

1104. Phía trước bảo tọa sư tử của đức Thế Tôn Siddhattha, tôi đã thiết lập bánh xe Pháp đã được làm khéo léo, đã được ngợi khen bởi các bậc trí thức.

¹ Lasuṇadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) tỏi (lasuṇa).”

² Āyāgadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) sảnh đường dài (āyāga).”

1105. Cāruvaṇṇova¹ sobhāmi sayoggabalavāhano,
parivārenti maṃ niccaṃ anuyuttā bahujjanā.
1106. Saṭṭhituriyasahashehi paricārem' ahaṃ² sadā,
parivārena sobhāmi puññakammass' idaṃ phalaṃ.
1107. Catunavute ito kappe yaṃ cakkhaṃ ṭhapayim' ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi dhammacakkass' idaṃ phalaṃ.
1108. Ito ekādase kappe aṭṭh' āsiṃsu janādhipā,
sahassarājanāmena cakkavattī mahabbalā.
1109. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Dhammacakkiko thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Dhammacakkikattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

40. Kapparukkiyattherāpadānaṃ

1110. Siddhatthassa bhagavato thūpasetṭhassa sammukhā,
vicittadusse laggetvā³ kapparukkhaṃ ṭhapes' ahaṃ.
1111. Yaṃ yaṃ yon' upapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
sobhayanto mama dvāraṃ kapparukkho' patiṭṭhati.⁴
1112. Ahañca parisā ceva ye keci mama nissitā,⁵
tamhā dussaṃ gahetvāna nivāsema mayaṃ sadā.⁶
1113. Catunavute ito kappe yaṃ rukkhaṃ ṭhapayim' tadā,⁷
duggatiṃ nābhijānāmi kapparukkhaṃ' idaṃ phalaṃ.
1114. Ito ca sattame kappe suceḷā aṭṭha khattiyā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1115. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kapparukkhiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kapparukkiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Kuṇḍa-sāgata-kaccānā udāyī mogharājako,
adhimutto lasuṇado āyāgī⁶ dhammacakkiko,
kapparukkhi ca dasamo gāthāyo dvādasa satanti.

Kuṇḍadhānavaggo catuttho.

--ooOoo--

¹ catuvaṇṇāya - Syā.

² parivārem' ahaṃ - Syā, PTS.

³ laṅghetvā - PTS, Se.

⁴ patiṭṭhahi - Ma.

⁵ mama 'vassitā - Ma ; samavassikā - Syā.

⁶ tadā - Syā.

⁷ ahaṃ - Ma, Syā.

1105. Với dáng vóc lịch sự, có binh lực và phương tiện di chuyển xứng đáng, tôi được rước rở. Nhiều người thường xuyên gắn bó vây quanh tôi.
1106. Có sáu mươi ngàn nhạc công luôn luôn phục vụ tôi, với đoàn tùy tùng tôi được rước rở; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.
1107. (Kể từ khi) tôi đã thiết lập bánh xe (Pháp) trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của bánh xe Pháp.
1108. Trước đây mười một kiếp, đã có tám vị thống lãnh dân chúng cùng tên Sahassarāja, là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.
1109. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật. Đại đức trưởng lão Dhammacakkika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Dhammacakkika là phần thứ chín.

--ooOoo--

40. Ký Sự về Trưởng Lão Kapparukkhiya:

1110. Ở phía trước ngôi bảo tháp tối thượng của đức Thế Tôn Siddhattha, tôi đã treo giăng những tấm vải nhiều màu sắc và đã thiết lập cây như ý.
1111. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đều là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, có cây như ý rước rở hiện diện ở cánh cửa lớn của tôi.
1112. Tôi và luôn cả nhóm tùy tùng là những người sống nương tựa vào tôi, chúng tôi luôn luôn lấy vải từ cây như ý ấy rồi mặc vào.
1113. Kể từ khi tôi đã thiết lập cây (như ý) trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của cây như ý.
1114. Và trước đây vào kiếp thứ bảy, đã có tám vị Sát-đế-lỵ tên Suceḷa, là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.
1115. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật. Đại đức trưởng lão Kapparukkhiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kapparukkhiya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị Kuṇḍa, vị Sāgata, vị Kaccāna, vị Udāyi, vị Mogharāja, vị Adhimutta, vị dâng cúng củ tỏi, vị có sảnh đường dài, vị liên quan bánh xe Pháp, và vị có cây như ý là thứ mười, (tổng cộng) là một ngàn hai trăm câu kệ.

Phẩm Kuṇḍadhāna là phẩm thứ tư.

--ooOoo--

¹ Dhammacakkika nghĩa là “vị có bánh xe (*cakka*) Giáo Pháp (*Dhamma*).”

² Kapparukkhiya nghĩa là “vị liên quan đến cây (*rukka*) như ý (*kappa*).”

V. UPĀLIVAGGO

41. Bhāgineyya-Upālittherāpadānaṃ

1116. Khīṇāsavasahashehi parivuto lokanāyako,
vivekamanuyutto so gacchate paṭisallitūṃ.
1117. Ajinena nivattho 'haṃ tidaṇḍaparidhārako,¹
bhikkhusaṅghaparibbyūlhaṃ addasaṃ lokanāyakaṃ.
1118. Ekaṃsaṃ ajinaṃ katvā sire katvāna añjaliṃ,
sambuddhaṃ abhivādetvā santhaviṃ lokanāyakaṃ:
1119. “Yathāṇḍajā ca saṃsedā opapātī jalābujā,
kākāḍipakkhino sabbe antaḷikkhacarā sadā.²
1120. Ye keci pāṇabhūtatti saññino vā asaññino,
sabbe te tava ñāṇamhi anto honti samogadhā.
1121. Gandhā ca pabbateyyā ye himavantānaguttame,
sabbe te tava sīlamhi kalāya³ pi na yujjare.
1122. Mohandhakārapakkhanno⁴ ayaṃ loko sadevako,
tava ñāṇampi jotante andhakārā vidhaṃsitā.
1123. Yathā atthaṅgate suriye honti sattā tamogatā,
evaṃ buddhe anuppanne hoti loko tamogato.⁵
1124. Yathodayanto ādicco vinodeti tamaṃ sadā,
tatheva tvaṃ buddhaseṭṭha viddhaṃsesi tamaṃ sadā.
1125. Padhānapahitatto 'si buddho loka sadevake,
tava kammābhiraddhena tosesi janataṃ bahuṃ.”
1126. Taṃ sabbam⁶ anumoditvā padumuttaro mahāmuni,
nabhaṃ abbhuggamī dhīro⁷ haṃsarājā 'va ambare.
1127. Abbhuggantvāna sambuddho mahesi padumuttaro,
antaḷikkhe ṭhito sathā imā gāthā abhāsatha:
1128. “Yen' idaṃ thavitaṃ ñāṇaṃ opammehi samāyutaṃ,⁸
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
1129. Aṭṭhārasakkhattuṃ so devarājā bhavissati,
pathavyā rajjaṃ tisataṃ vasudhaṃ āvasissati.
1130. Pañcavīsattikkhattuñca cakkavattī bhavissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ.
1131. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena sathā loka bhavissati.

¹ paricāraṇo - Syā, PTS; dhāraṇe - Se.

² antaḷikkhe sadā carā - Syā;
antaḷikkhe padesagā - PTS.

³ kalāyo - Syā, PTS, Se.

⁴ pakkhando - Ma; pakkhanto - PTS.

⁵ honti lokā tamogatā - Se.

⁶ taṃ sutvā - Syā.

⁷ viro - PTS.

⁸ samāyanaṃ - PTS.

V. PHẨM UPĀLI:

41. Ký Sự về Trưởng Lão Bhāgineyya-Upāli:

1116. Đấng Lãnh Đạo Thế Gian ấy được tháp tùng bởi một ngàn bậc Vô Lậu. Gắn bó với sự độc cư, Ngài ra đi (một mình) để thiền tịnh.

1117. Là vị trang phục bằng da dê mang theo ba gậy chống (để máng vật dụng), tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian được vây quanh bởi Hội Chúng tỳ khưu.

1118. Tôi đã đắp tấm da dê ở một bên vai rồi đã chấp tay lên ở đầu. Sau khi đánh lễ bậc Toàn Giác, tôi đã ngợi ca đấng Lãnh Đạo Thế Gian rằng:

1119. *“Giống như các loài sanh ra trong quả trứng, các loài (sanh ra) ở nơi âm thấp, các loài có sự hóa sanh, các loài sanh ra từ nước, tất cả các loài có cánh như các con quạ, v.v... luôn luôn có sự di chuyển ở không trung.*

1120. *Bất cứ hạng nào có mạng sống và sự hiện hữu đều là hữu tướng hoặc vô tướng, tất cả các hạng ấy đều được bao gồm ở trong trí tuệ của Ngài.*

1121. *Và các hương thơm nào thuộc núi non ở ngọn núi Hi-mã-lạp tối thượng, tất cả các hương thơm ấy cũng không sánh bằng một phần giới (hương) của Ngài.*

1122. *Thế giới này luôn cả chư Thiên là bị lao vào sự tăm tối của si mê. Và trí tuệ của Ngài trong lúc chiếu sáng đã hủy diệt các sự tăm tối.*

1123. *Giống như khi mặt trời đã lặn, các chúng sanh đi đến sự tối tăm; tương tự như vậy khi đức Phật không xuất hiện, thế gian đi đến sự si mê.*

1124. *Bạch đức Phật tối thượng, giống như mặt trời đang mọc lên luôn luôn làm tiêu tan bóng tối, tương tự y như thế Ngài luôn luôn tiêu diệt sự si mê.*

1125. *Có tính khẳng quyết về sự nỗ lực, Ngài là đức Phật ở thế gian luôn cả chư Thiên. Do đã được hài lòng với việc làm của Ngài, Ngài đã làm cho nhiều chúng sanh được hoan hỷ.”*

1126. Sau khi tùy hỷ với toàn bộ sự việc ấy, bậc Đại Hiền Trí Padumuttara đấng Trí Tuệ đã bay lên không trung, tựa như loài thiên nga chúa ở trên bầu trời.

1127. Sau khi đã bay lên, bậc Toàn Giác, vị Đại Ẩn Sĩ Padumuttara, đấng Đạo Sư, đứng trên không trung đã nói lên những lời kệ này:

1128. *“Người nào ca ngợi trí tuệ này bằng cách liên hệ với các ví dụ so sánh, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*

1129. *Người ấy sẽ trở thành vị Thiên Vương mười tám lần, và sẽ ngự trị quốc độ thuộc đất liền ở trái đất ba trăm lần.*

1130. *Và (người ấy) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương hai mươi lăm lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.*

1131. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka, sẽ xuất hiện ở thế gian.

1132. Tusitā hi cavitvāna sukkamūlena codito,
hīno 'va jātiyā santo Upāli nāma hessati.
1133. So ca pacchā pabbajitvā virājetvāna pāpakaṃ,
sabbāsava pariññāya nibbāyissat' anāsavo.
1134. Tuṭṭho ca gotamo buddho sakyaputto mahāyaso,
vinayādhigataṃ taṃ sa¹ etadagge ṭhapesati.”
1135. Saddhāyāhaṃ pabbajito katakicco anāsavo,
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.
1136. Bhagavā cānukampī maṃ vinaye 'haṃ visārado,
sakakammābhiraddho ca viharāmi anāsavo.
1137. Saṃvuto pātimokkhamhi indriyesu ca pañcasu,
dhāremi vinayaṃ sabbaṃ kevalaṃ ratanākaraṃ.
1138. Mamañca guṇamaññāya satthā loke anuttaro,
bhikkhusaṅghe nisīditvā etadagge ṭhapesi maṃ.
1139. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Upāli thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Bhāgineyya-Upālittherassa² apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

42. Soṇakoṭikaṇṇattherāpadānaṃ³

1140. *Anomadassimunino⁴ lokajetṭhassa tādino,
sudhāya lepanaṃ katvā caṅkamaṃ kārayiṃ ahaṃ.
1141. Nānāvaṇṇehi pupphehi caṅkamaṃ santhariṃ ahaṃ,
ākāse vitānaṃ katvā bhojayiṃ buddhamuttamaṃ.

¹ tassa - Ma, Syā, PTS.

³ 'Kuṭikaṇṇa' itipi pātho.

² Bhāgineyya-upālittherassa - Aṭṭhakathā; Sīhalakkharamuddita potthake
'bhāgineyya' iti na dissate.

⁴ Anomadassissa munino - Ma, Syā, PTS.

* Ito paṭṭhāya dissamānaṃ apadānaṃ soṇakoṭiyavessattherassāti sīhalakkharamuddita apadānapāliyaṃ ca soṇakovisattherassāti marammakkharamudditāpadānapāliyaṃ ca āgacchati. Theragāthaṭṭhakathāyampi imā gāthā koḷivisattheracarite nivesitā. Apadānaṭṭhakathācariyo pana apadānamidaṃ soṇakoṭikaṇṇattherassāti ca so thero koliyarājavamse jāto'ti ca dassesi. So panāyaṃ thero soṇo koḷiviso vā soṇo kuṭikaṇṇo vā bhavatu. Ayaṃ amhākaṃ bhagavato sāsane etadaggaṭṭhānaṃ labhī'ti Apadānapāliyā eva viññāyate. Āraddhaviriyānaṃ aggaṭṭhaṃ gato soṇo koḷivisatthero campānagare vessakule jāto'ti ca kalyāṇavākkaraṇānaṃ aggaṭṭhānappatto koṭikaṇṇa-tthero avantijanapade kāliya nama setṭhihariyāya kucchimhi uppanno'ti ca mahāvaggapāli manorathapūraṇi-ādihī pāmānikehi gatthehi suvisadaṃ pākati bhavati. Apadānapāliyaṃ ekūnacattālisatime vagge dissamānaṃ soṇakoṭivisattherassa apadānaṃ pana manorathapūraṇiyā dassitena āraddha-viriyānaṃ aggaṭṭhaṃ gatassa soṇakoḷivisattherassa caritena saddhiṃ sameti. Tasmā idaṃ (42) apadānaṃ apadāna-aṭṭhakathāyaṃ dissamānassa soṇassa koṭikaṇṇattherassevā'ti avagantabbaṃ.

1132. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, sau khi mệnh chung từ chính cõi trời Đâu Suất, (người ấy) sẽ có tên là Upāli đầu là hạ tiện về dòng dõi.

1133. Và về sau, người ấy sẽ xuất gia và sẽ từ bỏ điều ác. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, (người ấy) sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.

1134. Được hoan hỷ, đức Phật Gotama, người con trai dòng Sakya có danh vọng lớn lao ấy, sẽ thiết lập vị đã được hiểu biết về Luật ấy vào vị thế tối thắng.”

1135. Do đức tin, tôi đã xuất gia, có phận sự đã được làm xong, không còn lậu hoặc. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

1136. Và đức Thế Tôn đã thương tưởng đến tôi. Tôi có sự tự tin về Luật. Được hài lòng với nghiệp của chính mình, tôi sống không còn lậu hoặc.

1137. Được thu thúc trong giới bốn *Pātimokkha* và ở năm giác quan, tôi nắm giữ toàn bộ tất cả về Luật là nguồn phát sanh lên châu báu.

1138. Và bậc Đạo Sư đáng Vô Thượng ở thế gian đã biết được đức hạnh của tôi. Sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu, Ngài đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng.

1139. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Upāli đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bhāgineyya-Upāli là phần thứ nhất.

--ooOoo--

42. Ký Sự về Trưởng Lão Soṇakoṭikaṇṇa:

1140. Tôi đã thực hiện sự tô trét bằng vôi bột và đã cho xây dựng đường kinh hành của bậc Hiền Trí Anomadassī, đáng Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.

1141. Tôi đã trải lót đường kinh hành với những bông hoa có màu sắc khác nhau. Sau khi thực hiện mái che ở không trung, tôi đã chăm lo bữa ăn đến đức Phật tối thượng.

1142. Añjalimpaggahetvāna abhivādetvāna subbatam,
dīghasālam bhagavato niyyādesimahaṃ tadā.
1143. Mama saṅkappamaññāya satthā loke anuttaro,
paṭiggahesi bhagavā anukampāya cakkhumā.
1144. Paṭiggahetvā¹ sambuddho dakkhiṇeyyo sadevake,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
1145. “Yo so haṭṭhena cittena dīghasālam akāsi² me,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
1146. Imassa maccukālamhi puññakammasamaṅgino,
sahassayutt’ assaratho upaṭṭhissati tāvade.
1147. Tena yānen’ ayam poso devalokaṃ gamissati,
anumodissare devā sampatte kusale bhava.
1148. Mahārahaṃ vyamhasetṭhaṃ ratanamattikalepanaṃ,
kūṭāgāvararūpetam vyamaṃ ajjhāvasissati.
1149. Tiṃsa kappasahassāni devaloke ramissati,
pañcavīsati kappāni devarājā bhavissati.
1150. Sattasattatikkhattuñca cakkavattī bhavissati,
yasodhara sanāmā³ te sabbepi ekanāmakā.
1151. Dve sampattī anubhotvā cinitvā⁴ puññasañcayam,
aṭṭhavīsaticappamhi cakkavattī bhavissati.
1152. Tatrāpi vyamaṃ pavaram vissakammena māpitaṃ,
dasasaddāvivittaṃ taṃ puramajjhāvasissati.
1153. Aparimeyye ito kappe bhūmipālo mahiddhiko,
okkāko nāma nāmena rājā raṭṭhe bhavissati.
1154. Soḷasitthisahassānaṃ sabbāsaṃ pavarā ca sā,⁵
abhijātā khattiyāni nava putte janessati.
1155. Nava putte janetvāna khattiyāni marissati,
taruṇi ca piyā aññā⁶ mahesittaṃ karissati.
1156. Okkākaṃ tosayitvāna varam kaññā labhissati,
varam laddhāna⁷ sā kaññā putte pabbājayissati.
1157. Pabbājitā⁸ ca te sabbe gamissantī naguttamaṃ,
jātibhedabhayā sabbe bhaginīhi saṃvasissare.⁹
1158. Ekā ca kaññā vyādhihi bhavissati parikkhatā,¹⁰
mā no jāti pabhijjīti¹¹ nikhaṇissanti khattiyā.
1159. Khattiyō nīharitvāna tāya saddhiṃ vasissati,
bhavissati tadā bhedo okkākakulasambhavo.

¹ paṭiggahetvāna - Ma, Syā.⁶ kaññā - Ma, Syā, PTS.² adāsī - Ma, Syā, PTS, Se.⁷ saddhā ca - Syā;⁸ pabbājitvā - PTS.³ samānā - PTS, Sī Mu.

laddhā ca - PTS.

⁹ vasissare - Ma, Syā.⁴ vaḍḍhetvā - Ma, Sī Mu; vinditvā - PTS.¹⁰ purakkhatā - Syā, PTS, Se.⁵ pavarā vayā - Syā; pavarā mayā - PTS.¹¹ pabhijjati - Syā.

1142. Tôi đã chấp tay lên và đã đánh lễ bậc có sự hành trì tốt đẹp. Khi ấy, tôi đã dâng tặng ngôi giảng đường dài đến đức Thế Tôn.
1143. Biết được ý định của tôi, bậc Đạo Sư đấng Vô Thượng ở thế gian, đức Thế Tôn, bậc Hữu Nhãn đã thọ nhận, vì lòng bi mẫn.
1144. Sau khi thọ nhận, đấng Toàn Giác bậc xứng đáng cúng dường (ở thế gian) luôn cả chư Thiên đã ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu và đã nói lên những lời kệ này:
1145. “Người nào với tâm mừng rỡ đã thực hiện ngôi giảng đường dài cho Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.
1146. Vào thời điểm từ biệt của người có được nghiệp phước thiện này, ngay lập tức sẽ hiện diện cỗ xe ngựa được thặng một ngàn con.
1147. Người nam này sẽ đi đến thế giới chư Thiên bằng cỗ xe ấy. Khi sự việc tốt lành được thành tựu, chư Thiên sẽ tùy hỷ.
1148. (Người này) sẽ cư ngụ ở cung điện có các nhà mái nhọn cao quý, vô cùng giá trị, đứng đầu trong các cung điện, có vữa tô là châu báu và đất sét.
1149. (Người này) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong ba mươi ngàn kiếp, và sẽ trở thành vị Thiên Vương trong hai mươi lăm kiếp.
1150. Và (người này) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương bảy mươi bảy lần. Tất cả các vị ấy đều có chung một tên là Yasodhara với cùng ý nghĩa.
1151. Sau khi thọ hưởng hai sự thành tựu và gom góp sự tích lũy về phước thiện, (người này) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương ở kiếp thứ hai mươi tám.
1152. Cũng ở tại nơi ấy, có cung điện quý cao đã được hóa hiện ra bởi vị Trời Vissakamma. (Người này) sẽ cư ngụ tại thành phố được náo nhiệt với mười loại tiếng động ấy.
1153. Vô lượng kiếp về sau, (người này) với tên là Okkāka sẽ là vị vua ở trong xứ sở, là đấng bảo hộ trái đất có đại thân lực.
1154. Và người nữ quý cao ấy trong số tất cả 16.000 nữ nhân, là vị nữ Sát-đế-ly đã được sanh ra cao quý, sẽ hạ sanh chín người con.
1155. Sau khi sanh chín người con, người nữ Sát-đế-ly sẽ chết đi. Một người nữ khác trẻ trung và yêu dấu sẽ làm hoàng hậu chánh cung.
1156. Sau khi làm đức vua Okkāka vui thích, người con gái sẽ đạt được sự ưu đãi. Sau khi đạt được sự ưu đãi, người con gái ấy sẽ lưu đầy các người con.
1157. Và những người con bị lưu đầy ấy sẽ đi đến ngọn núi (Hi-mã-lạp) tối thương. Do nỗi lo sợ vì sự chia lìa dòng dõi, tất cả bọn họ đã sống chung với các người chị.
1158. Và một người con gái sẽ bị thương tổn bởi nhiều căn bệnh. Các vị Sát-đế-ly sẽ vui lập (nàng ở trong hố đất, nói rằng): ‘Chớ tách rời dòng dõi của chúng ta.’
1159. Có vị Sát-đế-ly sẽ đưa nàng ấy đi rồi sống cùng với nàng ấy. Lúc bấy giờ, sự chia lìa có nguồn gốc gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện.

1160. Tesam pajā bhavissanti koliyā nāma jātiyā,
tatta mānusakam bhogam anubhossantanappakam.
1161. Tamhā kāyā cavitvāna devalokam gamissati,
tatrāpi pavaram vyamham vindissati¹ manoramam.
1162. Devalokā cavitvāna sukkamūlena codito,
āgantvāna manussattam soṇo nāma bhavissati.
1163. Āraddhaviriyo pahitatto padham satthusāsane,
sabbāsava pariññāya nibbāyissatanāsavo.
1164. Anantadassī bhagavā gotamo sakyapuṅgavo,
visesaññū mahāvīro aggaṭṭhāne ṭhapesati.”
-----²
1165. Uttame damathe danto cittam me suppaṇihitam,
bhāro me ohito sabbo nibbuto 'mhi anāsavo.
1166. Aṅgīraso mahānāgo abhijātova kesarī,
bhikkhusaṅghe nisīditvā etadagge ṭhapesi mam.
1167. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Ittham sudam āyasmā Soṇo Koṭikaṇṇo³ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Soṇakoṭikaṇṇattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

43. Kāligodhāputtabhaddiyattherāpadānaṃ

1168. Padumuttarasambuddham mettacittam mahāmunim,
upeti janatā sabbā sabbalokagganāyakam.
1169. Vattham senāsanaṃ ceva⁴ āmisam pānabhojanaṃ,
dadanti satthuno sabbe puññakkhette anuttare.
1170. Ahampi dānaṃ dassāmi devadevassa tādino,
buddhaseṭṭham nimantevā saṅghampi ca anuttaram.
1171. Uyyojitā mayā cete nimantesum tathāgataṃ,
kevalam bhikkhusaṅghaṅca puññakkhetam anuttaram.

¹ labhissati - Ma, Syā.

² “Vuṭṭhamhi deve caturaṅgulamhi - tiṇe anilerita aṅgaṇamhi,
ṭhatvāna yogassa payuttatādino - tatottariṃ pāramatā na vijjati” dissate cāyam
gāthā Maramma chaṭṭhasaṅgiti potthake. Theragāthattakathāyam pana
“Vatthamhi deve caturaṅgule patite anileritāpādapasampaghuṭṭhe,
jhāne ratassappasussata tādino tato ratī paramatarā na vijjati” ti gāthā āgatā
tathāpissā ettha ucitatā natthi.

³ koliviso - Ma; koṭiyavesso - Syā; koṭiyavesso - PTS.

⁴ sattukaṅca baddhakaṅca - Ma, PTS; sattukaṅca pavākaṅca - Syā.

1160. Hậu duệ của hai vị ấy sẽ thuộc về dòng dõi tên là Koliya. Họ thọ hưởng của cải thuộc về nhân loại ở tại nơi ấy không phải là ít.

1161. Sau khi mệnh chung từ xác thân ấy, (người này) sẽ đi đến thế giới chư Thiên. Cũng ở tại nơi ấy, (người này) sẽ có được cung điện quý cao, thích ý.

1162. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, sau khi mệnh chung từ thế giới chư Thiên, (người này) sẽ đi đến bản thể loài người và sẽ có tên là Soṇa.

1163. Có sự ra sức tinh tấn, có tính khảng quyết, trong khi đang nỗ lực ở trong Giáo Pháp của bậc Đạo Sư, (người này) sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc và sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.

1164. Đức Thế Tôn Gotama, bậc Cao Quý dòng Sakya, vị có sự thấy không giới hạn, bậc có sự biết toàn diện, đấng Đại Hùng sẽ thiết lập (người này) vào vị thế tối thắng.”

1165. Tôi đã được rèn luyện trong sự rèn luyện tối thượng, tâm của tôi đã khéo được củng cố, tất cả nhiệm vụ đã được đặt xuống, tôi đã Niết Bàn không còn lậu hoặc.

1166. Đấng Long Tượng dòng dõi Aṅgīrasa, tợ như con sư tử đã được sanh ra tốt đẹp, sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng.

1167. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Soṇa Koṭṭikaṇṇa đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Soṇakoṭṭikaṇṇa là phân thứ nhì.

--ooOoo--

43. Ký Sự về Trưởng Lão Kāligodhāputtabhaddiya:

1168. Tất cả mọi người đi đến đức Toàn Giác Padumuttara, bậc Đại Hiền Trí có tâm từ ái, đấng Lãnh Đạo cao cả của toàn thể thế gian,

1169. Tất cả (mọi người) dâng cúng vải vóc, luôn cả chỗ nằm ngồi, thực phẩm, thức ăn và nước uống đến bậc Đạo Sư (và) ở Phước Điền vô thượng.

1170. (Nghĩ rằng): “Ta cũng sẽ dâng cúng vật thí đến vị Trời của chư Thiên như thế ấy,” tôi đã thỉnh mời đức Phật tối thượng và luôn cả Hội Chúng vô thượng.

1171. Và được tôi khích lệ những người này đã thỉnh mời đức Như Lai và toàn thể Hội Chúng tỳ khưu là Phước Điền vô thượng.

1172. Satasahassa¹pallaṅkaṃ sovaṇṇaṃ goṇakatthataṃ,
tūlikāpaṭalikāya khomakappāsikehi ca,
mahārahaṃ paññapesiṃ² āsanaṃ buddhayuttakaṃ.
1173. Padumuttaro lokavidū devadevo narāsabho,
bhikkhusaṅghaparibbūḷho mama dvāraṃ upāgami.
1174. Paccuggantvāna sambuddhaṃ lokanāthaṃ yasassināṃ,
pasannacitto sumano atināmayiṃ³ sakaṃ gharaṃ.⁴
1175. Bhikkhūnaṃ satasahassaṃ buddhañca lokanāyakaṃ,
pasannacitto sumano paramannena tappayiṃ.
1176. Padumuttaro lokavidū āhutiṇaṃ paṭiggaho,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
1177. “Yenidaṃ āsanaṃ dinnāṃ sovaṇṇaṃ goṇakatthataṃ,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
1178. Catusattikkhattuṃ so devarajjaṃ karissati,
anubhossati sampattiṃ accharāhi purakkhato.
1179. Padesarajjaṃ sahasaṃ vasudhaṃ āvasissati,
ekapaññāsakkhattuñca cakkavattī bhavissati.
1180. Sabbāsu bhavayonīsu uccākulī bhavissati,
so ca pacchā pabbajitvā sukkamūlena codito,
bhaddiyo nāma nāmena hessati satthusāvako.”
1181. Vivekamanuyutto’ mhi pantasenaniṅgasaṃ,
phalañcādhigataṃ⁵ sabbaṃ cattakleso’ mhi⁶ ajj’ ahaṃ.
1182. Mama sabbaṃ abhiññāya sabbaññū lokanāyako,
bhikkhusaṅghe nisīditvā etadagge ṭhapesi maṃ.
1183. Paṭisambhidā catasso vimokkhā’pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bhaddiyo Kāḷigodhāya putto thero imā
gāthāyo abhāsithāti.

Kāḷigodhāputtassa Bhaddiyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

¹ sataṃ sahasaṃ - PTS.

² paññāpayiṃ - Ma, Syā, PTS.

³ abhināmayiṃ - Ma.

⁴ saṅgharaṃ - Ma; saḅharaṃ - Syā, PTS.

⁵ vādhigataṃ - Syā; c’ avigataṃ - PTS.

⁶ cittakleso’ mhi - Syā; vattakleso’ mhi - PTS.

1172. Tôi đã sửa soạn chiếc ghế bành bằng vàng (trị giá) một trăm ngàn, được phủ thảm lông cừu, (được làm) bằng sợi len, bông gòn, chỉ lanh, và bông vải, là chỗ ngồi vô cùng giá trị xứng đáng với đức Phật.

1173. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị Trời của chư Thiên, đấng Nhân Ngưu, được vây quanh bởi Hội Chúng tỳ khưu đã đi đến cửa nhà của tôi.

1174. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã đi ra tiếp đón bậc Toàn Giác, đấng Bảo Hộ Thế Gian có danh tiếng, và đã rước Ngài vào căn nhà của mình.

1175. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã làm toại ý đức Phật, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, và một trăm ngàn vị tỳ khưu với món cơm thượng hạng.

1176. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu đã nói lên những lời kệ này:

1177. *“Người nào đã dâng cúng chỗ ngồi bằng vàng được phủ thảm len lông cừu này, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*

1178. *Người ấy sẽ cai quản Thiên quốc bảy mươi bốn lần và sẽ thọ hưởng sự thành đạt, được các tiên nữ trọng vọng.*

1179. *(Người ấy) sẽ ngự trị một ngàn xứ sở vương quốc ở trái đất và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm mươi một lần.*

1180. *(Người ấy) sẽ là người có gia tộc cao sang trọng số tất cả các dòng dõi xuất thân. Và về sau, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, người ấy sẽ xuất gia và sẽ trở thành vị Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, có tên là Bhaddiya.”*

1181. Gắn bó với sự độc cư, tôi đã cư ngụ ở nơi thanh vắng. Và tất cả các Quả vị đã được tôi chứng đạt, giờ đây tôi có điều ô nhiễm đã được dứt bỏ.

1182. Biết rõ mọi việc của tôi, đấng Toàn Tri, bậc Lãnh Đạo Thế Gian sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng.

1183. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bhaddiya Kāligodhāyaputta đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bhaddiya Kāligodhāyaputta là phần thứ ba.

--ooOoo--

44. Sanniṭṭhāpakattherāpadānaṃ

1184. Araññe kuṭikaṃ katvā vasāmi pabbatantare,
lābhālābhena santuṭṭho yasena ayasena ca.
1185. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
vasīsatasahashehi¹ āgacchi mama santikaṃ.²
1186. Upāgataṃ mahāvīraṃ³ jalajuttaranāmakāṃ,⁴
tiṇasantharaṃ paññapetvā adāsiṃ satthuno ahaṃ.
1187. Pasannacitto sumano āmaṇḍaṃ pāniyañc' ahaṃ,
adāsiṃ ujubhūtaṃ vippasannaṃ cetasā.
1188. Satasahashe ito kappe⁵ yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi āmaṇḍassa idaṃ phalaṃ.
1189. Ekatāḷisakappamhi eko āsiṃ arindamo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1190. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sanniṭṭhāpako⁶ thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sanniṭṭhāpakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

45. Pañcahatthiyattherāpadānaṃ

1191. Sumedho nāma sambuddho gacchate antarāpaṇe,
okkhittacakkhu⁷ mitabhāṇī satimā saṃvutindriyo.
1192. Pañca uppalahatthāni āvelatthaṃ ahaṃsu⁸ me,
tena buddhaṃ apūjesiṃ pasanno sehi pāṇihi.
1193. Āropitā ca te pupphā chadanaṃ āsu⁹ satthuno,
saṃsāvīṃsu¹⁰ mahānāgaṃ sissā¹¹ ācariyaṃ yathā.
1194. Tiṃsakappasahasamhi yaṃ pupphamabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
1195. Ito vīsakappasate ahesuṃ pañca khattiyā,
hatthiyā nāma nāmena cakkavattī mahabbalā.
1196. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pañcahatthiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pañcahatthiyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

¹ bhikkhūsatasahashehi - Syā.

² santike - Syā, PTS.

³ mahānāgaṃ - Ma, Syā.

⁴ jalajuttamanāmakāṃ - Ma, Syā;

jalajuttamanāyakāṃ - PTS.

⁵ kappe ito satasahashe - Syā; ito kappasatasahashe - Se.

⁶ sannidhāpako - PTS, Sī Mu.

⁷ khittacakkhu - PTS.

⁸ akāsu - Syā; akāsi - PTS, Se.

⁹ assu - Ma, PTS, Se; assa - Syā.

¹⁰ samādhīṃsu - Ma; samādhīsu - Syā.

¹¹ sisso - Syā.

44. Ký Sự về Trưởng Lão Sanniṭṭhāpaka:

1184. Sau khi tạo nên một liêu cốc nhỏ ở trong rừng, tôi sống ở trong vùng đồi núi, tự hài lòng với việc có hay không có, với việc có được danh tiếng hay không có danh tiếng.

1185. Đấng Hiếu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, cùng với một trăm ngàn vị có năng lực đã đi đến khu vực của tôi.

1186. Khi bậc Đại Hùng tên Padumuttara đi đến gần, tôi đã chuẩn bị tắm thắm cỏ và đã dâng cúng đến bậc Đạo Sư.

1187. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, với tâm ý trong sạch, tôi đã dâng cúng trái *āmaṇḍa* và nước uống đến bậc có bản thể chính trực.

1188. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của trái *āmaṇḍa*.

1189. Trước đây bốn mươi một kiếp, tôi đã là vị Arindama độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1190. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sanniṭṭhāpaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sanniṭṭhāpaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

45. Ký Sự về Trưởng Lão Pañcahatthiya:

1191. Bậc Toàn Giác tên Sumedha đi ở khu phố chợ, có mắt nhìn xuống, có lời nói cân nhắc, có niệm, có giác quan thu thúc.

1192. (Dân chúng) đã mang đến tôi năm bó hoa sen xanh để làm vòng hoa đội đầu. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình cúng dường vật ấy đến đức Phật.

1193. Và những bông hoa được dâng lên ấy đã trở thành mái che cho bậc Đạo Sư, và đã di chuyển theo đấng Long Tượng giống như những người học trò di chuyển theo người thầy.

1194. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa cho đến ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1195. Trước đây hai ngàn kiếp, đã có năm vị Sát-đế-ly cùng tên Hatthiya, là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1196. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pañcahatthiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pañcahatthiya là phần thứ năm.

--ooOoo--

¹ *Pañcahatthiya* nghĩa là “vị liên quan đến năm (*pañca*) bó (*hattha*) hoa sen xanh.”

46. Padumacchadaniyattherāpadānaṃ

1197. Nibbute lokanāthamhi vipassimh' aggapuggale,
suphullaṃ padumaṃ gayha citakam¹ āropayim ahaṃ.
1198. Āropite ca² citake vehāsaṃ nabhamuggamī,
ākāsaḥchadanaṃ³ katvā citakamhi adhārayim.
1199. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
1200. Sattatālīsito kappe padumissaranāmako,
cāturanto vijitāvī cakkavattī mahabbalo.
1201. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Padumacchadaniyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Padumacchadaniyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

47. Sayanadāyakattherāpadānaṃ

1202. Siddhatthassa bhagavato mettacittassa tādino,
sayanaggaṃ mayā dinnaṃ dussabhaṇḍehi⁴ atthataṃ.
1203. Paṭiggahehi bhagavā kappiyaṃ sayanāsaṃ,
uṭṭhāya āsanā⁵ tamhā vehāsaṃ uggamī jino.
1204. Catunavute ito kappe yaṃ sayanamadāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi sayanadānassidaṃ⁶ phalaṃ.
1205. Ekapaññāsito kappe varuṇo⁷ devasavhayo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1206. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sayanadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sayanadāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

48. Caṅkamaḍāyakattherāpadānaṃ

1207. Atthadassissa munino lokajetṭhassa tādino,
iṭṭhakāhi cinitvāna caṅkamaṃ kārayim ahaṃ.
1208. Uccato pañcaratanaṃ caṅkamaṃ sādhu māpitaṃ,
āyāmato hatthasataṃ bhāvanīyaṃ⁸ manoramaṃ.
1209. Paṭiggahehi bhagavā atthadassī naruttamo,
hatthena pulinaṃ gayha imā gāthā abhāsatha:

¹ citam - Ma, Syā, PTS.

² āropiteva - Syā.

³ ākāse chadanaṃ - Ma.

⁴ dussabhaṇḍena - Syā.

⁵ sayanā - Ma, Syā.

⁶ sayanassa idaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁷ varako - Ma.

⁸ bhāvanīyaṃ - Ma; bhāvaneyyaṃ - Syā.

46. Ký Sự về Trưởng Lão Padumacchadaniya:

1197. Khi dâng Bảo Hộ Thế Gian Vipassī nhân vật cao cả đã Niết Bàn, tôi đã cầm lấy đóa sen hồng khéo được nở rộ dâng lên giàn hỏa thiêu.

1198. Và khi bông hoa được dâng lên giàn hỏa thiêu, nó đã bay lên hư không bầu trời. Tôi đã tạo nên và đã duy trì mái che ở không trung nơi giàn hỏa thiêu.

1199. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1200. Trước đây bốn mươi bảy kiếp, (tôi đã là) đấng Chuyển Luân Vương tên Padumissara, là người chinh phục bốn phương, có oai lực lớn lao.

1201. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Padumacchadaniya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Padumacchadaniya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

47. Ký Sự về Trưởng Lão Sayanadāyaka:

1202. Chiếc giường cao quý được trải lên bằng các lớp vải đã được tôi dâng cúng đến đức Thế Tôn Siddhattha, vị có tâm từ ái như thế ấy.

1203. Đức Thế Tôn đã thọ nhận chỗ nằm ngồi thích hợp. Đấng Chiến Thắng đã từ chỗ ngồi đứng dậy rồi bay lên không trung.

1204. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng chiếc giường trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng chiếc giường.

1205. Trước đây năm mươi một kiếp, (tôi đã là) vị tên Varuṇa Deva, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1206. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sayanadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sayanadāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

48. Ký Sự về Trưởng Lão Caṅkamadāyaka:

1207. Sau khi gom góp các viên gạch, tôi đã cho xây dựng đường kinh hành của đấng Hiền Trí Atthadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.

1208. Đường kinh hành đã được kiến tạo tốt đẹp, cao năm *ratana* (1,25 mét), dài một trăm cánh tay (50 mét), đáng được trân trọng, thích ý.

1209. Đức Thế Tôn, đấng Tối Thượng Nhân Atthadassī đã thọ nhận. Ngài đã cầm lấy cát bằng bàn tay và đã nói lên những lời kệ này:

¹ *Padumacchadaniya* nghĩa là “vị liên quan đến mái che (*chadana*) bằng hoa sen hồng (*paduma*).”

² *Sayanadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) chiếc giường (*sayana*).”

1210. “Iminā pulinadānena caṅkamaṃ sukatena ca,
sattaratanasampannaṃ pulinaṃ anubhossati.
1211. Tīṇi kappāni devesu devarajjaṃ karissati,
anubhossati sampattiṃ accharāhi purakkhato.
1212. Manussalokaṃ āgantvā rājā raṭṭhe bhavissati,
tikkhattum cakkavattī ca mahiyā so bhavissati.”
1213. Aṭṭhārase kappasate yaṃ kammamakariṃ tadā.
duggatiṃ nābhijānāmi caṅkamassa idaṃ phalaṃ.
1214. Paṭisambhidā catasso vimokkhā¹ pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Caṅkama¹dāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Caṅkamadāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

49. Subhaddattherāpadānaṃ

1215. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
janataṃ uddharitvāna nibbāyati mahāyaso.
1216. Nibbāyante ca sambuddhe dasasahassī pakampatha,²
janakāyo mahā āsi devā sannipatum tadā.
1217. Candanaṃ pūjayitvāna³ tagaramallikāhi⁴ ca,
haṭṭho haṭṭhena cittaena ālepesiṃ⁵ naruttamaṃ.
1218. Mama saṅkappamaññāya satthā loke anuttaro,
nipannakova sambuddho imā gāthā abhāsatha:
1219. “Yo me pacchimake kāle gandhamālyena⁶ chādayī,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
1220. Ito cuto ayaṃ poso tusitakāyaṃ gamissati,
tatha rajjaṃ karitvāna nimmānaṃ so gamissati.
1221. Eteneva upāyena datvā malyaṃ⁷ varuttamaṃ,
sakakammābhiraḍḍho so sampattiṃ anubhossati.
1222. Punāpi⁸ tusite kāye nibbattissatayaṃ naro,
tamhā kāyā cavitvāna manussattaṃ gamissati.
1223. Sakyaputto mahānāgo aggo loke sadevake,
bodhayitvā bahū satte nibbāyissati cakkhumā.

¹ caṅkamana - Ma, Se.

² dasasahassi kampatha - Ma, Syā.

³ pūrayitvāna - Ma, Syā, PTS, Sī Mu.

⁴ tagarāmallikāhi - Ma, Syā.

⁵ āropayim - Ma; āropesiṃ - Syā, Se.

⁶ mālena - Ma, PTS; mallena - Syā.

⁷ mālaṃ - Ma; mallam - Syā.

⁸ cuto pi - PTS.

1210. “Do sự dâng cúng cát và đường kinh hành đã khéo được xây dựng này, (người ấy) sẽ thọ hưởng cát có chứa đựng bảy loại châu báu.

1211. (Người ấy) sẽ cai quản Thiên quốc ở giữa chư Thiên ba kiếp và sẽ thọ hưởng sự thành đạt, được các tiên nữ trọng vọng.

1212. Sau khi đi đến thế giới nhân loại, (người ấy) sẽ là đức vua ở quốc độ. Và người ấy sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương ở trái đất ba lần.”

1213. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của đường kinh hành.

1214. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Caṅkamadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Caṅkamadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

49. Ký Sự về Trưởng Lão Subhadda:

1215. Đấng Hiếu Biết Thế Gian Padumuttara vị thọ nhận các vật hiến cúng có danh vọng lớn lao đã tiếp độ đám đông dân chúng rời Niết Bàn.

1216. Và trong khi bậc Toàn Giác đang Niết Bàn, mười ngàn (thế giới) đã rung động. Khi ấy, đã có tập thể dân chúng đông đảo, và chư Thiên đã tụ hội lại.

1217. Sau khi cúng dường trầm hương cùng với các loại bột thơm và hoa nhài, tôi đã trở nên mừng rỡ. Với tâm mừng rỡ, tôi đã thoa lên đấng Tối Thượng Nhân.

1218. Biết được ý định của tôi, bậc Đạo Sư, đấng Vô Thượng ở thế gian, bậc Toàn Giác ngay khi đang nằm đã nói lên những lời kệ này:

1219. “Người nào đã phủ lên (cơ thể Ta) bằng vật thơm và tràng hoa vào thời điểm cuối cùng của Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

1220. Mệnh chung ở đây, người nam này sẽ đi đến cõi trời Đâu Suất. Sau khi cai quản vương quốc ở tại nơi ấy, người ấy sẽ đi đến cõi Hóa Lạc Thiên.

1221. Sau khi cúng dường tràng hoa cao quý tối thượng theo phương thức này đây, được hài lòng với nghiệp của chính mình, người ấy sẽ thọ hưởng sự thành đạt.

1222. Người nam này cũng sẽ tái sanh ở cõi trời Đâu Suất lần nữa. Sau khi mệnh chung từ cõi trời ấy (người này) sẽ đi đến bản thể nhân loại.

1223. Người con trai dòng Sakya, đấng Long Tượng cao cả ở thế gian luôn cả chư Thiên, bậc Hữu Nhân sẽ giúp cho nhiều chúng sanh giác ngộ rồi sẽ Niết Bàn.

¹ Caṅkamadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) đường đi kinh hành (caṅkama).”

1224. Pabbajjūpagato¹ santo sukkamūlena codito,
upasaṅkamma sambuddhaṃ pañhaṃ pucchissati tadā.
1225. Hāsayingvāna² sambuddho sabbaññū lokanāyako,
puññakammaṃ pariññāya³ saccāni vivarissati.
1226. Āraddho ca ayaṃ pañhe tuṭṭho ekaggamānaso,
satthāraṃ abhivādetvā pabbajjaṃ yācayissati.
1227. Pasannamānasaṃ disvā sakakammena tositāṃ,
pabbājessati⁴ so buddho aggadhammassa kovido.
1228. Vāyavitvān' ayaṃ poso sammāsambuddhasāsane,
sabbāsave pariññāya nibbāyissat' anāsavo.”

(Pañcamabhāṇavāraṃ).

1229. Pubbakammena saṃyutto ekaggo susamāhito,
buddhassa oraso putto dhammajo 'mhi sunimmito.
1230. Dhammarājaṃ upāgama⁵ āpucchiṃ pañhamuttamaṃ,
kathayanto ca me pañhaṃ dhammasotaṃ upānayī.
1231. Tassāhaṃ dhammamaññāya vihāsiṃ sāsane rato,
sabbāsave pariññāya viharāmi anāsavo.
1232. Satasahassee ito kappe jalajuttaranāyako,
nibbāyi anupādāno dīpo 'va telasaṅkhayā.
1233. Sattayojanikaṃ āsi thūpañca ratanāmayāṃ,
dhajaṃ tattha apūjesiṃ sabbabhaddaṃ manoramaṃ.
1234. Kassapassa ca buddhassa tisso nāmaggasāvako,
putto me oraso āsi dāyādo jinasāsane.
1235. Tassa hīnena manasā vācaṃ bhāsiṃ abhaddakaṃ,
tena kammavipākena pacchime addasaṃ jinaṃ.⁶
1236. Upavattane sālavane pacchime sayane muni,
pabbājesi mahāvīro hito kāruṇiko jino.
1237. Ajjeva 'dāni pabbajjā ajjeva upasampadā,
ajjeva parinibbāṇaṃ sammukhā dipaduttame.
1238. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Subhaddo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Subhaddattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

¹ tadā sopagato - Ma, Syā, Sī Mu.

² bhāsayingvāna - PTS, Se.

³ pubbakammaṃ abhiññāya - Syā, PTS.

⁴ pabbajissati - Syā; pabbajessati - PTS.

⁵ upagamma - Ma; upāgantvā - PTS.

⁶ pacchā me āsi bhaddakaṃ - Ma, Syā, Se.

1224. Trong khi đã thành đạt sự xuất gia (làm đạo sĩ), được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch (người này) sẽ đi đến gặp bậc Toàn Giác, và khi ấy sẽ hỏi câu hỏi.

1225. Bậc Toàn Giác, đấng Toàn Tri, bậc Lãnh Đạo Thế Gian sẽ làm cho (người này) vui vẻ. Sau khi biết toàn diện về hành động phước thiện, Ngài sẽ phê bày các Chân Lý (cao thượng).

1226. Và được hài lòng về câu hỏi, người này sẽ hớn hờ, có tâm chăm chú. Sau khi đảnh lễ bậc Đạo Sư, (người này) sẽ cầu xin sự xuất gia.

1227. Đức Phật ấy, bậc rành rẽ về Giáo Pháp cao cả, sau khi nhìn thấy (người này) có tâm tịnh tín, hoan hỷ với nghiệp của mình, sẽ cho (người này) xuất gia.

1228. Sau khi nỗ lực trong Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, người nam này sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

(Tụng phẩm thứ năm).

1229. Được gắn liền với nghiệp quá khứ, có sự chăm chú, khéo được định tĩnh, tôi là người con trai chánh thống của đức Phật, đã được sanh ra từ Giáo Pháp, đã được tạo ra tốt đẹp.

1230. Sau khi đi đến gặp đấng Pháp Vương, tôi đã hỏi câu hỏi tối thượng. Và trong khi giảng giải về câu hỏi của tôi, Ngài đã đưa tôi vào dòng chảy Giáo Pháp.

1231. Sau khi hiểu được Giáo Pháp của Ngài, tôi đã sống, được thỏa thích trong Giáo Pháp. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

1232. Trước đây một trăm ngàn kiếp, đấng Lãnh Đạo Padumuttara đã Niết Bàn không còn chấp thủ, tựa như cây đèn đã tắt vì sự cạn kiệt về dầu thấp.

1233. Đã có ngôi bảo tháp làm bằng châu báu cao bảy do-tuần. Tại nơi ấy, tôi đã cúng dường ngọn cờ tốt đẹp về mọi mặt, làm thích ý.

1234. Và vị Thịnh Văn hàng đầu tên Tissa của đức Phật Kassapa, người thừa tự Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng, đã là con trai ruột của tôi.

1235. Do tâm ý kém cỏi, tôi đã nói lời nói không tốt đẹp với vị ấy. Do quả thành tựu của nghiệp ấy, tôi đã nhìn thấy đấng Chiến Thắng vào thời điểm cuối cùng.

1236. Tại rừng cây *sālā* Upavattana, ở chỗ nằm cuối cùng, đấng Hiền Trí, bậc Đại Hùng, đấng Chiến Thắng, bậc có sự lợi ích và lòng bi mẫn, đã cho (tôi) xuất gia.

1237. Giờ đây, đúng ngày hôm nay là sự xuất gia, đúng ngày hôm nay là sự tu lên bậc trên, đúng ngày hôm nay là sự Viên Tịch Niết Bàn trong sự hiện diện của bậc Tối Thượng Nhân.

1238. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Subhadda đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.]

Ký sự về trưởng lão Subhadda là phần thứ chín.

--ooOoo--

50. Cundattherāpadānaṃ

1239. Siddhatthassa bhagavato lokajetṭhassa tādino,
agghiyaṃ kārayitvāna jātipupphehi chādayiṃ.
1240. Nitṭhāpetvāna taṃ pupphaṃ buddhassa upanāmayiṃ,¹
pupphāvasesaṃ paggayha buddhassa abhiropayiṃ.
1241. Kañcanagghiyasankāsaṃ buddhaṃ lokagganāyakaṃ,
pasannacitto sumano pupphagghiyamupānayiṃ.
1242. Vitiṇṇakaṅkho sambuddho tiṇṇoghehi purakkhato,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
1243. “Dibbagandhaṃ pavāyantaṃ yo me pupphagghiyaṃ adā,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
1244. Ito cuto ayaṃ poso devasaṃghapurakkhato,
jātipupphehi parikiṇṇo devalokaṃ gamissati.
1245. Ubbiddhaṃ bhavanaṃ tassa sovaṇṇaṅca maṇīmayāṃ,
vyamhaṃ pātubhavissati² puññakammappabhāvitāṃ.³
1246. Catusattatikkhattuṃ so devarajjaṃ karissati,
anubhossati sampattiṃ accharāhi purakkhato.
1247. Pathavyā rajjaṃ tisataṃ vasudhaṃ āvasissati,
pañcasattatikkhattuṅca cakkavattī bhavissati.
1248. Dujjayo nāma nāmena hessati manujādhipo,
anubhotvāna taṃ puññaṃ sakakammaṃ apassito.⁴
1249. Vinipātaṃ agantvāna manussattaṃ gamissati,
hiraññaṃ ca⁵ nicitaṃ koṭisatamanappakaṃ.
1250. Nibbattissati yonimhi⁶ brāhmaṇe⁷ so bhavissati,
vaṅgantassa suto dhīmā sārīyā oraso piyo.
1251. So ca pacchā pabbajitvā aṅgīrasassa sāsane,
cūlacundo’ti nāmena hessati satthusāvako.
1252. Sāmaṇero ’va so santo khīṇāsavo bhavissati,
sabbāsava pariññāya nibbāyissat’ anāsavo.”
1253. Upaṭṭhahiṃ mahāvīraṃ aññe ca pesale bahū,
bhātaraṃ me c’ upaṭṭhāsiṃ⁸ uttamatthassa pattiya.
1254. Bhātaraṃ me upaṭṭhitvā⁹ dhātū pattamhi opiya,¹⁰
sambuddhaṃ upanāmesim lokajetṭhaṃ narāsabhaṃ.

¹ abhināmayiṃ - Syā.⁶ lokamhi - PTS.⁷ brāhmaṇo - Syā, PTS.² vyamhā pātubhavissanti - Syā, PTS.⁸ bhātaramevupaṭṭhāsiṃ - Syā.³ pabhāvitā - Syā, PTS.⁹ upaṭṭhahitvā - Syā.⁴ sakakammūpasamhito - Syā.¹⁰ dhātuṃ pattamhi ociya - Syā;⁵ hiraññaṃ tassa - Ma, Syā.

dhātuṃ pattamhi ohiya - PTS.

50. Ký Sự về Trưởng Lão Cunda:

1239. Sau khi cho thực hiện cây cột trụ dành cho đức Thế Tôn Siddhattha, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy, tôi đã phủ lên bằng các bông hoa nhài

1240. Sau khi làm hoàn tất, tôi đã đem bông hoa ấy lại gần đức Phật. Tôi đã cầm lấy phần còn lại của bông hoa và đã dâng lên đức Phật.

1241. Đức Phật, đấng Lãnh Đạo cao cả của thế gian trông tự như cây cột trụ bằng vàng. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng tặng cây cột trụ bông hoa đến Ngài.

1242. Đấng Toàn Giác, bậc có sự nghi hoặc đã được loại trừ, được tháp tùng bởi những vị đã vượt qua các bậc lưu, sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu đã nói lên những lời kệ này:

1243. *“Người nào đã dâng cúng cột trụ bông hoa đang tỏa ra mùi hương của cõi trời đến Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*

1244. *Mệnh chung ở đây, người nam này sẽ đi đến thế giới chư Thiên, (và sẽ) được hội chúng chư Thiên tôn trọng, được các bông hoa nhài phủ quanh.*

1245. *Được phát khởi từ nghiệp phước thiện, có chỗ trú ngụ cao vút làm bằng vàng và ngọc ma-ni, có cung điện sẽ được hiện ra cho vị ấy.*

1246. *Người ấy sẽ cai quản Thiên quốc bảy mươi bốn kiếp và sẽ thọ hưởng sự thành đạt, được các tiên nữ trọng vọng.*

1247. *(Người ấy) sẽ ngự trị quốc độ thuộc đất liền ở trái đất ba trăm lần, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương bảy mươi lăm lần.*

1248. *(Người ấy) sẽ trở thành vị thống lãnh nhân loại tên là Dujjaya. Được nương tựa vào nghiệp của chính mình, (người ấy) sẽ thọ hưởng phước báu ấy.*

1249. *(Người ấy) sẽ không đi đến đọa xứ và sẽ đi đến bản thể nhân loại. Và số vàng không ít hơn một trăm koti (một tỷ) sẽ được tích lũy (cho người ấy).*

1250. *Người ấy sẽ sanh vào dòng dõi Bà-la-môn và sẽ là người con trai ruột thông minh yêu dấu của (Bà-la-môn) Vaṅganta và bà Sārī.*

1251. *Và về sau, người ấy sẽ xuất gia trong Giáo Pháp của đức Aṅgīrasa (Phật Gotama) và sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư có tên là Cūlacunda.*

1252. *Người ấy sẽ trở thành bậc có lậu hoặc được đoạn tận ngay khi còn là vị sa-di. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, người ấy sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”*

1253. Tôi đã phục vụ đấng Đại Hùng và nhiều vị hiền đức khác, và tôi đã hầu cận người anh trai của tôi nhằm đạt đến mục đích tối thượng.

1254. Tôi đã phục vụ người anh trai của tôi,¹ tôi đã đạt xá-lợi (của anh tôi) ở trong bình bát và đã trình lên đấng Toàn Giác, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu.

¹ Anh trai của vị Cunda này là ngài Sāriputta, tức là vị Thịnh Văn hàng đầu (ND).

1255. Ubhohatthehi paggayha buddho loke sadevake,
saṃdassayanto taṃ dhātuṃ kittayī aggasāvakaṃ.
1256. Cittaṃ ca suvimuttaṃ me saddhā mayhaṃ patiṭṭhitā,
sabbāsave pariññāya viharāmi anāsavo.
1257. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Cundo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Cundattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Upāli soṇo bhaddiyo sannitṭhāpaka¹ hatthiyo,
chadanaṃ seyyacaṅkamaṃ subhaddo cundasavhayo,
gāthā satam ca tālīsaṃ catasso ca taduttari.

Upālivaggo pañcamaṃ.

--ooOoo--

VI. VĪJANĪVAGGO

51. Vidhūpanadāyakattherāpadānaṃ

1258. Padumuttarabuddhassa lokajetṭhassa tādino,
vījanikā² mayā dinnā dipadindassa tādino.
1259. Sakaṃ cittaṃ pasādetvā paggahetvāna añjalim,
sambuddhaṃ abhivādetvā pakkāmiṃ uttarāmukho.
1260. Vījaniṃ paggahetvāna sathā loke anuttaro,³
bhikkhusaṅghe ṭhito santo imaṃ gāthaṃ abhāsatha:
1261. “Iminā vījanidānena cittassa paṇidhīhi ca,
kappānaṃ satasahassaṃ vinipātaṃ na gacchati.”
1262. Āraddhaviriyo pahitatto cetogūṇasamāhito,
jātiyā sattavasso ’haṃ arahattamaṃ puṇiṃ.
1263. Saṭṭhikappasahassamhi vījamānasānāmakā,⁴
soḷas’ āsiṃsu rājāno cakkavattī mahabbalā.
1264. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vidhūpanadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Vidhūpanadāyakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ sannidhāpaka - PTS, Se.

² bījanikā - Ma.

³ sathā lokagganāyako - Ma, Syā, PTS.

⁴ bījamānasānāmakā - Ma.

1255. Đức Phật ở thế gian luôn cả chư Thiên đã cầm lấy bằng hai tay, và trong khi phô bày xá-lợi ấy Ngài đã tán dương vị Thinh Văn hàng đầu.

1256. Tâm của tôi đã khéo được giải thoát, đức tin của tôi đã được thiết lập. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

1257. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Cunda đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Cunda là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị Upāli, vị Soṇa, vị Bhaddiya, vị Sannitṭhāpaka, vị Hatthiya, mái che, giường nằm, đường kinh hành, vị Subhadda, vị tên Cunda; (tổng cộng) có một trăm bốn mươi câu kệ và bốn câu thêm vào đó.

Phẩm Upāli là phẩm thứ năm.

--ooOoo--

VI. PHẨM VĪJANĪ:

51. Ký Sự về Trưởng Lão Vidhūpanadāyaka:

1258. Chiếc quạt đã được tôi dâng cúng đến đức Phật Padumuttara, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy, đấng Chúa Tể của loài người như thế ấy.

1259. Sau khi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín, tôi đã chấp tay lên. Tôi đã đánh lễ bậc Toàn Giác rồi ra đi, mặt hướng phía bắc.

1260. Sau khi cầm lấy chiếc quạt, bậc Đạo Sư đấng Vô Thượng ở thế gian, trong khi đang đứng ở nơi Hội Chúng tỳ khưu đã nói lên lời kệ này:

1261. “Do sự dâng cúng chiếc quạt này và do các nguyện lực của tâm, (người ấy) không sa vào đọa xứ trong một trăm ngàn kiếp.”

1262. Có sự ra sức tinh tấn, có tính khảng quyết, được định tĩnh là đức tính của tâm, vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

1263. (Trước đây) sáu mươi ngàn kiếp, đã có mười sáu vị vua tên Vījamāna là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1264. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vidhūpanadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vidhūpanadāyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

¹ Vidhūpanadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) cái quạt (vidhūpana).”

52. Sataraṃsikattherāpadānaṃ

1265. Ucciyaṃ¹ selamāruyha nisīdi purisuttamo,
pabbatassāvidūramhi brāhmaṇo mantapāragū.
1266. Upavitṭṭhaṃ mahāvīraṃ devadevaṃ narāsabhaṃ,
añjalimpaggaḥetvāna santhaviṃ lokanāyakaṃ:
1267. “Esa buddho mahāvīro varadhammappakāsako,
jalati aggikhandho ’va bhikkhusaṅghapurakkhato.
1268. Mahāsamuddo ’va ’kkhobho² aṇṇavo ’va duruttaro,
migaraṅgā va ’sambhito dhammaṃ deseti cakkhumā.”
1269. Mama saṅkappamaññāya padumuttaranāyako,³
bhikkhusaṅghe ṭhito satthā imā gāthā abhāsatha:
1270. “Yenāyaṃ añjali dinno buddhāsetṭho ca thomito,
tiṃsakappasahassāni devarajjaṃ karissati.
1271. Kappasatasahassamhi aṅgīrasasanāmako,
vivattacchaddo⁴ sambuddho uppajjissati tāvade.
1272. Tassa dhammesu dāyado oraso dhammanimmitto, .
sataraṃsīti nāmena arahā so bhavissati.”
1273. Jātiyā sattavasso ’haṃ pabbajim anagāriyaṃ,
sataraṃsī ’mhi⁵ nāmena pabhā niddhāvate mama.
1274. Maṇḍape rukkhāmūle vā jhāyī jhānarato ahaṃ,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.
1275. Saṭṭhikappasahassamhi caturo rāmanāmakā,⁶
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1276. Paṭisambhidā catasso vimokkhā’pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Sataraṃsiyo⁷ thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sataraṃsikattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

53. Sayanadāyakattherāpadānaṃ

1277. Padumuttarabuddhassa sabbalokānukampino,
sayanaṃ tassa pādāsiṃ vippasannena cetasā.
1278. Tena sayanadānena sukhetto bījasampadā,
bhogā nibbattare⁸ tassa sayanassa idaṃ phalaṃ.

¹ ubbidham - Ma, Syā, PTS.

² mahāsamuddo ’va ’kkhubbho - Ma.

³ padumuttaranāmako - Syā.

⁴ vivattacchaddo - Ma, Syā, Se.

⁵ sataraṃsī pi - PTS.

⁶ romanāmakā - Syā, PTS, Se.

⁷ sataraṃsi - Ma.

⁸ bhogo nibbattate - Syā, PTS, Se.

52. Ký Sự về Trưởng Lão Sataraṃsika:

1265. Sau khi trèo lên tảng đá cao, đấng Tối Thượng Nhân đã ngồi xuống. Tôi là vị Bà-la-môn thông thạo về chú thuật (cư ngụ) ở không xa ngọn núi.

1266. Khi đấng Đại Hùng, vị Trời của chư Thiên, bậc Nhân Ngưu đã ngồi xuống, tôi đã chấp tay lên và đã ngợi ca đấng Lãnh Đạo Thế Gian rằng:

1267. *“Vị này là đức Phật, đấng Đại Hùng, bậc giảng giải về Giáo Pháp cao quý, đứng đầu Hội Chúng tỳ khưu, chói sáng như là đồng lửa.”*

1268. *Tợ như đại dương không bị suy suyển, tợ như biển cả khó mà vượt qua, bậc Hữu Nhân thuyết giảng Giáo Pháp tợ như (con sư tử) vua của loài thú không bị hãi sợ.”*

1269. Biết được ý định của tôi, đấng Lãnh Đạo Padumuttara đứng ở nơi Hội Chúng tỳ khưu, đã nói lên những lời kệ này:

1270. *“Sự chấp tay này đã được dâng cúng và đức Phật tối thượng đã được ngợi ca bởi người nào, (người ấy) sẽ cai quản Thiên quốc ba mươi ngàn kiếp.”*

1271. *Cho đến một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Toàn Giác tên Aṅgīrasa, vị đã dứt bỏ tội lỗi, sẽ hiện khởi.*

1272. *(Người ấy) sẽ là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, là vị A-la-hán với tên Sataraṃsī.”*

1273. Vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Tôi có ánh sáng tỏa ra, (cho nên) tôi có tên là Sataraṃsī (trăm tia sáng).

1274. Ở mái che hoặc ở gốc cây, tôi là người có thiên chứng, được thỏa thích về thiên. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

1275. (Trước đây) sáu mươi ngàn kiếp, (đã có) bốn vị có tên Rāma là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1276. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sataraṃsiya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sataraṃsika là phần thứ nhì.

--ooOoo--

53. Ký Sự về Trưởng Lão Sayanadāyaka:

1277. Với tâm ý trong sạch, tôi đã dâng cúng chiếc giường đến đức Phật Padumuttara ấy, bậc có lòng thương tưởng đến tất cả thế gian.

1278. Do sự dâng cúng chiếc giường ấy, có sự thành tựu của hạt giống (đã được gieo) ở thửa ruộng tốt, các của cải được sanh lên cho tôi đây; điều này là quả báu của chiếc giường.

1279. Ākāse seyyaṃ kappemi dhāremi paṭhaviṃ imaṃ,
pāṇesu me issariyaṃ sayanassa idaṃ phalaṃ.
1280. Pañcakappasahassamhi aṭṭha āsuṃ mahāvarā,¹
catuttimse kappasate caturo ca mahabbalā.
1281. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sayanadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sayanadāyakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

54. Gandhodakiyattherāpadānaṃ

1282. Padumuttarabuddhassa mahābodhimaho ahu,
vicittaṃ ghaṭamādāya gandhodakamadāsahaṃ.
1283. Nahāpanakāle bodhiyā² mahāmegho pavassatha,
ninnādo ca mahā āsi³ asaniyā phalantiyā.
1284. Tenevāsanivegena tattha kālakato ahuṃ,⁴
devaloke ṭhito santo imaṃ gāthaṃ abhāsahaṃ.
1285. “Aho buddho aho dhammo aho no satthusampadā,
kalebaram⁵ me patitaṃ devaloke ramāmahaṃ.”
1286. Ubbiddhaṃ bhavanaṃ mayhaṃ satabhūmaṃ⁶ samuggataṃ,
kaññāsatasahassāni parivārenti maṃ sadā.
1287. Ābādāhā⁷ me na vijjanti soko mayhaṃ na vijjati,
pariḷāhaṃ na passāmi puññakammassidaṃ phalaṃ.
1288. Aṭṭhavāse kappasate rājā saṃvasito ahuṃ,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1289. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Gandhodakiyo⁸ thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Gandhodakiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

55. Opavayhattherāpadānaṃ

1290. Padumuttarabuddhassa ājāṇiyamadāsahaṃ,
niyyādetvāna sambuddhe⁹ agamāsiṃ sakaṃ gharaṃ.
1291. Devalo nāma nāmena satthuno aggasāvako,
varadhammassa dāyādo āgacchi mama santikaṃ.

¹ mahātejā - Ma; mahāvīrā - Syā, PTS.

² nahānakāle ca bodhiyā - Ma, Syā, PTS, Sī Mu.

³ ahu - PTS.

⁴ ahaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁵ kaḷevaram - Ma, Syā.

⁶ sattabhūmaṃ - Syā;

satabhūmiṃ - PTS.

⁷ rogā pi - PTS.

⁸ gandhodakadāyako - Syā.

⁹ sambuddhaṃ - PTS.

1279. Tôi thực hiện việc nằm ngủ ở trên không trung, tôi nâng đỡ trái đất này, tôi có quyền lãnh đạo đối với các sanh mạng; điều này là quả báu của chiếc giường.

1280. (Trước đây) năm ngàn kiếp, đã có tám vị (tên là) Mahāvāra. Và (trước đây) ba ngàn bốn trăm kiếp, (đã có) bốn vị có oai lực lớn lao.

1281. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sayanadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sayanadāyaka là phân thứ ba.

--ooOoo--

54. Ký Sự về Trưởng Lão Gandhodakiya:

1282. Đã có lễ hội ở cõi Đại Bồ Đề của đức Phật Padumuttara. Tôi đã mang theo cái bầu nước đã được trang hoàng và tôi đã dâng cúng nước có hương thơm.

1283. Vào thời điểm rưới nước cho cõi Bồ Đề, có đám mây lớn đã đổ mưa. Và đã có tiếng động lớn trong lúc sấm sét đang nổ ra.

1284. Tôi đã mệnh chung ở tại nơi ấy (và đã tái sanh) tựa như tốc độ của tia sét ấy. Trong khi đứng ở thế giới chư Thiên, tôi đã nói lên lời kệ này:

1285. “*Ôi đức Phật! Ôi Giáo Pháp! Ôi sự thành tựu của bậc Đạo Sư của chúng ta! (Khi) thân thể của tôi bị ngã xuống thì tôi sướng vui ở thế giới chư Thiên.*”

1286. Chỗ trú ngụ của tôi cao vút, có một trăm tầng lầu được vươn lên, có một trăm ngàn thiếu nữ luôn luôn vây quanh tôi.

1287. Các bệnh tật của tôi không được biết đến, sự sâu muộn của tôi không có, tôi không nhìn thấy sự bực bội; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

1288. (Trước đây) hai ngàn tám trăm kiếp, tôi đã là đức vua Saṃvasita, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1289. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Gandhodakiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Gandhodakiya là phân thứ tư.

--ooOoo--

55. Ký Sự về Trưởng Lão Opavayha:

1290. Tôi đã dâng cúng con ngựa thuần chủng đến đức Phật Padumuttara. Sau khi dâng tặng cho bậc Toàn Giác, tôi đã đi về căn nhà của mình.

1291. Vị có tên Devala là Thinh Văn hàng đầu của bậc Đạo Sư, là người thừa tự của Giáo Pháp cao quý, đã đi đến gặp tôi (nói rằng):

¹ *Sayanadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) chiếc giường (*sayana*).”

² *Gandhodakiya* nghĩa là “vị liên quan đến nước (*udaka*) có hương thơm (*gandha*).”

1292. “Sapattabhāro¹ bhagavā ājāneyyo na kappati,²
tava saṅkappamaññāya adhvāsesi cakkhumā.”
1293. Agghāpetvā vātajavaṃ sindhavaṃ sīghavāhanaṃ,
padumuttarabuddhassa khamanīyaṃ³ adāsahaṃ.
1294. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,⁴
khamanīyā vātajavā⁵ citta⁶ nibbattare⁷ mama.⁸
1295. Lābhā tesāṃ suladdhaṃ ’va ye labhantupasampadaṃ,
punapi payirupāseyyaṃ buddho loke sace bhava.
1296. Aṭṭhavāsattikkhattuṃ ’haṃ rājā āsiṃ mahabbalo,
cāturanto vijitāvī jambusaṅḍassa⁹ issaro.
1297. Idaṃ pacchimakaṃ mayhaṃ carimo vattate bhavo,
patto ’smi¹⁰ acalaṃ ṭhānaṃ hitvā jayaparājayaṃ.
1298. Catuttiṃsasahassamhi mahātejo ’si khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1299. Paṭisambhidā catasso vimokkhā’pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Opavayho¹¹ thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Opavayhattherassa apadānaṃ pañcamāṃ.

--ooOoo--

56. Sapparivārāsanattherāpadānaṃ

1300. Padumuttarabuddhassa piṇḍapātaṃ adāsahaṃ,
gantvā taṃ bhojanaṭṭhānaṃ¹² mallikāhi parikkhipiṃ.¹³
1301. Tamhāsanamhi āsīno buddho lokagganāyako,
akittayī piṇḍapātaṃ ujubhūto samāhito:
1302. “Yathāpi bhaddake khetto bījaṃ appampi ropitaṃ,
sammā dhāraṃ pavecchante phalaṃ toseti kassakaṃ.
1303. Tathevāyaṃ piṇḍapāto sukhetto ropito tayā,
bhava nibbattamānaṃ hi¹⁴ phalato tosayissati.”¹⁵
1304. Idaṃ vatvāna sambuddho jalajuttaranāmako,
piṇḍapātaṃ thavitvāna¹⁶ pakkāmi uttarāmukho.

¹ sabbatthahāro - Syā. ⁷ nibbattate - Ma, Se.

² kampati - Syā.

³ ajānīyaṃ - PTS.

⁴ deve ca mānuse bhava - Si Mu;
bhavane sabbadā mama - PTS.

⁵ khamanīyaṃ vātajavaṃ - Ma;
ājānīyā vātajavā - Syā;

khamanīyo vātajavo - Se.

⁶ cittaṃ - Ma; citte - PTS, Se.

⁸ mamaṃ - PTS.

⁹ jambūdīpassa - Syā.

¹⁰ pattomhi - Syā, PTS.

¹¹ opavayho - Syā, PTS.

¹² kiliṭṭhakatṭhānaṃ - Ma, Syā, Se.

¹³ parikkhattaṃ - Ma, PTS, Se.

¹⁴ nibbattamānamhi - Ma, Syā, PTS.

¹⁵ phalante tosayissati - Ma, Syā.

¹⁶ gahetvāna - Ma, Syā, Se.

1292. “Đức Thế Tôn chỉ sử dụng bình bát và vật dụng thiết yếu của mình, con ngựa thuần chủng là không thích hợp. Biết được ý định của người nên bậc Hữu Nhân đã chấp thuận.”

1293. Sau khi cho người định giá con ngựa Sindhu có tốc độ như gió là phương tiện di chuyển mau chóng, tôi đã dâng cúng vật dụng thích hợp đến đức Phật Padumuttara.

1294. Nơi chốn nào tôi đi tái sinh đầu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, có những con ngựa với tốc độ như gió, đáng được thuần phục, được tô điểm, (đã) sanh lên cho tôi.

1295. Những ai đạt được sự tu lên bậc trên (với Ngài), lợi ích của những vị ấy là đã được thành tựu tốt đẹp. Nếu đức Phật sẽ hiện hữu ở thế gian, tôi có thể gặp lại Ngài lần nữa.

1296. Tôi đã là vị vua có oai lực lớn lao, là người chinh phục bốn phương, là chúa tể của xứ Jambudīpa hai mươi tám lần.

1297. Lần sau cùng này của tôi là sự hiện hữu cuối cùng trong sự luân chuyển. Sau khi từ bỏ sự hơn thua, tôi đã đạt được vị thế Bất Động.

1298. (Trước đây) ba mươi bốn ngàn kiếp, tôi đã là vị Sát-đế-ly có quyền uy vĩ đại, được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1299. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Opavayha đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Opavayha là phần thứ năm.

--ooOoo--

56. Ký Sự về Trưởng Lão Saparivārāsana:

1300. Tôi đã dâng cúng vật thực đến đức Phật Padumuttara. Tôi đã đi đến địa điểm thọ trai ấy và đã rải rắc các bông hoa nhài.

1301. Đức Phật, đấng Lãnh Đạo cao cả của thế gian, bậc có bản thể chính trực, định tĩnh, ngồi ở chỗ ngồi ấy đã tán dương về phần vật thực rằng:

1302. *Cũng giống như chỉ một ít hạt giống được gieo xuống cánh đồng màu mỡ, khi có mưa rào thích hợp đổ xuống, kết quả làm vui lòng người nông phu.*

1303. *Tương tự y như thế, phần vật thực này đã được người gieo xuống thửa ruộng màu mỡ, trong khi sanh ra ở cõi hữu, quả báu sẽ làm người vui lòng.”*

1304. Sau khi nói xong điều này, sau khi đã ngợi ca về phần vật thực, bậc Toàn Giác tên Padumuttara đã ra đi, mặt hướng phía bắc.

1305. Saṃvuto pātimokkhasmiṃ indriyesu ca pañcasu,
pavivekamanuyutto viharāmi anāsavo.

1306. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Saparivārāsano thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Saparivārāsanattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

57. Pañcadīpakattherāpadānaṃ

1307. Padumuttarabuddhassa sabbabhūtānukampino,
susaṅṭhahitvā¹ saddhamme ujudiṭṭhi ahasaṃ.

1308. Padīpadānaṃ pādāsiṃ parivāretvāna bodhiyaṃ,
saddahanto padīpāni akariṃ tāvade ahaṃ.

1309. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
ākāse ukkaṃ dhārenti dīpadānassidaṃ phalaṃ.

1310. Tirokuḍḍaṃ² tiroselāṃ samatiggayha pabbataṃ,
samantā yojanasataṃ dassanaṃ anubhomahaṃ.

1311. Catuttimse kappasate satacakkhusanāmakā,
rājā 'hesuṃ mahātejā cakkavattī mahabbalā.

1312. Tena kammāvasesena patto 'mhi āsavakkhayaṃ,
dhāremi antimaṃ dehaṃ dipadindassa sāsane.

1313. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pañcadīpako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Pañcadīpakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

58. Dhajadāyakattherāpadānaṃ

1314. Padumuttarabuddhassa bodhimhi³ pādaputtame,
haṭṭho haṭṭhena cittena dhajamāropayaṃ ahaṃ.

1315. Patitapattāni⁴ gaṇhitvā bahiddhā chaḍḍayaṃ ahaṃ,
antosuddhaṃ bahisuddhaṃ adhimuttam⁵anāsavaṃ,
sammukhā viya sambuddhaṃ avandiṃ bodhimuttamaṃ.

1316. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
bhikkhusaṅge ṭhito satthā imā gāthā abhāsatha:

¹ saddahitvāna - Ma, Se; susaddahitvā - Syā.

² tirokuṭṭaṃ - Ma; tirokuṭṭaṃ - Syā.

³ bodhiyā - Ma, Syā, PTS.

⁴ patapattāni - Syā, PTS.

⁵ suvimuttaṃ - Syā.

1305. Tôi đã thu thúc trong giới bốn *Pātimokkha* và ở năm giác quan, được găn bó với sự cô tịch, tôi sống không còn lậu hoặc.

1306. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Saparivārāsana¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Saparivārāsana là phần thứ sáu.

--ooOoo--

57. Ký Sự về Trưởng Lão Pañcadīpaka:

1307. Sau khi đã khéo an trú trong Chánh Pháp của đức Phật Padumuttara, bậc có lòng thương tưởng đến tất cả sanh linh, tôi đã có được quan điểm chính chắn.

1308. Tôi đã dâng cúng vật thí là các cây đèn sau khi đã đặt vòng quanh cội Bồ Đề. Trong khi đang có niềm tin, tôi đã tức thời thắp sáng các cây đèn.

1309. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đâu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, có những người cầm đuốc ở không trung; điều này là quả báu của việc dâng cúng đèn.

1310. Tôi thể nghiệm được sự nhìn thấy ở xung quanh một trăm do-tuần, sau khi đã vượt xuyên qua bức tường, xuyên qua tảng đá, và ngọn núi.

1311. (Trước đây) ba ngàn bốn trăm kiếp, các vị vua có tên Satacakkhu đã là các đấng Chuyển Luân Vương có quyền uy vĩ đại, có oai lực lớn lao.

1312. Nhờ vào phần dư sót của nghiệp ấy, tôi đã đạt được sự đoạn tận các lậu hoặc. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

1313. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pañcadīpaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pañcadīpaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

58. Ký Sự về Trưởng Lão Dhajadāyaka:

1314. Ở tại cội cây Bồ Đề của đức Phật Padumuttara, tôi đã trở nên mừng rỡ. Với tâm mừng rỡ tôi đã treo ngọn cờ ở chóp đỉnh của cội cây.

1315. Tôi đã nhặt các lá cây bị rụng xuống rồi đã đổ bỏ ở bên ngoài. Tôi đã đánh lễ cội Bồ Đề tối thượng tợ như (đánh lễ) bậc Toàn Giác là vị trong sạch bên trong, trong sạch bên ngoài, đã được giải thoát, không còn lậu hoặc, đang ở trước mặt.

1316. Đấng Hiếu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đứng ở nơi Hội Chúng tỳ khưu đã nói lên những lời kệ này:

¹ *Saparivārāsana* nghĩa là “vị có vật thực (*asana*) và các vật phụ thuộc (*parivāra*).”

² *Pañcadīpaka* nghĩa là “vị có năm (*pañca*) cây đèn (*dīpaka*).”

1317. “Iminā dhajadānena upatṭhānena cūbhayaṃ,
kappānaṃ satasahassaṃ duggatiṃ so na gacchati.
1318. Devesu devasobhaggaṃ¹ anubhossatanappakaṃ,
anekasatakkhattuñca rājā raṭṭhe bhavissati,
uggato nāma nāmena cakkavattī bhavissati.
1319. Sampattiṃ anubhotvāna sukkamūlena codito,
gotamassa bhagavato sāsane ’bhiramissati.”
1320. Padhānapahitatto ’mhi upasanto nirūpadhi,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.
1321. Ekapaññāsasahassee kappe uggatasavhayo,²
paññāsatisahassee³ khattiyō meghasavhayo.⁴
1322. Paṭisambhidā catasso vimokkhā’pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā dhajadāyako thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Dhajadāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamāṃ.

--ooOoo--

59. Padumattherāpadānaṃ

1323. Catusaccaṃ pakāsento varadhammappavattako,⁵
vassate amataṃ vuṭṭhiṃ nibbāpento mahājanaṃ.
1324. Sadaṇḍaṃ⁶ padumaṃ gayha aḍḍhakose ṭhito ahaṃ,
padumuttaramunissa haṭṭho ukkhipimambare.
1325. Āgacchante ca padume abbhuto āsi tāvade,
mama saṅkappamaññāya paggaṇhi vadataṃ varo.
1326. Karasetṭhena paggayha jalajaṃ pupphamuttamaṃ,
bhikkhusaṅghe ṭhito satthā imā gāthā abhāsatha:
1327. “Yenidaṃ padumaṃ khittaṃ sabbaññumhi vināyake,⁷
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
1328. Tiṃsa kappāni devindo devarajjaṃ karissati,
pathavyā rajjaṃ sattasataṃ vasudhaṃ āvasissati.
1329. Tattha pattam⁸ gaṇetvāna⁹ cakkavattī bhavissati,
ākāsato pupphavuṭṭhi abhivassissatī tadā.
1330. Kappasatasahassamhi okkākulasambhavo,
gotamo nāma nāmena satthā loke bhavissati.

¹ sobhagyaṃ - Ma, Syā, PTS, Se.

² savhayā - Syā.

³ paññāsasatasahassee - Ma, PTS, Se;

paññāsasahassee camuno - Syā.

⁴ khattiyā khemasavhayā - Syā. ⁸ sattaṃ - Syā. ⁹ gahetvāna - Syā, PTS, Si Mu.

⁵ varadhammacakkapavattako - PTS.

⁶ sadhajaṃ - Ma, Syā, PTS, Se.

⁷ sabbaññuttamanāyake - Syā, Se.

sabbaññuta-m-anāsave - PTS.

1317. “Do cả hai việc là dâng cúng ngọn cờ và sự phục vụ này, người ấy không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.

1318. (Người ấy) sẽ thọ hưởng sự huy hoàng ở cõi trời không phải là ít ở giữa chư Thiên, sẽ là vị vua ở quốc độ hàng trăm lần, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương có tên Uggata.

1319. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, sau khi thọ hưởng sự thành đạt (người ấy) sẽ thỏa thích trong Giáo Pháp của đức Thế Tôn Gotama.”

1320. Có tính khảng quyết về sự nỗ lực, được an tịnh, không còn mằm mống tái sanh, tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

1321. (Trước đây) năm mươi một ngàn kiếp, (tôi đã) có tên Uggata. (Trước đây) năm mươi ngàn kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Megha.

1322. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thẳng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Dhajadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Dhajadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

59. Ký Sự về Trưởng Lão Paduma:

1323. Trong khi công bố về bốn Sự Thật, trong khi giúp cho đám đông dân chúng chứng ngộ Niết Bàn, bậc chuyển vận Giáo Pháp cao quý (đã) đổ mưa cơn mưa Bất Tử.

1324. Tôi đã cầm lấy đóa sen hồng còn cả cuống đứng ở tầng thượng. Được mừng rỡ, tôi đã ném lên không trung (cúng dường) bậc Hiền Trí Padumuttara.

1325. Và trong khi đóa sen hồng đang đi đến, ngay khi ấy đã có điều kỳ diệu. Biết được ý định của tôi, bậc cao quý trong số các vị đang thuyết giảng đã nắm lấy.

1326. Sau khi cầm lấy đóa sen tối thượng trong các loài hoa bằng bàn tay hạng nhất, (đức Phật) đứng ở nơi Hội Chúng tỳ khuru đã nói lên những lời kệ này:

1327. “Người nào đã thả đóa sen hồng này đến đấng Toàn Tri, bậc Hưởng Đạo, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

1328. (Người ấy) sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi kiếp, và sẽ ngự trị quốc độ thuộc đất liền ở trái đất bảy trăm lần.

1329. Sau khi tính đếm số lượng cánh hoa ở tại nơi ấy, (người ấy) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương (bấy nhiêu lần), khi ấy sẽ có trận mưa bông hoa đổ xuống từ không trung.

1330. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

¹ Dhajadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) cây cờ (dhaja).”

1331. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
sabbāsava pariññāya nibbāyissatanāsavo.”

1332. Nikkhamitvāna kucchimhā sampajāno patissato,
jātiyā pañcavasso ’haṃ arahattamapāpuṇiṃ.

1333. Paṭisambhidā catasso vimokkhā’pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Padumo thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Padumattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

60. Asanabodhiyattherāpadānaṃ

1334. Jātiyā sattavasso ’haṃ addasaṃ lokanāyakam,
pasannacitto sumano upagacchiṃ naruttamaṃ.

1335. Tissassāhaṃ bhagavato lokajetṭhassa tādino,
haṭṭho haṭṭhena cittena ropayiṃ bodhimuttamaṃ.

1336. Asano nāmadheyena dharaṇīruhapādapo,
pañca vasse paricariṃ asanaṃ bodhimuttamaṃ.

1337. Pupphitaṃ pādapaṃ disvā abbhutaṃ lomahaṃsanaṃ,
sakaṃ kammaṃ pakittento buddhaseṭṭhaṃ upāgamiṃ.

1338. Tisso tadā so¹ sambuddho sayambhū aggapuggalo,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:

1339. “Yenāyaṃ ropitā bodhi buddhapūjā ca sakkatā,
tamaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.

1340. Tiṃsa kappāni devesu devarajjaṃ karissati,
catusaṭṭhikkhattuṃ so² cakkavattī bhavissati.

1341. Tusitā hi³ cavitvāna sukkamūlena codito,
dve sampattī anubhotvā manussatte ramissati.

1342. Padhānapahitatto so upasanto nirūpadhi,
sabbāsava pariññāya nibbāyissatanāsavo.”

1343. Vivekamanuyutto ’haṃ upasanto nirūpadhi,
nāgo ’va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

1344. Dvenavute ito kappe bodhiṃ ropesaṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bodhiropassidaṃ phalaṃ.

¹ yo - PTS.

³ tusitā hi - Syā, PTS.

² catusaṭṭhi cakkhattuṃ so - Ma;

catusaṭṭhiñ ca khattuṃ so - Syā, PTS.

1331. Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, (người ấy) sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

1332. Tôi đã ra khỏi lòng (mẹ) có sự nhận biết mình, có niệm (đầy đủ). Vào lúc năm tuổi tính từ khi sanh, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

1333. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Paduma đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Paduma là phần thứ chín.

--ooOoo--

60. Ký Sự về Trưởng Lão Asanabodhiya:

1334. Vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã đi đến gần bậc Tối Thượng Nhân.

1335. Đối với đức Thế Tôn Tissa, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy, tôi đã trở nên mừng rỡ. Với tâm mừng rỡ, tôi đã gieo trồng cội Bồ Đề tối thượng.

1336. (Cội Bồ Đề) là giống cây mọc ở trên mặt đất có tên là Asana. Tôi đã chăm sóc cội Bồ Đề tối thượng Asana năm năm.

1337. Sau khi nhìn thấy cội cây đã được trở hoa là điều kỳ diệu khiến lông rờn ốc. Trong khi tán dương việc làm của mình, tôi đã đi đến gặp đức Phật tối thượng.

1338. Khi ấy, bậc Toàn Giác Tissa, đấng Tự Chủ, nhân vật cao cả ấy, sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu, đã nói lên những lời kệ này:

1339. “Người nào đã gieo trồng cội cây Bồ Đề này và đã tôn trọng sự cúng dường đức Phật, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

1340. Người ấy sẽ cai quản Thiên quốc ở giữa chư Thiên ba mươi kiếp, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương sáu mươi bốn lần.

1341. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, sau khi mệnh chung từ chính cõi trời Đâu Suất, sau khi thọ hưởng hai sự thành đạt, người ấy sẽ sướng vui ở bản thể nhân loại.

1342. Có tính khăng quyết về sự nỗ lực, được an tịnh, không còn mầm mống tái sanh, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, người ấy sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

1343. Tôi đã gắn bó với sự độc cư, được an tịnh, không còn mầm mống tái sanh. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

1344. Kể từ khi tôi đã gieo trồng cội Bồ Đề trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc gieo trồng cội Bồ Đề.

1345. Catusattat' ito kappe daṇḍasenoti vissuto,
sattaratanasampanno cakkavattī tadā ahum.
1346. Tesattatimhito¹ kappe sattāhesum mahīpatī,
samantanemi nāmena rājāno cakkavattino.
1347. Paṇṇavīsāt' ito kappe puṇṇako nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1348. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudam āyasmā Asanabodhiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Asanabodhiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Vijanī sataraṃsī ca sayanodaki vāhiyo,²
parivāro padīpañca dhajo padumapūjako,
bodhi ca dasamo vutto gāthā dve navuti tathā.

Vijanīvaggo chaṭṭho.

--ooOoo--

VII. SAKACINTANIYAVAGGO

61. Sakacintaniyattherāpadānaṃ

1349. Pavanaṃ kānanaṃ disvā appasaddamanāvilaṃ,
isīnaṃ anuciṇṇaṃva āhutīnaṃ paṭiggahaṃ.
1350. Thūpaṃ katvāna pulinaṃ³ nānāpupphaṃ samokiriṃ,
sammukhā viya sambuddhaṃ nimmitaṃ abhivandahaṃ.
1351. Sattaratanasampanno rājā raṭṭhamhi⁴ issaro,
sakakammābhiraddho 'haṃ thūpapūjāyidaṃ⁵ phalaṃ.
1352. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi thūpa⁶pūjāyidaṃ phalaṃ.
1353. Asīti kappe 'nantayaso cakkavattī ahoṣ' ahaṃ,
sattaratanasampanno catudīpamhi issaro.
1354. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudam āyasmā Sakacintaniyo⁷ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sakacintaniyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ tesattati ito - Syā, PTS.

² vāhiso - Syā.

³ veḷinaṃ - Syā; veḷūnaṃ - PTS, Se.

⁴ raṭṭhasmiṃ - Syā, PTS, Sī Mu.

⁵ pupphapūjāyidaṃ - Ma, Syā.

⁶ puppha - Ma; buddha - Syā.

⁷ sakacittaniyo - Syā, PTS;

sakacintiyō - Sī Mu.

1345. Trước đây bảy mươi bốn kiếp, (tôi đã) được nổi tiếng với tên Daṇḍasena. Khi ấy, tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật.

1346. Trước đây bảy mươi ba kiếp, đã có bảy vị lãnh chúa là các đấng Chuyển Luân Vương tên Samantanemi.

1347. Trước đây hai mươi lăm kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Puṇṇaka, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1348. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Asanabodhiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Asanabodhiya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị có cây quạt, vị Sataraṃsī, chiếc giường, vị có nước hương thơm, vị có phương tiện di chuyển, vị có vật phụ thuộc, cây đèn, ngọn cờ, vị cúng dường hoa sen hồng, và cội Bồ Đề là thứ mười. Như thế, (tổng cộng) có chín mươi hai câu kệ đã được nói đến.

Phẩm Vijaṇī là phẩm thứ sáu.

--ooOoo--

VII. PHẨM SAKACINTANIYA:

61. Ký Sự về Trưởng Lão Sakacintaniya:

1349. Tôi đã nhìn thấy khu rừng bao la rậm rạp ít có tiếng động, không bị chôn rậm, chính là nơi trú ngụ của các vị ẩn sĩ, là địa điểm tiếp nhận các vật hiến cúng.

1350. Sau khi thực hiện ngôi bảo tháp bằng cát, tôi đã rải rắc nhiều bông hoa khác loại. Tôi đã đánh lễ (ngôi bảo tháp) đã được tạo nên như là (đánh lễ) bậc Toàn Giác đang ở trước mặt.

1351. Trở thành vị vua được thành tựu bảy loại báu vật, là chúa tể của quốc độ, tôi hài lòng với nghiệp của chính mình; điều này là quả báu của việc cúng dường ngôi bảo tháp.

1352. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường ngôi bảo tháp.

1353. (Trước đây) tám mươi kiếp, tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương Anantayasa được thành tựu bảy loại báu vật, là chúa tể ở bốn châu lục.

1354. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sakacintaniya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sakacintaniya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

¹ *Asanabodhiya* nghĩa là “vị liên quan đến cội Bồ Đề (*bodhi*) là giống cây *asana*.”

² *Sakacintaniya* nghĩa là “vị có sự suy nghĩ (*cintana*) của chính mình (*saka*).”

62. Avopupphiyattherāpadānaṃ

1355. Vihārā abhinikkhamma abbhutṭhahiya¹ caṅkame,
catusaccaṃ pakāseṇo deseti² amataṃ padaṃ.
1356. Sikhissa giramaññāya buddhaseṭṭhassa tādino,
nānāpupphaṃ gahetvāna ākāsamhi samokiriṃ.
1357. Tena kammena dipadinde lokajetṭhe narāsabhe,³
patto 'mhi acalaṃ ṭhānaṃ hitvā jayaparājayaṃ.
1358. Ekaṭiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphapūjāyidaṃ phalaṃ.
1359. Ito vīsaticappamhi sumedho nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1360. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Avo⁴pupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Avopupphiyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

63. Paccāgamaniyattherāpadānaṃ

1361. Sindhuyā nadiyā tīre cakkavāko ahaṃ tadā,
suddhasevālabhakkho 'haṃ pāpesu ca susaṅñato.
1362. Addasaṃ virajaṃ buddhaṃ gacchantaṃ anilañjase,
tuṇḍena sālāṃ⁵ paggayha vipassissābhiropayiṃ.
1363. “Yassa saddhā tathāgate acalā suppatiṭṭhitā,
tena cittappasādena duggatiṃ so na gacchati.”
1364. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
vihaṅgamaṇa santena subijaṃ ropitaṃ mayā.
1365. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi puppha⁶pūjāyidaṃ phalaṃ.
1366. Sucārudassanā nāma aṭṭhete ekanāmakā,
kappe sattarase āsuṃ cakkavattī mahabbalā.
1367. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Paccāgamaniyo⁷ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Paccāgamaniyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

¹ abbhutṭhāsi ca - Syā, Se;
abbhutṭhāsi 'va - PTS.

² desento - Syā, PTS, Se.

³ 'dipadinda lokajetṭha narāsabha' iti sabbattha.

⁴ āpo - Syā; āvo - PTS, Se.

⁵ mālaṃ - Se.

⁶ buddha - Ma, Syā, PTS.

⁷ saddhāgamaniyo - Se.

62. Ký Sự về Trưởng Lão Avopupphiya:

1355. Sau khi đi ra khỏi trú xá và bước lên ở con đường kinh hành, trong khi công bố về bốn Sự Thật, Ngài thuyết giảng về đạo lộ Bất Tử.

1356. Nhận biết được giọng nói của đấng Sikhī là đức Phật tối thượng như thế ấy, tôi đã cầm lấy nhiều loại bông hoa và đã tung lên ở không trung.

1357. Do việc làm ấy ở nơi đấng Chúa Tể của loài người, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, sau khi từ bỏ sự hơn thua tôi đã đạt được vị thế Bất Động.

1358. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường bông hoa.

1359. Trước đây hai mươi kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Sumedha, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1360. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Avopupphiya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Avopupphiya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

63. Ký Sự về Trưởng Lão Paccāgamaniya:

1361. Lúc bấy giờ, tôi đã là loài ngỗng đỏ ở bờ sông Sindhu. Và tôi đã khéo ngăn ngừa các điều ác, có thức ăn thuần là loài thảo mộc ở trong nước.

1362. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm đang di chuyển ở trên không trung. Tôi đã dùng mỏ ngạt lấy bông hoa *sālā* và đã dâng lên (đức Phật) Vipassī.

1363. “*Người nào có niềm tin ở đức Như Lai không bị lay chuyển khéo được thiết lập, do sự tịnh tín ấy ở trong tâm người ấy không đi đến khổ cảnh.*”

1364. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn trong sự hiện tiền của đức Phật tối thượng. Hạt giống tốt đã được tôi gieo trồng trong khi tôi là loài chim.

1365. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường bông hoa.

1366. (Trước đây) mười bảy kiếp, tám vị này có cùng một tên là Sucāru-dassana. Họ đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1367. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Paccāgamaniya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Paccāgamaniya là phần thứ ba.

--ooOoo--

¹ Paccāgamaniya nghĩa là “vị có sự quay trở lại (*pati-ā-gamana*).”

64. Parappasādakattherāpadānaṃ

1368. Usabhaṃ pavaraṃ vīraṃ mahesiṃ vijitāvinaṃ,
suvaṇṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ ko disvā nappasīdati.
1369. Himavā 'vāparimeyyo sāgaro 'va duruttaro,
tatheva¹ jhānaṃ buddhassa² ko disvā nappasīdati.
1370. Vasudhā yathā appameyyā cittā vanavaṭṭamsakā,
tatheva sīlaṃ buddhassa ko disvā nappasīdati.
1371. Anilajo 'va asaṅkhobho³ yathākāso asaṅkhiyo,
tatheva ñāṇaṃ buddhassa ko disvā nappasīdati.
1372. Imāhi catugāthāhi⁴ brāhmaṇo senasavhayo,⁵
buddhaseṭṭhaṃ thavitvāna siddhatthaṃ aparājitaṃ.
1373. Catunavutikappāni duggatiṃ nupapajjatha,⁶
sugatisu susampattiṃ⁷ anubhosi⁸ anappakaṃ.
1374. Catunavute ito kappe thavitvā lokanāyakaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi thomanāya⁹ idaṃ phalaṃ.
1375. Catuddasamhi kappamhi caturo āsumuggatā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1376. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Parappasādako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Parappasādakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

65. Bhisadāyakattherāpadānaṃ

1377. Vessabhū nāma nāmena isīnaṃ tatiyo ahu,
kānaṇaṃ vanamogayha vihāsi purisuttamo.
1378. Bhisam mulālaṃ gaṇhitvā agamaṃ¹⁰ buddhasantikaṃ,¹¹
taṃ ca buddhassa pādāsiṃ pasanno sehi pāṇihi.
1379. Karena ca parāmaṭṭho vessabhū varabuddhinā,
sukhāhaṃ nābhijānāmi samaṃ tena tatuttariṃ.¹²
1380. Carimo vattate mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
hatthināgena santena kusalaṃ ropitaṃ mayā.¹³

¹ tad eva - PTS.

² devadevassa - Se.

³ anilañjasāsaṅkhubbho - Ma, Syā, PTS.

⁴ catūhi gāthāhi - Syā, PTS, Se.

⁵ sona-avhayo - Syā; senasavhayo - PTS.

⁶ nūpapajj' ahaṃ - PTS, Se.

¹³ nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo - Syā.

⁷ sugatiṃ sukhasampattiṃ - Ma.

⁸ anubhosiṃ - Ma, Syā, PTS; anubhomi - Se.

⁹ thomanassa - Syā.

¹⁰ agamiṃ - Syā.

¹¹ santike - Syā, PTS.

¹² kutottariṃ - Ma; kut' uttariṃ - Syā, PTS.

64. Ký Sự về Trưởng Lão Parappasādaka:

1368. “Ai là người nhìn thấy bậc Toàn Giác có màu da vàng chói, đấng Anh Hùng cao thượng quý phái, bậc Đại Ấn Sĩ, đấng Chinh Phục mà không tịnh tín?”

1369. Tợ như núi Hi-mã-lạp là không thể đo lường được, tợ như biển cả là khó mà vượt qua, tương tợ y như thế về thiên của đức Phật, ai là người nhìn thấy mà không tịnh tín?”

1370. Giống như trái đất với vòng đai rừng đa dạng là không thể ước lượng được, tương tợ y như thế về giới của đức Phật, ai là người nhìn thấy mà không tịnh tín?”

1371. Tợ như không gian là không bị khuấy động, giống như bầu trời là không thể tính đếm, tương tợ y như thế về trí của đức Phật, ai là người nhìn thấy mà không tịnh tín?”

1372. Vị Bà-la-môn tên Sena đã ngợi ca đức Phật tối thượng, bậc không bị đánh bại Siddhattha, bằng bốn câu kệ này.

1373. (Vị ấy) đã không đi đến khổ cảnh trong chín mươi bốn kiếp, đã thọ hưởng sự thành đạt tốt đẹp ở các cõi trời không phải là ít.

1374. Sau khi ngợi ca đấng Lãnh Đạo Thế Gian trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc tán dương.

1375. (Trước đây) mười bốn kiếp, đã có bốn vị tên Uggata là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1376. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Parappasādaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Parappasādaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

65. Ký Sự về Trưởng Lão Bhisadāyaka:

1377. Bậc có tên Vessabhū đã là vị thứ ba trong số các bậc Ấn Sĩ.² Bậc Tối Thượng Nhân đã đi sâu vào rừng và đã cư ngụ ở khu rừng rậm.

1378. Tôi đã cầm lấy củ và rễ sen rồi đã đi đến gần bên đức Phật. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình dâng lên vật ấy đến đức Phật.

1379. Và bằng cái vòi tôi đã được va chạm với bậc có sự Giác Ngộ cao quý Vessabhū. Tôi chưa biết đến sự sung sướng nào bằng hoặc hơn điều ấy.

1380. (Đây là) lần sau cùng của tôi trong sự luân chuyển, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Điều lành đã được tôi gieo trồng trong khi tôi là loài long tượng.

¹ Parappasādaka nghĩa là “vị tạo cho người khác (para) có được đức tin (pasādaka).”

² Là vị thứ ba trong số ba vị Phật Toàn Giác Vipassī, Sikhī, Vessabhū (ApA. 389).

1381. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bhisadānassidaṃ phalaṃ.

1382. Samodhānā ca rājāno soḷasa manujādhipā,
kappamhi terase¹ āsuṃ cakkavattī mahabbalā.

1383 Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bhisadāyako thero imā gāthāyo abhāsittthāti.

Bhisadāyakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

66. Sucintitattherāpadānaṃ

1384. Giriduggacaro āsiṃ abhijātova kesarī,
migasaṅghaṃ vadhivāna jīvāmi pabbatantare.

1385. Atthadassī tu bhagavā sabbaññū vadataṃ varo,
mamuddharitukāmo so āgacchi pabbatuttamaṃ.

1386. Pasadañca miḡaṃ hantvā bhakkhituṃ² samupāgamiṃ,
bhagavā tamhi samaye bhikkhamāno³ upāgami.

1387. Varamaṃsāni paggayha adāsiṃ tassa satthuno,
anumodi mahāvīro nibbāpento mamaṃ tadā.

1388. Tena cittappasādena giriduggaṃ pavis' ahaṃ,⁴
pītiṃ uppādayivāna tattha kālakato ahaṃ.

1389. Etena maṃsadānena cittassa paṇidhīhi ca,
paṇṇarase kappasate devaloke ramiṃ ahaṃ.

1390. Avasesesu kappesu kusalaṃ nicitam⁵ mayā,
teneva maṃsadānena buddhānussaraṇena ca.

1391. Aṭṭhatiṃsamhi kappamhi aṭṭha dīghāyunāmakā,
saṭṭhimh' ito kappasate duve varuṇa⁶nāmakā.

1392. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sucintito thero imā gāthāyo abhāsittthāti.

Sucintitattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

67. Vatthadāyakattherāpadānaṃ

1393. Pakkhiyāto tadā āsiṃ suvaṇṇo⁷ garuḷādhipo,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ gacchantaṃ gandhamādanaṃ.

1394. Jahitvā garuḷaṃ vaṇṇaṃ māṇavakaṃ adhārayiṃ,⁸
ekaṃ vatthaṃ mayā dinnaṃ dipadindassa tādino.

¹ cuddase - Ma.

⁵ cintitaṃ - Ma; karitaṃ - Syā; kāritaṃ - PTS, Se.

² bhakkhetuṃ - Syā, PTS.

⁶ saraṇa - Syā. ⁷ supaṇṇo - Ma, Syā, PTS.

³ bhikkhācāro - Syā; bhikkhayāno - PTS, Se.

⁸ māṇavattaṃ arādhayiṃ - Syā;

⁴ giriduggappavekkh' ahaṃ - PTS.

māṇavatthaṃ adhārayiṃ - PTS.

1381. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây 31 kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng củ sen.

1382. Và (trước đây) mười ba kiếp, đã có mười sáu vị vua tên Samodhāna là các bậc thống lãnh nhân loại, là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1383. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bhisadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bhisadāyaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

66. Ký Sự về Trưởng Lão Sucintita:

1384. Tôi đã là người (thợ săn) lai vãng ở các khu vực hiểm trở của những ngọn núi. Tợ như con sư tử đã được sanh ra tốt đẹp, tôi giết các bày thú rừng và sống ở trong vùng đồi núi.

1385. Về phần đức Thế Tôn Atthadassī, đấng Toàn Tri, bậc cao quý trong số các vị đang thuyết giảng, có ý định tiếp độ tôi Ngài đã đi đến ngọn núi cao nhất.

1386. Sau khi giết chết con nai đốm, tôi đã tiến đến để ăn thịt. Vào lúc ấy, đức Thế Tôn trong lúc khát thực đã đi đến gần.

1387. Tôi đã cầm lấy những miếng thịt ngon và đã dâng cúng đến bậc Đạo Sư ấy. Khi ấy, trong lúc giúp cho tôi chứng đạt Niết Bàn, đấng Đại Hùng đã nói lời tùy hỷ.

1388. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã đi vào khu vực hiểm trở của ngọn núi. Sau khi làm cho niềm phi lạc sanh khởi, tôi đã qua đời ở tại nơi ấy.

1389. Do sự dâng cúng thịt ấy và do các nguyện lực của tâm, tôi đã sướng vui ở thế giới chư Thiên trong một ngàn năm trăm kiếp.

1390. Do chính sự dâng cúng thịt ấy và sự tưởng niệm về đức Phật, trong những kiếp còn lại điều lành đã được tôi tích lũy.

1391. (Trước đây) ba mươi tám kiếp, đã có tám vị tên là Dīghāyu. Trước đây sáu ngàn kiếp, đã có hai vị tên là Varuṇa.

1392. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sucintita² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sucintita là phần thứ sáu.

--ooOoo--

67. Ký Sự về Trưởng Lão Vatthadāyaka:

1393. Lúc bấy giờ, tôi đã là loài chim có màu sắc đẹp đẽ, là vị thống lãnh loài nhân điểu. Tôi đã nhìn thấy đức Phật bậc Vô Nhiễm đang đi ở núi Gandhamādana.

1394. Sau khi bỏ đi dáng vóc của loài nhân điểu, tôi đã mang lột người thanh niên. Tôi đã dâng cúng một tấm vải đến đấng Chúa Tể của loài người như thế ấy.

¹ Bhisadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) củ sen (bhisa).”

² Sucintita nghĩa là “vị đã suy nghĩ (cintita) khôn khéo (su).”

1395. Tañca dussam paṭiggayha buddho lokagganāyako,
antaḷikkhe ṭhito sathā imaṃ gātham abhāsatha:
1396. “Iminā vatthadānena cittassa paṇidhīhi ca,
pahāya garuḷam yoniṃ devaloke ramissati.”
1397. Atthadassī tu bhagavā lokajetṭho narāsabho,
vatthadānam pasamsitvā pakkāmi uttarāmukho.
1398. Bhave nibbattamānamhi honti me vatthasampadā,
ākase chadanam hoti vatthadānassidam phalam.
1399. Aruṇakā¹ satta janā cakkavattī mahabbalā,
chattimsatimhi kappamhi āsimṣu manujādhipā.
1400. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Ittham sudam āyasmā Vatthadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Vatthadāyakattherassa apadānam sattamaṃ.

--ooOoo--

68. Ambadāyakattherāpadānam

1401. Anomadassī bhagavā nisinno pabbatantare,
mettāya aphari lokaṃ appamāṇam² nirūpadhi.
1402. Kapī aham tadā āsiṃ himavante naguttame,
divvā anomam amitam³ buddhe cittaṃ padādayiṃ.
1403. Himavantassa avidūre⁴ ambāsum phalino⁵ tadā,
tato pakkaṃ gahetvāna ambaṃ samadhukaṃ adam.
1404. Tamme buddho viyākāsi anomadassī mahāmuni,
“Iminā madhudānena ambadānena cūbhayaṃ.
1405. Sattapaññāsa kappāni devaloke ramissati,
avasesesu kappesu vokiṇṇam saṃsarissati.
1406. Khepetvā pāpakaṃ kammaṃ paripakkāya buddhiyā,⁶
vinipātamagantvāna⁷ kilese jhāpayissati.”
1407. Damena uttamenāham⁸ damito ’mhi mahesinā,
patto ’mhi acalam ṭhānam hitvā jayaparājayaṃ.
1408. Sattasattatikappasate ambaṭṭhajasānāmakā,
catuddasā te rājāno cakkavattī mahabbalā.
1409. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Ittham sudam āyasmā Ambadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ambadāyakattherassa apadānam aṭṭhamam.

--ooOoo--

¹ aruṇavā - Ma; aruṇasā - Syā.

² loke appamāṇe - Ma, Syā.

³ anomadassim tam - Ma;
anomamadhikaṃ - Syā.

⁴ avidūre himavantassa - (Sabbattha).

⁵ ambā suphalino - PTS.

⁶ vuddhiyā - Syā.

⁷ vinipātādihāgantvā - Syā;
vinipātādiyā gantvā - PTS, Se.

⁸ dhammena yuttamenāham - PTS.

1395. Và sau khi tiếp nhận mảnh vải ấy, đức Phật, đấng Lãnh Đạo cao cả của thế gian, bậc Đạo Sư đứng ở không trung, đã nói lên lời kệ này:

1396. *“Do sự dâng cúng tấm vải này và do các nguyện lực của tâm, sau khi từ bỏ nguồn gốc nhân điều (người ấy) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên.”*

1397. Và sau khi ca ngợi sự dâng cúng tấm vải, đức Thế Tôn Atthadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đã ra đi, mặt hướng phía bắc.

1398. Trong khi sanh ra ở cõi hữu, tôi có được sự thành tựu về vải vóc, có được mái che ở trên không trung; điều này là quả báu của việc dâng cúng tấm vải.

1399. (Trước đây) 36 kiếp, đã có bảy người tên Aruṇaka là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao, là các vị thống lãnh nhân loại.

1400. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vatthadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vatthadāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

68. Ký Sự về Trưởng Lão Ambadāyaka:

1401. Đức Thế Tôn Anomadassī, bậc không còn mầm mống tái sanh, ngồi ở vùng đồi núi đã lan tỏa với tâm từ ái ở thế gian vô hạn lượng.

1402. Khi ấy, tôi đã là con khi ở ngọn núi Hi-mã-lạp tối thượng. Sau khi nhìn thấy đấng Anoma vô lượng, tôi đã làm cho tâm tịnh tín ở đức Phật.

1403. Lúc bấy giờ, ở không xa núi Hi-mã-lạp có những cây xoài đã được kết trái. Tôi đã hái trái chín từ nơi ấy và đã dâng cúng trái xoài cùng với mật ong.

1404. 1405. Đức Phật, bậc Đại Hiền Trí Anomadassī đã chú nguyện điều ấy cho tôi rằng: *“Do cả hai việc là sự dâng cúng mật ong và sự dâng cúng trái xoài này, (người ấy) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong năm mươi bảy kiếp, và trong những kiếp còn lại sẽ luân hồi xen kẽ (giữa cõi trời và cõi người).*

1406. *(Người ấy) sẽ làm cho nghiệp ác được loại trừ nhờ vào trí giác ngộ đã được hoàn toàn chín muồi, sẽ không đi đến đọa xứ, và sẽ thiêu đốt các phiền não.”*

1407. Tôi đã được huấn luyện với sự huấn luyện tối thượng bởi bậc Đại Ấn Sĩ. Sau khi từ bỏ sự hơn thua, tôi đã đạt được vị thế Bất Động.

1408. (Trước đây) bảy ngàn bảy trăm kiếp, mười bốn vị vua ấy có tên Ambaṭṭhaja đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1409. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ambadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ambadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ Vatthadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) tấm vải (vattha).”

² Ambadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) trái xoài (amba).”

69. Sumanattherāpadānaṃ

1410. Sumano nāma nāmena mālākāro ahaṃ tadā
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ lokāhutipaṭiggahaṃ.¹
1411. Ubhohatthehi paggayha sumanaṃ pupphamuttamaṃ,
buddhassa abhiropesiṃ sikhino lokabandhuno.
1412. Imāya pupphapūjāya cetanāpaṇidhihi ca,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphapūjāyidaṃ² phalaṃ.
1413. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhiropayaṃ.
duggatiṃ nābhijānāmi pupphapūjāyidaṃ² phalaṃ.
1414. Chabbīsatiṃhi kappamhi cattārosuṃ³ mahāyasā,
sattarananasampannā rājāno cakkavattino.
1415. Paṭisambhidā catasso ca – pe – kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sumano thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sumanattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

70. Pupphacaṅgoṭiyattherāpadānaṃ

1416. Abhitarūpaṃ sīhaṃva abhijātaṃva kesariṃ,
vyagghūsabhaṃva pavaraṃ garuḷaggaṃva pakkhinaṃ.*
1417. Sikhīṃ tilokasaraṇaṃ anejaṃ aparājitaṃ,
nisinnaṃ samaṇānaggaṃ bhikkhusaṅghapurakkhataṃ.
1418. Caṅgoṭake⁴ ṭhapetvāna anojaṃ pupphamuttamaṃ,
saha caṅgoṭakeneva⁵ buddhaseṭṭhaṃ samokiriṃ.
1419. Tena cittappasādena dipadinde narāsabhe,⁶
patto 'mhi acalaṃ ṭhānaṃ hitvā jayaparājayaṃ.
1420. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
1421. Sampuṇṇe tiṃsakappamhi devabhūtisanāmakā,
sattarananasampannā pañcāsuaṃ cakkavattino.
1422. Paṭisambhidā catasso ca – pe – kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pupphacaṅgoṭiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pupphacaṅgoṭiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

¹ āhutīnaṃ paṭiggahaṃ - PTS, Se.

² buddhapūjāyidaṃ - Ma, Syā.

³ cattār' assu - Syā, PTS, Se.

* “Abhīta rūpaṃ sīhaṃva garuḷaggaṃva pakkhinaṃ,
vyagghūsabhaṃva pavaraṃ abhijātaṃva kesariṃ” - iti mudditapotthakesu dissate.

⁴ caṅkoṭake - Ma, Syā.

⁵ mahācaṅkoṭkenena - Syā.

⁶ dipadinda narāsabha - (sabbattha).

69. Ký Sự về Trưởng Lão Sumana:

1410. Lúc bấy giờ, tôi đã là người làm tràng hoa tên là Sumana. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, vị thọ nhận các vật hiến cúng của thế gian.

1411. Tôi đã cầm lấy bông hoa nhài tối thượng bằng cả hai tay và đã dâng lên đức Phật Sikhī, đấng quyền thuộc của thế gian.

1412. Do sự cúng dường bông hoa này và do các nguyện lực của tác ý, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường bông hoa.

1413. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường bông hoa.

1414. (Trước đây) hai mươi sáu kiếp, đã có bốn vị vua có danh vọng lớn lao là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật.

1415. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sumana đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sumana là phần thứ chín.

--ooOoo--

70. Ký Sự về Trưởng Lão Pupphacaṅgoṭiya:

1416. (Đức Phật Sikhī) tựa như loài sư tử có dáng vóc không bị hãi sợ, tựa như con sư tử đã được sanh ra cao quý, tựa như con hổ hùng tráng quý cao, tựa như con chim thuộc loài nhân điều cao cả.

1417. Đức Phật Sikhī, nơi nương nhờ của tam giới, vị không còn dục vọng, bậc không bị đánh bại, đấng cao cả trong số các vị Sa-môn đã ngồi xuống, được vây quanh bởi Hội Chúng tỳ khưu.

1418. Tôi đã đặt đế bông hoa *anojā* thượng hạng ở trong cái rương. Với chính cái rương ấy, tôi đã dâng đến đức Phật tối thượng.

1419. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm đối với bậc Chúa Tể của loài người, đấng Nhân Ngưu, sau khi từ bỏ sự hơn thua tôi đã đạt được vị thế Bất Động.

1420. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1421. (Trước đây) tròn đủ ba mươi kiếp, đã có năm vị tên Devabhūti là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật.

1422. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pupphacaṅgoṭiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pupphacaṅgoṭiya là phần thứ mười.

--ooOoo--

¹ *Pupphacaṅgoṭiya* nghĩa là “vị liên quan đến cái rương (*caṅgoṭaka*) có chứa đựng bông hoa (*puppha*).”

Uddānaṃ:

Sakacintī avopupphī paccābhigamanena ca,
parappasādi bhisado sucintī vatthadāyako.
Ambadāyī ca sumano pupphacaṅgoṭṭiyo'pi ca,
gāth' ekasattati vuttā gaṇitā atthadassihī.

Sakacintaniyavaggo sattamo.

--ooOoo--

VIII. NĀGASAMĀLAVAGGO

71. Nāgasamālattherāpadānaṃ

1423. Āpāṭaliṃ¹ ahaṃ pupphaṃ uccitasmīṃ mahāpathe,²
thūpamhi abhiropesiṃ sikhino lokabandhuno.
1424. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi thūpapūjāyidaṃ phalaṃ.
1425. Ito paṇṇarase kappe bhūmiyo nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1426. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Nāgasamālo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Nāgasamālattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.*

--ooOoo--

72. Padasaññakattherāpadānaṃ

1427. Akkantaṃ ca padaṃ disvā tissassādiccabandhuno.
haṭṭho haṭṭhena cittaena pāde³ cittaṃ pasādayi.
1428. Dvenavute ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi padasaññāyidaṃ phalaṃ.
1429. Ito sattamake kappe sumedho nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1430. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Padasaññako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Padasaññakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ apāṭaliṃ - Ma, PTS. ² ujjhitaṃ sumahāpathe - sabbattha. ³ pade - Ma, Syā, PTS.
* Theragāthattṭhakathāyaṃ panassa therassa visadisaṃ apadānaṃ dissati.

Phần Tóm Lược:

Vị có sự suy nghĩ của mình, vị Avopupphī, cùng với vị có sự quay trở lại, vị có sự tạo niềm tin cho người khác, vị dâng cúng củ sen, vị có sự suy nghĩ khôn khéo, vị cúng dường tấm vải, vị dâng cúng xoài, vị Sumana, và luôn cả vị có cái rương bông hoa. (Tổng cộng) có bảy mươi một câu kệ đã được nói lên, đã được tính đếm bởi các vị nhìn thấy sự lợi ích.

Phẩm Sakacintaniya là phẩm thứ bảy.

--ooOoo--

VIII. PHẨM NĀGASAMĀLA:

71. Ký Sự về Trưởng Lão Nāgasamāla:

1423. Tôi đã dâng lên bông hoa *āpātali* ở ngôi bảo tháp của đấng quyền thuộc thế gian Sikhī (được tạo lập) ở khu vực cao ráo tại con đường lớn.

1424. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường ngôi bảo tháp.

1425. Trước đây mười lăm kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Bhūmiya, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1426. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật. Đại đức trưởng lão Nāgasamāla đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nāgasamāla là phần thứ nhất.

--ooOoo--

72. Ký Sự về Trưởng Lão Padasañña:

1427. Sau khi nhìn thấy vết chân đã bước qua của đấng quyền thuộc mặt trời Tissa, tôi đã trở nên mừng rỡ. Với tâm mừng rỡ tôi đã làm cho tâm được tịnh tín ở bàn chân của Ngài.

1428. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về vết chân (của đức Phật).

1429. Trước đây vào kiếp thứ bảy, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Sumedha, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1430. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Padasañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Padasañña là phần thứ nhì.

--ooOoo--

¹ *Padasañña* nghĩa là “vị có sự suy tưởng (*sañña*) về vết chân (*pada*) của đức Phật.”

73. Buddhasaññakattherāpadānaṃ

1431. Dumagge paṃsukūlikaṃ laggaṃ disvāna satthuno,
tato tamañjaliṃ katvā paṃsukūlaṃ avandahaṃ.
1432. Dvenavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhasaññāyidaṃ¹ phalaṃ.
1433. Ito catutthake kappe dumasāro 'si khattiyo,²
cāturanto vijitāvī cakkavattī mahabbalo.
1434. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Buddhasaññako thero³ imā gāthāyo
abhāsithāti.

Buddhasaññakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

74. Bhisāluvadāyakattherāpadānaṃ

1435. Kānanaṃ vanamogayha vasāmi vipine⁵ ahaṃ,
vipassiṃ addasaṃ buddhaṃ āhutiṇaṃ paṭiggahaṃ.
1436. Bhisāluvañca pādāsiṃ udakaṃ hatthadhovanaṃ,
vanditvā sirasā pāde pakkāmiṃ uttarāmukho.
1437. Ekanavute ito kappe bhisāluvamaḍaṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi puññakammassidaṃ phalaṃ.
1438. Ito tatiyake kappe⁶ bhisasammatakhattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1439. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bhisāluvadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Bhisāluvadāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

(Chaṭṭhamaṃ bhāṇavāraṃ).

--ooOoo--

75. Ekasaññakattherāpadānaṃ

1440. Khaṇḍo nāmāsi nāmena vipassiss' aggasāvako,
ekā bhikkhā mayā dinnā lokāhutipaṭiggahahe.⁶
1441. Tena cittappasādena dipadinde narāsabhe,⁷
duggatiṃ nābhijānāmi ekabhikkhāyidaṃ phalaṃ.

¹ paṃsusaññāyidaṃ - Syā

² dumaharo su khattiyo - Syā;
dumasāro su khattiyo - PTS, Se.

³ saññako thero - Syā, PTS, Se.

⁴ pavane - Syā; vivane - PTS.

⁵ ito ca tatiye kappe - Syā.

⁶ lokāhutipaṭiggaho - Syā, PTS.

⁷ dipadinda narāsabha - Sī Mu, Ma, Syā, PTS.

73. Ký Sự về Trưởng Lão Buddhasañña:

1431. Tôi đã nhìn thấy tấm y may từ vải bị quăng bỏ của bậc Đạo Sư được treo ở ngọn cây, do đó tôi đã chấp tay lên và đã đánh lễ tấm y may từ vải bị quăng bỏ ấy.

1432. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về đức Phật.

1433. Trước đây vào kiếp thứ tư, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly (tên) Dumasāra, là người chinh phục bốn phương, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1434. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Buddhasañña đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Buddhasañña là phần thứ ba.

--ooOoo--

74. Ký Sự về Trưởng Lão Bhisāluvadāyaka:

1435. Tôi đi sâu vào khu rừng rậm và cư ngụ ở trong khu rừng lớn. Tôi đã nhìn thấy đức Phật Vipassī, vị thọ nhận các vật hiến cúng.

1436. Tôi đã dâng cúng củ sen và nước rửa tay. Sau khi đê đầu đánh lễ ở bàn chân, tôi đã ra đi mặt hướng phía bắc.

1437. Kể từ khi tôi đã dâng cúng củ sen trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc phước thiện.

1438. Trước đây vào kiếp thứ ba, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly mệnh danh Bhisā, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1439. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bhisāluvadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bhisāluvadāyaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

75. Ký Sự về Trưởng Lão Ekasañña:

1440. Vị có tên Khaṇḍa đã là bậc Thịnh Văn hàng đầu của (đức Phật) Vipassī. Một phần vật thực đã được tôi dâng cúng đến vị thọ nhận các vật hiến cúng của thế gian.

1441. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm đối với đấng Nhân Ngưu bậc Chúa Tể của loài người, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của một phần vật thực.

¹ Bhisāluvadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) củ sen (bhisāluva).”

1442. Cattālīse ito¹ kappe varuṇo nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

1443. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Ekasaññako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekasaññakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

76. Tiṇasantharadāyakattherāpadānaṃ

1444. Himavantassa avidūre mahājātassaro ahu,
satapattehi sañchanno nānāsakuṇamālayo.

1445. Tamhi nahātvā pītvā ca avidūre vasāmahaṃ,
addasaṃ samaṇānaggaṃ gacchantaṃ anilañjase.

1446. Mama saṅkappamaññāya satthā loke anuttaro,
vyamhato² oruhitvāna bhūmiyaṭṭhāsi³ tāvade.

1447. Visāṇena⁴ tiṇaṃ gayha nisīdanamadāsahaṃ,
nisīdi bhagavā tattha tisso lokagganāyako.⁵

1448. Sakaṃ cittaṃ pasādetvā avandiṃ lokanāyakaṃ,
patikuṭiko⁶ apasakkiṃ⁷ nijjhāyanto mahāmuniṃ.

1449. Tena cittappasādena nimmāṇaṃ upapajjahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi santharassa⁸ idaṃ phalaṃ.

1450. Ito dutiyake kappe migasammatakhattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

1451. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Tiṇasantharadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tiṇasantharadāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

77. Sūcidāyakattherāpadānaṃ

1452. Tiṃsakappasahassamhi sambuddho lokanāyako,
sumedho nāma nāmena battiṃsavaralakkhaṇo.

1453. Tassa kañcanavaṇṇassa dipadindassa tādino,
pañca sūcī mayā dinnā sibbanatthāya cīvaraṃ.

¹ cattālīsamhito - Ma.

² abbhato - Ma, Syā, PTS.

³ bhūmiyaṃ ṭhāsi - Ma; bhūmiyaṃ ṭhāti - Syā.

⁴ lāyanena - Syā.

⁵ tilokapati nāyako - Syā; tisso lokavināyako - PTS.

⁶ paṭikuṭiko - Ma, PTS; ukkuṭiko - Syā.

⁷ avasakkiṃ - Syā; avasakkiṃ - Se, PTS.

⁸ santhārassa - Syā, PTS.

1442. Trước đây bốn mươi kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Varuṇa, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1443. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekasañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekasañña là phần thứ năm.

--ooOoo--

76. Ký Sự về Trưởng Lão Tīṇasantharadāyaka:

1444. Ở không xa núi Hi-mã-lạp đã có hồ nước thiên nhiên rộng lớn được bao phủ bởi trăm loại lá cây và là chỗ cư ngụ của nhiều loại chim khác nhau.

1445. Tôi đã tắm và đã uống nước tại nơi ấy, và tôi cư ngụ ở không xa. Tôi đã nhìn thấy bậc đứng đầu các vị Sa-môn đang đi chuyển bằng đường không trung.

1446. Biết được ý định của tôi, bậc Đạo Sư, đấng Vô Thượng ở thế gian, ngay khi ấy đã từ cung trời ngự xuống đứng ở trên mặt đất.

1447. Bằng cái sừng, tôi đã đem cỏ lại và đã dâng cúng chỗ ngồi. Đức Thế Tôn, đấng Lãnh Đạo cao cả của ba cõi, đã ngồi xuống ở tại chỗ ấy.

1448. Sau khi làm cho tâm của mình được tịnh tín, tôi đã dâng lễ đấng Lãnh Đạo Thế Gian. Tôi đã khom mình xuống đi chuyển sang một bên trong lúc đang chiêm ngưỡng bậc Đại Hiền Trí.

1449. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã sanh lên cõi Hóa Lạc Thiên, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc trái lót (chỗ ngồi).

1450. Trước đây vào kiếp thứ nhì, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly mệnh danh Miga, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1451. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tīṇasantharadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tīṇasantharadāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

77. Ký Sự về Trưởng Lão Sūcidāyaka:

1452. (Trước đây) ba mươi ngàn kiếp, (đã hiện khởi) bậc Toàn Giác, đấng Lãnh Đạo Thế Gian tên Sumedha có ba mươi hai hảo tướng.

1453. Có màu da vàng chói, Ngài là đấng Chúa Tể của loài người như thế ấy. Năm cây kim khâu đã được tôi dâng cúng đến Ngài nhằm mục đích may y.

¹ Ekasañña nghĩa là “vị có một lần (*eka*) suy tưởng (*sañña*).”

² Tīṇasantharadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) tắm thắm (*santhara*) bằng cỏ (*tīṇa*).”

1454. Ten' eva sūcidānena nipuṇatthavipassakam,
tikkaṃ lahuṅca phāsuṅca ñāṇaṃ me udapajjatha.
1455. Dipadādhipatī nāma rājāno caturo ahuṃ,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1456. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.
1457. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sūcidāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sūcidāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

78. Pāṭalipupphiyattherāpadānaṃ

1458. Setṭhiputto tadā āsiṃ sukhumālo sukhedhito,¹
ucchaṅge pāṭalipupphaṃ katvā taṃ² abhisamharim.³
1459. Suvaṇṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ gacchantaṃ antarāpaṇe,
kañcanagghiyasaṅkāsaṃ dvattimsa⁴ varalakkhaṇaṃ.*
1460. Haṭṭho haṭṭhena cittena pupphena⁵ abhipūjayim,
tissaṃ lokaviduṃ nāthaṃ naradevaṃ namassahaṃ.
1461. Dvenavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphapūjāyidaṃ phalaṃ.
1462. Ito tesatṭhikappamhi abhisammatanāmako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1463. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pāṭalipupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pāṭalipupphiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

79. Ṭhitañjaliyattherāpadānaṃ

1464. Migaluddo pure āsiṃ araññe kānane ahaṃ,
tathaddasāsiṃ⁶ sambuddhaṃ tissaṃ pavaralakkhaṇaṃ.⁷
1465. Tassāhaṃ⁸ añjaliṃ katvā pakkāmiṃ pācināmukho,
avidūre nisinnassa niyake⁹ paṇṇasanthare.
1466. Tato me asanīpāto matthake nipatī tadā,
so 'haṃ maraṇakālamhi akāsiṃ punarañjaliṃ.

¹ sukhe ṭhito - Syā, PTS.

⁵ pupphehi - Ma, Syā, Se.

² katvāna - Ma.

⁶ tattha addasaṃ - Ma.

³ abhiropayim - Syā.

⁷ battimsavaralakkhanaṃ - Ma, Syā.

⁴ bāttimsa - Ma.

⁸ tatthāhaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁹ niyate - Syā, PTS.

* Ayaṃ gāthā asmiṃ apadāne paṭhamagāthāvasena potthakesu dissate.

1454. Chính nhờ vào việc dâng cúng kim khâu ấy mà trí tuệ sắc bén, nhẹ nhàng, thoải mái, có sự nhận thấy rõ ý nghĩa vi tế, đã sanh khởi đến tôi.

1455. Bốn vị vua tên Dipadādhpati đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1456. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

1457. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sūcidāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sūcidāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

78. Ký Sự về Trưởng Lão Pāṭalipupphiya:

1458. Lúc bấy giờ, tôi đã là con trai nhà triệu phú, mảnh mai, khéo được nuôi dưỡng. Tôi đã đặt bông hoa *pāṭali* vào lòng và đã mang theo bông hoa ấy.

1459. Bậc Toàn Giác có màu da vàng chói đang đi ở khu phố chợ. Ngài có ba mươi hai hảo tướng, tựa như cây cột trụ bằng vàng.

1460. Tôi đã trở nên mừng rỡ, với tâm mừng rỡ tôi đã cúng dường bông hoa. Tôi đã lễ bái Đấng Hiểu Biết Thế Gian Tissa, đấng Bảo Hộ, vị Trời của nhân loại.

1461. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường bông hoa.

1462. Trước đây sáu mươi ba kiếp, (tôi đã là) vị có tên Abhisammata, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1463. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pāṭalipupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pāṭalipupphiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

79. Ký Sự về Trưởng Lão Ṭhitañjaliya:

1464. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ săn thú rừng ở trong khu rừng hoang rậm. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy bậc Toàn Giác có tướng mạo quý cao Tissa.

1465. Ngài đang ngồi ở nơi không xa, trên chiếc thảm lá của mình. Tôi đã chấp tay lại đối với Ngài rồi đã ra đi, mặt hướng phía đông.

1466. Sau đó, tia sét đánh xuống vào lúc ấy đã giáng vào đầu của tôi. Vào thời điểm mệnh chung, tôi đây đã thực hiện việc chấp tay lần nữa.

¹ Sūcidāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) kim khâu (*sūci*).”

² Pāṭalipupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *pāṭali*.”

1467. Dvenavute ito kappe añjaliṃ akarim tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi añjalissa idaṃ phalaṃ.

1468. Catupaññāsakappamhi¹ migaketusanāmako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

1469. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ṭhitañjaliyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ṭhitañjaliyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

80. Tipadumiyattherāpadānaṃ

1470. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pāragū,
danto dantaparivuto nagarā nikkhamī jino.²

1471. Nagare haṃsavatiyā ahosiṃ māliko tadā,
yaṃ tattha uttamaṃ pupphaṃ tīṇi pupphāni³ aggahiṃ.

1472. Addasaṃ virajaṃ buddhaṃ paṭimaggantarāpaṇe,
so 'haṃ⁴ disvāna sambuddhaṃ evaṃ cintesahaṃ tadā:

1473. “Kimme imehi pupphehi rañño upanatehi⁵ me,
gāmaṃ vā gāmakkhettaṃ vā sahassaṃ vā labheyyahaṃ.

1474. Adantadamakaṃ⁶ dhīraṃ⁷ sabbasattasukhāvahaṃ,
lokanāthaṃ pūjayitvā lacchāmi amataṃ dhanaṃ.”

1475. Evāhaṃ cintayitvāna sakaṃ cittaṃ pasādayiṃ,
tīṇi lohitaḥ gayha ākāse ukkhipiṃ⁸ tadā.

1476. Mayā ukkhittamattamhi ākāse patthariṃsu⁹ te,
dhāriṃsu matthake tattha uddhaṃvaṇṭā¹⁰ adhomukhā.

1477. Ye keci manujā disvā ukkuṭṭhiṃ sampavattayaṃ,
devatā antaḷikkhamhi sādhuḥkāraṃ pavattayaṃ:

¹ catupaññāsakappamhi - Ma, Syā, PTS.

² nikkhamī tadā - Ma, Syā.

³ uttamaṃ tīṇi padumapupphāni - Ma, Syā.

⁴ saha - Ma, Syā, Se.

⁵ upanitehi - Ma, PTS; upaṭṭhitehi - Syā.

⁶ adantadamaṃ - Ma.

⁷ vīraṃ - Ma, Syā.

⁸ ukkiriṃ - Se.

⁹ ukkiriṃsu - Se.

¹⁰ uddhavaṇṭā - PTS.

1467. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc chấp tay trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc chấp tay.

1468. (Trước đây) năm mươi bốn kiếp, (tôi đã là) vị có tên Migaketu, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1469. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ṭhitañjaliya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ṭhitañjaliya là phân thứ chín.

--ooOoo--

80. Ký Sự về Trưởng Lão Tipadumiya:

1470. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara là bậc thông suốt về tất cả các pháp. Là bậc đã (tự mình) rèn luyện được tháp tùng bởi các vị đã được rèn luyện, đấng Chiến Thắng đã rời khỏi thành phố.

1471. Lúc bấy giờ, ở thành phố Hamsavatī tôi đã là người làm tràng hoa. Tại nơi ấy bông hoa nào là tuyệt hảo, tôi đã cầm lấy ba bông hoa (ấy).

1472. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, ở lối đi ngược lại tại khu phố chợ. Sau khi nhìn thấy bậc Toàn Giác, vào lúc ấy tôi đây đã suy nghĩ như vậy:

1473. *“Ta được gì với những bông hoa này khi ta đem chúng dâng đến đức vua? Ta có thể đạt được ngôi làng, hoặc cánh đồng làng, hoặc ngàn đồng tiền?”*

1474. *“Đấng Bảo Hộ Thế Gian là vị Điều Phục những ai chưa được điều phục, là bậc Trí Tuệ, là nguồn đem lại sự an lạc cho tất cả chúng sanh, sau khi cúng dường Ngài ta sẽ đạt được tài sản Bất Tử.”*

1475. Sau khi suy nghĩ như thế, tôi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín. Khi ấy, tôi đã cầm ba đóa (hoa sen) màu đỏ và đã ném lên không trung.

1476. Ngay khi vừa được tôi ném lên không trung, các bông hoa ấy đã xòe ra. Chúng duy trì tại nơi ấy ở trên đầu, có cuống hoa ở phía trên, miệng hoa ở phía dưới.

1477. Sau khi nhìn thấy, bất cứ những ai thuộc loài người thì đã thốt lên tiếng hoan hô, chư Thiên ở trên không trung thì đã thể hiện hành động tán thán:

¹ Ṭhitañjaliya nghĩa là “vị đã đứng (ṭhita) chấp tay (añjali).”

1478. “Accheram loke uppannam buddhasettḥassa vāhasā,
sabbe dhammam suṇissāma pupphānam vāhasā mayam.”
1479. Padumuttaro lokavidū āhutīnam paṭiggaho,
vīthiyam hi tḥito satthā¹ imā gāthā abhāsatha:
1480. “Yo so buddham apūjesi rattapadmehi² māṇavo,
tamaham kittayissāmi suṇoṭha³ mama bhāsato.
1481. Timsa kappasahassāni devaloke ramissati,
timsa kappāni⁴ devindo devarajjam karissati.
1482. Mahāvitthārikam nāmam vyamham hessati tāvade,
tiyojanasatubbedham diyadḍhasatavitthataṃ.
1483. Cattāri satasahassāni niyyuhā ca sumāpitā,
kūṭāgāravārūpetā mahāsayanavositā.⁵
1484. Koṭisatasahassāyo parivāressanti accharā,
kusalā naccagītassa vāditepi⁶ padakkhiṇā.
1485. Etādise vyamhavare nārīgaṇasamākule,
vassissati pupphavasso dibbo lohitako sadā.
1486. Bhattikhīle nāgadante dvārabāhāya⁷ toraṇe,
cakkamattā lohitakā olambissanti tāvade.
1487. Pattena pattasañchane⁸ antovyamhavare idha,⁹
attharivā pārupitvā tuvaṭṭissanti tāvade.
1488. Bhavanam parivāretvā samantā satayojanam,¹⁰
te visuddhā¹¹ lohitakā dibbagandham pavāyare.
1489. Pañcasattatikkhattuṇca cakkavattī bhavissati,
padesarajjam vipulam gaṇanāto asaṃkhiyam.
1490. Sampattiyo duve bhutvā anīti anupaddavo,
sampatte pariyosāne nibbāṇam phassayissati.”¹²
1491. Suditḥho vata me buddho vāṇijjam suppayojitam,¹³
padmāni¹⁴ tiṇi pūjetvā anubhosim tisampadam.¹⁵
1492. Ajja me dhammappattassa vippamuttassa sabbaso,
supupphitam lohitakam dhārayissati matthake.

¹ santo - Se. ⁹ imam - Ma, Syā, PTS.

² rattapadmehi - Syā, PTS, Si Mu.

³ suṇātha - Ma, Syā.

⁴ timsakkhattuṇca - Syā.

⁵ mahāsayanamaṇḍitā - Ma, Syā.

⁶ vādite ca - Syā; vāditehi - PTS.

⁷ dvārabāhe ca - Syā, Se; dvāragāhe ca - PTS.

⁸ pattam piṇjarena - Se.

¹⁰ satayojane - Ma.

¹¹ tepi padmā - Ma.

¹² pāpuṇissati - Ma, Syā;

passayissati - PTS.

¹³ supayojitam - Ma;

upayojitam - Syā.

¹⁴ padumāni - Syā, PTS, Se.

¹⁵ tisampadā - Ma, Syā, PTS.

1478. “Điều kỳ diệu đã xuất hiện ở thế gian nhờ vào tác động của đức Phật tối thượng. Tất cả chúng ta sẽ lắng nghe Giáo Pháp nhờ vào tác động của những bông hoa.”

1479. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đứng ở ngay tại đường lộ, đã nói lên những lời kệ này:

1480. “Người thanh niên nào đã cúng dường đức Phật bằng ba đóa sen hồng, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

1481. (Người này) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong một trăm ngàn kiếp, và sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi kiếp.

1482. Ngay lập tức sẽ hiện ra cung điện tên Mahāvitthārika, có chiều dài ba trăm do-tuần, chiều rộng một trăm năm mươi do-tuần.

1483. Và có bốn trăm ngàn tháp nhọn sẽ được hóa hiện ra, có các nhà mái nhọn cao quý, được đầy đủ các giương nệm rộng lớn.

1484. Hàng trăm ngàn koti nàng tiên thiện xảo về điệu vũ và lời ca, lại còn được thuần thục về trình tấu nhạc cụ nữa, sẽ vây quanh xung quanh.

1485. (Người này) sẽ sống ở tại cung điện cao quý như thế ấy trong sự chộn rộn của đám nữ nhân, thường xuyên có cơn mưa bông hoa thuộc về cõi trời có màu đỏ.

1486. Đồng thời sẽ có những bông hoa màu đỏ có kích thước bằng bánh xe treo lơ lửng ở chốt gắn tường bằng ngà voi ở bên ngoài cánh cửa, ở cổng chào.

1487. Tại nơi ấy, bên trong cung điện cao quý được lót toàn bằng cánh hoa, (và các cánh hoa) sau khi được trải ra và phủ lên thì sẽ nhập chung với nhau ngay lập tức.

1488. Các bông hoa màu đỏ tinh khiết ấy bao bọc xung quanh nơi cư ngụ một trăm do-tuần và tỏa ngát hương thơm cõi trời.

1489. Và (người này) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương bảy mươi lăm lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

1490. Sau khi thọ hưởng hai sự thành tựu, không có tai họa, không có sự nguy khốn, khi kiếp sống cuối cùng được đạt đến (người này) sẽ chạm đến Niết Bàn.”

1491. Quả nhiên đức Phật đã được tôi nhìn thấy rõ ràng, thương vụ đã được kinh doanh khéo léo; sau khi cúng dường ba đóa hoa sen hồng, tôi đã thọ hưởng ba sự thành tựu.

1492. Hôm nay, tôi là người đã đạt được Giáo Pháp, đã được giải thoát một cách trọn vẹn. Có bông sen đỏ khéo nở rộ sẽ được duy trì ở trên đầu của tôi.

1493. Mama kammaṃ¹ kathentassa padumuttarasatthuno,
sattapāṇasahassānaṃ² dhammābhisamayo ahu.
1494. Satasahassee ito kappe yaṃ buddhamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi tiṇṇaṃ padumānidaṃ³ phalaṃ.
1495. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsavā parikkhīṇā natth' idāni punabbhavo.
1496. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tipadumiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Tipadumiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Nāgasamālo padasaññī sasaññoluvadāyako,
ekasaññī tiṇadado⁴ sūci pāṭalipupphiyo,
ṭhitañjali tipadumī gāthāyo pañcasattati.

Nāgasamālavaggo aṭṭhamo.

--ooOoo--

IX. TIMIRAPUPPHIYAVAGGO

81. Timirapupphiyattherāpadānaṃ

1497. Candabhāgānaditīre anusotaṃ vajāmahaṃ,
nisinnaṃ samaṇaṃ disvā vippasannamanāvilaṃ.
1498. Tattha⁵ cittaṃ pasādetvā⁶ evaṃ cintesahaṃ tadā:
“Tārayissati tiṇṇo 'yaṃ danto 'yaṃ damayissati.
1499. Assāsessati⁷ assattho santo ca samayissati,
mocayissati mutto ca nibbāpessati nibbuto.”
1500. Evaṃ saṃ⁸ cintayitvāna siddhattassa mahesino,
gahetvā timiraṃ pupphaṃ matthake okiriṃ ahaṃ.⁹
1501. Añjaliṃ paggahetvāna katvāna ca¹⁰ padakkhiṇaṃ,
vanditvā satthuno pāde pakkāmiṃ aparaṃ disaṃ.

¹ dhammaṃ - Se. ⁵ tassa - Syā, PTS, Se.

² satapāṇasahassānaṃ - Ma, Syā.

³ tipadumānidaṃ - Ma;
tiṇi padumānidaṃ - PTS.

⁴ tiṇasanthāro - Ma.

⁶ pasādesī - Syā.

⁷ assāsissati - Ma, Syā.

⁸ evāhaṃ - (sabbattha).

⁹ okiriṃ tadā - Syā.

¹⁰ katvāna ca naṃ - Ma, Syā.

1493. Trong lúc bậc Đạo Sư Padumuttara đang thuyết giảng về việc làm của tôi, đã có sự chứng ngộ Giáo Pháp của hàng ngàn chúng sanh và sinh mạng.

1494. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường đức Phật trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của ba đóa sen hồng.

1495. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, giờ đây không còn tái sanh nữa.

1496. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tipadumiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tipadumiya là phân thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị trưởng lão có tràng hoa, vị có sự suy tưởng về dấu chân, vị có sự suy tưởng (về đức Phật), vị dâng cúng củ sen, vị suy tưởng về một phần (vật thực), vị dâng cúng cỏ, (vị dâng cúng) kim khâu, vị có các bông hoa *pāṭali*, vị đứng chấp tay, vị có ba đóa sen hồng; (tổng cộng) có bảy mươi lăm câu kệ.

Phẩm Nāgasamāla là phẩm thứ tám.

--ooOoo--

IX. PHẨM TIMIRAPUPPHIYA:

81. Ký Sự về Trưởng Lão Timirapupphiya:

1497. Tôi đi xuôi theo dòng nước ở bờ sông Candabhāgā và tôi đã nhìn thấy vị Sa-môn đang ngồi, thanh tịnh, không bị chộn rộn.

1498. Tại nơi ấy, sau khi làm cho tâm được tịnh tín, vào lúc ấy tôi đã suy nghĩ như vậy: “*Đã vượt qua, vị này sẽ giúp cho vượt qua. Đã rèn luyện, vị này sẽ giúp cho rèn luyện.*”

1499. *Đã được tự tại, (vị này) sẽ giúp cho tự tại. Đã được an tịnh, (vị này) sẽ giúp cho an tịnh. Đã giải thoát, (vị này) sẽ giúp cho giải thoát. Và đã Niết Bàn, (vị này) sẽ giúp cho Niết Bàn.*”

1500. Sau khi đã tự mình suy nghĩ như thế, tôi đã cầm lấy bông hoa *timira* và đã rải rắc lên đỉnh đầu của bậc Đại Ấn Sĩ Siddhattha.

1501. Tôi đã chấp tay lên và đã đi nhiều vòng quanh. Sau khi đánh lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư, tôi đã ra đi về hướng khác.

¹ *Tipadumiya* nghĩa là “vị liên quan đến ba (ti) đóa sen hồng (*paduma*).”

1502. Aciraṃ gatamattaṃ maṃ migarājā viheṭṭhayī,¹
papātamanugacchanto tattheva papatiṃ ahaṃ.
1503. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ² phalaṃ.
1504. Chapaññāsamhi kappamhi sattevāsuṃ mahāyasā,³
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1505. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Timirapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Timirapupphiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

82. Gatasaññakattherāpadānaṃ

1506. Jātiyā sattavasso 'haṃ pabbajim anagāriyaṃ,
avandiṃ satthuno pāde vippasannena cetasā.
1507. Satta naṅgalikīpupphe⁴ ākāse ukkhipim ahaṃ,
tissaṃ buddhaṃ samuddissa anantaguṇasāgaram.
1508. Sugatānugataṃ maggaṃ pūjetvā haṭṭhamānaso
añjaliṅca⁵ tad' ākāsim pasanno sehi pāṇihi.
1509. Dvenavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
1510. Ito aṭṭhamake kappe tayo aggisikhā ahuṃ,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1511. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Gatasaññako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Gatasaññakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

83. Nipannañjaliyattherāpadānaṃ

1512. Rukkhamūle nisinno 'haṃ vyādhito paramena ca,⁶
paramakāruññapatto 'mhi araññe kānane ahaṃ.⁷
1513. Anukampaṃ upādāya tisso satthā upesi⁸ maṃ,
so 'haṃ nipannako santo sire katvāna añjaliṃ.

¹ apīlayī - Syā, PTS, Se.

² pupphapūjāyidaṃ - Ma.

³ mahārahā - Syā.

⁴ naṅgalakīpupphe - Ma, Syā.

⁵ añjaliṃ va - PTS.

⁷ brahā - Syā.

⁶ paramenahaṃ - Syā, PTS.

⁸ upeti - Syā.

1502. Vừa mới ra đi không bao lâu, (con sư tử) vua của loài thú đã tấn công tôi. Trong lúc đi lên theo triền núi, tôi đã ngã xuống ngay tại chỗ ấy.

1503. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1504. (Trước đây) năm mươi sáu kiếp, đã có đúng bảy vị có danh vọng lớn lao là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1505. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Timirapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Timirapupphiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

82. Ký Sự về Trưởng Lão Gatasañña:

1506. Bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Tôi đã dành lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư với tâm ý trong sạch.

1507. Tôi đã ném bảy bông hoa *naṅgalikī* lên không trung, (tâm) hương về đức Phật Tissa có biến cả đức hạnh vô biên.

1508. Sau khi cúng dường con đường đã được đấng Thiện Thệ đi qua với tâm ý vui mừng, khi ấy được tịnh tín tôi đã thực hiện việc chấp tay bằng các bàn tay của mình.

1509. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1510. Trước đây vào kiếp thứ tám, đã có ba vị (cùng tên) Aggisikha là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1511. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Gatasañña² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Gatasañña là phần thứ nhì.

--ooOoo--

83. Ký Sự về Trưởng Lão Nipannañjaliya:

1512. Ở trong khu rừng hoang rậm tôi đã đạt được tâm bi mẫn tối cao. Tôi đã ngồi xuống ở gốc cây, và tôi đã bị bệnh trầm trọng.

1513. Vì lòng thương tưởng, bậc Đạo Sư Tissa đã đi đến bên tôi. Đang ở trạng thái nằm, tôi đây đã chấp tay lại ở đầu.

¹ *Timirapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *timira*.”

² *Gatasañña* nghĩa là “vị suy tưởng (*sañña*) đến con đường đức Phật đi qua (*gata*).”

1514. Pasannacitto sumano sabbasattānamuttamaṃ,
sambuddhaṃ abhivādetvā tattha kālakato ahaṃ.

1515. Dvenavute ito kappe yaṃ vandim purisuttamaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi vandanāya idaṃ phalaṃ.

1516. Ito pañcamake kappe pañcevāsuṃ mahāsikhā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.

1517. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Nipannañliyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Nipannañjaliyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

84. Adhopupphiyattherāpadānaṃ

1518. Abhibhū nāma so bhikkhu sikhino aggasāvako,
mahānubhāvo tevijjo himavantamaṃ upāgami.¹

1519. Ahampi himavantamhi ramañiyassame isi,
vasāmi appamaññāsu iddhīsu ca tadā vasī.

1520. Pakkhajāto² viy' ākāse pabbataṃ adhivattayim,³
adhopupphaṃ gahetvāna āgacchim⁴ pabbataṃ ahaṃ.

1521. Satta pupphāni gañhitvā matthake okirim ahaṃ,
ālokite⁵ ca vīrena pakkāmiṃ pācināmukho.

1522. Āvāsaṃ abhisambhosim⁶ patvāna assamaṃ ahaṃ,
khāribhāraṃ gahetvāna pāvisim⁷ pabbatantaraṃ.

1523. Ajararo maṃ⁸ pīlesi ghorarūpo mahabbalo,
pubbakammaṃ saritvāna tattha kālakato ahaṃ.

1524. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphapūjāyidaṃ phalaṃ.

1525. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Adhopupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Adhopupphiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ tadāgami - Se.

⁴ agacchim - Ma.

⁶ abhisajjhosiṃ - Syā.

² pakkhijāto - Ma, PTS.

⁵ ālokito - Syā, PTS.

⁷ pāyāsiṃ - Ma, Syā, Se.

³ abhivattayim - Ma; abhipatthayim - Syā, PTS, Se.

⁸ ajararopi - Syā.

1514. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã đánh lễ bậc Toàn Giác tối thượng của tất cả chúng sanh, và tôi đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

1515. (Kể từ khi) tôi đã đánh lễ bậc Tối Thượng Nhân trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc đánh lễ.

1516. Trước đây vào kiếp thứ năm, đã có đúng năm vị (cùng tên) Mahāsikha, là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1517. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nipannañliya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nipannañliya là phần thứ ba.

--ooOoo--

84. Ký Sự về Trưởng Lão Adhopupphiya:

1518. Vị tỳ khuu tên Abhibhū ấy có đại thần lực, có tam minh, là vị Thinh Văn hàng đầu của (đức Thế Tôn) Sikhī. Vị ấy đã đi đến núi Hi-mã-lạp.

1519. Tôi cũng là vị ẩn sĩ sống ở khu ẩn cư xinh xắn tại núi Hi-mã-lạp, khi ấy tôi có năng lực trong các pháp vô lượng (tâm) và các thần thông.

1520. Tợ như loài có cánh ở trên bầu trời, tôi đã định cư ở ngọn núi. Sau khi cầm lấy bông hoa *adha*, tôi đã đi đến ngọn núi.

1521. Sau khi cầm lấy bảy bông hoa, tôi đã rải rắc ở trên đỉnh đầu. Và khi được vị anh hùng nhìn thấy, tôi đã ra đi mặt hướng phía đông.

1522. Sau khi trở về khu ẩn cư, tôi đã đi đến chỗ trú ngụ. Tôi đã cầm lấy túi vật dụng và đã đi vào trong vùng đồi núi.

1523. Con trần có bộ dạng ghê rợn có sức mạnh khủng khiếp đã hành hạ tôi. Tôi đã nhớ lại việc làm trước đây và đã mệnh chung tại nơi ấy.

1524. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường bông hoa.

1525. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Adhopupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Adhopupphiya là phần thứ tư.

--ooOoo--

¹ *Adhopupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *adha*.”

85. Raṃsisaññakattherāpadānaṃ

1526. Pabbate himavantamhi vāsaṃ kappesaṃ pure,
ajinuttaravāso 'haṃ¹ vasāmi pabbatantare.
1527. Suvaṇṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ sataraṃsiṃva bhānumaṃ,
vanantaragataṃ disvā sālārājaṃ 'va pupphitaṃ.
1528. Raṃsyā² cittaṃ pasādetvā vipassissa mahesino,
paggayha añjaliṃ vandiṃ sirasā ukkuṭṭi³ ahaṃ.
1529. Ekanavute ito kappe yaṃ kammamakarimṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi raṃsisaññāyidaṃ phalaṃ.
1530. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Raṃsisaññako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Raṃsisaññakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

86. Dutiyaraṃsisaññakattherāpadānaṃ

1531. Pabbate himavantamhi vākacīradharo ahaṃ,
caṅkamañca samārūlho nisidiṃ pācināmukho.
1532. Pabbate sugataṃ disvā phussaṃ jhānarataṃ tadā,
añjaliṃ paggahetvāna raṃsyā² cittaṃ pasādayiṃ.
1533. Dvenavute ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ⁴ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi raṃsisaññāyidaṃ phalaṃ.
1534. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Raṃsisaññako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Dutiyaraṃsisaññakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

87. Phaladāyakattherāpadānaṃ

1535. Pabbate himavantamhi khurājinadharo⁵ ahaṃ,
phussaṃ jinavaraṃ disvā phalahattho phalaṃ adaṃ.
1536. Yamahaṃ phalamadāsiṃ vipasannena cetasā,
bhava nibbattamānamhi phalaṃ nibbattate mama.
1537. Dvenavute ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
1538. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Phaladāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Phaladāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

¹ ajinuttaravattho 'haṃ - Syā;
ajinuttamavattho 'haṃ - PTS.

² raṃse - Ma, Syā, PTS, Se.

³ ukkuṭṭiko - Syā; ukkuṭṭiṃ - PTS.

⁴ kammamakarimṃ - Syā.

⁵ kharājinadharo - Ma, Syā, PTS.

85. Ký Sự về Trưởng Lão Raṃsisañña:

1526. Trước đây, tôi đã tạo lập chỗ cư ngụ ở núi Hi-mã-lạp. Có y choàng là tấm da dê, tôi sống ở trong vùng đồi núi.

1527. Tôi đã nhìn thấy bậc Toàn Giác có màu da vàng chói, tựa như mặt trời có trăm tia ánh sáng, tựa như cây *sālā* chúa đã được trở hoa, đi vào bên trong khu rừng.

1528. Sau khi làm cho tâm được tịnh tín đối với hào quang của bậc Đại Ấn Sĩ Vipassī, tôi đã chấp tay lên, ngồi chồm hổm, rồi đê đầu đánh lễ.

1529. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về hào quang.

1530. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Raṃsisañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Raṃsisañña là phần thứ năm.

--ooOoo--

86. Ký Sự về Trưởng Lão Dutiyaraṃsisañña:

1531. Tôi là vị mặc y phục bằng vỏ cây ở núi Hi-mã-lạp. Và sau khi bước lên đường kinh hành tôi đã ngồi xuống, mặt hướng phía đông.

1532. Tôi đã nhìn thấy đấng Thiện Thệ Phussa ở ngọn núi, khi ấy Ngài đang thỏa thích ở trong thiền. Tôi đã chấp tay lên và đã làm cho tâm được tịnh tín ở ánh hào quang.

1533. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về hào quang.

1534. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Raṃsisañña đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Raṃsisañña là phần thứ sáu.

--ooOoo--

87. Ký Sự về Trưởng Lão Phaladāyaka:

1535. Tôi là vị mặc tấm da dê sần sùi ở núi Hi-mã-lạp. Sau khi nhìn thấy đấng Chiến Thắng cao quý Phussa, có trái cây ở bàn tay tôi đã dâng cúng trái cây.

1536. (Do) việc tôi đã dâng cúng trái cây với tâm ý trong sạch, khi tôi được sanh lên ở cõi hữu thì có trái cây hiện đến cho tôi.

1537. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng trái cây trước đây 92 kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

1538. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Phaladāyaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Phaladāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

¹ Raṃsisañña nghĩa là “vị suy tưởng (*sañña*) đến hào quang (*raṃsi*) đức Phật.”

88. Saddasaññakattherāpadānaṃ

1539. Pabbate himavantamhi vasāmi paṇṇasanthare,
phussassa dhammaṃ bhaṇato sadde cittaṃ pasādayiṃ.
1540. Dvenavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi puññakammassidaṃ phalaṃ.
1541. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Saddasaññako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Saddasaññakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

89. Bodhisiñcakattherāpadānaṃ

1542. Vipassissa bhagavato mahābodhimaho ahu,
pabbajjūpagato santo upagacchiṃ mahaṃ ahaṃ.¹
1543. Kusumodakamādāya² bodhiyā okiriṃ ahaṃ,
“Mocayissati no mutto nibbāpessati nibbuto.”
1544. Ekanavute ito kappe yaṃ bodhimabhisiñcayīṃ,³
duggatiṃ nābhijānāmi bodhisiñcāyidaṃ⁴ phalaṃ.
1545. Tettiṃse vattamānamhi kappe āsuṃ janādhipā,
udakāsecanā nāma aṭṭhete cakkavattino.
1546. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Bodhisiñcako⁵ thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Bodhisiñcakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

90. Padumapupphiyattherāpadānaṃ

1547. Pokkharavanaṃ pavitṭho bhañjanto padumānahaṃ,
addasaṃ phussasambuddhaṃ⁶ battiṃsavalarakkhaṇaṃ.
1548. Padumapupphaṃ gahetvāna ākāse ukkhipiṃ ahaṃ,
pasannakammaṃ katvāna⁷ pabbajiṃ anagāriyaṃ.
1549. Pabbajitvāna kāyena manasā saṃvutena ca,
vacīduccaritaṃ hitvā ājīvaṃ parisodhayiṃ.

¹ ahaṃ tadā - Ma, Syā.

² kusumbhodakamādāya - Syā.

³ abhisiñc' ahaṃ - Syā, PTS.

⁴ bodhisiñcassidaṃ - Syā; bodhisaññāy' idaṃ - PTS.

⁵ bodhisaññako - PTS.

⁶ tathaddasaṃ phussam buddhaṃ - Ma.

⁷ pāpakammaṃ saritvāna - Ma, Syā, Sī Mu.

88. Ký Sự về Trưởng Lão Saddasañña:

1539. Tôi sống ở tám thảm bằng lá cây tại núi Hi-mã-lạp. Khi (đức Phật) Phussa đang nói về Giáo Pháp, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín ở âm thanh.

1540. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

1541. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Saddasañña đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Saddasañña là phần thứ tám.

--ooOoo--

89. Ký Sự về Trưởng Lão Bodhisīcaka:

1542. Đã có lễ hội ở cội Đại Bồ Đề của đức Thế Tôn Vipassī. Trong khi đang đi đến về việc xuất gia, tôi đã đi đến gần lễ hội.

1543. Tôi đã cầm lấy nước bông hoa và đã rưới xuống cội Bồ Đề (nói rằng): “*Đã được giải thoát, Ngài sẽ giúp cho chúng con giải thoát. Đã Niết Bàn, Ngài sẽ giúp cho chúng con Niết Bàn.*”

1544. (Kể từ khi) tôi đã rưới nước (bông hoa) ở cội Bồ Đề trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc rưới nước (bông hoa) ở cội Bồ Đề.

1545. Ở kiếp thứ ba mươi ba trong thời hiện tại, đã có tám vị thống lãnh dân chúng cùng tên Udakāsecana, các vị này là các đấng Chuyển Luân Vương.

1546. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bodhisīcaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bodhisīcaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

90. Ký Sự về Trưởng Lão Padumapupphiya:

1547. Tôi đã lội vào nước ở hồ sen, trong khi đang ngắt các đóa sen hồng tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác Phussa có ba mươi hai hảo tướng.

1548. Tôi đã cầm lấy đóa sen hồng và đã ném lên không trung. Sau khi thực hiện việc làm tịnh tín, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

1549. Sau khi xuất gia, với thân và ý đã được thu thúc, con đã từ bỏ sở hành xấu xa về lời nói và đã làm trong sạch sự nuôi mạng sống.

¹ Bodhisīcaka nghĩa là “vị rưới nước (sīcaka) cội cây Bồ Đề (bodhi).”

1550. Dvenavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

1551. Padumābhāsanāmā ca aṭṭhārasa mahīpatī,
aṭṭhārasasu kappesu aṭṭhatāḷisamāsisuṃ.

1552. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudāṃ āyasmā Padumapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Padumapupphiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Timira naṅgalīpupphī nipannañjaliko adho,
dve raṃsisaññī phalado saddasaññī ca secako,
padumapupphī ca gāthāyo chappaññāsa pakittitā.

Timirapupphiyavaggo navamo.

--ooOoo--

X. SUDHAPIṆḌIYAVAGGO

91. Sudhāpiṇḍiyattherāpadānaṃ

1553. Pūjārahe pūjayato buddhe yadi va sāvake,
papañcasamatikkante tiṇṇasokapariddave.

1554. Te tādise pūjayato nibbute akutobhaye,
na sakkā puññaṃ saṅkhātum idamettamapi¹ keneci.

1555. Catunnamapi dīpānaṃ issaraṃ yo 'dha kāraye,
ekissā² pūjanāyetaṃ kalamā nāgghati soḷasiṃ.

1556. Siddhatthassa naraggassa cetiye phalītantare,³
sudhāpiṇḍo mayā dinno vipprasanna cetasā.

1557. Catunavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi paṭisaṅkhārassidaṃ phalaṃ.

1558. Ito tiṃsatikappamhi paṭisaṅkhārasavhayā,
sattaratanasampannā terasa cakkavattino.

1559. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudāṃ āyasmā Sudhāpiṇḍiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sudhāpiṇḍiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ imettamapi - Ma, PTS;
idammattanti - Sī Mu.

² etissā - Syā.

³ itṭhakantare - Syā.

1550. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1551. Đã có mười tám vị lãnh chúa tên Padumābhāsa và bốn mươi tám (vị lãnh chúa) trong mười tám kiếp.

1552. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Padumapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Padumapupphiya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị có bông hoa *timira*, và vị có bông hoa *naṅgalī*, vị nắm chặt tay, bông hoa *adha*, hai vị có sự suy tưởng về hào quang, vị dâng cúng trái cây, vị có sự suy tưởng về âm thanh, và vị rưới nước (bông hoa), vị có đóa sen hồng; (tổng cộng) có năm mươi sáu câu kệ đã được thuật lại.

Phẩm Timirapupphiya là phẩm thứ chín.

--ooOoo--

X. PHẨM SUDHAPIṆḌIYA:

91. Ký Sự về Trưởng Lão Sudhāpiṇḍiya:

1553. 1554. Đối với người đang cúng dường đến đối tượng xứng đáng sự cúng dường như là đức Phật hoặc là vị Thinh Văn đang vượt qua chướng ngại, hoặc đã vượt qua sâu muộn và than vãn, đối với người đang cúng dường đến các vị đã đạt Niết Bàn không còn hãi sợ như thế ấy thì không thể nào ước định được phước báu (của người ấy) là thế này hay thế kia, bằng bất cứ cách thức gì.

1555. Ở đây người nào có thể được làm chúa tể thậm chí của cả bốn châu lục, điều ấy không giá trị bằng một phần mười sáu của một phần nhỏ của sự cúng dường.

1556. Với tâm ý trong sạch, tôi đã dâng cúng vữa vôi ở chỗ khe nứt tại ngôi bảo tháp của bậc Tối Thượng Nhân Siddhattha.

1557. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây 94 kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc tu bổ.

1558. Trước đây ba mươi kiếp, (đã có) mười ba vị tên Paṭisaṅkhāra là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật.

1559. Bốn (tuệ) phân tích, —nt— tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sudhāpiṇḍiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sudhāpiṇḍiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

¹ Padumapupphiya nghĩa là “vị liên quan đến hoa (*puppha*) sen hồng (*paduma*).”

² Sudhāpiṇḍiya nghĩa là “vị liên quan đến cục (*piṇḍa*) vôi bột (*sudhā*).”

92. Sucintitattherāpadānaṃ

1560. Tissassa lokanāthassa suddhāpīṭhaṃ¹ adāsahaṃ,
hattho hatthena cittaena buddhassādiccabandhuno.
1561. Aṭṭhatimse² ito kappe rājā āsiṃ mahāruci,
bhogo ca vipulo āsi sayanaṃ ca anappakaṃ.
1562. Pīṭhaṃ buddhassa datvāna vippasannena cetasā,
anubhomi sakaṃ kammaṃ pubbe sukataṃ mattano.
1563. Dvenavute ito kappe yaṃ pīṭhamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pīṭhadānassidaṃ phalaṃ.
1564. Aṭṭhatimse ito kappe tayo te cakkavattino,
ruci uparuci ceva mahāruci tatiyako.
1565. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sucintito³ thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sucintitattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

93. Aḍḍhacelakattherāpadānaṃ

1566. Tissassāhaṃ bhagavato upaḍḍhadussamadāsahaṃ,
paramakāpaññapatto 'mhi⁴ duggandhena⁵ samappito.
1567. Upaḍḍhadussaṃ datvāna kappaṃ saggamhi modahaṃ,
avasesesu kappesu kusalaṃ kārītaṃ mayā.⁶
1568. Dvenavute ito kappe yaṃ dussamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi dussadānassidaṃ phalaṃ.
1569. Ekūnapaṇṇe⁷ kappamhi rājāno cakkavattino,
samantacchadanā⁸ nāma battiṃsāsuṃ⁹ janādhipā.
1570. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Aḍḍhacelako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Aḍḍhacelakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

¹ pubbe pīṭhaṃ - PTS; sudhāpīṭhaṃ - Sī Mu.

² aṭṭhārase - Ma.

³ sucintiko - Ma; Supīṭhiyo - Syā.

⁴ paramakāruññapatto 'mhi - Syā, Se.

⁵ duggatena - Ma, Syā.

⁶ kusalañcakarimahaṃ - Syā;

kusalan tīritaṃ mayā - PTS.

⁷ ekūnapaññāsa - Ma, Sī Mu;

ekapaññāsa - Syā.

⁸ samantā-odanā - Syā, PTS, Se. ⁹ khattiyāsuṃ - Syā.

92. Ký Sự về Trưởng Lão Sucintita:

1560. Được mừng rỡ, với tâm mừng rỡ tôi đã dâng cúng chiếc ghế sạch bong đến đức Phật, bậc quyền thuộc của mặt trời, đấng Bảo Hộ Thế Gian Tissa.

1561. Trước đây ba mươi tám kiếp, tôi đã là đức vua Mahāruci. Của cải đã là thừa thãi và giường nằm không phải là ít.

1562. Sau khi dâng cúng đến đức Phật chiếc ghế với tâm ý trong sạch, tôi đã thọ hưởng nghiệp của mình đã được bản thân khéo thực hiện trong thời quá khứ.

1563. Kể từ khi tôi đã dâng cúng chiếc ghế trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng chiếc ghế.

1564. Trước đây ba mươi tám kiếp, (đã có) Ruci, Uparuci, và luôn cả Mahāruci là vị thứ ba, ba vị ấy là các đấng Chuyển Luân Vương.

1565. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sucintita¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sucintita là phân thứ nhì.

--ooOoo--

93. Ký Sự về Trưởng Lão Aḍḍhacelaka:

1566. Tôi bị lâm vào cảnh vô cùng khốn khổ và bị xâm nhập bởi mùi hôi thối. Tôi đã dâng cúng một nửa mảnh vải đến đức Thế Tôn Tissa.

1567. Sau khi dâng cúng một nửa mảnh vải, tôi đã sướng vui ở cõi trời một kiếp. Trong những kiếp còn lại, việc tốt lành đã được tôi cho thực hiện.

1568. Kể từ khi tôi đã dâng cúng mảnh vải trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng mảnh vải.

1569. (Trước đây) bốn mươi chín kiếp, ba mươi hai vị thống lãnh dân chúng tên Samantacchadana đã là các đấng Chuyển Luân Vương.

1570. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Aḍḍhacelaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Aḍḍhacelaka là phân thứ ba.

--ooOoo--

¹ Sucintita nghĩa là “vị đã suy nghĩ (cintita) khéo léo (su).”

² Aḍḍhacelaka nghĩa là “vị liên quan đến một nửa (aḍḍha) mảnh vải (cela).”

94. Sūcidāyakattherāpadānaṃ

1571. Kammārohaṃ pure āsiṃ bandhumāyaṃ puruttame,
sūcidānaṃ mayā dinnāṃ vipassissa mahesino.
1572. Vajiraggasamaṃ ñāṇaṃ hoti kammaena tādisā,¹
virāgo 'mhi vimutto 'mhi patto 'mhi āsavakkhayaṃ.
1573. Atīte ca bhavē² sabbe vattamāne c' anāgate,
ñāṇena viciniṃ sabbaṃ sūcidānassidaṃ phalaṃ.
1574. Ekanavute ito kappe sattāsuṃ vajiravhaya,³
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1575. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sūcidāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sūcidāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

95. Gandhamāliyattherāpadānaṃ

1576. Siddhatthassa bhagavato gandhathūpaṃ akās' ahaṃ,
sumanehi paṭicchannaṃ buddhānucchavikaṃ kataṃ.⁴
1577. Kañcanagghiyasaṅkāsaṃ buddhaṃ lokagganāyakaṃ,
indivaraṃ 'va jalitaṃ ādittaṃ 'va hutāsaṇaṃ.
1578. Vyagghūsabhaṃ 'va pavaraṃ abhijātaṃ 'va kesariṃ,
nisinnaṃ samaṇānaggaṃ bhikkhusaṅghapurakkhataṃ,
vanditvā satthuno pāde pakkāmiṃ uttarāmukho.
1579. Catunavute ito kappe gandhamālaṃ yato adaṃ,
buddhe katassa kārassa phalenāhaṃ visesato,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
1580. Cattārīsamhi ekūne kappe āsiṃsu soḷasa,
devagandhasanāmā te rājāno cakkavattino.
1581. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Gandhamāliyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Gandhamāliyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

¹ tādisaṃ - (sabbattha).

² atitā ca bhavā sabbe vattamānā c' anāgatā - Syā.

³ vajirasamā - Syā, PTS, Se.

⁴ ahaṃ - Syā, PTS, Se.

94. Ký Sự về Trưởng Lão Sūcidāyaka:

1571. Trong thời quá khứ, tôi đã là người thợ rèn ở kinh thành Bandhumā. Tôi đã dâng cúng kim khâu đến bậc Đại Ấn Sĩ Vipassī.

1572. Do nhờ nghiệp như thế ấy, trí tuệ (của tôi) tương đương sự tuyệt hảo của kim cương. Tôi có được sự xa lìa tham ái, tôi được giải thoát, tôi đạt được sự đoạn tận các lậu hoặc.

1573. Trong tất cả các kiếp quá khứ, hiện tại, và vị lai, tôi đã thành đạt mọi thứ nhờ vào trí tuệ; điều này là quả báu của việc dâng cúng kim khâu.

1574. Trước đây chín mươi một kiếp, đã có bảy vị tên Vajira là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1575. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sūcidāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sūcidāyaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

95. Ký Sự về Trưởng Lão Gandhamāliya:

1576. Tôi đã thực hiện bảo tháp có hương thơm được bao phủ với các bông hoa nhài, được làm xứng đáng với đức Phật, được dành cho đức Thế Tôn Siddhattha.

1577. Đức Phật, đấng Lãnh Đạo cao cả của thế gian, tựa như cây cột trụ bằng vàng, được chói sáng như là bông hoa sủng, được cháy rực như là ngọn lửa tế thần.

1578. Tựa như con hổ hùng tráng quý cao, tựa như con sư tử đã được sanh ra cao quý, là vị đứng đầu trong số các bậc Sa-môn, Ngài đã ngồi ở phía trước Hội Chúng tỳ khưu. Sau khi đánh lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư, tôi đã ra đi, mặt hướng phía bắc.

1579. Kể từ khi tôi đã dâng cúng tràng hoa có hương thơm trước đây chín mươi bốn kiếp, nhờ vào quả báu của hành động đã được thực hiện đến đức Phật một cách đặc biệt, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1580. (Trước đây) ba mươi chín kiếp, đã có mười sáu vị có tên là Devagandha. Các vị ấy đã là đấng Chuyển Luân Vương.

1581. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Gandhamāliya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Gandhamāliya là phần thứ năm.

--ooOoo--

¹ Sūcidāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) kim khâu (sūci).”

² Gandhamāliya nghĩa là “vị liên quan đến tràng hoa (māla) có hương thơm (gandha).”

96. Tipupphiyattherāpadānaṃ

1582. Migaluddo pure āsiṃ araññe kānane ahaṃ,¹
pāṭaliṃ haritaṃ disvā tīṇi pupphāni okiriṃ.
1583. Sannapattāni² gaṇhitvā bahi chaḍḍesahaṃ tadā,
antosuddhaṃ bahisuddhaṃ suvimuttaṃ³ anāsavaṃ.
1584. Sammukhā viya sambuddhaṃ vipassiṃ lokanāyakaṃ,
pāṭaliṃ abhivādetvā tattha kālakato ahaṃ.
1585. Ekanavute ito kappe yaṃ bodhimabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi bodhipūjāyidaṃ phalaṃ.
1586. Samantapāsādikā nāma teras' āsiṃsu rājino,
ito tettiṃsakappamhi⁴ cakkavattī mahabbalā.
1587. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tipupphiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Tipupphiyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

97. Madhupiṇḍikattherāpadānaṃ

1588. Vipine⁵ kānane disvā appasadde nirākule,
siddhatthaṃ isinaṃ seṭṭhaṃ āhutinaṃ paṭiggahaṃ.
1589. Nibbutattaṃ⁶ mahānāgaṃ nisabhājāniyaṃ yathā,
osadhiṃ 'va⁷ virocantaṃ devasaṅghanamassitaṃ,
vitti me pahutā āsi⁸ ṇāṇaṃ uppajji tāvade.
1590. Vuṭṭhitassa samādhimhā madhuṃ datvāna satthuno,
vanditvā satthuno⁹ pāde pakkāmiṃ pācināmukho.
1591. Catuttiṃsamhi kappamhi rājā āsiṃ sudassano,
madhu bhisehi savati bhojanamhi ca tāvade,
madhuvassaṃ pavassittha pubbakammassidaṃ phalaṃ.
1592. Catunavute ito kappe yaṃ madhuṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi madhudānassidaṃ phalaṃ.
1593. Catuttiṃse ito kappe cattāro te sudassanā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1594. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Madhupiṇḍiko thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Madhupiṇḍikattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

¹ brahā - Syā.

⁴ tiṃsatikappamhi - Syā.

⁵ vivane - Syā, PTS.

² patitapattāni - Ma;

⁶ nibbutitaṃ - Syā; nibbutaṃ taṃ - Se.

sukkhapaṇṇāni - Syā;

⁷ osadhīva - Syā.

⁹ sirasā - Syā.

sattapattāni - PTS, Sī Mu.

⁸ mamāhu tāvade - Ma;

³ vimuttaṃ ca - Syā.

me pāhunā tāva - Syā, PTS, Sī Mu.

96. Ký Sự về Trưởng Lão Tipupphiya:

1582. Trước đây, tôi đã là thợ săn thú rừng ở khu rừng hoang rậm. Sau khi nhìn thấy cội cây *pātali* có màu lục, tôi đã đặt xuống ba bông hoa.

1583. 1584. Khi ấy, tôi đã ngắt các lá cây héo úa rồi ném ra bên ngoài. Sau khi đánh lễ cội cây *pātali* tợ như (đang đánh lễ) bậc Toàn Giác đấng Lãnh Đạo Thế Gian Vipassī là bậc trong sạch bên trong, trong sạch bên ngoài, đã khéo được giải thoát, không còn lậu hoặc đang ở trước mặt,¹ tôi đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

1585. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường cội Bồ Đề trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường cội cây Bồ Đề.

1586. Trước đây ba mươi ba kiếp, mười ba vị vua tên Samantapāsādika đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1587. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật. Đại đức trưởng lão Tipupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tipupphiya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

97. Ký Sự về Trưởng Lão Madhupiṇḍika:

1588. Tôi đã nhìn thấy bậc Ấn Sĩ Siddhattha tối thượng, vị thọ nhận các vật hiến cúng ở trong khu rừng rậm mênh mông, ít tiếng động, không bị náo loạn.

1589. Ngài là loài Long Tượng có trạng thái Niết Bàn, như là loài bò mộng thuần chủng, tợ như vì sao *osadhī* đang chiếu sáng, được hội chúng chư Thiên tôn kính. Niềm hạnh phúc của tôi đã được dâng trào, ngay lập tức trí tuệ đã được sanh lên cho tôi .

1590. Sau khi dâng cúng mật ong đến bậc Đạo Sư vừa xuất khỏi thiền định, tôi đã đánh lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư rồi ra đi, mặt hướng phía đông.

1591. (Trước đây) ba mươi bốn kiếp, tôi đã là đức vua Sudassana, và ở bữa ăn ngay lập tức có mật ong cùng với các củ sen chảy ra, có cơn mưa mật ong đã đổ xuống; điều này là quả báu của nghiệp quá khứ.

1592. Kể từ khi tôi đã cúng dường mật ong trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường mật ong.

1593. Trước đây ba mươi bốn kiếp, bốn vị Sudassana ấy đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1594. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Madhupiṇḍika³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Madhupiṇḍika là phần thứ bảy.

--ooOoo--

¹ Ngài Vipassī đã chứng quả Phật tại cội cây *pātali* (TTPV 42, câu kệ 34, trang 189).

² *Tipupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến ba (tì) bông hoa (*puppha*).”

³ *Madhupiṇḍika* nghĩa là “vị liên quan đến khối (*piṇḍa*) mật ong (*madhu*).”

98. Senāsanadāyakattherāpadānaṃ.

1595. Siddhatthassa bhagavato adāsiṃ paṇṇasantharam,
samantā upahāraṃ ca¹ kusumaṃ okiriṃ ahaṃ.
1596. Pāsād' evaṃ guṇaṃ² rammaṃ anubhomi mahārahaṃ,
mahagghāni ca pupphāni sayane 'bhisavanti³ me.
1597. Sayane 'haṃ tuvattāmi vicitte pupphasanthate,
pupphavuṭṭhi ca sayane abhivassati tāvade.
1598. Catunavute ito kappe adāsiṃ paṇṇasantharam,
duggatiṃ nābhijānāmi santharassa idaṃ phalaṃ.
1599. Tiṇasantharakā⁴ nāma satt' ete cakkavattino,
ito te pañcame kappe uppajjimsu janādhipā.
1601. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Senāsanadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Senāsanadāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

99. Veyyāvaccakattherāpadānaṃ

1601. Vipassissa bhagavato mahābhūrigaṇo⁵ ahu,
veyyāvaccakaro āsiṃ sabbakiccesu vyāvaṭo.⁶
1602. Deyyadhammo ca me natthi sugatassa mahesino,
avandiṃ satthuno pāde vippasannena cetasā.
1603. Ekanavute ito kappe veyyāvaccamaṃ akāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi veyyāvaccassidaṃ phalaṃ.
1604. Ito ca aṭṭhame⁷ kappe rājā āsiṃ sucintito,⁸
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1605. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Veyyāvaccako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Veyyāvaccakattherassa* apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

100. Buddhupaṭṭhākattherāpadānaṃ

1606. Vipassino bhagavato ahoṣiṃ saṅkhadhammako,⁹
niccūpaṭṭhānayatto 'mhi sugatassa mahesino.
1607. Upaṭṭhānaphalaṃ passa¹⁰ lokanāthassa tādino,
saṭṭhi turiyasahassāni parivārenti maṃ sadā.

¹ upakāraṇa - Syā; upakāriṃ ca - PTS. ⁵ mahāpūgagaṇo - Sī Mu, Ma, PTS;² pāsāde ca guhaṃ - Syā, PTS, Se. mahāpuggagaṇo - Syā.³ sayanebhivassanti - Syā.⁶ vāvaṭo - Ma.⁷ ito caṭṭhamaṃ - Syā;⁴ ṭhitāsanthārakā - Syā;⁸ sucintito - Syā.

ito aṭṭhamaṃ - PTS.

ṭhitasanthārakā - PTS.

⁹ saṅkhadhammako - PTS. ¹⁰ phalasampassaṃ - Syā.

* Theragāthapaṭṭhāyamaṃ saṅjayattheranāmena dassitaṃ.

98. Ký Sự về Trưởng Lão Senāsanadāyaka:

1595. Tôi đã dâng cúng tấm thảm lá cây đến đức Thế Tôn Siddhattha. Tôi đã xếp đặt vật dụng và bông hoa ở xung quanh.

1596. Tôi đã thọ hưởng tòa lâu đài có đức tính đáng yêu vô cùng quý giá như thế. Và các bông hoa có trị giá lớn lao tuôn trào ra ở chiếc giường của tôi.

1597. Tôi nằm ở chiếc giường đã được trang hoàng, được trải lót bông hoa, và ngay lập tức có cơn mưa bông hoa đổ mưa ở giường của tôi.

1598. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng tấm thảm lá cây trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của tấm thảm.

1599. Trước đây vào kiếp thứ năm, bảy vị thống lãnh dân chúng tên Tīṇasantharaka ấy đã được sanh lên, các vị này là các đấng Chuyển Luân Vương.

1601. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Senāsanadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Senāsanadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

99. Ký Sự về Trưởng Lão Veyyāvaccaka:

1601. Đã có đoàn người vô cùng đông đúc đến với đức Thế Tôn Vipassī. Tôi là đã người làm việc phục dịch năng động trong mọi công chuyện.

1602. Và vật xứng đáng để dâng cúng đến đấng Thiện Thệ bậc Đại Ấn Sĩ thì tôi không có. Tôi đã đánh lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư với tâm ý trong sạch.

1603. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc phục dịch trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc phục dịch.

1604. Và trước đây vào kiếp thứ tám, tôi đã là đức vua Sucintita, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1605. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Veyyāvaccaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Veyyāvaccaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

100. Ký Sự về Trưởng Lão Buddhupaṭṭhāka:

1606. Tôi đã là người thổi tù và vỗ ốc (thông báo) của đức Thế Tôn Vipassī. Tôi thường xuyên gắn bó với việc phục vụ đến đấng Thiện Thệ, bậc Đại Ấn Sĩ.

1607. Quý vị hãy nhìn xem quả báu của việc phục vụ đến đấng Bảo Hộ Thế Gian như thế ấy. Có sáu mươi ngàn nhạc công luôn luôn vây quanh tôi.

¹ Senāsanadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) chỗ nằm ngồi (senāsana).”

² Veyyāvaccaka nghĩa là “vị làm công việc phục dịch (veyyāvaccaka) đến đức Phật.”

1608. Ekanavute ito kappe upaṭṭhahiṃ mahā-isim,
duggatiṃ nābhijānāmi upaṭṭhānassidaṃ phalaṃ.
1609. Catuvise¹ ito kappe mahānigghosanāmakā,
soḷasāsimsu rājāno cakkavattī mahabbalā.
1610. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudam āyasmā Buddhupaṭṭhāko thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Buddhapaṭṭhākattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Sudhāsucinti² celañca sūci ca³ gandhamāliyo,
tipupphiyo madhu senā - veyyāvacco cupaṭṭhako,⁴
samasaṭṭhi ca gāthāyo asmiṃ vagge pakittitā.

Sudhāpiṇḍiyavaggo dasamo.

--ooOoo--

Atha vagguddānaṃ:

Buddhavaggo hi paṭhamo sīhāsana subhūti ca,
kuṇḍadhāno upāli ca vījanī sakacinti ca.
Nāgasamālo timiro sudhāvaggena te dasa,
catuddasasataṃ gāthā pañcapaññāsameva ca.

Buddhavaggadasakaṃ.

Paṭhamasatakaṃ samattaṃ.

--ooOoo--

XI. BHIKKHĀDĀYĪVAGGO

101. Bhikkhādāyakattherāpadānaṃ

1611. Suvaṇṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ āhutīnaṃ paṭiggahaṃ,
pavanā⁵ abhinikkhantaṃ vanā nibbanamāgataṃ.⁶
1612. Kaṭacchubhikkhaṃ pādāsīṃ siddhatthassa mahesino,
paññassa⁷ upasantassa mahāvīrassa tādino.
1613. Padenānupadaṃ yantaṃ⁸ nibbāpente⁹ mahājanaṃ,
uḷārā vitti me jātā buddhe ādiccabandhuni.¹⁰
1614. Catunavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bhikkhādānassidaṃ phalaṃ.
1615. Sattāsītimh' ito kappe mahāreṇusanāmakā,
sattaratanasampannā satt' eva¹¹ cakkavattino.

¹ catunavute - PTS.

² piṇḍañca - Syā, PTS.

³ kammāro - Syā, PTS.

⁴ va dhammako - Syā, PTS.

⁵ pavarā - Ma, PTS.

¹⁰ ... bandhune - Ma; vitti me pāhunā tāva buddhass' ādiccabandhuno - Syā, PTS, Se.

⁶ vānā nibbānamāgataṃ - Syā, PTS.

⁷ paññāya - Ma, Sī Mu.

⁸ -padāyantaṃ - Ma; padāyanto - Syā;

padaṃ-yanto - PTS.

⁹ nibbāpentaṃ - Syā, PTS.

¹¹ sattete - Ma, Syā.

1608. (Kể từ khi) tôi đã phục vụ bậc Đại Ấn Sĩ trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc phục vụ.

1609. Trước đây hai mươi bốn kiếp, mười sáu vị vua có tên Mahānigghosa đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1610. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Buddhupaṭṭhāka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Buddhupaṭṭhāka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

(Vị dâng) vừa vôi, vị đã khéo suy nghĩ, (một nửa) mảnh vải, cây kim khâu, vị có tràng hoa có hương thơm, vị dâng ba bông hoa, mật ong, chỗ nằm ngồi, việc phục dịch, và người phục vụ; (tổng cộng) có đúng sáu mươi câu kệ đã được thuật lại trong phẩm này.

Phẩm Sudhāpiṇḍiya là phẩm thứ mười.

--ooOoo--

Giờ là phân tóm lược của các phẩm:

Phẩm Buddha là phẩm thứ nhất, phẩm bảo tọa sư tử, phẩm Subhūti, phẩm Kuṇḍadhāna, phẩm Upāli, phẩm vị có cây quạt, phẩm vị đã tự mình suy nghĩ, phẩm Nāgasamāla, phẩm (bông hoa) *timira*, với phẩm (vị dâng) vừa vôi; mười phẩm ấy có một ngàn bốn trăm câu kệ và thêm năm mươi lăm câu nữa.

Nhóm “Mười” từ phẩm Buddha.

Nhóm “Một Trăm” thứ nhất được đây đủ.

--ooOoo--

XI. PHẨM BHIKKHĀDĀYĪ:

101. Ký Sự về Trưởng Lão Bhikkhādāyaka:

1611. Bậc Toàn Giác có màu da vàng chói, vị thọ nhận các vật hiến cúng, trong khi đi ra khỏi khu rừng bao la, Ngài đã đạt đến Niết Bàn, lìa khỏi tham ái.

1612. Tôi đã dâng lên một muống thức ăn đến bậc Đại Ấn Sĩ Siddhattha, đấng Đại Hùng, bậc Trí Tuệ đã được an tịnh như thế ấy.

1613. Trong lúc đức Phật, đấng quyền thuộc của mặt trời, đang giúp cho đám đông dân chúng đang tiếp bước theo sau được thành tựu Niết bàn, có niềm hạnh phúc cao thượng đã sanh khởi đến tôi.

1614. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng thức ăn.

1615. Trước đây tám mươi bảy kiếp, chính bảy vị có tên Mahāreṇu là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật.

¹ *Buddhupaṭṭhāka* nghĩa là “vị là người phục vụ (*upaṭṭhāka*) của đức Phật (*Buddha*).”

1616. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bhikkhādāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Bhikkhādāyakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

102. Nāṇasaññakattherāpadānaṃ

1617. Suvaṇṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ nisabhājāniyaṃ yathā,
tidhā pabhinnamātaṅgaṃ kuñjaraṃ 'va mahesinaṃ.
1618. Obhāsantaṃ¹ disā sabbā uḷurājaṃ 'va pūritaṃ,²
rathiyaṃ paṭipajjantaṃ lokajetthaṃ apassisaṃ.³
1619. Nāṇe cittaṃ pasādetvā paggahetvāna añjaliṃ,
pasannacitto sumano siddhatthaṃ abhivādayiṃ.
1620. Catunavute ito kappe yaṃ kammamakarīṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi nāṇasaññāyidaṃ phalaṃ.
1621. Tesattatiṃ' ito kappe soḷas' āsuṃ naruttamā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.

1622. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Nāṇasaññako⁴ thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Nāṇasaññakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

103. Uppalahatthittherāpadānaṃ

1623. Tivarāyaṃ nivāsī 'haṃ ahoṣiṃ mālika tadā,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ siddhatthaṃ lokanāyakaṃ.⁵
1624. Pasannacitto sumano pupphahatthamadāsahaṃ,
yattha yatthupapajjāmi tassa kammassa vāhasā.
1625. Anubhomi phalaṃ iṭṭhaṃ pubbe sukataṃmattano,
parikkhitto sumallehi pupphadānassidaṃ⁶ phalaṃ.
1626. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayīṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
1627. Catunavutupādāya ṭhapetvā vattamānakaṃ,
pañcarājasatā tattha najjūpama⁷ sanāmakaṃ.
1628. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Uppalahatthiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Uppalahatthiyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

¹ obhāsentaṃ - Ma, Syā, PTS. ⁴ nāṇasaññiko - Ma, Syā.
² sālārājaṃva pupphitaṃ - Syā. ⁵ lokapūjitaṃ - Ma, Syā, PTS.
³ apassihaṃ - Ma, Si Mu ; ⁶ sasaññāya idaṃ - Syā, PTS, Se.
naruttamaṃ - Syā, PTS. ⁷ najjasama - Ma, Se ; najjupama - Syā, PTS.

1616. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bhikkhādāyaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bhikkhādāyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

102. Ký Sự về Trưởng Lão Nāṇasañña:

1617. Đức Phật, bậc Đại Ấn Sĩ có màu da vàng chói như là loài bò mộng thuần chủng, tựa như giống voi *mātanga* (đến tuổi) bị tiết dục ở ba nơi.

1618. Tôi đã nhìn thấy bậc Trưởng Thượng của thế gian đang bước đi ở trên đường, đang chiếu sáng tất cả các phương tựa như mặt trăng đã được tròn đầy.

1619. Sau khi làm cho tâm được tịnh tín ở trí tuệ (của Ngài), tôi đã chấp tay lên và đã đánh lễ đấng Siddhattha với tâm tịnh tín, với ý vui mừng.

1620. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về trí tuệ (của đức Phật).

1621. Trước đây 73 kiếp, mười sáu vị đứng đầu nhân loại đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1622. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nāṇasañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nāṇasañña là phần thứ nhì.

--ooOoo--

103. Ký Sự về Trưởng Lão Uppalahatthi:

1623. Lúc bấy giờ, tôi đã là người làm tràng hoa cư ngụ ở (thành phố) Tivarā. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Siddhattha.

1624. 1625. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng bó bông hoa. Do nhờ tác động của nghiệp ấy, ở bất cứ nơi nào tôi sanh ra, tôi đều được thọ hưởng quả báu tăng trưởng của việc đã được thực hiện tốt đẹp của mình trước đây, tôi được vây quanh bởi những người tốt của xứ Malla; điều này là quả báu của việc dâng cúng đức Phật.

1626. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1627. Xét đến chín mươi bốn (kiếp) trừ ra thời hiện tại, ở tại nơi ấy đã có năm trăm vị vua tên là Najjūpama.

1628. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Uppalahatthiya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Uppalahatthiya là phần thứ ba.

--ooOoo--

¹ Nāṇasañña nghĩa là “vị suy tưởng (*sañña*) về trí tuệ (*ñāṇa*) của đức Phật.”

104. Padapūjakattherāpadānaṃ

1629. Siddhatthassa bhagavato jātipupphamadāsahaṃ,
pādesu sattapupphāni hāsenokiritāni¹ me.
1630. Tena kammen' ahaṃ ajja atibhomi narāmare,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.
1631. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphapūjāyidaṃ phalaṃ.
1632. Samantagandhanāmāsuṃ terasa cakkavattino,
ito pañcamake kappe cāturantā janādhipā.²
1633. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Padapūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Padapūjakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

105. Muṭṭhipupphiyattherāpadānaṃ

1634. Sudassanoti nāmena mālākāro ahaṃ tadā,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ lokajetṭhaṃ narāsabhaṃ.
1635. Jātipupphaṃ gahetvāna pūjayim padumuttaraṃ,
visuddhacakkhu sumano dibbacakkhuṃ samajjhagaṃ.
1636. Etissā pupphapūjāya³ cittassa paṇidhīhi ca,
kappānaṃ satasahassaṃ duggatiṃ nūpapajjahaṃ.
1637. Soḷasāsimsu rājāno devuttarasanāmakā,
chattiṃsamhi ito kappe cakkavattī mahabbalā.
1638. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Muṭṭhipupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Muṭṭhipupphiyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

¹ hāsenā-kāritāni - PTS;
hāsenākiritāni - The.

² gaṇādhipā - Syā, PTS, Se.

³ buddhapūjāya - Syā, PTS.

104. Ký Sự về Trưởng Lão Padapūjaka:

1629. Tôi đã dâng cúng bông hoa nhài đến đức Thế Tôn Siddhattha. Tôi đã đặt xuống bảy bông hoa ở hai bàn chân (của Ngài) với sự mừng rỡ.

1630. Do việc làm ấy, giờ đây tôi vượt trội nhân loại và chư Thiên. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

1631. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường bông hoa.

1632. Trước đây vào kiếp thứ năm, đã có mười ba đấng Chuyển Luân Vương tên Samantagandha là các vị thống lãnh dân chúng (chinh phục) bốn phương.

1633. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Padapūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Padapūjaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

105. Ký Sự về Trưởng Lão Muṭṭhipupphiya:

1634. Lúc bấy giờ, tôi đã là người làm tràng hoa tên Sudassana. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, đấng Vô Nhiễm, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu.

1635. Tôi đã cầm lấy bông hoa nhài và đã cúng dường đến (đức Phật) Padumuttara. Có nhãn quan trong sạch, có thiện ý, tôi đã chứng đắc Thiên nhãn.

1636. Do sự cúng dường bông hoa này và do các nguyện lực của tâm, tôi đã không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.

1637. Trước đây ba mươi sáu kiếp, đã có mười sáu vị vua tên Devuttara là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1638. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Muṭṭhipupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Muṭṭhipupphiya là phần thứ năm.

--ooOoo--

¹ Padapūjaka nghĩa là “vị cúng dường (pūjaka) ở bàn chân (pada).”

² Muṭṭhipupphiya nghĩa là “vị liên quan đến số bông hoa (puppha) ở năm tay (muṭṭhi).”

106. Udakapūjakattherāpadānaṃ

1639. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ gacchantaṃ anilañjase,
ghatāsanaṃ 'va jalitaṃ ādittaṃ 'va hutāsanaṃ.
1640. Pāṇinā udakaṃ gayha ākāse ukkhipiṃ ahaṃ,
sampaṭicchi mahāvīro buddho kāruṇiko isi.¹
1641. Antalikkhe ṭhito satthā padumuttaranāmaṃ,
mama saṅkappamaññāya imaṃ gāthaṃ abhāsatha:
1642. “Iminodakadānena pīti-uppādanena ca,
kappasatasahassamhi² duggatiṃ nūpapajjati.”³
1643. Tena kammena dipadinde lokajetṭhe narāsabhe,⁴
patto 'mhi acalaṃ ṭhānaṃ hitvā jayaparājayaṃ.
1644. Sahassarājanāmena tayo te cakkavattino,
pañcasatṭhi kappasate cāturantā janādhipā.
1645. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Udakapūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Udakapūjakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

107. Naḷamāliyattherāpadānaṃ

1646. Padumuttarabuddhassa lokajetṭhassa tādino,
tiṇatthare⁴ nisinnassa upasantassa tādino.
1647. Naḷamālaṃ gahetvāna bandhitvā vījanaṃ ahaṃ,
buddhassa upanāmesaṃ dipadindassa tādino.
1648. Paṭiggahetvā sabbaññū vījanaṃ lokanāyako,
mama saṅkappamaññāya imaṃ gāthaṃ abhāsatha:
1649. “Yathā me kāyo nibbāti⁵ pariḷāho na vijjati,
tatheva tividhaggīhi cittaṃ tava vimuccatu.”
1650. Sabbe devā samāgacchuṃ ye keci vananissitā,⁶
sossāma⁷ buddhavacanaṃ hāsayaṃtaṃ ca dāyakaṃ.
1651. Nisinno bhagavā tattha devasaṅghapurakkhato,
dāyakaṃ sampahaṃsento imā gāthā abhāsatha:

¹ mayi - Syā, PTS, Se.

² saḥassam pi - Ma; saḥassam hi - PTS.

³ nūpagacchati - PTS.

⁴ dipadinda lokajetṭha narāsabha - Ma, Syā, PTS.

⁴ tiṇantare - PTS, Se.

⁵ nibbāyi - Syā, PTS.

⁶ dumanissitā - Syā, PTS, Se.

⁷ sussāma - Syā, PTS.

106. Ký Sự về Trưởng Lão Udakapūjaka:

1639. (Tôi đã nhìn thấy) bậc Toàn Giác có màu da vàng chói, chói sáng như là ngọn lửa từ bơ lỏng, cháy rực như là ngọn lửa tế thần, đang di chuyển bằng đường không trung.

1640. Tôi đã dùng bàn tay múc nước và đã hắt lên không trung. Đấng Đại Hùng, đức Phật, đấng Bi Mẫn, bậc Ẩn Sĩ đã tiếp nhận.

1641. Sau khi biết được ý định của tôi, bậc Đạo Sư tên Padumuttara đứng ở trên không trung đã nói lên lời kệ này:

1642. *“Do sự dâng cúng nước này và do sự sanh khởi niềm phi lạc, (người ấy) không bị sanh vào khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.”*

1643. Do việc làm ấy ở nơi đấng Chúa Tể của loài người, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, sau khi từ bỏ sự hơn thua, tôi đã đạt được vị thế Bất Động.

1644. (Trước đây) sáu ngàn năm trăm kiếp, ba đấng Chuyển Luân Vương tên Sahassarāja ấy đã là các vị thống lãnh dân chúng (chinh phục) bốn phương.

1645. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Udakapūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Udakapūjaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

107. Ký Sự về Trưởng Lão Naḷamāliya:

1646. Đức Phật Padumuttara, đấng Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy, bậc an tịnh như thế ấy đã ngồi xuống ở tám trăm cỏ.

1647. Sau khi cầm lấy tràng hoa sậy và buộc lại thành chiếc quạt, tôi đã dâng đến đức Phật, đấng Chúa Tể của loài người như thế ấy.

1648. Đấng Toàn Tri, bậc Lãnh Đạo Thế Gian đã thọ nhận chiếc quạt. Sau khi biết được ý định của tôi, Ngài đã nói lên lời kệ này:

1649. *“Giống như thân thể của Ta được mát mẻ, sự bực bội không được biết đến, tương tự y như thế mong rằng tâm người được giải thoát khỏi ba loại lửa.”*

1650. Tất cả chư Thiên là những vị sống nương tựa vào khu rừng đã hội tụ lại. Chúng tôi lắng nghe lời dạy của đức Phật là điều làm cho người thí chủ được hoan hỷ.

1651. Ngồi xuống tại nơi ấy ở phía trước Hội Chúng tỳ khưu, đức Thế Tôn, trong lúc làm cho thí chủ được hoan hỷ, đã nói lên những lời kệ này:

¹ Udakapūjaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) nước (udaka).”

1652. “Iminā vījanidānena cittassa paṇidhīhi ca,
subbato nāma nāmena cakkavattī bhavissati.
1653. Tena kammāvasesena sukkamūlena codito,
māluto nāma nāmena cakkavattī bhavissati.
1654. Iminā vījanidānena sammānavipulena ca,
kappasatasahassamhi duggatiṃ nūpapajjati.”
1655. Timsakappasahassamhi subbatā aṭṭhatimsa¹ te,
ekūnatimsasahassee aṭṭha mālutanāmakā.
1656. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Naḷamāliyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Naḷamāliyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

(Sattamabhāṇavāraṃ nitṭhitaṃ).

--ooOoo--

108. Āsanūpaṭṭhāpakattherāpadānaṃ

1657. Kānanaṃ vanamogayha appasaddaṃ nirākulaṃ,
sīhāsanaṃ mayā dinnam atthadassissa tādino.
1658. Mālāhatthaṃ gahetvāna katvā ca naṃ padakkhiṇaṃ,
sattāraṃ payirupāsivā pakkāmiṃ uttarāmukho.
1659. Tena kammena dipadinde lokajetṭhe narāsabhe,²
sannibbāpemi attānaṃ³ bhavā sabbe samūhatā.
1660. Aṭṭhārase⁴ kappasate yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi sīhāsanassidaṃ phalaṃ.
1661. Ito sattakappasate sannibbāpaka khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1662. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Āsanūpaṭṭhāpako⁵ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Āsanūpaṭṭhāpakattherassa apadānaṃ aṭṭhamamaṃ.

--ooOoo--

¹ aṭṭhahimsu - PTS.

² dipadinda lokajetṭha narāsabha - Ma, Syā, PTS.

³ sannibbāpesimattānaṃ - Se.

⁴ aṭṭhārasa - Ma.

⁵ āsanupaṭṭhāhako - Ma;

āsanupaṭṭhāyako - Syā, PTS.

1652. “Do sự dâng cúng chiếc quạt này và do các nguyện lực của tâm, (người này) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương có tên là Subbata.

1653. Nhờ vào phần dư sót của nghiệp ấy, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, (người này) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương có tên là Māluta.

1654. Do sự dâng cúng chiếc quạt này và do tính chất đầy đủ của việc tôn kính, (người này) không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.”

1655. (Trước đây) ba mươi ngàn kiếp, ba mươi tám vị ấy tên là Subbata. (Trước đây) hai mươi chín ngàn kiếp, (đã có) tám vị tên là Māluta.

1656. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Naḷamāliya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Naḷamāliya là phần thứ bảy.

(Tụng phẩm thứ bảy được chấm dứt).

--ooOoo--

108. Ký Sự về Trưởng Lão Āsanūpaṭṭhāpaka:

1657. Sau khi đã đi sâu vào khu rừng rậm ít tiếng động, không bị náo loạn, tôi đã dâng cúng bảo tọa sư tử đến (đức Phật) Atthadassī như thế ấy.

1658. Tôi đã cầm lấy một nắm tràng hoa và đã đi nhiều quanh Ngài. Sau khi phục vụ bậc Đạo Sư, tôi đã ra đi, mặt hướng phía bắc.

1659. Do việc làm ấy ở nơi đấng Chúa Tể của loài người, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, tôi đã tự thân đạt được Niết Bàn, tất cả các hữu đã được xóa sạch.

1660. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của bảo tọa sư tử.

1661. Trước đây bảy trăm kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly Sannibbāpaka, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1662. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Āsanūpaṭṭhāpaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Āsanūpaṭṭhāpaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ Naḷamāliya nghĩa là “vị liên quan đến tràng hoa (mālā) sậy (naḷa).”

² Āsanūpaṭṭhāpaka nghĩa là “vị thiết lập (upaṭṭhāpaka) bảo tọa (āsana) sư tử.”

109. Biḷālidāyakattherāpadānaṃ

1663. Himavantassa avidūre vasāmi paṇṇasanthare,
ghāsesu gedhamāpanno seyyasīlo cahaṃ¹ tadā.
1664. Khaṇantālu² kalambāni biḷālī takkalāni ca,
kolaṃ bhallātaṃ billaṃ³ āhitvā⁴ paṭiyāditaṃ.
1665. Padumuttaro lokavidū āhutinaṃ paṭiggaho,
mama saṅkappamaññāya āgacchi mama santikaṃ.
1666. Upāgataṃ mahānāgaṃ devadevaṃ narāsabhaṃ,
biḷāliṃ paggahevāna pattamhi okiriṃ ahaṃ.
1667. Paribhuñji mahāvīro tosayanto mamaṃ tadā,
paribhuñjitvāna sabbaññū imaṃ gāthaṃ abhāsatha.
1668. “Sakaṃ cittaṃ padādetvā biḷāliṃ me adā tuvaṃ,
kappānaṃ satahassaṃ duggatiṃ nūpagacchasi.”⁵
1669. Catupaññāsito kappe sumekhaliya savhaya,⁶
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.*
1670. Carimaṃ vattate mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.
1671. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Biḷālidāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Biḷālidāyakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

110. Reṇupūjakattherāpadānaṃ

1672. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ sataraṃsiṃ 'va bhānumaṃ,
obhāsentaṃ disā sabbā uḷurājaṃ 'va pūritaṃ.
1673. Purakkhataṃ sāvakehi sāgareh' eva⁷ mediniṃ,
nāgaṃ paggayha reṇūhi vipassissābhiropayaṃ.
1674. Ekanavute ito kappe yaṃ reṇumabhiropayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
1675. Paṇṇatāḷisito kappe reṇu nāmāsi khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1676. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Reṇupūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Reṇupūjakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

¹ seyyasīlovahaṃ - Syā, PTS.

² khaṇamālu - Syā.

³ bellaṃ - Syā, PTS.

⁴ āhatvā - Ma, Syā, PTS, Sī Mu; āharitvā - Se.

⁵ nupapajjasi - Ma, Syā, Se.

⁶ sumekhalimasavhaya - Syā;
sumekhalisamavhaya - PTS.

⁷ sāgareneva - Syā, PTS, Se.

* Ayaṃ gāthā asmiṃ apadāne aṭṭhamagāthāvasena sīhalakkharamuddita potthake dissati.

109. Ký Sự về Trưởng Lão Bīlālidāyaka:

1663. Tôi sống trên tấm thảm bằng lá ở không xa núi Hi-mã-lạp. Khi ấy, tôi đạt được sự ham thích các loại cỏ và có thói quen nằm ngủ (ở thảm lá).

1664. Sau khi mang lại và sửa soạn (các) trái táo, trái *bhallātaka*, và trái *billa*, tôi đào xới các loại rễ củ *kalamba*, *bīlālī*, và *takkala*.

1665. Sau khi biết được ý định của tôi, đấng Hiếu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đã đi đến khu vực của tôi.

1666. Khi bậc Long Tượng, vị Trời của chư Thiên, đấng Nhân Ngưu đi đến, tôi đã dâng lên củ *bīlālī* và đã đặt vào trong bình bát.

1667. Khi ấy, trong lúc làm cho tôi được hoan hỷ, bậc Đại Hùng đã thọ dụng. Sau khi thọ dụng, đấng Toàn Tri đã nói lên lời kệ này:

1668. “Sau khi làm cho tâm của mình được tịnh tín, người đã dâng cúng củ *bīlālī* đến Ta, người không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.”

1669. Trước đây năm mươi bốn kiếp, (tôi đã là) vị tên Sumekhaliya, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1670. (Đây) là lần cuối cùng của tôi trong sự luân chuyển, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

1671. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật. Đại đức trưởng lão Bīlālidāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bīlālidāyaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

110. Ký Sự về Trưởng Lão Reṇupūjaka:

1672. Bậc Toàn Giác có màu da vàng chói tợ như mặt trời có trăm tia ánh sáng, đang làm cho tất cả các phương rực sáng tợ như mặt trăng đã được tròn đầy.

1673. Ngài được vây quanh bởi các vị Thịnh Văn tợ như quả đất được bao quanh bởi các biển cả. Tôi đã cầm lấy bông hoa *nāga* và đã dâng các bột phấn hoa đến (đức Phật) Vipassī.

1674. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bột phấn hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1675. Trước đây bốn mươi lăm kiếp, tôi đã là vị Sát-đế-ly tên Reṇu, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1676. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật. Đại đức trưởng lão Reṇupūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Reṇupūjaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

¹ Bīlālidāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây *bīlālī*.”

² Reṇupūjaka nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) bột phấn hoa (*reṇu*).”

Uddānaṃ:

Bhikkhādāyī nāṇasaññī hatthiyo padapūjako,
muṭṭhipupphī udakado naḷamālī upaṭṭhako,¹
biḷālidāyī reṇu ca gāthāyo cha ca saṭṭhi ca.

Bhikkhādāyīvaggo ekādasamo.

--ooOoo--

XII. MAHĀPARIVĀRAVAGGO**111. Mahāparivārattherāpadānaṃ**

1677. Vipassī nāma bhagavā lokajetṭho narāsabho,
aṭṭhasaṭṭhisahasseehi pāvisī bandhumaṃ tadā.
1678. Nagarā abhinikkhamma agamaṃ dīpacetiyaṃ,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ āhutiṇaṃ paṭiggahaṃ.
1679. Cullāsītisahasāni yakkhā mayhaṃ upantike,
upaṭṭhahanti sakkaccaṃ indaṃ 'va tidasā gaṇā.
1680. Bhavanā abhinikkhamma dussaṃ paggayh' ahaṃ tadā,
sirasā abhivādesiṃ taṃ c' ādāsiṃ mahesino.
1681. "Aho buddho aho dhammo² aho no satthusampadā,
buddhassa ānubhāvena vasudhā 'yaṃ pakampatha.
1682. Taṃ ca acchariyaṃ disvā abbhutaṃ lomahaṃsanaṃ,
buddhe cittaṃ pasādesiṃ³ dipadindamhi tādine.
1683. Sohaṃ cittaṃ pasādetvā dussaṃ datvāna satthuno,
saraṇaṅca upāgaṅchiṃ sāmacco saparijjano.
1684. Ekanavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
1685. Ito paṇṇarase kappe soḷas' āsuṃ suvāhanā,⁴
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1686. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Mahāparivāro⁵ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Mahāparivārattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ nidhāvako - Syā; nivāsako - PTS, Se.

² aho buddhā aho dhammā - Syā, PTS, Sī Mu.

³ pasāдеми - Ma, Syā.

⁴ āsiṃsu vāhanā - Syā, PTS.

⁵ mahāparivārako - Ma.

Phần Tóm Lược:

Vị dâng cúng thức ăn, vị suy tưởng về trí tuệ, vị liên quan đến bó (bông hoa), vị cúng dường bàn chân, vị liên quan đến năm bông hoa, vị dâng cúng nước, vị có tràng hoa sậy, vị phục vụ, vị dâng cúng củ *biḷālī*, và phấn hoa; (tổng cộng) có sáu mươi sáu câu kệ.

Phẩm Bhikkhādāyī là phẩm thứ mười một.

--ooOoo--

XII. PHẨM MAHĀPARIVĀRA:**111. Ký Sự về Trưởng Lão Mahāparivāra:**

1677. Lúc bấy giờ, đức Thế Tôn Vipassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đã đi vào thành Bandhuma cùng với sáu mươi tám ngàn vị.

1678. Sau khi rời khỏi thành phố, tôi đã đi đến ngôi bảo tháp ở trên đảo. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, vị thọ nhận các vật hiến cúng.

1679. Có tám mươi bốn ngàn Dạ-xoa ở lân cận (đã) phục vụ tôi một cách cung kính, tựa như các tập thể chư Thiên (phục vụ) vị thần Inda.

1680. Khi ấy, tôi đã đi ra khỏi cung điện và đã cầm lấy tấm vải. Tôi đã đi đầu đánh lễ và đã dâng cúng đến bậc Đại Ấn Sĩ.

1681. “*Ôi đức Phật! Ôi Giáo Pháp! Ôi sự thành tựu của bậc Đạo Sư của chúng ta! Do nhờ năng lực của đức Phật, quả đất này đã rung động.*”

1682. Và sau khi nhìn thấy điều phi thường kỳ diệu khiến lông rờn ốc ấy, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín vào đức Phật, đấng Chúa Tể của loài người như thế ấy.

1683. Sau khi làm cho tâm được tịnh tín và đã dâng cúng tấm vải đến bậc Đạo Sư, tôi đây cùng với các quan lại và đám tùy tùng đã đi đến nương nhờ (đức Phật).

1684. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1685. Trước đây mười lăm kiếp, đã có mười sáu vị tên Suvāhana, là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1686. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mahāparivāra¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mahāparivāra là phẩm thứ nhất.

--ooOoo--

¹ Mahāparivāra nghĩa là “vị có đoàn tùy tùng (*parivāra*) đông đảo (*mahā*).”

112. Sumaṅgalattherāpadānaṃ

1687. Atthadassī jinavaro lokajettho narāsabho,
vihārā abhinikkhamma taḷākaṃ upasaṅkami.
1688. Nahātvā pītvā ca sambuddho uttaritv' ekacīvaro,
aṭṭhāsi bhagavā tattha vilokento disodisaṃ.
1689. Bhavane upaviṭṭhohaṃ addasaṃ lokanāyakaṃ.
haṭṭho haṭṭhena cittena appoṭhesiṃ ahaṃ tadā.
1690. Sataraṃsiṃ 'va jotantaṃ pabhāsantaṃ 'va kañcanaṃ,
nacce gīte ca yutto 'haṃ¹ pañcaṅgaturiyamhi ca.²
1691. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
sabbe satte atibhomi vipulo hoti me yaso.
1692. “Namo te purisājañña namo te purisuttama,
attānaṃ tosayitvāna pare tosesi tvaṃ mune.”
1693. Pariggayha³ nisīditvā hāsaṃ⁴ katvāna subbate,⁵
upaṭṭhahitvā sambuddhaṃ tusitaṃ upapajjahaṃ.
1694. Soḷaseto kappasate dvi-nava ekacintitā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1695. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sumaṅgalo thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Sumaṅgalattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

113. Saraṅgamanīyattherāpadānaṃ

1696. Ubhinnaṃ devarājūnaṃ saṅgāmo paccupaṭṭhito,⁶
ahosi samupabbūḷho⁷ mahāghoso pavattatha.⁸
1697. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggabho,
antaḷikkhe ṭhito sathā saṃvejesi mahājanaṃ.
1698. Sabbe devā attamanā nikkhittakavacāvudhā,
sambuddhamabhivādetvā ekagga' āsiṃsu tāvade.

¹ naccagīte payuttohaṃ - Ma.

² pañcaṅgaturiyepi ca - Syā;
pañcaturiyatamhi ca - PTS.

³ paṭiggahetvā - Syā, PTS, Se;
pariggahe - Ma.

⁴ hāsaṃ - PTS.

⁵ subbato - Syā, PTS, Sī Mu.

⁶ saṅgāmo samupaṭṭhito - Ma.

⁷ samupabyūḷho - Ma, Syā.

⁸ avattatha - Ma, Syā.

112. Ký Sự về Trưởng Lão Sumaṅgala:

1687. Đấng Chiến Thắng cao quý Atthadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu sau khi rời khỏi trú xá đã đi đến hồ nước.

1688. Sau khi tắm và uống nước, bậc Toàn Giác, đức Thế Tôn, đã khoác lên một tấm y rồi đã đứng ở tại nơi ấy, quan sát khắp các phương.

1689. Tôi đã đi vào cung điện và đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian. Tôi đã trở nên mừng rỡ, với tâm mừng rỡ khi ấy tôi đã vỗ tay.

1690. Đức Phật đang chói sáng tựa như mặt trời, đang tỏa sáng tựa như khối vàng. Tôi đã ra sức trong điệu vũ lời ca và năm loại nhạc khí (cúng dường Ngài).

1691. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh, đâu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi vượt trội tất cả chúng sanh, danh tiếng của tôi là rộng khắp.

1692. *“Bạch đấng Siêu Nhân, con kính lễ Ngài! Bạch đấng Tối Thượng Nhân, con kính lễ Ngài! Bạch bậc Hiền Trí, sau khi làm cho bản thân được hoan hỷ Ngài đã làm cho những người khác được hoan hỷ.”*

1693. Sau khi xem xét rồi ngồi xuống, sau khi đã tạo niềm vui ở bậc có sự hành trì tốt đẹp, sau khi phục vụ đấng Toàn Giác, tôi đã sanh lên cõi trời Đâu Suất.

1694. Trước đây một ngàn sáu trăm kiếp, đã có hai, rồi chín vị cùng tên Ekacintita, là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1695. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sumaṅgala đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sumaṅgala là phần thứ nhì.

--ooOoo--

113. Ký Sự về Trưởng Lão Saraṇagamaniya:

1696. Cuộc giao chiến giữa hai vị Thiên Vương đang diễn tiến đã trở nên hỗn độn, tiếng kêu la ầm ĩ đã vang lên.

1697. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, bậc Đạo Sư đứng ở không trung đã làm cho đám đông người bị giao động.

1698. Tất cả chư Thiên mừng rỡ, buông bỏ áo giáp và vũ khí, liền khi ấy đã đánh lễ đấng Toàn Giác rồi ngồi xuống, có sự chăm chú.

1699. Amhaṃ¹ saṅkappamaññāya vācāsabhimudīrayī,
anukampako lokavidū nibbāpesi mahājanaṃ.
1700. “Paduṭṭhacitto manujo ekapāṇaṃ² viheṭṭhayaṃ,
tena cittappadosena apāyaṃ upapajjati.
1701. Saṅgāmasīse nāgo ’va bahū pāṇe viheṭṭhayaṃ,
nibbāpetha sakaṃ cittaṃ mā haññittho punappunaṃ.”
1702. Dvinnampi yakkharājūnaṃ senāyo vimhitā ahū,³
saraṇaṅca upāgacchum lokajeṭṭhaṃ sutādinaṃ.
1703. Saññāpetvāna janataṃ uddhari pana⁴ cakkhumā,
pekkhamānova devehi pakkāmi uttarāmukho.
1704. Paṭṭhamaṃ saraṇaṃ gañchiṃ⁵ dipadindassa tādino,
kappānaṃ satahassaṃ duggatiṃ nupapajj’ ahaṃ.
1705. Mahādundubhināmā ca⁶ soḷas’ āsum rathesabhā,
tiṃsakappasahassamhi rājāno cakkavattino.
1706. Paṭisambhidā catasso vimokkhā’pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Saraṇagamaṇīyo thero imā gāthāyo
abhāsittāti.

Saraṇagamaṇīyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

114. Ekāsaniyattherāpadānaṃ

1707. Varuṇo nāma nāmena devarājā ahaṃ tadā,
upaṭṭhahesiṃ sambuddhaṃ sayoggabalavāhano.
1708. Nibbute lokanāthamhi atthadassinarttame,⁷
turiyaṃ sabbamādāya agamaṃ bodhimuttamaṃ.
1709. Vāditena ca naccena sammatāla⁸ samāhito,
sammukhā viya sambuddhaṃ upaṭṭhiṃ bodhimuttamaṃ.
1710. Upaṭṭhahitvā taṃ bodhiṃ dharaṇīruhapādapaṃ,
pallaṅkaṃ ābhujitvāna tattha kālakato ahaṃ.
1711. Sakakammābhiraddho ’haṃ pasanno bodhimuttame,
tena cittappasādena nimmānaṃ upapajjahaṃ.

¹ mayhaṃ - Ma, Syā.

² pāṇī - Sī Mu.

³ senā sā vimhitā ahu - Ma, PTS;
senāpi samitā ahu - Syā.

⁴ padamuddhari - Ma.

⁵ gacchiṃ - Ma.

⁶ mahācundabhi nāmā ca - Syā;
mahāsucundā hi nāmā - PTS.

⁷ atthadassidipaduttame - Syā.

⁸ sabbatāla - Syā; samatāla - PTS.

1699. Biết được ý định của chúng tôi, Ngài đã cất cao giọng nói. Là bậc có lòng thương xót, đấng Hiếu Biết Thế Gian đã giúp cho đám đông dân chúng thành tựu Niết Bàn:

1700. “*Người có tâm sân hận hãm hại một mạng sống, do sự sân hận ấy của tâm (người này) sanh vào địa ngục.*

1701. *Ví như con voi đối đầu trong chiến trận hãm hại nhiều mạng người, các người hãy làm tâm của mình được tịnh lặng, chớ có giết hại lần này lần khác.”*

1702. Ngay cả các binh đội của hai vị vua Dạ-xoa cũng đã bị kinh ngạc. Và họ đã đi đến nương nhờ đấng Trưởng Thượng của thế gian hoàn thiện như thế ấy.

1703. Bậc Hữu Nhân đã khiến cho dân chúng suy tưởng, hơn nữa còn tiếp độ họ. Ngay trong khi đang cùng với chư Thiên xem xét, Ngài đã ra đi mặt hướng phía bắc.

1704. (Đây là) lần đầu tiên tôi đã đi đến nương nhờ đấng Chúa Tể của loài người như thế ấy, tôi đã không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.

1705. (Trước đây) ba mươi ngàn kiếp, mười sáu vị vua lãnh đạo chiến xa tên Mahādundubhi đã là các đấng Chuyển Luân Vương.

1706. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Saraṇagamaṇīya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Saraṇagamaṇīya là phần thứ ba.

--ooOoo--

114. Ký Sự về Trưởng Lão Ekāsaniya:

1707. Lúc bấy giờ, tôi đã là vị Thiên Vương tên Varuṇa. Có binh lực và phương tiện di chuyển xứng đáng, tôi đã phục vụ đấng Toàn Giác.

1708. Khi đấng Bảo Hộ Thế Gian, bậc Tối Thượng Nhân Atthadassī đã Niết Bàn, tôi đã cầm lấy tất cả các nhạc cụ và đã đi đến cội Bồ Đề tối thượng.

1709. Tôi đã phối hợp (âm thanh của) chũm chọe vào lời ca và điệu vũ, tôi đã phục vụ cội Bồ Đề tối thượng tợ như (phục vụ) bậc Toàn Giác đang ở trước mặt.

1710. Sau khi phục vụ cội Bồ Đề ấy là loài thảo mộc mọc ở trên trái đất, tôi đã xếp chân vào thế kết già và đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

1711. Được hài lòng với nghiệp của mình, tôi đã được tịnh tín đối với cội Bồ Đề tối thượng. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã sanh lên cõi Hóa Lạc Thiên.

¹ *Saraṇagamaṇīya* nghĩa là “vị liên quan việc đi đến (*gamaṇa*) nương nhờ (*saraṇa*), tức là đã quy y.”

1712. Saṭṭhi turiyasahassāni parivārenti maṃ sadā,
manussesu ca devesu vattamānaṃ bhavābhavē.
1713. Subāhu¹ nāma nāmena catuttiṃsāsu khattiyā,
sattaratanasampannā pañca kappasate ito.
1714. Tividhaggi² nibbutā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.
1715. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudamā āyasmā Ekāsaniyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekāsaniyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

115. Suvaṇṇapupphiyattherāpadānaṃ

1716. Vipassī nāma bhagavā lokajetṭho narāsabho,
nisinno janakāyassa deseti amataṃ padaṃ.
1717. Tassāhaṃ dhammaṃ sutvāna dipadindassa tādino,
soṇṇapupphāni cattāri buddhassa abhiropayim.
1718. Suvaṇṇacchadanaṃ āsi yāvatā parisā tadā,
buddhābhā ca suvaṇṇābhā āloko vipulo ahu.
1719. Udaggacitto sumano vedajāto katañjalī,
vittisañjanano³ tesam diṭṭhadhammasukhāvaho.
1720. Āyācivāna⁴ sambuddhaṃ vanditvāna ca subbataṃ,
pāmojjaṃ janayitvāna sakaṃ bhavanupāgamim.⁵
1721. Bhavane⁶ upaviṭṭho 'haṃ buddhaseṭṭhaṃ anussarim,
tena cittappasādena tusitaṃ upapajjahaṃ.
1722. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
1723. Soḷas' āsiṃsu rājāno nemisammata nāmakā,
tetālīse ito kappe cakkavattī mahabbalā.
1724. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Suvaṇṇapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Suvaṇṇapupphiyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

¹ subahū - PTS.

² tidhaggi - Syā; tivaggi - PTS.

³ pītisañjanano - Syā.

⁴ ārādhitvāna - PTS.

⁵ bahvanupāvisim - Syā.

⁶ bhavanaṃ - Syā.

1712. Trong khi luân chuyển ở cõi này cõi khác ở giữa loài người và ở giữa chư Thiên, có sáu mươi ngàn nhạc cụ luôn luôn vây quanh tôi.

1713. Trước đây năm trăm kiếp, đã có ba mươi bốn vị Sát-đế-ly tên là Subāhu, (các vị ấy) đã được thành tựu bảy loại báu vật.

1714. Đối với tôi, ba loại lửa đã được dập tắt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

1715. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekāsaniya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekāsaniya là phân thứ tư.

--ooOoo--

115. Ký Sự về Trưởng Lão Suvanṇapupphiya:

1716. Đức Thế Tôn tên Vipassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, đang ngồi thuyết giảng đạo lộ Bát Tử cho tập thể dân chúng.

1717. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của Ngài là đấng Chúa Tể của loài người như thế ấy, tôi đã dâng lên đức Phật bốn bông hoa bằng vàng.

1718. Khi ấy, đã có mái che bằng vàng (che) khắp cả hội chúng. hào quang của đức Phật và vẻ sáng của vàng đã là nguồn ánh sáng bao la.

1719. Với tâm phấn chấn, với ý vui mừng, tràn đầy niềm phấn khởi, tôi đã chấp tay lên. Tôi đã là nguồn sanh lên niềm hạnh phúc, là sự đưa đến an lạc trong thời hiện tại cho những người ấy.

1720. Sau khi thỉnh cầu bậc Toàn Giác và đánh lễ bậc có sự hành trì tốt đẹp, sau khi làm cho sanh khởi niềm hưng phấn, tôi đã đi về chỗ trú ngụ của mình.

1721. Bước vào chỗ ngụ, tôi đã tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã sanh lên cõi trời Đâu Suất.

1722. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1723. Trước đây bốn mươi ba kiếp, đã có mười sáu vị vua tên Nemisammata, là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1724. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Suvanṇapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Suvanṇapupphiya là phân thứ năm.

--ooOoo--

¹ Ekāsaniya nghĩa là “vị liên quan đến một (eka) chỗ ngồi (āsana).”

² Suvanṇapupphiya nghĩa là “vị liên quan đến đóa hoa (puppha) bằng vàng (suvanṇa).”

116. Citakapūjakattherāpadānaṃ

1725. Vasāmi rājāyatane sāmacco saparijjano,
parinibbute bhagavati sikhine lokabandhune.¹
1726. Pasannacitto sumano citakaṃ agamāsahaṃ,
turiyaṃ tattha vādetvā gandhamālaṃ samokiriṃ.
1727. Cītamhi pūjaṃ katvāna² vanditvā citakaṃ ahaṃ,
pasannacitto sumano sakaṃ bhavanupāgamiṃ.
1728. Bhavane upaviṭṭho 'haṃ citapūjaṃ³ anussariṃ,
tena kamma dipadinde lokajetṭhe narāsabhe.⁴
1729. Anubhotvāna sampattiṃ devesu manujesu ca,
patto 'mhi acalaṃ ṭhānaṃ hitvā jayaparājayaṃ.
1730. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi citapūjāyidaṃ phalaṃ.
1731. Ekūnatīṃse kappamhi ito soḷasa rājāno,⁵
uggatā nāma nāmena cakkavattī mahabbalā.
1732. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Citakapūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Citakapūjakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

117. Buddhasaññakattherāpadānaṃ

1733. Yadā vipassī lokaggo āyusañkhāramossaji,
paṭhavī sampakampittha medinī jalamekhalā.
1734. Otataṃ vitthataṃ⁶ mayhaṃ suvicittavaṭṭasakaṃ,⁷
bhavanampi pakampittha buddhassa āyusañkhaye.
1735. Tāso mayhaṃ samuppanno bhavane sampakampite,
uppāto⁸ nu kimatthāya āloko vipulo ahu.
1736. Vessavaṇo idhāgama nibbāpesi mahājanaṃ,
“Pāṇabhūte⁹ bhayaṃ natthi ekaggā hotha saṃvutā.¹⁰
1737. Aho buddho aho dhammā¹¹ aho no satthu sampadā,
yasmiṃ upapajjamānamhi paṭhavī sampakampati.”
1738. Buddhānubhāvaṃ kittetvā kappam saggaṃhi modahaṃ,
avasesesu kappesu kusalaṃ caritaṃ¹² mayā.

¹ sikhino lokabandhuno - Ma, Syā, Sī Mu.² citakamhi pūjaṃ katvā - PTS, Se.³ citakapūjaṃ - PTS, Syā, Sī Mu.⁴ dipadinda lokajetṭha narāsabha - Ma, Syā, PTS. ⁹ pāṇabhūtaṃ - Syā, PTS, Se.⁵ rājāno - Syā, PTS, Sī Mu.⁶ ogataṃ vitataṃ - Syā;

otataṃ vitataṃ - PTS, Se.

⁷ suci cittaṃ papañcakaṃ - Syā;

suvicittaṃ vaṭṭasakaṃ - PTS, Se.

⁸ uppādo - (sabbattha).¹⁰ sagāravā - Syā.¹¹ dhammo - Iti pi.¹² karitaṃ - Syā, Sī Mu; kāritaṃ - PTS, Se.

116. Ký Sự về Trưởng Lão Citakapūjaka:

1725. Tôi cư ngụ ở cội cây *Rājāyatana* cùng với các quan lại và đám tùy tùng. Khi ấy đức Thế Tôn Sikhī, đấng quyền thuộc của thế gian, Viên Tịch Niết Bàn.

1726. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã đi đến nơi hỏa táng. Tại nơi ấy, sau khi trình tấu nhạc cụ, tôi đã đặt xuống vật thơm và tràng hoa.

1727. Sau khi cúng dường ở giàn hỏa thiêu, tôi đã đánh lễ nơi hỏa táng. Tôi đã đi về chỗ trú ngụ của mình, với tâm tịnh tín, với ý vui mừng.

1728. 1729. Bước vào chỗ ngụ, tôi đã tưởng nhớ đến sự cúng dường lễ hỏa táng. Do việc làm ấy ở nơi đấng Chúa Tể của loài người, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, tôi đã thọ hưởng sự thành đạt ở giữa chư Thiên và ở giữa loài người. Sau khi từ bỏ sự hơn thua, tôi đã đạt được vị thế Bất Động.

1730. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường lễ hỏa táng.

1731. Trước đây hai mươi chín kiếp, mười sáu vị vua (có cùng) tên Uggata đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1732. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Citakapūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Citakapūjaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

117. Ký Sự về Trưởng Lão Buddhasañña:

1733. Lúc bấy giờ, đấng Cao Cả của thế gian Vipassī đã buông bỏ sự duy trì tuổi thọ. Quả địa cầu là trái đất có nước bao quanh đã rung động.

1734. Vào lúc chấm dứt tuổi thọ của đức Phật, chỗ ngụ được lợp mái, được trải rộng, có tràng hoa khéo được trang hoàng của tôi cũng đã rung động.

1735. Khi chỗ ngụ bị rung động, nỗi sợ hãi đã sanh khởi ở tôi. Việc đã xảy ra là do nguyên nhân gì? Nguồn ánh sáng bao la đã xuất hiện là do nguyên nhân gì?

1736. (Thiên Vương) Vessavaṇa đã đi đến nơi ấy và đã trấn an đám đông dân chúng rằng: “*Không có điều lo ngại cho sanh mạng, các người hãy có sự chăm chú, bình tĩnh.*”

1737. “*Ôi đức Phật! Ôi Giáo Pháp! Ôi sự thành tựu của bậc Đạo Sư của chúng ta! Trong khi điều ấy sanh khởi, quả địa cầu đã tự rung động.*”

1738. Sau khi đã tán dương năng lực của đức Phật, tôi đã sướng vui ở cõi trời một kiếp. Trong những kiếp còn lại, việc tốt lành đã được tôi thực hiện.

¹ *Citakapūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) lễ hỏa táng (*citaka*).”

1739. Ekanavute ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhasaññāyidaṃ phalaṃ.

1740. Ito cuddasakappamhi rājā āsiṃ patāpavā,
samito nāma nāmena cakkavattī mahabbalo.

1741. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Buddhasaññako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Buddhasaññakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

118. Maggasaññakattherāpadānaṃ

1742. Padumuttarabuddhassa sāvakā vanacārino,
vippanaṭṭhā brahāraññe andhāva anusūyare.¹

1743. Anussarivā sambuddhaṃ padumuttaranāmakaṃ,²
tassa te munino puttā vippanaṭṭhā mahāvane.

1744. Bhavanā oruhitvāna agamaṃ bhikkhusantikaṃ,³
tesaṃ maggañca ācikkhiṃ bhojanañca adās' ahaṃ.

1745. Tena kammena dipadinde lokajetṭhe narāsabhe,⁴
jātiyā sattavasso 'haṃ arahattamaṃpūṇiṃ.

1746. Sacakkhū nāma nāmena dvādasa cakkavattino,
sattaratanasampannā pañcakappasate ito.

1747. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Maggasaññako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Maggasaññakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

119. Paccupaṭṭhānasaññakattherāpadānaṃ

1748. Atthadassimhi sugate nibbute samanantarā,
yakkhayoniṃ upapajjiṃ yasaṃ patto c' ahaṃ tadā.

1749. Dulladdhaṃ vata me āsiṃ⁵ duppabhātaṃ duruṭṭhitaṃ,
yaṃ me bhoge vijjamāne parinibbāyi cakkhumā.

¹ anusūyare - Ma, Syā, PTS.

² nāyakaṃ - Ma, Syā, PTS.

³ santike - Syā, PTS, Se.

⁴ dipadinda lokajetṭha narāsabha - Ma, Syā, PTS.

⁵ āsi - Ma, Syā, PTS.

1739. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây chín mươi mốt kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về đức Phật.

1740. Trước đây mười bốn kiếp, tôi đã là vị vua có sự huy hoàng tên Samita, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1741. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Buddhasañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Buddhasañña là phần thứ bảy.

--ooOoo--

118. Ký Sự về Trưởng Lão Maggasañña:

1742. Bị lạc lối ở trong khu rừng bạt ngàn, các vị Thịnh Văn có hạnh sống ở rừng của đức Phật Padumuttara đi quanh quần tợ như những người mù.

1743. Sau khi suy tưởng về bậc Toàn Giác danh hiệu Padumuttara, những người con trai ấy của bậc Hiền Trí ấy đã bị lạc lối ở trong khu rừng lớn.

1744. Từ chỗ ngủ, tôi đã bước xuống và đã đi đến bên các vị tỳ khưu. Tôi đã chỉ đường và đã dâng cúng thức ăn đến các vị ấy.

1745. Do việc làm ấy ở nơi đấng Chúa Tể của loài người, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

1746. Trước đây năm trăm kiếp, mười hai vị tên Sacakkhu đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật.

1747. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Maggasañña² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Maggasañña là phần thứ tám.

--ooOoo--

119. Ký Sự về Trưởng Lão Paccupaṭṭhānasañña:

1748. Lúc bấy giờ, ngay sau khi đấng Thiện Thệ Atthadassī tịch diệt, tôi đã sanh vào dòng giống Dạ-xoa, và tôi đã đạt được danh tiếng.

1749. Đối với tôi, quả thật là khó được thành tựu, khó được chói sáng, khó được vươn lên, là việc đấng Hữu Nhãn đã viên tịch Niết Bàn trong khi tôi đang tìm kiếm của cải.

¹ Buddhasañña nghĩa là “vị suy tưởng (sañña) về đức Phật (buddha).”

² Maggasañña nghĩa là “vị suy tưởng (sañña) về con đường (maggā).”

1750. Mama saṅkappamaññāya sāgaro nāma sāvako,
mamuddharitukāmo so āgacchi mama santikaṃ.¹
1751. “Kinu socasi mā bhāsi² cara dhammaṃ³ sumedhasa,
anuppadinnā buddhena sabbesaṃ bījasampadā.⁴
1752. Yo ca⁵ pūjeyya sambuddhaṃ tiṭṭhantaṃ⁶ lokanāyakaṃ,
dhātuṃ sāsapamattaṃ hi⁷ nibbutassāpi pūjaye.
1753. Same cittappasādamhi samaṃ puññaṃ mahaggataṃ,
tasmā thūpaṃ karitvāna pūjehi⁸ jinadhātuyo.”
1754. Sāgarassa vaco sutvā buddhathūpaṃ akāsahaṃ,
pañcavasse paricariṃ munino thūpamuttamaṃ.
1755. Tena kammena dipadinde lokajetṭhe narāsabhe,⁹
sappattiṃ anubhotvāna arahattaṃ apāpuṇiṃ.
1756. Bhūripañña ca cattāro sattakappasate ito,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1757. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiñña sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Paccupaṭṭhānasaññaako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Paccupaṭṭhānasaññakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

120. Jātipūjakattherāpadānaṃ

1758. Jāyantassa vipassissa āloko vipulo ahu,
paṭhavī ca pakampittha sasāgarā¹⁰ sapabbatā.
1759. Nemittā ca viyākaṃsu buddho loke bhavissati,
aggo ca sabbasattānaṃ janataṃ uddharissati.
1760. Nemittānaṃ suṇitvāna jātipūjamakāsahaṃ,
edisā pūjanā natthi yādisā jātipūjanā.
1761. Saṃcaritvāna¹¹ kusalaṃ sakaṃ cittaṃ pasādayiṃ,
jātipūjaṃ karitvāna tattha kālakato ahaṃ.

¹ santike - Syā, PTS, Se.

² bhāyi - Ma, Syā, PTS.

³ varadhamma - PTS, Se.

⁴ vijjasampadā - Syā.

⁵ ce - Ma.

⁶ siddhatthaṃ - PTS.

⁷ sāsapamattampi - Ma, Syā.

⁸ pūjesi - PTS.

⁹ dipadinda lokajetṭha narāsabha - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ sasāgara - PTS, Sī Mu.

¹¹ saṅkharitvāna - Ma; saṃharitvāna - Syā, Sī Mu;
saṃsaritvāna - PTS, Se.

1750. Vị Thinh Văn tên Sāgara đã biết được ý định của tôi. Có ý định tiếp độ tôi, vị ấy đã đi đến gần bên tôi (nói rằng):

1751. “Điều gì khiến người sâu muộn? Nay người khôn ngoan, chớ lo ngại, người hãy thực hành Giáo Pháp. Sự thành tựu về hạt giống (giác ngộ) đã được đức Phật ban phát cho tất cả.

1752. 1753. Người cúng dường bậc Toàn Giác đấng Lãnh Đạo Thế Gian (khi Ngài) đang còn tại tiền, và người cúng dường xá-lợi của Ngài khi Ngài đã tịch diệt đầu chi nhỏ bằng hạt mù-tạt, khi niệm tịnh tín ở trong tâm là tương đương thì phước báu đạt được lớn lao là tương đương; vì thế người hãy cho xây dựng ngôi bảo tháp rồi hãy cúng dường các xá-lợi của đấng Chiến Thắng.”

1754. Sau khi lắng nghe lời nói của vị Sāgara, tôi đã cho thực hiện ngôi bảo tháp của đức Phật. Tôi đã phục vụ ngôi bảo tháp tối thượng của bậc Hiền Trí năm năm.

1755. Do việc làm ấy ở nơi đấng Chúa Tể của loài người, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, sau khi thọ hưởng sự thành đạt tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

1756. Và trước đây bảy trăm kiếp, bốn vị (cùng) tên Bhūripaṇṇa đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1757. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Paccupaṭṭhānasañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Paccupaṭṭhānasañña là phần thứ chín.

--ooOoo--

120. Ký Sự về Trưởng Lão Jātipūjaka:

1758. Khi đấng Vipassī đang dẫn sanh, có nguồn ánh sáng bao la đã xuất hiện. Và quả địa cầu cùng với biển cả và núi non đã rung động.

1759. Và các nhà tiên tri đã dự báo rằng: “Đức Phật, bậc cao cả đối với tất cả chúng sanh, sẽ xuất hiện ở thế gian và sẽ tiếp độ dân chúng.”

1760. Sau khi nghe lời nói của các nhà tiên tri, tôi đã thực hiện việc cúng dường dẫn sanh. Không có sự cúng dường nào như là sự cúng dường dẫn sanh.

1761. Sau khi thực hành việc tốt lành, tôi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín. Sau khi thực hiện việc cúng dường dẫn sanh, tôi đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

¹ Paccupaṭṭhānasañña nghĩa là “vị suy tưởng (sañña) về sự chăm sóc phục vụ hầu hạ (paccupaṭṭhāna).”

1762. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
sabbe satte atibhomi¹ jātipūjāyidaṃ phalaṃ.
1763. Dhātiyo² maṃ upatṭhanti mama cittavasānugā,
na tā³ sakkonti kopetuṃ jātipūjāyidaṃ phalaṃ.
1764. Ekanavute ito kappe yaṃ pūjakamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi jātipūjāyidaṃ phalaṃ.
1765. Supāricāriyā⁴ nāma catuttiṃsa janādhipā,
ito tatiyakappamhi cakkavattī mahabbalā.
1766. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Jātipūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Jātipūjakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Parivāra sumaṅgalā⁵ saraṇāsana pupphakā,⁶
citapūjī buddhasaññī maggupaṭṭhāna jātinā,
gāthāyo navuti vuttā gaṇitāyo vibhāvīhi.

Mahāparivāravaggo dvādasamo.

--ooOoo--

XIII. SEREYYAKAVAGGO

121. Sereyyakattherāpadānaṃ

1767. Ajjhāyako mantadharo tiṇṇaṃ vedāna pāragū,
abbhokāse ṭhito santo addasaṃ lokanāyakaṃ.
1768. Sihaṃ yathā vanacaraṃ vyaggharājaṃva nittasaṃ,
tidhā pabhinnamātaṅgaṃ kuñjaraṃva mahesinaṃ.
1769. Sereyyakaṃ gahetvāna ākāse ukkhipiṃ ahaṃ,
buddhassa ānubhāvena parivārenti sabbato.⁷
1770. Adhiṭṭhāsi⁸ mahāvīro sabbaññū lokanāyako,
samantā pupphacchadanā⁹ okiriṃsu narāsabhaṃ.
1771. Tato sā pupphakañcukā¹⁰ antovaṇṭā bahimukhā,
sattāhaṃ chadanaṃ hutvā¹¹ tato antaradhāyatha.

¹ atītomhi - Syā.

⁶ pupphiyā - Ma, PTS;

⁷ sabbaso - Ma, Syā.

² dhātuyo - PTS, Se. pupphikā - Syā.

⁸ adhiṭṭhahi - Ma, Syā.

³ na te - Syā, PTS.

⁹ chadanaṃ - Syā, PTS, Se.

⁴ supāricāriyā - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ sapupphakañcukā - PTS.

⁵ sumaṅgalya - Ma, sumaṅgalyā - Syā.

¹¹ katvā - Ma, Syā, PTS, Sī Mu.

1762. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đầu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi vượt trội tất cả chúng sanh; điều này là quả báu của việc cúng dường đản sanh.

1763. Những người vú nuôi chăm sóc tôi thuận theo năng lực tâm của tôi, những người ấy không thể nào làm tôi nổi giận; điều này là quả báu của việc cúng dường đản sanh.

1764. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc cúng dường trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đản sanh.

1765. Trước đây vào kiếp thứ ba, ba mươi bốn vị thống lãnh dân chúng (cùng) tên Supāricāriya đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1766. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Jātipūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Jātipūjaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Vị có tùy tùng, vị Sumaṅgala, vị nương nhờ, vị có chỗ ngồi, vị dâng bông hoa, vị cúng dường lễ hỏa táng, vị suy tưởng về đức Phật, vị chỉ đường, vị có sự phục vụ, vị với sự đản sanh; (tổng cộng) có chín mươi câu kệ đã được nói lên và đã được tính đếm bởi các bậc trí.

Phẩm Mahāparivāra là phẩm thứ mười hai.

--ooOoo--

XIII. PHẨM SEREYYAKA:

121. Ký Sự về Trưởng Lão Sereyyaka:

1767. Là vị giảng huấn, thông thạo về chú thuật, thông suốt về ba tập Vệ-đà, trong khi đang đứng ở ngoài trời, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

1768. Bậc Đại Ấn Sĩ giống như là con sư tử đang đi lang thang ở trong rừng, tựa như con cọp chúa không có sự sợ hãi, tựa như giống voi *mātaṅga* (đến tuổi) bị tiết dục ở ba nơi.

1769. Tôi đã cầm lấy bông hoa *sereyya* và đã ném lên không trung. Do nhờ năng lực của đức Phật, (các bông hoa ấy) quây quần ở khắp nơi.

1770. Bậc Đại Hùng, đấng Toàn Tri, bậc Lãnh Đạo Thế Gian đã chú nguyện. Các mái che bằng bông hoa ở xung quanh đã rải rắc ở đấng Nhân Ngưu.

1771. Kế đó, tấm màn bằng bông hoa ấy, có các cuống hoa ở phía trong và các vành hoa bên ngoài, đã trở thành mái che trong bảy ngày và sau đó đã biến mất.

¹ *Jātipūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) bông hoa nhài (*jāti*).”

1772. Taṃ ca acchariyaṃ disvā abbhutaṃ lomahaṃsanaṃ,
buddhe cittaṃ pasādesiṃ sugate lokanāyake.
1773. Tena cittappasādena sukkamūlena codito,
kappānaṃ satasahassaṃ duggatiṃ nupapajjahaṃ.
1774. Paṇṇarasasahassamhi kappānaṃ pañcavīsa te,
cittamālāsanāmā¹ ca cakkavattī mahabbalā.
1775. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sereyyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sereyyakattherassa apadānaṃ paṭhamam.

--ooOoo--

122. Pupphathūpiyattherāpadānaṃ

1776. Himavantassāvidūre kukkuṭo² nāma pabbato,
vemajjhe tassa vasati brāhmaṇo mantapāragū.
1777. Pañca sissasahassāni parivārenti maṃ sadā,
pubbuṭṭhāyī ca te āsuṃ mantesu ca visāradā.
1778. Buddho loka samuppanno taṃ vijānātha no bhavaṃ,
asīti vyañjanānassa battiṃsa varalakkhaṇā,
byāmapabho jinavaro ādiccova virocāti.
1779. Sissānaṃ vacanaṃ sutvā brāhmaṇo mantapāragū,
assamā abhinikkhamma disaṃ pucchati sissake,³
yamhi dese mahāvīro vasati lokanāyako.
1780. Tāhaṃ disaṃ namassissaṃ⁴ jinaṃ appaṭipuggalaṃ,
udaggacitto sumano pūjesiṃ taṃ⁵ tathāgataṃ.
1781. Etha sissā gamissāma dakkhissāma tathāgataṃ,
vanditvā satthuno pāde sossāma jinasāsaṃ.
1782. Ekāhaṃ abhinikkhamma vyādhiṃ paṭilabhiṃ ahaṃ,
vyādhinā pīḷito santo sālāṃ vesayituṃ⁶ gamiṃ.
1783. Sabbe sisse samānetvā apucchiṃ te tathāgataṃ,⁷
kīdisaṃ lokanāthassa guṇaṃ paramabuddhino.

¹ vītamalā - Ma; vilāmālā - Syā; cīnamālā - PTS.

² kukkuro - Ma, Syā, PTS.

³ brāhmaṇo - Syā, PTS, Se.

⁴ tāhaṃ disvā namassissaṃ - Syā;
na hi disvāna passissaṃ - PTS.

⁵ pūjessaṃ ca - PTS.

⁶ sālāṃ vāsayituṃ - Ma;
sālanto sayituṃ - Syā;
sālāṃ vo seyituṃ - Sī Mu.

⁷ tathā ahaṃ - PTS, Se.

1772. Và sau khi nhìn thấy điều phi thường kỳ diệu khiến lông rờn ốc ấy, tôi đã làm cho tâm tịnh tín ở đức Phật, bậc Thiện Thệ, đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

1773. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch tôi đã không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.

1774. (Trước đây) mười lăm ngàn kiếp, hai mươi lăm vị (cùng) tên Cittamālā ấy đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1775. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sereyyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sereyyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

122. Ký Sự về Trưởng Lão Pupphathūpiya:

1776. Ở không xa núi Hi-mã-lạp có ngọn núi tên là Kukkuṭa. Ở trung tâm của ngọn núi ấy có vị Bà-la-môn thông thạo về chú thuật sinh sống.

1777. Có năm ngàn người học trò luôn luôn vây quanh tôi. Các vị ấy đã là những người (ngụ) thức dậy trước (tôi) và được tự tin vào các chú thuật.

1778. *“Hỡi người thầy của chúng con, đức Phật đã hiện khởi ở trên thế gian, xin thầy biết rõ về điều ấy. Đấng Chiến Thắng cao quý có ba mươi hai hảo tướng và tám mươi tướng phụ, có vầng hào quang tựa như mặt trời chiếu sáng.”*

1779. Sau khi lắng nghe lời nói của những người học trò, vị Bà-la-môn thông thạo về chú thuật đã rời khu ẩn cư và hỏi những người học trò phương hướng về khu vực mà đấng Đại Hùng bậc Lãnh Đạo Thế Gian cư ngụ.

1780. Tôi đã lễ bái phương hướng ấy (hướng đến) đấng Chiến Thắng, bậc không người đối thủ. Với tâm phấn chấn, với ý vui mừng, tôi đã tôn vinh đức Như Lai ấy.

1781. *“Này các đệ tử, hãy đến. Chúng ta sẽ đi và sẽ diện kiến đức Như Lai. Sau khi đánh lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư, chúng ta sẽ lắng nghe Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng.”*

1782. Tôi đã ra đi một mình và tôi đã lâm bệnh. Trong khi bị hành hạ bởi căn bệnh, tôi đã đi đến nhà nghỉ chân để nằm nghỉ.

1783. Sau khi triệu tập tất cả những người học trò lại, tôi đã hỏi họ về đức Như Lai: *“Đức độ của đấng Bảo Hộ Thế Gian, bậc có sự Giác Ngộ tuyệt đối, là như thế nào?”*

¹ Sereyyaka nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa sereyya.”

1784. Te me puṭṭhā vyākarimṣu¹ yathā dassāvino tathā,
sakkaccam² buddhaseṭṭham taṃ dassesum³ mama sammukhā.
1785. Tesāhaṃ vacanaṃ sutvā sakaṃ cittaṃ pasādayiṃ,
pupphehi thūpaṃ katvāna tattha kālakato ahaṃ.
1786. Te me sarīraṃ jhāpetvā agamum⁴ buddhasantike,⁵
añjaliṃ paggahetvāna satthāraṃ abhivādayum.
1787. Pupphehi thūpaṃ katvāna sugatassa mahesino,
kappānaṃ satasahassaṃ duggatiṃ nupapajjaham.
1788. Cattārīsasahassamhi kappe soḷasa khattiyā,
nāmen' aggisamā nāma cakkavattī mahabbalā.
1789. Vise kappasahassamhi rājāno cakkavattino,
ghatāsanasanāmā ca⁶ aṭṭhatimsa mahīpatī.
1790. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pupphathūpiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pupphathūpiyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

123. Pāyāsadāyakattherāpadānaṃ

1791. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddham⁷ battimsavaralakkhaṇaṃ,⁸
pavanā abhinikkhantaṃ bhikkhusaṅghapurakkhataṃ.
1792. Mahaccā⁹ kaṃsapātiyā vaḍḍhetvā pāyasaṃ¹⁰ ahaṃ,
āhutiṃ yiṭṭhukāmo so upanesiṃ¹¹ baliṃ ahaṃ.
1793. Bhagavā tamhi samaye lokajetṭho narāsabho,
caṅkamaṃ susamārūḷho ambare anilāyane.
1794. Taṃ ca acchariyaṃ disvā abbhutaṃ lomahaṃsanaṃ,
ṭhapayitvā kaṃsapātiṃ vipassiṃ abhivādayiṃ.
1795. Tuvaṃ devo 'si¹² sabbaññū sadeve sahamānuse,¹³
anukampaṃ upādāya paṭigaṇha mahāmuni.¹⁴
1796. Paṭiggahesi bhagavā sabbaññū lokanāyako,
mama saṅkappamaññāya satthā loke mahāmuni.¹⁵

¹ viyākaṃsu - Ma, PTS.

² kukkuṭṭhaṃ - PTS.

³ desesum - Ma.

⁴ āgamaṃsu - PTS, Se.

⁵ buddhasantikaṃ - Ma.

⁶ ghatāsanasanā nāma - Syā.

⁷ suvaṇṇavaṇṇo samubuddho - Ma.

⁸ lakkhaṇo . . . abhinikkhanto . . . purakkhato - Ma.

⁹ sahatthā - Syā, PTS, Se.

¹⁰ pāyasaṃ - Syā, PTS.

¹¹ agamiṃ sambaliṃ - Syā;
agamāsiṃ baliṃ - PTS, Se.

¹² buddhosi - Syā.

¹³ sadevake samānuse - Syā.

¹⁴ mahāmune - PTS.

¹⁵ anuttaro - Syā.

1784. Được tôi hỏi, các vị ấy đã trả lời theo như đã nhìn thấy. Các vị đã mô tả đức Phật tối thượng ấy một cách kính trọng như Ngài đang ở trước mặt của tôi.

1785. Sau khi lắng nghe lời nói của họ, tôi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín. Sau khi thực hiện ngôi bảo tháp bằng các bông hoa, tôi đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

1786. Sau khi hỏa táng thi thể của tôi, các vị ấy đã đi đến gặp đức Phật. Họ đã chấp tay lên và đã đánh lễ bậc Đạo Sư.

1787. Sau khi thực hiện ngôi bảo tháp bằng các bông hoa dành cho đức Thiện Thế bậc Đại Ấn Sĩ, tôi đã không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.

1788. (Trước đây) bốn mươi bốn ngàn kiếp, mười sáu vị Sát-đế-ly (cùng) tên Aggissama đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1789. (Trước đây) hai mươi ngàn kiếp, ba mươi tám vị lãnh chúa (cùng) tên Ghatāsana đã là các đấng Chuyển Luân Vương.

1790. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pupphathūpiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pupphathūpiya là phân thứ nhì.

--ooOoo--

123. Ký Sự về Trưởng Lão Pāyāsadāyaka:

1791. (Tôi đã nhìn thấy) bậc Toàn Giác có màu da vàng chói, có ba mươi hai hào tướng dẫn đầu Hội Chúng tỳ khưu đang đi ra khỏi khu rừng bao la.

1792. Có ý muốn dâng tặng vật hiến cúng, tôi đây đã chuẩn bị món cơm sữa ở trong cái đĩa kim loại vô cùng quý giá rồi đã đem dâng tặng bậc có năng lực.

1793. Vào lúc bấy giờ, đức Thế Tôn, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đã khéo léo bước lên con đường kinh hành ở bầu trời trên không trung.

1794. Và sau khi nhìn thấy điều phi thường kỳ diệu khiến lông rờn ốc ấy, sau khi đặt chiếc đĩa kim loại xuống tôi đã đánh lễ (đức Phật) Vipassī.

1795. “*Bạch đấng Toàn Tri, Ngài là vị Trời ở (thế gian có cả) chư Thiên cùng nhân loại. Bạch đấng Đại Hiền Trí, vì lòng thương tưởng xin Ngài hãy thọ nhận.*”

1796. Biết được ý định của tôi, đức Thế Tôn, đấng Toàn Tri, bậc Lãnh Đạo Thế Gian, đấng Đạo Sư, bậc Đại Hiền Trí ở trên đời đã thọ nhận.

¹ *Pupphathūpiya* nghĩa là “vị liên quan đến ngôi bảo tháp (*thūpa*) bằng bông hoa (*puppha*).”

1797. Ekanavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pāyāsassa idaṃ phalaṃ.

1798. Ekataḷisito kappe buddho nāmāsi khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

1799. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Pāyāsadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pāyāsadāyakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

124. Gandhodakiyattherāpadānaṃ

1800. Nisajja pāsādavare vipassiṃ addasaṃ jinaṃ,
kakudham vilasantaṃva sabbaññuṃ tamanāsakaṃ.¹

1801. Pāsādassāvidūre ca gacchati lokanāyako,
pabhā niddhāvate tassa yathā ca sataraṃsino.²

1802. Gandhodakañca paggayha buddhasettḥaṃ samokiriṃ,
tena cittappasādena tattha kālakato ahaṃ.

1803. Ekanavute ito kappe yaṃ gandhodakamākirim,³
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

1804. Ekatiṃse ito kappe sugandho nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

1805. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Gandhodakiyo⁴ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Gandhodakiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

125. Sammukhāthavikattherāpadānaṃ

1806. Jāyamāne vipassimhi nimittaṃ vyākariṃ ahaṃ,
nibbāpayañca janataṃ buddho loke bhavissati.

1807. Yasmiñca jāyamānasmiṃ dasasahassi pakampati,
so 'dāni bhagavā satthā dhammaṃ deseti cakkhumā.

1808. Yasmiñca jāyamānasmiṃ āloko vipulo ahū,
so 'dāni bhagavā satthā dhammaṃ deseti cakkhumā.

¹ sabbaññuttamanāsakaṃ - Syā;
sabbaññūtam-anāsavaṃ - PTS.

² sataraṃsimhi nibbutte - Syā, PTS, Se.

³ gandhodakamokiriṃ - Syā;
gandhodakaṃ samokiriṃ - PTS, Se.

⁴ sugandhodakiyo - Sī Mu.

1797. Kể từ khi tôi đã cúng dường vật thí trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của món cơm sữa.

1798. Trước đây bốn mươi một kiếp, tôi đã là vị Sát-đế-ly tên Buddha, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1799. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thẳng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pāyāsadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pāyāsadāyaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

124. Ký Sự về Trưởng Lão Gandhodakiya:

1800. Sau khi ngồi xuống ở nơi cao quý của tòa lâu đài, tôi đã nhìn thấy đấng Chiến Thắng Vipassī, bậc Toàn Tri, người tiêu diệt sự tăm tối, tợ như cây *kakudha* đang chói sáng.

1801. Đấng Lãnh Đạo Thế Gian (đang) đi ở không xa tòa lâu đài. hào quang của Ngài tỏa ra tợ như ánh sáng của mặt trời.

1802. Và tôi đã cầm lấy nước thơm rồi đã rải rắc vào đức Phật tối thượng. Với sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

1803. (Kể từ khi) tôi đã rải rắc nước thơm trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1804. Trước đây ba mươi một kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Sugandha, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1805. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thẳng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Gandhodakiya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Gandhodakiya là phần thứ tư.

--ooOoo--

125. Ký Sự về Trưởng Lão Sammukhāthavika:

1806. Trong khi trấn an dân chúng, tôi đã giải thích về điềm báo hiệu khi vị Vipassī đang dẫn sanh rằng: “Đức Phật sẽ hiện khởi ở thế gian.

1807. Và vị nào trong khi dẫn sanh mười ngàn thế giới đã rúng động, vị ấy giờ đây là đức Thế Tôn, bậc Đạo Sư, đấng Hữu Nhãn (đang) thuyết giảng Giáo Pháp.

1808. Và vị nào trong khi dẫn sanh đã có nguồn ánh sáng bao la, vị ấy giờ đây là đức Thế Tôn, bậc Đạo Sư, đấng Hữu Nhãn (đang) thuyết giảng Giáo Pháp.

¹ Pāyāsadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) món cơm sữa (*pāyāsa*).”

1809. Yasmiṃ ca jāyamānasmim̃ saritāyo na sandisuṃ,¹
so 'dāni bhagavā satthā dhammaṃ deseti cakkhumā.
1810. Yasmiṃ ca jāyamānasmim̃ avīcaggi na pajjali,
so 'dāni bhagavā satthā dhammaṃ deseti cakkhumā.
1811. Yasmiṃ ca jāyamānasmim̃ pakkhisāṅgho na sañcari,
so 'dāni bhagavā satthā dhammaṃ deseti cakkhumā.
1812. Yasmiṃ ca jāyamānasmim̃ vātakkhandho na vāyati,
so 'dāni bhagavā satthā dhammaṃ deseti cakkhumā.
1813. Yasmiṃ ca jāyamānasmim̃ sabbaratanāni jotisuṃ,²
so 'dāni bhagavā satthā dhammaṃ deseti cakkhumā.
1814. Yasmiṃ ca jāyamānasmim̃ satt' āsuṃ³ padavikkamā,
so 'dāni bhagavā satthā dhammaṃ deseti cakkhumā.
1815. Jātamatto ca sambuddho disā sabbā vilokayi,
vācāsabhimudīresi⁴ esā buddhāna dhammatā.
1816. Saṃvejayitvā janataṃ thavitvā lokanāyakaṃ,
sambuddhaṃ abhivādetvā pakkāmiṃ pācināmukho.
1817. Ekanavute ito kappe yaṃ buddhamabhithomayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi thomanāya idaṃ phalaṃ.
1818. Ito navutikappamhi sammukhāthavikavhayo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1819. Paṭhavidundubhī⁵ nāma ekūnanavutimh' ito,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1920. Aṭṭhāsītimh' ito kappe obhāso nāma⁶ khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1821. Sattāsītimh' ito kappe saritacchedanavhayo,
sattaratanasampanona cakkavattī mahabbalo.
1822. Agginibbāpano nāma kappānaṃ chaḷasītiyā,
sattaratanasampanona cakkavattī mahabbalo.
1823. Gatipacchedano nāma kappānaṃ pañcasītiyā,⁷
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1824. Rājā vātasamo nāma kappānaṃ cullasītiyā,⁸
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1825. Ratanapajjalo nāma kappānaṃ te-asītiyā,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

¹ sandayuṃ - Ma.² jotayuṃ - Ma.³ sattesu - PTS, Se.⁴ vācāsabhiñ c' udīresi - PTS.⁵ paṭhavīdundubhi - katthaci.⁶ obhāsamata - PTS.⁷ cullasītiyā - Syā, PTS.⁸ pañcasītiyā - Syā, PTS.

1809. Và vị nào trong khi đàn sanh các dòng sông đã ngưng chảy, vị ấy giờ đây là đức Thế Tôn, bậc Đạo Sư, đấng Hữu Nhân (đang) thuyết giảng Giáo Pháp.
1810. Và vị nào trong khi đàn sanh ngọn lửa ở địa ngục Avīci đã không bốc cháy, vị ấy giờ đây là đức Thế Tôn, bậc Đạo Sư, đấng Hữu Nhân (đang) thuyết giảng Giáo Pháp.
1811. Và vị nào trong khi đàn sanh bầy chim đã không bay lượn, vị ấy giờ đây là đức Thế Tôn, bậc Đạo Sư, đấng Hữu Nhân (đang) thuyết giảng Giáo Pháp.
1812. Và vị nào trong khi đàn sanh làn gió ngưng thổi, vị ấy giờ đây là đức Thế Tôn, bậc Đạo Sư, đấng Hữu Nhân (đang) thuyết giảng Giáo Pháp.
1813. Và vị nào trong khi đàn sanh tất cả châu báu đã rực sáng, vị ấy giờ đây là đức Thế Tôn, bậc Đạo Sư, đấng Hữu Nhân (đang) thuyết giảng Giáo Pháp.
1814. Và vị nào trong khi đàn sanh đã có việc bước đi bảy bước chân, vị ấy giờ đây là đức Thế Tôn, bậc Đạo Sư, đấng Hữu Nhân (đang) thuyết giảng Giáo Pháp.
1815. Và ngay khi được sanh ra, bậc Toàn Giác đã chiếu sáng tất cả các phương, Ngài đã thốt lên lời nói hùng tráng; điều này là thông lệ của chư Phật.”
1816. Sau khi làm cho dân chúng động tâm, tôi đã ngợi ca đấng Lãnh Đạo Thế Gian. Sau khi dành lễ bậc Toàn Giác, tôi đã ra đi, mặt hướng phía đông.
1817. (Kể từ khi) tôi đã ca ngợi đức Phật trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc ca ngợi.
1818. Trước đây 90 kiếp, (tôi đã là) vị tên Sammukhāthavika, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.
1819. Trước đây 89 kiếp, (tôi đã là) vị tên Pathavidundubhī, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.
1920. Trước đây 88 kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Obhāsa, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.
1821. Trước đây 87 kiếp, (tôi đã là) vị tên Saritacchedana, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.
1822. Trước đây 86 kiếp, (tôi đã là) vị tên Agginibbāpana, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.
1823. Trước đây 85 kiếp, (tôi đã là) vị tên Gatipacchedana, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.
1824. Trước đây 84 kiếp, (tôi đã là) vị vua tên Vātasama, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.
1825. Trước đây 83 kiếp, (tôi đã là) vị tên Ratanapajjala, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1826. Padavikkamano nāma kappānaṃ dve-asītiyā,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1827. Rājā vilokano nāma kappānaṃ ekasītiyā,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1828. Girisāro'ti¹ nāmena kappe 'sītimhi khattiyo,
sattaratanasampanona cakkavattī mahabbalo.
1829. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sammukhāthaviko thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sammukhāthavikattherassa apadānaṃ pañcamam.

--ooOoo--

126. Kusumāsaniyattherāpadānaṃ

1830. Nagare dhaññavatiyā ahoṣiṃ brāhmaṇo tadā,
lakkhaṇe itihāse ca sanighaṇḍu sakeṭubhe.
1831. Padako veyyākaraṇo² nimitte kovido ahaṃ,
mante ca sisse vācesim tiṇṇaṃ vedāna pāragū.
1832. Pañca uppalahatthāni piṭhiyaṃ³ ṭhapitāni me,
āhutiṃ yiṭṭhukāmo 'haṃ pitumātusamāgame.
1833. Tadā vipassī bhagavā bhikkhusaṅghapurakkhato,
obhāsento disā sabbā āgacchati narāsabho.
1834. Āsanaṃ paññapetvāna nimantetvā mahāmuniṃ,
santharivāna taṃ pupphaṃ abhinesim⁴ sakaṃ gharaṃ.
1835. Yaṃ me atthi sake gehe āmisam paccupaṭṭhitam,
tāhaṃ buddhassa pādāsimaṃ pasanno sehi pāṇihi.
1836. Bhuttāvim kālamaññāya pupphahattham⁵ adāsahaṃ,
anumoditvāna sabbaññū pakkāmi uttarāmukho.
1837. Ekanavute ito⁶ kappe yaṃ pupphamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphadānass' idaṃ phalaṃ.
1838. Anantarā ito kappe rājā 'hum⁷ varadassano,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1839. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kusumāsaniyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kusumāsaniyattherassa apadānaṃ chaṭṭham.

--ooOoo--

¹ girasāro'ti - Ma ; hirisāro 'ti - PTS.

² padake veyyākaraṇe - Sī Mu.

³ piṭṭhiyaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁴ atinesim - Syā, PTS, Sī Mu.

⁵ ekaṃ attham - Syā;
ekaṃ hattham - PTS, Se.

⁶ ekanavutito - Ma.

⁷ rājā 'hu - Syā, PTS.

1826. Trước đây 82 kiếp, (tôi đã là) vị tên Padavikkamana, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.
 1827. Trước đây 81 kiếp, (tôi đã là) vị vua tên Vilokana, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.
 1828. Trước đây 80 kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Girisāra, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.
 1829. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sammukhāthavika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sammukhāthavika là phần thứ năm.

--ooOoo--

126. Ký Sự về Trưởng Lão Kusumāsaniya:

1830. Tôi đã là vị Bà-la-môn ở thành phố Dhaññavati về (khoa) tướng mạo, về truyền thống gồm cả văn tự và nghi thức.
 1831. Là người thông suốt ba tập Vệ-đà, tôi được rành rẽ về điềm báo hiệu, biết về từ ngữ, về văn phạm, và tôi đã chỉ dạy các học trò về chú thuật.
 1832. Có ý muốn dâng tặng vật hiến cúng trong khi đoàn tụ với cha mẹ, tôi đã đặt năm bó sen xanh ở trên chiếc ghế nhỏ.
 1833. Khi ấy, đức Thế Tôn Vipassī, đấng Nhân Ngưu, dẫn đầu Hội Chúng tỳ khưu đi đến, trong lúc làm cho tất cả các phương rực sáng.
 1834. Sau khi sắp xếp chỗ ngồi, tôi đã thỉnh mời bậc Đại Hiền Trí. Sau khi trải ra (các) bông hoa ấy, tôi đã rước (đức Phật) đến ngôi nhà của mình.
 1835. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình dâng đến đức Phật phần vật thực đã có sẵn ở trong nhà của tôi.
 1836. Biết được thời điểm Ngài đã thọ thực xong, tôi đã dâng cúng bó bông hoa. Đấng Toàn Tri, sau khi nói lời tùy hỷ, đã ra đi, mặt hướng phía bắc.
 1837. Kể từ khi tôi đã dâng cúng bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng bông hoa.
 1838. Vào kiếp kế liền trước đây, tôi đã là đức vua Varadassana, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.
 1839. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kusumāsaniya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kusumāsaniya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

¹ *Sammukhāthavika* nghĩa là “vị đã ngồi ca (*thavika*) trực tiếp ở trước mặt (*sammukhā*).”

² *Kusumāsaniya* nghĩa là “vị liên quan đến chỗ ngồi (*āsana*) bằng bông hoa (*kusuma*).”

127. Phaladāyakattherāpadānaṃ

1840. Ajjhāyako mantadharo tiṇṇaṃ vedāna pāragū,
himavantassāvidūre vasāmi assame ahaṃ.
1841. Aggihuttañca me atthi puṇḍarīkaphalāni ca,
puṭake nikkhipitvāna dumagge laggitaṃ mayā.
1842. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
mamuddharitukāmo so bhikkhanto maṃ upāgami.
1843. Pasannacitto sumano phalaṃ buddhassa' adāsahaṃ,
vittisañjanano mayhaṃ diṭṭhadhammasukhāvaho.
1844. Suvaṇṇavaṇṇo sambuddho āhutīnaṃ paṭiggaho,
antalikkhe ṭhito satthā imaṃ gāthaṃ abhāsatha:
1845. “Iminā phaladānena cetanā paṇidhihi ca,
kappānaṃ satahassaṃ duggatiṃ nūpagacchati.”¹
1846. Teneva sukkamūlena anubhotvāna sampadā,
patta 'mhi acalaṃ ṭhānaṃ hitvā jayaparājayaṃ.
1847. Ito sattasate kappe² rājā āsiṃ sumaṅgalo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1848. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Phaladāyako thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Phaladāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

128. Ñāṇasaññakattherāpadānaṃ

1849. Pabbate himavantamhi vasāmi pabbatantare,
pulinaṃ sobhanaṃ disvā buddhaseṭṭhaṃ anussariṃ.
1850. “Ñāṇe upanidhā³ natthi saṅgāmaṃ⁴ natthi satthuno,
sabbaṃ dhammaṃ abhiññāya ñāṇena adhimuccati.
1851. Namo te purisājañña namo te purisuttama,
ñāṇena te samo nathi yāvatañ ñāṇamuttamaṃ.”⁵
1852. Ñāṇe cittaṃ pasādetvā kappāṃ saggamhi modahaṃ,
avasesesu kappesu kusalaṃ karitaṃ⁶ mayā.
1853. Ekanavute ito⁷ kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ñāṇasaññāyidaṃ phalaṃ.

¹ nupapajjasi - Ma; nūpapajjati - Syā;
nūpapajji 'haṃ - Se.

² sattakappasate - Syā, PTS, Se.

³ upanidhaṃ - Syā, Se.

⁴ saṅkhāraṃ - Ma.

⁵ uttame - PTS, Se.

⁶ caritaṃ - Ma; kāritaṃ - PTS.

⁷ ekanavutito - Ma.

127. Ký Sự về Trưởng Lão Phaladāyaka:

1840. Là vị giảng huấn, thông thạo về chú thuật, thông suốt về ba tập Vệ-đà, tôi sống tại khu ẩn cư ở không xa núi Hi-mã-lạp.

1841. Tôi có vật cúng dường đến ngọn lửa, có các bông sen trắng và trái cây. Sau khi đặt vào trong chiếc giỏ, tôi đã treo lên ở ngọn cây.

1842. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, có ý định tiếp độ tôi, trong khi khát thực Ngài đã đi đến gần tôi.

1843. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng trái cây đến đức Phật. Tôi đã là nguồn sanh lên niềm hạnh phúc, là sự đưa đến an lạc trong thời hiện tại cho chính tôi.

1844. Bạc Toàn Giác có màu da vàng chói, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đứng ở trên không trung đã nói lên lời kệ này:

1845. *“Do sự dâng cúng trái cây này và do các nguyện lực của tác ý, (người này) không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.”*

1846. Do nhờ nhân tố trong sạch ấy, tôi đã thọ hưởng sự thành đạt. Sau khi từ bỏ sự hơn thua, tôi đã đạt được vị thế Bất Động.

1847. Trước đây bảy trăm kiếp, tôi đã là đức vua Sumaṅgala, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1848. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Phaladāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Phaladāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

128. Ký Sự về Trưởng Lão Nāṇasañña:

1849. Tôi sống trong vùng đồi núi tại núi Hi-mã-lạp. Sau khi nhìn thấy bãi cát đang chói sáng, tôi đã tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng rằng:

1850. *“Về trí tuệ, không có gì so sánh, không có gì đối địch với bậc Đạo Sư. Sau khi biết rõ tất cả các pháp, Ngài đã giải thoát nhờ vào trí tuệ.”*

1851. *Bạch đấng Siêu Nhân, con kính lễ Ngài! Bạch đấng Tối Thượng Nhân, con kính lễ Ngài! Không có gì sánh bằng trí tuệ của Ngài cho đâu là trí tuệ hạng nhất.”*

1852. Sau khi làm cho tâm của mình được tịnh tín ở trí tuệ (đức Phật), tôi đã sướng vui ở cõi trời một kiếp. Trong những kiếp còn lại, điều tốt lành đã được tôi thực hiện.

1853. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây chín mươi mốt kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về trí tuệ.

¹ Phaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) trái cây (phala).”

1854. Ito tesattatikappe¹ eko pulinapupphiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

1855. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Nāṇasañṅako² thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Nāṇasañṅakatherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

129. Gandhapupphiyattherāpadānaṃ

1856. Suvaṇṇavaṇṇo sambuddho³ vipassī dakkhiṇāraho,
purakkhato sāvakehi ārāmā abhinikkhami.

1857. Disvān' ahaṃ buddhasettḥaṃ sabbaññuṃ tamanāsakaṃ,⁴
pasannacitto sumano gandhapupphaṃ⁵ apūjayiṃ.

1858. Tena cittappasādena dipadindassa tādino,
haṭṭho haṭṭhena cittaena puna vandiṃ tathāgataṃ.

1859. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

1860. Ekataḷīs' ito kappe caraṇo⁶ nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

1861. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Gandhapupphiyo⁷ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Gandhapupphiyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

130. Padumapūjakattherāpadānaṃ

1862. Himavantassa avidūre gotamo nāma pabbato,
nānārukkhehi sañchanno mahābhūtagaṇālayo.

1863. Vemajjhamhi ca tassāsi assamo abhinimmitto,
purakkhato sasissehi vasāmi assame ahaṃ.

1864. “Āyantu me sissagaṇā padumaṃ āharantu me,
buddhapūjaṃ karissāma dipadindassa tādino.”

1865. Evanti te paṭissutvā padumaṃ āhariṃsu me,
tatha⁸ nimittaṃ katvāhaṃ buddhassa abhiropayiṃ.

¹ sattatikappamhi - Ma.

⁵ gaṇṭhipupphaṃ - Ma, PTS, Sī Mu; gatamaggam - Syā.

² nāṇasañṅiko - Ma.

⁶ varaṇo - Syā, PTS.

³ bhagavā - Syā.

⁷ gaṇṭhipupphiyo - Ma, PTS, Sī Mu.

⁴ sabbaññūtam-anāsavaṃ - Syā, PTS.

⁸ tathā - Ma, Syā, PTS, Sī Mu.

1854. Trước đây bảy mươi ba kiếp, (tôi đã là) vị độc nhất tên Pulinapupphiya, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1855. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nāṇasañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nāṇasañña là phần thứ tám.

--ooOoo--

129. Ký Sự về Trưởng Lão Gandhapupphiya:

1856. Bậc Toàn Giác Vipassī có màu da vàng chói, bậc xứng đáng sự cúng dường, dẫn đầu các vị Thinh Văn, đã rời khỏi tu viện.

1857. Sau khi nhìn thấy đức Phật tối thượng, đấng Toàn Tri, bậc tiêu diệt sự tăm tối, với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cúng dường bông hoa có hương thơm.

1858. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm đối với đấng Chúa Tể của loài người như thế ấy, tôi đã trở nên mừng rỡ, với tâm mừng rỡ tôi đã đánh lễ đức Như Lai lần nữa.

1859. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1860. Trước đây bốn mươi một kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Carāṇa, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1861. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Gandhapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Gandhapupphiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

130. Ký Sự về Trưởng Lão Padumapūjaka:

1862. Ở không xa núi Hi-mã-lạp có ngọn núi tên Gotama được che phủ bởi nhiều loại cây cối khác nhau, là nơi trú ngụ của các nhóm chúng sanh vĩ đại.

1863. Và có khu ẩn cư đã được tạo nên ở trung tâm của ngọn núi ấy. Được vây quanh bởi những học trò của mình, tôi sống tại khu ẩn cư.

1864. “*Này các nhóm học trò của ta, hãy mang lại cho ta hoa sen hồng. Chúng ta sẽ thực hiện việc cúng dường đức Phật, đấng Chúa Tể của loài người như thế ấy.*”

1865. Các vị ấy đã đáp lại rằng: “*Xin vâng,*” rồi đã mang lại hoa sen hồng cho tôi. Tại nơi ấy, sau khi xác định đối tượng, tôi đã dâng lên đức Phật.

¹ Nāṇasañña nghĩa là “vị suy tưởng (sañña) về trí tuệ (ñāṇa) của đức Phật.”

² Gandhapupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (puppha) có mùi thơm (gandha).”

1866. Sisse tadā samānetvā sādhukaṃ anusāsaṃ,
mā kho tumhe pamajjittha appamādo sukhāvaho.
1867. Evaṃ samanūsāsivā te sisse¹ vacanakkhame,
appamādaguṇe yutto tadā kālakato ahaṃ.
1868. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
1869. Ekapaññāsakappamhi rājā āsiṃ jaluttamo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
- xxxx. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Padumapūjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Padumapūjakatherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Sereyyako pupphathūpī pāyasodaki² thomako,
āsanī phalasaññī ca gandhapadumapupphiyo,
pañcuttarasatā gāthā bhaṇitā³ atthadassihi.

Sereyyakavaggo terasamo.

--ooOoo--

XIV. SOBHITAVAGGO

131. Sobhitattherāpadānaṃ

1870. Padumuttaro nāma jino lokajettho narāsabho,
mahato janakāyassa deseti amataṃ padaṃ.
1871. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā vācāsabhimudīrayiṃ,⁴
añjaliṃ paggahetvāna ekaggo āsaṃ tadā.
1872. Yathā samuddo udadhīnamaggo,
nerū⁵ nagānaṃ pavaro siluccayo,
tatheva ye cittavasena vattare,
na buddhañāṇassa kalaṃ upenti te.
1873. Dhamme vidhiṃ⁶ ṭhapetvāna buddho kāruṇiko isi,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
1874. “Yo so ñāṇaṃ pakittesi buddhamhi lokanāyake,
kappānaṃ satasahassaṃ duggatiṃ na gamissati.
1875. Kilese jhāpayitvāna ekaggo susamāhito,
sobhito nāma nāmena hessati satthusāvako.”

¹ sa sisse - Syā, Sī Mu.

² pāyaso gandha - Ma.

³ gaṇitā - Ma, Syā.

⁴ vācāsabhimudīritaṃ - Ma, Syā, PTS, Sī Mu.

⁵ meru - Syā, PTS.

⁶ dhammavidhiṃ - Ma, Syā.

1866. Khi ấy, tôi đã triệu tập các người học trò lại và đã giáo huấn điều tốt đẹp: “*Các người chớ xao lãng, không xao lãng là nguồn đem lại sự an lạc.*”

1867. Sau khi đã giáo huấn như vậy cho những người học trò có sự chấp nhận lời dạy bảo ấy, được gắn bó với đức tính không xao lãng, tôi đã mệnh chung vào khi ấy.

1868. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1869. (Trước đây) 51 kiếp, tôi đã là đức vua Jaluttama, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

xxxx. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Padumapūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Padumapūjaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị Sereyyaka, vị có ngôi bảo tháp bằng bông hoa, vị (dâng cúng) cơm sũa, vị (rắc) nước thơm, vị ca ngợi, vị có chỗ ngồi, vị (dâng cúng) trái cây, vị suy tưởng, bông hoa có hương thơm, vị có hoa sen hồng; (tổng cộng) có 105 câu kệ đã được thuật lại bởi các vị nhìn thấy sự lợi ích.

Phẩm Sereyyaka là phẩm thứ mười ba.

--ooOoo--

XIV. PHẨM SOBHITA:

131. Ký Sự về Trưởng Lão Sobhita:

1870. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu thuyết giảng về vị thế Bất Tử đến tập thể dân chúng đông đảo.

1871. Sau khi lắng nghe lời nói của Ngài, tôi đã bật thốt lên lời. Khi ấy, tôi đã chấp tay lên và có sự chăm chú.

1872. “*Giống như biển cả là đứng đầu trong số các nguồn nước, núi đá Neru là cao quý trong số các ngọn núi, tương tự y như thế những người nào vận hành năng lực của tâm những người ấy không đạt được một phần trí tuệ của đức Phật.*”

1873. Sau khi qui định đường lối trong Giáo Pháp, đức Phật, đấng Bi Mẫn, bậc Ấn Sĩ, đã ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu và đã nói lên những lời kệ này:

1874. “*Người nào đã ca ngợi trí tuệ về đức Phật, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, người ấy sẽ không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.*”

1875. (Người ấy) sẽ thiêu đốt các phiền não, có sự chăm chú, khéo được định tĩnh, sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, với tên là Sobhita.”

¹ Padumapūjaka nghĩa là “vị cúng dường (pūjaka) hoa sen hồng (paduma).”

1876. Paññāse kappasahassee sattevāsuṃ yasuggatā,¹
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1877. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
1878. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudamā āyasmā Sobhito thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sobhitattherassa apadānaṃ paṭhamam.

--ooOoo--

132. Sudassanattherāpadānaṃ

1879. Vitatthānadiyā² tīre pilakkho phalito³ ahu,
tāhaṃ rukkhaṃ gavesanto addasaṃ lokanāyakaṃ.
1880. Ketakaṃ pupphitaṃ disvā vaṇṭe chetvān' ahaṃ tadā,
buddhassa abhiropesiṃ sikhino lokabandhuno.
1881. Yena ñāṇena patto 'si accutaṃ amataṃ padaṃ,
taṃ ñāṇaṃ abhipūjemi⁴ buddhaseṭṭha mahāmuni.
1882. Ñāṇamhi pūjaṃ katvāna pilakkhaṃ⁵ addasaṃ ahaṃ,
paṭiladdhomhi taṃ paññaṃ⁶ ñāṇapūjāyidaṃ phalaṃ.
1883. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhiropayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi ñāṇapūjāyidaṃ phalaṃ.
1884. Ito terasakappamhi dvādasāsuṃ phaluggatā,⁷
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1885. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudamā āyasmā Sudassano thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sudassanattherassa apadānaṃ dutiyam.

--ooOoo--

133. Candanapūjakattherāpadānaṃ

1886. Candabhāgānadītīre ahoṣiṃ kinnaro tadā,
pupphabhakkho c' ahaṃ āsiṃ pupphanivasano tathā.⁸
1887. Atthadassī tu bhagavā lokajetṭho narāsabho,
vipinaggena⁹ niyyāsi¹⁰ haṃsarājāva ambare.
1888. “Namo te purisājañña cittaṃ te suvisodhitaṃ,
pasannamukhanetto 'si¹¹ vippasannamukhindriyo.

¹ samuggatā - Syā, PTS, Se.

² vinatā nadiyā tīre - Ma, Si Mu;
vitthatāya nadiyā tīre - Syā;
vitthatāya nadītīre - PTS.

³ pilakkhu phalito - Ma;
milakkhuphalino - Syā;
pilakkhaphalino - PTS.

⁴ abhipūjesiṃ - Syā.

⁵ pilakkhuṃ - Ma; milakkhuṃ - Syā.

⁶ saññaṃ - Syā, PTS, Se.

⁷ baluggatā - Syā; khaluggatā - PTS.

⁸ pupphānaṃ vasano ahaṃ - Syā;

. . . c' ahaṃ - PTS, Se.

⁹ pavanaggena - Syā, PTS, Se.

¹⁰ niyyāti - Syā, PTS.

¹¹ mukhavaṇṇo 'si - Ma, Syā, PTS, Se.

1876. (Trước đây) năm mươi ngàn kiếp, bảy vị (cùng) tên Yasuggata đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1877. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tam minh đã được thành tựu, tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

1878. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật. Đại đức trưởng lão Sobhita đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sobhita là phần thứ nhất.

--ooOoo--

132. Ký Sự về Trưởng Lão Sudassana:

1879. Ở bờ sông Vitatthā, cây *pilakkha* đã được kết trái. Trong khi tìm kiếm giống cây ấy, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

1880. Sau khi nhìn thấy cây *ketaka* đã được trở hoa, khi ấy tôi đã cắt ở cuống hoa và đã dâng lên đức Phật Sikhī, đấng quyền thuộc của thế gian.

1881. “*Bạch đức Phật tối thượng, bạch bậc Đại Hiên Trí, với trí tuệ nào Ngài đã đạt được vị thế trưởng tôn Bất Tử, con xin cúng dường trí tuệ ấy.*”

1882. Sau khi cúng dường trí tuệ, tôi đã nhìn thấy cây *pilakkha*, tôi đã được chứng đạt tuệ ấy; điều này là quả báu của việc cúng dường trí tuệ.

1883. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường trí tuệ.

1884. Trước đây mười ba kiếp, mười hai vị (cùng) tên Phaluggata đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1885. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật. Đại đức trưởng lão Sudassana đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sudassana là phần thứ nhì.

--ooOoo--

133. Ký Sự về Trưởng Lão Candanapūjaka:

1886. Lúc bấy giờ, tôi đã là loài kim-si-điều ở bờ sông Candabhāgā. Và tôi đã có thức ăn là bông hoa, tương tự như vậy có y phục là bông hoa.

1887. Và đức Thế Tôn Atthadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đã đi ra ở phía trên chóp đỉnh của khu rừng, tựa như chim thiên nga chúa ở trên bầu trời.

1888. “*Bạch đấng Siêu Nhân, con kính lễ Ngài! Tâm của Ngài khéo được thanh tịnh. Ngài có khuôn mặt và ánh mắt an tịnh, có khuôn mặt và các giác quan trong sáng.*”

1889. Orohitvāna ākāsā bhūripañño sumedhaso,
saṅghāṭiṃ pattharivāna pallaṅkena upāvisi.
1890. Vilīnaṃ candanādāya agamāsiṃ jinantikam,¹
pasannacitto sumano buddhassa abhiropayiṃ.
1891. Abhivādetvāna sambuddhaṃ lokajetthaṃ narāsabhaṃ,
pāmojjaṃ janayitvāna pakkāmiṃ uttarāmukho.
1892. Aṭṭhārase kappasate candanaṃ yaṃ apūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
1893. Catuddase kappasate ito āsiṃsu te tayo,
rohitā² nāma nāmena cakkavattī mahabbalā.
1894. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Candanapūjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Candanapūjakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

(Aṭṭhamabhāṇavāraṃ).

--ooOoo--

134. Pupphachadaniyattherāpadānaṃ

1895. Sunando nāma nāmena brāhmaṇo mantapāragū,
ajjhāyako yājayogo³ vājapeyyaṃ ayājayī.
1896. Padumuttaro lokavidū aggo kāruṅiko isi,
janataṃ anukampanto ambare caṅkamī tadā.
1897. Caṅkamtivāna sambuddho sabbaññū lokanāyako,
mettāya aphari satte appamāṇaṃ⁴ nirūpadhi.⁵
1898. Vaṇṭe chetvāna pupphāni brāhmaṇo mantapāragū,
sabbe sisse samānetvā ākāse ukkhipāpayi.
1899. Yāvatā nagaraṃ āsi pupphānaṃ chadanaṃ tadā,
buddhassa ānubhāvena sattāhaṃ na vigacchatha.
1900. Teneva sukkamūlena anubhotvāna sampadā,
sabbāsave pariññāya tiṇṇo loke visattikaṃ.
1901. Ekādase kappasate pañcatiṃsu' āsu khattiyā,
ambaraṃsasanāmā te cakkavattī mahabbalā.
xxxx. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Pupphachadaniyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pupphachadaniyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ jinantike - Syā, PTS.

³ yācayogo - Ma, Syā, PTS.

⁴ appamāṇe - Ma.

² rohaṇī - Ma; rohinī - Syā, PTS, Se.

⁵ nirūpadhiṃ - Syā.

1889. Bạc Trí Tuệ có tuệ bao la đã từ bầu trời bước xuống. Ngài đã trải ra tám y hai lớp rồi đã ngồi vào tư thế kiết già.

1890. Tôi đã cầm lấy trầm hương hòa tan rồi đã đi đến gần đấng Chiến Thắng. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng lên đức Phật.

1891. Sau khi đánh lễ đấng Toàn Giác, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, sau khi làm cho sanh khởi niềm hưng phấn, tôi đã ra đi, mặt hướng phía bắc.

1892. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường trầm hương (trước đây) một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1893. Trước đây một ngàn bốn trăm kiếp, ba vị (cùng) tên Rohita ấy đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1894. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Candanapūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Candanapūjaka là phần thứ ba.

(Tụng phẩm thứ tám).

--ooOoo--

134. Ký Sự về Trưởng Lão Pupphachadaniya:

1895. Là vị giảng huấn, gắn bó với sự hiến cúng, vị Bà-la-môn thông thạo về chú thuật tên Sunanda đã cúng hiến cho lễ hiến cúng.

1896. Khi ấy, đấng Hiếu Biết Thế Gian Padumuttara, bậc Cao Cả, đấng Bi Mẫn, bậc Ẩn Sĩ, trong lúc thương tưởng dân chúng đã đi kinh hành ở trên không trung.

1897. Sau khi đã đi kinh hành, bậc Toàn Giác, đấng Toàn Tri, bậc Lãnh Đạo Thế Gian, vị không còn mầm mống tái sanh, đã lan tỏa bằng tâm từ ái đến các chúng sanh một cách không giới hạn.

1898. Sau khi đã cắt các bông hoa ở cuống, vị Bà-la-môn thông thạo về chú thuật đã triệu tập lại tất cả các học trò rồi đã thảy (các bông hoa) lên không trung.

1899. Khi ấy, do nhờ năng lực của đức Phật, mái che của các bông hoa đã trải khắp cả thành phố và đã không biến mất trong bảy ngày.

1900. Do nhờ nhân tố trong sạch ấy, tôi đã thọ hưởng sự thành đạt. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi đã vượt qua sự ràng buộc ở thế gian.

1901. (Trước đây) 1100 kiếp, ba mươi lăm vị Sát-đế-ly có (cùng) tên Ambaramsa đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

xxxx. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pupphachadaniya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pupphachadaniya là phần thứ tư.

--ooOoo--

¹ Candanapūjaka nghĩa là “vị cúng dường (pūjaka) trầm hương (candana).”

² Pupphachadaniya nghĩa là “vị liên quan đến mái che (chadana) bằng bông hoa (puppha).”

135. Rahosaññakattherāpadānaṃ

1902. Himavantassāvidūre vasabho nāma pabbato,
tasmīṃ pabbatapādāmaṃhi assamo āsi māpito.
1903. Tīṇi sissasahassāni¹ vācesīṃ brāhmaṇo tadā,
saṃharitvāna² te sisse ekamantaṃ upāvisīṃ.
1904. Ekamantaṃ nisīditvā brāhmaṇo mantapāragū,
buddhavedaṃ³ gavesanto ñāṇe cittaṃ pasādayīṃ.
1905. Tattha cittaṃ pasādetvā nisīdiṃ paṇṇasanthare,
pallaṅkamābhujitvāna tattha kālakato ahaṃ.
1906. Ekatiṃse ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ñāṇasaññāyidaṃ phalaṃ.
1907. Sattavīsaticappamhi⁴ rājā siridharo ahuṃ,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1908. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Rahosaññako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Rahosaññakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

136. Campakapupphiyattherāpadānaṃ

1909. Kaṇikāraṃva jotantaṃ nisinnaṃ pabbatantare,
obhāsentaṃ disā sabbā osadhiṃ viya tāraṃ.
1910. Tayo māṇavakā āsuṃ sake sippe susikkhitā,
khāribhāraṃ gahetvāna anventi mama pacchato.
1911. Puṭake satta pupphāni nikkhittāni tapassinā,
gahetvā tāni ñāṇamhi vessabhussābhiropayīṃ.
1912. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhiropayīṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi ñāṇapūjāyidaṃ phalaṃ.
1913. Ekūnatiṃse kappamhi vipulābha⁵ sanāmako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1914. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Campakapupphiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Campakapupphiyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

¹ vassasahassāni - PTS.

² saṃsāvitvāna - Syā;
saṃsāvetvāna - PTS, Se.

³ buddhavesaṃ - PTS, Se.

⁴ sattavīsamhi kappamhi - Syā, PTS, Se.

⁵ vihatābhā - Syā, PTS.

135. Ký Sự về Trưởng Lão Rahosañña:

1902. Ở không xa núi Hi-mã-lạp có ngọn núi tên là Vasabha. Ở chân ngọn núi ấy có khu ẩn cư đã được tạo lập.

1903. Khi ấy, là vị Bà-la-môn tôi đã chỉ dạy ba ngàn học trò. Sau khi triệu tập những người học trò ấy lại, tôi đã ngồi xuống ở một bên.

1904. Sau khi ngồi xuống ở một bên, là vị Bà-la-môn thông thạo về chú thuật, trong lúc tâm cầu về sự hiểu biết của đức Phật, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín ở trí tuệ (của Ngài).

1905. Tại nơi ấy, sau khi làm cho tâm được tịnh tín, tôi đã ngồi xuống ở tám thảm bằng lá. Sau khi xếp vào tư thế kiết già, tôi đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

1906. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về trí tuệ.

1907. (Trước đây) hai mươi bảy kiếp, tôi đã là đức vua Siridhara, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1908. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Rahosañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Rahosañña là phần thứ năm.

--ooOoo--

136. Ký Sự về Trưởng Lão Campakapupphiya:

1909. (Đức Phật) ngồi ở trong vùng đồi núi tựa như cây *kaṇikāra* đang cháy sáng, khiến cho tất cả các phương rực sáng tựa như vì sao *osadhī*.

1910. Đã có ba người thanh niên khéo được học tập về nghề nghiệp của mình cầm lấy túi vật dụng đi theo tôi ở phía sau.

1911. Có bảy bông hoa đã bị rụng xuống ở trong cái giỏ vì sức nóng. Tôi đã cầm lấy các bông hoa ấy và đã dâng lên (hướng tâm đến) trí tuệ của đức Vessabhū.

1912. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường trí tuệ.

1913. Trước đây hai mươi chín kiếp, (tôi đã là) vị tên Vipulābha, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1914. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Campakapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Campakapupphiya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

¹ *Rahosañña* nghĩa là “vị suy tưởng (*sañña*) về nơi thanh vắng (*raho*).”

² *Campakapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *campaka*.”

137. Atthasandassakattherāpadānaṃ

1915. Visālamāle āsīno¹ addasaṃ lokanāyakaṃ,
khīṇāsavaṃ balappattaṃ bhikkhusaṅghapurakkhataṃ.
1916. Satasahassā tevijjā chaḷabhiññā mahiddhikā,
parivārenti sambuddhaṃ ko disvā nappasīdati.
1917. Ñāṇe upanidhā yassa na vijjati sadevake,
anantañāṇaṃ sambuddhaṃ ko disvā nappasīdati.
1918. Dhammakāyañca dīpentaṃ² kevalaṃ ratanākaraṃ,
vikopetuṃ³ na sakkonti ko disvā nappasīdati.
1919. Imāhi tīhi gāthāhi nārado saragacchiyo,⁴
padumuttaraṃ thavitvāna sambuddhaṃ aparājitaṃ.
1920. Tena cittappasādena buddhasanthavanena ca,
kappānaṃ satasahassaṃ duggatiṃ nupapajjahaṃ.⁵
1921. Ito tiṃse kappasate sumitto⁶ nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
1922. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Atthasandassako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Atthasandassakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

138. Ekapasādaniyattherāpadānaṃ

1923. Nārado iti me nāmaṃ⁷ kesavo iti maṃ vidū,
kusalākusalaṃ esaṃ agamaṃ buddhasantikaṃ.
1924. Mettacitto kāruṇiko atthadassī mahāmuni,
assāsayanto satte so dhammaṃ deseti cakkhumā.
1925. Sakaṃ cittaṃ pasādetvā sire katvāna añjaliṃ,
sathhāraṃ abhivādetvā pakkāmiṃ⁸ pācināmukho.
1926. Sattarase kappasate rājā āsiṃ⁹ mahīpati,
amittatāpano¹⁰ nāma cakkavattī mahabbalo.
1927. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekapasādaniyo¹¹ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ekapasādaniyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ āsinno - Syā.⁶ sukhitto - PTS.⁸ pakkāmi - Syā.² dīpenti - Syā, PTS.⁷ iti nāmena - Syā.⁹ āsi - Ma, PTS.³ vikappetuṃ - Ma.¹⁰ amittatapano - Syā;⁴ nāradovhayavacchalo - Ma;

amittavāsano - PTS.

nārado puragacchi so - Syā.

¹¹ ekamaṃsaniyo - Syā.⁵ n' upapajjatha - PTS, Sī Mu.

ekamaṃsaniyo - PTS.

137. Ký Sự về Trưởng Lão Atthasandassaka:

1915. Tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian, bậc có lậu hoặc đã được đoạn tận, vị đã đạt năng lực, đang ngồi ở nơi khoảnh rừng rộng, được vây quanh bởi Hội Chúng tỳ khưu.

1916. “*Một trăm ngàn vị có ba minh, có sáu thắng trí, có đại thần lực quây quanh bậc Toàn Giác, ai là người nhìn thấy mà không tịnh tín?*”

1917. *Ở (thế gian) gồm cả chư Thiên, người có sự tương đương về trí tuệ không tìm thấy, ai là người nhìn thấy bậc Toàn Giác có trí tuệ vô biên mà không tịnh tín?*

1918. *Và người ta không thể làm tổn hại Pháp Thân đang chiếu sáng (giống như) toàn bộ hầm mỏ châu ngọc, ai là người nhìn thấy (Ngài) mà không tịnh tín?”*

1919. Với ba lời kệ này, vị Nārada Saragacchiya đã ngợi ca về đấng Toàn Giác bậc không bị đánh bại Padumuttara.

1920. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm và do sự ngợi ca đức Phật, tôi đã không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.

1921. Trước đây ba ngàn kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Sumitta, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1922. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Atthasandassaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Atthasandassaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

138. Ký Sự về Trưởng Lão Ekapasādanīya:

1923. Tên của tôi là Nārada, mọi người biết tôi là (dòng dõi) Kesava. Trong khi tìm hiểu về điều thiện và bất thiện, tôi đã đi đến gần bên đức Phật.

1924. Trong khi an ủi chúng sanh, bậc Đại Hiền Trí Atthadassī, đấng Bi Mẫn có tâm từ ái, bậc Hữu Nhân ấy thuyết giảng Giáo Pháp.

1925. Sau khi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín, tôi đã chấp tay ở đầu. Sau khi đánh lễ bậc Đạo Sư, tôi đã ra đi, mặt hướng phía đông.

1926. (Trước đây) một ngàn bảy trăm kiếp, tôi đã là đức vua chúa tể trái đất, là đấng Chuyển Luân Vương tên Amittatāpana có oai lực lớn lao.

1927. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekapasādanīya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekapasādanīya là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ *Atthasandassaka* nghĩa là “vị chỉ dạy (*sandassaka*) về ý nghĩa, mục đích (*attha*)”.

² *Ekapasādanīya* nghĩa là “vị liên quan đến việc một lần (*eka*) có được đức tin (*pasādana*).”

139. Sālapupphadāyakattherāpadānaṃ

1928. Migarājā tadā āsiṃ abhijāto suksesarī,¹
giriduggaṃ gavesanto addasaṃ lokanāyakaṃ.
1929. Ayaṃ nu kho mahāvīro nibbāpeti mahājanaṃ,
yannūnāhaṃ² upāseyyaṃ devadevaṃ narāsabhaṃ.
1930. Sākhāṃ sālassa bhañjitvā sakosaṃ³ pupphamāharim,
upāgantvāna sambuddhaṃ adāsiṃ pupphamuttamaṃ.
1931. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphadānassidaṃ phalaṃ.
1932. Ito ca navame kappe virocana sanāmakā,
tayo āsiṃsu rājāno cakkavattī mahabbalā.
1933. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sālapupphadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sālapupphadāyakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

140. Piyālaphaladāyakattherāpadānaṃ

1934. Pārādhako⁴ tadā āsiṃ parapāṇuparodhako,⁵
pabbhāre seyyaṃ kappemi avidūre sikkhisatthuno.
1935. Sāyaṃ pātaṅca passāmi buddhaṃ lokagganāyakaṃ,
deyyadhammo ca me nathi dipadindassa tādino.
1936. Piyālaphalamādāya agamaṃ buddhasantikaṃ,
paṭiggahesi bhagavā lokajettho narāsabho.
1937. Tato paraṃ upādāya parivārim⁶ vināyakaṃ,
tena cittappasādena tattha kālakato ahaṃ.
1938. Ekatiṃse ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
1939. Ito paṇṇarase kappe tayo āsuṃ piyālino,⁷
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalā.
1940. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Piyālaphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Piyālaphaladāyakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

¹ abhijātosu kesarī - Syā;
abhijāto va kesarī - PTS.

² yannūnimaṃ - Syā.

³ sakoṭaṃ - Syā, PTS.

⁴ pārāvato - Ma, Sī Mu; parodhako - PTS.

⁵ paramānuparodhako - Ma, Syā, PTS, Se.

⁶ paricārim - Ma, Sī Mu; pavāri - Syā.

⁷ tayo āsiṃsu mālabhi - Syā, PTS.

139. Ký Sự về Trưởng Lão Sālapupphadāyaka:

1928. Lúc bấy giờ, tôi đã là vua của loài thú, là con sư tử đã được sanh ra cao quý. Trong khi tìm kiếm chỗ hiểm trở ở ngọn núi, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

1929. “Vị này ắt hẳn là đấng Đại Hùng, người giúp cho đám đông dân chúng được (giải thoát) Niết Bàn. Hay là ta nên hầu cận vị Trời của chư Thiên, đấng Nhân Ngưu?”

1930. Sau khi bẻ gãy nhánh cây *sālā*, tôi đã mang lại bông hoa còn lớp vỏ bọc. Tôi đã đi đến gần bậc Toàn Giác và đã dâng cúng bông hoa tối thượng.

1931. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng bông hoa.

1932. Và trước đây vào kiếp thứ chín, ba vị vua tên Virocana đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1933. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sālapupphadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sālapupphadāyaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

140. Ký Sự về Trưởng Lão Piyālaphaladāyaka:

1934. Lúc bấy giờ, tôi đã là kẻ đồ tể, là kẻ giết hại các sanh mạng khác. Tôi nằm ngủ ở sườn núi không xa bậc Đạo Sư Sikhī.

1935. Tôi nhìn thấy đức Phật, bậc Lãnh Đạo cao cả của thế gian vào ban đêm và ban ngày. Nhưng vật xứng đáng để dâng cúng đến đấng Chúa Tể của loài người thì tôi không có.

1936. Tôi đã cầm lấy trái cây *piyāla* và đã đi đến gần đức Phật. Đức Thế Tôn, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đã thọ nhận.

1937. Kể từ đó về sau tôi đã theo phục vụ đấng Hương Đạo. Với sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

1938. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường trái cây trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

1939. Trước đây mười lăm kiếp, ba vị (tên) Piyālī đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1940. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Piyālaphaladāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Piyālaphaladāyaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

¹ Sālapupphadāyaka nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) bông hoa (*puppha*) *sālā*.”

² Piyālaphaladāyaka nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) trái cây (*phala*) *piyāla*.”

Uddānaṃ:

Sobhito sudassano ca candano pupphachadano,
raho campakapupphī ca atthasandassakena ca.
Ekapasādi¹ sālādado dasamo phaladāyako,
gāthāyo sattati dve ca gaṇitāyo vibhāvihi.

Sobhitavaggo cuddasamo.

--ooOoo--

XV. CHATTAVAGGO**141. Atichattiyattherāpadānaṃ**

1941. Parinibbute bhagavati atthadassīnaruttame,
chattānichattaṃ² kāretvā³ thūpamhi abhiropayim.
1942. Kālena kālaṃ āgantvā namassim satthu cetiyam,⁴
pupphacchadanaṃ katvāna chattamhi abhiropayim.
1943. Sattarase kappasate devarajjaṃ akārayim,
manussattaṃ na gacchāmi thūpapūjāy' idaṃ phalaṃ.
1944. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Atichattiyo⁵ thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Atichattiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

142. Thambhāropakattherāpadānaṃ

1945. Nibbute lokanāthamhi dhammadassīnarāsabhe,
āropesiṃ dhajattambhaṃ buddhaseṭṭhassa cetiye.
1946. Nissenim māpayitvāna thūpaseṭṭhaṃ samāruhim,
jātipupphaṃ gahetvāna thūpamhi⁶ abhiropayim.
1947. Aho buddho aho dhammo⁷ aho no satthusampadā,
duggatiṃ nābhijānāmi thūpapūjāy' idaṃ phalaṃ.
1948. Catunavute ito kappe thūpasikharanāmakā,⁸
soḷasāsimsu rājāno cakkavattī mahabbalā.
1949. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Thambhāropako thero imā gāthāyo
abhāsittāti.

Thambhāropakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ ekadussi - Syā, PTS, Se.

² chattādhichattaṃ - PTS, Sī Mu.

³ karetvā - PTS.

⁴ lokanāyakaṃ - Ma, Syā, PTS, Se.

⁵ adhichattiyo - Syā, PTS, Sī Mu.

⁶ thambhambhi - PTS.

⁷ aho buddhā aho dhammā - Syā, PTS.

⁸ thūpasīkhasanāmakā - Ma, Syā.

Phần Tóm Lược:

Vị Sobhita, vị Sudassana, (vị dâng cúng) trầm hương, (vị dâng cúng) mái che bằng bông hoa, vị suy tưởng về nơi thanh vắng, vị có bông hoa *campaka*, cùng với vị chỉ dạy về mục đích, vị có một lần tịnh tín, vị dâng cúng bông hoa *sālā*, và vị dâng cúng trái cây là thứ mười; (tổng cộng) có bảy mươi hai câu kệ đã được tính đếm bởi các bậc trí.

Phẩm Sobhita là phẩm thứ mười bốn.

--ooOoo--

XV. PHẨM CHATTA:**141. Ký Sự về Trưởng Lão Atichattiya:**

1941. Khi đức Thế Tôn, bậc Tối Thượng Nhân Atthadassī viên tịch đã Niết Bàn, tôi đã cho thực hiện chiếc lọng che ở thượng tầng và đã dâng lên ở ngôi bảo tháp.

1942. Tôi đã nhiều lần đi đến và đã lễ bái ngôi bảo tháp của bậc Đạo Sư. Tôi đã thực hiện mái che bằng bông hoa và tôi đã đặt ở phía trên chiếc lọng che.

1943. Tôi đã cai quản Thiên quốc (trước đây) một ngàn bảy trăm kiếp, tôi không đi đến bản thể loài người; điều này là quả báu của việc cúng dường ngôi bảo tháp.

1944. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật. Đại đức trưởng lão Atichattiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Atichattiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

142. Ký Sự về Trưởng Lão Thambhāropaka:

1945. Khi đấng Bảo Hộ Thế Gian, bậc Nhân Ngưu Dhammadassī đã Niết Bàn, tôi đã dựng lên cột cờ ở ngôi bảo tháp của đức Phật tối thượng.

1946. Sau khi tạo lập cái cầu thang, tôi đã bước lên ngôi bảo tháp tối thượng. Tôi đã cầm lấy bông hoa nhài và đã dâng lên ở ngôi bảo tháp.

1947. Ôi đức Phật! Ôi Giáo Pháp! Ôi sự thành tựu của bậc Đạo Sư của chúng ta! Tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường ngôi bảo tháp.

1948. Trước đây chín mươi bốn kiếp, mười sáu vị vua (cùng) tên Thūpasikkhara đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1949. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Thambhāropaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Thambhāropaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

¹ *Atichattiya* nghĩa là “vị liên quan đến chiếc lọng che ở thượng tầng (*atichatta*).”

² *Thambhāropaka* nghĩa là “vị dựng lên (*āropaka*) cây cột (*thambha*).”

143. Vedikārakattherāpadānaṃ

1950. Nibbute lokanāthamhi piyadassī naruttame,
pasannacitto sumano muttāvedim¹ akāsahaṃ.
1951. Maṇīhi parivāretvā akāsiṃ vedimuttamaṃ,²
vedikāya mahaṃ katvā tattha kālakato ahaṃ.
1952. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
maṇī³ dhārenti ākāse puññakammassidaṃ phalaṃ.
1953. Soḷase 'to kappasate maṇippabhāsanāmakā,
battiṃsāsiṃsu⁴ rājāno cakkavattī mahabbalā.
1954. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vedikārako thero imā gāthāyo abhāsittthāti.

Vedikārakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

144. Saparivāriyattherāpadānaṃ

1955. Padumuttaro nāma jino lokajettho narāsabho,
jalitvā aggikkhandho 'va sambuddho parinibbuto.
1956. Nibbute ca mahāvīre thūpo vitthāriko ahu,
ahorattaṃ⁵ upaṭṭhenti dhātugehe varuttame.
1957. Pasannacitto sumano akaṃ candanavedikaṃ,
dīyati dhūmakkhandho ca⁶ thūpānucchaviko⁷ tadā.
1958. Bhave nibbattamānamhi devatte atha mānuse,
omattaṃ me na passāmi pubbakammassidaṃ phalaṃ.
1959. Pañcadase kappasate ito aṭṭhajanā ahu,⁸
sabbe samattanāmā⁹ te cakkavattī mahabbalā.
1960. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Saparivāriyo thero imā gāthāyo abhāsittthāti.

Saparivāriyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

145. Ummāpupphiyatherāpadānaṃ

1961. Nibbute lokanāthamhi¹⁰ āhutīnaṃ paṭiggahe,
siddhatthamhi bhagavati mahāthūpamaho ahu.
1962. Mahe pavattamānamhi siddhatthassa mahesino,
ummāpupphaṃ¹¹ gahetvāna thūpamhi abhiropayaṃ.

¹ buddhavedim - Syā, PTS.

² akāsimahamuttamaṃ - Syā, PTS.

³ maṇiṃ - Syā. ⁷ thūpānucchavikaṃ - Syā, PTS.

⁴ chattiṃsāsiṃsu - Ma.

⁵ dūratova - Ma; thūpadattaṃ - Syā, Se;

thūpam rattaṃ - PTS.

⁶ dissati thūpakkhandho ca - Ma;

dīyati dhūpagandho ca - Syā.

⁸ ahuṃ - Ma, Syā, PTS.

⁹ pamattanāmā - PTS.

¹⁰ lokamahite - Ma, PTS.

¹¹ umāpupphaṃ - Ma.

143. Ký Sự về Trưởng Lão Vedikāraka:

1950. Khi đấng Bảo Hộ Thế Gian bậc Tối Thượng Nhân Piyadassī đã Niết Bàn, với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã thực hiện viên rào bằng ngọc trai.

1951. Sau khi cho rải quanh với các viên ngọc ma-ni, tôi đã thực hiện viên rào tuyệt hảo. Sau khi thực hiện lễ hội ở viên rào, tôi đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

1952. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đầu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, có các người cầm giữ những viên ngọc ma-ni ở trên không trung; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

1953. Trước đây một ngàn sáu trăm kiếp, ba mươi hai vị vua (cùng) tên Mañippabhā đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1954. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật. Đại đức trưởng lão Vedikāraka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vedikāraka là phần thứ ba.

--ooOoo--

144. Ký Sự về Trưởng Lão Saparivāriya:

1955. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngư, bậc Toàn Giác, sau khi phát cháy như là khối lửa, đã viên tịch Niết Bàn.

1956. Và khi bậc Đại Hùng đã Niết Bàn, đã có ngôi bảo tháp rộng rãi. Người người túc trực ngày và đêm ở gian nhà xá-lợi cao quý tối thượng.

1957. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã thực hiện vòng rào chắn bằng gỗ trầm hương. Và khi ấy, có làn khói phù hợp với ngôi bảo tháp được nhìn thấy.

1958. Trong khi được sanh lên ở cõi hữu, đầu ở bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi không nhìn thấy tôi có sự thua kém; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

1959. Trước đây mười lăm kiếp, đã có tám vị (vua), tất cả các vị ấy có (cùng) tên Samatta, là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1960. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Saparivāriya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Saparivāriya là phần thứ tư.

--ooOoo--

145. Ký Sự về Trưởng Lão Ummāpupphiya:

1961. Khi đức Thế Tôn Siddhattha, đấng Bảo Hộ Thế Gian, vị thọ nhận các vật hiến cúng đã Niết Bàn, đã có lễ hội ở ngôi đại bảo tháp.

1962. Trong khi lễ hội dành cho bậc Đại Ấn Sĩ Siddhattha đang được tiến hành, tôi đã cầm lấy bông hoa *ummā* và đã dâng lên ngôi bảo tháp.

¹ *Vedikāraka* nghĩa là “vị thực hiện (*kāraka*) viên rào (*vedi*).”

² *Saparivāriya* nghĩa là “vị liên quan đến nhóm tùy tùng (*parivāra*) của mình (*sa*).”

1963. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi thūpapūjāyidaṃ¹ phalaṃ.
1964. Ito ca navame kappe somadevasanāmakā,
pañcāsiti 'su rājāno cakkavattī mahabbalo.
1965. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ummāpupphiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.
Ummāpupphiyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

146. Anulepadāyakattherāpadānaṃ

1966. Anomadassīmunino bodhivedimakās' ahaṃ,
sudhāya piṇḍaṃ datvāna pātikammaṃ² akās' ahaṃ.
1967. Disvā taṃ sukataṃ kammaṃ anomadassī naruttamo,
bhikkhusaṅghe ṭhito satthā imā gāthā abhāsatha:
1968. “Iminā sudhakammena cetanāpaṇidhīhi ca,
sampattiṃ anubhotvāna dukkhassantaṃ karissati.”
1969. Pasannamukhavaṇṇo 'mhi ekaggo susamāhito,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.
1970. Ito kappasate āsiṃ paripuṇṇe anūnake,³
rājā sabbaghano⁴ nāma cakkavattī mahabbalo.
1971. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Anulepadāyako⁵ thero imā gāthāyo abhāsithāti.
Anulepadāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

147. Maggadāyakattherāpadānaṃ

1972. Uttaritvāna nadikaṃ vanaṃ gacchati cakkhumā,
tamaddasāsiṃ sambuddhaṃ siddhatthaṃ varalakkhaṇaṃ.
1973. Kuddāla⁶ piṭakamādāya samaṃ katvāna taṃ pathaṃ,
satthāraṃ abhivādetvā sakaṃ cittaṃ pasādayim.
1974. Catunavute ito kappe yaṃ kammamakarim tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi maggadānassidaṃ phalaṃ.
1975. Sattapaññāsakappamhi eko āsiṃ janādhipo,
nāmena suppabuddhoti nāyako so narissaro.
1976. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Maggadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.
Maggadāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

¹ pupphapūjāyidaṃ - Syā.² pāṇikammaṃ - Ma, Syā, PTS.³ paripuṇṇo anūnako - Syā.⁴ sampassano - Syā.⁵ anulomadāyako - Syā, PTS.⁶ kudāla - Ma.

1963. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường bảo tháp.

1964. Và trước đây vào kiếp thứ chín, tám mươi lăm vị vua (cùng) tên Somadeva đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1965. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ummāpupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ummāpupphiya là phần thứ năm.

--ooOoo--

146. Ký Sự về Trưởng Lão Anulepadāyaka:

1966. Tôi đã thực hiện vòng rào chắn ở cội Bồ Đề của bậc Hiền Trí Anomadassī. Tôi đã dâng cúng khối vôi bột và đã làm công việc tô trét.

1967. Sau khi nhìn thấy hành động đã được thực hiện khéo léo ấy, đấng Tối Thượng Nhân Anomadassī, bậc Đạo Sư, đứng ở Hội Chúng tỳ khưu đã nói lên những lời kệ này:

1968. “Do việc làm về vôi bột này và do các nguyện lực của tác ý, (người này) sẽ thọ hưởng sự thành đạt và sẽ chấm dứt khổ đau.”

1969. Tôi có vẻ mặt tịnh tín, có sự chăm chú, khéo được định tĩnh. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

1970. Trước đây tròn đủ một trăm kiếp không thiếu hụt, (tôi đã là) đức vua tên Sabbaghana, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1971. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Anulepadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Anulepadāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

147. Ký Sự về Trưởng Lão Maggadāyaka:

1972. Bậc Hữu Nhân vượt qua con sông nhỏ rồi đi vào khu rừng. Tôi đã nhìn thấy bậc Toàn Giác Siddhattha có ba mươi hai hảo tướng ấy.

1973. Tôi đã cầm lấy cuốc xẻng và cái giỏ rồi đã san bằng con đường ấy. Tôi đã đánh lễ bậc Đạo Sư và đã làm cho tâm của mình được tịnh tín.

1974. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng đường đi.

1975. (Trước đây) năm mươi bảy kiếp, tôi đã là vị thống lãnh dân chúng độc nhất với tên Suppabuddha; vị lãnh đạo ấy là chúa tể loài người.

1976. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Maggadāyaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Maggadāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

¹ Ummāpupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (puppha) ummā.”

² Anulepadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) vữa để tô trét (anulepa).”

148. Phalakadāyakattherāpadānaṃ

1977. Yānakāro pure āsiṃ dārukamme susikkhito,
candanam¹ phalakaṃ katvā adāsiṃ lokabandhuno.
1978. Pabhāsati idaṃ vyamaṃ suvaṇṇassa sunimmitaṃ,
hatthiyānaṃ assayānaṃ dibbayānaṃ upaṭṭhitaṃ.
1979. Pāsādā sivikā ceva nibbattanti yadicchakaṃ,
akkhobhaṃ² ratanaṃ mayhaṃ phalakassa idaṃ phalaṃ.
1980. Ekanavute ito kappe phalakaṃ yamaṃ dadim,
duggatiṃ nābhijānāmi phalakassa idaṃ phalaṃ.
1981. Sattapaññāsakappamhi caturo nimmitavhayā,³
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1982. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Phalakadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Phalakadāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

149. Vaṭṭasakiyattherāpadānaṃ

1983. Sumedho nāma nāmena sayambhū aparājito,
vivekamanubrūhanto ajjhogāhi mahāvanaṃ.
1984. Salalaṃ pupphitaṃ disvā ganthitvāna⁴ vaṭṭasakaṃ,
buddhassa abhiropesiṃ sammukhā lokanāyakaṃ.
1985. Tiṃsakappasahassamhi yaṃ pupphamabhiropayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
1986. Ūnavise kappasate soḷasāsiṃsu nimmitā,⁵
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1987. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vaṭṭasakiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Vaṭṭasakiyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

150. Pallaṅkadāyakattherāpadānaṃ

1988. Sumedhassa bhagavato lokajetṭhassa tādino,
pallaṅko hi mayā dinno sa-uttarasapacchado.
1989. Sattaratanasampanno pallaṅko āsi so tadā,
mama saṅkappamaññāya nibbattati sadā mama.

¹ candanena phalakaṃ - Syā;
candanaphalakaṃ - PTS.

² akkhubbhaṃ - Ma;
akkhumbhaṃ - Syā.

³ nimmitāvhayā - Ma;
bhavanimmitā - Syā, PTS.

⁴ bandhitvāna - Sī Mu.

⁵ soḷasāsuṃ sunimmitā - Ma.

148. Ký Sự về Trưởng Lão Phalakadāyaka:

1977. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ đóng xe thuyền khéo được học tập về nghề mộc. Tôi đã thực hiện tám ván bằng gỗ trầm hương và đã dâng cúng đến đấng quyển thuộc của thế gian.

1978. Cung điện bằng vàng khéo được hóa hiện ra này chói sáng. Phương tiện di chuyển bằng voi, phương tiện di chuyển bằng ngựa, phương tiện di chuyển của cõi trời được sẵn sàng.

1979. Các tòa lâu đài luôn cả các kiểu khiêng được sanh lên theo như ước muốn, châu báu của tôi không bị suy suyển; điều này là quả báu của tám ván gỗ.

1980. (Kể từ khi) tôi đã dâng tám ván gỗ trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của tám ván gỗ.

1981. Trước đây năm mươi bảy kiếp, bốn vị (cùng) tên Nimmita đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1982. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Phalakadāyaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Phalakadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

149. Ký Sự về Trưởng Lão Vaṭaṃsakiya:

1983. Đấng Tự Chủ bậc không bị đánh bại tên Sumedha, trong khi thực hành hạnh độc cư, đã đi sâu vào khu rừng lớn.

1984. Sau khi nhìn thấy cây *salala* đã được trở hoa, tôi đã buộc thành vòng hoa đội đầu. Tôi đã dâng lên đức Phật bằng cách đặt ở trước mặt đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

1985. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1986. (Trước đây) một ngàn chín trăm kiếp, mười sáu vị (cùng) tên Nimmita đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1987. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vaṭaṃsakiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vaṭaṃsakiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

150. Ký Sự về Trưởng Lão Pallakadāyaka:

1988. Tôi đã dâng cúng chiếc ghế bành có mái che ở phía trên đến đức Thế Tôn Sumedha, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.

1989. Lúc bấy giờ, chiếc ghế bành ấy có đầy đủ bảy loại châu báu luôn sanh lên cho tôi, đúng theo ý định của tôi.

¹ *Vaṭaṃsakiya* nghĩa là “vị liên quan đến vòng hoa đội đầu (*vaṭaṃsaka*).”

1990. Tiṃsakappasahassamhi pallaṅkamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pallaṅkassa idaṃ phalaṃ.
1991. Viṣakappasahassamhi suvaṇṇābhā tayo janā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
1992. Paṭisambhidā catasso vimokkhā'pi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pallaṅkadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Pallaṅkadāyakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Chattaṃ thambho ca vedi ca parivārummapupphiyo,
anulepo¹ maggadāyī phalakadāyī² vaṭamsako,
pallaṅkadāyī gāthāyo chapaññāsa pakittitā.

Chattavaggo paṇṇarasamo.

--ooOoo--

XVI. BANDHUJĪVAKAVAGGO

151. Bandhujīvakattherāpadānaṃ

1993. Candamaṃva vimalaṃ suddhaṃ vipprasannamanāvilaṃ,
nandībhavaparikkhīṇaṃ tiṇṇaṃ loke visattikaṃ.
1994. Nibbāpayantaṃ janataṃ tiṇṇaṃ tārayataṃ vamaṃ,³
vanasmīṃ jhāyamaṇaṃ taṃ⁴ ekaggaṃ susamāhitaṃ.
1995. Bandhujīvakapupphāni laggetvā suttakenahaṃ,⁵
buddhassa abhiropesiṃ⁶ sikhino lokabandhuno.
1996. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
1997. Ito sattamake kappe manujindo brahāyaso,⁷
samantacakkhu nāmāsiṃ cakkavattī mahabbalo.
1998. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bandhujīvako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Bandhujīvakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ anuloma - Syā, PTS.

² ca maggo ca phalako ca - Ma, Syā.

³ muniṃ - Syā, PTS, Se. ⁶ abhiropayim - Ma.

⁴ muniṃ vanamhi jhāyantaṃ - Ma.

⁵ suttake ahaṃ - Syā, PTS, Sī Mu.

⁷ mahāyaso - Ma, Syā, PTS.

1990. Kể từ khi tôi đã dâng cúng chiếc ghế bành trước đây ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của chiếc ghế bành.

1991. (Trước đây) hai chục ngàn kiếp, ba người (cùng) tên Suvanṇābha (đã là) các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

1992. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pallāṅkadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pallāṅkadāyaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Chiếc lọng che, cây cột (đèn), viền rào quanh, vị có nhóm tùy tùng, vị liên quan đến bông hoa *umma*, vị tô trét, vị dâng cúng đường đi, vị dâng cúng tấm ván gỗ, vị có vòng hoa đội đầu, vị dâng cúng chiếc ghế bành; (tổng cộng) có năm mươi sáu câu kệ đã được thuật lại.

Phẩm Chatta là phẩm thứ mười lăm.

--ooOoo--

XVI. PHẨM BANDHUJĪVAKA:

151. Ký Sự về Trưởng Lão Bandhujīvaka:

1993. (Tôi đã nhìn thấy đức Thế Tôn Sikhī) tựa như mặt trăng không bị bợn nhơ, tinh khiết, trong sạch, không bị loạn động, đã đoạn tận sự vui thích ở hiện hữu, đã vượt qua sự ái luyến ở đời.

1994. Là bậc đã vượt qua, cao quý trong số các đấng đang tiếp độ, Ngài đang giúp cho dân chúng thành tựu Niết Bàn. Ngài đang tham thiền ở trong khu rừng, có sự chăm chú, vô cùng định tĩnh.

1995. Sau khi buộc lại các bông hoa *bandhujīvaka* bằng sợi chỉ, tôi đã dâng lên đức Phật đấng quyển thuộc của thế gian Sikhī.

1996. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

1997. Trước đây vào kiếp thứ bảy, tôi đã là vị chúa tể của loài người có danh vọng vĩ đại tên Samantacakkhu, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

1998. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bandhujīvaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bandhujīvaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

¹ *Pallāṅkadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) chiếc ghế bành (*pallāṅka*).”

152. Tambapupphiyattherāpadānaṃ

1999. Parakammāyane yutto aparādhaṃ akāsahaṃ,
vanantaṃ atidhāvissaṃ¹ bhayabherava² samappito.
2000. Pupphitaṃ pādapaṃ disvā piṇḍibaddhaṃ³ sunimmitaṃ,
tambapupphaṃ gahetvāna bodhiyaṃ okiriṃ ahaṃ.
2001. Sammajjitvāna taṃ bodhiṃ pāṭalipādaputtamaṃ,
pallaṅkaṃ ābhujitvāna bodhimūle⁴ upāvisiṃ.
2002. Gatamaggaṃ gavesanto⁵ āgacchuṃ mama santikaṃ,⁶
te ca disvā⁷ ahaṃ tattha āvajjiṃ bodhimuttamaṃ.
2003. Vanditvā ca ahaṃ bodhiṃ vipasannena cetasā,
anekatāle papatiṃ⁷ giridugge bhayānake.
2004. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi bodhipūjāyidaṃ phalaṃ.
2005. Ito ca tatiye kappe rājā susaṅṅato ahaṃ,⁸
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2006. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tambapupphiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Tambapupphiyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

153. Vīthisammajjakattherāpadānaṃ.

2007. Udentāṃ sataraṃsiṃva pī taraṃsiṃva⁹ bhānumaṃ,
paṇṇarase yathā candaṃ¹⁰ niyyantaṃ lokanāyakaṃ.
2008. Aṭṭhasatṭhisahassāni sabbe khīṇāsavā ahū,¹¹
parivāriṃsu sambuddhaṃ dipadindaṃ narāsabhaṃ.
2009. Sammajjitvāna taṃ vīthiṃ nīyante lokanāyake,
ussāpesiṃ dhajaṃ tattha vipasannena cetasā.
2010. Ekanavute ito kappe yaṃ dhajaṃ abhiropayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi dhajadānassidaṃ phalaṃ.
2011. Ito catutthake kappe rājā ’hosiṃ mahabbalo,
sabbākārena sampanno sudhajo iti vissuto.
2012. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vīthisammajjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Vīthisammajjakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

¹ abhidhāvissaṃ - Ma.² bhayavera - Ma, Syā.³ piṇḍibandhaṃ - Ma, Syā.⁴ bodhimūlaṃ - Syā.⁵ gavesantā - Ma, Syā.⁶ santike - PTS.⁸ sammito ahu - Syā; samphusito ahu - PTS.⁹ sataraṃsīva pī taraṃsīva - Syā, PTS.¹⁰ paṇṇarase va tad-āhu - PTS.¹¹ ahuṃ - Ma, Syā, PTS.

152. Ký Sự về Trưởng Lão Tambapupphiya:

1999. Là người bị bận rộn trong việc quán xuyên công việc của người khác, tôi đã làm điều lầm lỗi. Bị xâm chiếm bởi nỗi lo sợ và hốt hoảng, tôi đã trốn chạy đến cuối khu rừng.

2000. Sau khi nhìn thấy giống cây đã được trở hoa, dính thành từng chùm, khéo léo phô bày, tôi đã ngắt lấy bông hoa màu nâu đỏ và đã rải rác ở cội cây Bồ Đề.

2001. Sau khi quét dọn cội cây Bồ Đề là giống cây *pāṭalī* tối thượng ấy, tôi đã xếp chân vào tư thế kiết già và ngồi xuống ở gốc cội cây Bồ Đề.

2002. Trong khi tìm kiếm con đường (tôi) đã đi qua, bọn họ đã đến gần chỗ tôi. Và ở tại nơi ấy, sau khi nhìn thấy bọn họ, tôi đã quan sát cội cây Bồ Đề tối thượng.

2003. Và với tâm ý trong sạch, tôi đã đánh lễ cội cây Bồ Đề. Tôi đã bị rơi xuống ở hẻm núi đáng kinh sợ có độ sâu bằng nhiều cây thốt nốt.

2004. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường cội Bồ Đề.

2005. Và trước đây vào kiếp thứ ba, tôi đã là đức vua Susaṅṅata, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2006. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tambapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tambapupphiya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

153. Ký Sự về Trưởng Lão Vīthisammajjaka:

2007. Đấng Lãnh Đạo Thế Gian đang đi ra tựa như mặt trời đang mọc, như là mặt trời có tia sáng màu vàng, như là mặt trăng vào ngày rằm.

2008. Đã có tất cả sáu mươi tám ngàn vị Lậu Tận (A-la-hán) đã tháp tùng bậc Toàn Giác, vị Chúa Tể của loài người, đấng Nhân Ngưu.

2009. Với tâm ý trong sạch tôi đã quét dọn con đường ấy, và trong khi đấng Lãnh Đạo Thế Gian đang đi ra, tôi đã trưng lên lá cờ ở tại nơi ấy.

2010. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên ngọn cờ trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng ngọn cờ.

2011. Trước đây vào kiếp thứ tư, tôi đã là vị vua có sức mạnh vĩ đại, được thành tựu về mọi phương diện, được nổi danh là Sudhaja.

2012. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vīthisammajjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vīthisammajjaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

¹ *Tambapupphiya* nghĩa là “vị liên quan bông hoa (*puppha*) màu nâu đỏ (*tamba*).”

² *Vīthisammajjaka* nghĩa là “vị quét dọn (*sammajjaka*) con đường (*vīthi*).”

154. Kakkārupūjakattherāpadānaḅ

2013. Devaputto ahaḅ santo pūjayiḅ sikhināyakaḅ,
kakkārupupphaḅ paggayha buddhassa abhiropayim.
2014. Ekatiḅse ito kappe yaḅ pupphamabhiropayim,
duggatiḅ nābhijānāmi buddhapūjāyidaḅ phalaḅ.
2015. Ito ca navame kappe rājā sattuttamo ahuḅ,¹
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2016. Paḅisambhidā catasso ca –pe– kataḅ buddhassa sāsaḅaḅ.
Itthaḅ sudaḅ āyasmā Kakkārupūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Kakkārupūjakattherassa apadānaḅ catutthaḅ.

--ooOoo--

155. Mandāravapūjakattherāpadānaḅ

2017. Devaputto ahaḅ santo pūjesiḅ sikhināyakaḅ,
mandāravena pupphena buddhassa abhiropayim.
2018. Sattāhaḅ chadanaḅ āsi dibbaḅ mālyam² tathāgate,
sabbe janā samāgantvā namassiḅsu tathāgataḅ.
2019. Ekatiḅse ito kappe yaḅ pupphamabhipūjayim,³
duggatiḅ nābhijānāmi buddhapūjāyidaḅ phalaḅ.
2020. Ito ca dasame kappe rājā 'hosim jutindharo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2021. Paḅisambhidā catasso ca –pe– kataḅ buddhassa sāsaḅaḅ.
Itthaḅ sudaḅ āyasmā Mandāravapūjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Mandāravapūjakattherassa apadānaḅ pañcamaḅ.

--ooOoo--

156. Kadambapupphiyattherāpadānaḅ

2022. Himavantassa avidūre kukkuḅo nāma pabbato,
tamhi pabbatapādamhi sattabuddhā vasanti te.⁴
2023. Kadambaḅ pupphitaḅ disvā dīparājaḅ 'va uggataḅ,
ubhohatthehi paggayha sattabuddhe samokirim.
2024. Catunavute ito kappe yaḅ pupphamabhiropayim,⁵
duggatiḅ nābhijānāmi buddhapūjāyidaḅ phalaḅ.
2025. Dvenavute ito kappe sattāsuḅ pupphanāmakā,⁶
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.

¹ ahū - Ma, PTS.² dibbaḅ mālaḅ - Ma.³ abhiropayim - Syā.⁴ vasantike - PTS.⁵ ahipūjayim - PTS, Se.⁶ sattāhuḅ phullanāyakā - PTS.

154. Ký Sự về Trưởng Lão Kakkārupūjaka:

2013. Trong khi là vị Thiên tử, tôi đã cúng dường đến đấng Lãnh Đạo Sikhī. Tôi đã cầm lấy bông hoa *kakkāru* và đã dâng lên đức Phật.

2014. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2015. Và trước đây vào kiếp thứ chín, tôi đã là đức vua Sattuttama, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2016. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kakkārupūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kakkārupūjaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

155. Ký Sự về Trưởng Lão Mandāravapūjaka:

2017. Trong khi là vị Thiên tử, tôi đã cúng dường đến đấng Lãnh Đạo Sikhī. Tôi đã cầm lấy bông hoa *mandārava* và đã dâng lên đức Phật.

2018. Trong bảy ngày, đã có tràng hoa của cõi trời là chiếc lọng che cho đức Như Lai. Tất cả dân chúng đã tụ hội lại và đã lễ bái đức Như Lai.

2019. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2020. Và trước đây vào kiếp thứ mười, tôi đã là đức vua Jutindhara, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2021. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mandāravapūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mandāravapūjaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

156. Ký Sự về Trưởng Lão Kadambapupphiya:

2022. Ở không xa núi Hi-mã-lạp có ngọn núi tên là Kukkuṭa. Bảy vị Phật Độc Giác ấy cư ngụ ở chân ngọn núi ấy.

2023. Sau khi nhìn thấy cây *kadamba* đã được trở hoa tợ như mặt trăng (vua của các ngọn đèn) đã mọc lên, bằng cả hai tay tôi đã hái và đã rải rắc ở bảy vị Phật.

2024. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2025. Trước đây chín mươi hai kiếp, bảy vị (cùng) tên Puppha đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

¹ *Kakkārupūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) bông hoa *kakkāru*.”

² *Mandāravapūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) bông hoa *mandārava*.”

2026. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Kadambapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kadambapupphiyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

157. Tiṇasūlakattherāpadānaṃ

2027. Himavantassa avidūre bhūtagaṇo nāma pabbato,
vasat' eko jino tattha sayambhū lokanissaṭo.

2028. Tiṇasūle¹ gahetvāna buddhassa abhiropayim,
ekūnasatasahassaṃ kappam² na vinipātiko.³

2029. Ito ekādase kappe eko 'sim⁴ dharaṇīruho,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2030. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Tiṇasūlako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Tiṇasūlakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

158. Nāgapupphiyattherāpadānaṃ

2031. Suvaccho nāma nāmena brāhmaṇo mantapāragū,
purakkhato sasissehi vasatī⁵ pabbatantare.

2032. Padumuttaro nāma jino āhutinaṃ paṭiggaho,
mamuddharitukāmo so āgacchi mama santikaṃ.

2033. Vehāsamhi⁶ caṅkamati dhūpeti⁷ jalate tathā,
hāsaṃ mama veditvāna⁸ pakkāmi pācināmukho.

2034. Tañca acchariyaṃ disvā abbhutaṃ lomahaṃsanaṃ,
nāgapupphaṃ gahetvāna gatamaggamhi okiriṃ.

2035. Satasahassee ito kappe yaṃ pupphaṃ okiriṃ ahaṃ,⁹
tena cittappasādena duggatiṃ nupapajjahaṃ.

2036. Ekatiṃse kappasate¹⁰ rājā āsim mahāratho,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2037. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Nāgapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Nāgapupphiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ tiṇasūlam - Ma.

⁵ vasate - Ma; vasati - Syā, PTS.

² sahasaṃ kappānaṃ - PTS, Se;

⁶ vehāyase - Syā, PTS.

sahassakappam - Syā.

⁷ dhūpāyati jalate - Ma;

⁸ disvāna - PTS.

³ vinipātiko - Ma, Syā.

dīpeti pajjalite - Syā;

⁹ abhiropayim - PTS.

⁴ eko 'si - PTS.

dhūpo 'tijalate - PTS.

¹⁰ ekatiṃse ito kappe - Syā.

2026. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kadambapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kadambapupphiya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

157. Ký Sự về Trưởng Lão Tīṇasūlaka:

2027. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên Bhūtagaṇa. Ở tại nơi ấy có đấng Chiến Thắng, bậc Tự Chủ, bậc tách ly khỏi thế gian cư ngụ đơn độc.

2028. Tôi đã cầm lấy những bông hoa *tīṇasūla* và đã dâng lên đức Phật. Tôi không trở thành người bị rơi vào đọa xứ trong chín mươi chín ngàn kiếp.

2029. Trước đây mười một kiếp, tôi đã là vị Dharaṇīruha độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2030. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tīṇasūlaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tīṇasūlaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

158. Ký Sự về Trưởng Lão Nāgapupphiya:

2031. (Tôi đã là) vị Bà-la-môn thông thạo về chú thuật tên Suvaccha sống ở trong vùng đồi núi, được tùy tùng bởi các người học trò của mình.

2032. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, có ý định tiếp độ tôi, Ngài đã đi đến khu ẩn cư của tôi.

2033. Ngài (đã) đi kinh hành ở trên không trung, tương tự như thế Ngài (đã) phun khói, (đã) chói sáng. Sau khi nhận biết sự vui mừng ở tôi, Ngài đã ra đi, mặt hướng phía đông.

2034. Sau khi nhìn thấy điều phi thường kỳ diệu khiến lông rờn ốc ấy, tôi đã cầm lấy bông hoa *nāga* và đã rải rắc ở con đường (Ngài) đã đi qua.

2035. (Kể từ khi) tôi đã rải rắc bông hoa trước đây một trăm ngàn kiếp, do nhờ sự tịnh tín ấy ở trong tâm tôi đã không đi đến khổ cảnh.

2036. (Trước đây) ba ngàn một trăm kiếp, tôi đã là đức vua Mahāratha, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2037. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nāgapupphiya³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nāgapupphiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ *Kadambapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *kadamba*.”

² *Tīṇasūlaka* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa *tīṇasūlaka*.”

³ *Nāgapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *nāga*.”

159. Punnāgapupphiyattherāpadānaṃ

2038. Kānanaṃ vanamogayha vasāmi luddako ahaṃ,
punnāgaṃ pupphitaṃ disvā buddhasettṭhaṃ anussariṃ.
2039. Taṃ pupphaṃ vicitivāna¹ sugandhaṃ gandhitaṃ subhaṃ,²
thūpaṃ karitvā puline buddhassa abhiropayiṃ.
2040. Dvenavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2041. Ekamhi navute kappe eko āsiṃ tamonudo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2042. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Punnāgapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Punnāgapupphiyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

160. Kumudadāyakattherāpadānaṃ

2043. Himavantassa avidūre mahājātassaro ahu,
padumuppalasañchanno puṇḍarīkasamotthaṭṭo.³
2044. Kukuttho⁴ nāma nāmena tathāsiṃ sakuṇo tadā,
sīlavā buddhisampanno puññāpuññesu kovido.
2045. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
jātassarassāvidūre sañcarittha mahāmuni.
2046. Jalajaṃ kumudaṃ chetvā⁵ upanesiṃ mahesino,
mama saṅkappamaññāya paṭiggahi mahāmuni.
2047. Tañca dānaṃ daditvāhaṃ⁶ sukkamūlena codito,
kappānaṃ satasahassaṃ duggatiṃ nupapajjahaṃ.
2048. Soḷaseto kappasate āsuṃ varuṇanāmakā,
aṭṭha ete janādhipā⁷ cakkavattī mahabbalā.
2049. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kumudadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kumudadāyakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Bandhujīvo tambapupphī vīthi kakkārupupphiyo,
mandāravo kadambī ca sūlako nāgapupphiyo,
punnāgo komudī gāthā chappaññāsa pakittitāti.

Bandhujīvakavaggo soḷasamo.

--ooOoo--

¹ ocinitvāna - Ma, Syā, PTS. ³ samohito - Syā; ⁴ kukkuṭo - Syā; ⁵ bhivā - Syā;
² gandhagandhikaṃ - Syā; samotato - PTS. kakudho - PTS. gahetvā - PTS.
gandhagandhitaṃ - PTS. ⁶ daditvāna - Ma. ⁷ janā tattha - Syā, PTS.

159. Ký Sự về Trưởng Lão Punnāgapupphiya:

2038. Sau khi đã đi sâu vào khu rừng rậm, tôi sinh sống, là người thợ săn. Sau khi nhìn thấy cây *punnāga* đã được trở hoa, tôi đã tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng.

2039. Tôi đã thu nhặt bông hoa xinh đẹp tỏa hương thơm ngào ngạt ấy. Sau khi thực hiện ngôi bảo tháp ở trên cát, tôi đã dâng lên đức Phật.

2040. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2041. (Trước đây) 91 kiếp, tôi đã là vị Tamonuda độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2042. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Punnāgapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Punnāgapupphiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

160. Ký Sự về Trưởng Lão Kumudadāyaka:

2043. Ở không xa núi Hi-mã-lạp đã có hồ nước thiên nhiên rộng lớn, được che phủ bởi các bông sen đỏ và sen xanh, được tràn ngập bởi các bông sen trắng.

2044. Lúc bấy giờ, tôi đã là loài chim tên gọi *kukuttha*, có giới hạnh, được thành tựu trí sáng suốt, rành rẽ về phước và tội.

2045. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, bậc Đại Hiền Trí đã lai vãng ở không xa hồ nước thiên nhiên.

2046. Tôi đã ngắt hoa súng trắng mọc ở trong nước và đã dâng đến bậc Đại Ẩn Sĩ. Biết được ý định của tôi, bậc Đại Hiền Trí đã thọ nhận.

2047. Và sau khi đã dâng cúng vật thí ấy, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, tôi đã không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.

2048. Trước đây 1600 kiếp, tám vị thống lãnh dân chúng (cùng) tên Varuṇa này đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2049. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kumudadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kumudadāyaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị (có hoa) *bandhujīvaka*, vị có hoa màu nâu đỏ, (vị quét dọn) con đường đi, vị có hoa *kakkāru*, hoa *mandāra*, vị có hoa *kadamba*, vị có hoa *tiṇasūla*, vị có hoa *nāga*, hoa *punnāga*, vị có hoa *komuda*; (tổng cộng) có năm mươi sáu câu kệ đã được thuật lại.

Phẩm Bandhujīvaka là phẩm thứ mười sáu.

--ooOoo--

¹ *Punnāgapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *punnāga*.”

² *Kumudadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) hoa súng trắng (*kumuda*).”

XVII. SUPĀRICARIYAVAGGO

161. Supāricariyattherāpadānaṃ

2050. Padumo nāma nāmena dipadindo narāsabho,
pavanā abhinikkhamma dhammaṃ desesi cakkhumā.
2051. Yakkhānaṃ samayo āsi avidūre mahesino,
yena kiccena sampattā ajjhāpekkhimsu tāvade.
2052. Buddhassa giramaññāya amatassa ca¹ desanaṃ,
pasannacitto sumano appoṭhetvā² upaṭṭhahiṃ.³
2053. Suciṇṇassa phalaṃ passa⁴ upaṭṭhānassa satthuno,
tiṃsakappasahassesu duggatiṃ nupapajjahaṃ.
2054. Ūnatiṃse kappasate samalaṅkatanāmako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2055. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Supāricariyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Supāricariyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

162. Kaṇaverapupphiyattherāpadānaṃ

2056. Siddhattho nāma bhagavā lokajetṭho narāsabho,
purakkhato sāvakehi nagaraṃ paṭipajjatha.
2057. Rañño antepure āsiṃ gopako abhisammato,
pāsāde upaviṭṭhohaṃ addasaṃ lokanāyakaṃ.
2058. Kaṇaveraṃ gahetvāna bhikkhusaṅghe samokiriṃ,
buddhassa viṣuṃ katvāna tato bhiyyo samokiriṃ.
2059. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,⁵
duggatiṃ nābhijānāmi pupphapūjāyidaṃ⁶ phalaṃ.
2060. Sattāsītimhito kappe caturo āsuṃ mahiddhikā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
2061. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kaṇaverapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kaṇaverapupphiyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ amatassa va - Syā.

³ upaṭṭh' ahaṃ - PTS.

⁴ passaṃ - Syā.

² appoṭhetvā - Syā, PTS;

⁵ pupphamabhipūjayiṃ - Ma, PTS.

appoṭhetvāna - Se.

⁶ buddhapūjāyidaṃ - Ma, Syā.

XVII. PHẨM SUPĀRICARIYA:

161. Ký Sự về Trưởng Lão Supāricariya:

2050. Sau khi lìa khỏi khu rừng bao la, vị Chúa Tể của loài người, đấng Nhân Ngưu, bậc Hữu Nhân tên Paduma đã thuyết giảng Giáo Pháp.

2051. Đã có cuộc hội họp của các Dạ-xoa ở không xa bậc Đại Ấn Sĩ. Vì công việc ấy, các Dạ-xoa đã đi đến và ngay lập tức đã xem xét.

2052. Nhận biết lời nói của đức Phật và sự thuyết giảng về Bát Từ, với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã vỗ tay và đã phục vụ (Ngài).

2053. Quý vị hãy nhìn xem quả báu của việc phục vụ bậc Đạo Sư đã khéo được thực hành, tôi đã không đi đến khổ cảnh trong ba mươi ngàn kiếp.

2054. Trước đây hai ngàn chín trăm kiếp, (tôi đã là) vị tên Samalaṅkata, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2055. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Supāricariya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Supāricariya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

162. Ký Sự về Trưởng Lão Kaṇaverapupphiya:

2056. Đức Thế Tôn tên Siddhattha, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, dẫn đầu các vị Thinh Văn, đã bước đi ở trong thành phố.

2057. Tôi đã được vinh dự là người canh gác ở hậu cung của đức vua. Tôi đã đi đến gần tòa lâu đài và đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

2058. Tôi đã cầm lấy bông hoa *kaṇavera* và đã rải rắc ở Hội Chúng tỳ khưu. Tôi đã thực hiện nhiều lần ở đức Phật, sau đó đã rải rắc nhiều hơn nữa.

2059. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường bông hoa.

2060. Trước đây tám mươi bảy kiếp, bốn vị (cùng) tên Mahiddhika đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2061. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kaṇaverapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kaṇaverapupphiya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

¹ *Kaṇaverapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *kaṇavera*.”

163. Khajjakadāyakattherāpadānaṃ

2062. Tissassa kho¹ bhagavato pubbe phalamadāsahaṃ,
nālikerañca pādāsiṃ khajjakaṃ abhisammataṃ.

2063. Buddhassa tamahaṃ datvā tissassa tu mahesino,²
modāmahaṃ kāmakarī³ upapajjiṃ yadicchakaṃ.⁴

2064. Dvenavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

2065. Ito terasakappamhi rājā indasamo ahuṃ,⁵
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2066. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Khajjakadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Khajjakadāyakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

164. Desapūjakattherāpadānaṃ

2067. Atthadassī tu bhagavā lokajetṭho narāsabho,
abbhuggantvāna vehāsaṃ gacchate⁶ anilañjase.

2068. Yamhi dese ṭhito satthā abbhuggañchi mahāmuni,
tāhaṃ desaṃ apūjesiṃ pasanno sehi pāṇihi.

2069. Aṭṭhārase kappasate addasaṃ yaṃ mahāmuniṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi desapūjāyidaṃ phalaṃ.

2070. Ekādase kappasate gosujātanāmako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2071. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Desapūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Desapūjakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ tissassāhaṃ - PTS

² tissassa sumahesino - PTS.

³ kāmakāmī - Ma, Syā; kāmakarī - PTS.

⁴ yamicchakaṃ - Ma, PTS, Sī Mu.

⁵ ahu - Ma, Syā, Sī Mu; ahū - PTS.

⁶ gacchanto - Syā.

163. Ký Sự về Trưởng Lão Khajjakadāyaka:

2062. Trước đây, tôi quả nhiên đã có dâng cúng trái cây đến đức Thế Tôn Tissa. Và tôi đã dâng lên trái dừa được công nhận là vật ăn được.

2063. Sau khi tôi đã dâng cúng trái cây ấy đến đức Phật, bậc Đại Ấn Sĩ Tissa, tôi được vui mừng là người đã làm xong việc theo như dự tính, tôi đã được tái sanh theo như ước muốn.

2064. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

2065. Trước đây mười ba kiếp, tôi đã là đức vua Indasama, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2066. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Khajjakadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Khajjakadāyaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

164. Ký Sự về Trưởng Lão Desapūjaka:

2067. Còn về đức Thế Tôn Atthadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, Ngài bay lên bầu trời và di chuyển bằng đường không trung.

2068. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình cúng dường đến bất cứ khu vực nào mà đấng Đạo Sư, bậc Đại Hiền Trí, đã đi đến và đứng lại ở khu vực ấy.

2069. (Kể từ khi) tôi đã nhìn thấy bậc Đại Hiền Trí (trước đây) một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường khu vực (đức Phật đã đứng).

2070. (Trước đây) một ngàn một trăm kiếp, (tôi đã là) vị tên Gosujāta, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2071. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Desapūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Desapūjaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

¹ *Khajjakadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) vật thực để nhai (*khajjaka*).”

² *Desapūjaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) khoảnh đất, vùng đất (*desa*).”

165. Kaṇikāracchadaniyattherāpadānaṃ

2072. Vessabhū nāma sambuddho lokajettho narāsabho,
divāvihārāya muni ogāhittha¹ mahāvanaṃ.

2073. Kaṇikāraṃ ocinitvā chattaṃ katvāna buddhassa abhiropayaṃ.
pupphacchadanaṃ katvāna buddhassa abhiropayaṃ.

2074. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhiropayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

2075. Ito vīsatikappamhi soṇṇābhā aṭṭhakhattiyā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.

2076. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhame,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kaṇikāracchadaniyo² thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kaṇikāracchadaniyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

166. Sappidāyakattherāpadānaṃ

2077. Phusso nāmātha³ bhagavā āhutināṃ paṭiggaho,
gacchate vīthiyaṃ⁴ vīro nibbāpento mahājanaṃ.

2078. Anupubbena bhagavā āgacchi mama santikaṃ,
tatoḥ⁵ pattaṃ paggayha sappitelaṃ adāsahaṃ.

2079. Dvenavute ito kappe yaṃ sappimadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi sappidānassidaṃ phalaṃ.

2080. Chappaññāse ito kappe eko āsiṃ⁶ samodako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2081. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sappidāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sappidāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

167. Yūthikāpupphiyattherāpadānaṃ

2082. Candabhāgānadītīre anusotaṃ vajāmahaṃ,
sayambhuṃ addasaṃ tattha sālārājaṃ 'va phullitaṃ.⁷

2083. Pupphaṃ yūthikamādāya upagacchiṃ mahāmuniraṃ,
pasannacitto sumano buddhassa abhiropayaṃ.

¹ ogāhaya - Ma, Syā;
ogāhitvā - PTS.

² kaṇikārachattiyo - Ma.

³ nāmāsi - Ma, Syā.

⁴ vīthiyā - Syā, PTS.

⁵ tato taṃ - Ma.

⁶ āsi - Ma, Syā.

⁷ pupphitaṃ - PTS.

165. Ký Sự về Trưởng Lão Kaṇikāracchadaniya:

2072. Đấng Toàn Giác Vessabhū, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, bậc Hiền Trí đã đi sâu vào khu rừng lớn cho việc nghỉ ngơi giữa ngày.

2073. Khi ấy, tôi đã thu nhặt bông hoa *kaṇikāra* và đã làm chiếc lọng che. Sau khi thực hiện chiếc lọng che bằng bông hoa, tôi đã dâng lên đức Phật.

2074. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2075. Trước đây hai mươi kiếp, tám vị Sát-đế-ly (cùng) tên Soṇṇābha đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2076. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kaṇikāracchadaniya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kaṇikāracchadaniya là phần thứ năm.

--ooOoo--

166. Ký Sự về Trưởng Lão Sappidāyaka:

2077. Lúc bấy giờ, đức Thế Tôn tên Phussa, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đấng Anh Hùng, trong khi giúp cho đám đông dân chúng thành tựu Niết Bàn, Ngài (đã) đi ở trên đường.

2078. Theo tuần tự, đức Thế Tôn đã đi đến gần chỗ của tôi. Do đó, tôi đã nhận lấy bình bát và đã dâng cúng bơ lỏng và đậu ăn.

2079. Kể từ khi tôi đã dâng cúng bơ lỏng trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng bơ lỏng.

2080. Trước đây 56 kiếp, tôi đã là vị tên Samodaka độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2081. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sappidāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sappidāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

167. Ký Sự về Trưởng Lão Yūthikāpupphiya:

2082. Tôi (đã) di chuyển xuôi dòng ở bờ sông Candabhāgā. Tôi đã nhìn thấy đấng Tự Chủ ở tại nơi ấy tựa như cây *sālā* chúa đã được trở hoa.

2083. Tôi đã cầm lấy bông hoa *yūthika* và đã đi đến gần bậc Đại Hiền Trí. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng lên đức Phật.

¹ *Kaṇikāracchadaniya* nghĩa là “vị liên quan đến mái che (*chadana*) bằng bông hoa *kaṇikāra*.”

² *Sappidāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) bơ lỏng (*sappi*).”

2084. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,¹
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

2085. Sattasaṭṭhimh' ito kappe eko samuddharo² ahuṃ,³
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2086. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Yūthikapupphiyo⁴ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Yūthikapupphiyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

168. Dussadāyakattherāpadānaṃ

2087. Tivarāyaṃ pure ramme rājaputto ahaṃ⁵ tadā,
paṇṇākāraṃ labhitvāna upasantass' adāsahaṃ.

2088. Adhivāsesi bhagavā vatthaṃ hatthena āmasi,
siddhattho adhivāsetvā vehāsaṃ nabhamuggami.

2089. Buddhassa gacchamānassa dussā dhāvanti pacchato,
tatta cittaṃ pasādesuṃ⁶ buddho no aggapuggalo.

2090. Catunavute ito kappe yaṃ dussamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi dussadānassidaṃ phalaṃ.

2091. Sattasaṭṭhimh' ito kappe cakkavattī tadā ahuṃ,⁷
parisuddhoti nāmena manujindo mahabbalo.

2092. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Dussadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Dussadāyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

169. Samādapakattherāpadānaṃ

2093. Nagare bandhumatiyā⁸ mahāpūgagaṇo ahu,
tesāhaṃ pavaro āsiṃ mama baddhacarā⁹ ca te.

2094. Te sabbe sannipātetvā puññakamme samādayiṃ,
mālaṃ kassāma saṅghassa puññakkhettamanuttaraṃ.

2095. Sādhū'ti te paṭissutvā mama chandavasānugā,
niṭṭhāpesuṃ¹⁰ ca taṃ mālaṃ vipassissa adamhase.

¹ abhiropayim - Ma, Syā.

² sāmuddharo - Ma, Syā.

³ ahu - Syā, PTS.

⁴ yūthikapupphiyo - Ma, PTS;

yuthikapupphiyo - Syā.

⁵ rājaputtos' ahaṃ - Ma.

⁶ pasādesim - Ma, Syā, PTS.

⁷ ahu - Syā, PTS.

⁸ bandhumatiyā nagare - Syā;
bandhumatiyā naṅgare - PTS.

⁹ paṭṭhacarā - Syā; paddhacarā - PTS.

¹⁰ niṭṭhāpetvā - Ma, Syā, Sī Mu.

2084. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2085. Trước đây sáu mươi bảy kiếp, tôi đã là vị tên Samuddhara độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2086. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Yūthikāpupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Yūthikāpupphiya là phần thứ bảy.

--ooOoo--

168. Ký Sự về Trưởng Lão Dussadāyaka:

2087. Lúc bảy giờ, tôi đã là người con trai của đức vua ở thành phố Tivarā đáng yêu. Sau khi nhận được tặng phẩm, tôi đã dâng cúng đến bậc An Tịnh.

2088. Đức Thế Tôn đã chấp thuận và đã dùng bàn tay sờ vào tấm vải. Sau khi chấp thuận, (đức Phật) Siddhattha đã bay lên khoảng không ở bầu trời.

2089. Trong khi đức Phật đang đi, các tấm vải đã chạy theo phía sau của Ngài. Tại nơi ấy tôi đã làm cho tâm được tịnh tín; đức Phật là nhân vật cao cả của chúng ta.

2090. Kể từ khi tôi đã dâng cúng tấm vải trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng tấm vải.

2091. Trước đây sáu mươi bảy kiếp, khi ấy tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương, là vị chúa tể của loài người tên Parisuddha, có oai lực lớn lao.

2092. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Dussadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Dussadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

169. Ký Sự về Trưởng Lão Samādapaka:

2093. Ở tại thành phố Bandhumatī, đã có hội chúng cư sĩ đông đảo. Tôi đã là người ưu tú trong số họ, và họ là các cộng sự viên của tôi.

2094. Sau khi tụ tập tất cả bọn họ lại, tôi đã khuyến khích về công việc phước thiện: “*Chúng ta sẽ làm tràng hoa dâng đến Hội Chúng là Phước Điền tối thượng.*”

2095. Thuận theo mãnh lực của niềm ước muốn của tôi, họ đã đáp lại rằng: “*Tốt lắm,*” và họ đã hoàn tất tràng hoa ấy. (Tôi đã nói rằng): “*Chúng ta hãy dâng đến (đức Phật) Vipassī.*”

¹ Yūthikāpupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) yūthika.”

² Dussadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) tấm vải (*dussa*).”

2096. Ekanavute ito kappe yaṃ mālamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi māladānassidaṃ phalaṃ.

2097. Ekūnasatṭhikappamhi¹ eko āsi janādhipo,
ādeyyo² nāma nāmena cakkavattī mahabbalo.

2098. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Samādapako thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Samādapakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

170. Pañcaṅgulyattherāpadānaṃ

2099. Tisso nāmāsi bhagavā lokajetṭho³ narāsabho,
pavisantaṃ gandhakuṭiṃ vihārakusalaṃ munīṃ.

2100. Sugandhamālam⁴ādāya agamāsiṃ jinantikaṃ,
appasaddo 'va⁵ sambuddhe pañcaṅgulimadāsahaṃ.

2101. Dvenavute ito kappe yaṃ gandhamabhiropayīṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pañcaṅgulissidaṃ phalaṃ.

2102. Dvesattatimh' ito kappe rājā āsi⁶ sayampabho,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2103. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pañcaṅgulyo thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Pañcaṅgulyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Supāricāri kaṇaverī khajjako desapūjako,
kaṇikāro sappidado yūthiko dussadāyako,
mālo ca pañcaṅguliko catupaññāsa gāthakāti.

Supāricariyavaggo sattarasamo.

--ooOoo--

XVIII. KUMUDAVAGGO

171. Kumudamāliyattherāpadānaṃ

2104. Pabbate himavantamhi mahājātassaro ahu,
tathajo rakkhaso āsiṃ ghorarūpo mahabbalo.

2105. Kumudaṃ pupphate⁷ tattha cakkamattāni jāyare,
ocināmi ca taṃ⁸ pupphaṃ balino samitī⁹ tadā.

¹ ekūnasattatikappe - Ma.

⁴ sagandhamālyam - PTS.

⁶ āsiṃ - Ma, Syā.

² āvelo - Syā; āveyyo - PTS.

⁵ saddho ca - Syā; sādo va - PTS.

⁷ pupphitaṃ - Syā.

³ lokanātho - Syā.

⁸ cahaṃ - Syā.

⁹ balino samitiṃ - Ma; phalino samitaṃ - Syā.

2096. Kể từ khi tôi đã dâng cúng tràng hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng tràng hoa.

2097. Trước đây năm mươi chín kiếp, tôi đã là vị thống lãnh dân chúng độc nhất tên Ādeyya, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2098. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật. Đại đức trưởng lão Samādapaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Samādapaka là phân thứ chín.

--ooOoo--

170. Ký Sự về Trưởng Lão Pañcaṅguliya:

2099. Đức Thế Tôn tên Tissa đã là bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu. (Tôi đã nhìn thấy) bậc Hiền trí, vị thiện xảo về việc an trú (thiền quả), đang đi vào hương thất.

2100. Tôi đã cầm lấy tràng hoa có hương thơm ngào ngạt và đã đi đến gần đấng Chiến Thắng. Chính vì không làm ồn đến đấng Toàn Giác, tôi đã dâng cúng một nhúm năm ngón tay (bông hoa).

2101. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên hương thơm trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của một nhúm năm ngón tay (bông hoa).

2102. Trước đây bảy mươi hai kiếp, vị vua tên Sayampabha đã là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2103. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pañcaṅguliya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pañcaṅguliya là phân thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị có sự phục vụ tốt, vị có bông hoa *kaṇavera*, vị có vật ăn được, vị cúng dường khu vực, bông hoa *kaṇikāra*, vị dâng cúng bơ lỏng, bông hoa *yūthika*, vị dâng cúng tấm vải, tràng hoa, và một nhúm năm ngón tay; (tổng cộng) có năm mươi bốn câu kệ.

Phẩm Supāricariya là phẩm thứ mười bảy.

--ooOoo--

XVIII. PHẨM KUMUDA:

171. Ký Sự về Trưởng Lão Kumudamāliya:

2104. Ở núi Hi-mã-lạp đã có hồ nước thiên nhiên rộng lớn. Là loài quý sừ đã được sanh ra ở tại nơi ấy, tôi đã có dáng vẻ rừng rợn, có sức mạnh lớn lao.

2105. Bông súng trắng ở tại nơi ấy trở hoa. Chúng được sanh ra có kích thước bằng bánh xe. Tôi đã thu nhặt bông hoa ấy, và đã có sự gặp gỡ với bậc có Năng Lực vào lúc ấy.

¹ *Pañcaṅguliya* nghĩa là “vị liên quan đến 1 nhúm năm (*pañca*) ngón tay (*aṅgula*).”

2106. Atthadassī tu bhagavā dipadindo narāsabho,
pupphaṃ samocitaṃ¹ disvā āgacchi mama santikaṃ.²
2107. Upāgatañca sambuddhaṃ devadevaṃ narāsabhaṃ,
saṅgamma³ pupphaṃ paggayha buddhassa abhiropayaṃ.
2108. Yāvatā himavantantā⁴ parisā sā tadā ahu,⁵
tāvachchadana⁶sampanno agamāsi tathāgato.
2109. Aṭṭhārase kappasate yaṃ pupphamabhiropayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2110. Ito paṇṇarase kappe sattāhesuṃ janādhipā,
sahassarathanāmā te cakkavattī mahabbalā.
2111. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kumudamāliyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kumudamāliyattherassa apadānaṃ paṭhamam.

--ooOoo--

172. Nisseṇidāyakattherāpadānaṃ

2112. Koṇḍaññaṃ bhagavato lokajetṭhassa⁷ tādino,
ārohatthāya pāsādaṃ nisseṇi kārītā mayā.
2113. Tena cittappasādena anubhotvāna sampadā,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.
2114. Ekaṭṭimsamhi kappānaṃ sahasamhi tayo ahū,⁸
sambahulā nāma rājāno cakkavattī mahabbalā.
2115. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Nisseṇidāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Nisseṇidāyakattherassa apadānaṃ dutiyam.

--ooOoo--

173. Rattipupphiyattherāpadānaṃ

2116. Migaluddo pure āsiṃ araññe kānane ahaṃ,
vipassiṃ addasaṃ buddhaṃ devadevaṃ narāsabhaṃ.
2117. Rattikaṃ pupphitaṃ disvā kuṭajaṃ dharanīruhaṃ,
samūlaṃ paggahetvāna upanesiṃ mahesino.
2118. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphadānassidaṃ phalaṃ.

¹ saṅkocitaṃ - Ma, Syā, PTS.

² santike - Syā.

³ sabbañca - Ma, Syā, PTS.

⁴ himavantsamim - Syā;

himavantato - PTS.

⁵ yāva mālā tadā ahu - Syā;

yāva samantato ahū - PTS.

⁶ aggacchadanasampanno - PTS.

⁷ lokanāthassa - Syā.

⁸ ahuṃ - Ma; mahā - Syā; tadā - PTS.

2106. Về đức Thế Tôn Atthadassī, bậc Chúa Tế của loài người, đấng Nhân Ngưu, sau khi nhìn thấy bông hoa đã được gom lại, Ngài đã đi đến gần chỗ của tôi.

2107. Và khi bậc Toàn Giác, vị Trời của chư Thiên, đấng Nhân Ngưu đã đi đến gần, tôi đã gặp Ngài; tôi đã cầm lấy bông hoa và đã dâng lên đức Phật.

2108. Khi ấy, hội chúng ấy đã trải dài đến tận cùng núi Hi-mã-lạp. Đức Như Lai đã đi đến, có được đây đủ mái che cho toàn bộ hội chúng.

2109. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa (trước đây) một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2110. Trước đây mười lăm kiếp, bảy vị thống lãnh dân chúng (cùng) tên Sahassaratha ấy đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2111. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kumudamāliya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kumudamāliya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

172. Ký Sự về Trưởng Lão Nisṣeṇidāyaka:

2112. Tôi đã cho thực hiện cầu thang để bước lên tòa lầu đài của đức Thế Tôn Koṇḍañña, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.

2113. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, sau khi thọ hưởng sự thành đạt, tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

2114. (Trước đây) ba mươi một ngàn kiếp, ba vị vua (cùng) tên Sambahula đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2115. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nisṣeṇidāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nisṣeṇidāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

173. Ký Sự về Trưởng Lão Rattipupphiya:

2116. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ săn thú rừng ở trong khu rừng hoang rậm. Tôi đã nhìn thấy đức Phật Vipassī, vị Trời của chư Thiên, đấng Nhân Ngưu.

2117. Sau khi nhìn thấy giống cây *rattika* (nở hoa ban đêm) có chứa dược liệu đã được trở hoa, tôi đã thu hoạch bông hoa luôn cả cuống và đã dâng đến bậc Đại Ấn Sĩ.

2118. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng bông hoa.

¹ Kumudamāliya nghĩa là “vị liên quan đến tràng hoa (*māla*) kumuda.”

² Nisṣeṇidāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) cầu thang (*nisṣeṇi*).”

2119. Ito ca aṭṭhame kappe suppasannasanāmakō,
sattaratanasampanno rājāhosim¹ mahabbalo.

2120. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Rattipupphiyo² thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Rattipupphiyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

174. Udapānadāyakattherāpadānaṃ

2121. Vipassino bhagavato udapāno kato mayā,
piṇḍapātañca datvāna³ niyyātesim ahaṃ tadā.

2122. Ekanavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi udapānassidaṃ phalaṃ.

2123. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Udapānadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Udapānadāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

175. Sīhāsanadāyakattherāpadānaṃ

2124. Nibbute lokanāthamhi padumuttaranāyake,
pasannacitto sumano sīhāsanamadāsahaṃ.

2125. Pahūtagandhamālehi⁴ diṭṭhadhamme sukhāvahe,⁵
tatha pūjaṃ karitvāna⁶ nibbāyati bahujjano.

2126. Pasannacitto sumano vanditvā bodhimuttamaṃ,
kappānaṃ satasahassaṃ duggatiṃ nupapajjahaṃ.

2127. Paṇṇarasasahassamhi kappānaṃ aṭṭha āsu te,
siluccayasanāmā ca⁷ rājāno cakkavattino.

2128. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sīhāsanadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sīhāsanadāyakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

¹ cakkavatti - Syā; rājāhosi - PTS.

² rattiyapupphiyo - Syā.

³ gahetvāna - Syā;

daditvāna - PTS. ⁶ pūjañca katvāna - Ma.

⁴ bahūhi gandhamālehi - Ma, Syā;
pahūtagandhamallehi - PTS.

⁵ paralokasukhāvaho - Syā.

⁷ sanāmā va - PTS.

2119. Và trước đây vào kiếp thứ tám, tôi đã là đức vua tên Suppasanna, được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2120. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Rattipupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Rattipupphiya là phần thứ ba.

--ooOoo--

174. Ký Sự về Trưởng Lão Udapānadāyaka:

2121. Tôi đã thực hiện cái giếng dành cho đức Thế Tôn Vipassī. Và khi ấy, sau khi dâng cúng đồ ăn khát thực, tôi đã dâng (cái giếng) đến Ngài.

2122. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của cái giếng.

2123. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Udapānadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Udapānadāyaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

175. Ký Sự về Trưởng Lão Sīhāsanadāyaka:

2124. Khi bậc Lãnh Đạo Padumuttara, đấng Bảo Hộ Thế Gian đã Niết Bàn, với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng bảo tọa sư tử.

2125. Tại nơi ấy, sau khi thực hiện sự cúng dường với nhiều vật thơm và tràng hoa đến Ngài là nguồn đem lại sự an lạc trong thời hiện tại, nhiều người thành tựu Niết Bàn.

2126. Sau khi đánh lễ cội Bồ Đề tối thượng với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã không đi đến khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.

2127. (Trước đây) mười lăm ngàn kiếp, tám vị vua (cùng) tên Siluccaya ấy đã là các đấng Chuyển Luân Vương.

2128. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sīhāsanadāyaka³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sīhāsanadāyaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

¹ Rattipupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*māla*) nở vào ban đêm (*ratti*).”

² Udapānadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) cái giếng (*udapāna*).”

³ Sīhāsanadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) bảo tọa sư tử (*sīhāsana*).”

176. Maggadattikattherāpadānaṃ

2129. Anomadassī bhagavā dipadindo narāsabho,
diṭṭhadhammasukhatthāya abbhokāsamhi¹ caṅkami.
2130. Pasannacitto sumano vanditvā pupphamokiriṃ,
uddhate pāde pupphāni sīsamuddhani² tiṭṭhare.
2131. Viśakappasahasamhi ito pañca janā ahū,³
pupphacchadaniyā nāma cakkavattī mahabbalā.
2132. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Maggadattiko thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Maggadattikattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

177. Ekadīpiyattherāpadānaṃ

2133. Padumuttarassa munino salale bodhimuttame,
pasannacitto sumano ekadīpaṃ adāsahaṃ.
2134. Bhave nibbattamānamhi nibbatte puññasañcaye,
duggatiṃ nābhijānāmi dīpadānassidaṃ phalaṃ.
2135. Soḷasakappasahasas ito te⁴ caturo janā,
candābhā nāma nāmena cakkavattī mahabbalā.
2136. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekadīpiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekadīpiyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

(Navamaṃ bhāṇavāraṃ).

--ooOoo--

178. Maṇipūjakattherāpadānaṃ

2137. Orena himavantassa nadikā⁵ sampavattatha,
tassā cānupakhattamhi sayambhū vasate tadā.
2138. Maṇiṃ paggayha pallaṅkaṃ sādhuṇṇaṃ manoramaṃ,
pasannacitto sumano buddhassa abhiropayim.
2139. Catunavute ito kappe yaṃ maṇiṃ abhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2140. Ito ca dvādase kappe sataraṃsi sanāmakā,
aṭṭha te āsuṃ rājāno cakkavattī mahabbalā.
2141. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Maṇipūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Maṇipūjakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ ambhokāsamhi - PTS. ³ ahū - Ma, Syā, PTS. ⁴ sahasse 'to 'me - PTS.
² sobhaṃ muddhani - Ma, Syā, Sī Mu ; lāsaṃ muddhani - PTS. ⁵ nadekā - Se.

176. Ký Sự về Trưởng Lão Maggadattika:

2129. Đức Thế Tôn Anomadassī, bậc Chúa Tể của loài người, đấng Nhân Ngưu đã đi kinh hành ở ngoài trời nhằm sự thoải mái (cho cơ thể) trong thời hiện tại.

2130. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã đánh lễ và đã rải rắc bông hoa. Các bông hoa đã rơi ở bàn chân được giở lên và ở trên đỉnh đầu.

2131. Trước đây 20.000 kiếp, năm người (cùng) tên Pupphacchadaniya đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2132. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Maggadattika đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Maggadattika là phần thứ sáu.

--ooOoo--

177. Ký Sự về Trưởng Lão Ekadīpiya:

2133. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng một ngọn đèn ở cây *salala* là cội Bồ Đề tối thượng của bậc Hiền Trí Padumuttara.

2134. Trong khi (tôi) được sanh lên ở cõi hữu, sự tích lũy phước báu đã được sanh theo, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường ngọn đèn.

2135. Trước đây một ngàn sáu trăm kiếp, bốn người (cùng) tên Candābha ấy đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2136. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekadīpiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekadīpiya là phần thứ bảy.

(Tụng phẩm thứ chín).

--ooOoo--

178. Ký Sự về Trưởng Lão Maṇipūjaka:

2137. Có con sông nhỏ đã phát xuất từ phần bên dưới của núi Hi-mã-lạp. Và lúc bấy giờ, bậc Tự Chủ cư ngụ ở phần đất cạnh bờ sông ấy.

2138. Tôi đã cầm lấy chiếc ghế bành làm bằng ngọc ma-ni có màu sắc xinh xắn, đáng yêu. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng lên đức Phật.

2139. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên ngọc ma-ni trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2140. Và trước đây mười hai kiếp, tám vị vua (cùng) tên Sataraṃsi ấy đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2141. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Maṇipūjaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Maṇipūjaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ *Ekadīpiya* nghĩa là “vị liên quan đến một (*eka*) ngọn đèn (*dīpa*).”

179. Tikicchakattherāpadānaṃ

2142. Nagare bandhumatiyā vejjo āsiṃ susikkhito,
āturānaṃ sadukkhānaṃ mahājanasukhāvaho.¹
2143. Vyādhitam samaṇam disvā sīlavantaṃ mahājutim,
pasannacitto sumano bhesajjamadaḍḍim tadā.
2144. Arogo āsi teneva samaṇo saṃvutindriyo,
asoko nāma nāmena upaṭṭhāko vipassino.
2145. Ekanavute ito kappe yamosadhamadāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi bhesajjassa idaṃ phalaṃ.
2146. Ito ca aṭṭhame kappe sabbosadhasanāmakko,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2147. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tikicchako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Tikkicchakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

180. Saṅghupaṭṭhākattherāpadānaṃ

2148. Vessabhumhi bhagavati ahosārāmiko ahaṃ,
pasannacitto sumano upaṭṭhim saṅghamuttamaṃ.
2149. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi upaṭṭhānassidaṃ phalaṃ.
2150. Ito te sattame kappe sattevāsuṃ samodakā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
2151. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Saṅghupaṭṭhāko thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Saṅghupaṭṭhākattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Kumudo atha nissenī rattiko udapānado,
sīhāsani maggadado ekadīpī maṇippado,
tikicchako upaṭṭhāko ekūnapaññāsa gāthakāti.

Kumudavaggo aṭṭhārasamo.

--ooOoo--

¹ manussānaṃ sukhāvaho?

179. Ký Sự về Trưởng Lão Tikicchaka:

2142. Ở thành phố Bandhumatī, tôi đã là người thầy thuốc khéo được học tập, là nguồn đem lại sự an lạc cho những bệnh nhân có sự khổ đau.

2143. Sau khi nhìn thấy vị Sa-môn có giới hạnh, vô cùng sáng suốt, bị lâm bệnh. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng thuốc chữa bệnh.

2144. Chính nhờ thế, vị Sa-môn có giác quan thu thúc đã được lành bệnh. Người là vị hầu cận của (đức Phật) Vipassī, có tên là Asoka.

2145. Kể từ khi tôi đã dâng cúng phương thuốc trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của thuốc chữa bệnh.

2146. Và trước đây vào kiếp thứ tám, (tôi đã là) vị tên Sabbosadha, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2147. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tikicchaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tikicchaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

180. Ký Sự về Trưởng Lão Saṅghupaṭṭhāka:

2148. Vào thời kỳ đức Thế Tôn Vessabhū, tôi đã là người phụ việc tu viện. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã phục vụ Hội Chúng tối thượng.

2149. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc phục vụ.

2150. Trước đây vào kiếp thứ bảy, chính bảy vị (cùng tên) Samodaka ấy đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2151. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Saṅghupaṭṭhāka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Saṅghupaṭṭhāka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Bông súng trắng, rồi vị có cầu thang, giống cây nở hoa về đêm, vị dâng cúng giếng nước, vị có bảo tọa sư tử, vị rải rắc (bông hoa) ở con đường, vị có một ngọn đèn, vị dâng lên ngọc ma-ni, vị y sĩ, vị phục vụ; (tổng cộng) có bốn mươi chín câu kệ.

Phẩm Kumuda là phẩm thứ mười tám.

--ooOoo--

¹ Tikicchaka nghĩa là “vị thầy thuốc.”

² Saṅghupaṭṭhāka nghĩa là “vị phục vụ (upaṭṭhāka) Hội Chúng (saṅgha).”

XIX. KUṬAJAPUPPHIYAVAGGO

181. Kuṭajapupphiyattherāpadānaṃ

2152. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ sataraṃsiṃ 'va¹ uggataṃ,
disaṃ anuvilokentaṃ gacchantaṃ anilañjase.
2153. Kuṭajaṃ pupphitaṃ disvā saṃvitthatasamotthataṃ,²
rukkhato ocinitvāna phussassa abhiropayaṃ.
2154. Dvenavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2155. Ito sattarase kappe tayo āsiṃsu pupphitā,³
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
2156. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kuṭajapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kuṭajapupphiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

182. Bandhujīvakattherāpadānaṃ

2157. Siddhattho⁴ nāma sambuddho sayambhū sabbhi vaṇṇito,
samādhiṃ so samāpanno nisīdi pabbatantare.
2158. Jātassare gavesanto dakajaṃ pupphamuttamaṃ,
bandhujīvakapupphāni addasaṃ samanantaraṃ.
2159. Ubho hatthehi paggayha upagacchiṃ mahāmuniṃ,
pasannacitto sumano siddhatthassābhiropayaṃ.⁵
2160. Catunavute ito⁶ kappe yaṃ puppamabhiropayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphapūjāyidaṃ phalaṃ.
2161. Ito catuddase⁷ kappe eko āsiṃ⁸ janādhipo,
samuddakappo nāmena cakkavattī mahabbalo.
2162. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bandhujīvako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Bandhujīvakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ sataraṃsi 'va - Syā, PTS.

² saṃvitthakasamotthakaṃ - Syā;
haṃ vitthatasamotthataṃ - PTS.

³ āsuṃ supupphitā - Ma.

⁴ Sobhito - Syā.

⁵ sobhitassābhiropayaṃ - Syā.

⁶ catunnavutito - Ma.

⁷ cātuddase - Ma.

⁸ āsi - PTS.

XIX. PHÂM KUṬAJAPUPPHIYA:

181. Ký Sự về Trưởng Lão Kuṭajapupphiya:

2152. (Tôi đã nhìn thấy) đấng Toàn Giác có màu da vàng chói tợ như mặt trời đã mọc lên đang quan sát phương hướng trong lúc đang di chuyển ở không trung.

2153. Sau khi nhìn thấy cây *kuṭaja* đã được trở hoa, đã được phát tán ngang dọc, tôi đã ngắt lấy (bông hoa) từ trên cây và đã dâng lên (đức Phật) Phussa.

2154. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2155. Trước đây 17 kiếp, bảy vị (cùng tên) Pupphita đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2156. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kuṭajapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kuṭajapupphiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

182. Ký Sự về Trưởng Lão Bandhujīvaka:

2157. Đấng Toàn Giác, bậc Tự Chủ tên Siddhattha là vị đã được các bậc có đức hạnh ca ngợi. Được thành tựu về thiên định, Ngài đã ngồi ở trong vùng đồi núi.

2158. Trong khi tìm kiếm bông hoa tối thượng sanh trưởng ở trong nước tại hồ nước thiên nhiên, tôi đã nhìn thấy các bông hoa *bandhujīvaka* gần kề bên cạnh.

2159. Tôi đã nâng lên (các bông hoa) bằng cả hai tay và đã đi đến gần bậc Đại Hiền Trí. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng lên (đức Phật) Siddhattha.

2160. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường bông hoa.

2161. Trước đây 14 kiếp, tôi đã là người độc nhất thống lãnh dân chúng, là đấng Chuyển Luân Vương tên Samuddakappa có oai lực lớn lao.

2162. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bandhujīvaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bandhujīvaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

¹ *Kuṭajapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *kuṭaja*.”

² *Bandhujīvaka* nghĩa là “vị có bông hoa *bandhujīvaka*.”

183. Koṭumbariyattherāpadānaṃ

2163. Kaṇikāraṃ 'va jotantaṃ nisinnaṃ pabbatantare,
appameyyaṃ 'va udadhiṃ vitthataṃ¹ dharaṇiṃ yathā.
2164. Pūjitaṃ² devasaṅghena nisabhājāniyaṃ yathā,
haṭṭho haṭṭhena cittaṇa upagacchiṃ naruttamaṃ.
2165. Sattapupphāni paggayha koṭumbarasamākulaṃ,³
buddhassa abhiropesiṃ sikhino lokabandhuno.
2166. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,⁴
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2167. Ito vīsaticappamhi mahānelasanāmako,
eko āsiṃ⁵ mahātejo cakkavattī mahabbalo.
2168. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Koṭumbariyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Koṭumbariyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

184. Pañcahatthiyattherāpadānaṃ

2169. Tisso nāmāsi bhagavā lokajetṭho narāsabho,
purakkhato sāvakehi rathiyaṃ paṭipajjatha.
2170. Pañca uppalahatthā ca caturō ṭhapitā⁶ mayā,
āhutiṃ dātukāmohaṃ paggaṇhiṃ⁷ vatasiddhiyā.⁸
2171. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ gacchantaṃ antarāpaṇe,
buddharaṃsyābhiphuṭṭhomhi⁹ pūjesiṃ dipaduttamaṃ.
2172. Dvenavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2173. Ito terasakappamhi pañcāsūsabha¹⁰sammataṃ,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
2174. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pañcahatthiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pañcahatthiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ uddhataṃ - Syā, PTS. ⁷ puttomhi - Syā; mūgo'mhi - PTS. ⁸ hitasiddhiyā - Syā.

² puretaṃ - Syā; paretam - PTS.

³ koṭumbaram samākulaṃ - Syā.

⁴ abhiropayaṃ - Ma, Syā.

⁵ āsi - Ma.

⁶ caturā ṭhapitā - Ma; catu oṭṭhapitā - Syā; catur'oṭṭhapitā - PTS.

183. Ký Sự về Trưởng Lão Koṭumbariya:

2163. (Tôi đã nhìn thấy đức Phật Sikhī) ngồi ở trong vùng đồi núi tựa như cây *kaṇikāra* đang cháy sáng, tựa như biển cả không thể đo lường, giống như là quả địa cầu bao la.

2164. Tương tựa như loài bò mộng thuần chủng, Ngài được tôn vinh bởi hội chúng chư Thiên. Tôi đã trở nên mừng rỡ, với tâm mừng rỡ, tôi đã đi đến gần bậc Tối Thượng Nhân.

2165. Sau khi lấy ra bảy bông hoa đã được che phủ bằng tấm vải mịn, tôi đã dâng lên đức Phật Sikhī, đấng quyến thuộc của thế gian.

2166. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2167. Trước đây hai mươi kiếp, tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương độc nhất với tên là Mahānela, có quyền uy vĩ đại, có oai lực lớn lao.

2168. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Koṭumbariya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Koṭumbariya là phần thứ ba.

--ooOoo--

184. Ký Sự về Trưởng Lão Pañcahatthiya:

2169. Đức Thế Tôn tên Tissa, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, đã bước đi ở trên đường lộ, được tháp tùng bởi các vị Thánh Văn.

2170. Năm bó hoa sen và bốn bó nữa đã được tôi cất giữ. Có ý định dâng vật hiến cúng nhằm thành tựu công đức, tôi đã cầm (các bông hoa) lên.

2171. Trong lúc bậc Toàn Giác, đấng Tối Thượng Nhân, bậc có màu da vàng chói, đang đi ở khu phố chợ, được chiếu rọi bởi ánh hào quang của đức Phật, tôi đã cúng dường (bông hoa) đến Ngài

2172. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2173. Trước đây mười ba kiếp, năm vị được gọi tên là Usabha đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2174. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pañcahatthiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pañcahatthiya là phần thứ tư.

--ooOoo--

¹ *Koṭumbariya* nghĩa là “vị liên quan đến tấm vải mịn *koṭumbara*.”

² *Pañcahatthiya* nghĩa là “vị liên quan đến năm (*pañca*) bó (*hattha*) hoa.”

185. Isimuggadāyakattherāpadānaṃ

2175. Udentam sataramsim 'va sitaramsim 'va¹ bhānumam,
kakudham vilasantam 'va padumuttaranāyakam.
2176. Isimuggāni piṃsetvā² madhukhudde anīlake,
pāsāde 'va³ thito santo adāsim lokabandhuno.
2177. Aṭṭhasatasahasāni ahesum buddhasāvakā,
sabbesam pattapūram tam⁴ tato cāpi bahuttaram.⁵
2178. Tena cittappasādena sukkamūlena codito,
kappānam satasahasasam duggatiṃ nupapajjaham.
2179. Cattārisamhi⁶ sahasse kappānam aṭṭhatimsa te,
isimuggasanāmā te⁷ cakkavattī mahabbalā.
2180. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Ittham sudam āyasmā Isimuggadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Isimuggadāyakattherassa apadānaṃ pañcamam.

--ooOoo--

186. Bodhi-upaṭṭhākattherāpadānaṃ

2181. Nagare rammavatiyā āsim murajavādako,⁸
niccupaṭṭhānayatutto 'mhi gatoḥam bodhimuttamam.
2182. Sāyam pātam upaṭṭhitvā sukkamūlena codito,
aṭṭhārasakappasate duggatiṃ nupapajjaham.
2183. Pañcadase⁹ kappasate ito āsim¹⁰ janādhipo,
murajo¹¹ nāma nāmena cakkavattī mahabbalo.
2184. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Ittham sudam āyasmā Bodhi-upaṭṭhāko¹² thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Bodhi-upaṭṭhākattherassa apadānaṃ chaṭṭham.

--ooOoo--

187. Ekacintikattherāpadānaṃ

2185. Yadā devo devakāyā cavate āyusaṅkhayā,
tayo saddā niccharanti devānaṃ anumodataṃ.
2186. Ito bho sugatiṃ gaccha manussānaṃ saavyataṃ,
manussabhūto saddhamme labha saddhamanuttaram.

¹ pīaramsimva - Ma; pīaramsīva - Syā. ⁵ vāpi bahūtaram - Syā.
² isimuggāni pīsitvā - Ma; ⁶ cattālisamhi - Ma; cattālisamhi - Syā.
itimuggam nimantetvā - Syā; ⁷ mahisamantanāmā - Syā, PTS.
isimuggā nisandhetvā - PTS. ⁸ muraja-nāmako - PTS. ⁹ pañcarase - Ma.
³ pāsādepi - Syā. ¹⁰ ito hosim - Syā; rājāhosim - PTS.
⁴ pattapūrentam - Ma, PTS. ¹¹ damatho - Syā, PTS. ¹² upaṭṭhāyako - Syā, PTS.

185. Ký Sự về Trưởng Lão Isimuggadāyaka:

2175. (Tôi đã nhìn thấy) đấng Lãnh Đạo Thế Gian tựa như mặt trời đang mọc lên, tựa như mặt trời có tia sáng màu trắng, tựa như cây *kakudha* đang chói sáng.

2176. Tôi đã nghiền các hạt đậu tây ở trong mật viên tinh khiết. Trong khi đứng ở ngay tại tòa lâu đài, tôi đã dâng cúng đến đấng quyền thuộc của thế gian

2177. Đã hiện diện tám trăm ngàn vị Thịnh Văn của đức Phật. Món ấy dầu được tràn đầy bình bát của tất cả các vị, mà vẫn còn nhiều hơn thế nữa.

2178. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, tôi đã không bị đọa vào khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.

2179. Trong bốn mươi ngàn kiếp, ba mươi tám người ấy có (cùng) tên là Isimugga, họ đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2180. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Isimuggadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Isimuggadāyaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

186. Ký Sự về Trưởng Lão Bodhi-upatthāka:

2181. Tôi đã là người sử dụng chiếc trống con ở thành phố Rammavati. Thường xuyên bận rộn với công việc phục vụ, tôi đã đi đến cội Bồ Đề tối thượng.

2182. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, tôi đã phục vụ sáng chiều, tôi đã không bị đọa vào khổ cảnh trong một ngàn tám trăm kiếp.

2183. Trước đây một ngàn năm trăm kiếp, tôi đã là vị thống lãnh dân chúng tên Muraja, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2184. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bodhi-upatthāka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bodhi-upatthāka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

187. Ký Sự về Trưởng Lão Ekacintika:

2185. Khi vị Thiên nhân mệnh chung từ tập thể chư Thiên do sự chấm dứt của tuổi thọ, chư Thiên đang tùy hỷ thường thốt lên ba lời nói rằng:

2186. “*Này bạn, từ nơi đây bạn hãy đi đến nhàn cảnh có sự cộng trú với loài người. Có bản thể nhân loại, bạn hãy đạt được niềm tin tối thượng vào Chánh Pháp.*”

¹ *Isimuggadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) đậu tây (*isimugga*).”

² *Bodhi-upatthāka* nghĩa là “vị phục vụ (*upatthāka*) cội cây Bồ Đề (*bodhi*).”

2187. Sā te saddhāniviṭṭhassa¹ mūlajātā patitṭhitā,
yāvajīvaṃ asaṃhīrā saddhamme suppedite.
2188. Kāyena kusalaṃ katvā vācāya kusalaṃ bahuṃ,
manasā kusalaṃ katvā avyāpajjhaṃ² nirūpadhiṃ.
2189. Tato opadhikaṃ puññaṃ katvā dānena taṃ bahuṃ,
aññepi macce saddhamme brahmacariye nivesaya.
2190. Imāya anukampāya devā devaṃ yadā vidū,³
cavantaṃ anumodanti ehi devapuraṃ puna.⁴
2191. Saṃvego me⁵ tadā āsi⁶ devasaṅghe samāgate,
kaṃ su nāma ahaṃ yoniṃ gamissāmi ito cuto.
2192. Mama saṃvegamaññāya samaṇo bhāvitindriyo,
mamuddharitukāmo so āgacchi mama santikaṃ.
2193. Sumano nāma nāmena padumuttarasāvako,
atthadhammānusāsivā saṃvejesi mamaṃ tadā.
2194. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā buddhe cittaṃ pasādayiṃ,
taṃ dhīramabhivādetvā tattha kālakato ahaṃ.
2195. Upapajjiṃ sa⁷ tattheva sukkamūlena codito,
kappānaṃ satasahassaṃ duggatiṃ nupapajjahaṃ.
2196. Paṭisambhidā catasso ca – pe – kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekacintiko thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekacintikattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

188. Tikaṇṇipupphiyattherāpadānaṃ

2197. Devabhūto ahaṃ santo accharāhi purakkhato,
pubbakammaṃ saritvāna buddhaseṭṭhamanussariṃ.
2198. Tikaṇṇipupphaṃ paggayha sakaṃ cittaṃ padāsiya,⁸
buddhamhi abhiropesiṃ vipassimhi narāsabhe.
2199. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayim,⁹
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2200. Tesattatimhito kappe caturāsuṃ ramuttamā,¹⁰
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
2201. Paṭisambhidā catasso ca – pe – kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tikaṇṇipupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tikaṇṇipupphiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ nivitṭhāssa - Syā; nivitṭhāya - PTS. ⁶ āsiṃ - Syā, PTS. ⁷ upapajjissaṃ - PTS.
² avyāpajjhaṃ - Ma; abyāpajjhaṃ - Syā. ⁸ pasādayiṃ - Ma, Syā, PTS.
³ devadevaṃ yathāvidū - Syā, PTS. ⁹ abhipūjayim - Ma.
⁴ ehi deva punappunaṃ - Ma, Syā, PTS. ¹⁰ caturāsuṃ ramuttamā - Syā;
⁵ saṃviggohaṃ - Syā; saṃviggo 'mhi - PTS. catur āsuṃ naruttamā - PTS.

2187. Mong rằng niềm tin ấy của bạn được tạo lập, được sanh khởi cội rễ, được vững vàng trong Chánh Pháp đã khéo được công bố, và không bị dao động cho đến hết cuộc đời.”

2188. “Bạn hãy làm việc thiện bằng thân, nhiều việc thiện bằng khẩu. Bạn hãy làm việc thiện bằng ý, (là việc) không có khổ đau, không có mầm tái sanh.

2189. Sau đó, hãy làm nhiều việc phước còn có mầm tái sanh ấy bằng sự bố thí. Bạn cũng nên hướng dẫn những người bạn khác vào Chánh Pháp, vào Phạm hạnh.”

2190. Do lòng thương tưởng này, khi biết vị Thiên nhân đang mệnh chung, chư Thiên thường nói lời tùy hỷ rằng: “Hãy trở lại thành phố chư Thiên lần nữa.”

2191. Khi ấy, lúc hội chúng chư Thiên đã hội tụ lại, đã có sự dao động ở tôi rằng: “Bị mệnh chung từ nơi này, ta sẽ đi đến sanh chủng nào?”

2192. Sau khi biết được sự dao động của tôi, vị Sa-môn có các giác quan đã được tu tập ấy, với ý muốn tiếp độ tôi, nên đã đi đến gặp tôi.

2193. Vị Thinh Văn của (đức Phật) Padumuttara tên là Sumana. Khi ấy, vị ấy đã chỉ dạy ý nghĩa và Giáo Pháp, và đã làm cho tôi chấn động.

2194. Sau khi lắng nghe lời nói của vị ấy, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín ở đức Phật. Sau khi đánh lễ bậc trí tuệ ấy, tôi đã qua đời ở tại nơi ấy.

2195. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, tôi đã được sanh ra ở chính tại nơi ấy, tôi đã không bị đọa vào khổ cảnh trong 100.000 kiếp.

2196. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekacintika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekacintika là phần thứ bảy.

--ooOoo--

188. Ký Sự về Trưởng Lão Tikaṇṇipupphiya:

2197. Trong khi là vị Thiên nhân, tôi đã được các tiên nữ trọng vọng. Tôi đã nhớ lại nghiệp quá khứ, tôi đã nhớ đến đức Phật tối thượng.

2198. Sau khi lấy ra bông hoa *tikaṇṇi*, tôi đã làm cho tâm của chính mình được tịnh tín và đã dâng lên đức Phật Vipassī, đấng Nhân Ngưu.

2199. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2200. Trước đây 73 kiếp, bốn vị (cùng) tên Ramuttama đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2201. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tikaṇṇipupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tikaṇṇipupphiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ Ekacintika nghĩa là “vị có một lần (*eka*) suy nghĩ (*cintika*).”

² Tikaṇṇipupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *tikaṇṇi*.”

189. Ekacāriyattherāpadānaṃ

2202. Tāvatiṃsesu devesu mahāghoso tadā ahu,
buddho ca loke nibbāti mayamaṃ camha sarāgino.
2203. Tesamaṃ saṃvegajātānaṃ sokasallasamaṅginaṃ,
sabalena upatthaddho agamaṃ buddhasantikaṃ.¹
2204. Mandāraṃ gahetvāna saṅghitaṃ² abhinimmitaṃ,
parinibbāṇakālamhi³ buddhassa abhiropayaṃ.
2205. Sabbe devānumodiṃsu accharāyo ca me tadā,
kappānaṃ satasahassaṃ duggatiṃ nupapajjahaṃ.
2206. Saṅghikappasahassamhi ito soḷasa te janā,
mahāmallaṃjanā nāma cakkavattī mahabbalā.
2207. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekacāriyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekacāriyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

190. Tivaṇṭipupphiyattherāpadānaṃ

2208. Abhibhūto panijjhanti⁴ sabbe saṅgama te mamaṃ,
tesamaṃ nijjhāyamānānaṃ pariḷāho ajāyatha.
2209. Sunando nāma nāmena buddhassa sāvako tadā,
dhammadassissa munino āgacchi mama santike.
2210. Ye me baddhacarā āsumaṃ te me pupphaṃ adumaṃ tadā,
tāhaṃ pupphaṃ gahetvāna sāvake abhiropayaṃ.
2211. Sohaṃ kālakato tattha punāpi upapajjahaṃ,
aṭṭhārase kappasate vinipātaṃ na gacchahaṃ.
2212. Teraseto kappasate aṭṭhāsumaṃ dhūmaketuno,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
2213. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tivaṇṭipupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tivaṇṭipupphiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Kuṭajo bandhujīvī ca koṭumbarikahatthiyo,
isimuggo ca bodhī ca ekacintī tikaṇṇiko,
ekacārī tivaṇṭī ca gāthā dvāsaṭṭhi kittitā.

Kuṭajapupphiyavaggo ekūnavīsatiṃ.

--ooOoo--

¹ santike - Syā, PTS.² saṅgīti - Ma; saṅgitaṃ - Syā.³ parinibbutakālamhi - Ma.⁴ abhibhūtaṃ panijjhanti - Ma;

abhibhumaṃ theramaṃ panijjhāma - Syā;

abhibhumaṃ vopanijjhanti - PTS.

189. Ký Sự về Trưởng Lão Ekacāriya:

2202. Lúc bấy giờ, đã xảy âm thanh âm ã ở chư Thiên ở cõi trời Đạo Lợi rằng: “Đức Phật Niết Bàn ở thế gian, và chúng ta vẫn còn tham ái.”

2203. Chư Thiên ấy đã bị khơi dậy bởi nỗi niềm chán động, đã bị chiếm hữu bởi mũi tên sâu muộn. Được hỗ trợ bằng năng lực của chính mình, tôi đã đi đến gần bên đức Phật.

2204. Tôi đã cầm lấy bông hoa *mandāra* mềm mại đã được hóa hiện ra, tôi đã dâng lên đức Phật vào thời điểm viên tịch Niết Bàn.

2205. Khi ấy, tất cả chư Thiên và các tiên nữ đã tùy hỷ với tôi. Tôi đã không bị dọa vào khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.

2206. Trước đây sáu mươi ngàn kiếp, mười sáu người (cùng) tên Mahā-mallajana ấy đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2207. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekacāriya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekacāriya là phần thứ chín.

--ooOoo--

190. Ký Sự về Trưởng Lão Tivaṇṭipupphiya:

2208. Bị (phiền não) chế ngự, tất cả các vị ấy đã cùng nhau đi đến gặp tôi và tham thiền. Trong khi các vị ấy đang tham thiền, họ đã có sự bức bối khởi lên.

2209. Lúc bấy giờ, vị có tên Sunanda, Thịnh Văn của đức Phật bậc Hiền Trí Dhammadassī, đã đi đến gặp tôi.

2210. Khi ấy, những người nào đã có sự sinh hoạt gắn bó với tôi, những người ấy đã dâng cúng bông hoa đến tôi. Tôi đã cầm lấy bông hoa ấy và đã dâng lên vị Thịnh Văn.

2211. Tôi đây đã qua đời và cũng đã tái sanh ở tại nơi ấy lần nữa. Tôi đã không đi đến đọa xứ trong một ngàn tám trăm kiếp.

2212. Trước đây 1300 kiếp, tám vị (cùng) tên Dhūmaketu đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2213. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tivaṇṭipupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tivaṇṭipupphiya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Bông hoa *kuṭaja*, vị có bông hoa *bandhujīva*, bông hoa *koṭumbara*, bó bông hoa, hạt đậu tây, cội Bồ Đề, vị có một lần suy nghĩ, vị có bông hoa *tikaṇṇi*, vị có một lần hành xử, bông hoa *tivaṇṭi*; (tổng cộng) có sáu mươi hai câu kệ đã được thuật lại.

Phẩm Kuṭajapupphiya là phẩm thứ mười chín.

--ooOoo--

¹ *Ekacāriya* nghĩa là “vị có một lần (*eka*) hành xử (*cāriya*).”

² *Tivaṇṭipupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *tivaṇṭi*.”

XX. TAMĀLAPUPPHIYAVAGGO

191. Tamālapupphiyattherāpadānaṃ

2214. Cullāsītisahassāni thambhā sovaṇṇamayā¹ ahu,
devalatṭhipaṭibhāgaṃ vimānaṃ me sunimmitaṃ.
2215. Tamālapupphaṃ paggayha vippasannena cetasā,
buddhassa abhiropesiṃ² sikhino lokabandhuno.
2216. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2217. Ito vīsatiṃ kappe candatittoti ekako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2218. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tamālapupphiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Tamālapupphiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

192. Tiṇasantharadāyakattherāpadānaṃ

2219. Yaṃ dāyavāsiko³ isi tiṇaṃ lāyati⁴ satthuno,
sabbe padakkhiṇāvattā⁵ puthavyā⁶ nipatiṃsu te.
2220. Tamahaṃ tiṇamādāya santhariṃ dharaṇuttame,
tiṇeva⁷ tālapattāni āharitvānahaṃ tadā.
2221. Tiṇena⁸ chadanaṃ katvā siddhatthassa adāsahaṃ,
sattāhaṃ dhārayuṃ tassa⁹ satthuno devamānusā.
2222. Catunavute ito kappe yaṃ tiṇaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi tiṇadānassidaṃ phalaṃ.
2223. Pañcasatṭhimhito kappe cattārosuṃ mahaddhanā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
2224. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tiṇasantharadāyako¹⁰ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tiṇasantharadāyakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ thambho sovaṇṇamayo - Syā, PTS.

² abhiropayim - Ma, Syā. ⁷ tiṇe ca - PTS.

³ yadā vanavāsī - Ma; yadā vanavāsiko - Syā;
yaṃ dāyavāsiko - PTS.

⁴ lāyāmi - Syā.

⁵ sabbe padakkhiṇāvattā - Ma.

⁶ pathabyā - Ma; pathavyā - Syā.

⁸ tidaṇḍe - Syā; taṃ tiṇaṃ - PTS.

⁹ tassa - Ma; tattha - Syā, PTS.

¹⁰ tiṇasanthāraka - Ma.

XX. PHÂM TAMĀLAPUPPHIYA:

191. Ký Sự về Trưởng Lão Tamālapupphiya:

2214. Tòa lâu đài với tám mươi bốn ngàn cột trụ làm bằng vàng đã khéo được hóa hiện ra cho tôi, tựa như (phép màu do) cây như ý của chư Thiên.

2215. Với tâm ý trong sạch, tôi đã cầm lấy bông hoa *tamāla* và đã dâng lên đức Phật Sikhī là đấng quyển thuộc của thế gian.

2216. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2217. Trước đây hai mươi kiếp, chỉ một mình (tôi) có tên Candatitta, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2218. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tamālapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tamālapupphiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

192. Ký Sự về Trưởng Lão Tīṇasantharadāyaka:

2219. Cỏ mà vị ẩn sĩ sống ở trong rừng (đã) cắt cho bậc Đạo Sư, tất cả cỏ ấy đã ngã xuống ở trên mặt đất, nghiêng về phía phải.

2220. Khi ấy, tôi đã cầm lấy cỏ ấy và đã trải ra ở phần cao nhất của mặt đất. Và tôi đã mang lại chi ba lá cây thốt nốt.

2221. Sau khi làm mái che bằng cỏ, tôi đã dâng cúng đến (đức Phật) Siddhattha. Chư Thiên và nhân loại đã duy trì (mái che) cho bậc Đạo Sư ấy trong bảy ngày.

2222. Kể từ khi tôi đã dâng cúng cỏ trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng cỏ.

2223. Trước đây sáu mươi lăm kiếp, bốn vị (cùng) tên Mahaddhana đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2224. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tīṇasantharadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tīṇasantharadāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

¹ *Tamālapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *tamāla*.”

² *Tīṇasantharadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) tẩm thắm (*santhara*) bằng cỏ (*tīṇa*).”

193. Khaṇḍaphulliyattherāpadānaṃ

2225. Phussassa kho bhagavato thūpo āsi mahāvane,
kuñjarehi tadā bhinno parūḷhapādapo¹ tahiṃ.
2226. Visamañca samaṃ katvā sudhāpiṇḍaṃ adāsahaṃ,
tilokagaruno tassa guṇehi paritosito.
2227. Dvenavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi sudhāpiṇḍassidaṃ phalaṃ.
2228. Sattasattatikappamhi jitasen' āsuṃ soḷasa,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
2229. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Khaṇḍaphulliyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Khaṇḍaphulliyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

194. Asokapūjakattherāpadānaṃ

2230. Tīvarāyaṃ² pure ramme rājuyyānamahū³ tadā,
uyyānapālo tatthāsiṃ rañño baddhacaro ahaṃ.
2231. Padumo nāma nāmena sayambhū sappabho⁴ ahu,
nisinnaṃ puṇḍarīkamhi chāyā na jahi taṃ munīṃ.
2232. Asokaṃ pupphitaṃ disvā piṇḍibhāraṃ sudassanaṃ,
buddhassa abhiropesiṃ jalajuttamanāmino.
2233. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2234. Sattatiṃsamhito⁵ kappe soḷasa aruṇañjahā,⁶
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
2235. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Asokapūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Asokapūjakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ parūḷho pādapo - Ma; samrūḷhapādapo - Syā; samrūḷho pādapo - PTS, Se.

² tīvarāyaṃ - Ma, PTS; tipurāyaṃ - Syā.

⁴ sappato - Syā.

³ ahu - Ma, Syā, PTS. ⁵ sattatimhi ito - Syā, PTS.

⁶ aruṇañjahā - Ma, Syā.

193. Ký Sự về Trưởng Lão Khaṇḍaphulliya:

2225. Lúc bấy giờ, ngôi bảo tháp của đức Thế Tôn Phussa ở trong khu rừng bao la đã bị phá sập bởi các con voi, có cây cối đã mọc lên ở nơi ấy.

2226. Được vui lòng với các đức hạnh của bậc Thầy của tam giới ấy, tôi đã san bằng chỗ lồi lõm và đã dâng cúng khối vôi bột.

2227. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của khối vôi bột.

2228. (Trước đây) bảy mươi bảy kiếp, mười sáu vị (cùng) tên Jitasena đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2229. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Khaṇḍaphulliya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Khaṇḍaphulliya là phần thứ ba.

--ooOoo--

194. Ký Sự về Trưởng Lão Asokapūjaka:

2230. Lúc bấy giờ, ở thành phố Tivarā đáng yêu đã có khu vườn thượng uyển. Ở tại nơi ấy, tôi đã là người giữ vườn, có sự sinh hoạt gắn bó với đức vua.

2231. Đấng Tụ Chủ tên Paduma đã là vị có hào quang. Khi bậc Hiền Trí ấy ngồi ở nơi cây sen trắng, bóng râm đã không rời khỏi Ngài.

2232. Sau khi nhìn thấy cây *asoka* đã được trở hoa, nặng trĩu từng chùm, có dáng nhìn xinh đẹp, tôi đã dâng lên đức Phật có tên là Padumuttara.

2233. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2234. Trước đây ba mươi bảy kiếp, mười sáu vị (cùng tên) Aruṇañjaha đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2235. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Asokapūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Asokapūjaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

¹ *Asokapūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) bông hoa *asoka*.”

195. Aṅkolakattherāpadānaṃ

2236. Aṅkolaṃ pupphitaṃ disvā mālāvaram sakosakaṃ,¹
ocinitvāna taṃ pupphaṃ agamaṃ buddhasantikaṃ.²
2237. Siddhattho tamhi samaye paṭilīno³ mahāmuni,
muhuttaṃ patimānetvā guhāyaṃ pupphamokiriṃ.
2238. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ⁴ phalaṃ.
2239. Chattimsamhi ito kappe ās' eko devagajjito,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2240. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Aṅkolako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Aṅkolakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

196. Kisalayapūjakattherāpadānaṃ

2241. Nagare dvāravatīyā mālāvaccho mamaṃ ahu,
udapāno ca tattheva pādapānaṃ virohano.
2242. Sabalena upatthaddho siddhattho aparājito,
mamānukampamāno so gacchate anilañjase.
2243. Aññaṃ kiñci na passāmi pūjāyoggaṃ mahesino,
asokapallavaṃ disvā ākāse ukkhipiṃ ahaṃ.
2244. Buddhassa te kisalayā gacchato yanti pacchato,
sohaṃ disvāna taṃ iddhiṃ⁵ aho buddhassuḷāratā.⁶
2245. Catunavute ito kappe pallavaṃ abhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2246. Sattavāse⁷ ito kappe eko ekassaro⁸ ahu,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2247. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kisalayapūjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tisalayapūjakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

¹ mālāvarasamogataṃ - Syā; māsāsārasamotataṃ - PTS.

² santike - Syā, PTS. ⁵ tāhaṃ disvāna saṃvijjiṃ - Ma, Syā.

³ paṭilīno - Ma. ⁶ aho buddhassa pūjakā - PTS. ⁷ sattatimse - Ma.

⁴ pupphadānassidaṃ phalaṃ - Ma. ⁸ ekissaro - Ma, Syā.

195. Ký Sự về Trưởng Lão Āṅkolaka:

2236. Sau khi nhìn thấy cây *āṅkola* với chùm hoa cao quý có lớp vỏ bọc đã được trở hoa, tôi đã hái xuống bông hoa ấy và đã đi đến gặp đức Phật.

2237. Vào thời điểm ấy, bậc Đại Hiền Trí Siddhattha có sự ẩn cư. Sau khi bày tỏ sự tôn kính trong chốc lát, tôi đã rải rắc bông hoa ở nơi hang động.

2238. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2239. Trước đây ba mươi sáu kiếp, (tôi đã là) vị Devagajjita độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2240. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Āṅkolaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Āṅkolaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

196. Ký Sự về Trưởng Lão Kisalayapūjaka:

2241. Tôi đã có một vườn hoa ở thành phố Dvāravatī. Và có giếng nước ở ngay tại nơi ấy là nguồn cung cấp (nước) cho các loài thực vật.

2242. Có lòng thương tưởng đến tôi, vị Siddhattha không bị đánh bại ấy, được hỗ trợ bằng năng lực của chính mình, đi đến ở trên không trung.

2243. Tôi không nhìn thấy bất cứ vật nào khác đáng để cúng dường đến bậc Đại Ẩn Sĩ. Sau khi nhìn thấy chồi non của cây *asoka*, tôi đã thả (chồi non ấy) lên không trung.

2244. Trong khi đức Phật đang di chuyển, các chồi non ấy đi theo phía sau của Ngài. Tôi đây sau khi đã nhìn thấy thần thông ấy (đã tán dương rằng): “*Ôi tính chất cao thượng của đức Phật!*”

2245. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên chồi non trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2246. Trước đây hai mươi bảy kiếp, tôi đã là vị Ekassara độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2247. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kisalayapūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kisalayapūjaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

¹ *Āṅkolaka* nghĩa là “vị có bông hoa *āṅkola*.”

² *Kisalayapūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) các chồi non (*kisalaya*).”

197. Tindukadāyakattherāpadānaṃ

2248. Giriduggacaro āsiṃ makkaṭo thāmavegiko,
phalinaṃ tindukaṃ disvā buddhasēṭṭhaṃ anussariṃ.
2249. Nikkhamitvā¹ katipāhaṃ viciniṃ lokanāyakaṃ,
pasannacitto sumano siddhatthaṃ tibhavantagaṃ.
2250. Mama saṅkappamaññāya satthā loke anuttaro,
khīṇāsavasahashehi āgacchi mama santikaṃ.
2251. Pāmojjaṃ janayitvāna phalahattho upāgamiṃ,
paṭiggahesi bhagavā sabbaññū vadatāṃ varo.
2252. Catunavute ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
2253. Sattapaññāsakappamhi upananda sanāmake,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2254. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudāṃ āyasmā Tindukadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tindukadāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

198. Muṭṭhipūjakattherāpadānaṃ

2255. Sumedho nāma bhagavā lokajēṭṭho narāsabho,
pacchime anukampāya padhānaṃ padahī jino.
2256. Tassa caṅkamamānassa² dipadindassa tādino,
girinella pupphānaṃ muṭṭhiṃ buddhassa ropayiṃ.
2257. Tena cittappasādena sukkamūlena codito,
tiṃsakappasahassāni duggatiṃ nupapajjaṃ.
2258. Tevīsatikappasate sunelo nāma khattiyo,
sattaratanasampanno eko āsiṃ mahabbalo.
2259. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudāṃ āyasmā Muṭṭhipūjako³ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Muṭṭhipūjakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ nikkhipitvā - PTS.

² tassa ca kampamānassa - PTS.

³ girinelamuṭṭhipūjako - Syā.

197. Ký Sự về Trưởng Lão Tindukadāyaka:

2248. Tôi đã là con khi có sức mạnh và nhanh nhẹn, thường lai vãng ở nơi hiểm trở của ngọn núi. Sau khi nhìn thấy cây *tinduka* có trái, tôi đã tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng.

2249. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã lìa khỏi (chỗ ngụ) vài ngày và đã xem xét đấng Lãnh Đạo Thế Gian Siddhattha, bậc đã đi đến tận cùng ba cõi.

2250. Sau khi biết được ý định của tôi, bậc Đạo Sư đấng Vô Thượng ở thế gian cùng với một ngàn bậc Vô Lậu đã đi đến gần tôi.

2251. Sau khi làm cho sanh khởi niềm hưng phấn, tôi đã đi đến gần, có trái cây ở tay. Đức Thế Tôn, đấng Toàn Tri, bậc cao quý trong số các vị đang thuyết giảng đã thọ nhận.

2252. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

2253. Trước đây năm mươi bảy kiếp, (tôi đã là) vị có tên Upananda, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2254. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tindukadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tindukadāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

198. Ký Sự về Trưởng Lão Muṭṭhipūjaka:

2255. Vì lòng thương tưởng hậu thế, đức Thế Tôn tên Sumedha, đấng Trưởng Thượng của thế gian, bậc Nhân Ngưu, đấng Chiến Thắng đã ra sức nỗ lực.

2256. Trong khi bậc Chúa Tể của loài người như thế ấy đang đi kinh hành, tôi đã dâng lên đức Phật nắm tay gồm những bông hoa *girinela*.

2257. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, tôi đã không bị đọa vào khổ cảnh trong ba mươi ngàn kiếp.

2258. Trong hai ngàn ba trăm kiếp, tôi đã là vị Sát-đế-ly tên Sunela, là người độc nhất được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2259. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Muṭṭhipūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Muṭṭhipūjaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ *Tindukadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây *tinduka*.”

² *Muṭṭhipūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) nắm (*muṭṭhi*) bông hoa.”

199. Kiṅkaṇipupphiyattherāpadānaṃ

2260. Sumaṅgaloti nāmena sayambhū aparājito,
pavanā nikkhamitvāna nagaraṃ pāvisī jino.
2261. Piṇḍacāraṃ caritvāna nikkhamma nagarā muni,
katakiccova sambuddho so vasī vanamantare.
2262. Kiṅkaṇipupphaṃ¹ paggayha buddhassa abhiropayim,
pasannacitto sumano sayambhussa mahesino.
2263. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2264. Chaḷāsītimhito kappe apilāpiya² nāmako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2265. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kiṅkaṇipupphiyo³ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kiṅkaṇipupphiyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

200. Yūthikāpupphiyattherāpadānaṃ

2266. Padumuttaro nāma jino āhutīnaṃ paṭiggaho,
pavanā nikkhamitvāna vihāraṃ yāti cakkhumā.
2267. Ubho hatthehi paggayha yūthikaṃ pupphamuttamaṃ,
buddhassa abhiropesiṃ⁴ mettacittassa tādino.
2268. Tena cittappasādena abhibhotvāna sampadā,
kappānaṃ satasahassaṃ duggatiṃ nūppajjahaṃ.
2269. Ito paññāsakappesu eko āsiṃ⁵ janādhipo,
samittanandano nāma cakkavattī mahabbalo.
2270. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Yūthikāpupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Yūthikāpupphiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

¹ tikaṇḍipupphaṃ - Syā, PTS.

⁴ abhiropayim - Ma, Syā.

² apilāsisanāmako - Ma; apaselāsanāmako - Syā.

⁵ āsi - Syā, PTS.

³ kiṅkaṇikapupphiyo - Ma, tikaṇḍipupphiyo - PTS.

199. Ký Sự về Trưởng Lão Kiṅkaṇipupphiya:

2260. Đấng Tự Chủ tên Sumaṅgala, bậc không bị đánh bại, đấng Chiến Thắng đã rời khỏi khu rừng bao la và đã đi vào thành phố.

2261. Sau khi thực hành việc đi khát thực, bậc Hiền Trí đã lìa khỏi thành phố. Có phận sự đã được làm xong, bậc Toàn Giác ấy đã cư ngụ ở trong khu rừng.

2262. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cầm lấy bông hoa *kiṅkaṇi* và đã dâng lên đức Phật, đấng Tự Chủ, bậc Đại Ấn Sĩ.

2263. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2264. Trước đây tám mươi sáu kiếp, (tôi đã là) vị tên Apilāpiya, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2265. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kiṅkaṇipupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kiṅkaṇipupphiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

200. Ký Sự về Trưởng Lão Yūthikāpupphiya:

2266. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, bậc Hữu Nhãn đã rời khỏi khu rừng bao la và đã đi đến trú xá.

2267. Sau khi cầm lấy bông hoa *yūthika* tối thượng bằng cả hai tay, tôi đã dâng lên đức Phật, bậc có tâm từ ái như thế ấy.

2268. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã thọ hưởng sự thành tựu và đã không bị sanh vào khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.

2269. Trước đây năm mươi kiếp, tôi đã là người độc nhất thống lãnh dân chúng tên Samittanandana, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2270. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Yūthikāpupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Yūthikāpupphiya là phần thứ mười.

--ooOoo--

¹ *Kiṅkaṇipupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *kiṅkaṇi*.”

² *Yūthikāpupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *yūthikā*.”

Uddānaṃ:

Tamālī tiṇasanthāro khaṇḍaphullī asokiyo,
aṅkolakī kisalayo tinduko nelapupphiyo,
kiṅkaṇiko yūthiko ca gāthā paññāsa aṭṭha ca.

Tamālapupphiyavaggo vīsatiṃ.

--ooOoo--

Atha vagguddānaṃ:

Bhikkhādāyī parivāro sereyyo sobhito tathā,
chatto ca bandhujīvo ca¹ supāricariyopi ca.
Kumudo kuṭajo ceva tamālī dasamo kato,
chasatāni ca gāthānaṃ chasatṭhi ca tatuttariṃ.

Bhikkhāvaggadasakaṃ.**Dutiyaṃ satakaṃ samattaṃ.**

--ooOoo--

XXI. KAṆIKĀRAPUPPHIYAVAGGO**201. Kaṇikārapupphiyattherāpadānaṃ**

2271. Kaṇikāraṃ pupphitaṃ disvā ocinitvānahaṃ tadā,
tissassa abhiropesiṃ oghatiṇṇassa tādino.

2272. Dvenavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,²
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

2273. Pañcatimse ito kappe aruṇapāṇīti³ vissuto,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2274. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kaṇikārapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kaṇikārapupphiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

202. Minelapupphiyattherāpadānaṃ

2275. Suvaṇṇavaṇṇo bhagavā sataraṃsī patāpavā,⁴
caṅkamaṇaṃ samārūḷho mettacitto sikhīsabho.⁵

2276. Pasannacitto sumano vanditvā² ñāṇamuttamaṃ,
minelapupphaṃ paggayha buddhassa abhiropayiṃ.

2277. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

¹ chattañca bandhujīvi ca - Ma, Syā, PTS.

³ aruṇapālo 'ti - Syā, PTS.

² abhipūjayiṃ - PTS.

⁴ pabhāvaro - Syā.

⁵ sikhi sato - Syā.

⁶ thometvā - Syā.

Phần Tóm Lược:

Vị có bông hoa *tamāla*, thảm trải bằng cỏ, vị khám phá sự đổ vỡ, vị liên quan đến bông hoa *asoka*, vị có bông hoa *aṅkola*, chồi non, trái cây *tinduka*, các bông hoa *nela*, vị có bông hoa *kinkaṇi*, vị có bông hoa *yūthikā*; (tổng cộng) có năm mươi tám câu kệ.

Phẩm Tamālapupphiya là phẩm thứ hai mươi.

--ooOoo--

Giờ là phần tóm lược của các phẩm:

Vị dâng cúng thức ăn, (vị có) đoàn tùy tùng, bông hoa *sereyya*, trưởng lão Sobhita là tương tự, vị có chiếc lọng che, bông hoa *bandhujīva*, và luôn cả vị có sự phục vụ khéo léo, bông hoa *kumuda*, bông hoa *kuṭaja*, và luôn cả vị có bông hoa *tamāla* đã được thực hiện là thứ mười. Có sáu trăm câu kệ và sáu mươi sáu câu thêm vào đó.

Nhóm “Mười” từ phẩm Bhikkhā.

Nhóm “Một Trăm” thứ nhì được đây đủ.

--ooOoo--

XXI. PHẨM KAṆIKĀRAPUPPHIYA:**201. Ký Sự về Trưởng Lão Kaṇikārapupphiya:**

2271. Sau khi nhìn thấy cây *kaṇikāra* đã được trở hoa, khi ấy tôi đã hái xuống (bông hoa) và đã dâng lên (đức Phật) Tissa, bậc đã vượt qua dòng lũ như thế ấy.

2272. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2273. Trước đây ba mươi lăm kiếp, (tôi đã là) vị nổi danh tên Aruṇapāṇi, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2274. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kaṇikārapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kaṇikārapupphiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

202. Ký Sự về Trưởng Lão Minelapupphiya:

2275. Đức Thế Tôn Sikhī hùng tráng có màu da vàng chói, có trăm ánh hào quang, có sự huy hoàng, có tâm từ ái, đã bước lên con đường kinh hành.

2276. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, sau khi đánh lễ bậc có trí tuệ tối thượng, tôi đã cầm lấy bông hoa *minela* và đã dâng lên đức Phật.

2277. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

¹ *Kaṇikārapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *kaṇikāra*.”

2278. Ekūnatimse kappamhi sumedhayasa¹ nāmako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2279. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Minelapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Minelapupphiyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

203. Kiṅkiṅikapupphiyattherāpadānaṃ²

2280. Kañcanagghiyasaṅkāso sabbaññū lokanāyako,
odakaṃ dahamogayha sināyi lokanāyako.

2281. Paggayha kiṅkiṅiṃ³ pupphaṃ vipassissābhiropayim,
udaggacitto sumano dipadindassa tādino.

2263. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayim,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

2283. Sattavīsaticappamhi rājā bhīmaratho ahu,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2284. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kiṅkiṅikapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kiṅkiṅikapupphiyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

204. Taraṇiyattherāpadānaṃ

2285. Atthadassī tu bhagavā dipadindo narāsabho,
purakkhato sāvakehi gaṅgātīramupāgami.

2286. Samatittikā kākapeyyā gaṅgā āsi duruttarā,
uttārayim bhikkhusaṅghaṃ buddhaṃ ca dipaduttamaṃ.

2287. Aṭṭhārase kappasate yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi taraṇāya idaṃ phalaṃ.

2288. Teraseto kappasate pañca sabbhogavā⁴ ahuṃ,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.

¹ sumeghaghana - Ma, Syā, PTS.

³ kiṅkaṇiṃ - Ma, Syā; kiṅkhanim - PTS.

² kiṅkaṇipupphiya... - Ma, Syā; kiṅkhanikapupphiya... - PTS.

⁴ sabbobhavā - Ma.

2278. Vào kiếp (thứ) hai mươi chín, (tôi đã là) vị tên Sumedhayasa, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2279. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Minelapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Minelapupphiya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

203. Ký Sự về Trưởng Lão Kinkiṇikapupphiya:

2280. Bậc Toàn Tri, đấng Lãnh Đạo Thế Gian (sáng chói) trông tựa như cây cột trụ bằng vàng. Đấng Lãnh Đạo Thế Gian đã lội xuống hồ nước lạnh và đã tắm.

2281. Với tâm phấn chấn, với ý vui mừng, tôi đã cầm lấy bông hoa *kinṅiṇi* và đã dâng lên (đức Phật) Vipassassī, đấng Chúa Tể của loài người như thế ấy.

2263. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2283. Vào kiếp (thứ) hai mươi bảy, (tôi đã là) đức vua Bhīmaratha, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2284. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kinkiṇikapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kinkiṇikapupphiya là phần thứ ba.

--ooOoo--

204. Ký Sự về Trưởng Lão Taraṇiya:

2285. Đức Thế Tôn Atthadassī, bậc Chúa Tể của loài người, đấng Nhân Ngưu dẫn dắt các bậc Thánh Văn đã đi đến bờ sông Gaṅgā.

2286. Sông Gaṅgā đã tràn nước đến mé bờ khiến loài quạ có thể uống được, khó thể vượt qua. Tôi đã đưa đức Phật, bậc Tối Thượng của loài người, cùng với Hội Chúng tỳ khưu sang sông.

2287. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc đưa sang (sông).

2288. Trước đây một ngàn ba trăm kiếp, năm vị (cùng tên) Sabbhogavā đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

¹ *Minelapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *minela*.”

² *Kinkiṇikapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *kinṅiṇi*.”

2289. Pacchime ca bhava asmim jāto 'haṃ brāhmaṇe kule,
saddhim tīhi sahāyehi pabbajim satthusāsane.

xxxx. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Taraṇiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Taraṇiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

205. Nigguṇḍipupphiyattherāpadānaṃ

2290. Vipassissa bhagavato āsimārāmiko ahaṃ,
nigguṇḍipupphaṃ paggayha buddhassa abhiropayim.

2291. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayim,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

2292. Pañcatimse¹ ito kappe eko āsim janādhipo,
mahāpatāpo nāmena² cakkavattī mahabbalo.

2293. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Nigguṇḍipupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Nigguṇḍipupphiyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

206. Udakadāyakattherāpadānaṃ

2294. Bhuñjantaṃ samaṇaṃ disvā vippasannamanāvilam,
ghaṭenodakamādāya siddhatthassa adāsahaṃ.

2295. Nimmalo hom' ahaṃ ajja vimalo khīṇasaṃsayo,
bhava nibbattamānamhi phalaṃ nibbattate subhaṃ.³

2296. Catunavute ito kappe udakaṃ yaṃ tadā adaṃ,⁴
duggatiṃ nābhijānāmi udakadānassidaṃ phalaṃ.

2297. Ekasaṭṭhimhito kappe ekova vimalo ahuṃ,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2298. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Udakadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Udakadāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

¹ pañcavāse - Ma. ³ mama - Ma, Syā, PTS.

² mahāpatāpanāmena - Ma.

⁴ udakaṃ yamadāsahaṃ - Ma;
udakaṃ adadiṃ tadā - Syā.

2289. Và trong kiếp sống cuối cùng này, tôi đã được sanh ra trong gia tộc Bà-la-môn. Cùng với ba người bạn, tôi đã xuất gia trong Giáo Pháp của bậc Đạo Sư.

xxxx. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tاراṇiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tاراṇiya là phần thứ tư.

--ooOoo--

205. Ký Sự về Trưởng Lão Niggunḍipupphiya:

2290. Tôi đã người phụ việc tu viện của đức Thế Tôn Vipassī. Tôi đã cầm lấy bông hoa *niggunḍi* và đã dâng lên đức Phật.

2291. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2292. Trước đây ba mươi lăm kiếp, tôi đã là người độc nhất thống lãnh dân chúng tên Mahāpatāpa, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2293. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Niggunḍipupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Niggunḍipupphiya là phần thứ năm.

--ooOoo--

206. Ký Sự về Trưởng Lão Udakadāyaka:

2294. Sau khi nhìn thấy vị Sa-môn có tâm ý thanh tịnh, không bị chộn rộn, đang thọ thực, tôi đã cầm lấy bình nước và đã dâng cúng đến (đức Phật) Siddhattha.

2295. Giờ đây, tôi không còn bợn nhơ, được xa lìa ô nhiễm, sự hoài nghi đã được đoạn tận. Trong khi sanh lên ở cõi hữu, quả báu tốt đẹp phát sanh (đến tôi).

2296. Kể từ khi tôi đã cúng dường nước trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng nước.

2297. Trước đây sáu mươi một kiếp, tôi đã là (vị có tên) Vimāla độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2298. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Udakadāyaka³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Udakadāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

¹ Tاراṇiya nghĩa là “vị liên quan đến việc đưa sang (*taraṇa*) sông.”

² Niggunḍipupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *niggunḍi*.”

³ Udakadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) nước (*udaka*).”

207. Salalamāliyattherāpadānaṃ

2299. Kaṇikāraṃva jotantaṃ nisinnaṃ pabbatantare,
obhāsentaṃ disā sabbā siddhatthaṃ naraśārathiṃ.
2300. Dhanumadvejjaṃ¹ katvāna usum sannayh' ahaṃ tadā,
pupphaṃ savaṇṇaṃ chetvāna buddhassa abhiropayim.
2301. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayim,²
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2302. Ekapaññās' ito kappe eko āsim jutindharo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2303. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Salalamāliyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Salalamāliyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

208. Koraṇḍapupphiyattherāpadānaṃ

2304. Akkantañca padaṃ disvā cakkālaṅkārahūsitaṃ,
padenānupadaṃ yanto vipassissa mahesino.
2305. Koraṇḍaṃ pupphitaṃ disvā samūlaṃ pūjitaṃ mayā,
haṭṭho haṭṭhena cittaṇa avandiṃ padamuttamaṃ.
2306. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayim,
duggatiṃ nābhijānāmi padapūjāyidaṃ³ phalaṃ.
2307. Sattapaññāsakappamhi eko vītamalo ahu,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2308. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Koraṇḍapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Koraṇḍapupphiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ abejjhaṃ - Syā; adejjhaṃ - PTS.

² abhiropayim - Ma, Syā.

³ buddhapūjāyidaṃ - Syā.

207. Ký Sự về Trưởng Lão Salalamāliya:

2299. (Tôi đã nhìn thấy) bậc Điều Phục Nhân Siddhattha ngồi ở trong vùng đồi núi đang chói sáng như là cây *kaṇikāra*, đang làm cho tất cả các phương rực sáng.

2300. Khi ấy, không do dự tôi đã dùng cây cung và đã dương lên mũi tên. Sau khi đã cắt đứt bông hoa có luôn cả cuống, tôi đã dâng lên đức Phật.

2301. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2302. Trước đây năm mươi một kiếp, tôi đã là (vị có tên) Jutindhara độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2303. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Salalamāliya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Salalamāliya là phần thứ bảy.

--ooOoo--

208. Ký Sự về Trưởng Lão Koraṇḍapupphiya:

2304. Trong khi đi theo sau từng bước chân của bậc Đại Ẩn Sĩ Vipassī, tôi đã nhìn thấy bàn chân đang bước đi được điểm tô dấu hiệu hình bánh xe (của Ngài).

2305. Sau khi nhìn thấy cây *koraṇḍa* đã được trở hoa, tôi đã cúng dường (bông hoa) ở dấu chân (Ngài). Trở nên mừng rỡ, tôi đã đánh lễ dấu chân tối thượng với tâm mừng rỡ.

2306. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường dấu chân (đức Phật).

2307. Vào kiếp thứ bảy mươi lăm, tôi đã là Vitamala độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2308. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Koraṇḍapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Koraṇḍapupphiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ *Salalamāliya* nghĩa là “vị liên quan đến chùm hoa (*mālā*) *salala*.”

² *Koraṇḍapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *koraṇḍa*.”

209. Ādhāradāyakattherāpadānaṃ

2309. Ādhārakaṃ mayā dinnaṃ sikhino lokabandhuno,
dhāremi paṭhavim¹ sabbam kevalam vasudham imaṃ.
2310. Kilesā jhāpitā mayham bhavā sabbe samūhatā,
dhāremi antimaṃ deham sammāsambuddhasāsane.
2311. Sattavīse ito kappe ahesuṃ caturō janā,
samantacaraṇā² nāma cakkavattī mahabbalā.
2312. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ādhāradāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ādhāradāyakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

210. Vātātapanivāriyattherāpadānaṃ³

2313. Tissassa tu bhagavato devadevassa tādino,
ekacchattaṃ mayā dinnaṃ vipasanna cetasā.
2314. Nivutaṃ hoti me pāpaṃ kusalass' upasampadā,
ākāse chattaṃ dhārenti pubbakammassidaṃ phalaṃ.
2315. Carimaṃ vattate mayham bhavā sabbe samūhatā,
dhāremi antimaṃ deham sammāsambuddhasāsane.
2316. Dvenavute ito kappe yaṃ chattaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi chattaṃ dānassidaṃ phalaṃ.
2317. Dvesattatimhito kappe aṭṭhāsimsu janādhipā,
mahānidānanāmena rājāno cakkavattino.
2318. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vātātapanivāriyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Vātātapanivāriyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

Uddānaṃ:

Kaṇikāro minelañca kiṅkiṇi taraṇena ca,
nigguṇḍipupphī dakado salalo ca kuraṇḍako,
ādhārako⁴ tapavārī⁵ aṭṭhatāḷisa gāthakā.

Kaṇikārapupphiyavaggo ekavīsatisimo.

--ooOoo--

¹ pathaviṃ - Ma. ³ pāpanivāriyattherādānaṃ - Ma. ⁴ ādhāradānaṃ - Ma.
² samantavaraṇā - Ma; samantavarūṇā - Syā, PTS. ⁵ pāpavārī - Ma.

209. Ký Sự về Trưởng Lão Ādhāradāyaka:

2309. Chân đế bình bát đã được tôi cúng dường đến đấng quyển thuộc của thế gian Sikhī. Tôi cai quản toàn bộ trái đất này cùng với tất cả tài nguyên.

2310. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

2311. Trước đây hai mươi bảy kiếp, bốn người (cùng) tên Samantacaraṇa đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2312. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ādhāradāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ādhāradāyaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

210. Ký Sự về Trưởng Lão Vātātapanivāriya:

2313. Tôi đã cúng dường một chiếc lọng đến đức Thế Tôn Tissa, vị Trời của chư Thiên như thế ấy, với tâm ý trong sạch.

2314. Điều ác xấu của tôi được chặn đứng, có sự thành tựu của điều thiện. (Chư Thiên) nắm giữ chiếc lọng ở không trung (che cho tôi), điều này là quả báu của nghiệp quá khứ.

2315. (Đây là) lần sau cùng của tôi trong sự luân chuyển, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

2316. Kể từ khi tôi đã dâng cúng chiếc lọng trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng chiếc lọng.

2317. Trước đây bảy mươi hai kiếp, tám bậc thống lãnh dân chúng (cùng) tên Mahānidāna đã là các đấng Chuyển Luân Vương.

2318. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vātātapanivāriya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vātātapanivāriya là phần thứ mười.

Phần Tóm Lược:

Bông hoa *kaṇikāra*, bông hoa *minela*, bông hoa *kinṅiṇi*, và với sự vượt qua, vị có bông hoa *nigguṇḍi*, vị cúng dường nước, bông hoa *salala*, và bông hoa *kuraṇḍaka*, (vị dâng cúng) chân đế bình bát, lọng che nắng; (tổng cộng) có bốn mươi tám câu kệ.

Phẩm Kaṇikārapupphiya là phẩm thứ hai mươi một.

--ooOoo--

¹ Ādhāradāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) chân đế (*ādhāra*) bình bát.”

² Vātātapanivāriya nghĩa là “vị liên quan đến vật ngăn cản (*nivāraṇa*) gió (*vāta*) và sức nóng (*ātapa*).”

XXII. HATTHIVAGGO

211. Hatthidāyakattherāpadānaṃ

2319. Siddhatthassa bhagavato dipadindassa¹ tādino,
nāgasetṭho mayā dinno īsādanto urūlhavā.²
2320. Uttamatthaṃ anubhomi santipadamanuttaraṃ,
aggadānaṃ³ mayā dinnaṃ sabbalokahitesino.
2321. Catunavute ito kappe yaṃ nāgamadadiṃ⁴ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi nāgadānassidaṃ phalaṃ.
2322. Aṭṭhasattatikappamhi soḷas' āsiṃsu khattiyā,
samantapāsādikā nāma cakkavattī mahabbalā.
2323. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Hatthidāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Hatthidāyakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

212. Pānadhīdāyakattherāpadānaṃ

2324. Āraññakassa⁵ isino cirarattatapassino,⁶
vuddhassa⁷ bhāvitattassa adāsīṃ pānadiṃ ahaṃ.
2325. Tena kammaṇa dipadinda lokajetṭha narāsabha,
sabbāṃ yānaṃ⁸ anubhomi pubbakammassidaṃ phalaṃ.
2326. Catunavute⁹ ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pānadhissa idaṃ phalaṃ.
2327. Sattasattat' ito kappe aṭṭha āsiṃsu khattiyā,
suyānā nāma nāmena cakkavattī mahabbalā.
2328. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pānadhīdāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pānadhīdāyakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ dvipadindassa - Ma.

² urūlhavo - Syā, PTS.

³ nāgadānaṃ - Ma, Syā.

⁴ dānamadadiṃ - PTS.

⁵ āraññikassa - Ma, Syā.

⁶ jhāyino mettacittatapassino - Syā.

⁷ dhammassa - Syā; vaddhassa - PTS.

⁸ dibbayānaṃ - Ma, Syā.

⁹ ekūnavute - PTS.

XXII. PHÂM HATTHI:

211. Ký Sự về Trưởng Lão Hatthidāyaka:

2319. Con voi hạng nhất có ngà dài như gọng xe, vững chãi, đã được tôi dâng cúng đến đức Thế Tôn Siddhattha, bậc Chúa Tể của loài người như thế ấy.

2320. Tôi thọ hưởng mục đích tối thượng là trạng thái an tịnh vô thượng. Vật thí cao quý đã được tôi dâng cúng đến vị tầm cầu lợi ích cho tất cả thế gian.

2321. Kể từ khi tôi đã dâng cúng con voi trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng con voi.

2322. Vào kiếp (thứ) bảy mươi tám, mười sáu vị Sát-đế-ly (cùng) tên Samantapāsādikā đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2323. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Hatthidāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Hatthidāyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

212. Ký Sự về Trưởng Lão Pānadhīyaka:

2324. Tôi đã dâng cúng đôi dép đến vị ẩn sĩ già cả, sống ở rừng, có sự khổ hạnh dài lâu, có nội tâm đã được phát triển.

2325. Bạch đấng Chúa Tể của loài người, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, do việc làm ấy con thọ hưởng mọi phương tiện di chuyển; điều này là quả báu của nghiệp quá khứ.

2326. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của đôi dép.

2327. Trước đây bảy mươi bảy kiếp, tám vị Sát-đế-ly (cùng) tên Suyāna đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2328. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pānadhīyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pānadhīyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

¹ Hatthidāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) con voi (hatthi).”

² Pānadhīyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) đôi dép (pānadhī).”

213. Saccasaññakattherāpadānaṃ

2329. Vessabhū tamhi samaye¹ bhikkhusaṅghapurakkhato,
deseti ariyasaccāni nibbāpento mahājanaṃ.
2330. Paramakāruññapatto 'mhi samitiṃ agamāsahaṃ,
sohaṃ nisinnako santo dhammamassosiṃ satthuno.
2331. Tassāhaṃ dhammaṃ sutvāna devalokamagacchahaṃ,
tiṃsakappāni devesu avasiṃ tatthahaṃ pure.
2332. Ekatiṃse² ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi saccasaññāyidaṃ phalaṃ.
2333. Chabbīsamhi ito kappe eko āsiṃ janādhipo,
ekaphusitanāmena³ cakkavattī mahabbalo.
2334. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Saccasaññako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Saccasaññakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

214. Ekasaññakattherāpadānaṃ

2335. Dumagge paṃsukūlikaṃ laggam disvāna satthuno,
añjaliṃ paggahetvāna paṃsukūlaṃ avandihaṃ.⁴
2336. Ekatiṃse ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2337. Pañcavīse ito kappe eko āsiṃ janādhipo,
amitābhoti nāmena cakkavattī mahabbalo.
2338. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Ekasaññako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ekasaññakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ nāma bhagavā - Syā.

² ekatiṃse - Ma, Syā.

³ ekaphussitanāmovā - Syā;

ekaphussit anāmo so - PTS.

⁴ avandahaṃ - Ma.

213. Ký Sự về Trưởng Lão Saccasañña:

2329. Vào lúc ấy, trong lúc tiếp độ đám đông dân chúng thành tựu Niết Bàn, (đức Phật) Vessabhū, đứng đầu Hội Chúng tỳ khưu, (đã) thuyết giảng về các Chân Lý Cao Thượng.

2330. Là người thành tựu tâm bi mãn cao tột, tôi đã đi đến cuộc hội họp. Ngồi xuống, an tịnh, tôi đây đã lắng nghe Giáo Pháp của bậc Đạo Sư.

2331. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của Ngài, tôi đã đi đến thế giới của chư Thiên. Tôi đã cư ngụ giữa chư Thiên trong thành phố ở tại nơi ấy ba mươi kiếp.

2332. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về Chân Lý.

2333. Trước đây hai mươi sáu kiếp, tôi đã là người độc nhất thống lãnh dân chúng tên Ekaphusita, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2334. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Saccasañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Saccasañña là phần thứ ba.

--ooOoo--

214. Ký Sự về Trưởng Lão Ekasañña:

2335. Sau khi nhìn thấy tấm y may từ vải bị quăng bỏ của bậc Đạo Sư được treo ở ngọn cây, tôi đã chấp tay lên và đã đánh lễ tấm y may từ vải bị quăng bỏ.

2336. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2337. Trước đây hai mươi lăm kiếp, tôi đã là người độc nhất thống lãnh dân chúng tên Amitābha, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2338. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekasañña² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekasañña là phần thứ tư.

--ooOoo--

¹ Saccasañña nghĩa là “vị suy tưởng (sañña) về Chân Lý (sacca).”

² Ekasañña nghĩa là “vị có một lần (eka) suy tưởng (sañña).”

215. Raṃsisaññakattherāpadānaṃ

2339. Udentam sataraṃsimva¹ sitaraṃsimva² bhānumaṃ,
vyagghūsabhamva pavaram sujātaṃ pabbatantare.
2340. Buddhassa ānubhāvo so jalate pabbatantare,
raṃse cittaṃ pasādetvā kappam saggaṃhi modahaṃ.
2341. Avasesesu kappesu kusalam sukataṃ³ mayā,
tena cittapasādena buddhānussatiyā pi ca.
2342. Tiṃsakappasahasseto yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhasaññāyidaṃ phalaṃ.
2343. Sattapaññāsakappamhi eko āsim janādhipo,
sujāto nāma nāmena cakkavattī mahabbalo.
2344. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Raṃsisaññako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Raṃsisaññakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

216. Saṅghitatherāpadānaṃ

2345. Assatthe haritobhāse saṃvirūḷhamhi pādape,
ekaṃ buddhagataṃ saññaṃ alabhissa⁴ patissato.
2346. Ekatiṃse⁵ ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
tassā saññāya vāhasā patto me āsavakkhāyo.
2347. Ito terasakappamhi dhaniṭṭho⁶ nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2348. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Saṅghitito thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Saṅghitatherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

¹ sataraṃsīva - Syā, PTS.

² pī taraṃsimva - Ma;
pī taraṃsīva - Syā;
vī taraṃsīva - PTS.

³ caritaṃ - Ma; karitaṃ - Syā; tīritaṃ - PTS.

⁴ alabhiṃham - Ma;
alabhittham - Syā;
alabhissam - PTS.

⁵ ekattiṃse - Ma, Syā.

⁶ vidittho - Syā.

215. Ký Sự về Trưởng Lão Raṃsisañña:

2339. (Tôi đã nhìn thấy đức Phật) tựa như mặt trời đang mọc lên, tựa như mặt trời có tia sáng màu trắng, tựa như con hổ hùng tráng quý cao khéo được sanh ra, (đang ngồi) ở trong vùng đồi núi.

2340. Năng lực ấy của đức Phật chói sáng ở trong vùng đồi núi. Sau khi đã làm cho tâm được tịnh tín ở ánh hào quang, tôi đã sướng vui ở cõi trời một kiếp.

2341. Do nhờ sự tịnh tín ấy ở trong tâm và cũng nhờ vào sự niệm tưởng đến đức Phật, việc thiện đã được tôi thực hiện tốt đẹp trong các kiếp còn lại.

2342. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về đức Phật.

2343. Vào kiếp thứ năm mươi bảy, tôi đã là người độc nhất thống lãnh dân chúng tên Sujāta, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2344. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Raṃsisañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Raṃsisañña là phần thứ năm.

--ooOoo--

216. Ký Sự về Trưởng Lão Saṅghita:

2345. Ở tại cội cây *Assattha* đã được phát triển, có ánh sáng màu xanh lục, tôi đã đạt được sự suy tưởng thuần túy hướng đến đức Phật, có niệm (đầy đủ).

2346. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây ba mươi một kiếp, do nhờ tác động của sự suy tưởng ấy, sự đoạn tận các lậu hoặc đã được tôi đạt đến.

2347. Trước đây mười ba kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Dhaniṭṭha, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2348. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Saṅghita² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Saṅghita là phần thứ sáu.

--ooOoo--

¹ *Raṃsisañña* nghĩa là “vị suy tưởng (*sañña*) đến hào quang (*raṃsi*) của đức Phật.”

² *Saṅghita* nghĩa là “vị (có sự suy tưởng) đã được bền vững (*saṅghita*).”

217. Tālavaṇṭadāyakattherāpadānaṃ

2349. Tālavaṇṭaṃ mayā dinnāṃ tissass' ādiccabandhuno,
gimhanibbāpanatthāya pariḷāhopasantiyā.
2350. Sannibbāpemi rāgaggiṃ dosaggiṃca taduttariṃ,
nibbāpemi ca mohaggiṃ tālavaṇṭassidaṃ phalaṃ.
2351. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.
2352. Dvenavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ¹ phalaṃ.
2353. Tesatthimhi ito kappe mahānāma sanāmako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2354. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tālavaṇṭadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tālavaṇṭadāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

218. Akkantasaññakattherāpadānaṃ

2355. Kusāṭakaṃ gahetvāna upajjhāyass' ahaṃ pure,
mantāṃ ca anusikkhāmi kaṇḍabhedassa² pattiyaṃ.
2356. Addasaṃ virajaṃ buddhaṃ āhutinaṃ paṭiggahaṃ,
usabhaṃ pavaraṃ aggaṃ tissaṃ buddhaṃ gaṇuttamaṃ.³
2357. Kusāṭakaṃ pattharitaṃ akkamantaṃ naruttamaṃ,
samuggataṃ mahāvīraṃ lokajetthaṃ narāsabhaṃ.
2358. Disvā taṃ lokapajjotaṃ vimalaṃ candasannibhaṃ,
avandiṃ satthuno pāde vipasannena cetasā.
2359. Catunavute⁴ ito kappe yaṃ adāsiṃ kusāṭakaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi kusāṭakassidaṃ phalaṃ.
2360. Sattatiṃse ito kappe eko āsiṃ janādhipo,
sunando nāma nāmena cakkavattī mahabbalo.
2361. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Akkantasaññako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Akkantasaññakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ tālavaṇṭassidaṃ - Ma.² ganthādosassa - Ma; aṇḍabhedassa - Syā.³ gajuttamaṃ - Syā.⁴ catunnavute - Ma.

217. Ký Sự về Trưởng Lão Tālavaṇṭadāyaka:

2349. Chiếc quạt lá cọ đã được tôi dâng cúng đến đấng quyển thuộc của mặt trời Tissa nhằm mục đích dập tắt sự nóng nực và làm lắng dịu sự bực bội.

2350. Tôi tự mình dập tắt ngọn lửa tham ái và đặc biệt hơn nữa là ngọn lửa sân hận. Và tôi dập tắt ngọn lửa si mê; điều này là quả báu của chiếc quạt lá cọ.

2351. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

2352. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2353. Trước đây sáu mươi ba kiếp, (tôi đã là) vị tên Mahānāma, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2354. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tālavaṇṭadāyaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tālavaṇṭadāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

218. Ký Sự về Trưởng Lão Akkantasañña:

2355. Sau khi cầm lấy tấm vải choàng thô xấu, tôi đã (đi đến) thành phố của vị thầy tế độ. Và tôi học tập về chú thuật làm bé gãy mũi tên.

2356. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, vị thọ nhận các vật hiến cúng. Là bậc ưu tú, quý cao, tột đỉnh, đức Phật Tissa là bậc Tối Thượng của đám đông.

2357. Khi tấm vải choàng thô xấu được trải ra, đấng Tối Thượng Nhân, bậc Đại Hùng, đấng Trưởng Thượng của thế gian, bậc Nhân Ngưu trong khi bước đi đã đặt chân lên (tấm vải choàng).

2358. Sau khi nhìn thấy đấng Quang Đẳng của thế gian ấy tựa như mặt trăng không bị bợn nhơ, với tâm ý trong sạch tôi đã đánh lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư.

2359. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng tấm vải choàng thô xấu trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của tấm vải choàng thô xấu.

2360. Trước đây ba mươi bảy kiếp, tôi đã là người độc nhất thống lãnh dân chúng tên Sunanda, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2361. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Akkantasañña đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Akkantasañña là phần thứ tám.

--ooOoo--

219. Sappidāyakattherāpadānaṃ

2362. Nisinno pāsādavare nārīgaṇapurakkhato,
vyādhitaṃ samaṇaṃ disvā abhināmesahaṃ¹ gharaṃ.
2363. Upaviṭṭhaṃ mahāvīraṃ devadevaṃ narāsabhaṃ,
sappitelaṃ mayā dinnāṃ siddhatthassa mahesino.
2364. Passaddhadarathaṃ disvā vippasannamukhindriyaṃ,
vanditvā satthuno pāde anusāṃsāvayaṃ pure.
2365. Disvā maṃ suppasannattaṃ² iddhiyā pāraṃgato,
nabhaṃ abbhuggamī dhīro haṃsarājāva ambare.
2366. Catunavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi sappitelassidaṃ phalaṃ.
2367. Ito sattarase kappe jutideva³ sanāmakō,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2368. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sappidāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sappidāyakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

220. Pāpanivāriyattherāpadānaṃ

2369. Piyadassissa bhagavato caṅkamaṃ sodhitaṃ mayā,
naḷakehi paṭicchannaṃ vātātapanivāraṇaṃ.
2370. Pāpaṃ vivajjanatthāya kusalassupasampadā,
kilesānaṃ pahānāya padahiṃ satthusāsane.
2371. Ito ekādase kappe aggidevoti vissuto,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2372. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pāpanivāriyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Pāpanivāriyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Hatthi pānadhi saccañca ekasaññī ca raṃsiyo,
saṅṅhito tālavaṇṭī ca⁴ tathā akkantaśaṅṅako,
sappi pāpanivārī ca catupaññāsa gāthakāti.

Hatthivaggo bāvīsatiṃ.

--ooOoo--

¹ atināmesahaṃ - Syā, PTS.

² supasannantaṃ - Syā.

³ dutideva - Syā.

⁴ tālavaṇṭaṅca - Ma, Syā.

219. Ký Sự về Trưởng Lão Sappidāyaka:

2362. Ngồi ở nơi cao quý của tòa lầu đài, được trọng vọng bởi đám phụ nữ, tôi đã nhìn thấy vị Sa-môn bị lâm bệnh và đã thỉnh vào trong nhà.

2363. Khi bậc Đại Hùng, vị Trời của chư Thiên, đấng Nhân Ngưu đã đi vào, tôi đã dâng cúng bơ lỏng và dầu ăn đến bậc Đại Ân Sĩ Siddhattha.

2364. Sau khi nhìn thấy sự mệt nhọc đã được lắng xuống, khuôn mặt và giác quan đã được rạng rỡ, tôi đã dành lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư và đã ngợi ca ở phía trước Ngài.

2365. Là bậc đã đạt đến sự toàn hảo về thần thông, sau khi nhìn thấy tôi có nội tâm đã khéo được tịnh tín, bậc Trí Tuệ đã bay lên không trung như là chim thiên nga chúa ở trên bầu trời.

2366. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây 94 kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của bơ lỏng và dầu ăn.

2367. Trước đây mười bảy kiếp, (tôi đã là) vị tên Jutideva, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2368. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sappidāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sappidāyaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

220. Ký Sự về Trưởng Lão Pāpanivāriya:

2369. Con đường kinh hành của đức Thế Tôn Piyadassī đã được tôi làm sạch sẽ, được che bởi những cây sậy, có sự ngăn cản gió và sức nóng.

2370. Tôi đã nỗ lực trong Giáo Pháp của bậc Đạo Sư nhằm mục đích lánh xa điều ác, nhằm sự thành tựu việc thiện, nhằm sự dứt bỏ các điều ô nhiễm.

2371. Trước đây 11 kiếp, (tôi đã là) vị nổi danh tên Aggideva, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2372. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pāpanivāriya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pāpanivāriya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

(Vị cúng dường) con voi, đôi dép, (vị suy tưởng về) Chân Lý, và các hào quang, (vị có sự suy tưởng) đã được bền vững, và vị có cây quạt lá cọ, tương tự là vị suy tưởng về việc (đức Phật) đã bước lên, bơ lỏng, vị có sự ngăn cản điều ác; (tổng cộng) có năm mươi bốn câu kệ.

Phẩm Hatthi là phẩm thứ hai mươi hai.

--ooOoo--

¹ Sappidāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) bơ lỏng (*sappi*).”

² Pāpanivāriya nghĩa là “vị liên quan đến vật ngăn chặn (*nivāraṇa*) điều ác (*pāpa*).”

XXIII. ĀLAMBANADĀYAKAVAGGO

221. Ālambanadāyakattherāpadānaṃ

2373. Atthadassissa¹ bhagavato lokajetṭhassa tādino,
ālambanaṃ mayā dinnamaṃ dipadindassa² tādino.

2374. Dharaṇiṃ paṭipajjāmi vipulaṃ sāgarapparaṃ,³
pāṇesu ca issariyaṃ vattemi vasudhāya ca.

2375. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

2376. Ito dvesatṭhikappamhi tayo āsiṃsu khattiyā,
ekāpassitanāmā⁴ te cakkavattī mahabbalā.

2377. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ālambanadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ālambanadāyakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

222. Ajinadāyakattherāpadānaṃ

2378. Ekatiṃse⁵ ito kappe gaṇasatthā ahosahaṃ,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ āhutīnaṃ paṭiggahaṃ.

2379. Cammakhaṇḍaṃ mayā dinnamaṃ sikhino lokabandhuno,
tena kammena dipadinde lokajetṭhe narāsabhe.⁶

2380. Sampattiṃ anubhotvāna kilese jhāpayiṃ ahaṃ,
dhāremi antimaṃ dehaṃ sammāsambuddhasāsane.

2381. Ekatiṃse ito kappe ajinaṃ yamadās' ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi ajinassa idaṃ phalaṃ.

2382. Ito pañcamake⁷ kappe rājā āsiṃ sudāyako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2383. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ajinadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ajinadāyakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ atthadassi - PTS.

⁴ ekādassitanāmā - Syā.

⁵ ekattiṃse - Ma, Syā.

² dvipadindassa - Ma.

⁶ d(v)ipadinda lokajetṭha narāsabha - Ma, Syā, PTS.

³ sāgarambaraṃ - PTS.

⁷ paññāsake - Syā.

XXIII. PHÂM ĀLAMBANADĀYAKA:

221. Ký Sự về Trưởng Lão Ālambanadāyaka:

2373. Vật tựa (lưng) đã được tôi dâng cúng đến đức Thế Tôn Atthadassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy, bậc Chúa Tể của loài người như thế ấy.

2374. Tôi cai quản trái đất bao la bao gồm biển cả và tôi thực hiện quyền lãnh đạo đối với các sanh mạng ở trên trái đất.

2375. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tam minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

2376. Trước đây sáu mươi hai kiếp, ba vị Sát-đế-ly (cùng) tên Ekāpassita ấy đã là các Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2377. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ālambanadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ālambanadāyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

222. Ký Sự về Trưởng Lão Ajinadāyaka:

2378. Trước đây ba mươi một kiếp, tôi đã là bậc thầy của đám đông. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, vị thọ nhận các vật hiến cúng.

2379. 2380. Mảnh da thú đã được tôi dâng cúng đến đấng quyến thuộc của thế gian Sikhī. Nhờ vào việc làm ấy ở đấng Chúa Tể của loài người, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, tôi đã thọ hưởng sự thành tựu, tôi đã thiêu đốt các phiền não. Tôi duy trì thân mạng cuối cùng ở Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác.

2381. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng tấm da dê trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của tấm da dê.

2382. Trước đây vào kiếp thứ năm, tôi đã là đức vua Sudāyaka, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2383. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ajinadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ajinadāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

¹ Ālambanadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) vật tựa lưng (ālambana).”

² Ajinadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) tấm da dê (ajina).”

223. Dvirataniyattherāpadānaṃ¹

2384. Migaluddo² pure āsiṃ araññe kānane ahaṃ,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ āhutīnaṃ paṭiggahaṃ.

2385. Maṃsapesi mayā dinnā vipassissa mahesino,
sadevakasmiṃ lokasmiṃ issaraṃ kārayāmaṃ.

2386. Iminā maṃsadānena ratanaṃ nibbattate mama,
duve 'me ratanā loke diṭṭhadhammassa pattiyā.

2387. Tehaṃ sabbe anubhomi maṃsadānassa sattiyā,
gattañca mudukaṃ mayhaṃ paññā nipuṇavedinī.³

2388. Ekanavute ito⁴ kape yaṃ maṃsamadadiṃ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi maṃsadānassidaṃ phalaṃ.

2389. Ito catutthake kappe eko āsiṃ janādhipo,
mahārohitanāmo so cakkavattī mahabbalo.

2390. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Dvirataniyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Dvirataniyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

(Dasamaṃ bhāṇavāraṃ).

--ooOoo--

224. Ārakkhadāyakattherāpadānaṃ

2391. Siddhatthassa bhagavato vedi kārāpitā⁵ mayā,
ārakkho ca mayā dinno sugatassa mahesino.

2392. Tena kammavisesena na passe⁶ bhayabheravaṃ,
kuhiñci upapannassa tāso mayhaṃ na vijjati.

2393. Catunavute ito⁷ kappe yaṃ vediṃ kārayiṃ ahaṃ,⁸
duggatiṃ nābhijānāmi vedikāya idaṃ phalaṃ.

2394. Ito chaṭṭhamhi kappamhi apassenasanāmako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2395. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ārakkhadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ārakkhadāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ dverataniya - Ma, Syā, PTS.

² migaluddho - Syā.

³ nipuṇavedanī - Ma.

⁴ ekanavutito - Ma.

⁵ vedikā kārītā - Syā.

⁶ na passiṃ - Ma.

⁷ catunnavutito - Ma.

⁸ pure - Ma, Syā.

223. Ký Sự về Trưởng Lão Dvirataniya:

2384. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ săn thú rừng ở trong khu rừng hoang rậm. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, đấng Vô Nhiễm, vị thọ nhận các vật hiến cúng.

2385. Tôi đã dâng cúng đến bậc Đại Ấn Sĩ Vipassī một lát thịt. Tôi được thiết lập làm vị chúa tể ở thế gian luôn cả chư Thiên.

2386. Do nhờ sự dâng cúng lát thịt này, châu báu sanh lên cho tôi. Hai loại châu báu này ở thế gian đưa đến sự thành tựu của đời hiện tại.

2387. Tôi thọ hưởng tất cả các thứ ấy nhờ vào năng lực của sự dâng cúng lát thịt. Thân thể của tôi mềm mại, trí tuệ của tôi có sự nhận biết vi tế.

2388. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng lát thịt trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng lát thịt.

2389. Trước đây vào kiếp thứ tư, tôi đã là người độc nhất thống lãnh dân chúng. Vị ấy tên là Mahārohita, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2390. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Dvirataniya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Dvirataniya là phần thứ ba.

(Tụng phẩm thứ mười).

--ooOoo--

224. Ký Sự về Trưởng Lão Ārakkhadāyaka:

2391. Tôi đã cho thực hiện vòng rào chắn đến đức Thế Tôn Siddhattha. Và tôi đã dâng cúng sự bảo vệ đến đấng Thiện Thệ, bậc Đại Ấn Sĩ.

2392. Do tính chất đặc biệt của nghiệp ấy, tôi không nhìn thấy sự kinh hoàng và sợ hãi. Khi được sanh lên ở bất cứ đâu, sự run sợ của tôi là không được biết đến.

2393. (Kể từ khi) tôi đã cho thực hiện vòng rào chắn trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của vòng rào chắn.

2394. Trước đây vào kiếp thứ sáu, (tôi đã là) vị tên Apassena, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2395. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ārakkhadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ārakkhadāyaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

¹ Dvirataniya nghĩa là “vị liên quan đến hai (dvi) loại châu báu (ratana).”

² Ārakkhadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) sự bảo vệ (ārakkha).”

225. Avyādhikattherāpadānaṃ¹

2396. Vipassissa bhagavato aggisālamadāsahaṃ,
vyādhitānañca āvāsaṃ uṇhodakapaṭiggahaṃ.
2397. Tena kammena yaṃ mayhaṃ attabhāvo sunimmito,
vyādhāhaṃ nābhijānāmi puññakammassidaṃ phalaṃ.
2398. Ekanavute ito kappe yaṃ sālamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi aggisālāyidaṃ phalaṃ.
2399. Ito sattamake kappe eko 'siṃ aparājito,²
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2400. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Avyādhiko thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Avyādhikattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

226. Aṅkolapupphiyattherāpadānaṃ³

2401. Nārado iti me nāmaṃ kassapo iti maṃ vidū,
addasaṃ samaṇānaggaṃ vipassiṃ devasakkataṃ.
2402. Anubyañjanadharaṃ buddhaṃ āhutīnaṃ paṭiggahaṃ,
aṅkolapupphaṃ⁴ paggayha buddhassa abhiropayiṃ.
2403. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,⁵
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2404. Catusattatito kappe romaso nāma khattiyo,
āmuttamālābharaṇo sayoggabalavāhano.
2405. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Aṅkolapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Aṅkolapupphiyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

¹ abyādhika - Ma.

² eko āsiṃ narādhipo - Syā.

³ vakulapupphiya - Syā; caṅkolapupphiya - PTS. ⁵ abhiropayiṃ - Syā.

⁴ vakulapupphaṃ - Syā;
caṅkolapupphaṃ - PTS.

225. Ký Sự về Trưởng Lão Avyādhika:

2396. Tôi đã dâng cúng đến gian nhà sưởi ấm đến đức Thế Tôn Vipassī, chỗ trú ngụ và bình chứa nước nóng đến những người bị bệnh.

2397. Do việc làm ấy, thân thể của tôi đã được tạo thành tốt đẹp, tôi không còn biết đến bệnh tật; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

2398. Kể từ khi tôi đã dâng cúng gian nhà trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của gian nhà sưởi ấm.

2399. Trước đây vào kiếp thứ bảy, tôi đã là vị tên Aparājita độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2400. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Avyādhika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Avyādhika là phần thứ năm.

--ooOoo--

226. Ký Sự về Trưởng Lão Āṅkolapupphiya:

2401. Nārada là tên của tôi, (mọi người) biết đến tôi là Kassapa. Tôi đã nhìn thấy đức Phật Vipassī, vị đứng đầu trong số các Sa-môn, được chư Thiên tôn kính.

2402. Đức Phật có các tướng mạo phụ là vị thọ nhận các vật hiến cúng. Tôi đã cầm lấy bông hoa *āṅkola* và đã dâng lên đức Phật.

2403. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2404. Trước đây bảy mươi bốn kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Romasa, có sự trang sức với ngọc trai và tràng hoa, có binh lực và phương tiện đi chuyển xứng đáng.

2405. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Āṅkolapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Āṅkolapupphiya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

¹ *Avyādhika* nghĩa là “vị không có bệnh tật (*vyādhī*).”

² *Āṅkolapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *āṅkola*.”

227. Sovaṇṇavaṭaṃsakiyattherāpadānaṃ

2406. Uyyānabhūmiṃ niyyanto addasaṃ lokanāyakaṃ,
vaṭaṃsakaṃ gahetvāna sovaṇṇaṃ sādhunimmitaṃ.
2407. Sīghaṃ tato¹ samoruyha² hatthikkhandhagato ahaṃ,
buddhassa abhiropesiṃ sikhino lokabandhuno.
2408. Ekatiṃse³ ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,⁴
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ⁵ phalaṃ.
2409. Sattavāse ito kappe eko āsiṃ janādhipo,
mahāpatāpanāmena⁶ cakkavattī mahabbalo.
2410. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sovaṇṇavaṭaṃsakiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sovaṇṇavaṭaṃsakiyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

228. Miñjavaṭaṃsakiyattherāpadānaṃ

2411. Nibbute lokanāthamhi sikhimhi vadataṃ vare,
vaṭaṃsakehi ākiṇṇaṃ bodhipūjamakāsahaṃ.
2412. Ekatiṃse³ ito kappe yaṃ pūjamakarimṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bodhipūjāyidaṃ phalaṃ.
2413. Ito chabbīsatikappe ahuṃ⁷ meghabbhanāmako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2414. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Miñjavaṭaṃsakiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Miñjavaṭaṃsakiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

229. Sukatāveliyattherāpadānaṃ

2415. Asito nāma nāmena mālākāro ahuṃ⁷ tadā,
āvelaṃ paggahetvāna rañño dātuṃ vajāmahaṃ.
2416. Asampattamhi⁸ rājānaṃ addasaṃ sikhināyakaṃ.
hattho hatthena cittena buddhassa abhiropayiṃ.
2417. Ekatiṃse³ ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

¹ gato - Syā. ⁴ pupphamabhiropayiṃ - Ma, Syā. ⁵ pupphapūjāyidaṃ - Ma.
² samāruyha - Ma, Syā. ⁶ ahu - Syā. ⁷ mahāpatāpo nāmena - Syā.
³ ekattiṃse - Ma, Syā. ⁸ ahaṃ - Ma, Syā. ⁹ asampattomhi - Ma, Syā, PTS.

227. Ký Sự về Trưởng Lão Sovaṇṇavaṭṭamsakiya:

2406. Trong khi đi ra khu vực vườn hoa, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian. Tôi đã cầm lấy vòng hoa đội đầu bằng vàng được kiến tạo khéo léo.

2407. Cỡi trên lưng của con voi, tôi đã mau chóng từ nơi ấy leo xuống và đã dâng lên đức Phật Sikhī, đấng quyền thuộc của thế gian.

2408. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2409. Trước đây 27 kiếp, tôi đã là người độc nhất thống lãnh dân chúng tên Mahāpatāpa, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2410. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sovaṇṇavaṭṭamsakiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sovaṇṇavaṭṭamsakiya là phần thứ bảy.

--ooOoo--

228. Ký Sự về Trưởng Lão Miñjavaṭṭamsakiya:

2411. Khi đấng Bảo Hộ Thế Gian Sikhī, bậc cao quý trong số các vị đang thuyết giảng, đã Niết Bàn, tôi đã thực hiện việc cúng dường cội Bồ Đề với những vòng hoa đội đầu được xếp đặt các nơi.

2412. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc cúng dường trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường cội Bồ Đề.

2413. Trước đây hai mươi sáu kiếp, tôi đã là vị tên Meghabbha, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2414. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Miñjavaṭṭamsakiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Miñjavaṭṭamsakiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

229. Ký Sự về Trưởng Lão Sukatāveliya:

2415. Lúc bấy giờ, tôi đã là người làm tràng hoa tên Asita. Sau khi chọn lấy vòng hoa đội đầu, tôi đã ra đi để dâng lên đức vua.

2416. Khi chưa gặp được đức vua, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Sikhī. Được mừng rỡ, tôi đã dâng (vòng hoa) lên đức Phật với tâm mừng rỡ.

2417. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

¹ Sovaṇṇavaṭṭamsakiya nghĩa là “vị liên quan đến vòng hoa đội đầu (vaṭṭamsaka) bằng vàng (sovaṇṇa).”

² Miñjavaṭṭamsakiya nghĩa là “vị liên quan đến vòng hoa đội đầu (vaṭṭamsaka) bằng ruột cây (miñja).”

2418. Pañcavīse ito kappe rājāhosim¹ mahabbalo,
vebhāro² nāma nāmena cakkavattī mahabbalo.

2419. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Sukatāveliyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sukatāveliyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

230. Ekavandiyattherāpadānaṃ³

2420. Usabhaṃ pavaraṃ vīraṃ vessabhuṃ vijitāvinam,
pasannacitto sumano buddhaseṭṭhaṃ avandi 'haṃ.⁴

2421. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi vandanāya idaṃ phalaṃ.

2422. Catuvīsaticappamhi vigatānandanāmako,⁵
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2423. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Ekavandiyō³ thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekavandiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Ālambanañca aḷinaṃ maṃsadārakkhadāyako.
avyādhi añkolaṃ⁶ soṇṇaṃ miñjaṃ āvelavandanaṃ.
pañcapaññāsa gāthāyo gaṇitā atthadassihī.

Ālambanadāyakavaggo tevīsatimo.

--ooOoo--

XXIV. UDAKĀSANAVAGGO

231. Udakāsanadāyakattherāpadānaṃ

2424. Ārāmadvārā nikkhamma phalakaṃ santhariṃ ahaṃ,
udakañca upaṭṭhāsiṃ uttamatthassa pattiyā.

2425. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi āsane codake phalaṃ.

2426. Ito paṇṇarase kappe abhisāmasamavhayo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

¹ homi - Syā; hosi - PTS. ³ ekavandaniya - Ma, Syā. ⁵ vikatānanda - Ma.
² dvebhāro - PTS. ⁴ avandahaṃ - Ma. ⁶ vakula - Syā, cañkolaṃ - PTS.

2418. Trước đây hai mươi lăm kiếp, tôi đã là vị vua có oai lực lớn lao tên Vebhāra, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2419. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sukatāveli¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sukatāveli¹ là phần thứ chín.

--ooOoo--

230. Ký Sự về Trưởng Lão Ekavandiyā:

2420. Đấng Anh Hùng Vessabhū là bậc ưu tú, quý cao trong số các vị thắng trận. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã đánh lễ đức Phật tối thượng.

2421. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc đánh lễ.

2422. (Trước đây) 24 kiếp, (tôi đã là) vị tên Vigatānanda, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2423. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekavandiyā² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekavandiyā là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vật tựa (lưng), tấm da dê, vị dâng cúng thịt, vị thí chủ về sự bảo vệ, sự không bị bệnh, (bông hoa) *ānkola*, (vòng hoa) vàng, (vòng hoa) ruột cây, vòng hoa đội đầu, và sự đánh lễ; (tổng cộng) có năm mươi lăm câu kệ đã được tính đếm bởi các vị nhìn thấy sự lợi ích.

Phẩm Ālambanadāyaka là phẩm thứ hai mươi ba.

--ooOoo--

XXIV. PHẨM UDAKĀSANA:

231. Ký Sự về Trưởng Lão Udaḱāsanadāyaka:

2424. Sau khi đi ra khỏi cổng của tu viện, tôi đã trải ra tấm ván. Và tôi đã phục vụ nước nhằm đạt đến mục đích tối thượng.

2425. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu ở (sự bố thí) chỗ ngồi và nước.

2426. Trước đây mười lăm kiếp, (tôi đã là) vị có tên Abhisāma, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

¹ *Sukatāveli* nghĩa là “vị liên quan đến vòng hoa đội đầu (*āveli*) đã được làm (*kata*) khéo léo (*su*).”

² *Ekavandiyā* nghĩa là “vị liên quan đến một lần (*eka*) đánh lễ (*vandana*).”

2427. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Udakāsanadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Udakāsanadāyakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

232. Bhājanadāyakattherāpadānaṃ¹

2428. Nagare bandhumatiyā kumbhakāro ahaṃ tadā,
bhājanaṃ anupālesim bhikkhusaṅghassa tāvade.

2429. Ekanavute ito kappe bhājanaṃ anupālayim,
duggatiṃ nābhijānāmi bhājanassa idaṃ phalaṃ.

2430. Tapaññāse ito kappe anantajāli nāmako,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2431. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bhājanadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Bhājanadāyakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

233. Sālapūpiyattherāpadānaṃ²

2432. Aruṇavatiyā nagare ahosiṃ pūpiko³ ahaṃ,
mama dvārena gacchantam sikhinaṃ addasaṃ jinaṃ.

2433. Buddhassa pattam paggayha sālapūpaṃ⁴ adāsahaṃ,
sammagatassa buddhassa vipassanna cetasā.

2434. Ekatiṃse ito kappe yaṃ khajjakamadāsahaṃ,⁵
duggatiṃ nābhijānāmi sālapūpassidaṃ⁶ phalaṃ.

2435. Ito cuddasakappamhi ahosiṃ amitañjalo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2436. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sālapūpiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sālapūpiyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

¹ bhājanapālaka - Ma, PTS. ³ pūviko - Syā, PTS. ⁴ sālapupphaṃ - Syā, Ma, PTS.
² sālapupphiya - Ma, Syā, PTS. ⁶ sālapupphassidaṃ - Ma, Syā, PTS.
⁵ pupphamabhidāsahaṃ - Ma, Syā; khajjam abhidās' ahaṃ - PTS.

2427. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Udakāsanadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Udakāsanadāyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

232. Ký Sự về Trưởng Lão Bhājanadāyaka:

2428. Lúc bấy giờ, tôi đã là người thợ làm gốm ở thành phố Bandhumatī. Trong khi ấy tôi đã cung cấp bát đĩa đến Hội Chúng tỳ khuru.

2429. (Kể từ khi) tôi đã cung cấp bát đĩa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của (việc dâng cúng) bát đĩa.

2430. Trước đây năm mươi ba kiếp, (tôi đã là) vị tên Anantajāli, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2431. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bhājanadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bhājanadāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

233. Ký Sự về Trưởng Lão Sālapūpiya:

2432. Tôi đã là người bán bánh ngọt ở thành phố Aruṇavatī. Tôi đã nhìn thấy đấng Chiến Thắng Sikhī đang đi ngang qua cánh cửa của tôi.

2433. Với tâm ý trong sạch, tôi đã nhận lấy bình bát của đức Phật và đã dâng cúng bánh ngọt *sālā* đến đức Phật, bậc đã đi đến đạo lộ chân chánh.

2434. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng vật thực cúng trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của bánh ngọt *sālā*.

2435. Trước đây mười bốn kiếp, tôi đã là vị Amitañjala, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2436. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sālapūpiya³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sālapūpiya là phần thứ ba.

--ooOoo--

¹ Udakāsanadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) nước (*udaka*) và chỗ ngồi (*āsana*).”

² Bhājanadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) bát đĩa (*bhājana*).”

³ Sālapūpiya nghĩa là “vị liên quan đến bánh ngọt (*pūpa*) *sālā*.”

234. Kilañjadāyakattherāpadānaṃ

2437. Tivarāyaṃ pure ramme naḷakāro ahaṃ tadā,
siddhatthe lokapajjote pasannā janatā taḥiṃ.
2438. Pūjatthaṃ lokanāthassa kilañjaṃ pariyesati,
buddhapūjaṃ karontānaṃ kilañjaṃ adadiṃ¹ ahaṃ.
2439. Catunavute ito² kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi kilañjassa idaṃ phalaṃ.
2440. Sattasattatikappamhi rājā āsiṃ jutindharo,³
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2441. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kilañjadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kilañjadāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

235. Vedikārakattherāpadānaṃ⁴

2442. Vipassino bhagavato bodhiyā pādaputtame,
pasannacitto sumano kāresiṃ vedikaṃ ahaṃ.
2443. Ekanavute ito kappe karesiṃ⁵ vedikaṃ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi vedikāya idaṃ phalaṃ.
2444. Ito ekādase kappe ahoṣiṃ suriyassamo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2445. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vedikārako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Vedikārakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

236. Vaṇṇakārattherāpadānaṃ

2446. Nagare aruṇavatiyā vaṇṇakāro ahaṃ tadā,
cetiye dussabhaṇḍāni nānāvaṇṇaṃ rajesaṃ ahaṃ.⁶
2447. Ekatiṃse ito kappe yaṃ vaṇṇaṃ rajayiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi vaṇṇadānassidaṃ phalaṃ.

¹ adadaṃ - Syā, PTS.

² catunnavutito - Ma.

³ jaladdharo - Ma, Syā.

⁴ vediyadāyaka - Syā, PTS.

⁵ kāresiṃ - Ma, Syā, PTS.

⁶ rajemahaṃ - Syā.

234. Ký Sự về Trưởng Lão Kilañjadāyaka:

2437. Lúc bấy giờ, tôi đã là người thợ đan lát ở trong thành phố Tivarā đáng yêu. Dân chúng ở nơi ấy được tịnh tín ở đấng Quang Đăng của thế gian Siddhattha.

2438. Người ta tìm kiếm chiếc chiếu nhằm mục đích cúng dường đến đấng Bảo Hộ Thế Gian. Tôi đã dâng cúng chiếc chiếu đến những người đang tiến hành việc cúng dường đức Phật.

2439. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của chiếc chiếu.

2440. (Trước đây) bảy mươi bảy kiếp, tôi đã là đức vua Jutindhara, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2441. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kilañjadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kilañjadāyaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

235. Ký Sự về Trưởng Lão Vedikāraka:

2442. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cho thực hiện vòng rào chắn ở cội cây Bồ Đề tối thượng của đức Thế Tôn Vipassī.

2443. (Kể từ khi) tôi đã cho thực hiện vòng rào chắn trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của vòng rào chắn.

2444. Trước đây mười một kiếp, tôi đã là vị tên Suriyassama, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2445. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vedikāraka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vedikāraka là phần thứ năm.

--ooOoo--

236. Ký Sự về Trưởng Lão Vaṇṇakāra:

2446. Lúc bấy giờ, tôi đã là người thợ nhuộm màu ở thành phố Aruṇavatī. Tôi đã nhuộm các màu sắc khác nhau cho các xấp vải ở ngôi bảo tháp.

2447. Kể từ khi tôi đã nhuộm màu sắc trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng màu sắc.

¹ Kilañjadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) chiếc chiếu (kilañja).”

² Vedikāraka nghĩa là “vị thực hiện (kāraka) vòng rào chắn (vedi).”

2448. Ito tevīsaticappe candupamasanāmako,¹
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2449. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vaṇṇākāro thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Vaṇṇakārattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

237. Piyālapupphiyattherāpadānaṃ

2450. Migaluddo pure āsiṃ araññe kānane ahaṃ,
piyālaṃ pupphitaṃ disvā gatamagge khipiṃ ahaṃ.

2451. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

2452. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Piyālapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Piyālapupphiyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

238. Ambayāgadāyakattherāpadānaṃ

2453. Sake sippe apatthaddho agamaṃ kānanaṃ ahaṃ,
sambuddhaṃ yantaṃ disvāna ambayāgaṃ adāsahaṃ.

2454. Ekanavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ambayāgassidaṃ phalaṃ.

2455. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ambayāgadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ambayāgadāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

239. Jagatikārakattherāpadānaṃ

2456. Nibbute lokanāthamhi atthadassi naruttame,
jagatī kārītā mayhaṃ buddhassa thūpamuttame.

2457. Aṭṭhārase kappasate yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi jagatiyā idaṃ phalaṃ.

¹ vaṇṇasamasanāmako - Ma; candasamanāmako - Syā.

2448. Trước đây hai mươi ba kiếp, (tôi đã là) vị tên Candupama, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2449. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vaṇṇākāra đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vaṇṇākāra là phần thứ sáu.

--ooOoo--

237. Ký Sự về Trưởng Lão Piyālapupphiya:

2450. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ săn thú rừng ở trong khu rừng hoang rậm. Sau khi nhìn thấy cây *piyāla* đã được trở hoa, tôi đã rải rắc (bông hoa) ở con đường (đức Phật) đã đi qua.

2451. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2452. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Piyālapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Piyālapupphiya là phần thứ bảy.

--ooOoo--

238. Ký Sự về Trưởng Lão Ambayāgadāyaka:

2453. Nường tựa vào nghề nghiệp của mình, tôi đã đi đến khu rừng rậm. Sau khi nhìn thấy bậc Toàn Giác đang đi, tôi đã dâng cúng vật thí là trái xoài.

2454. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc hiến dâng trái xoài.

2455. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ambayāgadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ambayāgadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

239. Ký Sự về Trưởng Lão Jagatikāraka:

2456. Khi đấng Bảo Hộ Thế Gian, bậc Tối Thượng Nhân Atthadassī đã Niết Bàn, việc bố trí đã được tôi điều hành ở ngôi bảo tháp tối thượng của đức Phật.

2457. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy (trước đây) một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc bố trí.

¹ *Piyālapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *piyāla*.”

² *Ambayāgadāyaka* nghĩa là “vị thí chủ (*dāyaka*) của việc hiến dâng (*yāga*) trái xoài (*amba*).”

2458. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Jagatikārako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Jagatikārattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

240. Vāsidāyakattherāpadānaṃ

2459. Kammārohaṃ pure āsiṃ tivarāyaṃ puruttame,
ekā vāsi mayā dinnā sayambhuṃ aparājitaṃ.

2460. Catunavute¹ ito kappe yaṃ vāsimadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi vāsidānassidaṃ phalaṃ.

2461. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Vāsidāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Vāsidāyakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Udakāsana bhājanaṃ sālappūpi² kilañjako,
vedikā vaṇṇakāro ca piyāla ambayāgado,
jagatī vāsidātā ca gāthā tiṃsa ca aṭṭha ca.

Udakāsanavaggo catuvīsatiṃ.

--ooOoo--

XXV. TUVARADĀYAKAVAGGO

241. Tuvaradāyakattherāpadānaṃ³

2462. Migaluddo pure āsiṃ araññe kānane ahaṃ,
bharitvā⁴ tuvaramādāya saṅghassa adadiṃ ahaṃ.

2463. Ekanavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi tuvarassa idaṃ⁵ phalaṃ.

2464. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tuvaradāyako⁶ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tuvaradāyakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ catunnacutitokappe - Ma.

² sālappupphī - Sī Mu, Ma, Syā, PTS.

³ tuvaratṭhidāyaka - Syā.

⁴ taṃ disvā - Syā; haritvā - Sī Mu, PTS.

⁵ tuvaratṭhissidaṃ - Syā.

⁶ tuvaratṭhidāyako - Syā.

2458. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Jagatikāraka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Jagatikāraka là phần thứ chín.

--ooOoo--

240. Ký Sự về Trưởng Lão Vāsīdāyaka:

2459. Trước đây, tôi đã là người thợ rèn ở trong kinh thành Tivarā. Tôi đã dâng cúng một lưỡi rìu đến đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại.

2460. Kể từ khi tôi đã dâng cúng lưỡi rìu trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng lưỡi rìu.

2461. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Vāsīdāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Vāsīdāyaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Chỗ ngồi và nước, bát đĩa, vị có bánh ngọt *sālā*, vị liên quan đến chiếc chiếu, vòng rào chắn, thợ nhuộm màu, bông hoa *piyāla*, vị bố thí vật hiến dâng là trái xoài, việc bố trí, vị dâng cúng lưỡi rìu; (tổng cộng) có ba mươi tám câu kệ.

Phẩm Udaḥāsana là phẩm thứ hai mươi bốn.

--ooOoo--

XXV. PHẨM TUGARADĀYAKA:

241. Ký Sự về Trưởng Lão Tugaradāyaka:

2462. Trước đây, tôi đã là thợ săn thú ở trong khu rừng hoang rậm. Sau khi cầm lấy và mang theo hạt *tuvara* nướng, tôi đã dâng cúng đến Hội Chúng.

2463. Kể từ khi tôi đã cúng dường vật thí trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của hạt *tuvara* nướng.

2464. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tugaradāyaka³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tugaradāyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

¹ *Jagatikāraka* nghĩa là “vị thực hiện (*kāraka*) việc bố trí (*jagati*).”

² *Vāsīdāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) lưỡi rìu (*vāsi*).”

³ *Tugaradāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) hạt *tuvara* nướng.”

242. Nāgakesariyattherāpadānaṃ

2465. Dhanuṃ advejjhaṃ¹ katvāna vanamajjhogaḥiṃ ahaṃ,
kesaraṃ osaṃ² disvā satapattaṃ samuṭṭhitaṃ.³
2466. Ubhohatthehi paggayha sire katvāna añjaliṃ,
buddhassa abhiropesiṃ tissassa lokabandhuno.
2467. Dvenavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2468. Tesattatimhi kappamhi⁴ satta kesaranāmakā,⁵
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
2469. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudāṃ āyasmā Nāgakesariyo thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Nāgakesariyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

243. Naḷinakesariyattherāpadānaṃ

2470. Jātassarassa vemajjhe vasāmi jalakukkuṭo,
athaddasaṃ⁶ devadevaṃ gacchantamanilañjase.
2471. Tuṇḍena kesariṃ⁷ gayha vippasannena cetasā,
buddhassa abhiropesiṃ tissassa lokabandhuno.
2472. Dvenavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayidaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2473. Tesattatimhi kappamhi satapattasanāmakō,⁸
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2474. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudāṃ āyasmā Naḷinakesariyo thero imā gāthāyo abhāsittḥāti.

Naḷinakesariyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

244. Viravipupphiyattherāpadānaṃ⁹

2475. Khīṇāsavasahasseehi¹⁰ niyyāti lokanāyako,
viravipupphaṃ paggayha¹¹ buddhassa abhiropayiṃ.
2476. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

¹ avejjhaṃ - Syā; adejjhaṃ - PTS.

² ogataṃ - Ma; osaraṃ - Syā, PTS.

³ patapattaṃ samuṭṭhitaṃ - Ma;
pupphamaggaṃ samuṭṭhitaṃ - Syā;
sabbamatṭaṃ supupphitaṃ - PTS.

⁴ sattasattime kappe - Syā, PTS.

⁵ satta kesaranāmakā - Ma;

samokkharāṇa - Syā; pamokkharāṇa - PTS.

⁶ addasāhaṃ - Ma. ⁷ kesaraṃ - Syā.

⁸ satta kesaranāmakā - Ma; sattapatta - Syā

⁹ viravapupphiya - Ma, PTS.

¹⁰ sahasseṇa - PTS. ¹¹ ādāya - Ma.

242. Ký Sự về Trưởng Lão Nāgakesariya:

2465. Sau khi đã kiểm tra cẩn thận cây cung, tôi đã đi sâu vào trong rừng. Tôi đã nhìn thấy vươn lên đóa hoa sen có tua nhụy rủ xuống.

2466. Sau khi cầm lấy (bông hoa) bằng hai bàn tay, tôi đã chấp tay lên ở đầu và đã dâng lên đức Phật Tissa, bậc quyến thuộc của thế gian.

2467. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2468. (Trước đây) bảy mươi ba kiếp, bảy vị (cùng) tên Kesara đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2469. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nāgakesariya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nāgakesariya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

243. Ký Sự về Trưởng Lão Naḷinakesariya:

2470. Tôi là con gà nước sống ở giữa hồ nước thiên nhiên. Khi ấy, tôi đã nhìn thấy vị Trời của chư Thiên đang di chuyển ở trên không trung.

2471. Với tâm ý trong sạch, tôi đã dùng mỏ ngắt đóa hoa sen (có tua nhụy) và đã dâng lên đức Phật, đấng quyến thuộc của thế gian Tissa.

2472. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2473. (Trước đây) bảy mươi ba kiếp, (tôi đã là) vị tên Satapatta, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2474. Bốn (tuệ) phân tích, –(như trên)– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Naḷinakesariya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Naḷinakesariya là phần thứ ba.

--ooOoo--

244. Ký Sự về Trưởng Lão Viravipupphiya:

2475. Đấng Lãnh Đạo Thế Gian ra đi cùng với một ngàn vị có lậu hoặc đã được đoạn tận. Tôi đã cầm lấy bông hoa *viravi* và đã dâng lên đức Phật.

2476. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

¹ *Naḷinakesariya* nghĩa là “vị liên quan đến đóa sen (*naḷina*) có tua nhụy (*kesarī*).”

2477. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Viravipupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Viravipupphiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

245. Kuṭidhūpakattherāpadānaṃ

2478. Siddhatthassa bhagavato ahoṣiṃ kuṭigopako,
kālena kālaṃ dhūpesiṃ pasanno sehi pāṇihi.

2479. Catunavute ito kappe yaṃ kammamakarim̐ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ¹ phalaṃ.

2480. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kuṭidhūpako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Kuṭidhūpakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

246. Pattadāyakattherāpadānaṃ

2481. Paramena damathena siddhatthassa mahesino,
pattadānaṃ mayā dinnāṃ ujubhūtassa tādino.

2482. Catunavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pattadānassidaṃ phalaṃ.

2483. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pattadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Pattadāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

247. Dhātupūjakattherāpadānaṃ

2484. Nibbute lokanāthamhi siddhatthamhi naruttame,
ekā dhātu mayā laddhā dipadindassa² tādino.

2485. Tāhaṃ dhātuṃ gahetvāna buddhassādiccabandhuno,
pañcavasse paricarim̐ tiṭṭhantaṃ va naruttamaṃ.

¹ dhūpadānassidaṃ - Ma, Syā.

² dvipadindassa - Ma.

2477. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Viravipupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Viravipupphiya là phần thứ tư.

--ooOoo--

245. Ký Sự về Trưởng Lão Kuṭidhūpaka:

2478. Tôi đã là người trông nom liêu cốc của đức Thế Tôn Siddhattha. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình xông khói vào lúc này lúc khác.

2479. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2480. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kuṭidhūpaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kuṭidhūpaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

246. Ký Sự về Trưởng Lão Pattadāyaka:

2481. Với sự thuần thành tuyệt đối, việc dâng cúng bình bát đã được tôi cung ứng đến bậc Đại Ấn Sĩ Siddhattha, bậc có bản thể chính trực như thế ấy.

2482. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng bình bát.

2483. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pattadāyaka³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pattadāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

247. Ký Sự về Trưởng Lão Dhātupūjaka:

2484. Khi dâng Bảo Hộ Thế Gian, bậc Tối Thượng Nhân Siddhattha Niết Bàn, tôi đã nhận được một phần xá-lợi của bậc Chúa Tể của loài người như thế ấy.

2485. Sau khi nhận lấy phần xá-lợi ấy của đức Phật, dâng quyển thuộc của mặt trời, trong năm năm tôi đã chăm sóc (phần xá-lợi ấy) như là (chăm sóc) bậc Tối Thượng Nhân đang còn tại tiền.

¹ Viravipupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) viravi.”

² Kuṭidhūpaka nghĩa là “vị xông khói (*dhūpaka*) thơm ở liêu cốc (*kuṭi*).”

³ Pattadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) bình bát (*patta*).”

2486. Catunavute ito kappe yaṃ dhātumaṃ pūjayiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi dhātupaṭṭhahane phalaṃ.

2487. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamaṃ āyasmā Dhātupūjako thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Dhātupūjakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

248. Sattalipupphapūjakattherāpadānaṃ

2488. Satta sattalipupphāni¹ sise katvānaṃ tadā,
buddhassa abhiropesiṃ vessabhumhi naruttame.

2489. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,²
duggatiṃ nābhijānāmi pupphapūjāyidaṃ³ phalaṃ.

2490. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamaṃ āyasmā Sattalipupphapūjako thero imā gāthāyo
abhāsittāti.

Sattalipupphapūjakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

249. Bimbijāliyattherāpadānaṃ

2491. Padumuttaro nāma jino sayambhū aggapuggalo,
catusaccaṃ pakāseti dīpeti amataṃ padaṃ.

2492. Bimbijālikapupphāni⁴ puphu katvānaṃ tadā,
buddhassa abhiropesiṃ dipadindassa tādino.

2493. Aṭṭhasaṭṭhimhito kappe caturo kiñjakesarā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.

2494. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamaṃ āyasmā Bimbijāliyo thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Bimbijāliyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

¹ pāṭalipupphāni - PTS.

² yaṃ pupphamabhipūjayiṃ - Ma, Syā.

³ buddhapūjāyidaṃ - Ma.

⁴ bimbijālakapupphāni - Ma, Syā.

2486. Kể từ khi tôi đã cúng dường xá-lợi trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu ở sự hầu cận xá-lợi.

2487. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Dhātupūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Dhātupūjaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

248. Ký Sự về Trưởng Lão Sattalipupphapūjaka:

2488. Lúc bấy giờ, tôi đã đặt bảy bông hoa *sattali* ở trên đầu rồi đã dâng lên đức Phật, bậc Tối Thượng Nhân Vessabhū.

2489. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường bông hoa.

2490. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sattalipupphapūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sattalipupphapūjaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

249. Ký Sự về Trưởng Lão Bimbijāliya:

2491. Đấng Chiến Thắng, bậc Tự Chủ tên Padumuttara, là nhân vật cao cả. Ngài công bố về bốn Sự Thật và làm sáng tỏ về vị thế Bất Từ.

2492. Khi ấy, sau khi ngắt rời các bông hoa *bimbijālika*, tôi đã dâng lên đức Phật, bậc Chúa Tể của loài người như thế ấy.

2493. Trước đây sáu mươi tám kiếp, bốn vị (cùng tên) Kiñjakesara đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2494. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bimbijāliya³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bimbijāliya là phần thứ chín.

--ooOoo--

¹ Dhātupūjaka nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) xá-lợi (*dhātu*).”

² Sattalipupphapūjaka nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) bông hoa (*puppha*) *sattali*.”

³ Bimbijāliya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *bimbijāliya*.”

250. Uddāladāyakattherāpadānaṃ

2495. Kakusandho¹ nāma nāmena sayambhū aparājito,
pavanā nikkhamitvāna anupatto mahānadiṃ.

2496. Uddālakaṃ gahetvāna sayambhussa adāsahaṃ,
saṃyatassujubhūtassa pasannamānaso tadā.²

2497. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphadānassidaṃ phalaṃ.

2498. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Uddāladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Uddāladāyakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Tuvara nāga naḷinā viravī kuṭidhūpako,
patto dhātu sattaliyo bimbī uddālakena ca,
sattatiṃsati gāthāyo gaṇitāyo vibhāvīhi.

Tuvaradāyakavaggo pañcavīsatiṃ.

--ooOoo--

XXVI. THOMAKAVAGGO**251. Thomakattherāpadānaṃ**

2499. Devaloke ṭhito santo vipassissa mahesino,
dhammaṃ suṇitvā mudito imaṃ vācamabhāsahaṃ.³

2500. Namō te purisājañña namō te purisuttama,
bahūṃ janaṃ⁴ tārayasi desento amataṃ padaṃ.

2501. Ekanavute ito kappe yaṃ vācamabhaṇiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi thomanāya idaṃ phalaṃ.

2502. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Thomako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Thomakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ kakuddho - Ma, Syā, PTS.

² ahaṃ - Ma, PTS.

³ vācam abhāsahaṃ - Ma, Syā.

⁴ bahujjanaṃ - Ma.

250. Ký Sự về Trưởng Lão Uddāladāyaka:

2495. Đấng Tự Chủ tên Kakusandha, bậc không bị đánh bại, sau khi lìa khỏi khu rừng bao la đã đi đến gần con sông lớn.

2496. Khi ấy, với tâm tịnh tín tôi đã cầm lấy bông hoa *uddālaka* và đã dâng cúng đến đấng Tự Chủ, bậc đã tự chế ngự, có bản thể chính trực.

2497. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng bông hoa.

2498. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Uddāladāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Uddāladāyaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Hạt *tuvara* nướng, (vị trưởng lão) Nāgakesariya, các bông hoa sen, các bông hoa *viravi*, vị xông khói liêu cốc, bình bát, xá-lợi, các bông hoa *sattali*, các bông hoa *bimbijālīka*, cùng với bông hoa *uddālaka*; (tổng cộng) có ba mươi bảy câu kệ đã được tính đếm bởi các bậc thông minh.

Phẩm Tugaradāyaka là phẩm thứ hai mươi lăm.

--ooOoo--

XXVI. PHẨM THOMAKA:**251. Ký Sự về Trưởng Lão Thomaka:**

2499. Trong khi đang trú ở thế giới chư Thiên, tôi được hoan hỷ sau khi lắng nghe Giáo Pháp của bậc Đại Ẩn Sĩ Vipassī, và tôi đã nói nên lời nói này:

2500. “*Bạch đấng Siêu Nhân, con kính lễ Ngài! Bạch đấng Tồi Thượng Nhân, con kính lễ Ngài! Trong khi thuyết giảng về vị thế Bất Tử, Ngài đã giúp cho nhiều người vượt qua.*”

2501. Kể từ khi tôi đã nói lên lời nói ấy trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc tán dương.

2502. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Thomaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Thomaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

¹ *Uddāladāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) bông hoa *uddāla*.”

² *Thomaka* nghĩa là “vị tán dương (*thomaka*).”

252. Ekāsanadāyakattherāpadānaṃ

2503. Vijahitvā devavaṇṇaṃ sabhariyo idhāgamiṃ,
adhikāraṃ kattukāmo buddhaseṭṭhassa sāsane.
2504. Devalo nāma nāmena padumuttarasāvako,
tassa bhikkhā mayā dinnā vipasanna cetasā.
2505. Satasahasse ito¹ kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi piṇḍapātassidaṃ phalaṃ.
2506. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekāsanadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ekāsanadāyakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

253. Citakapūjakattherāpadānaṃ

2507. Ānando nāma sambuddho sayambhū aparājito,
araññe parinibbāyi amanussamhi kānane.
2508. Devalokā idhāgantvā citaṃ katvānahaṃ tadā,
sarīraṃ tattha jhāpesiṃ sakkārañca akāsahaṃ.
2509. Ekanavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2510. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Citakapūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Citakapūjakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

254. Ticampakapupphiyattherāpadānaṃ

2511. Himavantassa avidūre² vikato³ nāma pabbato,
tassa vemajjhe vasati samaṇo bhāvitindriyo.
2512. Disvāna tassopasamaṃ vipasanna cetasā,
tīṇi campakapupphāni gahetvāna samokiriṃ.

¹ satasahassito kappe - Ma.

² himavantassāvidūre - Ma.

³ vikano - Syā; vikaṭo - PTS.

252. Ký Sự về Trưởng Lão Ekāsanadāyaka:

2503. Có ước muốn thực hiện hành động hưởng thượng ở Giáo Pháp của đức Phật tối thượng, tôi đã lìa bỏ vóc dáng Thiên nhân và đã cùng với người vợ đi đến nơi này.

2504. Vị Thịnh Văn của (đức Phật) Padumuttara tên là Devala. Vật thực đã được tôi dâng cúng đến vị ấy với tâm ý trong sạch.

2505. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của món vật thực.

2506. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekāsanadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekāsanadāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

253. Ký Sự về Trưởng Lão Citakapūjaka:

2507. Bạc Giác Ngộ, đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại tên Ānanda đã viên tịch Niết Bàn ở trong rừng già hoang rậm, không có bóng người.

2508. Khi ấy, tôi đã từ thế giới chư Thiên đi đến nơi đây và đã thực hiện lễ hỏa táng. Tại đó, tôi đã thiêu đốt thi thể và đã thể hiện sự tôn kính.

2509. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2510. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Citakapūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Citakapūjaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

254. Ký Sự về Trưởng Lão Ticampakapupphiya:

2511. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Vikata. Ở trung tâm của ngọn núi ấy, có vị Sa-môn, có các giác quan đã được tu tập, cư ngụ.

2512. Sau khi nhìn thấy sự an tịnh của vị ấy, với tâm ý trong sạch tôi đã cầm lấy ba bông hoa *campaka* và đã rải rắc chúng.

¹ Ekāsanadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) vật thực (*asana*) một lần (*eka*).”

² Citakapūjaka nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) lễ hỏa táng (*citaka*).”

2513. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

2514. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ticampakapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ticampakapupphiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

255. Sattapāṭaliyattherāpadānaṃ

2515. Kaṇikāraṃva jotantaṃ nisinnaṃ pabbatantare,
sattapāṭalipupphāni buddhassa abhiropayiṃ.

2516. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

2517. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sattapāṭaliyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Tassapāṭaliyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

256. Upāhanadākayattherāpadānaṃ

2518. Ahosi¹ candano nāma sambuddhassatrajo tadā,
ekopāhano mayā dinno bodhiṃ² sampajja me tuvaṃ.

2519. Ekanavute ito kappe yamupāhanaṃ³ dadim tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi upāhanassidaṃ phalaṃ.

2520. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Upāhanadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Upāhanadāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

¹ ahosiṃ - Ma, Syā.

² bodhi - Syā.

³ yaṃ panadhiṃ dadim - Ma; yaṃ pādum adadiṃ - Syā;
yaṃ 'pāhanaṃ adadiṃ - PTS.

2513. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2514. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ticampakapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ticampakapupphiya là phần thứ tư.

--ooOoo--

255. Ký Sự về Trưởng Lão Sattapāṭaliya:

2515. Tôi đã dâng lên các bông hoa *sattapāṭali* đến đức Phật (trong lúc Ngài) ngồi ở trong vùng đồi núi, đang chói sáng như là cây *kaṇikāra*.

2516. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2517. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sattapāṭaliya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sattapāṭaliya là phần thứ năm.

--ooOoo--

256. Ký Sự về Trưởng Lão Upāhanadākaya:

2518. Lúc bấy giờ, vị tên Candana đã là người con trai của đấng Giác Ngộ. Tôi đã dâng cúng (đến vị ấy) một đôi dép (ước nguyện rằng): “*Xin ngài hãy giúp con thành tựu quả vị Giác Ngộ.*”

2519. Kể từ khi tôi đã dâng cúng đôi dép trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của đôi dép.

2520. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Upāhanadākaya³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Upāhanadākaya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

¹ Ticampakapupphiya nghĩa là “vị liên quan đến ba (ti) bông hoa (*puppha*) *campaka*.”

² Sattapāṭaliya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa *sattapāṭali*.”

³ Upāhanadākaya nghĩa là “vị dâng cúng (*dākaya*) đôi dép (*upāhana*).”

257. Mañjaripūjakattherāpadānaṃ

2521. Mañjarikaṃ¹ karitvāna rathiyaṃ paṭipajj' ahaṃ,
addasaṃ samaṇānaggaṃ bhikkhusaṅghapurakkhataṃ.
2522. Pasannacitto sumano paramāya ca pītiyā,
ubhohatthehi paggayha buddhassa abhiropayaṃ.
2523. Dvenavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphapūjāyidaṃ phalaṃ.
2524. Ito tesattatikappe eko āsiṃ mahīpati,
jotiyo nāma nāmena cakkavattī mahabbalo.
2525. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Mañjaripūjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Mañjaripūjakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

258. Paṇṇadāyakattherāpadānaṃ

2526. Pabbate himavantamhi vākacīradharo ahaṃ,
aloṇapaṇṇabhakkhomhi niyamesu ca saṃvuto.
2527. Pātarāse anuppatte siddhattho upagacchi maṃ,
tāhaṃ buddhassa pādāsiṃ pasanno sehi pāṇihi.
2528. Catunavute² ito kappe yaṃ paṇṇamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi paṇṇadānassidaṃ phalaṃ.
2529. Sattavīsaticappamhi rājā āsiṃ yadatthiyo,³
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2530. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Paṇṇadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Paṇṇadāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ mañjarikaṃ - Ma, Syā, PTS.

² catunnavutito - Ma.

³ sadatthiyo - Ma.

257. Ký Sự về Trưởng Lão Mañjaripūjaka:

2521. Sau khi đã thực hiện một bó (hoa), tôi đã bước đi ở đường lộ. Tôi đã nhìn thấy bậc Cao Cả trong số các vị Sa-môn được tháp tùng bởi Hội Chúng tỳ khưu.

2522. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, và với niềm phi lạc tột độ, tôi đã cầm lấy (bó hoa) bằng cả hai tay và đã dâng lên đức Phật.

2523. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường bông hoa.

2524. Trước đây bảy mươi ba kiếp, tôi đã là vị lãnh chúa tên Jotiya, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2525. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mañjaripūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mañjaripūjaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

258. Ký Sự về Trưởng Lão Paṇṇadāyaka:

2526. Tôi là vị mặc y phục bằng vỏ cây ở ngọn núi Hi-mã-lạp. Thu thúc trong các điều kiện hạn chế, tôi có thức ăn là muối và lá cây.

2527. Vào lúc bữa ăn sáng đã điểm, (đức Phật) Siddhattha đã đi đến gặp tôi. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình dâng lên các thứ ấy đến đức Phật.

2528. Kể từ khi tôi đã dâng cúng lá cây trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng lá cây.

2529. (Trước đây) hai mươi bảy kiếp, tôi đã là đức vua Yadatthiya, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2530. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Paṇṇadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Paṇṇadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ Mañjaripūjaka nghĩa là “vị cúng dường (pūjaka) bó hoa (mañjari).”

² Paṇṇadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) lá cây (paṇṇa).”

259. Kuṭidāyakattherāpadānaṃ

2531. Vipinacārī¹ sambuddho rukkhamūle vasī tadā,
paṇṇasālaṃ karitvāna adāsiṃ aparājite.
2532. Ekanavute ito² kappe yaṃ paṇṇakuṭikaṃ adaṃ,³
duggatiṃ nābhijānāmi kuṭidānassidaṃ phalaṃ.
2533. Aṭṭhavīse⁴ ito kappe soḷasāsimsu rājāno,⁵
sabbattha-agivassīti vuccare cakkavattino.
2534. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kuṭidāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Kuṭidāyakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

260. Aggajapupphiyattherāpadānaṃ⁶

2535. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ nisinnaṃ pabbatantare,
obhāsayaṃtaṃ raṃsiyā⁷ sikhinaṃ sikhinaṃ yathā.
2536. Aggajaṃ pupphamādāya upagacchiṃ naruttamaṃ,
pasannacitto sumano buddhassa abhiropayaṃ.
2537. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2538. Pañcavīsatikappamhi ahoṣiṃ amitavhayo,⁸
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2539. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Aggajapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Aggajapupphiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Thomakekāsana citakaṃ campato sattapāṭali,
pāhana⁹ mañjarī paṇṇaṃ kuṭido aggapupphiyo,
gāthāyo gaṇitā¹⁰ cettha ekatāḷisameva ca.

Thomakavaggo chabbīsatiṃ.

--ooOoo--

¹ vipinaṃ cāri - Syā, PTS.

² ekanavutito - Ma.

³ dadā - Syā.

⁴ aṭṭhatimse - Syā.

⁵ rājino - Sī Mu, Syā, PTS.

⁶ aggapupphiya - Ma, Syā, PTS.

⁷ raṃsena - Ma, PTS.

⁸ amitogato - Ma; mittaghātako - Syā.

⁹ pānadhī - Ma.

¹⁰ bhaṇitā - Sī Mu.

259. Ký Sự về Trưởng Lão Kuṭidāyaka:

2531. Lúc bấy giờ, là vị hành pháp ngụ ở rừng đấng Toàn Giác đã cư ngụ ở gốc cây. Tôi đã thực hiện gian nhà lá và đã dâng cúng đến bậc không bị đánh bại.

2532. Kể từ khi tôi đã cúng dường cái chồi lá trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng cái chồi.

2533. Trước đây hai mươi tám kiếp, mười sáu vị vua được gọi là Sabbattha-abhivassī đã là các đấng Chuyển Luân Vương.

2534. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kuṭidāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kuṭidāyaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

260. Ký Sự về Trưởng Lão Aggajapupphiya:

2535. (Tôi đã nhìn thấy) đấng Toàn Giác Sikhī có màu da vàng chói ngời ở trong vùng đồi núi đang chiếu sáng các hào quang như là ngọn lửa.

2536. Tôi đã cầm lấy bông hoa *aggaja* và đã đi đến gần đấng Tối Thượng Nhân. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng lên đức Phật (bông hoa ấy).

2537. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2538. (Trước đây) hai mươi lăm kiếp, tôi đã là vị tên Amita, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2539. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Aggajapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Aggajapupphiya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị tán dương, một bữa ăn, giàn hỏa thiêu, bông hoa *campaka*, bông hoa *sattapāṭali*, đôi dép, bó hoa, lá cây, vị dâng cúng cái chồi, bông hoa *aggaja*; và các câu kệ đã được tính đếm ở đây là bốn mươi một câu cả thảy.

Phẩm Thomaka là phẩm thứ hai mươi sáu.

--ooOoo--

¹ *Kuṭidāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) liêu cốc (*kuṭi*).”

² *Aggajapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *aggaja*.”

XXVII. ĀKĀSUKKHIPIYAVAGGO

261. Ākāsukkhīyattherāpadānaṃ

2540. Suvanṇavaṇṇaṃ siddhatthaṃ gacchantāṃ antarāpaṇe,
jalajagge duve gayha upagacchiṃ narāsabhaṃ.
2541. Ekañca pupphaṃ pādesu buddhasettassa nikkhipiṃ,
ekañca pupphaṃ paggayha ākāse ukkhipiṃ ahaṃ.
2542. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphadānassidaṃ phalaṃ.
2543. Ito battiṃsakappamhi¹ eko āsiṃ mahīpati,
antalikkhacaro² nāma cakkavattī mahabbalo.
2544. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ākāsukkhīpiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ākāsukkhīyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

262. Telamakkhiyattherāpadānaṃ

2545. Siddhatthamhi bhagavati nibbutamhi narāsabhe,
bodhiyā vedikāyāhaṃ telaṃ makkhesiṃ tāvade.
2546. Catunavute ito kappe yaṃ telaṃ makkhayiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi makkhanāya idaṃ phalaṃ.
2547. Catuvīse ito kappe succhavi nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2548. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Telamakkhiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Telamakkhiyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

263. Aḍḍhacandiyattherāpadānaṃ

2549. Tissassa kho bhagavato bodhiyā pādaputtame,
aḍḍhacandaṃ mayā dinnāṃ dharaṇīruhapādape.
2550. Dvenavute ito kappe yaṃ puppha³mabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi bodhipūjāyidaṃ phalaṃ.

¹ chattiṃsakappamhi - Ma.

² antalikkhakaro - Ma, Syā.

³ canda - Ma, Syā.

XXVII. PHẨM ĀKĀSUKKHIPIYA:

261. Ký Sự về Trưởng Lão Ākāsukkhiya:

2540. Trong khi đấng Nhân Ngưu Siddhattha có màu da vàng chói đang đi ở khu phố chợ, tôi đã cầm lấy hai bông hoa cao quý mọc ở trong nước và đã đi đến gặp Ngài.

2541. Tôi đã đặt xuống một bông hoa ở các bàn chân ở đức Phật tối thượng, và tôi đã cầm lấy một bông hoa rồi đã thả lên không trung.

2542. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng bông hoa.

2543. Trước đây ba mươi hai kiếp, tôi đã là vị lãnh chúa độc nhất tên Antalikkhacara, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2544. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ākāsukkhiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ākāsukkhiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

262. Ký Sự về Trưởng Lão Telamakkhiya:

2545. Khi đức Thế Tôn Siddhattha, đấng Nhân Ngưu đã Niết Bàn, ngay khi ấy tôi đã thoa dầu ở vòng rào chắn của cội Bồ Đề.

2546. Kể từ khi tôi đã thoa dầu trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc thoa (dầu).

2547. Trước đây hai mươi bốn kiếp, tôi đã là vị Sát-đế-ly tên Succhavi, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2548. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Telamakkhiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Telamakkhiya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

263. Ký Sự về Trưởng Lão Aḍḍhacandhiya:

2549. Bông hoa *aḍḍhacanda* đã được tôi dâng cúng ở cội cây Bồ Đề tối thượng của đức Thế Tôn Tissa là loại thảo mộc sanh trưởng ở trên trái đất.

2550. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường cội Bồ Đề.

¹ Ākāsukkhiya nghĩa là “vị liên quan đến việc thả lên (*ukkhepa*) không trung (*ākāsa*).”

² Telamakkhiya nghĩa là “vị liên quan đến việc thoa (*makkhana*) dầu (*tela*).”

2551. Pañcavīse ito kappe devalo nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2552. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Aḍḍhacandiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Aḍḍhacandiyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

264. Padīpiyattherāpadānaṃ¹

2553. Devabhūto ahaṃ santo oruyha paṭhaviṃ tadā,
padīpe pañca pādāsīṃ pasanno sehi pāṇihi.

2554. Catunavute ito kappe yaṃ padīpamadaṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi dīpadānassidaṃ phalaṃ.

2555. Pañcapanñāsake kappe eko āsīṃ mahīpati,
samantacakkhu nāmena cakkavattī mahabbalo.

2556. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Padīpiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Padīpiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

265. Biḷālidāyakattherāpadānaṃ

2557. Himavantassa avidūre romaso nāma pabbato,
tamhi pabbatapādāmi samaṇo bhāvitindriyo.

2558. Biḷālike² gahetvāna samaṇassa adāsahaṃ,
anumodi mahāvīro sayambhū aparājito.

2559. Biḷālī te mamaṃ³ dinnā vippasanna cetasā,
bhava nibbattamānamhi phalaṃ nibbattataṃ tava.⁴

2560. Catunavute ito kappe yaṃ biḷālimadāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi biḷāliya idaṃ phalaṃ.

2561. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Biḷālidāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Biḷālidāyakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

¹ Padīpadāyaka - Ma; Dīpadāyaka - Syā; Araṇadīpiya - PTS.

² biḷāliyo - Ma; viḷāliyo - Syā; bilāliyo - PTS.

³ te mama - Ma, Syā.

⁴ nibbattate tavaṃ - PTS.

2551. Trước đây hai mươi lăm kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Devala, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2552. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Aḍḍhacandīya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Aḍḍhacandīya là phần thứ ba.

--ooOoo--

264. Ký Sự về Trưởng Lão Padīpiya:

2553. Lúc bấy giờ, trong khi là vị Thiên nhân, tôi đã ngự xuống trái đất. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình dâng cúng năm ngọn đèn.

2554. Kể từ khi tôi đã dâng cúng ngọn đèn trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng ngọn đèn.

2555. Trước đây năm mươi lăm kiếp, tôi đã là vị lãnh chúa độc nhất tên Samantacakkhu, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2556. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Padīpiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Padīpiya là phần thứ tư.

--ooOoo--

265. Ký Sự về Trưởng Lão Bīlālidāyaka:

2557. Ở không xa núi Hi-mã-lạp có ngọn núi tên là Romaso. Ở tại chân ngọn núi ấy, có vị Sa-môn có các giác quan đã được tu tập.

2558. Tôi đã cầm lấy củ *bīlālī* và đã dâng cúng đến vị Sa-môn. Bậc Đại Hùng, đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại, đã nói lời tùy hỷ rằng:

2559. “*Ngươi đã dâng cúng củ bīlālī đến Ta với tâm ý trong sạch. Trong khi (ngươi) tái sanh vào cõi hữu, quả báu sẽ sanh khởi đến ngươi.*”

2560. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng củ *bīlālī* trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của củ *bīlālī*.

2561. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bīlālidāyaka³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bīlālidāyaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

¹ Aḍḍhacandīya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa aḍḍhacandīya.”

² Padīpiya nghĩa là “vị liên quan đến ngọn đèn (padīpa).”

³ Bīlālidāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) củ bīlālī.”

266. Macchadāyakattherāpadānaṃ

2562. Candabhāgānadītīre ukkuso āsahaṃ¹ tadā,
mahantaṃ macchaṃ paggayha siddhatthamunino adaṃ.

2563. Catunavute ito kappe yaṃ macchamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi macchadānassidaṃ phalaṃ.

2564. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Macchadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Macchadāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

267. Javahaṃsakattherāpadānaṃ

2565. Candabhāgānadītīre āsiṃ vanacaro tadā,
siddhatthamaddasaṃ buddhaṃ gacchantamanilañjase.

2566. Añjalimpaggahetvāna ullokento² mahāmuniṃ,
sakaṃ cittaṃ pasādetvā avandiṃ nāyakaṃ ahaṃ.³

2567. Catunavute ito kappe yamavandiṃ narāsabhaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi vandanāya idaṃ phalaṃ.

2568. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Javahaṃsako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Javahaṃsakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

268. Salalapupphiyattherāpadānaṃ

2569. Candabhāgānadītīre ahoṣiṃ kinnaro tadā,
vipassimaddasaṃ buddhaṃ raṃsijālasamākulaṃ.

2570. Pasannacitto sumano paramāya ca pītiyā,
paggayha salalaṃ pupphaṃ vipassiṃ okiriṃ ahaṃ.

2571. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

2572. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Salalapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Salalapupphiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ ahoṣiṃ ukkuso - Syā.

² olokento - Syā.

³ abhivandiṃ lokanāyakaṃ - Syā.

266. Ký Sự về Trưởng Lão Macchadāyaka:

2562. Lúc bấy giờ, tôi đã là con chim ưng ở bờ sông Candabhāgā. Tôi đã gặp lấy con cá lớn và đã dâng cúng đến bậc Hiền Trí Siddhattha.

2563. Kể từ khi tôi đã dâng cúng con cá trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng con cá.

2564. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Macchadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Macchadāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

267. Ký Sự về Trưởng Lão Javahaṃsaka:

2565. Lúc bấy giờ, tôi đã là lính kiểm lâm ở bờ sông Candabhāgā. Tôi đã nhìn thấy đức Phật Siddhattha đang đi chuyển ở trên không trung.

2566. Trong khi ngược nhìn bậc Đại Hiền Trí, tôi đã chấp tay lên. Sau khi làm cho tâm của mình được tịnh tín, tôi đã đánh lễ đấng Lãnh Đạo.

2567. (Kể từ khi) tôi đã đánh lễ đấng Nhân Ngưu trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc đánh lễ.

2568. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Javahaṃsaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Javahaṃsaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

268. Ký Sự về Trưởng Lão Salalapupphiya:

2569. Lúc bấy giờ, tôi đã là loài kim-si-điều ở bờ sông Candabhāgā. Tôi đã nhìn thấy đức Phật Vipassī được bao phủ bằng mạng lưới hào quang.

2570. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, và với niềm phi lạc tột độ, tôi đã cầm lấy bông hoa *salala* và đã rải rắc đến (đức Phật) Vipassī.

2571. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2572. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Salalapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Salalapupphiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ Macchadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) cá (*maccha*).”

² Salalapupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *salala*.”

269. Upāgatāsayattherāpadānaṃ¹

2573. Himavantassa vemajjhe saro āsi sunimmito,
tattāhaṃ rakkhaso āsiṃ heṭhasilo² bhayānako.

2574. Anukampako kāruṇiko vipassī lokanāyako,
mamuddharitukāmo so āgacchi mama santike.³

2575. Upāgataṃ mahāvīraṃ devadevaṃ narāsabhaṃ,
āsayā abhinikkhamma avandiṃ satthuno ahaṃ.

2576. Ekanavute ito kappe yaṃ vandiṃ purisuttamaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi vandanāya idaṃ phalaṃ.

2577. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Upāgatāsayo⁴ thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Upāgatāsayattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

270. Taraṇiyattherāpadānaṃ

2578. Suvaṇṇavaṇṇo sambuddho vipassī dakkhiṇāraho,
naditīre ṭhito satthā bhikkhusaṅghapurakkhato.

2579. Nāvā na vijjate tattha santāraṇī mahaṇṇave,
nadiyā abhinikkhamma tāresim lohanāyakaṃ.

2580. Ekanavute ito kappe yaṃ tāresim naruttamaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi taraṇāya idaṃ phalaṃ.

2581. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Taraṇiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Taraṇiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Ukkhepī tela candi ca dīpado ca biḷāḷido,
maccho javo salalado rakkhaso taraṇo dasa,
gāthāyo cettha saṅkhātā tāḷisaṃ cekameva ca.

Ākāsukkipiyavaggo sattavīsatiṃ.

--ooOoo--

¹ Upāgatahāsaniya - Syā; Upāgatabhāsaniya - PTS.

² potṭhasiso - Syā, PTS.

³ santikaṃ - Ma.

⁴ Upāgatahāsaniyo - Syā;

Upāgatabhāsaniyo - PTS.

269. Ký Sự về Trưởng Lão Upāgatāsaya:

2573. Ở trung tâm của núi Hi-mã-lạp có cái hồ nước đã khéo được tạo lập. Tôi đã là loài quý dữ ở tại nơi ấy, có bản chất quấy rối, là kẻ gây nên nỗi hãi sợ.

2574. Có ý muốn tiếp độ tôi, bậc Thương Tướng, đấng Bi Mẫn, bậc Lãnh Đạo Thế Gian Vipassī ấy đã đi đến gặp tôi.

2575. Khi bậc Đại Hùng, vị Trời của chư Thiên, đấng Nhân Ngưu đã đi đến gần, tôi đã đi ra khỏi nơi trú ẩn và đã đánh lễ đấng Đạo Sư.

2576. (Kể từ khi) tôi đã đánh lễ bậc Tối Thượng Nhân trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc đánh lễ.

2577. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Upāgatāsaya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Upāgatāsaya là phân thứ chín.

--ooOoo--

270. Ký Sự về Trưởng Lão Taraṇiya:

2578. Bậc Toàn Giác Vipassī có màu da vàng chói là bậc xứng đáng sự cúng dường. Bậc Đạo Sư dẫn đầu Hội Chúng tỳ khưu đã đứng ở bờ sông.

2579. Thuyền bè là phương tiện vượt qua biển cả không được tìm thấy ở tại nơi ấy. Tôi đã đi ra khỏi dòng sông và đã đưa đấng Lãnh Đạo Thế Gian sang (sông).

2580. (Kể từ khi) tôi đã đưa bậc Tối Thượng Nhân sang (sông) trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc đưa sang (sông).

2581. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Taraṇiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Taraṇiya là phân thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị có sự thảy lên (bông hoa), đầu thoa, vị có (bông hoa) *aḍḍhacanda*, vị dâng cúng cây đèn, vị dâng cúng củ *biḷāli*, con cá, vị tên Javahaṃsaka, vị dâng cúng bông hoa *salala*, loài quý dữ, vị đưa sang (sông) là mười. Và ở đây được ghi nhận là bốn mươi một câu kệ cả thảy.

Phẩm Ākāsuṅkhiya là phẩm thứ hai mươi bảy.

--ooOoo--

¹ *Upāgatāsaya* nghĩa là “vị có chỗ ngụ (*āsaya*) đã được đức Phật đi đến gần (*upāgata*).”

² *Taraṇiya* nghĩa là “vị liên quan đến việc đưa sang (*taraṇa*) sông.”

XXVIII. SUVAṆṆABIMBOHANAVAGGO

271. Suvaṇṇabimbohanīyattherāpadānaṃ¹

2582. Ekāsaṇaṃ ahamadaṃ pasanno sehi pāṇihi,
bimbohanañca pādāsiṃ uttamatthassa pattiyaṃ.
2583. Ekanavute ito kappe bimbohanamadāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi bimbohanassidaṃ phalaṃ.
2584. Ito tesatṭhime kappe asamo nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2585. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Suvaṇṇabimbohaniyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Suvaṇṇabimbohanīyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

272. Tilamuṭṭhidāyakattherāpadānaṃ

2586. Mama saṅkappamaññāya satthā lokagganāyako,
manomayena kāyena iddhiyā upasaṅkami.
2587. Satthāramupasaṅkantaṃ vanditvā purisuttamaṃ,
pasannacitto sumano tilamuṭṭhimadāsahaṃ.
2588. Ekanavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi tilamuṭṭhyā idaṃ² phalaṃ.
2589. Ito soḷasakappamhi nandiyo³ nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2590. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tilamuṭṭhidāyako⁴ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tilamuṭṭhidāyakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

273. Caṅkoṭakiyattherāpadānaṃ⁵

2591. Mahāsamuddaṃ nissāya vasate pabbatantare,
paccuggantvāna katvāna⁶ caṅkoṭakamadāsahaṃ.
2592. Siddhatthassa mahesino sabbasattānukampino,⁷
pupphacaṅkoṭakaṃ datvā kappam saggamhi modahaṃ.

¹ Suvaṇṇabimbohaniya - Ma, Syā, PTS.

² tilamuṭṭhiyidaṃ - Ma, Syā; tilamuṭṭhe idaṃ - PTS.

³ tantiso - Ma; gandhiyo - Syā.

⁴ Tilamuṭṭhiyo - Syā.

⁵ Caṅkoṭakiya - Ma, Syā.

⁶ kāmahaṃ - Syā, PTS.

⁷ sayambhussānukampino - Syā.
sabbabhūtānukampino - PTS.

XXVIII. PHÂM SUVANṆABIMBOHANA:

271. Ký Sự về Trưởng Lão Suvanṇabimbohaniya:

2582. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình dâng cúng một cái ghế. Và tôi đã dâng lên cái gối nhằm đạt đến mục đích tối thượng

2583. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng cái gối trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của cái gối.

2584. Trước đây vào kiếp thứ sáu mươi ba, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Asama, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2585. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Suvanṇabimbohaniya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Suvanṇabimbohaniya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

272. Ký Sự về Trưởng Lão Tilamuṭṭhidāyaka:

2586. Biết được ý định của tôi, bậc Đạo Sư, đấng Lãnh Đạo cao cả của thế gian, đã đi đến bằng thần thông với thân được tạo thành bởi ý.

2587. Khi Ngài đang đi đến gần, tôi đã đánh lễ bậc Đạo Sư, đấng Tối Thượng Nhân. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng (một) nắm hạt mè.

2588. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của nắm hạt mè.

2589. Trước đây mười sáu kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Nandiya, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2590. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tilamuṭṭhidāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tilamuṭṭhidāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

273. Ký Sự về Trưởng Lão Caṅgotakiya:

2591. (Đức Phật Siddhattha) sống ở trong vùng đồi núi kề cận biển cả. Sau khi đi ra tiếp đón (Ngài), tôi đã thực hiện và đã dâng cúng cái hộp (đựng bông hoa).

2592. Sau khi dâng cúng cái hộp đựng bông hoa đến bậc Đại Ấn Sĩ Siddhattha, đấng có lòng thương tưởng đối với tất cả chúng sanh, tôi đã sống vui ở cõi trời một kiếp.

¹ *Suvanṇabimbohaniya* nghĩa là “vị liên quan đến cái gối (*bimbohana*) vàng (*suvanṇa*).”

² *Tilamuṭṭhidāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) nắm tay (*muṭṭhi*) hạt mè (*tila*).”

2593. Catunavute ito kappe caṅgoṭakamaḍaṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi caṅgoṭakassidaṃ phalaṃ.

2594. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Caṅgoṭakiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Caṅgoṭakiyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

274. Abbhañjanadāyakattherāpadānaṃ

2595. Koṇḍaññaṃ bhagavato vītarāgassa tādino,
ākāsasamacittassa¹ nippapañcassa jhāyino.

2596. Sabbamohātivattassa sabbalokahitesino,
abbhañjanaṃ mayā dinnāṃ dipadindassa satthuno.²

2597. Aparimeyye ito kappe abbhañjanamaḍaṃ tadā,³
duggatiṃ nābhijānāmi abbhañjanassidaṃ phalaṃ.

2598. Ito paṇṇarase kappe cirappo⁴ nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2599. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Abbhañjanadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Abbhañjanadāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

275. Ekañjaliyattherāpadānaṃ

2600. Udumbare vasantassa niyate paṇṇasanthare,
vutthokāso mayā dinno samaṇassa mahesino.

2601. Tissassa dipadindassa lokanāthassa tādino,
añjaliṃ paggahetvāna santhariṃ pupphasantharaṃ.

2602. Dvenavute ito kappe yaṃ kariṃ pupphasantharaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi santharassa idaṃ phalaṃ.

¹ akakkasassa cittassa - Syā.

⁴ virappo - Syā.

² tādino - Ma, Syā, PTS.

³ adāsahaṃ - Syā.

2593. Kể từ khi tôi đã dâng cúng cái hộp trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của cái hộp.

2594. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Caṅgoṭakiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Caṅgoṭakiya là phần thứ ba.

--ooOoo--

274. Ký Sự về Trưởng Lão Abbhañjanadāyaka:

2595. Đức Thế Tôn Koṇḍañña là vị có tâm bình đẳng như hư không, có thiên chứng không bị chướng ngại, có tham ái đã được lia bỏ như thế ấy.

2596. Bạc Đạo Sư, đấng Chúa Tể của loài người, là vị vượt qua tất cả si mê, là bậc có sự tâm cầu lợi ích cho tất cả thế gian, tôi đã dâng cúng thuốc cao đến Ngài.

2597. Kể từ khi tôi đã dâng cúng thuốc cao trước đây vô lượng kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của thuốc cao.

2598. Trước đây mười lăm kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Cirappa, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2599. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Abbhañjanadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Abbhañjanadāyaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

275. Ký Sự về Trưởng Lão Ekañjaliya:

2600. Tôi đã dâng cúng khu vực sinh sống (cô tịch) đến vị Sa-môn bậc Đại Ẩn Sĩ đang cư ngụ tại cội cây sung, nơi tấm thảm lá cây đã được xác định.

2601. Sau khi chấp tay lên, tôi đã trải ra tấm thảm bằng bông hoa đến (đức Phật) Tissa, bậc Chúa Tể của loài người, đấng Bảo Hộ Thế Gian như thế ấy.

2602. (Kể từ khi) tôi đã thực hiện tấm thảm bằng bông hoa trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của tấm thảm.

¹ Caṅgoṭakiya nghĩa là “vị liên quan đến cái hộp (caṅgoṭaka).”

² Abbhañjanadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) thuốc cao (abbhañjana).”

2603. Ito cuddasakappamhi ahosiṃ manujādhipo,
ekañjaliko nāma cakkavattī mahabbalo.

2604. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Ekañjaliyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekañjaliyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

276. Potthadāyakattherāpadānaṃ

2605. Sathhāraṃ dhammamarābbha saṅghañcāpi mahesinaṃ,¹
potthadānaṃ mayā dinnaṃ dakkhiṇeyye anuttare.

2606. Ekanavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi potthadānassidaṃ phalaṃ.

2607. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Potthadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Potthadāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

277. Citakapūjakattherāpadānaṃ

2608. Candabhāgānaditire anusotaṃ vajāmahaṃ,
satta māluvapupphāni citamāropayiṃ² ahaṃ.

2609. Catunavute ito kappe citakaṃ yaṃ apūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi citapūjāyidaṃ³ phalaṃ.

2610. Sattasatthimhito kappe paṭijaggasanāmakā,⁴
sattaratanasampannā⁵ sattāsuṃ cakkavattino.⁷

2611. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Citakapūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Citakapūjakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

278. Āluvadāyakattherāpadānaṃ

2612. Pabbate himavantamhi mahāsindhu sudassanā,⁸
tathaddasaṃ vitarāgaṃ suppabhāsaṃ⁹ sudassanaṃ.

2613. Paramopasame yuttaṃ disvā vimhitamānaso,
āluvaṃ tassa pādasiṃ pasanno sehi pāṇihi.

¹ mahesino - Syā, Sī Mu, PTS.

² citakamāropayiṃ - Sī Mu;

citakāropayiṃ - Syā, PTS.

⁹ sampabhāsaṃ - Syā.

³ citakapūjāyidaṃ - Sī Mu, PTS.

⁴ sanāmako - Syā.

⁵ sampanno - Syā.

⁷ cakkavatti mahabbalo - Syā.

⁸ sudassano - Syā.

2603. Trước đây mười bốn kiếp, tôi đã là bậc thống lãnh loài người tên Ekañjaliika, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2604. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekañjaliya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekañjaliya là phần thứ năm.

--ooOoo--

276. Ký Sự về Trưởng Lão Potthadāyaka:

2605. Việc cúng dường tám vải bạt đã được tôi dâng cúng ở đối tượng đáng được cúng dường vô thượng trước tiên hết là bậc Đạo Sư, Giáo Pháp, và luôn cả Hội Chúng của bậc Đại Ấn Sĩ nữa.

2606. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng tám vải bạt.

2607. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Potthadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Potthadāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

277. Ký Sự về Trưởng Lão Citakapūjaka:

2608. Tôi đi xuôi theo dòng nước ở bờ sông Candabhāgā. Tôi đã đặt ở giàn hỏa thiêu bảy bông hoa *māluva*.

2609. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường lễ hỏa táng trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường giàn hỏa thiêu.

2610. Trước đây sáu mươi bảy kiếp, bảy vị (cùng) tên Paṭijagga đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật.

2611. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Citakapūjaka³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Citakapūjaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

278. Ký Sự về Trưởng Lão Āluvadāyaka:

2612. Ở ngọn núi Hi-mã-lạp, có con sông Mahāsindhu có dáng hình xinh đẹp. Ở tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy (đức Phật) Sudassana; Ngài là bậc có tham ái đã được lìa bỏ, có ánh sáng rực rỡ.

2613. Sau khi nhìn thấy bậc được gắn liền với sự an tịnh tột bậc, được tịnh tín tôi đã tự tay mình dâng cúng rễ cây *āluva* đến Ngài.

¹ Ekañjaliya nghĩa là “vị liên quan đến một lần (*eka*) chấp tay (*añjali*).”

² Potthadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) tám vải bạt (*pottha*).”

³ Citakapūjaka nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) lễ hỏa táng (*citaka*).”

2614. Ekatiṃse ito kappe yamāluvamadaṃ tadā,¹
duggatiṃ nābhijānāmi āluvassa idaṃ phalaṃ.

2615. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Āluvadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Āluvadāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

279. Ekapuṇḍarīkattherāpadānaṃ

2616. Romaso nāma nāmena sayambhū subbato² tadā,
puṇḍarīkaṃ mayā dinnaṃ vippasanna cetasā.

2617. Catunavute ito kappe yaṃ puṇḍarīkamadaṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi puṇḍarīkassidaṃ phalaṃ.

2618. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekapuṇḍarīko thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekapuṇḍarīkattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

280. Taraṇīyattherāpadānaṃ

2619. Mahāpathamhi visame setu kārāpito mayā,
taraṇatthāya lokassa pasanno sehi pāṇihi.

2620. Ekanavute ito kappe setu kārāpito mayā,
duggatiṃ nābhijānāmi setudānassidaṃ phalaṃ.

2621. Pañcapaññāsito kappe eko āsiṃ samogadho,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2622. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Taraṇīyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Taraṇīyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Suvaṇṇaṃ tilamuṭṭhi ca caṅgoṭabbhañja añjali,
potthako citamāluvo ekapuṇḍari setunā,
dvecattāḷisagāthāyo gaṇitāyo vibhāvīhi.

Suvaṇṇabimbohanavaggo aṭṭhavīsatiṃ.

(Ekādasamaṃ bhāṇavāraṃ).

--ooOoo--

¹ phalamadadiṃ - Ma; āluvamadāsahaṃ - Syā.

² sappabho - Syā.

2614. Kể từ khi tôi đã dâng cúng rễ cây *āluva* trước đây 31 kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của rễ cây *āluva*.

2615. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Āluvadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Āluvadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

279. Ký Sự về Trưởng Lão Ekaṇḍarīka:

2616. Lúc bấy giờ, đấng Tự Chủ tên Romasa là bậc có sự hành trì tốt đẹp. Với tâm ý trong sạch, tôi đã dâng cúng đóa hoa sen trắng (đến Ngài).

2617. Kể từ khi tôi đã dâng cúng đóa hoa sen trắng trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của đóa hoa sen trắng.

2618. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekaṇḍarīka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekaṇḍarīka là phần thứ chín.

--ooOoo--

280. Ký Sự về Trưởng Lão Taraṇīya:

2619. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình cho xây dựng cây cầu ở đường lộ lớn gập ghềnh để giúp cho mọi người vượt qua (đoạn đường ấy).

2620. (Kể từ khi) tôi đã cho xây dựng cây cầu trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây cầu.

2621. Trước đây 55 kiếp, tôi đã là vị tên Samogadha độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2622. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Taraṇīya³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Taraṇīya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Vàng, năm hạt mè, cái hộp, thuốc cao, sự chấp tay, vị có tấm vải bạt, giàn hỏa thiêu, rễ cây *āluva*, một đóa hoa sen trắng, với cây cầu; (tổng cộng) có bốn mươi hai câu kệ đã được tính đếm bởi các bậc trí.

Phẩm Suvaṇṇabimbohana là phẩm thứ hai mươi tám.

(Tụng phẩm thứ mười một).

--ooOoo--

¹ Āluvadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) rễ cây *āluva*.”

² Ekaṇḍarīka nghĩa là “vị có một (*eka*) đóa hoa sen trắng (*ṇḍarīka*).”

³ Taraṇīya nghĩa là “vị liên quan đến việc vượt qua (*taraṇa*).”

XXIX. PAṆṆADĀYAKAVAGGO

281. Paṇṇadāyakattherāpadānaṃ

2623. Paṇṇasāle nisinnomhi paṇṇabhojanabhojano,
upaviṭṭhañca maṃ santaṃ upāgacchi mahāmuni.¹
2624. Siddhattho lokapajjoto sabbalokatikicchako,
tassa paṇṇaṃ mayā dinnāṃ nisinnāṃ² paṇṇasanthare.
2625. Catunavute ito³ kappe yaṃ paṇṇamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi paṇṇadānassidaṃ phalaṃ.
2626. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Paṇṇadāyako thero imā gāthāyo abhāsittthāti.

Paṇṇadāyakattherassa apadānaṃ paṭhamāṃ.

--ooOoo--

282. Phaladāyakattherāpadānaṃ

2627. Sinerusamasanto so dharaṇīdhara⁴sādiso,
vuṭṭhahitvā samādhimhā bhikkhāya mamupaṭṭhito.
2628. Harītakaṃ āmalakaṃ ambajambuvibhīṭakaṃ,
kolaṃ bhallātakaṃ billaṃ⁵ phārusakaphalāni ca.
2629. Siddhatthassa mahesissa sabbalokānukampino,
tañca sabbāṃ mayā dinnāṃ vippasannena cetasā.
2630. Catunavute ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
2631. Sattapaññāsito kappe ekajjho nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2632. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Phaladāyako thero imā gāthāyo abhāsittthāti.

Phaladāyakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ mahā-isi - Ma, Syā, PTS.

² nisinnassa - Syā, PTS.

³ catunnavutito - Ma. ⁵ bellaṃ - Syā, PTS.

⁴ dharaṇīsama - Ma; dharaṇīdhāri -PTS.

XXIX. PHÂM PAṆṆADĀYAKA:

281. Ký Sự về Trưởng Lão Paṇṇadāyaka:

2623. Tôi đã ngồi xuống trong gian nhà lá, có bữa ăn là vật thực bằng lá cây. Bậc Đại Hiền Trí đã đi đến gần tôi trong lúc tôi đang ngồi.

2624. Bậc Quang Đăng của thế gian Siddhattha là người thầy thuốc của tất cả thế gian. Khi Ngài đã ngồi xuống ở tấm thảm lá cây, tôi đã dâng cúng lá cây đến Ngài.

2625. Kể từ khi tôi đã dâng cúng lá cây trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng lá cây.

2626. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Paṇṇadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Paṇṇadāyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

282. Ký Sự về Trưởng Lão Phaladāyaka:

2627. (Đức Phật Siddhattha) ấy có sự an tịnh sánh bằng núi Sineru, tựa như vật nâng đỡ trái đất, sau khi xuất khỏi thiên đình đã đi đến gần tôi về việc khất thực.

2628. Và có những loại trái cây ngọt như trái *haritaka*, trái *āmalaka*, trái xoài, trái mận đỏ, trái *vibhūṭaka*, trái táo, trái *bhallātaka*, và trái *billa*.

2829. Với tâm ý trong sạch, tôi đã dâng cúng tất cả thức ấy đến bậc Đại Ấn Sĩ Siddhattha, vị có lòng thương tưởng đối với tất cả thế gian.

2630. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

2631. Trước đây năm mươi bảy kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Ekajjha, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2632. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Phaladāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Phaladāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

¹ Paṇṇadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) lá cây (*paṇṇa*).”

² Phaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*).”

283. Paccuggamaniyattherāpadānaṃ

2633. Sihaṃ yathā vanacaraṃ nisabhājāniyaṃ yathā,
kakudhaṃ vilasantaṃva āgacchantaṃ narāsabhaṃ.
2634. Siddhatthaṃ lokapajjotaṃ sabbalokatikicchakaṃ,
akāsiṃ paccuggamanaṃ vippasanna cetasā.
2635. Ekanavute ito¹ kappe paccuggacchiṃ narāsabhaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi paccuggamane idaṃ² phalaṃ.
2636. Sattavīse³ ito kappe eko āsiṃ janādhipo,
saparivāroti⁴ nāmena cakkavattī mahabbalo.
2637. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Paccuggamaniyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Paccuggamaniyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

284. Ekapupphiyattherāpadānaṃ

2638. Dakkhiṇamhi duvāramhi pisāvo āsahaṃ tadā,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ pītaraṃsiṃ 'va bhānumaṃ.
2639. Vipassissa naraggassa sabbalokahitesino,
ekapupphaṃ mayā dinnā dipadindassa tādino.
2640. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2641. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekapupphiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekapupphiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ catunnavutito - Ma; catunavute ito - Syā, PTS.

² paccuggamaniḍaṃ - Syā, PTS.

³ sattatiṃse - Ma.

⁴ parivāroti - Syā.

283. Ký Sự về Trưởng Lão Paccuggamaniya:

2633. Bậc Nhân Ngưu đang đi đến, giống như loài sư tử lang thang ở trong rừng, giống như loài bò mộng thuần chủng, tựa như cây *kakudha* đang chói sáng.

2634. Với tâm ý trong sạch, tôi đã thực hiện việc đi ra tiếp đón đấng Quang Đăng của thế gian Siddhattha, vị thầy thuốc của tất cả thế gian.

2635. (Kể từ khi) tôi đã đi ra tiếp đón đấng Nhân Ngưu trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc đi ra tiếp đón.

2636. Trước đây hai mươi bảy kiếp, tôi đã là người độc nhất thống lãnh dân chúng tên Saparivāra, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2637. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Paccuggamaniya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Paccuggamaniya là phần thứ ba.

--ooOoo--

284. Ký Sự về Trưởng Lão Ekapupphiya:

2638. Lúc bấy giờ, tôi đã là con yêu tinh ở cánh cổng phía nam. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, tựa như mặt trời có tia sáng màu vàng.

2639. Tôi đã dâng cúng một bông hoa đến bậc Tối Thượng Nhân Vipassī, vị có sự tầm cầu lợi ích cho tất cả thế gian, bậc Chúa Tể của loài người như thế ấy.

2640. Kể từ khi tôi đã dâng cúng bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2641. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekapupphiya là phần thứ tư.

--ooOoo--

¹ *Paccuggamaniya* nghĩa là “vị liên quan đến việc đi ra tiếp đón (*paccuggamana*).”

² *Ekapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến một (*eka*) bông hoa (*puppha*).”

285. Maghavapupphiyattherāpadānaṃ

2642. Nammadānadiyā tīre sayambhū aparājito,
samādhiṃ so samāpanno vippasanno anāvilo.
2643. Disvā pasanno sumano¹ sambuddhaṃ aparājitaṃ,
tāhaṃ maghavapupphena sayambhuṃ pūjayiṃ tadā.
2644. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2645. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Maghavapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Maghavapupphiyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

286. Upaṭṭhākadāyakattherāpadānaṃ

2646. Rathiyaṃ paṭipajantaṃ āhutīnaṃ paṭiggahaṃ,
dīpadindaṃ mahānāgaṃ lokajetthaṃ narāsabhaṃ.
2647. Pakkosāpiya tassāhaṃ sabbalokahitesino,
upaṭṭhāko mayā dinno siddhatthassa mahesino.
2648. Paṭiggahetvā sambuddho niyyātesi² mahāmuni,
uṭṭhāya āsanā tamhā pakkāmi pācināmukho.
2649. Catunavute ito kappe upaṭṭhākamaḍaṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi upaṭṭhānassidaṃ phalaṃ.
2650. Sattapaññāsito kappe balasenasanāmaḍo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2651. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Upaṭṭhākadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Upaṭṭhākadāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

¹ pasannasumano - PTS.

² niyyādesi - Ma.

285. Ký Sự về Trưởng Lão Maghavapupphiya:

2642. Ở bờ sông Nammadā, có đấng Tụ Chủ là bậc không bị đánh bại. Ngài đã chứng đạt thiền định, được thanh tịnh, không bị chộn rộn.

2643. Sau khi nhìn thấy đấng Toàn Giác, bậc không bị đánh bại, tôi đã được tịnh tín, có tâm ý vui mừng, Khi ấy, tôi đã dâng cúng đấng Tụ Chủ ấy với bông hoa *maghava*.

2644. Kể từ khi tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2645. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Maghavapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Maghavapupphiya là phần thứ năm.

--ooOoo--

286. Ký Sự về Trưởng Lão Upaṭṭhākadāyaka:

2646. (Tôi đã nhìn thấy) bậc Chúa Tể của loài người, đấng Long Tượng, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đang bước đi ở đường lộ.

2647. Sau khi cho người thỉnh mời bậc có sự tầm cầu lợi ích cho tất cả thế gian ấy, tôi đã dâng cúng người phục vụ đến bậc Đại Ấn Sĩ Siddhattha.

2648. Sau khi tiếp nhận, đấng Toàn Giác bậc Đại Hiền Trí đã gửi trả lại (người phục vụ cho tôi), rồi đã từ chỗ ngồi ấy đứng dậy và ra đi, mặt hướng phía đông.

2649. Kể từ khi tôi đã dâng cúng người phục vụ trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc phục vụ.

2650. Trước đây năm mươi bảy kiếp, (tôi đã là) vị tên Balasena, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2651. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Upaṭṭhākadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Upaṭṭhākadāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

¹ *Maghavapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *maghava*.”

² *Upaṭṭhākadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) người phục vụ (*upaṭṭhāka*).”

287. Apadāniyattherāpadānaṃ

2652. Apadānaṃ sugatānaṃ kittayaṃ 'haṃ¹ mahesino,
pāde ca sirasā vandiṃ pasanno sehi pāṇihi.
2653. Dvenavute ito kappe apadānaṃ pakittayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi kittanāya idaṃ phalaṃ.
2654. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Apadāniyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Apadāniyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

288. Sattāhapabbajitatherāpadānaṃ

2655. Vipassissa bhagavato saṅgho sakkatamānito,
vyasaṇaṃ me anuppattaṃ ñātibhedo pure ahu.
2656. Pabbajjamupagantvāna vyasanūpasamāy' ahaṃ,
sattāhābhirato tattha satthusāsanakamyatā.
2657. Ekanavute ito kappe yamaṃ pabbajim tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pabbajjāya idaṃ phalaṃ.
2658. Sattasaṭṭhimhito² kappe satta āsuṃ mahīpatī,
sunikkhamāti³ ñāyanti cakkavattī mahabbalā.
2659. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sattāhapabbajito thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sattāhapabbajitatherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

289. Buddhupaṭṭhākattherāpadānaṃ⁴

2660. Veṭambarīti⁵ me nāmaṃ⁶ pitusantaṃ mamaṃ tadā,
mama hatthaṃ gahetvāna upānaya mahāmunim.
2661. Ime maṃ uddisanti buddhā lokagganāyakā,
te 'haṃ upaṭṭhiṃ⁷ sakkaccaṃ pasanno sehi pāṇihi.

¹ kittayissaṃ - PTS.

⁴ Buddhupaṭṭhāyika - Ma, Syā; Buddhūpaṭṭhāyika - PTS.

² sattasaṭṭhi ito - PTS.

⁵ veṭambhinīti - Ma; vedhambhinīti - Syā.

³ sunikkhamāti - Syā, PTS.

⁶ nāma - PTS. ⁷ upaṭṭhi - Syā; upaṭṭhahim - PTS.

287. Ký Sự về Trưởng Lão Apadāniya:

2652. Tôi đã ca ngợi sự nghiệp của các đấng Thiện Thệ đến bậc Đại Ấn Sĩ. Được tịnh tín, tôi đã đánh lễ bằng đầu và bằng các bàn tay của mình ở bàn chân (của bậc Đại Ấn Sĩ).

2653. (Kể từ khi) tôi đã ngợi ca sự nghiệp (của chư Phật) trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc ca ngợi.

2654. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Apadāniya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Apadāniya là phần thứ bảy.

--ooOoo--

288. Ký Sự về Trưởng Lão Sattāhapabbajita:

2655. Hội Chúng của đức Thế Tôn Vipassī là được tôn sùng kính trọng. Có điều bất hạnh đã xảy đến cho tôi là trước đây thân quyền đã có sự chia rẽ.

2656. Tôi đã đi đến sự xuất gia nhằm làm lắng dịu điều bất hạnh. Tại nơi ấy, do sự mong mỏi Giáo Pháp của bậc Đạo Sư, tôi đã được thỏa thích trong bảy ngày.

2657. Kể từ khi tôi đã xuất gia trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc xuất gia.

2658. Trước đây sáu mươi bảy kiếp, bảy vị lãnh chúa được biết đến với tên “Sunikkhama” đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2659. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sattāhapabbajita¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sattāhapabbajita là phần thứ tám.

--ooOoo--

289. Ký Sự về Trưởng Lão Buddhupaṭṭhāka:

2660. Lúc bấy giờ, tên của tôi là Veṭambarī. Người cha của tôi đã nắm lấy cánh tay của tôi và đã đưa tôi đến bậc Đại Hiền Trí.

2661. (Nghĩ rằng): “Chư Phật này, các đấng Lãnh Đạo cao cả của thế gian, sẽ chỉ dạy cho ta.” Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình phục vụ các vị ấy một cách tôn kính.

¹ Sattāhapabbajita nghĩa là “vị đã xuất gia (dāyaka) bảy (satta) ngày (aha).”

2662. Ekatiṃse ito kappe buddhe paricarim¹ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi upaṭṭhānassidaṃ phalaṃ.

2663. Tevīsamhi ito kappe caturo āsu² khattiyā,
samaṇupaṭṭhākā³ nāma cakkavattī mahabbalā.

2664. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Buddhupaṭṭhāko thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Buddhupaṭṭhākattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

290. Pubbaṅgamiyattherāpadānaṃ

2665. Cullāsītisahassāni pabbajimha akiñcanā,
tesaṃ pubbaṅgamo āsiṃ uttamatthassa pattiya.

2666. Sarāgā sabhavā⁴ cete vippasannamanāvilā,⁵
upaṭṭhahimsu sakkaccaṃ pasannā sehi pāṇihi.

2667. Khīṇāsavā vantadosā katakiccā anāsavā,
pharimsu⁶ mettacittena sayambhū aparājita.

2668. Tesaṃ upaṭṭhahitvāna sambuddhānaṃ patissato,
maraṇaṅca anuppatto⁷ devattaṅca agamhase.

2669. Catunavute ito kappe yaṃ sīlamanupālayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi saññamassa idaṃ phalaṃ.

2670. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pubbaṅgamiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pubbaṅgamiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Paṇṇaṃ phalaṃ paccuggamaṃ⁸ ekapupphī ca maghavā,⁹
upaṭṭhākāpadānaṅca pabbajjā buddhupaṭṭhāko,
pubbaṅgamo ca gāthāyo aṭṭhatāḷisa kittitāti.

Paṇṇadāyakavaggo ekūnatimsatimo.

--ooOoo--

¹ upaṭṭhahim - Ma.

⁵ vippasannamanāvilā - Syā, Sī Mu.

² āsuṃ - PTS.

⁶ pharisuṃ - Sī Mu.

⁷ anuppattā - Syā.

³ samaṇupaṭṭhākā - Syā; samaṇūpaṭṭhūkā - PTS; samaṇūpaṭṭhākā - Sī Mu.

⁴ samohā - Syā.

⁸ uggamiyo - Syā, Sī Mu.

⁹ māghavo - Syā.

2662. Kể từ khi tôi đã chăm sóc chư Phật trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc phục vụ.

2663. Trước đây hai mươi ba kiếp, bốn vị Sát-đế-ly (cùng) tên Samaṇupaṭṭhāka đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2664. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Buddhupaṭṭhāka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Buddhupaṭṭhāka là phần thứ chín.

--ooOoo--

290. Ký Sự về Trưởng Lão Pubbaṅgamiya:

2665. Nhằm đạt đến mục đích tối thượng, chúng tôi tám mươi bốn ngàn người đã xuất gia, không còn sở hữu gì. Trong số các vị ấy, tôi đã là người đứng đầu.

2666. Và các vị này được thanh tịnh, không bị chộn rộn, đều còn tham ái và còn sự tái sanh. Được tịnh tín, các vị này đã tự tay phục vụ (chư Thánh nhân) một cách tôn kính.

2667. Có các lậu hoặc đã được đoạn tận, có sân hận đã được tổng khứ, có phận sự đã được hoàn thành, không còn lậu hoặc, các đấng Tự Chủ không bị đánh bại đã lan tỏa với tâm từ ái.

2668. Sau khi phục vụ chư vị đã tự mình giác ngộ, tôi có được niệm, nhưng tôi đã gần kề sự chết. Và chúng tôi đã đi đến bản thể chư Thiên.

2669. (Kể từ khi) tôi đã gìn giữ giới hạnh trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc tự chế ngự.

2670. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pubbaṅgamiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pubbaṅgamiya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Lá cây, (các) trái cây, sự đi ra tiếp đón, vị có một bông hoa, và (vị có) bông hoa *maghava*, người phục vụ, sự nghiệp (của chư Phật), sự xuất gia, vị phục vụ chư Phật, vị đứng đầu; (tổng cộng) có bốn mươi tám câu kệ đã được thuật lại.

Phẩm Paṇṇadāyaka là phần thứ hai mươi chín.

--ooOoo--

¹ Buddhupaṭṭhāka nghĩa là “vị phục vụ (*upaṭṭhāka*) đức Phật (*buddha*).”

² Pubbaṅgamiya nghĩa là “liên quan đến vị đứng đầu, vị đi (gam) ở phía trước (*pubba*).”

XXX. CITAKAPŪJAKAVAGGO

291. Citakapūjakattherāpadānaṃ

2671. Ajito nāma nāmena ahoṣiṃ brāhmaṇo tadā,
āhutiṃ yiṭṭhukāmo 'haṃ nānāpupphaṃ samānayaṃ.
2672. Jalantaṃ citakaṃ disvā¹ sikhino lokabandhuno,
taṃ ca pupphaṃ samānetvā citake okiriṃ ahaṃ.
2673. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2674. Sattavāse ito kappe sattāsuṃ manujādhipā,
supajjalitanāmā te cakkavattī mahabbalā.
2675. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Citakapūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Citakapūjakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

292. Pupphadhārakattherāpadānaṃ

2676. Vākacīradharo āsiṃ ajinuttaravāsano,
abhiññāpañcanibbattā² candassa parimajjako.
2677. Vipassiṃ lokapajjotaṃ disvā abhigataṃ mama,³
pāricchattakapupphāni dhāresiṃ satthuno ahaṃ.
2678. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhidhārayaṃ,⁴
duggatiṃ nābhijānāmi dhāraṇāya idaṃ phalaṃ.
2679. Sattāsītīmhito kappe eko āsiṃ mahīpati,
samantadhāraṇo nāma cakkavattī mahabbalo.
2680. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pupphadhāraṇo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pupphadhārakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ katvā - PTS.

² nibbatto - Syā.

³ mamaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁴ abhipūjayaṃ - Ma.

XXX. PHẨM CITAKAPŪJAKA:

291. Ký Sự về Trưởng Lão Citakapūjaka:

2671. Lúc bấy giờ, tôi đã là vị Bà-la-môn tên Ajita. Có ý định dâng tặng vật hiến cúng, tôi đã thu thập nhiều loại bông hoa.

2672. Sau khi nhìn thấy giàn hỏa thiêu của đấng quyến thuộc thế gian Sikhī đang bốc cháy, tôi đã đem số bông hoa ấy lại và đã rải rắc ở giàn hỏa thiêu.

2673. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2674. Trước đây hai mươi bảy kiếp, bảy vị thống lãnh loài người (cùng) tên Supajjalita ấy đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2675. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Citakapūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Citakapūjaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

292. Ký Sự về Trưởng Lão Pupphadhāraka:

2676. Tôi đã là vị mang y phục bằng vỏ cây, có y choàng là tấm da dê, có năm thắng trí đã được phát sanh, là người chạm đến mặt trăng.

2677. Sau khi nhìn thấy đấng Quang Đăng của thế gian Vipassī đã ngự đến chỗ tôi, tôi đã nắm giữ những bông hoa san hô (hình chiếc lọng) che cho bậc Đạo Sư.

2678. (Kể từ khi) tôi đã nắm giữ bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc nắm giữ.

2679. Trước đây tám mươi bảy kiếp, tôi đã là vị lãnh chúa độc nhất tên Samantadhāraṇa, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2680. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pupphadhāraka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pupphadhāraka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

¹ Citakapūjaka nghĩa là “vị cúng dường (pūjaka) lễ hỏa táng (citaka).”

² Pupphadhāraka nghĩa là “vị nắm giữ (dhāraka) bông hoa (puppha).”

293. Chattadāyakattherāpadānaṃ

2681. Putto mama pabbajito kāsāyavasano tadā,
so ca buddhattaṃ sampatto nibbuto lokapūjito.

2682. Vicinanto sakaṃ puttaṃ agamaṃ pacchato ahaṃ,¹
nibbutassa mahantassa citakaṃ agamāsahaṃ.

2683. Paggayha añjaliṃ tattha vanditvā citakaṃ ahaṃ,
setacchattañca paggayha āropesiṃ ahaṃ tadā.

2684. Catunavute ito kappe yaṃ chattamabhiropayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi chattadānassidaṃ phalaṃ.

2685. Pañcaviṣe ito kappe satta āsuṃ janādhipā,
mahārahasanāmā te cakkavattī mahabbalā.

2686. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudāṃ āyasmā Chattadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Chattadāyakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

294. Saddasaññakattherāpadānaṃ

2687. Anuggatamhi ādicce panādo² vipulo ahu,³
buddhaseṭṭhassa lokamhi pātubhāvo mahesino.

2688. Saddamassosahaṃ⁴ tattha na ca passāmi taṃ jinaṃ,
maraṇe ca⁵ anuppatte buddhasaññamanussariṃ.

2689. Catunavute ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhasaññāyidaṃ⁶ phalaṃ.

2690. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudāṃ āyasmā Saddasaññako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Saddasaññakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ ārāmaṃ pacchato mamaṃ - Syā.

² pasādo - Syā, PTS.

³ ahū - PTS.

⁴ ghosamassosaham - Ma.

⁵ maraṇaṇca anuppatto - Ma, Syā, PTS.

⁶ buddhapūjāyidaṃ - Ma, Syā, PTS.

293. Ký Sự về Trưởng Lão Chattadāyaka:

2681. Lúc bấy giờ, người con trai của tôi đã xuất gia, có trang phục là y ca-sa. Và vị ấy đã đạt được bản thể của vị Phật, đã Niết Bàn, được thế gian tôn vinh.

2682. Trong lúc tìm hiểu về (tầm tích) người con trai của mình, tôi đã đi lần theo ở phía sau. Tôi đã đi đến giàn hỏa thiêu của con người vĩ đại đã được Niết Bàn.

2683. Ở tại nơi ấy, tôi đã chấp tay lên và đã đánh lễ giàn hỏa thiêu. Khi ấy, tôi đã cầm lấy chiếc lọng trắng và đã dâng lên.

2684. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên chiếc lọng trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng chiếc lọng.

2685. Trước đây hai mươi lăm kiếp, bảy vị thống lãnh dân chúng (cùng) tên Mahāraha ấy đã là các đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2686. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Chattadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Chattadāyaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

294. Ký Sự về Trưởng Lão Saddasañña:

2687. Khi mặt trời còn chưa mọc lên, đã có tiếng gầm rú dữ dội (báo hiệu) sự xuất hiện của đức Phật tối thượng bậc Đại Ấn Sĩ ở trên thế gian.

2688. Tại nơi ấy, tôi đã nghe được tiếng động nhưng tôi không nhìn thấy đấng Chiến Thắng ấy. Và khi sự chết đã gần kề, tôi đã nhớ lại sự suy tưởng về đức Phật.

2689. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về đức Phật.

2690. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Saddasañña² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Saddasañña là phần thứ tư.

--ooOoo--

¹ *Chattadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) chiếc lọng che (*chatta*).”

² *Saddasañña* nghĩa là “vị suy tưởng (*sañña*) về âm thanh (*sadda*).”

295. Gosānikkhepakattherāpadānaṃ

2691. Ārāmadvārā nikkhamma gosīsaṃ santhataṃ mayā,
anubhomi¹ sakaṃ kammaṃ pubbakammassidaṃ phalaṃ.
2692. Ājāniyā vātajavā sindhavā sīghavāhanā,
anubhomi sabbametaṃ gosīsassa idaṃ phalaṃ.
2693. Aho kāraṃ paramakāraṃ sukhetta sukataṃ mayā,
saṅghe katassa kārassa na aññaṃ kalamagghati.
2694. Catunavute ito kappe yaṃ sīsaṃ santhariṃ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi santharassa idaṃ phalaṃ.
2695. Pañcasattatikappamhi suppatitṭhita nāmako,
eko āsiṃ mahātejo cakkavattī mahabbalo.
2696. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Gosānikkhepakato thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Gosānikkhepakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

296. Pādapūjakattherāpadānaṃ

2697. Pabbate himavantamhi ahoṣiṃ kinnaro tadā,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ pīturaṃsiṃva² bhānumaṃ.
2698. Upetaṃ tamahaṃ³ buddhaṃ vipassiṃ lokanāyakaṃ,
candanaṃ tagarañcāpi pāde osiñcahaṃ tadā.
2699. Ekanavute ito kappe yaṃ pādam⁴ abhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pāda⁴ pūjāyidaṃ phalaṃ.
2700. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pādapūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Pādapūjakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

¹ anuhomi - PTS.

² vitarasmīva - PTS.

³ upetopi tadā - Syā; upetaṃ maṃ tadā - PTS.

⁴ padaṃ - Syā.

295. Ký Sự về Trưởng Lão Gosānikkhepaka:

2691. Sau khi rời khỏi cánh cổng của tu viện, tôi đã trải lột xương sọ của loài bò (ở con đường lây lộn). Tôi thọ hưởng nghiệp của mình; điều này là quả báu của nghiệp quá khứ.

2692. (Tôi có) các loài ngựa dòng Sindhu thuần chủng có tốc độ của gió, có các phương tiện di chuyển nhanh chóng, tôi thọ hưởng tất cả (các) thứ này; điều này là quả báu của (việc trải lột) xương sọ của loài bò.

2693. Ôi hành động đã khéo được thực hiện bởi tôi ở thừa ruộng tốt là hành động tuyệt vời. Việc khác không có giá trị bằng một phần (mười sáu) so với hành động đã được thực hiện ở nơi Hội Chúng.

2694. (Kể từ khi) tôi đã trải lột xương sọ của loài bò trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc trải lột.

2695. (Trước đây) bảy mươi lăm kiếp, tôi đã là vị tên Suppatitṭhita, là người độc nhất có quyền uy vĩ đại, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2696. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Gosānikkhepaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Gosānikkhepaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

296. Ký Sự về Trưởng Lão Pādapūjaka:

2697. Lúc bấy giờ, tôi đã là loài kim-si-điều ở ngọn núi Hi-mã-lạp. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, tựa như mặt trời có tia sáng màu vàng.

2698. Khi đức Phật Vipassī đấng Lãnh Đạo Thế Gian ấy đi đến gần tôi, khi ấy tôi đã rải rắc trầm hương và luôn cả cỏ thơm ở bàn chân (Ngài).

2699. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bàn chân ấy trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường ở bàn chân.

2700. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pādapūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pādapūjaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

¹ Gosānikkhepaka nghĩa là “vị đặt xuống (*nikkhepaka*) những cái sọ (*sīsa*) của loài bò (*go*).”

² Pādapūjaka nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) ở bàn chân (*pāda*).”

297. Desakittakatherāpadānaṃ

2701. Upasāḷhaka¹ nāmo 'haṃ ahoṣiṃ brāhmaṇo tadā,
kānaṇaṃ vanamogāḷhaṃ² lokajetṭhaṃ³ narāsabhaṃ.
2702. Disvāna vandim⁴ pādesu lokāhutipaṭiggahaṃ,
pasannacittaṃ maṃ ñatvā buddho antaradhāyatha.
2703. Kānaṇā abhinikkhamma buddhasetṭhamaṇussariṃ,
taṃ desaṃ kittayitvāna kappāṃ saggamhi modahaṃ.
2704. Dvenavute ito kappe yaṃ desaṃ abhikkittayim,
duggatiṃ nābhijānāmi kittanāya idaṃ phalaṃ.
2705. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Desakittako⁵ thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Desakittakatherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

298. Saraṇagamaniyatherāpadānaṃ

2706. Pabbate himavantamhi ahoṣiṃ luddako ahaṃ,
vipassiṃ addasaṃ buddhaṃ lokajetṭhaṃ narāsabhaṃ.
2707. Upāsivāna sambuddhaṃ veyyāvaccamakāsahaṃ,
saraṇaṅca upāgacchiṃ dipadindassa tādino.
2708. Ekanavute ito kappe saraṇaṃ yamagacchahaṃ,⁶
duggatiṃ nābhijānāmi saraṇagamanapphalaṃ.⁷
2709. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Saraṇagamaniyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Saraṇagamaniyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

299. Ambapiṇḍiyattherāpadānaṃ

2710. Romaso nāma nāmena dānavo iti vissuto,
ambapiṇḍi mayā dinnā⁸ vipassissa mahesino.
2711. Ekanavute ito kappe yamambamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ambaḍānassidaṃ phalaṃ.

¹ Upasāḷhaka - Ma, PTS; Upasāḷhaka - Syā.

² vanamogayha - Syā.

³ lokanāthaṃ - Syā.

⁴ vandi - Syā.

⁵ Desakittiko - Syā; Desakittiya - PTS.

⁶ saraṇaṃ upagacchahaṃ - Ma;

saraṇaṃ yamagacchahaṃ - Syā.

⁷ saraṇāgamanapphalaṃ - Ma, PTS;

saraṇāya idaṃ phalaṃ - Syā.

⁸ ambapiṇḍo mayā dinno - Syā.

297. Ký Sự về Trưởng Lão Desakittaka:

2701. 2702. Lúc bấy giờ, tôi đã là vị Bà-la-môn tên Upasāḥhaka. Sau khi nhìn thấy bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, đi sâu vào khu rừng rậm, tôi đã đánh lễ vị thọ nhận các vật hiến cúng của thế gian ở hai bàn chân. Biết được tôi có tâm đã được tịnh tín, đức Phật đã biến mất.

2703. Sau khi lìa khỏi khu rừng rậm, tôi đã tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng. Sau khi tán dương khu vực ấy, tôi đã sướng vui ở cõi trời một kiếp.

2704. (Kể từ khi) tôi đã tán dương khu vực ấy trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc tán dương.

2705. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Desakittaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Desakittaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

298. Ký Sự về Trưởng Lão Saraṇagamaniya:

2706. Tôi đã là người thợ săn ở ngọn núi Hi-mã-lạp. Tôi đã nhìn thấy đức Phật Vipassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu.

2707. Sau khi đi đến gặp bậc Toàn Giác, tôi đã làm công việc phục vụ. Và tôi đã đi đến nương nhờ đối với bậc Chúa Tể của loài người như thế ấy.

2708. (Kể từ khi) tôi đã đi đến nương nhờ trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc đi đến nương nhờ.

2709. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Saraṇagamaniya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Saraṇagamaniya là phần thứ tám.

--ooOoo--

299. Ký Sự về Trưởng Lão Ambapiṇḍiya:

2710. (Tôi đã là) người khổng lồ được nổi tiếng với tên là Romasa. Tôi đã dâng cúng một chùm trái xoài đến bậc Đại Ấn Sĩ Vipassī.

2711. Kể từ khi tôi đã dâng cúng xoài trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái xoài.

¹ Desakittaka nghĩa là “vị tán dương (kittaka) khu vực (desa).”

² Saraṇagamaniya nghĩa là “vị liên quan việc đi đến (gamana) nương nhờ (saraṇa), tức là đã quy y.”

2712. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ambapiṇḍiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ambapiṇḍiyatherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

300. Anusamsāvakattherāpadānaṃ

2713. Piṇḍāya caramānāhaṃ vipassiṃ addasaṃ jinaṃ,
uḷuṅkabhikkhaṃ¹ pādāsiṃ² dipadindassa tādino.

2714. Pasannacitto sumano abhivādesahaṃ tadā,
anusamsāvayaṃ buddhaṃ uttamatthassa pattiyā.

2715. Ekanavute ito kappe anusamsāvayaṃ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi anusamsāvanāphalaṃ.

2716. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Anusamsāvako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Anusamsāvakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Citakaṃ pārichatto ca saddagosīsantharaṃ,
padaṃ padesaṃ saraṇaṃ ambo saṃsāvako pi ca,
sattāḷisa gāthāyo gaṇitāyo vibhāvīhi.

Citakapūjakavaggo tiṃsatimo.

--ooOoo--

Atha vagguddānaṃ:

Kaṇikāro hatthidado ālambaṇudakāsanāṃ,
tuvaraṃ thomako ceva ukkhepaṃ sīsupadhānaṃ.
Paṇṇado citapūjī ca gāthāyo ceva sabbaso
cattāri ca satāniha ekapaññāsameva ca.
Pañcavīśasatā sabbā dvāsattati taduttari,
tisataṃ apadānānaṃ³ gaṇitā atthadassīhi.

Tatiyaṃ satakaṃ⁴ samattaṃ.

--ooOoo--

¹ uḷuṅgabhikkhaṃ - Ma.

² adāsiṃ - Syā.

³ tiṃsa satānaṃ padānaṃ - Syā.

⁴ kaṇikāravaggadasakaṃ - Ma.

2712. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ambapiṇḍiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ambapiṇḍiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

300. Ký Sự về Trưởng Lão Anusamsāvaka:

2713. Tôi đã nhìn thấy đấng Chiến Thắng Vipassī đang đi khát thực. Tôi đã dâng lên một vá thức ăn đến đấng Chúa Tể của loài người như thế ấy.

2714. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, khi ấy tôi đã đánh lễ và tôi đã ngợi ca đức Phật nhằm đạt đến mục đích tối thượng.

2715. (Kể từ khi) tôi đã ngợi ca (đức Phật) trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc ngợi ca (đức Phật).

2716. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Anusamsāvaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Anusamsāvaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Giàn hỏa thiêu, bông hoa san hô, chiếc lọng (trắng), tiếng động, việc trải lót xương sọ của loài bò, (vị đánh lễ) bàn chân, (vị tán dương) khu vực, sự nương nhờ, trái xoài, và luôn cả vị ngợi ca (đức Phật); (tổng cộng) có bốn mươi bảy câu kệ đã được tính đếm bởi các bậc trí.

Phẩm Citakapūjaka là phẩm thứ ba mươi.

--ooOoo--

Giờ là phần tóm lược của các phẩm:

Bông hoa *kaṇikāra*, vị cúng dường voi, vật tựa (lưng), chỗ ngồi và nước, hạt *tuvara* nướng, vị tán dương, và luôn cả việc thảy lên (không trung), gói kê đầu, vị dâng cúng lá cây, và vị cúng dường lễ hỏa táng; toàn bộ các câu kệ ở đây là bốn trăm năm mươi một câu.

Tất cả gồm có hai ngàn năm trăm và bảy mươi hai câu thêm vào đó nữa. (Tổng cộng) có ba trăm ký sự đã được tính đếm bởi các vị nhìn thấy sự lợi ích.

Nhóm “Một Trăm” thứ ba được đây đủ.

--ooOoo--

¹ *Ambapiṇḍiya* nghĩa là “vị liên quan đến chòm (*piṇḍa*) xoài (*amba*).”

² *Anusamsāvaka* nghĩa là “vị ngợi ca (*anusamsāvaka*) đức Phật.”

XXXI. PADUMAKESARIYAVAGGO

301. Padumakesariyattherāpadānaṃ

2717. Isisāṅghe ahaṃ pubbe āsiṃ mātaṅgavāraṇo,
mahesīnaṃ pasādena padmakesaramokiriṃ.¹
2718. Paccekajinasetṭhesu dhutarāgesu tādisu,
tesu cittaṃ pasādetvā kappāṃ saggamhi modahaṃ.
2719. Ekanavute ito kappe kesaraṃ okiriṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ² phalaṃ.
2720. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Padumakesariyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Padumakesariyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

302. Sabbagandhiyattherāpadānaṃ

2721. Gandhamālaṃ mayā dinnāṃ vipassissa mahesino,
adāsiṃ ujubhūtassa koseyyaṃ vatthamuttamaṃ.
2722. Ekanavute ito kappe yaṃ gandhamadadiṃ³ pure,
duggatiṃ nābhijānāmi gandhadānassidaṃ phalaṃ.
2723. Ito paṇṇarase kappe sucelo⁴ nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2724. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sabbagandhiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sabbagandhiyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

303. Paramannadāyakattherāpadānaṃ

2725. Kaṇikāraṃ 'va jotantaṃ udayantaṃ 'va bhānumaṃ,
vipassimaddasaṃ buddhaṃ lokajetṭhaṃ narāsabhaṃ.
2726. Añjalimpaggahetvāna abhinesim⁵ sakaṃ gharaṃ,
abhinetvāna⁶ sambuddhaṃ paramannaṃ adāsahaṃ.

¹ padumakesaramokiriṃ - Syā, PTS.

² pupphapūjāyidaṃ - PTS.

³ vatthamadadiṃ - Ma, PTS, Sī Mu.

⁴ suvelo - Syā.

⁵ atinesim - PTS, Sī Mu.

⁶ atinetvāna - PTS, Sī Mu.

XXXI. PHẨM PADUMAKESARIYA:

301. Ký Sự về Trưởng Lão Padumakesariya:

2717. Trong thời quá khứ, tôi đã là con voi ở hội chúng các vị Ẩn Sĩ. Do niềm tịnh tín, tôi đã rải rắc nhụy của hoa sen đến các bậc Đại Ẩn Sĩ.

2718. Các đấng Chiến Thắng Độc Giác tối thượng là những vị có các ái đã được giữ bỏ như thế ấy. Sau khi làm cho tâm được tịnh tín ở các vị ấy, tôi đã sướng vui ở cõi trời một kiếp.

2719. Kể từ khi tôi đã rải rắc nhụy hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2720. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Padumakesariya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Padumakesariya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

302. Ký Sự về Trưởng Lão Sabbagandhiya:

2721. Tôi đã dâng cúng tràng hoa có hương thơm đến bậc Đại Ẩn Sĩ Vipassī. Tôi đã dâng cúng tấm vải thượng hạng bằng tơ lụa đến bậc có bản thể chính trực

2722. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng vật thơm trước đây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng vật thơm.

2723. Trước đây mười lăm kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Sucela, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2724. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sabbagandhiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sabbagandhiya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

303. Ký Sự về Trưởng Lão Paramannadāyaka:

2725. Tôi đã nhìn thấy đức Phật Vipassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, tợ như cây *kaṇikāra* đang cháy sáng, tợ như mặt trời đang mọc lên.

2726. Tôi đã chấp tay lên và đã rước Ngài về nhà của mình. Sau khi đã rước đấng Toàn Giác (về nhà), tôi đã dâng cúng vật thực thượng hạng.

¹ *Padumakesariya* nghĩa là “vị liên quan đến việc rải rắc nhụy (*kesara*) sen hồng (*paduma*).”

² *Sabbagandhiya* nghĩa là “vị liên quan đến tất cả (*sabba*) các loại hương thơm (*gandha*).”

2727. Ekanavute ito kappe paramannaṃ dadim¹ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi paramannassidaṃ phalaṃ.

2728. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Paramannadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Paramannadāyakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

304. Dhammasaññakattherāpadānaṃ

2729. Vipassino bhagavato mahābodhimaho ahu,
rukkaṭṭhe yeva sambuddhe² lokajetṭhe narāsabhe.³

2730. Bhagavā tamhi samaye bhikkhusaṅghapurakkhato,
catusaccaṃ pakāseti vācāsabhimudīrayaṃ.

2731. Saṅkhittena ca desento vitthārena ca desayaṃ,⁴
vivaṭṭacchado sambuddho nibbāpesi mahājanaṃ.

2732. Tassāhaṃ dhammaṃ sutvāna lokajetṭhassa tādino,
vanditvā satthuno pāde pakkāmi⁵ uttarāmukho.

2733. Ekanavute ito kappe yaṃ dhammasunim tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi dhammasaññāyidaṃ⁶ phalaṃ.

2734. Tettiṃsamhi ito kappe eko āsim⁷ mahīpati,
sutavā nāma nāmena cakkavattī mahabbalo.

2735. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Dhammasaññako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Dhammasaññakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

305. Phaladāyakattherāpadānaṃ

2736. Bhāgīrathīnadītīre ahosi assamo tadā,
tamahaṃ assamaṃ gacchiṃ⁸ phalahattho apekkhavā,⁹

2737. Vipassim tattha addakkhim pītaṃsiṃ 'va bhānumaṃ,
yaṃ me atthi phalaṃ sabbam adāsim satthuno ahaṃ.

¹ paramannamadim - Ma, Syā;
paramanna adadim - PTS.

² rukkaṭṭhasseva sambuddho - Ma, Syā, PTS.

³ lokajetṭho narāsabho - Ma, Syā, PTS.

⁴ desayi - Syā.

⁵ pakkāmiṃ - Ma, PTS.

⁶ dhammasavassidaṃ - Ma;
dhammasavanassidaṃ - Syā;
dhammadānass' idaṃ - PTS.

⁷ āsi - Syā, PTS.

⁸ assamāgañchim - Syā.

⁹ asekkhavā - Syā; apekkhavā - PTS, Sī Mu.

2727. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thực thượng hạng trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của vật thực thượng hạng.

2728. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Paramannadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Paramannadāyaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

304. Ký Sự về Trưởng Lão Dhammasañña:

2729. Đã có lễ hội ở cõi Đại Bồ Đề của đức Thế Tôn Vipassī đúng vào lúc đấng Toàn Giác, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đang ngự ở cõi cây.

2730. Vào thời điểm ấy, được tháp tùng bởi Hội Chúng tỳ khưu, đức Thế Tôn (đã) công bố về Bốn Sự Thật, trong lúc thốt lên với lời nói hùng tráng.

2731. Trong khi thuyết giảng một cách gián lược và trong khi thuyết giảng một cách chi tiết, đấng Toàn Giác, bậc đã phơi bày điều bị che lấp, đã giúp cho đám đông dân chúng thành tựu Niết Bàn.

2732. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của Ngài, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy, tôi đã đánh lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư và đã ra đi, mặt hướng phía bắc.

2733. Kể từ khi tôi đã lắng nghe Giáo Pháp trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về Giáo Pháp.

2734. Trước đây ba mươi ba kiếp, tôi đã là vị lãnh chúa độc nhất tên Sutavā, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2735. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Dhammasañña² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Dhammasañña là phần thứ tư.

--ooOoo--

305. Ký Sự về Trưởng Lão Phaladāyaka:

2736. Lúc bấy giờ, đã có khu ẩn cư ở bờ sông Bhāgīrathī. Có sự mong cầu, tôi đã đi đến khu ẩn cư ấy, tay cầm trái cây.

2737. Ở tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy (đức Phật) Vipassī tựa như mặt trời có tia sáng màu vàng. Tôi đã dâng cúng đến bậc Đạo Sư tất cả trái cây mà tôi có.

¹ *Paramannadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) vật thực (*anna*) thượng hạng (*parama*).”

² *Dhammasañña* nghĩa là “vị suy tưởng (*sañña*) về Giáo Pháp (*dhamma*).”

2738. Ekanavute ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

2739. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Phaladāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Phaladāyakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

306. Sampasādakattherāpadānaṃ

2740. Namo te buddhavīratthu vippamuttosi sabbadhi,
vyasanaṃ hi¹ anuppatto tassa me saraṇaṃ bhava.

2741. Siddhattho tassa vyākāsi loke appaṭipuggalo,
mahodadhisamo saṅho appameyyo anuttaro.

2742. Tattha tvaṃ viraje khetto anantaphaladāyake,
saṅhe cittaṃ pasādehi² subijaṃ vāpi³ ropaya.

2743. Idaṃ vatvāna sabbaññū lokajetṭho narāsabho,
mamevaṃ⁴ anusāsivā vehāsaṃ nabhamuggami.⁵

2744. Aciraṃ gatamattamhi⁶ sabbaññumhi narāsabhe,
maraṇaṃ samanuppatto tusitaṃ upapajjahaṃ.

2745. Tadāhaṃ viraje khetto anantaphaladāyake,
saṅhe cittaṃ pasādetvā kappam saggamhi modahaṃ.

2746. Catunavute ito⁷ kappe pasādamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pasādassa idaṃ phalaṃ.

2747. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Sampasādako⁸ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sampasādakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

¹ byasanamhi - Ma, Syā. ⁴ mameva - Ma. ⁶ gatamaggamhi - PTS.
² pasādetvā - Ma. ⁵ vehāsatalamuggami - Syā. ⁷ catunnavutito - Ma.
³ subijaṃ vāpa - Ma; sukhi bijañ ca - PTS. ⁸ sampasādiko - Syā.

2738. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

2739. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Phaladāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Phaladāyaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

306. Ký Sự về Trưởng Lão Sampasādaka:

2740. Bạch đức Phật Anh Hùng, con kính lễ Ngài! Ngài đã được giải thoát về mọi phương diện. Vì con đã bị lâm vào cảnh bất hạnh, xin Ngài hãy là nơi nương nhờ của con đây.

2741. Đức Siddhattha, bậc không người đối địch ở thế gian, đã chú nguyện cho tôi đây rằng: “*Hội Chúng là vô thượng, không thể đo lường, sánh bằng biển lớn.*”

2742. *Ngươi hãy làm cho tâm được tịnh tín ở Hội Chúng, thừa ruộng không bị nhớ bản, nguồn ban phát kết quả vô cùng tận. Ngươi đã gieo hạt giống tốt, ngươi hãy trông tía ở tại nơi ấy.*”

2743. Sau khi nói xong điều này, sau khi đã chỉ dạy cho tôi như thế, đấng Toàn Tri, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, đã bay lên khoảng không ở bầu trời.

2744. Khi bậc Toàn Tri, đấng Nhân Ngưu, vừa mới ra đi không bao lâu, tôi đã gần kề sự chết, và tôi đã được sanh lên cõi trời Đâu Suất.

2745. Khi ấy, sau khi đã làm cho tâm được tịnh tín ở Hội Chúng, thừa ruộng không bị nhớ bản, nguồn ban phát kết quả vô cùng tận, tôi đã sống vui ở cõi trời một kiếp.

2746. Kể từ khi tôi đã đạt được niềm tịnh tín trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của niềm tịnh tín.

2747. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sampasādaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sampasādaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

¹ Phaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*).”

² Sampasādaka nghĩa là “vị tự tạo niềm tin (*pasādaka*) cho chính mình (*sam*).”

307. Ārāmadāyakattherāpadānaṃ

2748. Siddhatthassa bhagavato ārāmo ropito mayā,¹
sandacchāyesu² rukkhesu upasantesu³ pakkhisu.
2749. Addasaṃ virajaṃ buddhaṃ āhutīnaṃ paṭiggahaṃ,
ārāmaṃ atināmesīṃ lokajetṭhaṃ narāsabhaṃ.
2750. Haṭṭho haṭṭhena cittena phalaṃ pupphañcadāsahaṃ,⁴
tato jātappasādo va⁵ taṃ vanaṃ⁶ pariṇāmayiṃ.
2751. Buddhassa yamidaṃ dāsiṃ vipasanna cetasā,
bhava nibbattamānamhi nibbattati phalaṃ mama.
2752. Catunavute ito kappe yamārāmaṃ dadim⁷ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ārāmassa idaṃ phalaṃ.
2753. Sattatiṃse ito kappe sattāsuṃ mudusītalā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
2754. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ārāmadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ārāmadāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

308. Anulepadāyakattherāpadānaṃ

2755. Atthadassissa munino addasaṃ sāvakaṃ ahaṃ,
navakammaṃ karontassa sīmāya upagacchahaṃ.
2756. Niṭṭhite navakamme ca anulepamadāsahaṃ,
pasannacitto sumano puññakkhette anuttare.
2757. Aṭṭhārase kappasate yaṃ kammakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi anulepassidaṃ phalaṃ.
2758. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Anulepadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Anulepadāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ mama - Syā.

² sītacchādesu - Syā.

³ upavattesu - PTS.

⁴ phalaṃ pupphamadāsahaṃ - Ma.

⁵ padādo ca - Syā, PTS, Sī Mu.

⁶ taṃ dānaṃ - Syā, PTS.

⁷ yaṃ ārāmamaḍaṃ - Ma, Syā.

307. Ký Sự về Trưởng Lão Ārāmadāyaka:

2748. Tự viện của đức Thế Tôn Siddhattha đã được tôi tạo dựng trong khi các con chim được yên lặng ở những cội cây có bóng râm dày đặc.

2749. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, vị thọ nhận các vật hiến cúng. Tôi đã bàn giao tu viện đến bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu.

2750. Được mừng rỡ, với tâm mừng rỡ tôi đã dâng cúng trái cây và bông hoa. Sau đó, có niềm tịnh tín đã được sanh lên, tôi đã chuyển giao khu rừng ấy.

2751. Bất cứ vật gì tôi đã dâng cúng đến đức Phật với tâm ý trong sạch (đều có) quả báu sanh khởi đến tôi trong khi tôi tái sanh vào cõi hữu.

2752. Kể từ khi tôi đã dâng cúng tu viện trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của tu viện.

2753. Trước đây ba mươi bảy kiếp, bảy vị (cùng) tên Mudusītala đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2754. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ārāmadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ārāmadāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

308. Ký Sự về Trưởng Lão Anulepadāyaka:

2755. Tôi đã nhìn thấy vị Thinh Văn của bậc Hiền Trí Atthadassī. Trong khi vị ấy đang xây dựng công trình mới ở trong khuôn viên (tu viện), tôi đã đi đến gần (nơi ấy).

2756. Và khi công trình mới đã được hoàn thành, với tâm tịnh tín với ý vui mừng ở Phước Điền vô thượng, tôi đã dâng cúng lớp vữa tô.

2757. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của lớp vữa tô.

2758. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Anulepadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Anulepadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ Ārāmadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) tu viện (*ārāma*).”

² Anulepadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) vữa tô (*anulepa*).”

309. Buddhasaññakattherāpadānaṃ

2759. Udentam̐ sataram̐sim̐ 'va pītarāsim̐¹ 'va bhānumam̐,
vanantaragataṃ santam̐ lokajettham̐ narāsabham̐.

2760. Addasaṃ supinantaṃ siddhattham̐ lokanāyakam̐,
tatta cittaṃ pasādetvā sugatiṃ upapajjaham̐.

2761. Catunavute ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhasaññāyidaṃ phalam̐.

2762. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Ittham̐ sudaṃ āyasmā Buddhasaññako² thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Buddhasaññakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

310. Pabbhāradāyakattherāpadānaṃ

2763. Piyadassino bhagavato pabbhāro sodhito mayā,
ghaṭakañca upaṭṭhāsim̐ paribhogāya tādino.

2764. Tam̐ me buddho viyākāsi piyadassī mahāmuni,
sahassakaṇḍo satabheṇḍu³ dhajālu haritāmāyo.

2765. Nibbattissati so yūpo ratanañca anappakam̐,
pabbhāradānaṃ datvāna kappam̐ saggamhi modaham̐.

2766. Ito battiṃsakappamhi susuddho⁴ nāma khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2767. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Ittham̐ sudaṃ āyasmā Pabbhāradāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pabbhāradāyakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddanaṃ:

Kesaram̐ gandhamannañca dhammasaññī phalena ca,
pasādārāmadāyī ca lepako buddhasaññako,
pabbhārado ca gāthāyo ekapaññāsa⁵ kittitā.

Padumakesariyavaggo⁶ ekatiṃsatimo.

--ooOoo--

¹ pītaramsim̐ - Ma; pītaramsī - Syā; vītaramsam̐ - PTS.

² Buddhasaññiko - Syā.

³ satageṇḍu - Syā.

⁴ subuddho - Syā.

⁵ ekūnapaññāsa - PTS.

⁶ Padumakesaravaggo - Ma, Sī Mu.

309. Ký Sự về Trưởng Lão Buddhasañña:

2759. 2760. Trong giấc mơ, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian Siddhattha, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, tựa như mặt trời đang mọc lên, tựa như mặt trời có tia sáng màu vàng, đang đi vào bên trong khu rừng. Sau khi làm cho tâm được tịnh tín vào điều ấy, tôi đã sanh lên nhàn cảnh.

2761. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về đức Phật.

2762. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Buddhasañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Buddhasañña là phần thứ chín.

--ooOoo--

310. Ký Sự về Trưởng Lão Pabbhāradāyaka:

2763. Sườn núi đã được tôi làm sạch sẽ dành cho đức Thế Tôn Piyadassī. Và tôi đã bố trí lu nước cho việc sử dụng của vị (Phật) như thế ấy.

2764. 2765. Đức Phật, bậc Đại Hiền Trí Piyadassī, đã chú nguyện về việc ấy cho tôi rằng: “*Tòa lâu đài ấy có một ngàn khu vực, có một trăm quả cầu tròn, được trang hoàng với những lá cờ, được làm với màu lục, và châu báu không phải là ít sẽ được sanh lên (cho người).*” Sau khi dâng cúng vật thí là sườn núi, tôi đã sướng vui ở cõi trời một kiếp.

2766. Trước đây 32 kiếp, (tôi đã là) vị Sát-đế-ly tên Susuddha, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2767. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pabbhāradāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pabbhāradāyaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Tua nhụy, vật thơm, và vật thực, vị có sự suy tưởng về Giáo Pháp, và (cúng dường) bằng trái cây, niêm tịnh tín, và vị dâng cúng tu viện, lớp vữa tô, vị suy tưởng về đức Phật, và vị dâng cúng sườn núi; (tổng cộng) có năm mươi một câu kệ đã được thuật lại.

Phẩm Padumakesariya là phẩm thứ ba mươi một.

--ooOoo--

¹ Buddhasañña nghĩa là “vị suy tưởng (sañña) về đức Phật (buddha).”

² Pabbhāradāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) sườn núi (pabbhāra).”

XXXII. ĀRAKKHADĀYAKAVAGGO

311. Ārakkhadāyakattherāpadānaṃ

2768. Dhammadassissa munino vati kārāpitā mayā,
ārakkho ca mayā dinno dipadindassa¹ tādino.
2769. Aṭṭhārase kappasate yaṃ kammamakariṃ tadā,
tena kammavisesena² patto me āsavakkhayo.
2770. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ārakkhadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.
- Ārakkhadāyakattherassa apadānaṃ paṭhamam.**

--ooOoo--

312. Bhojanadāyakattherāpadānaṃ

2771. Sujāto sālalaṭṭhīva sobhañjanamivuggato,
indalaṭṭhirivākāse virocati sadā jino.
2772. Tassa devātidevassa vessabhussa mahesino,
adāsiṃ bhojanamahaṃ vippasannena cetasā.
2773. Taṃ me buddho anumodi sayambhū aparājito,
'bhava nibbattamānamhi phalaṃ nibbattatū tava.'³
2774. Ekatiṃse⁴ ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bhojanassa idaṃ phalaṃ.
2775. Pañcavīse ito kappe eko āsiṃ amittabho,⁵
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2776. Paṭisambhidā catasso ca —pe— kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bhojanadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.
- Bhojanadāyakattherassa apadānaṃ dutiyam.**

--ooOoo--

313. Gatasaññakattherāpadānaṃ

2777. Ākāse ca⁶ padaṃ natthi ambare anilañjase,
siddhathaṃ jinamaddakkhiṃ gacchantam tidivaṅgaṇe.⁷
2778. Anileneritaṃ disvā sammāsambuddhacīvaraṃ,
vitti me tāvade jātāṃ⁸ disvāna gamanaṃ mune.⁹

¹ dvipadindassa - Ma.

⁵ āsiṃ amittako - Ma, Syā; āsi Amittabhā - PTS.

² kammāvasesena - Syā, PTS. ⁶ ākāseva - Ma, Syā, PTS. ⁷ tidivaṅgaṇam - Syā, PTS.

³ tavaṃ - PTS.

⁸ vitti mamāhu tāvade - Ma; vitti me pāhunā tāva - Syā;

⁴ ekattiṃse - Ma, Syā.

vitti me tāvade jātā- PTS.

⁹ muniṃ - Ma.

XXXII. PHẨM ĀRAKKHADĀYAKA:

311. Ký Sự về Trưởng Lão Ārakkhadāyaka:

2768. Hàng rào đã được tôi cho xây dựng đến bậc Hiên Trí Dhammadassī. Và sự bảo vệ đã được tôi dâng cúng đến bậc Chúa Tể của loài người như thế ấy.

2769. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây một ngàn tám trăm kiếp, do tính chất đặc biệt của nghiệp ấy tôi đã đạt đến sự diệt tận các lậu hoặc.

2770. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ārakkhadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ārakkhadāyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

312. Ký Sự về Trưởng Lão Bhojanadāyaka:

2771. Đấng Chiến Thắng luôn luôn chiếu sáng tựa như cây *sālā* non trẻ đã được mọc lên tốt đẹp, tựa như cây *sobhañjana* đã vươn cao, tựa như tia sét ở trên bầu trời.

2772. Với tâm ý trong sạch, tôi đã dâng cúng vật thực đến bậc Đại Ấn Sĩ Vessabhū, vị Trời của chư Thiên ấy.

2773. Đức Phật, đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại, đã nói lời tùy hỷ về vật (cúng dường) ấy đến tôi rằng: “*Trong khi (ngươi) tái sanh vào cõi hữu, mong rằng quả báu sanh khởi đến ngươi.*”

2774. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của vật thực.

2775. Trước đây hai mươi lăm kiếp, tôi đã là vị tên Amittabha độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2776. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bhojanadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bhojanadāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

313. Ký Sự về Trưởng Lão Gatasañña:

2777. Tôi đã nhìn thấy đấng Chiến Thắng Siddhattha đang di chuyển ở khoảng không của cõi trời. Và không có dấu chân (được lưu lại) ở bầu trời, ở trên không trung, ở lớp khí quyển.

2778. Sau khi nhìn thấy sự di chuyển của bậc Hiên Trí và nhìn thấy y của đấng Chánh Đẳng Giác bị lay động bởi làn gió, niềm hạnh phúc đã lập tức sanh khởi đến tôi.

¹ Ārakkhadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) sự bảo vệ (*ārakkha*).”

² Bhojanadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) vật thực (*bhojana*).”

2779. Catunavute ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhasaññāyidaṃ phalaṃ.

2780. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Gatasaññako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Gatasaññakatherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

314. Sattapadumiyattherāpadānaṃ

2781. Nadīkule vasāmahaṃ nesādo nāma brāhmaṇo,
satapattehi pupphehi sammajjitvāna assamaṃ.

2782. Suvaṇṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ siddhatthaṃ lokanāyakaṃ,
disvā vanena¹ gacchantaṃ hāso me upapajjatha.²

2783. Paccuggantvāna sambuddhaṃ lokajetṭhaṃ narāsabhaṃ,
assamaṃ atināmetvā jalajaggehi okiriṃ.

2784. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhiropayiṃ,³
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ⁴ phalaṃ.

2785. Ito tesattame kappe caturo pādapāvarā,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.

2786. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sattapadumiyō thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sattapadumiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

315. Pupphāsanadāyakattherāpadānaṃ

2787. Suvaṇṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ sataraṃsiṃ⁵ va⁵ bhānumaṃ,
avidūrena gacchantaṃ siddhatthaṃ aparājitaṃ.

2788. Tassa paccuggamitvāna pavesetvāna assamaṃ,
pupphāsaṇaṃ mayā dinnamaṃ vippasannena cetasā.

2789. Añjalimpaggahetvāna vedajāto tadā ahaṃ,
buddhe cittaṃ pasādetvā taṃ kammaṃ⁶ pariṇāmayiṃ.

2790. Yaṃ me atthi kataṃ puññaṃ sayambhumhaparājite,⁷
sabbena tena kusalena vimalo homi sāsane.

¹ disvā nabhena - Ma, Sī Mu;
disvā 'va vane - PTS.

² udapajjatha - PTS.

³ abhipūjayiṃ - Syā, PTS.

⁴ buddhasaññāyidaṃ - PTS.

⁵ pītaraṃsiṃva - Ma; sataraṃsīva - Syā, PTS.

⁶ kammantaṃ - Syā, PTS.

⁷ sayambhum aparājite - Syā.

2779. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về đức Phật.

2780. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Gatasañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Gatasañña là phần thứ ba.

--ooOoo--

314. Ký Sự về Trưởng Lão Sattapadumiya:

2781. Tôi là vị Bà-la-môn tên Nesāda sống ở bờ sông. Tôi đã quét dọn khu ẩn cư bằng những bông hoa (sen) có trăm cánh.

2782. Sau khi nhìn thấy bậc Toàn Giác, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Siddhattha có màu da vàng chói, đang di chuyển qua khu rừng, niềm vui đã sanh khởi đến tôi.

2783. Sau khi đi ra tiếp đón bậc Toàn Giác, đấng Trưởng Thượng của thế gian, bậc Nhân Ngưu, tôi đã rước (Ngài) về khu ẩn cư và đã rải rắc (đến Ngài) với những đóa hoa sen hạng nhất.

2784. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2785. Trước đây bảy mươi ba kiếp, bốn vị (cùng tên) Pādapāvara đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2786. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sattapadumiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sattapadumiya là phần thứ tư.

--ooOoo--

315. Ký Sự về Trưởng Lão Pupphāsanadāyaka:

2787. Đấng Toàn Giác Siddhattha, bậc không bị đánh bại, có màu da vàng chói tựa như mặt trời có trăm tia sáng, đang đi ở không xa.

2788. Tôi đã đi ra tiếp đón và đã đưa Ngài đi vào khu ẩn cư. Với tâm ý trong sạch, tôi đã dâng cúng chỗ ngồi bằng bông hoa.

2789. Khi ấy, tràn đầy niềm phấn khởi tôi đã chấp tay lên. Sau khi làm cho tâm được tịnh tín ở đức Phật, tôi đã ước nguyện về nghiệp ấy rằng:

2790. “*Có phước thiện nào đã được tôi thực hiện ở đấng Tự Chủ bậc không bị đánh bại, do nhờ tất cả (các) thiện nghiệp ấy, mong rằng tôi được vô nhiễm ở trong Giáo Pháp.*”

¹ Gatasañña nghĩa là “vị suy tưởng (sañña) về đức Phật đã đi qua (gata).”

² Sattapadumiya nghĩa là “vị liên quan đến bảy (satta) đóa sen hồng (paduma).”

2791. Catunavute ito kappe pupphāsanamadaṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pupphāsanassidaṃ phalaṃ.

2792. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pupphāsanadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pupphāsanadāyakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

316. Āsanatthavikattherāpadānaṃ

2793. Cetiyaṃ uttamaṃ nāma sikhino lokabandhuno,
araññe irine¹ vane andhāhiṇḍāmahaṃ² tadā.

2794. Pavanā nikkhamitvāna³ diṭṭhaṃ sīhāsaṃ mayā,
ekaṃsaṃ añjaliṃ katvā thavissaṃ⁴ lokanāyakaṃ.

2795. Divasabhāgaṃ thavitvāna buddhaṃ lokaggaṇāyakaṃ,
haṭṭho haṭṭhena cittaṃ imaṃ vācamudīrayiṃ.

2796. “Namo te purisājaññaṃ namo te purisuttama,
sabbaññūsi mahāvīra lokajetṭha narāsabha.”

2797. Abhitthavitvā sikhinaṃ nimittakaraṇenaṃ,
āsaṃsaṃ abhivādetvā pakkāmi⁵ uttarāmukho.

2798. Ekatiṃse ito kappe santhaviṃ⁶ vadataṃ varaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi thomanāya idaṃ phalaṃ.

2799. Sattavāse ito kappe atulyā⁷ satta assu⁸ te,
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.

2800. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Āsanatthaviko⁹ thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Āsanatthavikattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

¹ irīne - Ma; vivane - Syā, PTS.

² anvāhiṇḍāmahaṃ - Syā.

³ nikkhamantena - Ma, Syā, PTS.

⁴ santhaviṃ - Ma, Syā.

⁵ pakkāmiṃ - Syā, PTS.

⁶ yaṃ thaviṃ - Ma.

⁷ atulā - Ma.

⁸ āsu - Ma, Syā.

⁹ Āsanasanthaviko - Ma.

2791. Kể từ khi tôi đã dâng cúng chỗ ngồi bằng bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của chỗ ngồi bằng bông hoa.

2792. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pupphāsanadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pupphāsanadāyaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

316. Ký Sự về Trưởng Lão Āsanatthavika:

2793. Ngôi bảo tháp của đấng quyền thuộc thế gian Sikhī tên là Uttama. Lúc bấy giờ, tôi đã mò mẫm lang thang ở trong khu rừng hoang vắng.

2794. Sau khi lìa khỏi khu rừng bao la, tôi đã nhìn thấy ngôi bảo tọa sư tử. Tôi đã khoác y một bên vai, đã chấp tay lên, và đã ngợi ca đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

2795. Sau khi đã ngợi ca đức Phật, đấng Lãnh Đạo cao cả của thế gian, hết một khoảng thời gian trong ngày, (tôi đã) trở nên mừng rỡ, với tâm mừng rỡ tôi đã thốt lên lời nói này:

2796. “*Bạch đấng Siêu Nhân, con kính lễ Ngài! Bạch đấng Tối Thượng Nhân, con kính lễ Ngài! Bạch đấng Đại Hùng, bạch bậc Trưởng Thượng của thế gian, bạch đấng Nhân Ngư, Ngài là đấng Toàn Tri.*”

2797. Bằng cách lấy Ngài làm đối tượng, tôi đã ngợi ca đức Phật Sikhī và đã dành lễ ngôi bảo tọa, sau đó tôi đã ra đi, mặt hướng phía Bắc.

2798. (Kể từ khi) tôi đã ngợi ca đấng cao quý trong số các vị đang thuyết giảng trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc ca ngợi.

2799. Trước đây hai mươi bảy kiếp, bảy vị (cùng) tên Atulya ấy đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2800. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Āsanatthavika² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Āsanatthavika là phần thứ sáu.

--ooOoo--

¹ *Pupphāsanadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) chỗ ngồi (*āsana*) bằng bông hoa (*puppha*).”

² *Āsanatthavika* nghĩa là “vị ngợi ca (*thavika*) ngôi bảo tọa (*āsana*).”

317. Saddasaññakattherāpadānaṃ

2801. Sudassano mahāvīro desento amataṃ padaṃ,
parivuto sāvakehi vasati gharamuttame.
2802. Tāya vācāya madhurāya saṅgaṇhāti¹ mahājanaṃ,
ghoso ca vipulo āsi āsaṃso devamānuse.²
2803. Nigghosasaddaṃ sutvāna siddhatthassa mahesino,
sadde cittaṃ pasādetvā avandiṃ lokanāyakaṃ.
2804. Catunavute ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhasaññāyidaṃ phalaṃ.
2805. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Saddasaññako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Saddasaññakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

318. Tiraṃsiyattherāpadānaṃ

2806. Kesariṃ abhijātaṃva aggikkhandhaṃva pabbate,
obhāsentaṃ disā sabbā³ siddhatthaṃ pabbatantare.
2807. Suriyassa ca ālokaṃ candālokaṃ tatheva ca,
buddhālokañca disvāna vitti⁴ me udapajjatha.⁵
2808. Tayo āloke disvāna buddhañca⁶ sāvakuttamaṃ,
ekaṃsaṃ ajinaṃ katvā santhaviṃ lokanāyakaṃ.
2809. Tayo hi ālokarā loke lokatamonudā,
cando ca suriyo cāpi buddho ca lokanāyako.
2810. Opammamupadassetvā⁷ kittito me mahāmuni,
buddhassa vaṇṇaṃ kittetvā kappamā saggaṃhi modahaṃ.
2811. Catunavute ito kappe yaṃ buddhamabhikittayim,
duggatiṃ nābhijānāmi kittanāya idaṃ phalaṃ.
2812. Ekasatṭhimhito kappe eko ñāṇadhara⁸ ahu,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2813. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Tiraṃsiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Tiraṃsiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ saṅgaṇhanta - PTS;

saṅgaṇhante - Sī Mu.

² āsīso devamānuse - Ma;

āsī so devamānuse - Syā;

sadevamānuse - PTS.

³ disāsinaṃ - Syā.

⁵ upapajjatha - Syā, PTS, Sī Mu.

⁶ sambuddhaṃ - Ma; disvāna - Syā.

⁷ opamaṃ upadassetvā - Syā;

opamam upadaṃsetvā - PTS.

⁴ pīti - Syā.

⁸ ñāṇavaro - Syā.

317. Ký Sự về Trưởng Lão Saddasañña:

2801. Trong khi thuyết giảng về vị thế Bất Tử, đấng Đại Hùng có vóc dáng tốt đẹp, được tháp tùng bởi các bậc Thỉnh Văn, cư ngụ ở căn nhà tối thượng.

2802. Bằng lời nói ngọt ngào ấy, Ngài (đã) thu hút đám đông dân chúng. Lời giảng đã vang vang và bao quát ở chư Thiên và nhân loại.

2803. Sau khi lắng nghe âm thanh vang vang của bậc Đại Ấn Sĩ Siddhattha, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín ở âm thanh và tôi đã đánh lễ đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

2804. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về đức Phật.

2805. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Saddasañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Saddasañña là phần thứ bảy.

--ooOoo--

318. Ký Sự về Trưởng Lão Tiraṃsiya:

2806. (Tôi đã nhìn thấy đức Phật) Siddhattha đang chiếu sáng tất cả các phương ở trong vùng đồi núi, tựa như con sư tử đã được sanh ra cao quý, tựa như khối lửa ở ngọn núi.

2807. Sau khi nhìn thấy ánh sáng của đức Phật, ánh sáng của mặt trời, và tương tự như thế ấy ánh sáng của mặt trăng, niềm hạnh phúc đã sanh khởi đến tôi.

2808. Sau khi nhìn thấy ba loại ánh sáng, tôi đã khoác tấm da dê một bên vai và đã ngợi ca đức Phật, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, bậc Tối Thượng của các vị Thỉnh Văn.

2809. Bởi vì ở thế gian có ba nguồn ánh sáng xua đuổi bóng tối ở trên đời là mặt trăng, mặt trời, và đức Phật đấng Lãnh Đạo Thế Gian.

2810. Tôi đã trình bày ví dụ so sánh và đã tán dương bậc Đại Hiền Trí. Sau khi tán dương vẻ đẹp của đức Phật, tôi đã sướng vui ở cõi trời một kiếp.

2811. Kể từ khi tôi đã tán dương đức Phật trước đây 94 kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc tán dương.

2812. Trước đây 61 kiếp, tôi đã là vị độc nhất tên Nāṇadhara, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2813. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tiraṃsiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tiraṃsiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ Saddasañña nghĩa là “vị suy tưởng (sañña) về âm thanh (sadda).”

² Tiraṃsiya nghĩa là “vị liên quan đến ba (ti) nguồn ánh sáng (raṃsi).”

319. Kandalipupphiyattherāpadānaṃ

2814. Sindhuyā nadiyā tīre ahoṣiṃ kassako tadā,
parakammāyane yutto parabhattaṃ apassito.
2815. Sindhumanucaranto 'haṃ siddhatthaṃ jinamaddasaṃ,
samādhinā nisinnaṃva¹ satapattaṃva pupphitaṃ.
2816. Satta kandalipupphāni² vaṇṭe chetvānaṃ tadā,
matthake abhiropesiṃ buddhassādiccabandhuno.
2817. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ anukūle samāhitaṃ,
tidhā pabhinnamātaṅgaṃ kuñjaraṃva durāsadaṃ.
2818. Tamahaṃ upagantvāna nipakaṃ bhāvitindriyaṃ,
añjaliṃ paggahetvāna avandiṃ satthuno ahaṃ.
2819. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2820. Paṭisambhidā catasso ca – pe – kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kandalipupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kandalipupphiyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

320. Kumudamāliyattherāpadānaṃ

2821. Usabhaṃ pavaraṃ vīraṃ mahesiṃ vijitāvinaṃ,
vipassinaṃ mahāvīraṃ abhijātaṃva kesariṃ.
2822. Rathiyaṃ paṭipajjantaṃ āhutīnaṃ paṭiggahaṃ,
gahetvā kumudaṃ mālaṃ buddhaseṭṭhaṃ samokiriṃ.
2823. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2824. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kumudamāliyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kumudamāliyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Ārakkhaddo bhojanado gatasaññī padumiyo,
pupphāsani santhaviko saddasaññī tiraṃsiko,
kandaliko kumudī ca sattapaññāsa gāthakā.

Ārakkhadāyakavaggo battiṃsatimo.

--ooOoo--

¹ ca - Syā.

² sattaṃ nālipupphāni - Syā; sattaḍalipupphāni - PTS.

319. Ký Sự về Trưởng Lão Kandalipupphiya:

2814. Lúc bấy giờ, tôi đã là người nông dân ở bờ sông Sindhu. Tôi bị vướng bận trong việc quán xuyến công việc của người khác và (sống) lệ thuộc vào vật thực của người khác.

2815. Trong lúc đi dọc theo sông Sindhu, tôi đã nhìn thấy đấng Chiến Thắng Siddhattha đang ngồi thiền định tợ như đóa hoa sen đã nở rộ.

2816. Khi ấy, tôi đã ngắt bảy bông hoa *kandali* ở cuống hoa. Tôi đã dâng lên ở đỉnh đầu của đức Phật, đấng quyến thuộc của mặt trời.

2817. Bậc Toàn Giác có màu da vàng chói, được định tỉnh trong (đề mục) thích hợp, tợ như loài voi *mātāṅga* (đến tuổi) bị tiết dục ở ba nơi khó mà tiếp cận.

2818. Sau khi đi đến gần vị (có tính) cần trọng có (các) giác quan đã được tu tập ấy, tôi đã chấp tay lên và đã đánh lễ bậc Đạo Sư.

2819. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2820. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kandalipupphiya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kandalipupphiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

320. Ký Sự về Trưởng Lão Kumudamāliya:

2821. (Tôi đã nhìn thấy) đấng Đại Hùng Vipassī, vị Anh Hùng ưu tú, quý cao, bậc Đại Ân Sĩ có sự chinh phục, tợ như con sư tử đã được sanh ra cao quý.

2822. Khi bậc thọ nhận các vật hiến cúng đang bước đi ở đường lộ, tôi đã cầm lấy tràng hoa *kumuda* và đã rải rắc đến đức Phật tối thượng.

2823. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2824. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kumudamāliya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kumudamāliya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phần Tóm Lược:

Vị dâng cúng sự bảo vệ, vị dâng cúng vật thực, vị có sự suy tưởng về đức Phật đã đi qua, vị liên quan đến đóa hoa sen, vị có chỗ ngồi bằng bông hoa, vị ca ngợi, vị có sự suy tưởng về âm thanh, ba loại hào quang, vị có hoa *kandali*, vị có hoa *kumuda*, (tổng cộng) có năm mươi bảy câu kệ.

Phẩm Ārakkhadāyaka là phẩm thứ ba mươi hai.

--ooOoo--

¹ *Kumudamāliya* nghĩa là “vị liên quan đến tràng hoa (*mālā*) *kumuda*.”

XXXIII. UMMĀPUPPHIYAVAGGO

321. Ummāpupphiyattherāpadānaṃ

2825. Samāhitaṃ samāpannaṃ siddhatthamaparājitaṃ,
samādhinā upaviṭṭhaṃ addasāhaṃ¹ naruttamaṃ.
2826. Ummāpupphaṃ² gahetvāna buddhassa abhiropayaṃ,³
sabbe pupphā ekasīsā uddhavaṇṭā⁴ adhomukhā.
2827. Sucittā viya tiṭṭhante ākāse pupphasanthare,⁵
tena cittappasādena tusitaṃ upapajjahaṃ.
2828. Catunavute ito⁶ kappe yaṃ pupphamabhipūjayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2829. Pañcapaññāsito kappe eko āsiṃ⁷ mahīpati,
samantacchadano nāma cakkavattī mahabbalo.
2830. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ummāpupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ummāpupphiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

322. Pulinapūjakattherāpadānaṃ

2831. Kakudhaṃ vilasantaṃva nisabhājāniyaṃ yathā,
osadhiṃva⁸ virocantaṃ obhāsantaṃ⁹ nārāsabhaṃ.
2832. Añjaliṃ paggahetvāna avandiṃ satthuno ahaṃ,
satthāraṃ parivaṇṇesiṃ sakakammena tosito.¹⁰
2833. Susuddhaṃ pulinaṃ gayha¹¹ gatamagge samokiriṃ,
ucchaṅgena gahetvāna vipassissa mahesino.
2834. Tato upaḍḍhapulinaṃ vippasannena cetasā,
divāvihāre osiñciṃ dipadindassa tādino.
2835. Ekanavute ito kappe pulinaṃ yamasiñcahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi pulinassa idaṃ phalaṃ.
2836. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pulinapūjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pulinapūjakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ addasāsimaṃ - Syā.

² umāpupphaṃ - Ma.

³ abhipūjayaṃ - Syā.

⁴ uddhavaṇṭā - Ma.

⁵ pupphasantharā - Ma, Syā, PTS.

⁶ catunnavutito - Ma.

⁷ āsi - Syā, PTS.

⁸ osadhiva - Syā, PTS.

⁹ obhāsantaṃ - PTS.

¹⁰ tosayiṃ - Ma, Syā.

¹¹ gayhaṃ - Syā.

XXXIII. PHÂM UMMĀPUPPHIYA:

321. Ký Sự về Trưởng Lão Ummāpupphiya:

2825. Tôi đã nhìn thấy đấng Tối Thượng Nhân, bậc không bị đánh bại Siddhattha đã được định tỉnh, đã được đạt đến, và đã nhập vào thiên định.

2826. Tôi đã cầm lấy bông hoa *ummā* và đã dâng lên đức Phật. Tất cả các bông hoa có đầu quay về một hướng, có cuống hoa ở phía trên, có miệng hoa ở phía dưới.

2827. Trong khi ngự ở trên không trung, chúng có nhiều màu sắc tựa như chiếc thảm bông hoa. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã sanh lên cõi trời Đâu Suất.

2828. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2829. Trước đây năm mươi bốn kiếp, tôi đã vị lãnh chúa độc nhất tên Samantacchadana, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2830. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ummāpupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ummāpupphiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

322. Ký Sự về Trưởng Lão Pulinapūjaka:

2831. (Tôi đã nhìn thấy) đấng Nhân Ngưu đang chiếu sáng, trông tựa như cây *kakudha* đang chói sáng, giống như con bò mộng thuần chủng, tựa như vì sao *osadhī* đang tỏa rạng.

2832. Tôi đã chấp tay lên và đã đánh lễ đấng Đạo Sư. Được hoan hỷ với việc làm của bản thân, tôi đã ngợi ca đấng Đạo Sư.

2833. Sau khi nhặt lấy cát vô cùng trong sạch và tủa lại bằng vạt vảy, tôi đã rải rắc ở con đường đã đi qua của bậc Đại Ấn Sĩ Vipassī.

2834. Sau đó, với tâm ý trong sạch tôi đã rải xuống một nửa số cát ở chỗ nghỉ ngơi ban ngày của bậc Chúa Tế của loài người như thế ấy.

2835. (Kể từ khi) tôi đã rải xuống số cát trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của cát.

2836. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pulinapūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pulinapūjaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

¹ *Ummāpupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *ummā*.”

² *Pulinapūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) cát (*pulina*).”

323. Hāsajanakattherāpadānaṃ

2837. Dumagge paṃsukūlakaṃ¹ laggaṃ disvāna satthuno,
añjalimpaggahetvāna bhiyyo uccāritaṃ mayā.
2838. Dūrato patidisvāna² hāso me udapajjatha,³
añjalimpaggahetvāna bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ.
2839. Ekanavute ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhasaññāyidaṃ phalaṃ.
2840. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Hāsajanako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Hāsajanakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

324. Yaññasāmikattherāpadānaṃ

2841. Jātiyā sattavassohaṃ ahosiṃ mantapāragū,
kulavaṃsaṃ⁴ adhāresiṃ yañño ussāhito⁵ mayā.
2842. Cullāsītisahassāni pasū haññanti me tadā,
sārathambhupanitāni⁶ yaññatthāya upaṭṭhitā.
2843. Ukkāmukhapahaṭṭhova khadiraṅgārasannibho,
udayantova suriyo puṇṇamāseva⁷ candimā.
2844. Siddhattho sabbasiddhattho tilokamahito hito,
upagantvāna sambuddho idaṃ vacanamabravi:
2845. “Ahiṃsā sabbapāṇānaṃ kumāra mama ruccati,
theyyā ca aticārā ca majjapānā ca ārati.
2846. Rati ca samacariyāya bāhusaccaṃ kataññutā,
diṭṭhe dhamme parattha ca ete dhammā⁸ pasamsiyā.
2847. Ete dhamme bhāvayitvā sabbasattahite rato,
buddhe cittaṃ pasādetvā bhāvehi maggamuttamaṃ.”
2848. Idaṃ vatvāna sabbaññū lokajetṭho narāsabho,
mamevamanusāsitvā vehāsamuggato gato.
2849. Pubbe cittaṃ visodhetvā pacchā cittaṃ pasādayiṃ,
tena cittappasādena tusitaṃ upapajjahaṃ.

¹ paṃsukūlikaṃ - Syā, PTS.

² pana disvāna - Ma.

³ upapajjatha - Syā, PTS, Si Mu.

⁴ kulavattaṃ - Ma.

⁵ ussāpito - Syā.

⁶ sārasmim hi upanitāni - Syā, PTS.

⁷ puṇṇamāyeva - Ma, Syā.

⁸ dhammā ete - Ma, Syā, PTS.

323. Ký Sự về Trưởng Lão Hāsajanaka:

2837. Sau khi nhìn thấy tấm y may từ vải bị quăng bỏ của bậc Đạo Sư được treo ở ngọn cây, tôi đã chấp tay lên và đã nâng tấm y lên cao hơn nữa.

2838. Sau khi nhìn lại từ đằng xa, nụ cười đã sanh khởi đến tôi. Sau khi chấp tay lên, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín hơn nữa.

2839. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về đức Phật.

2840. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Hāsajanaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Hāsajanaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

324. Ký Sự về Trưởng Lão Yaññasāmika:

2841. Vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã là người thông thạo về chú thuật. Tôi đã duy trì truyền thống gia tộc, sự tế lễ đã được tôi khuyến khích.

2842. Khi ấy, tám mươi bốn ngàn con thú bị giết chết bởi tôi. Chúng đã bị đưa lại ở cột trụ bằng lõi cây và được sẵn sàng cho mục đích tế lễ.

2843. (Đức Phật) trông tợ thỏi vàng đặt ở cửa miệng lò nung, như là than gỗ *khadira* cháy rực, tợ như mặt trời đang mọc lên, tợ như mặt trăng vào ngày rằm.

2844. Đấng Toàn Giác Siddhattha, vị đã hoàn thành tất cả phận sự, bậc đem lại phúc lợi được tôn kính bởi tam giới, đã đi đến gần và đã nói lời nói này:

2845. *“Này người trai trẻ, việc không hãm hại sanh mạng của mọi loài, sự xa lánh việc trộm cắp, việc gian dâm, và việc uống chất say khiến Ta được hoan hỷ.*

2846. *Và sự thích thú trong sở hành bình lặng, sự hiểu rộng, lòng biết ơn, các pháp này nên được ca ngợi ở thế giới này và thế giới khác.*

2847. *Sau khi làm phát triển những pháp này, được vui thích về sự lợi ích đối với tất cả chúng sanh, sau khi làm cho tâm được tịnh tín ở đức Phật, hãy tu tập Đạo Lộ tối thượng.”*

2848. Sau khi đã nói lời này, sau khi đã chỉ dạy tôi như thế, đấng Toàn Tri, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đã bay lên không trung và ra đi.

2849. Tôi đã làm cho tâm được trong sạch trước, và sau đó đã làm cho tâm được tịnh tín. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã sanh lên cõi trời Đâu Suất.

¹ Hāsajanaka nghĩa là “vị làm sanh khởi (*janaka*) nụ cười (*hāsa*).”

2850. Catunavute ito kappe yadā cittaṃ pasādayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhasaññāyidaṃ phalaṃ.

2851. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Yaññasāmiko thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Yaññasāmikattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

325. Nimittasaññakattherāpadānaṃ

2852. Candabhāgānadīre vasāmi assame ahaṃ,
suvaṇṇamigamaddakkiṃ carantaṃ vipine¹ ahaṃ.

2853. Mige cittaṃ pasādetvā lokajetṭhamanussariṃ,
tena cittappasādena aññe buddhe anussariṃ.

2854. Abbhatītā ca ye buddhā vattamānā anāgatā,²
evameva virocanti migarājāva te tayo.³

2855. Catunavute ito kappe yaṃ saññamalabhiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhasaññāyidaṃ phalaṃ.

2856. Sattavāse ito kappe eko āsiṃ⁴ mahīpati,
araññasatto nāmena cakkavattī mahabbalo.

2857. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Nimittasaññako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Nimittasaññakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

326. Annasamsāvakattherāpadānaṃ

2858. Suvaṇṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ gacchantaṃ antarāpaṇe,
kañcanagghiyasaṅkāsaṃ battiṃsavaraḷakkhaṇaṃ.

2859. Siddhatthaṃ sabbasiddhatthaṃ anejaṃ⁵aparājitaṃ,
sambuddhaṃ atināmetvā bhojayiṃ taṃ mahāmuniṃ.

2860. Muni kāruṇiko loke obhāsayaṃ mamaṃ tadā,
buddhe cittaṃ pasādetvā kappāṃ saggamhi modahaṃ.

¹ vivane - Syā.

² tathāgatā - PTS.

³ cetaso - PTS.

⁴ āsi - Syā, PTS.

⁵ aneñjaṃ - Syā.

2850. (Kể từ khi) tôi đã làm cho tâm được tịnh tín trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về đức Phật.

2851. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Yaññasāmika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Yaññasāmika là phần thứ tư.

--ooOoo--

325. Ký Sự về Trưởng Lão Nimittasaññaaka:

2852. Tôi sống ở khu ẩn cư tại bờ sông Candabhāgā. Tôi đã nhìn thấy con nai màu vàng chói đang bước đi ở trong khu rừng.

2853. Sau khi làm cho tâm được tịnh tín ở con nai, tôi đã tưởng nhớ đến đấng Trưởng Thượng của thế gian. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã tưởng nhớ đến các vị Phật khác.

2854. Chư Phật nào thuộc thời quá khứ xa xăm, hiện tại, và vị lai, ba (thời) chư Phật ấy chói sáng như thế ấy tựa như con nai chúa.

2855. Kể từ khi tôi đã đạt được sự suy tưởng ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc suy tưởng về đức Phật.

2856. Trước đây hai mươi bảy kiếp, tôi đã là vị lãnh chúa độc nhất tên Araññasatta, là đấng Chuyển Luân Vương có oai lực lớn lao.

2857. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Nimittasaññaaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Nimittasaññaaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

326. Ký Sự về Trưởng Lão Annasāṃvaka:

2858. Bậc Toàn Giác (Siddhattha), có màu da vàng chói tựa như cây cột trụ bằng vàng, có ba mươi hai hảo tướng, đang đi ở khu phố chợ.

2859. Tôi đã rước bậc Toàn Giác Siddhattha, vị đã hoàn thành tất cả phận sự, bậc không còn dục vọng, vị không bị đánh bại, và tôi đã chăm lo bữa ăn đến bậc Đại Hiền Trí ấy.

2860. Khi ấy, bậc Hiền Trí, đấng Bi Mẫn ở thế gian đã chiếu sáng đến tôi. Sau khi làm cho tâm được tịnh tín ở đức Phật, tôi đã sướng vui ở cõi trời một kiếp.

¹ Yaññasāmika nghĩa là “vị làm chủ (sāmika) lễ cúng tế (yañña).”

² Nimittasaññaaka nghĩa là “vị suy tưởng (saññaaka) về hiện tướng (nimitta).”

2861. Catunavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bhikkhādānassidaṃ phalaṃ.

2862. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Annasaṃsāvako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Annasaṃsāvakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

327. Nigguṇḍipupphiyattherāpadānaṃ

2863. Yadā devo devakāyā cavati¹ āyusaṅkhayā,
tayo saddā niccharanti devānaṃ anumodataṃ.

2864. “Ito bho sugatiṃ gaccha manussānaṃ sahavyataṃ,
manussabhūto saddhamme labha saddhamanuttaraṃ.

2865. Sā te saddhā niviṭṭhassa mūlajātā patiṭṭhitā,
yāvajīvaṃ asaṃhīrā saddhamme supavedite.”

2866. “Kāyena kusalaṃ katvā vācāya kusalaṃ bahuṃ,
manasā kusalaṃ katvā abyāpajjaṃ nirūpadhiṃ.

2867. Tato opadhikaṃ puññaṃ katvā dānena taṃ bahuṃ,
aññepi macce² saddhamme brahmacariye nivesaya.”

2868. Imāya anukampāya devā devaṃ yadā viduṃ,³
cavantaṃ anumodanti “Ehi devapuraṃ puna.”⁴

2869. Saṃvego me⁵ tadā āsi⁶ devasaṅghe samāgate,
“Kiṃ su⁷ nāma ahaṃ yoniṃ gamissāmi ito cuto.”

2870. Mama saṃvegamaññāya samaṇo bhāvitindriyo,
mamuddharitukāmo so āgacchi mama santike.

2871. Sumano nāma nāmena padumuttarasāvako,
atthadhammānusāsivā saṃvejesi mamaṃ tadā.

(Dvādasamaṃ bhāṇavāraṃ).

2872. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā buddhe cittaṃ pasādayiṃ,
taṃ vīramabhivādetvā⁸ tattha kālakato ahaṃ.

¹ cavate - Syā.

² aññe nicc' eva - PTS.

³ yadā vidū - Ma; yathā vidū - Syā.

⁴ deva punappunaṃ - Ma, Syā.

⁵ saṃviggohaṃ - Syā; saṃviggo 'mhi - PTS.

⁶ āsiṃ - Syā, PTS.

⁷ kaṃ su - Ma, Syā.

⁸ dhīraṃ abhivādetvā - Ma, Syā.

2861. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng vật thực.

2862. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Annasamsāvaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Annasamsāvaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

327. Ký Sự về Trưởng Lão Niggunḍipupphiya:

2863. Khi vị Thiên nhân mệnh chung từ tập thể chư Thiên do sự chấm dứt của tuổi thọ, chư Thiên đang tùy hỷ thường thốt lên ba lời nói rằng:

2864. *“Này bạn, từ nơi đây bạn hãy đi đến nhàn cảnh có sự cộng trú với loài người. Có bản thể nhân loại, bạn hãy đạt được niềm tin tối thượng vào Chánh Pháp.*

2865. *Mong rằng niềm tin ấy của bạn được tạo lập, được sanh khởi cội rễ, được vững vàng trong Chánh Pháp đã khéo được công bố, và không bị dao động cho đến hết cuộc đời.”*

2866. *“Bạn hãy làm việc thiện bằng thân, nhiều việc thiện bằng khẩu. Bạn hãy làm việc thiện bằng ý, (là việc) không có khổ đau, không có mầm tái sanh.*

2867. *Sau đó, hãy làm nhiều việc phước còn có mầm tái sanh ấy bằng sự bố thí. Bạn cũng nên hướng dẫn những người bạn khác vào Chánh Pháp, vào Phạm hạnh.”*

2868. Do lòng thương tưởng này, chư Thiên khi đã biết vị thiên nhân đang mệnh chung, thường nói lời tùy hỷ rằng: *“Hãy trở lại thành phổ chư Thiên lân nữa.”*

2869. Khi ấy, lúc hội chúng chư Thiên đã hội tụ lại, đã có sự dao động ở tôi rằng: *“Bị mệnh chung từ nơi này, ta sẽ đi đến sanh chủng nào?”*

2870. Sau khi biết được sự dao động của tôi, vị Sa-môn có các giác quan đã được tu tập ấy, với ý muốn tiếp độ tôi, đã đi đến gặp tôi.

2871. Vị Thánh Văn của (đức Phật) Padumuttara tên là Sumana. Khi ấy, vị ấy đã chỉ dạy ý nghĩa và Giáo Pháp, và đã làm cho tôi chấn động.

(Tụng phẩm thứ mười hai).

2872. Sau khi lắng nghe lời nói của vị ấy, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín ở đức Phật. Sau khi đánh lễ bậc trí tuệ ấy, tôi đã qua đời ở tại nơi ấy.

¹ Annasamsāvaka nghĩa là “vị ngự ca (samsāvaka) về việc dâng cúng vật thực (anna).”

2873. Upapajjisam¹ tattheva sukkamūlena codito,
vasanto mātukucchimhi puna dhārisa² mātuyā.
2874. Tamhā kāyā cavitvāna tidase upapajjaham,
etthantare na passāmi domanassamahaṃ tadā.
2875. Tāvatiṃsā cavitvāna mātukucchiṃ samokkamim,³
nikkhamitvāna kucchimhā kaṇhasukkamajānaṃ.
2876. Jātiyā sattavassova⁴ ārāmaṃ pāvisim ahaṃ,
gotamassa bhagavato sakyaputtassa tādino.
2877. Vitthārite⁵ pāvacane bāhujaññamhi sāsane,
addasaṃ sāsanaṃ⁶ bhikkhavo tattha satthuno.
2878. Sāvatti nāma nagaraṃ rājā tathāsi kosalo,
rathena nāgayuttana upesi bodhimuttamaṃ.
2879. Tassāhaṃ nāgaṃ disvāna pubbakammamanussariṃ,
añjaliṃ paggahetvāna samayaṃ agamāsahaṃ.
2880. Jātiyā sattavassova⁴ pabbajim anagāriyaṃ,
yo so buddhaṃ upaṭṭhāsi ānando nāma sāvako.
2881. Gatimā dhitimā ceva satimā ca bahussuto,
rañño cittaṃ pasādentō niyyādesi mahājūti.
2882. Tassāhaṃ dhammaṃ sutvāna pubbakammamanussariṃ,
tattheva ṭhitako santo arahattamaṃ puṇim.
2883. Ekaṃsaṃ cīvaram katvā sire katvāna añjaliṃ,
sambuddhamabhivādetvā imaṃ vācamudīrayim:
2884. Padumuttarabuddhassa dipadindassa satthuno,⁷
nigguṇḍipupphaṃ paggayha sīhāsane ṭhapesahaṃ.
2885. Tena kammaṃ dipadinda lokajetṭha narāsabha,
pattomhi acalaṃ ṭhānaṃ hitvā jayaparājayaṃ.

¹ upapajjim sa - Ma, Syā; upapajjissam - PTS.

² dhāreti - Ma; dhāretu - Syā, PTS.

³ samokkamaṃ - PTS.

⁴ jātiyā sattavassena - Syā, PTS.

⁵ vithārike - Ma, Syā; vithārike - PTS.

⁶ sāsanaṃ kāre - Syā; sāsanaṃ kāre - PTS.

⁷ tādino - Syā.

2873. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, tôi đã được sanh ra ở chính tại nơi ấy. Trong khi sống ở trong bụng mẹ, tôi đã được người mẹ cứu mang lần nữa.

2874. Sau khi mệnh chung từ thân ấy, tôi đã được sanh về thế giới chư Thiên. Khi ấy, tôi không nhận thấy tâm ưu phiền trong khoảng thời gian ấy.

2875. Sau khi mệnh chung từ cõi trời Đạo Lợi, tôi đã hạ sanh vào bụng mẹ. Sau khi ra khỏi bụng mẹ, tôi đã biết được (nghiệp) đen lẫn trắng.

2876. Chỉ mới bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã đi vào tu viện của đức Thế Tôn Gotama, người con trai của dòng Sakya như thế ấy.

2877. Khi Phật Ngôn đã được lan rộng, khi Giáo Pháp đã được nhiều người hiểu biết, tôi đã nhìn thấy ở tại nơi ấy những vị thực hành Giáo Pháp, những vị tỳ khuru của bậc Đạo Sư.

2878. Có thành phố tên là Sāvattthī, đức vua Kosala ngự ở tại nơi ấy. Đức vua đã đi đến cội Bồ Đề tối thượng bằng chiếc xe được kéo bằng voi.

2879. Sau khi nhìn thấy con voi của đức vua, tôi đã tưởng nhớ lại nghiệp quá khứ. Tôi đã chấp tay lên và đã đi đến cuộc hội họp.

2880. Chỉ mới bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Vị Thinh Văn tên Ānanda đã hầu cận đức Phật.

2881. (Là người) có hành vi hoàn hảo, lại có nghị lực, có niệm, và nghe nhiều, trong khi làm tâm của đức vua được tịnh tín, vị có sự chói sáng rực rỡ đã truyền đạt lại (Giáo Pháp).

2882. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của vị ấy, tôi đã tưởng nhớ lại nghiệp quá khứ. Trong khi là người đứng ở ngay tại chỗ ấy, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

2883. Sau khi khoác y một bên vai, tôi đã chấp tay lên ở đâu. Sau khi đánh lễ đấng Toàn Giác, tôi đã thốt lên lời kệ này:

2884. Tôi đã nâng lên bông hoa *niggunḍī* rồi đã đặt xuống ở bảo tọa sư tử của đức Phật Padumuttara, đấng Chúa Tể của loài người, bậc Đạo Sư.

2885. “*Bạch đấng Chúa Tể của loài người, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngư, nhờ vào nghiệp ấy con đã từ bỏ sự hơn thua và đã đạt được vị thế Bất Động.*”

2886. Pañcavīśasahassamhi kappānaṃ manujādhipā,
abbudanirabbudāni aṭṭh' aṭṭh' āsiṃsu khattiyā.

2887. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Nigguṇḍipupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Nigguṇḍipupphiyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

328. Sumanāveliyattherāpadānaṃ

2888. Vessabhussa bhagavato lokajetṭhassa tādino,
sabbe janā samāgamma mahāpūjamaṃ karonti te.

2889. Sudhāya piṇḍamaṃ katvāna āvelamaṃ sumanāyamaṃ,
sīhāsanassa purato abhiropesamaṃ tadā.

2890. Sabbe janā samāgamma pekkhanti pupphamuttamaṃ,
ken' idamaṃ pūjitaṃ pupphamaṃ buddhassetṭhassa tādino.

2891. Tena cittappasādena nimmāṇamaṃ upapajjamaṃ,
anubhosim¹ sakaṃ kammaṃ pubbe sukataṃ mattano.

2892. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
sabbesānaṃ piyo homi pupphapūjāy' idamaṃ phalaṃ.

2893. Nābhijānāmi kāyena vācāya uda cetasā,
saṃyatānaṃ tapassīnaṃ kataṃ akkositaṃ² mayā.

2894. Tena sucaritenāhamaṃ cittassa paṇidhīhi ca,
sabbesaṃ pūjito homi anakkosass' idamaṃ phalaṃ.

2895. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.³

2896. Ito ekādase kappe saḥassāro 'si khattiyo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.

2897. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sumanāveliyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sumanāveliyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ anubhomi - Ma, Syā.

² upaṭṭhāhitaṃ - Syā; uṭṭhāhitaṃ - PTS.

³ Esā gāthā 'Ma' potthake natthi.

2886. Trong hai mươi lăm ngàn kiếp, các bậc thống lãnh loài người (ở mỗi kiếp) đã là từng nhóm tám vị Sát-đế-ly có tuổi thọ dài, rất dài.¹

2887. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Niggunḍipupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Niggunḍipupphiya là phần thứ bảy.

--ooOoo--

328. Ký Sự về Trưởng Lão Sumanāveliya:

2888. Sau khi cùng nhau đi đến, tất cả dân chúng tiến hành việc cúng dường trọng thể đến đức Thế Tôn Vessabhū, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.

2889. Khi ấy, tôi đã thực hiện một khối vôi bột cùng với vòng hoa đội đầu bằng bông hoa nhài, và tôi đã dâng lên ở phía trước bảo tọa sư tử.

2890. Tất cả dân chúng sau khi cùng nhau đi đến nhìn thấy bông hoa tối thượng (nói rằng): “Người nào đã cúng dường bông hoa này đến đức Phật tối thượng như thế ấy?”

2891. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã sanh lên cõi Hóa Lạc Thiên. Tôi thọ hưởng nghiệp của mình đã khéo được thực hiện bởi bản thân trong thời quá khứ.

2892. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đâu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi đều là đối tượng yêu quý của tất cả; điều này là quả báu của việc cúng dường bông hoa.

2893. Tôi không biết đến sự phi báng (nào) đã được thực hiện bởi tôi bằng thân, bằng lời nói, hay bằng ý đối với các vị đạo sĩ khổ hạnh, những vị đã chế ngự bản thân.

2894. Do việc ấy đã được thực hành tốt đẹp và do các nguyện lực của tâm, tôi là đối tượng được cúng dường của tất cả; điều này là quả báu của việc không phi báng.

2895. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2896. Trước đây mười một kiếp, vị Sát-đế-ly tên Sahassāra đã là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2897. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sumanāveliya³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sumanāveliya là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ *abbuda* là số 1 thêm vào 56 số không, *nirabbuda* là số 1 thêm vào 63 số không (ND).

² *Niggunḍipupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *niggunḍi*.”

³ *Sumanāveliya* nghĩa là “vị liên quan đến vòng hoa đội đầu (*āveli*) bằng hoa nhài (*sumana*).”

329. Pupphachattiyattherāpadānaṃ

2898. Siddhatthassa bhagavato lokajetthassa tādino,
saccam pakāsayantassa nibbāpentassa paṇino.
2899. Jalajam āharitvāna satapattam manoramam,
pupphassa chattam katvāna buddhassa abhiropayim.
2900. Siddhattho ca lokavidū āhutīnam paṭiggaho,
bhikkhusaṅghe tthito satthā imam gātham¹ abhāsatha:
2901. “Yo me cittam pasādetvā pupphachattam adhārayi,²
tena cittappasādena duggatim so na gacchati.”
2902. Idam vatvāna sambuddho siddhattho lokanāyako,
uyyojetvāna parisam vehāsam nabhamuggami.
2903. Vuṭṭhite³ naradevamhi setacchattampi vuṭṭhahi,
purato buddhaseṭṭhassa gacchati chattamuttamam.
2904. Catunavute ito kappe yam chattamabhiropayim,
duggatim nābhijānāmi pupphachattass’ idam phalam.
2905. Catusattatikappamhi aṭṭha jalasikhā ahū,⁴
sattaratanasampannā cakkavattī mahabbalā.
2906. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Ittham sudam āyasmā Pupphachattiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pupphachattiyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

330. Saparivārachattadāyakattherāpadānaṃ

2907. Padumuttaro lokavidū āhutīnam paṭiggaho,
ākāse jalavuṭṭhīva vassati⁵ dhammavuṭṭhiyā.
2908. Tamaddasāsīm sambuddham desentaṃ amatam padaṃ,
sakaṃ cittam pasādetvā agamāsīm sakaṃ gharam.
2909. Chattam alaṅkataṃ gayha upagacchīm naruttamam,
hattho hatthena cittaṃ ākāse ukkhipīm aham.
2910. Susaṅgahitayānaṃva dantova sāvakuttamo,
upagantvāna sambuddham matthake sampatiṭṭhahi.
2911. Anukampako kāruṇiko buddho lokagganāyako,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha:

¹ imā gāthā - Ma, Sī Mu.² adhārayim - Ma; adhārayi - Syā;
akārayi - PTS, Sī Mu.³ uṭṭhite - Syā.⁴ ahu - Syā, ahuṃ - PTS.⁵ vassate - Ma.

329. Ký Sự về Trưởng Lão Pupphachattiya:

2898. (Trong lúc) đức Thế Tôn Siddhattha bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy đang công bố về Sự Thật, đang giúp cho các sanh linh thành tựu Niết Bàn.

2899. (Khi ấy) tôi đã mang lại bông hoa sen mọc ở trong nước, làm thích ý. Sau khi thực hiện chiếc lọng che bằng bông hoa, tôi đã dâng lên đức Phật.

2900. Bậc Hiếu Biết Thế Gian Siddhattha, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đấng Đạo Sư, đứng ở Hội Chúng tỳ khưu đã nói lên lời kệ này:

2901. “*Người nào sau khi làm cho tâm được tịnh tín ở Ta đã nắm giữ chiếc lọng che bằng bông hoa, do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, người ấy không đi đến chốn khổ đau.*”

2902. Nói xong lời này, bậc Toàn Giác đấng Lãnh Đạo Thế Gian Siddhattha đã giải tán hội chúng rồi đã bay lên khoảng không ở bầu trời.

2903. Khi vị Trời của nhân loại đứng dậy, chiếc lọng che màu trắng cũng đã vươn lên. Chiếc lọng che tối thượng di chuyển ở phía trước đức Phật tối thượng.

2904. (Kể từ khi) tôi đã dâng lên chiếc lọng che trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của chiếc lọng bằng bông hoa.

2905. Vào kiếp thứ 74, tám vị (cùng) tên Jalasikha đã là các đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2906. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pupphachattiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pupphachattiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

330. Ký Sự về Trưởng Lão Saparivārachattadāyaka:

2907. Đấng Hiếu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, làm mưa cơn mưa Giáo Pháp, tựa như nước mưa tuôn ở bầu trời.

2908. Tôi đã nhìn thấy bậc Toàn Giác ấy đang thuyết giảng về vị thế Bất Tử. Sau khi làm cho tâm của mình được tịnh tín, tôi đã đi về nhà của mình.

2909. Tôi đã cầm lấy chiếc lọng che đã được tô điểm, và đã đi đến gặp bậc Tối Thượng Nhân. Tôi đã trở nên mừng rỡ, với tâm mừng rỡ tôi đã ném (chiếc lọng) lên không trung.

2910. Tựa như chiếc xe kéo đã được khéo điều khiển, tựa như vị đứng đầu các bậc Thịnh Văn đã được huấn luyện, (chiếc lọng che) đã tiến đến gần đấng Toàn Giác và đã đứng yên ở trên đỉnh đầu.

2911. Bậc Thương Tướng, đấng Bi Mẫn, đức Phật, đấng Lãnh Đạo cao cả của thế gian đã ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu và đã nói lên những lời kệ này:

¹ *Pupphachattiya* nghĩa là “vị liên quan đến chiếc lọng che (*chatta*) bằng bông hoa.”

2912. “Yena chattamidaṃ dinnam alaṅkataṃ manoramam,
tena cittappasādena duggatiṃ so na gacchati.
2913. Sattakkhattuñca devesu devarajjam karissati,
battiṃsakkhattuṃ rājā ca¹ cakkavattī bhavissati.
2914. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena² satthā loke bhavissati.
2915. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
sabbāsava pariññāya nibbāyissat’ anāsavo.”
2916. Buddhassa giramaññāya vācāsabhimudiritam,
pasannacitto sumano bhiyyo hāsam janesaṃ.
2917. Jahitvā mānusiṃ yoniṃ devayoniṃ³ samajjhagam,
vimānamuttamaṃ mayhaṃ abbhuggataṃ manoramam.
2918. Vimānā nikkhamantassa setacchattam dhariyati,
tadā saññaṃ paṭilabhiṃ⁴ pubbakammass’ idaṃ phalaṃ.
2919. Devalokā cavitvāna manussattañca āgamiṃ,
chattiṃsakkhattuṃ cakkavattī sattakappasatamhi ’to.
2920. Tamhā kāyā cavitvāna āgañchiṃ tidasaṃ puraṃ,
saṃsaritvānupubbena mānussaṃ⁵ punarāgamiṃ.
2921. Okkantam mātukucchiṃ maṃ setacchattamadhārayam,
jātiyā sattavasso ’haṃ pabbajiṃ anagāriyam.
2922. Sunando nāma nāmena brāhmaṇo mantapāragū,
phalikaṃ chattamādāya sāvakaḡgassa so adā.⁶
2923. Anumodi mahāvīro sārīputto mahākathī,
sutvānumodanaṃ tassa pubbakammamanussariṃ.
2924. Añjalimpaggahetvāna sakaṃ cittaṃ pasādayiṃ,
saritvā purimaṃ kammaṃ arahattamapāpuṇiṃ.
2925. Uṭṭhāya āsanā tamhā sire katvāna añjaliṃ,
sambuddhamabhivādetvā imaṃ vācamudīrayiṃ:
2926. Satasahassee ito kappe buddho loke anuttaro,
padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho.

¹ bāttiṃsakkhattuñca rājā - Ma;
dvattiṃsakkhattuṃ rājā ca - Syā;
chattiṃsakkhattuṃ rājā ca - PTS.

² gottena - Ma.

³ dibbam yoniṃ - Ma; dibbayoniṃ - Syā.

⁴ paṭilabhāmi - Syā, PTS.

⁵ mānussaṃ - Ma, Syā.

⁶ so tadā - Ma.

2912. “Chiếc lọng che đã được tô điểm làm thích ý này đã được dâng cúng bởi người nào, do sự tịnh tín ấy ở trong tâm người ấy không đi đến khổ cảnh.

2913. Người ấy sẽ cai quản Thiên quốc ở giữa chư Thiên bảy lần, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương ba mươi hai lần.

2914. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

2915. Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, (người ấy) sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc và sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

2916. Hiểu được lời nói hùng tráng đã được thốt lên là ngôn từ của đức Phật, với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã khởi lên niềm vui dào dạt.

2917. Sau khi từ bỏ thân nhân loại, tôi đã nger đến sanh chủng Thiên nhân. Có tòa lâu đài tối thượng làm thích ý đã được sanh lên cho tôi.

2918. Trong khi (tôi) rời khỏi cung điện, có chiếc lọng che màu trắng đã được cầm giữ (che cho tôi). Khi ấy tôi đã đạt được sự tưởng nhớ lại; điều này là quả báu của nghiệp quá khứ.

2919. Sau khi mệnh chung từ thế giới chư Thiên, tôi đã đi đến bản thể nhân loại. Trước đây bảy trăm kiếp, tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương ba mươi sáu lần.

2920. Sau khi chết đi lìa bỏ thân ấy, tôi đã đi đến thành phố chư Thiên. Sau khi tuần tự luân hồi, tôi đã quay trở lại cuộc sống nhân loại.

2921. Trong khi tôi hạ sanh vào bụng mẹ, có những người đã nắm giữ chiếc lọng màu trắng (che cho tôi). Được bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

2922. Vị Bà-la-môn tên Sunanda là thông thạo về chú thuật. Vị ấy đã cầm lấy chiếc lọng che bằng pha-lê và đã dâng cúng đến vị Tối Thượng Thịnh Văn.

2923. Bậc đại anh hùng, nhà thuyết giảng vĩ đại Sāriputta đã nói lời tùy hỷ. Sau khi lắng nghe lời tùy hỷ của vị ấy, tôi đã tưởng nhớ lại nghiệp quá khứ.

2924. Tôi đã chấp tay lên và đã làm cho tâm của mình được tịnh tín. Sau khi nhớ lại nghiệp quá khứ, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán

2925. Sau khi từ chỗ ngồi đứng dậy, tôi đã chấp tay lên ở đầu. Tôi đã đánh lễ bậc Toàn Giác và đã thốt lên lời nói này:

2926. Trước đây một trăm ngàn kiếp, đức Phật, bậc Vô Thượng ở thế gian, đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara là vị thọ nhận các vật hiến cúng.

2927. Tassa chattaṃ mayā dinnam vicittaṃ samalaṅkataṃ,
ubhohatthehi paggaṇhi sayambhū aggapuggalo.

2928. Aho buddho¹ aho dhammo² aho no satthusampadā,
ekacchattassa dānena duggatiṃ nūpapajj' ahaṃ.

2929. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.

2930. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Saparivārachattadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Saparivārachattadāyakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Ummāpupphañca pulinaṃ hāso yañño nimittako,
saṃsāvako niggaṇḍī ca sumanaṃ pupphachattako,
saparivārachatto ca gāthā sattasattatā.

Ummāpupphiyavaggo tettiṃsatimo.

--ooOoo--

XXXIV. GANDHADHŪPIYAVAGGO

331. Gandhadhūpiyattherāpadānaṃ

2931. Siddhatthassa bhagavato gandhadhūpamadāsahaṃ,
sumanehi paṭicchannaṃ buddhānucchavikañca taṃ.

2932. Kañcanagghiyasaṅkāsaṃ sambuddhaṃ lokanāyakaṃ,³
indivaraṃva jalitaṃ ādittaṃva hutāsanaṃ.

2933. Vyagghūsabhaṃva pavaraṃ abhijātaṃva kesariṃ,
nisinnaṃ samañānaggabhikkhusaṅghapurakkhataṃ.

2934. Disvā cittaṃ pasādetvā paggahevāna añjaliṃ,
vanditvā satthuno pāde pakkāmiṃ uttarāmukho.

2935. Catunavute ito kappe yaṃ gandhamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi gandhapūjāyidaṃ phalaṃ.

2936. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Gandhadhūpiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Gandhadhūpiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ buddhā - PTS.

² dhammā - PTS.

³ buddhaṃ lokaganāyakaṃ - Ma.

2927. Tôi đã dâng cúng chiếc lọng che đã được tô điểm có nhiều màu sắc đến Ngài. Đấng Tự Chủ, nhân vật cao cả, đã nhận lấy bằng hai tay.

2928. Ôi đức Phật! Ôi Giáo Pháp! Ôi sự thành tựu của bậc Đạo Sư của chúng ta! Do sự dâng cúng một chiếc lọng che, tôi đã không đi đến chốn khổ đau.

2929. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

2930. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sāparivārachattadāyaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sāparivārachattadāyaka là phần thứ 10.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Bông hoa *ummā*, (vị cúng dường) cát, nụ cười, vật tế lễ, vật báo hiệu, vị ngợi ca (về sự cúng dường vật thực), vị có bông hoa *niggunḍī*, bông hoa nhài, vị có chiếc lọng che bằng bông hoa, vị có chiếc lọng che và các vật phụ thuộc, (tổng cộng) có hơn một trăm lẻ bảy câu kệ.

Phẩm Ummāpupphiya là phẩm thứ ba mươi ba.

--ooOoo--

XXXIV. PHẨM GANDHADHŪPIYA:

331. Ký Sự về Trưởng Lão Gandhadhūpiya:

2931. Tôi đã dâng cúng nhang thơm đến đức Thế Tôn Siddhattha. Nhang thơm ấy được bao phủ bằng (mùi hương của) các bông hoa nhài và được phù hợp với đức Phật.

2932. Đấng Toàn Giác, bậc Lãnh Đạo Thế Gian tựa như cây cột trụ bằng vàng, tựa như bông hoa sừng được chói sáng, tựa như ngọn lửa tế thần được cháy rực.

2933. Tựa như con hổ hùng tráng quý cao, tựa như con sư tử đã được sanh ra cao quý, Ngài đã ngồi xuống ở phía trước Hội Chúng gồm các vị tỳ khưu cao quý trong số các bậc Sa-môn.

2934. Sau khi nhìn thấy, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín và đã chấp tay lên. Sau khi đánh lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư, tôi đã ra đi, mặt hướng phía bắc.

2935. Kể từ khi tôi đã cúng dường hương thơm cho đến chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường hương thơm.

2936. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Gandhadhūpiya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Gandhadhūpiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

332. Udakapūjakattherāpadānaṃ

2937. Suvaṇṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ gacchantaṃ anilañjase,
ghatāsaṇaṃva jalitaṃ ādittaṃva hutāsaṇaṃ.
2938. Pāṇinā udakaṃ gayha ākāse ukkhipiṃ ahaṃ,
sampaṭicchi mahāvīro buddho kāruṇiko isi.
2939. Antalikkhe ṭhito satthā padumuttaranāmako,
mama saṅkappamaññāya imaṃ gāthamabhāsatha:
2940. “Iminā dakadānena pīti-uppādanena ca,
kappasatasahassampi duggatiṃ nūpapajjasi.”
2941. Tena kammena dipadinda lokajetṭha narāsabha,
pattomhi acalaṃ ṭhānaṃ hitvā jayaparājayaṃ.
2942. Sahassarājanāmena tayo ca cakkavattino,
pañcasatṭhikappasate cāturantā janādhipā.
2943. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Udakapūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Udakapūjakattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

333. Punnāgapupphiyattherāpadānaṃ

2944. Kānaṇaṃ vanamogayha vasāmi luddako ahaṃ,
punnāgaṃ pupphitaṃ disvā buddhasetṭhaṃ anussariṃ.
2945. Taṃ pupphaṃ ocinitvāna sugandhaṃ gandhitaṃ subhaṃ,
thūpaṃ karitvā¹ puline buddhassa abhiropayim.
2946. Dvenavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayim,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
2947. Ekamhi navute kappe eko āsiṃ² tamonudo,
sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo.
2948. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Punnāgapupphiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Punnāgapupphiyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

¹ katvāna - Ma.

² āsi - Syā.

332. Ký Sự về Trưởng Lão Udakapūjaka:

2937. (Tôi đã nhìn thấy) bậc Toàn Giác có màu da vàng chói, chói sáng như là ngọn lửa từ bờ lòng, cháy rực như là ngọn lửa tế thần, đang di chuyển bằng đường không trung.¹

2938. Tôi đã dùng bàn tay múc nước và đã hắt lên không trung. Đấng Đại Hùng, đức Phật, đấng Bi Mẫn, bậc Ấn Sĩ đã tiếp nhận.

2939. Đứng ở trên không trung, bậc Đạo Sư tên Padumuttara sau khi biết được ý định của tôi đã nói lên lời kệ này:

2940. “*Do sự dâng cúng nước này và do sự sanh khởi niềm phi lạc, người không bị sanh vào khổ cảnh trong một trăm ngàn kiếp.*”

2941. Bạch đấng Chúa Tể của loài người, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, nhờ vào việc làm ấy, sau khi từ bỏ sự hơn thua, con đã đạt được vị thế Bất Động.

2942. Và (trước đây) sáu ngàn năm trăm kiếp, ba đấng Chuyển Luân Vương tên Sahassarāja đã là các vị thống lãnh dân chúng (chinh phục) bốn phương.

2943. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Udakapūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Udakapūjaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

333. Ký Sự về Trưởng Lão Punnāgapupphiya:

2944. Sau khi đã đi sâu vào khu rừng rậm, tôi sinh sống, là người thợ săn. Sau khi nhìn thấy cây *punnāga* đã được trở hoa, tôi đã tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng.³

2945. Tôi đã thu nhặt bông hoa xinh đẹp tỏa hương thơm ngào ngạt ấy. Sau khi thực hiện ngôi bảo tháp ở trên cát, tôi đã dâng (bông hoa) lên đức Phật.

2946. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

2947. (Trước đây) chín mươi một kiếp, tôi đã là vị Tamonuda độc nhất, là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao.

2948. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Punnāgapupphiya⁴ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Punnāgapupphiya là phần thứ ba.

--ooOoo--

¹ Ký sự này tương tự ký sự 106 về trưởng lão Udakapūjaka.

² *Udakapūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) nước (*udaka*).”

³ Ký sự này giống y như ký sự 159 về trưởng lão Punnāgapupphiya.

⁴ *Punnāgapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *punnāga*.”

334. Ekadussadāyakattherāpadānaṃ

2949. Nagare haṃsavatiyā ahoṣiṃ tiṇahārako,
tiṇahārena jīvāmi tena posemi dārake.
2950. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pārāgū,
tamandhakāraṃ nāsetvā uppajji lokanāyako.
2951. Sake ghare nisīditvā evaṃ cintesahaṃ tadā,
buddho loke samuppanno deyyadhammo ca natthi me.
2952. Idaṃ me sāṭakaṃ ekaṃ natthi me koci dāyako,
dukkho nirayasamphasso ropayissāmi dakkhiṇaṃ.
2953. Evāhaṃ cintayitvāna sakaṃ cittaṃ pasādayiṃ,
ekaṃ dussaṃ gahetvāna buddhaseṭṭhassadāsahaṃ.
2954. Ekaṃ dussaṃ daditvāna ukkuṭṭhiṃ sampavattayiṃ,
yadi buddho tuvaṃ vīra tārehi maṃ mahāmuni.
2955. Padumuttaro lokavidū āhutināṃ paṭiggaho,
mama dānaṃ pakittento akā me anumodanaṃ:
2956. “Iminā ekadussena cetanāpaṇidhīhi ca,
kappasatasahassāni vinipātaṃ na gacchati.
2957. Chattimsakkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissati,
tettimsakkhattuṃ rājā ca cakkavattī bhavissati.
2958. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ,
devaloke manusse vā saṃsaranto tuvaṃ bhava.
2959. Rūpavā guṇasampanno anavakkantadehavā,
akkhobhaṃ amitaṃ dussaṃ labhissasi¹ yadicchakaṃ.”
2960. Idaṃ vatvāna sambuddho jalaputtamanāmako,
nabhaṃ abbhuggamī dhīro haṃsarājāva ambare.
2961. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
bhoge me ūnatā natthi ekadussassidaṃ phalaṃ.
2962. Paduddhāre paduddhāre dussaṃ nibbattate mama,²
hetṭhādussamhi tiṭṭhāmi uparicchadanaṃ mama.
2963. Cakkavālamupādāya sakānanaṃ sapabbataṃ,
icchamāno c’ ahaṃ ajja dussehi chādayeyy’ ahaṃ.

¹ bhavissati - Syā.

² mamaṃ - Ma, Syā.

334. Ký Sự về Trưởng Lão Ekadussadāyaka:

2949. Tôi đã là người gánh củ ở thành phố Hamsavati. Tôi sinh sống bằng việc gánh củ. Nhờ thế, tôi nuôi dưỡng các đứa trẻ.

2950. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara là bậc thông suốt về tất cả các pháp. Sau khi xua đi điều tăm tối ấy, đấng Lãnh Đạo Thế Gian đã hiện khởi.

2951. Sau khi ngồi xuống ở căn nhà của mình, vào lúc ấy tôi đã suy nghĩ như vầy: *“Đức Phật đã hiện khởi ở thế gian, và vật xứng đáng để dâng cúng thì ta không có.*

2952. *Đây là tấm vải choàng duy nhất của ta. Ta không có người thí chủ nào. Việc tiếp xúc với địa ngục là khổ sở. Ta sẽ ước trông vật cúng dường.”*

2953. Sau khi suy nghĩ như thế, tôi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín. Tôi đã cầm lấy tấm vải độc nhất và đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng.

2954. Sau khi dâng cúng tấm vải độc nhất, tôi đã nói lớn tiếng rằng: *“Bạch đấng Anh Hùng, bậc Đại Hiền Trí, nếu Ngài là vị Phật xin Ngài hãy giúp con vượt qua.”*

2955. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, trong khi tán dương vật dâng cúng của tôi, đã nói lời tùy hỷ với tôi rằng:

2956. *“Do tấm vải độc nhất này và do các nguyện lực của tác ý, (người này) không đi đến đọa xứ trong một trăm ngàn kiếp.*

2957. *(Người này) sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi sáu lần và sẽ là đấng Chuyển Luân Vương ba mươi ba lần.*

2958. *Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Trong khi luân hồi người sẽ hiện hữu ở thế giới chư Thiên hoặc ở loài người.*

2959. *Có sắc đẹp, hội đủ đức hạnh, có thân hình không bị kém sút, người sẽ đạt được vải vóc không bị suy suyễn, không thể ước lượng, theo như ước muốn.”*

2960. Sau khi nói điều này, bậc Toàn Giác tên Padumuttara, bậc Trí Tuệ, đã bay lên không trung như là chim thiên nga chúa ở trên bầu trời.

2961. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đâu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, tôi không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của một tấm vải.

2962. Vải vóc hiện ra cho tôi theo mỗi lần giở lên của bước chân. Tôi đứng trên tấm vải ở bên dưới, có tấm che ở phía trên cho tôi.

2963. Và trong ngày hôm nay, nếu muốn tôi có thể che phủ bằng các loại vải vóc đối với bầu vũ trụ, luôn cả rừng rậm cùng với núi non.

2964. Teneva ekadussena saṃsaranto bhavābhavā,
suvaṇṇavaṇṇo hutvāna saṃsarāmi bhavābhavā.
2965. Vipākaṃ ekadussassa n' ajjhagaṃ katthacikkhayaṃ,
ayaṃ me antimā jāti vipaccati idhāpi me.
2966. Satasahasse ito kappe yaṃ dussamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ekadussassidaṃ phalaṃ.
2967. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
2968. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekadussadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ekadussadāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

335. Phusitakampiyattherāpadānaṃ

2969. Vipassī nāma sambuddho lokajetṭho narāsabho,
khiṇāsavehi sahito saṅghārāme vasī tadā.
2970. Ārāmadvārā nikkhamma vipassī lokanāyako,
saha satasahassehi aṭṭhakhīṇāsavehi tu.¹
2971. Ajinena nivattho 'haṃ vākacīradharo 'pi ca,
kusumbhodakamādāya² sambuddhaṃ upasaṅkamaṃ.
2972. Sakaṃ cittaṃ pasādetvā vedajāto katañjali,
kusumbhodakamādāya² buddhamabbhukkiriṃ ahaṃ.
2973. Tena kammena sambuddho jalajuttamanāmako,
mama kammaṃ pakittetvā agamā yena patthitaṃ.
2974. Phusitā³ pañcasahassā yehi pūjesahaṃ tadā,⁴
aḍḍhateyyasahassee hi devarajjaṃ akārayiṃ.
2975. Aḍḍhateyyasahassee hi cakkavattī ahasahaṃ,
avasesena kammena arahattamaṃ pūjāsi.
2976. Devarājā yadā homi⁵ manujādhipatī yadā,⁶
tameva nāmadheyyaṃ me phusito nāma hom' ahaṃ.⁷

¹ so - Ma, Syā.

² kusumodakamādāya - Ma.

³ phussitā - Syā, PTS.

⁴ yadā - Ma; jinaṃ - Syā.

⁵ yadā hosim - Syā;

yathā homi - PTS.

⁶ tadā - Syā; yathā - PTS.

⁷ nāmahosahaṃ - Syā.

2964. Nhờ vào chỉ một tấm vải ấy, trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác tôi có được màu da vàng chói, rồi tôi luân hồi ở cõi này cõi khác.

2965. Quả thành tựu của một tấm vải đã không đi đến sự hư hoại ở bất cứ nơi đâu. Đây là lần sanh sau cùng của tôi, (quả thành tựu ấy) được chín muồi cho tôi ở ngay cả nơi đây.

2966. Kể từ khi tôi đã dâng cúng tấm vải trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của một tấm vải.

2967. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi được (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

2968. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekadussadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekadussadāyaka là phân thứ tư.

--ooOoo--

335. Ký Sự về Trưởng Lão Phusitakampiya:

2969. Lúc bấy giờ, đấng Toàn Giác tên Vipassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, được tùy tùng bởi các bậc Lưu Tận, đã cư ngụ tại tu viện của Hội Chúng.

2970. Rồi đấng Lãnh Đạo Thế Gian Vipassī cùng với tám trăm ngàn bậc Lưu Tận đã đi ra từ cánh cổng tu viện.

2971. Là vị quán y phục bằng da dê và cũng là vị mặc y phục bằng vỏ cây, tôi đã cầm lấy nước bông hoa *kusumbha* rồi đã đi đến gần bậc Toàn Giác.

2972. Sau khi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín, tràn đầy niềm phấn khởi, tay chấp lên, tôi đã cầm lấy nước bông hoa *kusumbha* và đã rưới lên đức Phật.

2973. Do việc làm ấy, bậc Toàn Giác tên Padumuttara đã tán dương việc làm của tôi, rồi đã ra đi theo như ý định.

2974. Kể từ khi tôi đã cúng dường năm ngàn giọt (nước), tôi đã (trở thành vị Thiên Vương) cai quản Thiên quốc đúng hai ngàn năm trăm kiếp.

2975. Tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương đúng hai ngàn năm trăm kiếp. Với nghiệp còn dư sót, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

2976. Vào lúc tôi là vị Thiên Vương, vào lúc tôi là vị thống lãnh nhân loại, tôi có tên là Phusita, chính tên gọi ấy là thuộc về tôi.

¹ Ekadussadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) một (*eka*) tấm vải (*dussa*).”

2977. Devabhūtaṣṣa santassa athāpi mānusassa vā,
samantā vyāmato mayhaṃ phusitaṃva¹ pavassati.
2978. Bhavā ugghātītā mayhaṃ kilesā jhāpitā mama,
sabbāsavaparikkhīṇo phusitassa idaṃ phalaṃ.
2979. Candanasseva me kāyā² tathā gandho pavāyati,
sārīrako mamaṃ³ gandho aḍḍhakose pavāyati.
2980. Dibbagandhaṃ sampavantaṃ puññakammasamaṅginaṃ,
gandhaṃ ghatvāna jānanti phusito āgato idha.
2981. Sākhāpalāsakaṭṭhāni tiṇāni pi ca sabbaso,
mama saṅkappamaññāya gandho sampajjate khaṇe.
2982. Satahasse ito kappe candanaṃ abhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi phusitassa idaṃ phalaṃ.
2983. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Phusitakampiyo⁴ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Phusitakampiyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

336. Pabhaṅkarattherāpadānaṃ

2984. Padumuttarassa bhagavato⁵ lokajetṭhassa tādino,
vipine⁶ cetiyaṃ āsi vālamigasamākule.
2985. Na koci visahi gantuṃ cetiyaṃ abhivandituṃ,
tiṇakaṭṭhalatonaddhaṃ paluggaṃ āsi cetiyaṃ.
2986. Vanakammiko tadā āsiṃ pitupetāmahen' ahaṃ,⁷
addasaṃ vipine thūpaṃ luggaṃ tiṇalatākulaṃ.
2987. Disvānāhaṃ buddhathūpaṃ garucittaṃ upaṭṭhahiṃ,
“Buddhaseṭṭhassa thūpo 'yaṃ paluggo acchatī vane.
2988. Nacchannaṃ nappatirūpaṃ jānantassa guṇāguṇaṃ,
buddhathūpamasodhetvā aññaṃ kammaṃ payojaye.”
2989. Tiṇaṃ kaṭṭhañca⁸ valliñca sodhayitvāna cetiye,
vanditvā atṭhavārāni patikuṭiko agacchahaṃ.

¹ phussitaṃpi - Syā, PTS.

² vasso - Syā.

³ sarīrato mama - Ma;

sārīrako mama - Syā.

⁴ phussitakampiyo - Syā, PTS.

⁵ padumuttarabhagavato - Ma, Syā.

⁶ pavane - Syā.

⁷ pitumātumatenahaṃ - Ma.

pitāpetāmahenahaṃ - Syā.

⁸ tiṇakaṭṭhañca - Ma, Syā.

2977. Trong khi là vị Thiên nhân cũng như khi là loài người, mưa đổ xuống như nhỏ giọt ở xung quanh tôi một sai tay.

2978. Các lần tái sinh của tôi đã được tiêu diệt, các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận; điều này là quả báu của giọt nước.

2979. Mùi thơm tỏa ra từ thân thể của tôi giống như mùi của trầm hương. Mùi thơm của tôi từ cơ thể tỏa ra (khoảng cách) một nửa *kosa*.¹

2980. Là người có được nghiệp phước thiện đang tỏa ra hương thơm của cõi trời, mọi người sau khi ngửi được mùi hương biết được là Phusita đã đi đến đây.

2981. Các cành cây, các lá cây, các nhánh cây, và luôn cả toàn bộ các loại cỏ, thuận theo ý định của tôi, có hương thơm được sanh lên trong giây lát.

2982. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường trầm hương trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của giọt nước.

2983. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Phusitakampiya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Phusitakampiya là phân thứ năm.

--ooOoo--

336. Ký Sự về Trưởng Lão Pabhaṅkara:

2984. Ngôi bảo tháp của đức Thế Tôn Padumuttara, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy, đã ngự ở trong khu rừng đông đúc thú dữ.

2985. Không người nào đã dám đi đến để đánh lễ ngôi bảo tháp. Bị bao phủ bởi cỏ, cây cối, và dây leo, ngôi bảo tháp đã bị sụp đổ.

2986. Khi ấy, tôi đã là người thợ rừng theo nghề của cha và ông nội. Tôi đã nhìn thấy ngôi bảo tháp đổ nát, bị chằng chịt bởi cỏ và dây leo ở trong khu rừng.

2987. Sau khi nhìn thấy ngôi bảo tháp của đức Phật, tôi đã thiết lập tâm cung kính rằng: “*Đây là ngôi bảo tháp của đức Phật tối thượng, nó đã bị sụp đổ và còn tồn tại ở trong khu rừng.*”

2988. *Thật không đúng đắn, không hợp lẽ đối với người biết được điều phải quấy! Ta hãy dọn sạch ngôi bảo tháp của đức Phật rồi hãy chăm lo công việc khác.*”

2989. Sau khi dọn sạch cỏ, cây cối, và dây leo ở ngôi bảo tháp, tôi đã đánh lễ tám lượt rồi đã cúi mình ra đi.

¹ *kosa* là khoảng cách bằng 500 lần chiều dài của cây cung.

2990. Tena kamma sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
2991. Tattha me sukataṃ vyamaṃ sovaṇṇaṃ sappabhassaraṃ,
saṭṭhiyojanamubbedhaṃ tiṃsayojanavitthataṃ.
2992. Tisatāni ca vārāni devarajjamakārayiṃ,
pañcavīsatikkhattuñca cakkavattī ahoṣ' ahaṃ.
2993. Bhavābhava saṃsaranto mahābhogaṃ labhāmahaṃ,
bhoge me ūnatā natthi sodhanāya idaṃ phalaṃ.
2994. Sivikā¹ hatthikkhandhena vipine² gacchato mama,
yaṃ yaṃ disāhaṃ gacchāmi saraṇaṃ sampajjate³ vanaṃ.⁴
2995. Khāṇuṃ vā kaṇṭakaṃ vāpi nāhaṃ passāmi cakkhunā,
puññakammaṃ saṃyutto sayamevāpanīyare.
2996. Kuṭṭhaṃ gaṇḍo kilāso ca apamāro vitacchikā,
daddu kacchu⁵ ca me natthi sodhanāya idaṃ phalaṃ.
2997. Aññampi me acchariyaṃ buddhathūpamhi sodhite,⁶
nābhijānāmi me kāye jātaṃ pilakabindukaṃ.
2998. Aññampi me acchariyaṃ buddhathūpamhi sodhite,
duve bhava saṃsarāmi devatte atha mānuse.
2999. Aññampi me acchariyaṃ buddhathūpamhi sodhite,
suvaṇṇavaṇṇo sabbattha sappabhāso bhavāmahaṃ.
3000. Aññampi me acchariyaṃ buddhathūpamhi sodhite,
amanāpaṃ vivaṃjati⁷ manāpaṃ upatiṭṭhati.
3001. Aññampi me acchariyaṃ buddhathūpamhi sodhite,
visuddhaṃ hoti me cittaṃ ekaggaṃ susamāhitaṃ.
3002. Aññampi me acchariyaṃ buddhathūpamhi sodhite,
ekāsane nisīditvā arahattamaṃ puṇiṃ.
3003. Satasahassee ito kappe yaṃ kammamakarīṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi sodhanāya idaṃ phalaṃ.
3004. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pabhaṅkaro thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Pabhaṅkarattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

¹ siviya - Syā, PTS.

² pavane - Syā, PTS.

³ sampate - Ma.

⁴ dhanam - PTS.

⁵ aṇḍu - Syā, PTS.

⁶ buddhathūpassa sodhane - Ma, PTS, Sī Mu.

⁷ vivaṃjeti - Syā, PTS.

2990. Do việc làm ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại, tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

2991. Tại nơi ấy, có cung điện bằng vàng vô cùng rực rỡ đã được kiến tạo khéo léo dành cho tôi, có chiều cao là sáu mươi do-tuần, chiều rộng ba mươi do-tuần.

2992. Tôi đã cai quản Thiên quốc ba trăm lượt. Và tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương hai mươi lăm lần.

2993. Trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi đạt được của cải lớn lao, tôi không có sự thiếu hụt về của cải; điều này là quả báu của việc dọn sạch (ngôi bảo tháp).

2994. Khi tôi đang di chuyển bằng kiệu khiêng, bằng lưng voi ở trong khu rừng, bất cứ hướng nào tôi đi đến, khu rừng đều có sự trợ giúp đến tôi.

2995. Được gắn liền với nghiệp phước thiện, gốc cây hoặc thậm chí gai nhọn mà tôi không nhìn thấy bằng mắt, tự chính chúng được dời đi.

2996. Và bệnh cùi, nhọt, chàm, động kinh, ghê, lở, ngứa không xảy đến cho tôi; điều này là quả báu của việc dọn sạch (ngôi bảo tháp).

2997. Còn có điều phi thường khác nữa cho tôi khi ngôi bảo tháp đã được dọn sạch là tôi không biết đến khối u mọc lên ở cơ thể của tôi.

2998. Còn có điều phi thường khác nữa cho tôi khi ngôi bảo tháp đã được dọn sạch là tôi luân hồi ở hai cõi, ở bản thể Thiên nhân và loài người.

2999. Còn có điều phi thường khác nữa cho tôi khi ngôi bảo tháp đã được dọn sạch là tôi có màu da vàng chói, có sự phát ra ánh sáng ở khắp mọi nơi.

3000. Còn có điều phi thường khác nữa cho tôi khi ngôi bảo tháp đã được dọn sạch là sự khó chịu biến mất và sự khoan khoái hiện hữu.

3001. Còn có điều phi thường khác nữa cho tôi khi ngôi bảo tháp đã được dọn sạch là tâm tôi được trong sạch, có sự chăm chú, khéo được định tĩnh.

3002. Còn có điều phi thường khác nữa cho tôi khi ngôi bảo tháp đã được dọn sạch là sau khi ngôi ở ngay chỗ ngôi ấy tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

3003. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc làm sạch sẽ.

3004. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pabhaṅkara đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pabhaṅkara là phần thứ sáu.

--ooOoo--

337. Tiṅakuṭidāyakattherāpadānaṃ

3005. Nagare bandhumatiyā ahoṣiṃ parakammiko,
parakammāyane yutto parabhattaṃ apassito.
3006. Rahogato nisīditvā evaṃ cintesahaṃ tadā,¹
“Buddho loke samuppanno adhikāro ca natthi me.
3007. Kālo gatiṃ² sodhetuṃ khaṇo me paṭipādito,
dukkho nirayasamphasso apuññānaṃ hi pāṇinaṃ.”
3008. Evāhaṃ cintayitvāna kammaśāmiṃ upāgamiṃ,
ekāhaṃ kammaṃ yācivā vipinaṃ³ pāvisiṃ ahaṃ.
3009. Tiṅakatṭhañca valliñca āharitvān’ ahaṃ tadā,
tidaṇḍake ṭhapetvāna akaṃ tiṅakuṭiṃ ahaṃ.
3010. Saṅghassatthāya kuṭikaṃ niyyādetvāna⁴ taṃ ahaṃ,
tadaheyeva āgantvā kammaśāmiṃ upāgamiṃ.
3011. Tena kammena sukatenā tāvatimsamagacchahaṃ,
tatha me sukataṃ vyamaṃ tiṅakuṭikāya nimmitaṃ.⁵
3012. Sahassakaṇḍaṃ satabheṇḍu dhajālu haritāmayaṃ,⁶
satasahassaniyyūhā vyamhe pātubhaviṃsu me.
3013. Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi devattaṃ atha mānusaṃ,
mama saṅkappamaññāya pāsādo upatiṭṭhati.
3014. Bhayaṃ vā chambhitattaṃ vā lomahaṃso na vijjati,
tāsaṃ mama⁷ na jānāmi tiṅakuṭikāy’ idaṃ phalaṃ.
3015. Sīhavyagghā ca dīpī ca acchakokataracchakā,⁸
sabbe maṃ parivajjenti tiṅakuṭikāy’ idaṃ phalaṃ.
3016. Siraṃsapā⁹ ca bhūtā ca ahikumbhaṇḍarakkhasā,
te pi maṃ parivajjenti tiṅakuṭikāy’ idaṃ phalaṃ.
3017. Na pāpasupinassā ’haṃ¹⁰ sarāmi dassanaṃ mama,
upaṭṭhitā sati mayhaṃ tiṅakuṭikāy’ idaṃ phalaṃ.
3018. Tāyeva tiṅakuṭikāya anubhotvāna sampadā,
gotamassa bhagavato dhammaṃ sacchikariṃ ahaṃ.

¹ cintesi tāvade - PTS.

² kālo me gatiṃ - Ma;
kālo gatiṃ me - Syā, PTS.

³ pavanaṃ - Syā, PTS.

⁴ niyyādetvāna - Ma, Syā.

⁵ kuṭikāya sunimmitaṃ - Ma.

⁶ saṅghassakāṇḍo satageṇḍu dhajālū-
haritāmāyo - Syā, PTS, Sīmu.

⁷ mamaṃ - PTS.

⁸ taracchayo - PTS.

⁹ sarīsapā - Ma.

¹⁰ na pāpasupinassāpi - Ma.

337. Ký Sự về Trưởng Lão Tiṇakuṭidāyaka:

3005. Tôi đã là người làm công cho người khác ở thành phố Bandhumatī. Tôi bị vướng bận trong việc quán xuyên công việc của người khác và (sống) lệ thuộc vào vật thực của người khác.

3006. Sau khi đi đến nơi vắng vẻ rồi ngồi xuống, vào lúc ấy tôi đã suy nghĩ như vậy: “Đức Phật đã hiện khởi ở thế gian và hành động hướng thượng của ta là không có.”

3007. Thời điểm để dọn sạch cảnh giới tái sanh, cơ hội đã được sắp xếp cho ta. Việc tiếp xúc với địa ngục là khổ sở cho những chúng sanh thật sự không có phước báu.”

3008. Sau khi suy nghĩ như thế, tôi đã đi đến gặp người chủ công việc. Sau khi yêu cầu về công việc trong một ngày, tôi đã đi vào khu rừng.

3009. Khi ấy, tôi đã mang lại cỏ, cây gỗ, và dây leo. Sau khi dựng lên ba cây gậy, tôi đã thực hiện cái lều bằng cỏ.

3010. Sau khi cúng hiến cái lều nhỏ ấy vì sự lợi ích của Hội Chúng, tôi đã trở về nội trong ngày hôm ấy và đã đi đến gặp người chủ công việc.

3011. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp, tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi. Do nhờ (quả báu của việc dâng cúng) cái lều nhỏ bằng cỏ, tại nơi ấy có cung điện được kiến tạo khéo léo dành cho tôi đã được hóa hiện ra.

3012. (Cung điện ấy) có một ngàn khu vực, có một trăm quả cầu tròn được trang hoàng với những lá cờ, được làm với màu lục, có một trăm ngàn tháp nhọn đã hiện diện ở cung điện của tôi.

3013. Nơi chốn nào tôi đi tái sanh đâu là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, có tòa lâu đài hiện diện kế bên đúng theo ý định của tôi.

3014. Sự sợ hãi, hoặc trạng thái u mê, hoặc lông rờn ốc là không được biết đến, tôi không biết đến sự run sợ của tôi; điều này là quả báu của cái lều nhỏ bằng cỏ.

3015. Các con sư tử, cọp, báo, gấu, chó sói, linh cẩu, tất cả đều tránh xa tôi; điều này là quả báu của cái lều nhỏ bằng cỏ.

3016. Các loài bò sát và các hạng ma quỷ, các con rắn, các ác thần, và các quỷ sứ, các hạng này cũng tránh xa tôi; điều này là quả báu của cái lều nhỏ bằng cỏ.

3017. Tôi không nhớ tôi có sự nhìn thấy giấc mộng xấu xa (lân nào), niệm của tôi hiện hữu; điều này là quả báu của cái lều nhỏ bằng cỏ.

3018. Chỉ nhờ vào cái lều nhỏ bằng cỏ, tôi thọ hưởng sự thành đạt, tôi đã đắc chứng Giáo Pháp của đức Thế Tôn Gotama.

3019. Ekanavute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi tiṇakuṭikāy' idaṃ phalaṃ.

3020. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tiṇakuṭidāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tiṇakuṭidāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

338. Uttareyyadāyakattherāpadānaṃ

3021. Nagare haṃsavatiyā ahoṣiṃ brāhmaṇo tadā,
ajjhāyako mantadharo tiṇṇaṃ vedāna pāragū.

3022. Purakkhato sasissehi jātimā¹ ca susikkhito,
toyābhisecanatthāya nagarā nikkhamiṃ tadā.

3023. Padumuttaro nāma jino² sabbadhammāna pāragū,
khīṇāsavasahashehi nagaraṃ pāvisī jino.

3024. Sucārurūpaṃ disvāna anejakāritaṃ³ viya,
parivutamarahantehi disvā cittaṃ pasādayiṃ.

3025. Sirasī⁴ añjaliṃ katvā namassitvāna subbataṃ,
pasannacitto sumano uttariyamadāsahaṃ.

3026. Ubhohatthehi paggayha sāṭakaṃ ukkhipiṃ ahaṃ,
yāvata buddhaparisa tāva chādesi sāṭako.⁵

3027. Piṇḍacāraṃ carantassa mahābhikkhugaṇādino,⁶
chadaṃ⁷ karonto aṭṭhāsi hāsayingo mamaṃ tadā.

3028. Gharato nikkhamantassa sayambhū aggapuggalo,
vīthiyaṃva ṭhito⁸ sathā akā me⁹ anumodanaṃ.

3029. “Pasannacitto sumano yo me pādāsi¹⁰ sāṭakaṃ,
tamahaṃ kittayissāmi suṇoṭha mama bhāsato.

3030. Tiṃsakappasahasāni devaloke ramissati,
paññāsakkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissati.

3031. Devaloke vasantassa puññakammasamaṅgino,
samantā yojanasataṃ dussacchannaṃ bhavissati.

3032. Chattiṃsakkhattuṃ rājā ca cakkavattī bhavissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ.

¹ jātimo - Syā.

² padumuttaro lokavidū - Syā.

³ āneñjakāritaṃ - Ma;
āneñjaṃ kāritaṃ - Syā;
anejaṃ kāritaṃ - PTS.

⁴ sirasmiṃ - Ma.

⁵ sāṭakaṃ - Syā, PTS.

⁶ gaṇādinaṃ - PTS.

⁷ chādaṃ - Syā.

⁸ vīthiyaṃ ṭhitako - Syā.

⁹ akāsi anumodanaṃ - Syā.

¹⁰ adāsi - Ma.

3019. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của cái lều nhỏ bằng cỏ.

3020. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tīṇakuṭidāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tīṇakuṭidāyaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

338. Ký Sự về Trưởng Lão Uttareyyadāyaka:

3021. Lúc bấy giờ, ở thành phố Hamsavatī tôi đã là vị Bà-la-môn, là vị giảng huấn, thông thạo về chú thuật, thông suốt về ba tập Vệ-đà.

3022. Tôi là người có dòng dõi, khéo được học tập, được các người học trò của mình trọng vọng. Khi ấy, tôi đã đi ra khỏi thành phố nhằm mục đích rửa tội bằng nước.

3023. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara là bậc thông suốt về tất cả các pháp. Được tháp tùng bởi một ngàn bậc Vô Lậu, đấng Chiến Thắng đã đi vào thành phố.

3024. Tôi đã nhìn thấy vị có dáng vóc vô cùng tao nhã như là đã được tạo nên bởi sự không còn dục vọng, được tháp tùng bởi các vị A-la-hán. Sau khi nhìn thấy, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín.

3025. Tôi đã chấp tay lên ở đầu và đã cúi chào bậc có sự hành trì tốt đẹp. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng tấm áo choàng.

3026. Sau khi nâng lên bằng cả hai tay, tôi đã thấy tấm vải choàng lên. Hội chúng của đức Phật đứng đến nơi đâu thì tấm vải choàng đã che đến nơi ấy.

3027. Khi ấy, trong lúc làm tấm che cho Hội Chúng tỳ khưu đông đảo, v.v... đang đi khất thực, (tấm vải choàng) đã đứng yên, khiến cho tôi được vui mừng.

3028. Trong khi tôi đang từ nhà bước ra, đấng Tự Chủ, nhân vật cao cả, bậc Đạo Sư, đứng ở tại đường lộ, đã nói lời tùy hỷ với tôi rằng:

3029. “*Người nào với tâm tịnh tín, với ý vui mừng đã dâng cúng tấm vải choàng đến Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*

3030. *(Người ấy) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên ba mươi ngàn kiếp, và sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc năm mươi lần.*

3031. *Người có được nghiệp phước thiện, trong khi đang sống ở thế giới chư Thiên, sẽ có được sự che phủ bằng tấm vải ở xung quanh một trăm do-tuần.*

3032. *Và (người ấy) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương ba mươi sáu lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.*

¹ Tīṇakuṭidāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) cái lều nhỏ (kuṭi) bằng cỏ (tīṇa).”

3033. Bhave saṃsaramānassa puññakammasamaṅgino,
manasā patthitaṃ sabbaṃ nibbattissati tāvade.
3034. Koseyyakambaliyāni¹ khomakappāsikāni ca,
mahagghāni ca dussāni paṭilacchatayaṃ naro.²
3035. Manasā patthitaṃ sabbaṃ paṭilacchatayaṃ naro,²
ekadussassa vipākaṃ anubhossati sabbadā.
3036. So pacchā pabbajitvāna sukkamūlena codito,
gotamassa bhagavato dhammaṃ sacchikarissati.”
3037. Aho me sukataṃ kammaṃ sabbaññussa³ mahesino,
ekāhaṃ sātakaṃ datvā pattomhi amataṃ padaṃ.
3038. Maṇḍape rukkkhamūle vā vasato suññake ghare,
dhāreti dussachadanaṃ samantā vyāmato mama.
3039. Aviññattaṃ⁴ nivāsemi cīvaram paccayañc’ ahaṃ,
lābhī annassa pānassa⁵ uttareyyassidaṃ phalaṃ.
3040. Satasahassee ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi vatthadānassidaṃ phalaṃ.
3041. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Uttareyyadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Uttareyyadāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

339. Dhammasavaṇiyattherāpadānaṃ

3042. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pāragū,
catusaccaṃ pakāsento santāresi bahuṃ janaṃ.⁶
3043. Ahaṃ tena samayena jaṭilo uggatāpano,
dhunanto vākacirāni gacchāmi ambare tadā.
3044. Buddhasetṭhassa upari gantuṃ na visahāmahaṃ,
pakkhīva selamāsajja⁷ gamanaṃ nālabhiṃ⁸ tadā.
3045. Na me idaṃ bhūtapubbaṃ iriyassa vikopanaṃ,
dake yathā ummujjitvā⁹ evaṃ gacchāmi ambare.

¹ koseyyakambalāni ca - Syā, PTS.

² paṭilacchatiyaṃ naro - Ma, Syā, PTS.

³ sambuddhassa - Syā.

⁴ aviññatti - PTS.

⁵ lābhimhi annapānassa - Syā;

lābhī hi annapānassa - PTS.

⁶ santāreti bahujjanaṃ - Syā.

⁷ selamāpajja - Syā.

⁸ na labhāmahaṃ - Ma;

na labhintadā - Syā;

na labhe tadā - PTS.

⁹ ummisitvā - Syā, PTS.

3033. Người có được nghiệp phước thiện, trong khi luân hồi ở cõi hữu, sẽ tức thời đạt được mọi điều ước nguyện ở trong tâm.

3034. Người nam này sẽ đạt được các tấm vải làm bằng tơ lụa, bằng sợi len, bằng chỉ lanh, và bằng bông vải có giá trị cao.

3035. Người nam này sẽ đạt được mọi ước nguyện ở trong tâm và sẽ thọ hưởng quả thành tựu của (việc dâng cúng) một tấm vải vào mọi thời điểm.

3036. Về sau, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, người ấy sẽ xuất gia và sẽ đắc chứng Giáo Pháp của đức Thế Tôn Gotama.”

3037. Ôi việc làm của tôi đã được thực hiện tốt đẹp đến đấng Toàn Tri, bậc Đại Ấn Sĩ. Sau khi dâng cúng một tấm vải choàng, tôi đã đạt được vị thế Bất Tử.

3038. Trong lúc tôi sống ở mái che, ở gốc cây, hoặc ở ngôi nhà trống vắng, có tấm che bằng vải được duy trì ở xung quanh tôi một sai tay.

3039. Tôi sử dụng y và vật dụng không phải do gợi ý xin xỏ, tôi có sự thành đạt về cơm ăn nước uống; điều này là quả báu của tấm áo choàng.

3040. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng tấm vải.

3041. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Uttareyyadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Uttareyyadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

339. Ký Sự về Trưởng Lão Dhammasavaṇiya:

3042. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc thông suốt về tất cả các pháp, trong khi công bố về bốn Sự Thật, đã giúp cho nhiều người vượt qua.

3043. Lúc bấy giờ, tôi là vị đạo sĩ tóc bện có sự khổ hạnh cao tột. Khi ấy tôi di chuyển ở hư không, (vừa đi) vừa phát phơ các y phục bằng vỏ cây.

3044. Tôi không thể di chuyển ở phía trên của đức Phật tối thượng. Lúc ấy, tợ như con chim bị va vào tảng đá, tôi đã không đạt được sự di chuyển.

3045. Sự hư hoại về oai nghi này chưa từng xảy ra cho tôi trước đây. Giống như người nổi trên mặt nước, tôi (thường) di chuyển ở không trung như vậy.

¹ Uttareyyadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) tấm áo choàng (uttareyya).”

3046. Uḷārabhūto manujo hetṭhāsīno bhavissati,
handamenam¹ gavesissam api attham labheyham.
3047. Orohanto antalikkhā saddamassosim² satthuno,
aniccatam kathentassa tamaham uggahim tadā.
3048. Aniccasaññamuggayha agamāsim mamassamam,
yāvatāyum vasitvāna tattha kālakato aham.
3049. Carime vattamānamhi tam dhammasavaṇam³ sarim,
tena kammaena sukatenā tāvatimsamagacchaham.
3050. Tiṃsakappasahassāni devaloke ramim aham,
ekapaññāsakkhattuñca devarajjamakārayim.
3051. Ekasattatikkhattuñca cakkavattī ahosaham,
padesarajjam vipulam gaṇanāto asaṅkhiyam.
3052. Pitu gehe⁴ nisīditvā samaṇo bhāvitindriyo,
gāthāya⁵ paridīpento aniccatamudāhari,⁶
3053. Anussarāmi tam saññam saṃsaranto bhavābhava,
na koṭim paṭivijjhāmi nibbānam accutam padaṃ.
3054. Aniccā vata saṅkhārā uppādavayadhammino,
uppajjatvā nirujjhanti tesam vūpasamo sukho.
3055. Saha gātham suṇitvāna pubbakammaṃ⁷ anussarim,
ekāsane nisīditvā arahattamapāpuṇim.
3056. Jātiyā sattavassoham arahattamapāpuṇim,
upasampādayī buddho guṇamaññāya cakkhumā.
3057. Dārakova aham santo karaṇiyam samāpayim,
kiṃ me karaṇiyam⁸ ajja sakyaputtassa sāsane.
3058. Satasahasse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi saddhammasavaṇe phalaṃ.
3059. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Ittham sudam āyasmā Dhammasavaṇiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Dhammasavaṇiyattherassa apadānam navamaṃ.

--ooOoo--

¹ handa metaṃ - Syā.

² saddamassosi - Ma, Syā, PTS.

³ dhammasavaṇam - Ma, PTS;
dhammasavaṇam - Syā.

⁴ ghare - Syā, PTS, Sī Mu.

⁵ kāthāya - PTS.

⁶ aniccavatthudāhari - Syā.

⁷ pubbasaññam - PTS.

⁸ karaṇiyam - Ma, Syā.

3046. “*Chắc là có người có bản chất cao thượng đang ngồi ở phía bên dưới. Hừ! Ta sẽ tìm hiểu việc này. Ít ra ta cũng có thể đạt được nguyên nhân.*”

3047. Trong khi từ không trung đáp xuống, tôi đã nghe tiếng nói của bậc Đạo Sư đang thuyết giảng về tính chất vô thường, khi ấy tôi đã học tập điều ấy.

3048. Sau khi đã học tập sự suy tưởng về vô thường, tôi đã đi về khu ẩn cư của tôi. Sau khi sống đến hết tuổi thọ, tôi đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

3049. Khi đang ở vào thời điểm cuối cùng, tôi đã nhớ lại sự lắng nghe Giáo Pháp ấy. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp, tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

3050. Tôi đã sướng vui ở thế giới chư Thiên ba mươi ngàn kiếp. Và tôi đã cai quản Thiên quốc năm mươi một lần.

3051. Và tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương bảy mươi một lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

3052. Sau khi ngồi xuống ở căn nhà của người cha, vị Sa-môn có giác quan đã được tu tập, trong khi giải thích về câu kệ ngôn, đã đề cập đến tính chất vô thường.

3053. Trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi có nhớ lại sự suy tưởng (về vô thường) ấy, (nhưng) tôi (đã) không thấu triệt điểm cốt yếu là Niết Bàn, vị thế Bất Tử.

3054. “*Quá vậy, các pháp hữu vi là vô thường, có pháp sanh và diệt, sau khi sanh lên chúng hoại diệt, sự tịnh lặng của chúng là an lạc.*”¹

3055. Sau khi lắng nghe câu kệ ngôn, tôi đã nhớ lại việc làm quá khứ. Sau khi ngồi ở ngay chỗ ngồi ấy, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán.

3056. Vào lúc bảy tuổi tính từ khi sanh, tôi đã thành tựu phẩm vị A-la-hán. Sau khi nhận biết đức hạnh (của tôi), đức Phật, bậc Hữu Nhân, đã cho tu lên bậc trên.

3057. Trong khi chỉ là đứa bé trai, tôi đã hoàn tất việc cần làm. Hôm nay, còn có việc gì tôi cần phải làm ở Giáo Pháp của người con trai dòng Sakya?

3058. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; (điều này) là quả báu của việc lắng nghe Chánh Pháp.

3059. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Dhammasavaṇiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Dhammasavaṇiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

¹ Câu kệ này được thấy ở nhiều nơi thuộc Tạng Kinh.

² *Dhammasavaṇiya* nghĩa là “vị liên quan đến việc lắng nghe (*savaṇa*) Pháp (*dhamma*).”

340. Ukkhittapadumiyattherāpadānaṃ

3060. Nagare haṃsavatiyā ahoṣiṃ māliko tadā,
ogāhitvā¹ padumasaraṃ satapatte² ocināmahaṃ.
3061. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pāragū,
saha satahassehi santacittehi tādihi.
3062. Khīṇāsavehi suddhehi chaḷabhiññehi so tadā,³
mama vuddhiṃ samanvesaṃ āgacchi mama santike.⁴
3063. Disvānaṃ devadevaṃ sayambhuṃ lokanāyakaṃ,
vaṇṭe chetvā satapattaṃ ukkhipiṃ ambare tadā.
3064. Yadi buddho tuvaṃ vīra lokajetṭho narāsabho,
sayāṃ gantvā satapattā matthake dhārayantu te.
3065. Adhiṭṭhahi mahāvīro lokajetṭho narāsabho,
buddhassa ānubhāvena matthake dhārayiṃsu te.
3066. Tena kammaṃ sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānuṣaṃ dehaṃ tāvatīṃsamagacchahaṃ.
3067. Tassa⁵ me sukataṃ vyamaṃ satapattanti vuccati,
saṭṭhiyojanamubbedhaṃ⁶ tiṃsayojanavitthataṃ.
3068. Sahassakkhattuṃ devindo devarajjaṃ akārayiṃ,
pañcasattatikkhattuñca cakkavattī ahasahaṃ.
3069. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ,
anubhomī sakaṃ kammaṃ pubbe sukataṃmattano.
3070. Tenevekapadumena anubhotvāna sampadā,
gotamassa bhagavato dhammaṃ sacchikariṃ ahaṃ.
3071. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
3072. Satahasse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi ekapadumassidaṃ phalaṃ.
3073. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ukkhittapadumiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ukkhittapadumiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

¹ ogāhetvā - Ma, Syā, PTS.

² satapattaṃ - Ma; sattapatte - Syā.

³ chaḷabhiññehi jhāyibhi - Ma, Syā;
chaḷabhiññāhi so saha - PTS.

⁴ mama santikaṃ - Ma;
purisuttamo - Syā, PTS.

⁵ tattha - Ma, Syā, PTS.

⁶ ubbidhaṃ - Ma, Syā, PTS.

340. Ký Sự về Trưởng Lão Ukkhittapadumiya:

3060. Tôi đã là người làm tràng hoa ở thành phố Hamsavati. Tôi đã lội xuống hồ sen và đã hái những đóa hoa sen.

3061. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc thông suốt về tất cả các pháp, cùng với một trăm ngàn bậc có tâm an tịnh như thế ấy.

3062. Khi ấy, trong khi lưu tâm đến sự tiến hóa của tôi, Ngài cùng với các bậc Lưu Tận trong sạch có sáu thắng trí, đã đi đến chỗ của tôi.

3063. Sau khi nhìn thấy vị Trời của chư Thiên, bậc Tự Chủ, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, khi ấy tôi đã ngắt đóa hoa sen ở cuống và đã thấy lên không trung.

3064. “*Bạch đấng Anh Hùng, nếu Ngài là đức Phật, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu, xin cho các đóa sen tự đi đến và duy trì ở trên đỉnh đầu Ngài.*”

3065. Đấng Đại Hùng, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đã chú nguyện. Do nhờ oai lực của đức Phật, chúng đã duy trì ở trên đỉnh đầu.

3066. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại, tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

3067. Có cung điện được kiến tạo khéo léo dành cho tôi đây. Nó được gọi tên là “*Satapattam*” có chiều cao sáu mươi do-tuần, chiều rộng ba mươi do-tuần.

3068. Tôi đã là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc một ngàn lần. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương bảy mươi lăm lần.

3069. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Tôi thọ hưởng nghiệp của mình, (là nghiệp) đã khéo được thực hiện bởi bản thân trong thời quá khứ.

3070. Chỉ nhờ vào một đóa sen hồng ấy, sau khi thọ hưởng sự thành đạt, tôi đã đắc chứng Giáo Pháp của đức Thế Tôn Gotama.

3071. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3072. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của một đóa sen hồng.

3073. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ukkhittapadumiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ukkhittapadumiya là phần thứ mười.

--ooOoo--

¹ *Ukkhittapadumiya* nghĩa là “vị liên quan đến đóa sen hồng (*paduma*) đã được thầy lên (*ukkhitta*) không trung.”

Uddānaṃ:

Gandhadhūpo ca udakaṃ¹ punnāga ekadussiko,
 phusito ca pabhaṅkaro kuṭido uttarīyako.
 Savaṇī ekapadumī gāthāyo tattha piṇḍitā,
 ekaṃ gāthāsatañceva catutālīsameva ca.

Gandhadhūpiyavaggo² catuttiṃsatimo.

--ooOoo--

XXXV. EKAPADUMIYAVAGGO**341. Ekapadumiyattherāpadānaṃ**

3074. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pārāgū,
 bhavābhavave vibhāvento tāresi³ janataṃ bahuṃ.
3075. Haṃsarājā tadā homi dijānaṃ pavaro ahaṃ,
 jātassaraṃ samogayha⁴ kīlāmi haṃsakīlitaṃ.
3076. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
 jātassarassa upari āgacchi tāvade jino.
3077. Disvānaṃ devadevaṃ sayambhuṃ lokanāyakaṃ,
 vaṇṭe chetvāna padumaṃ satapattaṃ⁵ manoramaṃ.
3078. Mukhatuṇḍena paggayha pasanno lokanāyake,⁶
 ukkhipitvāna gagane buddhaseṭṭhamapūjayiṃ.
3079. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
 antalikkhe ṭhito sathā akā me⁷ anumodanaṃ:
3080. “Iminā ekapadumena cetanāpaṇidhīhi ca,
 kappānaṃ satahassaṃ vinipātaṃ na gacchasi.”
3081. Idaṃ vatvāna sambuddho jalajuttamanāmakko,
 mama kammaṃ pakittetvā agamā yena patthitaṃ.
3082. Satahassa ito kappe yaṃ kammamakarīṃ tadā,
 duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
3083. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
 chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekapadumiyo thero imā gāthāyo
 abhāsithāti.

Ekapadumiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ gandhodaka-pūjanī ca - PTS, Se.

² gandhodakavaggo - PTS, Ma, Se.

³ tāreti - Syā, PTS.

⁴ samogayha - PTS.

⁵ sattapattaṃ - Syā.

⁶ vippasannena cetasā - Syā.

⁷ akāsi - Syā.

Phần Tóm Lược:

Nhang thơm, (vị cúng dường) nước, bông hoa *punnāga*, vị có tấm vải độc nhất, giọt nước (thơm), vị Pabhaṅkara, vị dâng cúng cái lều (cổ), vị có tấm áo choàng, vị có sự lắng nghe, vị có một đóa sen hồng; các câu kệ được gộp chung lại ở phẩm này là một trăm câu kệ và bốn mươi bốn câu nữa.

Phẩm Gandhadhūpiya là phẩm thứ ba mươi bốn.

--ooOoo--

XXXV. PHẨM EKAPADUMIYA:

341. Ký Sự về Trưởng Lão Ekpadumiya:

3074. Đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc thông suốt về tất cả các pháp, trong khi giảng giải ở cõi này cõi khác, Ngài đã giúp cho nhiều người vượt qua.

3075. Khi ấy, tôi là con thiên nga chúa cao quý trong số các loài chim (lưỡng sanh). Tôi lặn xuống hồ nước thiên nhiên và vui giỡn trò đùa của loài thiên nga.

3076. Vào khi ấy, đấng Hiếu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đấng Chiến Thắng, đã đi đến ở bên trên của hồ nước thiên nhiên.

3077. Sau khi nhìn thấy vị Trời của chư Thiên, bậc Tự Chủ, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, tôi đã ngắt đóa sen hồng trăm cánh đáng yêu ở cuống hoa.

3078. Được tịnh tín vào đấng Lãnh Đạo Thế Gian, sau khi dùng mỏ gắp lấy và thả lên bầu trời, tôi đã cúng dường đến đức Phật tối thượng.

3079. Đấng Hiếu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đứng ở không trung đã nói lời tùy hỷ đến tôi rằng:

3080. “Do một đóa sen hồng này và do các nguyện lực của tác ý, người không đi đến đọa xứ trong một trăm ngàn kiếp.”

3081. Nói xong điều ấy, bậc Toàn Giác tên Padumuttara, sau khi tán dương việc làm của tôi, đã ra đi theo như ý định.

3082. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3083. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekpadumiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekpadumiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

¹ Ekpadumiya nghĩa là “vị liên quan đến một (*eka*) đóa sen hồng (*paduma*).”

342. Ti-uppalamāliyattherāpadānaṃ

3084. Candabhāgānadītīre ahoṣiṃ vānaro tadā,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ nisinnaṃ pabbatantare.
3085. Obhāsentāṃ disā sabbā sālarājaṃva phullitaṃ,
lakkhaṇabyañjanūpetāṃ disvā attamano ahuṃ.¹
3086. Udaggacitto sumano pītiyā haṭṭhamānaso,
tīṇi uppalapupphāni matthake abhiropayaṃ.
3087. Pupphāni abhiropetvā vipassissa mahesino,
sagāravo gamitvāna² pakkamiṃ³ uttarāmukho.
3088. Gacchanto patikuṭiko vippasanna cetasā,
selantare patitvāna⁴ pāpuṇiṃ jīvitakkhayaṃ.
3089. Tena kammaṇa sukatenā cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsaṃ agacchahaṃ.
3090. Satānaṃ tīnikkhattuṅca devarajjamakārayiṃ,
satānaṃ pañcakkhattuṅca cakkavattī ahoṣahaṃ.
3091. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
3092. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ti-uppalamāliyo⁵ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ti-uppalamāliyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

343. Dhajadāyakattherāpadānaṃ

3093. Tisso nāma ahū⁶ sathā lokajetṭho narāsabho,
tassopadhikkhaye⁷ disvā dhajamāropitaṃ mayā.
3094. Tena kammaṇa sukatenā cetatāpaṇidhīhi ca,
jahitvā mānusaṃ dehaṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
3095. Satānaṃ tīnikkhattuṅca devarajjamakārayiṃ,
satānaṃ pañcakkhattuṅca cakkavattī ahoṣahaṃ.

¹ ahu - Syā.² bhavitvāna - Ma, Syā.³ pakkāmiṃ - Ma, Syā, PTS.⁴ papatitvā - Syā.⁵ tīnuppalamāliyo - Ma, Syā, PTS.⁶ ahu - Ma, Syā.⁷ tayopadhikkhaye - Ma, Syā;

tayopadhikkhayo - PTS.

342. Ký Sự về Trưởng Lão Ti-uppalamāliya:

3084. Lúc bấy giờ, tôi đã là con khi ở bờ sông Candabhāgā. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, đang ngồi ở trong vùng đồi núi.

3085. (Đức Phật) đang làm cho tất cả các phương rực sáng tựa như cây *sālā* chúa đã được trở hoa. Sau khi nhìn thấy bậc hội đủ các tướng mạo chính và phụ, tôi đã trở nên hoan hỷ.

3086. Với tâm phấn chấn, với ý vui mừng, có tâm ý mừng rỡ vì phi lạc, tôi đã nâng ba đóa sen xanh lên ở trên đầu.

3087. Sau khi dâng lên các bông hoa đến bậc Đại Ấn Sĩ Vipassī, sau khi đặt đến sự tôn kính, tôi đã ra đi, mặt hướng phía bắc.

3088. Trong khi đang cúi mình ra đi với tâm ý trong sạch, tôi đã rơi xuống ở giữa tảng đá và đã đi đến sự chấm dứt mạng sống.

3089. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại, tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

3090. Tôi đã cai quản Thiên Quốc ba trăm lần và đã là đấng Chuyển Luân Vương năm trăm lần.

3091. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3092. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ti-uppalamāliya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ti-uppalamāliya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

343. Ký Sự về Trưởng Lão Dhajadāyaka:

3093. Đấng Đạo Sư tên Tissa đã là bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu. Sau khi nhìn thấy sự đoạn tận mầm mống tái sanh (sự Viên Tịch Niết Bàn) của Ngài, tôi đã treo lên lá cờ.

3094. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ thân nhân loại, tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

3095. Tôi đã cai quản Thiên Quốc ba trăm lần và đã là đấng Chuyển Luân Vương năm trăm lần.

¹ *Ti-uppalamāliya* nghĩa là “vị liên quan đến vòng hoa (*mālā*) gồm ba (*ti*) đóa sen xanh (*uppala*).”

3096. Padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ,
anubhomī sakaṃ kammaṃ pubbe sukataṃmattano.
3097. Dvenanute ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi dhajadānassidaṃ phalaṃ.
3098. Icchamāno c' ahaṃ ajja sakānanaṃ sapabbataṃ,
khomadussena chādeyyaṃ tadā mayhaṃ kate phalaṃ.
3099. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Dhajadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Dhajadāyakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

344. Tikinīpūjakattherāpadānaṃ

3100. Himavantassāvidūre bhūtagaṇo nāma pabbato,
tathaddasaṃ paṃsukūlaṃ dumaggamhi vilaggitaṃ.
3101. Tīṇi kinīpupphāni¹ ocinitvā ahaṃ² tadā,
haṭṭho haṭṭhena cittaṇa paṃsukūlamapūjayiṃ.
3102. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi tiṇṇaṃ pupphānidaṃ phalaṃ.
3103. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tikinīpūjako³ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tikinīpūjakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

345. Naḷāgārikattherāpadānaṃ

3104. Himavantassa avidūre hārito nāma pabbato,
sayambhū nārado nāma rukkhamaṃ vasi tadā.
3105. Naḷāgāraṃ karitvāna tiṇena chādayiṃ ahaṃ,
caṅkamaṃ sodhayitvāna sayambhussa adāsahaṃ.
3106. Catuddasasu⁴ kappesu devaloke ramiṃ ahaṃ,
catusattatikkhattuñca devarajjamakārayiṃ.

¹ kinīpupphāni - Ma, Syā;
kinīkhaṇikapupphāni - PTS.
² ocinitvān' ahaṃ - Ma, Syā, PTS.

³ tīnikinīpūjako - Ma, Syā;
tīnikinīkhaṇikapūjako - PTS.
⁴ catuddasesu - Syā, PTS.

3096. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm. Tôi thọ hưởng nghiệp của mình, (là nghiệp) đã khéo được thực hiện bởi bản thân trong thời quá khứ.

3097. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng lá cờ.

3098. Và giờ đây, trong lúc mong muốn tôi có thể che đậy (mặt đất) có rừng rậm luôn cả núi non bằng loại vải sợi lạnh; vào khi ấy quả báu của tôi đã được thể hiện.

3099. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Dhajadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Dhajadāyaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

344. Ký Sự về Trưởng Lão Tikiṅkiṇipūjaka:

3100. Ở không xa núi Hi-mã-lạp, có ngọn núi tên là Bhūtagaṇa. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy tấm y may từ vải bị quăng bỏ vương ở ngọn cây.

3101. Khi ấy, tôi đã thu nhặt ba bông hoa *kiṅkiṇi* và đã trở nên mừng rỡ, với tâm mừng rỡ, tôi đã cúng dường tấm y may từ vải bị quăng bỏ.

3102. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của ba đóa hoa.

3103. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tikiṅkiṇipūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tikiṅkiṇipūjaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

345. Ký Sự về Trưởng Lão Naḷāgārika:

3104. Ở không xa núi Hi-mã-lạp có ngọn núi tên là Hārīta. Khi ấy, đấng Tự Chủ tên Nārada đã cư ngụ ở gốc cây.

3105. Tôi đã thực hiện gian nhà bằng cây sậy và đã lợp bằng cỏ. Sau khi dọn sạch sẽ con đường kinh hành, tôi đã dâng cúng đến đấng Tự Chủ.

3106. Tôi đã sướng vui ở thế giới chư Thiên trong mười bốn kiếp, và đã cai quản Thiên Quốc bảy mươi bốn lần.

¹ Dhajadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) lá cờ (*dhaja*).”

² Tikiṅkiṇipūjaka nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) ba (*ti*) bông hoa *kiṅkiṇi*.”

3107. Sattasattatikkhattuñca¹ cakkavattī ahosahaṃ,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
3108. Ubbiddhaṃ bhavanaṃ mayhaṃ indalaṭṭhīva uggataṃ,
sahassathambhaṃ atulaṃ vimānaṃ sapabhassaraṃ.
3109. Dve sampattī anubhotvā sukkamūlena codito,
gotamassa bhagavato sāsane pabbajīṃ ahaṃ.
3110. Padhānapahitattomhi upasanto nirūpadhi,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
3111. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Naḷāgāriko thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Naḷāgārikattherassa apadānaṃ pañcamāṃ.

--ooOoo--

346. Campakapupphiyattherāpadānaṃ

3112. Himavantassa avidūre cāpalo² nāma pabbato,
buddho sudassano nāma vihāsi pabbatantare.
3113. Pupphaṃ hemavataṃ³ gayha gacchaṃ vehāsenahaṃ,⁴
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ oghatiṇṇamanāsavaṃ.
3114. Satta campakapupphāni sīse katvānahaṃ tadā,
buddhassa abhiropesiṃ sayambhussa mahesino.
3115. Ekatimse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,⁵
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
3116. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Campakapupphiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Campakapupphiyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

347. Padumapūjakattherāpadānaṃ

3117. Himavantassa avidūre romaso nāma pabbato,
buddhopi sambhavo⁶ nāma abbhokāse vasī tadā.
3118. Bhavanā nikkhamitvāna padumaṃ dhārayiṃ ahaṃ,
ekāhaṃ dhārayitvāna puna bhavanam⁷upāgamiṃ.

¹ catusattatikkhattuñca - Ma.

² jāpalo - Ma; chāpalo - Syā; cāvalo - PTS.

³ hemavantaṃ - Ma; hemavaṇṇaṃ - Syā.

⁴ vehāsayaṇ' ahaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁵ pupphamabhiropayaṃ - Ma.

⁶ buddho ca sobhito - Syā.

⁷ puna bhavanupāgamiṃ - Ma.

punabbhavaṃ upāgamiṃ - Syā, PTS.

3107. Và tôi đã là đấng Chuyển Luân Vương bảy mươi bảy lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.

3108. Cung điện của tôi có chiều cao tựa như chiếc cầu vồng đã xuất hiện, có ngàn cây cột trụ, không thể so sánh, là cung điện có sự rực rỡ.

3109. Được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, sau khi thọ hưởng hai sự thành tựu, tôi đã xuất gia trong Giáo Pháp của đức Thế Tôn Gotama.

3110. Có tính khảng quyết về sự nỗ lực, được an tịnh, không còn mằm mống tái sanh, sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3111. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Naḷāgārika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Naḷāgārika là phần thứ năm.

--ooOoo--

346. Ký Sự về Trưởng Lão Campakapupphiya:

3112. Ở không xa núi Hi-mã-lạp có ngọn núi tên là Cāpala. Đức Phật tên Sudassana đã cư trú ở trong vùng đồi núi.

3113. Sau khi hái bông hoa ở núi Hi-mã-lạp, tôi đã nhìn thấy đức Phật, đấng Vô Nhiễm, bậc đã vượt qua dòng nước lũ, không còn lậu hoặc, đang di chuyển ở không trung.

3114. Khi ấy, tôi đã đặt tám bông hoa *campaka* ở trên đầu rồi đã dâng lên đức Phật, đấng Tự Chủ, bậc Đại Ấn Sĩ.

3115. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3116. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Campakapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Campakapupphiya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

347. Ký Sự về Trưởng Lão Padumapūjaka:

3117. Ở không xa núi Hi-mã-lạp có ngọn núi tên là Romasa. Khi ấy, cũng có vị Phật tên Sambhava đã cư ngụ ở ngoài trời.

3118. Tôi đã lìa khỏi chỗ cư ngụ và đã mang đến (dâng) đóa sen hồng. Sau khi đã cầm giữ (đóa sen) một ngày, tôi đã quay trở về chỗ trú ngụ.

¹ Naḷāgārika nghĩa là “vị liên quan đến gian nhà (*āgāra*) bằng cây sậy (*naḷa*).”

² Campakapupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *campaka*.”

3119. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,¹
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

3120. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Padumapūjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Padumapūjakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

(Terasamaṃ bhāṇavāraṃ).

--ooOoo--

348. Tiṇamuṭṭhidāyakattherāpadānaṃ

3121. Himavantassa avidūre lambako nāma pabbato,
upatisso nāma sambuddho abbhokāsamhi caṅkami.

3122. Migaluddo tadā āsiṃ araññe kānane ahaṃ,
disvāna taṃ devadevaṃ sayambhuṃ aparājitaṃ.

3123. Vipprasannena cittena tadā tassa mahesino,
nisīdanatthaṃ buddhassa tiṇamuṭṭhimadāsahaṃ.

3124. Datvāna devadevassa bhiyyo cittaṃ pasādayiṃ,
sambuddhamabhivādetvā pakkāmiṃ² uttarāmukho.

3125. Aciraṃ gatamattaṃ maṃ migarājā aheṭhayī,³
sīhena pātito⁴ santo tattha kālakato ahaṃ.

3126. Āsanne me kataṃ kammaṃ buddhasetṭhe anāsave,
sumutto saravegova devalokamagacchahaṃ.

3127. Yūpo tattha subho āsi puññakammābhinimmito,
sahassakaṇḍo satabheṇḍu⁵ dhajālu haritāmāyo.

3128. Pabhā niddhāvate tassa sataraṃsīva uggato,
ākiṇṇo devakaññāhi āmodiṃ kāmakāmaṃ.

3129. Devalokā cavitvāna sukkamūlena codito,
āgantvāna manussattaṃ pattomhi āsavakkhayaṃ.

3130. Catunavute ito kappe nisīdanamadāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi tiṇamuṭṭhissidaṃ phalaṃ.⁶

3131. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tiṇamuṭṭhidāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tiṇamuṭṭhidāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ pupphamabhiropayim - Ma.

² pakkāmi - Syā.

³ apothayi - Ma.

⁴ pothito - Ma.

⁵ sattageṇḍu - Syā;

satageṇḍu - PTS.

⁶ tiṇamuṭṭhiyidaṃ phalaṃ - Ma, Syā;

tiṇamuṭṭhe idaṃ phalaṃ - PTS.

3119. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3120. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Padumapūjaka đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Padumapūjaka là phần thứ bảy.

(Tụng phẩm thứ mười ba).

--ooOoo--

348. Ký Sự về Trưởng Lão Tīnamuṭṭhidāyaka:

3121. Ở không xa núi Hi-mã-lạp có ngọn núi tên là Lambaka. Bậc Toàn Giác tên Upatissa đã đi kinh hành ở bên ngoài trời.

3122. Lúc bấy giờ, tôi đã là thợ săn thú rừng ở trong khu rừng hoang rậm. Tôi đã nhìn thấy vị Trời của chư Thiên, đấng Tụ Chủ, bậc không bị đánh bại ấy.

3123. Với tâm ý trong sạch, khi ấy tôi đã dâng cúng năm cỗ để làm chỗ ngồi đến đức Phật, bậc Đại Ấn Sĩ ấy.

3124. Sau khi dâng cúng đến vị Trời của chư Thiên, tôi đã làm cho tâm được tịnh tín nhiều hơn nữa. Tôi đã đánh lễ bậc Toàn Giác rồi đã ra đi, mặt hướng phía bắc.

3125. Vừa mới ra đi không bao lâu, (con sư tử) vua của loài thú đã tấn công tôi. Trong lúc bị con sư tử vật ngã, tôi đã mệnh chung ở tại nơi ấy.

3126. (Do) việc làm đã được tôi thực hiện đến đức Phật tối thượng, bậc không còn lậu hoặc, là vừa mới xảy ra đây, tựa như tốc độ của mũi tên khéo được bắn ra, tôi đã đi đến thế giới của chư Thiên.

3127. Ở tại nơi ấy, tòa lâu đài xinh đẹp có một ngàn khu vực, có một trăm quả cầu tròn, được trang hoàng với những lá cờ, có màu lục, đã được hóa hiện ra do nghiệp phước thiện.

3128. Ánh sáng của tòa lâu đài tỏa ra tựa như ánh mặt trời đã mọc lên cao. Được quây quần với các nàng tiên nữ trẻ, tôi đã sướng vui theo ước muốn của dục vọng.

3129. Sau khi mệnh chung từ thế giới chư Thiên, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, tôi đã đi đến bản thể loài người và đã đạt được sự đoạn tận các lậu hoặc.

3130. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng chỗ ngồi trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của năm cỗ.

3131. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tīnamuṭṭhidāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tīnamuṭṭhidāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ Tīnamuṭṭhidāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) năm (muṭṭhi) cỗ (tīna).”

349. Tindukaphaladāyakattherāpadānaṃ

3132. Kaṇikāraṃva jotantaṃ nisinnaṃ pabbatantare,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ oghatiṇṇamanāsavaṃ.
3133. Tindukaṃ saphalaṃ disvā bhinditvāna sakotakaṃ,¹
pasannacitto sumano vessabhussa adāsahaṃ.²
3134. Ekanavute ito kappe yaṃ phalamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
3135. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Tindukaphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Tindukaphaladāyakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

350. Ekañjaliyattherāpadānaṃ

3136. Revato³ nāma sambuddho nadīkūle vasī tadā,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ pītaraṃsiṃva bhānumaṃ.
3137. Ukkāmukhapahaṭṭhaṃva⁴ khadiraṅgārasannibhaṃ,
osadhīṃva virocantaṃ⁵ ekañjalimakāsahaṃ.
3138. Catunavute ito kappe yamañjalimakāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi añjaliyā idaṃ phalaṃ.
3139. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekañjaliyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ekañjaliyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Padumī uppalamālī⁶ dhajo kiṅkiṇiko naḷo,⁷
campako padumo muṭṭhi tindukekañjali tathā,
cha ca saṭṭhi ca gāthāyo gaṇitāyo vibhāvīhi.

Ekapadumiyavaggo pañcatīṃsatimo.

--ooOoo--

¹ sakosakaṃ - Ma.

² sayambhussa madāsahaṃ - Ma.

³ romaso - Ma, PTS.

⁴ ukkāmukhaṃ pahaṭṭhaṃ va - PTS.

⁵ osadhī viya rocantaṃ - Syā, PTS.

⁶ padum' uppalahatthā ti - PTS.

⁷ kiṅkaṇikaṃ naḷaṃ - Ma, Syā;
kiṅkhaṇiko naḷo - PTS.

349. Ký Sự về Trưởng Lão Tindukaphaladāyaka:

3132. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, đáng đã vượt qua dòng nước lũ, không còn lậu hoặc, đang ngồi ở trong vùng đồi núi tựa như cây *kaṇikāra* đang cháy sáng.

3133. Sau khi nhìn thấy cây *tinduka* có trái, tôi đã ngắt cả chùm. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng đến (đức Phật) Vessabhū.

3134. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

3135. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Tindukaphaladāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Tindukaphaladāyaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

350. Ký Sự về Trưởng Lão Ekañjaliya:

3136. Lúc bấy giờ, bậc Toàn Giác tên Revata đã cư ngụ ở bờ sông. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm tựa như mặt trời có tia sáng màu vàng.

3137. (Đức Phật) trông tựa thỏi vàng đặt ở cửa miệng lò nung, như là than gỗ *khadira* cháy rực, tựa như vì sao *osadhī* đang chiếu sáng, tôi đã thể hiện sự chấp tay lại.

3138. (Kể từ khi) tôi đã thể hiện sự chấp tay ấy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc chấp tay.

3139. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekañjaliya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekañjaliya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Vị có đóa sen hồng, vị có tràng hoa sen xanh, lá cờ, vị có bông hoa *kinṅiṇi*, (gian nhà bằng) cây sậy, bông hoa *campaka*, đóa sen hồng, nắm (cỏ), cây *tinduka*, và vị chấp tay lại là tương tựa; (tổng cộng) có sáu mươi sáu câu kệ đã được tính đếm bởi các bậc trí.

Phẩm Ekpadumiya là phẩm thứ ba mươi lăm.

--ooOoo--

¹ *Tindukaphaladāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) *tinduka*.”

² *Ekañjaliya* nghĩa là “vị liên quan đến một lần (*eka*) chấp tay (*añjali*).”

XXXVI. SADDASAÑÑAKAVAGGO

351. Saddasaññakattherāpadānaṃ

3140. Migaluddo pure āsiṃ araññe kānane ahaṃ,
tathaddasāsiṃ sambuddhaṃ devasaṅghapurakkhataṃ.
3141. Catusaccaṃ pakāsentaṃ uddharantaṃ mahājanaṃ,
assosiṃ madhuraṃ vācaṃ karavīkarutopamaṃ.¹
3142. Brahasarassa munino sikhino lokabandhuno,
ghose cittaṃ pasādetvā pattomhi āsavakkhayaṃ.
3143. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi pasādassa idaṃ phalaṃ.
3144. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Saddasaññako² thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Saddasaññakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

352. Yavakalāpiyattherāpadānaṃ

3145. Nagare aruṇavatiyā āsiṃ yāvasiko³ tadā,
panthe disvāna sambuddhaṃ yavakalāpamavattariṃ.⁴
3146. Anukampako kāruṇiko sikhī lokagganāyako,
mama saṅkappamaññāya nisīdi yavasanthare.
3147. Disvā nisinnaṃ vimalaṃ mahājhāyimaṃ vināyakaṃ,
pāmujjaṃ⁵ janayitvāna tattha kālakato ahaṃ.
3148. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi yavattāre idaṃ phalaṃ.
3149. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Yavakalāpiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Yavakalāpiyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ karavīkarudopamaṃ - Ma, Syā, PTS.

² saddasaññiko - Syā.

³ yavasiko - sabbattha.

⁴ yavakalāpam santhariṃ - Ma;

yavakalāpamapatthariṃ - Syā, PTS.

⁵ pāmojjaṃ - Ma, Syā.

XXXVI. PHẨM SADDASAÑÑAKA:

351. Ký Sự về Trưởng Lão Saddasañña:

3140. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ săn thú rừng ở trong khu rừng hoang rậm. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy bậc Toàn Giác được vây quanh bởi hội chúng chư Thiên.

3141. Trong lúc Ngài đang công bố về bốn Sự Thật (và) đang tiếp độ đám đông dân chúng, tôi đã lắng nghe lời nói ngọt ngào tương tự tiếng hót của loài chim *karavīka*.

3142. Sau khi làm cho tâm được tịnh tín vào âm vang giọng nói Phạm Thiên của bậc Hiền Trí Sikhī, đáng quyến thuộc của thế gian, tôi đạt được sự đoạn tận các lậu hoặc.

3143. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của niềm tịnh tín.

3144. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Saddasañña¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Saddasañña là phần thứ nhất.

--ooOoo--

352. Ký Sự về Trưởng Lão Yavakalāpiya:

3145. Lúc bấy giờ, tôi đã là người trồng lúa mạch ở thành phố Aruṇavati. Sau khi nhìn thấy bậc Toàn Giác ở đường lộ, tôi đã trải xuống bó rơm lúa mạch.

3146. Biết được ý định của tôi, bậc có lòng thương tưởng, đáng Bi Mẫn, bậc Lãnh Đạo cao cả của thế gian Sikhī, đã ngồi xuống ở tấm trải bằng rơm lúa mạch.

3147. Sau khi nhìn thấy bậc Vô Nhiễm, vị có thiên chúng vĩ đại, đáng Hướng Đạo, đã ngồi xuống, sau khi làm cho sanh khởi niềm hưng phấn, tại nơi ấy tôi đã mệnh chung.

3148. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc trải thảm rơm lúa mạch.

3149. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Yavakalāpiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Yavakalāpiya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

¹ *Saddasañña* nghĩa là “vị suy tưởng (*sañña*) về âm thanh (*sadda*).”

² *Yavakalāpiya* nghĩa là “vị liên quan đến bó rơm (*kalāpa*) lúa mạch (*yava*).”

353. Kiṃsukapūjakattherāpadānaṃ

3150. Kiṃsukaṃ pupphitaṃ disvā paggahetvāna añjaliṃ,
buddhaṃ saritvā siddhatthaṃ ākāse abhipūjayiṃ.
3151. Catunavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddapūjāyidaṃ phalaṃ.
3152. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudamā āyasmā Kiṃsukapūjako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kiṃsukapūjakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

354. Sakoṭakakoraṇḍadāyakattherāpadānaṃ

3153. Akkantañca padaṃ disvā sikhino lokabandhuno,
ekaṃsaṃ ajiṇaṃ katvā padasetṭhaṃ¹ avandahaṃ.
3154. Koraṇḍaṃ pupphitaṃ disvā pādapaṃ dharaṇīruhaṃ,
sakoṭakaṃ² gahetvāna pade cakkamapūjayiṃ.³
3155. Ekatiṃse ito kappe yaṃ kammamakarimā tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi padapūjāyidaṃ⁴ phalaṃ.
3156. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudamā āyasmā Sakoṭakakoraṇḍadāyako⁵ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sakoṭakakoraṇḍadāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

355. Daṇḍadāyakattherāpadānaṃ

3157. Kānanaṃ vanamogayha veḷuṃ chetvānahaṃ tadā,
ālabanaṃ gahetvāna⁶ saṅghassa adadaṃ ahaṃ.
3158. Tena cittappasādena subbate⁷ abhivādiya,
ālabanampi datvāna pakkamiṃ⁸ uttarāmukho.
3159. Catunavute ito kappe yaṃ daṇḍamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi daṇḍadānassidaṃ phalaṃ.
3160. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
Itthaṃ sudamā āyasmā Daṇḍadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Daṇḍadāyakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

¹ padaṃ setṭhaṃ - Syā;
padaseyyaṃ - PTS.

² sakosakaṃ - Ma.

³ padacakkaṃ apūjayiṃ - Ma.

⁴ buddhapūjāyidaṃ - Syā.

⁵ sakosakakoraṇḍadāyako - Ma.

⁶ karitvāna - Ma.

⁷ 'sukhan te' - PTS.

⁸ pakkāmiṃ - Ma, PTS; pakkāmi - Syā.

353. Ký Sự về Trưởng Lão Kimsukapūjaka:

3150. Sau khi nhìn thấy cây *kimsuka* đã được trở hoa, tôi đã chấp tay lên. Sau khi suy tưởng về đức Phật Siddhattha, tôi đã cúng dường ở không trung.

3151. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3152. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kimsukapūjaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kimsukapūjaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

354. Ký Sự về Trưởng Lão Sakoṭakakoraṇḍadāyaka:

3153. Và sau khi nhìn thấy dấu chân đã bước qua của đấng quyền thuộc thế gian Sikhī, tôi đã khoác tấm da dê một bên vai và đã đánh lễ dấu chân tối thượng.

3154. Sau khi nhìn thấy cây *koraṇḍa*, một loài thảo mộc mọc ở trên trái đất, đã được trở hoa, tôi đã ngắt một chùm và đã cúng dường ở dấu chân có hình bánh xe.

3155. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường dấu chân.

3156. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sakoṭakakoraṇḍadāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sakoṭakakoraṇḍadāyaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

355. Ký Sự về Trưởng Lão Daṇḍadāyaka:

3157. Lúc bấy giờ, tôi đã đi sâu vào khu rừng hoang rậm và đã đốn cây tre. Sau khi cầm lấy thanh đòn ngang, tôi đã dâng cúng đến Hội Chúng.

3158. Do sự tịnh tín ấy ở trong tâm, tôi đã đánh lễ các bậc có sự hành trì tốt đẹp. Tôi cũng đã dâng cúng thanh đòn ngang, rồi đã ra đi, mặt hướng phía bắc.

3159. Kể từ khi tôi đã dâng cúng cây gậy trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây gậy.

3160. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Daṇḍadāyaka³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Daṇḍadāyaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

¹ *Kimsukapūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) bông hoa *kimsuka*.”

² *Sakoṭakakoraṇḍadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) chùm (*sakoṭaka*) bông hoa *koraṇḍa*.”

³ *Daṇḍadāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) cây gậy (*daṇḍa*).”

356. Ambayāgudāyakattherāpadānaṃ

3161. Sataraṃsī nāma sambuddho sayambhū aparājito,
vuṭṭhahitvā samādhimhā bhikkhāya maṃ upāgami.
3162. Paccekabuddhaṃ disvāna ambayāguṃ adāsahaṃ,¹
vippasannamaṃ tassa vipasannena cetasā.
3163. Catunavute ito kappe yaṃ kammakaraṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi ambayāguyidaṃ phalaṃ.
3164. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ambayāgudāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ambayāgudāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

357. Supuṭakapūjakattherāpadānaṃ

3165. Divāvihārā nikkhanto vipassī lokanāyako,
bhikkhāya vicaranto so mama santikamupāgami.²
3166. Tato patīto³ sumano buddhaseṭṭhassa tādino,
loṇasupuṭakaṃ datvā kappāṃ saggamhi modahaṃ.
3167. Ekanavute ito kappe yaṃ supuṭakamadāsahaṃ,⁴
duggatiṃ nābhijānāmi puṭakassa idaṃ phalaṃ.⁵
3168. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Supuṭakapūjako⁴ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Supuṭakapūjakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

358. Mañcadāyakattherāpadānaṃ

3169. Vipassino bhagavato lokajetṭhassa tādino,
ekaṃ mañcaṃ⁶ mayā dinnāṃ pasannena sapāṇinā.
3170. Hatthiyānaṃ assayānaṃ dibbayānaṃ samajjhagaṃ,
tena mañcakadānena⁶ pattomhi āsavakkhayaṃ.
3171. Ekanavute ito kappe yaṃ mañcamadadiṃ⁶ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi mañcadānassidaṃ⁶ phalaṃ.
3172. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Mañcadāyako⁶ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Mañcadāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ adāpayaṃ - Syā, PTS.² santikupāgami - Ma.³ pītito - Syā, patito - PTS.⁴ yaṃ puṭakamadāsahaṃ - Ma, Syā.⁵ supuṭakass' idaṃ phalaṃ - PTS.⁶ vaccho, vaccha... - Syā; sajjhaṃ, sajjha... - PTS.

356. Ký Sự về Trưởng Lão Ambayāgudāyaka:

3161. Bậc Giác Ngộ tên Sataraṃsī, đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại, sau khi xuất khỏi định đã đi đến tôi về việc khát thực.

3162. Sau khi nhìn thấy vị Phật Độc Giác có tâm thanh tịnh, tôi đã dâng cúng món cháo xoài đến Ngài với tâm ý trong sạch.

3163. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây 94 kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của món cháo xoài.

3164. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ambayāgudāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ambayāgudāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

357. Ký Sự về Trưởng Lão Supuṭakapūjaka:

3165. Đấng Lãnh Đạo Thế Gian Vipassī, trong khi lìa khỏi việc nghỉ ngơi ban ngày, trong khi đi đó đây về việc khát thực, Ngài đã đi đến gần chỗ của tôi.

3166. Do điều ấy, được sung sướng, có tâm ý vui mừng, tôi đã dâng cúng chiếc hộp đựng muối xinh đẹp đến đức Phật tối thượng như thế ấy, (và) tôi đã sướng vui ở cõi trời một kiếp.

3167. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng chiếc hộp xinh đẹp trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của chiếc hộp.

3168. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Supuṭakapūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Supuṭakapūjaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

358. Ký Sự về Trưởng Lão Mañcadāyaka:

3169. Do được tịnh tín, tôi đã tự tay mình dâng cúng một chiếc giường đến đức Thế Tôn Vipassī, bậc Trưởng Thượng của thế gian như thế ấy.

3170. Tôi đã đạt được phương tiện di chuyển bằng voi, phương tiện di chuyển bằng ngựa, phương tiện di chuyển của cõi trời. Do nhờ sự dâng cúng cái giường nhỏ ấy, tôi đạt đến sự đoạn tận các lậu hoặc.

3171. Kể từ khi tôi đã dâng cúng chiếc giường trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng chiếc giường.

3172. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mañcadāyaka³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mañcadāyaka là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ Ambayāgudāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) cháo (yāgu) xoài (amba).”

² Supuṭakapūjaka nghĩa là “vị cúng dường (pūjaka) chiếc hộp (puṭaka) xinh đẹp (su).”

³ Mañcadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) chiếc giường (mañca).”

359. Saraṇagamaniyattherāpadānaṃ

3173. Āruhimha¹ tadā nāvaṃ bhikkhu cājivako cahaṃ,
nāvāya bhijjamānāya bhikkhu me saraṇaṃ adā.

3174. Ekatiṃse ito kappe yaṃ ca me saraṇaṃ adā,
duggatiṃ nābhijānāmi saraṇagamane idaṃ phalaṃ.

3175. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Saraṇagamaniyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Saraṇagamaniyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

360. Piṇḍapātikattherāpadānaṃ

3176. Tisso nāmāsi sambuddho vihāsi vipine² tadā,
tusitā hi idhāgantvā piṇḍapātamadāsahaṃ.

3177. Sambuddhamabhivādetvā tissaṃ nāma mahāyaṃ,
sakaṃ cittaṃ pasādetvā tusitaṃ agamāsahaṃ.

3178. Dvenavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi piṇḍapātassidaṃ phalaṃ.

3179. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Piṇḍapātiko thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Piṇḍapātikattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Saddasaññi yavasiko kiṃsu koraṇḍapupphiyo,
ālambano ambayāgu supuṭi mañcadāyako,
saraṇa piṇḍapāto ca gāthā tāḷisameva ca.

Saddasaññakavaggo chattimsatimo.

--ooOoo--

¹ āruhimhā - Syā; āruhamhā - PTS.

² pavane - Syā, PTS.

359. Ký Sự về Trưởng Lão Saraṇagamaniya:

3173. Lúc bấy giờ, tôi là đạo sĩ lỏa thể. Vị tỳ khưu và tôi đã bước lên chiếc thuyền. Trong khi chiếc thuyền đang bị đắm, vị tỳ khưu đã ban cho tôi sự nương nhờ.

3174. (Kể từ khi) vị ấy ban cho sự nương nhờ đến tôi trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc đi đến nương nhờ.

3175. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Saraṇagamaniya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Saraṇagamaniya là phần thứ chín.

--ooOoo--

360. Ký Sự về Trưởng Lão Piṇḍapātika:

3176. Lúc bấy giờ, bậc Toàn Giác tên Tissa đã cư ngụ ở trong khu rừng lớn. Sau khi Ngài đã từ chính cõi trời Đâu Suất về lại nơi đây, tôi đã dâng cúng vật thực.

3177. Sau khi đánh lễ bậc Toàn Giác có danh vọng lớn lao tên Tissa, sau khi đã làm cho tâm của mình được tịnh tín, tôi đã đi đến cõi trời Đâu Suất.

3178. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của món vật thực.

3179. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Piṇḍapātika² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Piṇḍapātika là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Vị có sự suy tưởng về âm thanh, vị trồng lúa mạch, các bông hoa *kiṃsuka*, và bông hoa *korāṇḍa*, thanh đòn ngang, món cháo xoài, vị có chiếc hộp xinh đẹp, vị dâng cúng chiếc giường, sự nương nhờ, và món vật thực; (tổng cộng) có bốn mươi câu kệ.

Phẩm Saddasañña là phẩm thứ ba mươi sáu.

--ooOoo--

¹ *Saraṇagamaniya* nghĩa là “vị liên quan việc đi đến (*gamana*) nương nhờ (*saraṇa*), tức là đã quy y.”

² *Piṇḍapātika* nghĩa là “vị liên quan đến đồ ăn khất thực (*piṇḍapāta*).”

XXXVII. MANDĀRAVAPUPPHIYAVAGGO

361. Mandāravapupphiyattherāpadānaṃ

3180. Tāvatiṃsā idhāgantvā maṅgalo nāma māṇavo,
mandāraṃ gahetvāna vipassissa mahesino.
3181. Samādhinā nisinnassa matthake dhārayiṃ ahaṃ,
sattāhaṃ dhārayitvāna devalokaṃ punāgamiṃ.
3182. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,¹
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
3183. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Mandāravapupphiyo² thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Mandāravapupphiyattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

362. Kakkārupupphiyattherāpadānaṃ

3184. Yāmā devā idhāgantvā gotamaṃ sirivacchasaṃ,³
kakkārupupphaṃ⁴ paggayha buddhassa abhiropayim.
3185. Dvenavute ito kappe yaṃ buddhamabhipūjayiṃ,⁵
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
3186. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kakkārupupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kakkārupuppiyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

363. Bhisamuḷāladāyakattherāpadānaṃ

3187. Phusso nāmāsi⁶ sambuddho sabbadhammāna pāragū,
vivekakāmo sappañño⁷ āgacchi mama santike.
3188. Tasmim cittaṃ pasādetvā mahākāruṇike jine,
bhisam muḷālaṃ paggayha buddhaseṭṭhassadāsahaṃ.

¹ buddham abhipūjayiṃ - Syā, PTS.

² mandāraviyo - Syā; mandāriyo - PTS.

³ sirivacchayaṃ - Syā.

⁴ kakkārumālaṃ - Ma; kekkhārupupphaṃ - PTS.

⁵ pupphamabhipūjayiṃ - Syā.

⁶ nāmā ti - PTS.

⁷ sappaññū - Ma;
suppañño - PTS.

XXXVII. PHÂM MANDĀRAVAPUPPHIYA:

361. Ký Sự về Trưởng Lão Mandāravapupphiya:

3180. Sau khi từ cõi trời Đạo Lợi đi đến nơi đây, người thanh niên tên Maṅgala đã cầm lấy bông hoa *mandāra* dành cho bậc Đại Ấn Sĩ Vipassī.

3181. Tôi đã đặt ở trên đỉnh đầu của (đức Phật) đang ngồi nhập định. Sau khi đã duy trì bảy ngày, tôi đã trở về lại thế giới chư Thiên.

3182. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3183. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Mandāravapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Mandāravapupphiya là phần thứ nhất.

--ooOoo--

362. Ký Sự về Trưởng Lão Kakkārupupphiya:

3184. Sau khi từ cõi trời Dạ Ma đi đến vị Gotama vinh quang và quý trọng ở cõi người, tôi đã cầm lấy bông hoa *kakkāru* và đã dâng lên đức Phật.

3185. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường đức Phật trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3186. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kakkārupupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kakkārupupphiya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

363. Ký Sự về Trưởng Lão Bhisamuḷāladāyaka:

3187. Đấng Toàn Giác tên Phussa là bậc thông suốt về tất cả các pháp. Có ước muốn độc cư, bậc Trí Tuệ đã đi đến gần chỗ của tôi.

3188. Sau khi đã làm cho tâm được tịnh tín vào đấng Đại Bi, bậc Chiến Thắng ấy, tôi đã cầm lấy rễ và củ sen rồi đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng.

¹ *Mandāravapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *mandāra*.”

² *Kakkārupupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *kakkāru*.”

3189. Dvenavute ito kappe yaṃ bhisamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bhisadānassidaṃ phalaṃ.

3190. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bhisamuḷāladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Bhisamuḷāladāyakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

364. Kesarapupphiyattherāpadānaṃ

3191. Vijjādharo tadā āsiṃ himavantamhi pabbate,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ caṅkamantaṃ mahāyasaṃ.

3192. Tīṇi kesaripupphāni¹ sīse katvānahaṃ tadā,
upasaṅkamma sambuddhaṃ vessabhuṃ abhipūjayiṃ.

3193. Ekaṭiṃse ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

3194. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kesarapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kesarapupphiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

365. Aṅkolapupphiyattherāpadānaṃ

3195. Padumo nāma sambuddho cittaḷe vasī tadā,
disvāna tamahaṃ buddhaṃ sayambhuṃ aparājitaṃ.²

3196. Aṅkolaṃ pupphitaṃ disvā ocinitvānahaṃ tadā,
upagantvāna sambuddhaṃ pūjesiṃ padumaṃ jinaṃ.

3197. Ekaṭiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,³
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

3198. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Aṅkolapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Aṅkolapupphiyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

¹ kesarapupphāni - Ma, Syā, PTS; kesarupupphāni - Sī Mu.

² upagañchahaṃ - Syā; upagacchihaṃ - PTS, Sī Mu. ³ yaṃ kammamakariṃ - Syā.

3189. Kể từ khi tôi đã dâng cúng củ sen trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng củ sen.

3190. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bhisamuḷāladāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bhisamuḷāladāyaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

364. Ký Sự về Trưởng Lão Kesarapupphiya:

3191. Lúc bấy giờ, tôi đã là vị thầy về pháp thuật ở núi Hi-mã-lạp. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, vị có danh vọng lớn lao đang đi kinh hành.

3192. Khi ấy, tôi đã đặt ba bông hoa *kesarī* ở trên đầu, rồi đã đi đến gần và đã cúng dường đến bậc Toàn Giác Vessabhū.

3193. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3194. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kesarapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kesarapupphiya là phần thứ tư.

--ooOoo--

365. Ký Sự về Trưởng Lão Āṅkolapupphiya:

3195. Lúc bấy giờ, bậc Giác Ngộ tên Paduma đã sống ở ngọn núi Cittakūṭa. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại ấy.

3196. Sau khi nhìn thấy cây *āṅkola* đã được trở hoa, khi ấy tôi đã thu nhặt (bông hoa). Tôi đã đi đến gặp bậc Giác Ngộ và đã cúng dường đấng Chiến Thắng Paduma.

3197. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3198. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Āṅkolapupphiya³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Āṅkolapupphiya là phần thứ năm.

--ooOoo--

¹ Bhisamuḷāladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) rễ (*bhisa*) và củ sen (*muḷāla*).”

² Kesarapupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *kesarī*.”

³ Āṅkolapupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *āṅkola*.”

366. Kadambapupphiyattherāpadānaṃ

3199. Suvanṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ gacchantaṃ antarāpaṇe,
kañcanagghiyasaṅkāsaṃ battiṃsavaraḷakkhaṇaṃ.

3200. Nisajja pāsādavare addasaṃ lokanāyakaṃ,
kadambapupphaṃ paggayha vipassiṃ abhipūjayiṃ.

3201. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,¹
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

3202. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kadambapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kadambapupphiyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

367. Uddālapupphiyattherāpadānaṃ

3203. Anomo² nāma sambuddho gaṅgākūle vasī tadā,
uddālakāṃ gahetvāna pūjayiṃ aparājitaṃ.

3204. Ekatiṃse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

3205. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Uddālapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Uddālapupphiyattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

368. Ekacampakapupphiyattherāpadānaṃ

3206. Upasanto ca³ sambuddho vasatī pabbatantare,
ekaṃ campakamādāya upagacchiṃ naruttamaṃ.

3207. Pasannacitto sumāno paccakamunimuttamaṃ,
ubhohatthehi paggayha pūjayiṃ aparājitaṃ.

3208. Ekatiṃse ito⁴ kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.

3209. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ekacampakapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ekacampakapupphiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ buddhamabhipūjayiṃ - Ma.

² sujāto - Syā; anātho - PTS.

³ upasanto va - PTS.

⁴ pañcasatṭhimhito - Ma.

366. Ký Sự về Trưởng Lão Kadambapupphiya:

3199. Đấng Toàn Giác có màu da vàng chói, tựa như cây cột trụ bằng vàng, có ba mươi hai hảo tướng, đang đi ở khu phố chợ.

3200. Sau khi ngồi xuống ở nơi cao quý của tòa lâu đài, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian. Tôi đã cầm lấy bông hoa *kadamda* và đã cúng dường đến đức Phật Vipassī.

3201. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3202. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kadambapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kadambapupphiya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

367. Ký Sự về Trưởng Lão Uddālapupphiya:

3203. Lúc bấy giờ, đấng Giác Ngộ tên Anoma đã sống ở bờ sông Gaṅgā. Sau khi cầm lấy bông hoa *uddāla*, tôi đã cúng dường đến bậc không bị đánh bại.

3204. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3205. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Uddālapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Uddālapupphiya là phần thứ bảy.

--ooOoo--

368. Ký Sự về Trưởng Lão Ekacampakapupphiya:

3206. Và bậc Giác Ngộ Upasanta sống ở trong vùng đồi núi. Tôi đã cầm lấy một bông hoa *campaka* và đã đi đến gần bậc Tối Thượng Nhân.

3207. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cầm lấy bằng hai tay và đã cúng dường đến đấng Hiền Trí Độc Giác tối thượng, bậc không bị đánh bại.

3208. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3209. Bốn (tuệ) phân tích, –nt– tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ekacampakapupphiya³ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ekacampakapupphiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

¹ *Kadambapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *kadamba*.”

² *Uddālapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *uddāla*.”

³ *Ekacampakapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến một (*eka*) bông hoa (*puppha*) *campaka*.”

369. Timirapupphiyattherāpadānaṃ

3210. Candabhāgānadītīre anusotaṃ vajāmaṃ,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ sālarājaṃva phullitaṃ.¹
3211. Pasannacitto sumano paccekamunimuttamaṃ,
gahetvā timiraṃ pupphaṃ matthake okiriṃ ahaṃ.
3212. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
3213. Paṭisambhidā catasso ca –pe– kataṃ buddhassa sāsaṃaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Timirapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Timirapupphiyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

370. Salalapupphiyattherāpadānaṃ

3214. Candabhāgānadītīre ahoṣiṃ kinnaro tadā,
tathaddasaṃ² devadevaṃ caṅkamantaṃ narāsabhaṃ.
3215. Ocinitvāna salalaṃ pupphaṃ buddhassa' adāsahaṃ,³
upasiṅghi mahāvīro salalaṃ devagandhikaṃ.
3216. Paṭiggahetvā sambuddho vipassī lokanāyako,
upasiṅghi mahāvīro pekkhamānassa me sato.⁴
3217. Pasannacitto sumano vanditvā dipaduttamaṃ,
añjalimpaggahetvāna puna pabbatamāruhiṃ.
3218. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
3219. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṃaṃ.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā Salalapupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Salalapupphiyattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Mandāravañca kakkāru bhisa kesarapupphiyo,
aṅkolako kadambī ca uddāla ekacampako,
timiraṃ salalañceva gāthā tāḷisa eva ca.

Mandāravapupphiyavaggo sattatiṃsatimo.

--ooOoo--

¹ pupphitaṃ - Syā.
² athaddasaṃ - Syā, PTS.

³ buddhassetṭhassadāsahaṃ - Syā.
⁴ me tadā - Syā; me sadā - PTS.

369. Ký Sự về Trưởng Lão Timirapupphiya:

3210. Tôi đi xuôi theo dòng nước ở bờ sông Candabhāgā. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, tựa như cây *sālā* chúa đã được trở hoa.

3211. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cầm lấy bông hoa *timira* và đã rải rắc ở đỉnh đầu đấng Hiền Trí Độc Giác tối thượng.

3212. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3213. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Timirapupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Timirapupphiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

370. Ký Sự về Trưởng Lão Salalapupphiya:

3214. Lúc bấy giờ, tôi đã là loài kim-si-điều ở bờ sông Candabhāgā. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy vị Trời của chư Thiên, đấng Nhân Ngưu, đang đi kinh hành.

3215. Tôi đã thu hái bông hoa *salala* và đã dâng cúng đến đức Phật. Đấng Đại Hùng đã gửi bông hoa *salala* có hương thơm của cõi trời.

3216. Sau khi thọ nhận, đấng Toàn Giác, bậc Lãnh Đạo Thế Gian Vipassī, đấng Đại Hùng đã gửi (bông hoa), trong khi tôi đang nhìn xem.

3217. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã đánh lễ bậc Tối Thượng Nhân. Tôi đã chấp tay lên và đã leo lên ngọn núi lần nữa.

3218. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3219. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Salalapupphiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Salalapupphiya là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Bông hoa *mandārava*, bông hoa *kakkāru*, củ sen, bông hoa *kesara*, bông hoa *aṅkola*, vị có bông hoa *kadamba*, bông hoa *uddāla*, một bông hoa *campaka*, bông hoa *timira*, và cả bông hoa *salala* nữa; (tổng cộng) có bốn mươi câu kệ.

Phẩm Mandāravapupphiya là phẩm thứ ba mươi bảy.

--ooOoo--

¹ *Timirapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *timira*.”

² *Salalapupphiya* nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) *salala*.”

XXXVIII. BODHIVANDAKAVAGGO

371. Bodhivandakattherāpadānaṃ

3220. Pāṭaliṃ haritaṃ¹ disvā pādapaṃ dharaṇīruhaṃ,
ekaṃsaṃ añjaliṃ katvā avandiṃ pāṭaliṃ ahaṃ.
3221. Añjaliṃ paggahetvāna garuṃ katvāna mānasaṃ,
antosuddhaṃ bahisuddhaṃ suvimuttamanāsavaṃ.
3222. Vipassiṃ lokamahitaṃ karuṇāññānasāgaraṃ,
sammukhā viya sambuddhaṃ avandiṃ pāṭaliṃ ahaṃ.
3223. Ekanavute ito kappe yaṃ bodhimabhivand' ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi vandanāya idaṃ phalaṃ.
3224. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Bodhivandako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Bodhivandakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

372. Pāṭalipupphiyattherāpadānaṃ

3225. Vipassī nāma bhagavā sayambhū aggapuggalo,
purakkhato sasissehi bandhumaṃ pāvīsī jino.²
3226. Tīṇi pāṭalipupphāni ucchaṅge ṭhapitāni me,
sīsaṃ nahātukāmova³ nadititthaṃ⁴ agacch' ahaṃ.
3227. Nikkhamma bandhumatiyā addasaṃ lokanāyakaṃ,
indīvaraṃva jalitaṃ ādittaṃva hutāsanaṃ.
3228. Vyagghūsabhaṃva pavaraṃ abhijātaṃva kesariṃ,
gacchantaṃ samaṇān' aggaṃ bhikkhusaṅghapurakkhataṃ.
3229. Tasmīṃ pasanno sugate kilesamaladhovane,
gahetvā tīṇi pupphāni buddhaseṭṭhamapūjayiṃ.
3230. Ekanavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
3231. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pāṭalipupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pāṭalipupphiyattherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ jalitaṃ - Syā.

² pāvīsī bandhumaṃ jino - Ma.

³ nhāyitukāmova - Ma;

n(a)hāyitukāmo 'haṃ - Syā, PTS.

⁴ naditūraṃ - Syā.

XXXVIII. PHÂM BODHIVANDAKA:

371. Ký Sự về Trưởng Lão Bodhivandaka:

3220. Sau khi nhìn thấy cây *pāṭalī*, một loài thảo mộc mọc ở trên trái đất, được xanh tươi, tôi đã đập y một bên vai, chấp tay lên, và đã đánh lễ cây *pāṭalī*.

3221. Tôi đã chấp tay lên và thể hiện tâm ý cung kính đến bậc trong sạch bên trong, trong sạch bên ngoài, đã khéo được giải thoát, không còn lậu hoặc.

3222. Tôi đã đánh lễ cây *pāṭalī* tựa như (đánh lễ) đấng Toàn Giác Vipassī, bậc được thế gian tôn sùng, là đại dương về lòng bi mẫn và trí tuệ, đang ở trước mặt.

3223. (Kể từ khi) tôi đã đánh lễ cội Bồ Đề trước đây 91 kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc đánh lễ.

3224. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thẳng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bodhivandaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bodhivandaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

372. Ký Sự về Trưởng Lão Pāṭalipupphiya:

3225. Đức Thế Tôn tên Vipassī là đấng Tự Chủ, nhân vật cao cả. Được tháp tùng bởi những người học trò của mình, đấng Chiến Thắng đã đi vào thành Bandhuma.

3226. Tôi đã đặt ba bông hoa *pāṭalī* vào lòng của tôi. Chính vì có ý định gởi đầu, tôi đã đi đến bên tàu ở dòng sông.

3227. Sau khi đi ra khỏi thành Bandhumatī, tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian được chói sáng như là bông hoa sủng, được cháy rực như là ngọn lửa tế thần.

3228. Tựa như con hổ hùng tráng quý cao, tựa như con sư tử đã được sanh ra cao quý, đấng Cao Quý trong số các vị Sa-môn dẫn đầu Hội Chúng tỳ khưu đang bước đi.

3229. Được tịnh tín ở đấng Thiện Thệ, bậc có sự rửa sạch các cấu uế ô nhiễm ấy, tôi đã cầm lấy ba bông hoa và đã cúng dường đến đức Phật tối thượng.

3230. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3231. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thẳng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pāṭalipupphiya đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pāṭalipupphiya là phần thứ nhì.

--ooOoo--

¹ *Bodhivandaka* nghĩa là “vị đánh lễ (*vandaka*) cội cây Bồ Đề (*bodhi*).”

373. Ti-uppalamāliyattherāpadānaṃ

3232. Candabhāgānadītīre ahoṣiṃ vānaro tadā,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ nisinnaṃ pabbatantare.
3233. Obhāsentamaṃ disā sabbā sālarājamaṃva phullitaṃ,
lakkhaṇabyañjanūpetaṃ disvā attamaṇo¹ ahaṃ.
3234. Udaggacitto sumano pītiyā haṭṭhamānaso,
tīṇi uppalapupphāni matthake abhiropayaṃ.
3235. Pūjayitvāna pupphāni phussassāhaṃ² mahesino,
sagāravo bhavitvāna pakkāmiṃ uttarāmukho.
3236. Gacchanto paṭikuṭiko vipassanna cetasā,
selantare patitvāna pāpuṇiṃ jīvitakkhayaṃ.
3237. Tena kammaṇa sukateṇa cetanāpaṇidhīhi ca,
jahitvā purimaṃ jātiṃ tāvatimsamagacchahaṃ.
3238. Satānaṃ tīnikkhattuṇca devarajjamakārayiṃ,
satānaṃ pañcakkhattuṇca cakkavattī ahoṣ' ahaṃ.
3239. Dvenavute ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
3240. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsaṇaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ti-uppalamāliyo³ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Ti-uppalamāliyattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

374. Paṭṭipupphiyattherāpadānaṃ

3241. Yadā nibbāsi⁴ sambuddho mahesī padumuttaro,
samāgamma janā sabbe sarīraṃ nīharanti te.
3242. Nīharante sarīramhi vajjamānāsu bherisu,
pasannacitto sumano paṭṭipupphaṃ apūjayiṃ.⁵
3243. Satasahasse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi sarīrapūjite phalaṃ.

¹ disvānattamaṇo - Ma.

² phussassāpi - Syā;
phussassātha - PTS.

³ tīnuppalamāliyo - Ma, Syā, PTS.

⁴ nibbāyi - Ma, Syā, PTS.

⁵ paṭṭipupphamabhipūjayiṃ - Syā, Sī Mu.

373. Ký Sự về Trưởng Lão Ti-uppalamāliya:

3232. Lúc bấy giờ, tôi đã là con khi ở bờ sông Candabhāgā. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, đang ngồi ở trong vùng đồi núi.¹

3233. (Đức Phật) đang làm cho tất cả các phương rực sáng tựa như cây *sālā* chứa đã được trở hoa. Sau khi nhìn thấy bậc hội đủ các tướng mạo chính và phụ, tôi đã trở nên hoan hỷ.

3234. Với tâm phấn chấn, với ý vui mừng, có tâm ý mừng rỡ vì phi lạc, tôi đã nâng ba đóa sen xanh lên ở trên đầu.

3235. Sau khi cúng dường các bông hoa đến bậc Đại Ấn Sĩ Phussa, sau khi thể hiện sự tôn kính, tôi đã ra đi, mặt hướng phía bắc.

3236. Trong khi đang cúi mình ra đi với tâm ý trong sạch, tôi đã rơi xuống ở giữa tảng đá và đã đi đến sự chấm dứt mạng sống.

3237. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp và do các nguyện lực của tác ý, sau khi từ bỏ cuộc sống trước đây, tôi đã đi đến cõi trời Đạo Lợi.

3238. Và tôi đã cai quản Thiên quốc ba trăm lần. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương năm trăm lần.

3239. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3240. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ti-uppalamāliya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ti-uppalamāliya là phần thứ ba.

--ooOoo--

374. Ký Sự về Trưởng Lão Paṭṭipupphiya:

3241. Vào lúc đấng Toàn Giác, bậc Đại Ấn Sĩ Padumuttara đã Niết Bàn, tất cả dân chúng đã tụ hội lại và họ đã di chuyển nhục thân (của Ngài).

3242. Trong khi nhục thân đang được di chuyển, trong khi các chiếc trống đang được vang lên, với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cúng dường bông hoa *paṭṭi*.

3243. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; (điều này) là quả báu ở việc đã cúng dường nhục thân (đức Phật).

¹ Nội dung ký sự này tương tự như ký sự 342 về trưởng lão Ti-uppalamāliya.

² *Ti-uppalamāliya* nghĩa là “vị liên quan đến vòng hoa (*mālā*) gồm ba (*ti*) đóa sen xanh (*uppala*).”

3244. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

3245. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3246. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Paṭṭipupphiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Paṭṭipupphiyattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

375. Sattapaṇṇiyattherāpadānaṃ

3247. Sumano nāma sambuddho uppajji lokanāyako,
pasannacitto sumano sattapaṇṇimapūjayiṃ.

3248. Satasahassee ito kappe sattapaṇṇimapūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi sattapaṇṇissidaṃ phalaṃ.¹

3249. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa² santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

3250. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3251. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudama āyasmā Sattapaṇṇiyo thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sattapaṇṇiyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

376. Gandhamuṭṭhiyattherāpadānaṃ

3252. Citake kariyamāne³ nānāgandhe samāhate,⁴
pasannacitto sumano gandhamuṭṭhimapūjayiṃ.

3253. Satasahassee ito kappe citakaṃ yaṃ apūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi citapūjāyidaṃ phalaṃ.

¹ sattapaṇṇipūjāyidaṃ phalaṃ - Ma, Syā, PTS.

² mama buddhassa - Syā.

³ citake kayiramāne - Syā; citesu kiramānesu - PTS.

⁴ samāhate - Ma; samāgate - Syā, PTS.

3244. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3245. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3246. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Paṭṭipupphiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Paṭṭipupphiya là phần thứ tư.

--ooOoo--

375. Ký Sự về Trưởng Lão Sattapaṇṇiya:

3247. Bậc Toàn Giác tên Sumana, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, đã hiện khởi. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cúng dường bông hoa thất diệp.

3248. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường bông hoa thất diệp trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của bông hoa thất diệp.

3249. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3250. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3251. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sattapaṇṇiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sattapaṇṇiya là phần thứ năm.

--ooOoo--

376. Ký Sự về Trưởng Lão Gandhamuṭṭhiya:

3252. Khi giàn hòa thiêu đang được thực hiện và khi vật thơm các loại được đặt vào, với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã cúng dường một nắm tay vật thơm.

3253. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường giàn hòa thiêu trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường lễ hòa táng.

¹ Paṭṭipupphiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa (*puppha*) patṭi.”

² Sattapaṇṇiya nghĩa là “vị liên quan đến bông hoa thất diệp (*sattapaṇṇa*).”

3254. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa¹ santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

3255. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3256. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Gandhamuṭṭhiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Gandhamuṭṭhiyattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

377. Citakapūjakattherāpadānaṃ

3257. Parinibbute bhagavati jalajuttama nāmake,
āropitamhi citake sālappupphamapūjayiṃ.

3258. Satasahasse ito kappe yaṃ pupphamabhipūjayiṃ,²
duggatiṃ nābhijānāmi citapūjāyidaṃ phalaṃ.

3259. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa³ santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

3260. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3261. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Citakapūjako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Citakapūjakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

378. Sumanatālavaṇṭhiyattherāpadānaṃ

3262. Siddhatthassa bhagavato tālavaṇṭhamadāsahaṃ,
sumanehi paṭicchannaṃ dhārayāmi mahārahaṃ.⁴

3263. Catunavute ito kappe tālavaṇṭhamadāsahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi tālavaṇṭhassidaṃ phalaṃ.

3264. Svāgataṃ vata me āsi buddhasettḥassa³ santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ mama buddhassa - PTS.

² apūjayiṃ - Syā.

³ mama buddhassa - Syā.

⁴ mahāyasaṃ - Syā, PTS.

3254. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3255. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3256. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Gandhamuṭṭhiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Gandhamuṭṭhiya là phần thứ sáu.

--ooOoo--

377. Ký Sự về Trưởng Lão Citakapūjaka:

3257. Khi đức Thế Tôn tên Padumuttara đã viên tịch Niết Bàn và đã được đưa lên giàn hỏa thiêu, tôi đã cúng dường bông hoa *sālā*.

3258. Kể từ khi tôi đã cúng dường bông hoa trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường lễ hỏa táng.

3259. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3260. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3261. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Citakapūjaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Citakapūjaka là phần thứ bảy.

--ooOoo--

378. Ký Sự về Trưởng Lão Sumanatālavaṇṭiya:

3262. Tôi sở hữu chiếc quạt lá cọ vô cùng giá trị được bao phủ với các bông hoa nhài, và tôi đã dâng cúng đến đức Thế Tôn Siddhattha.

3263. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng chiếc quạt lá cọ trước đây chín mươi hai kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của chiếc quạt lá cọ.

3264. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

¹ *Gandhamuṭṭhiya* nghĩa là “vị liên quan đến nắm tay (*mutṭhi*) vật thơm (*gandha*).”

² *Citakapūjaka* nghĩa là “vị cúng dường (*pūjaka*) giàn hỏa thiêu (*citaka*).”

3265. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3266. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sumanatālavaṇṭhiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sumanatālavaṇṭhiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

379. Sumanadāmiyattherāpadānaṃ

3267. Siddhatthassa bhagavato nhātakassa tapassino,
katvāna sumanadāmaṃ dhārayiṃ purato ṭhito.

3268. Catunavute ito kappe yaṃ dāmaṃ abhidhārayiṃ,¹
duggatiṃ nābhijānāmi sumanādhāraṇe phalaṃ.²

3269. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa³ santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

3270. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3271. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sumanadāmiyo⁴ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Sumanadāmiyattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

380. Kāsumāriphaladāyakattherāpadānaṃ

3272. Kaṇikāraṃva jotantaṃ nisinnaṃ pabbatantare,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ lokajetṭhaṃ narāsabhaṃ.

3273. Pasannacitto sumano sire katvāna añjaliṃ,
kāsumāriphalaṃ gayha buddhaseṭṭhassadāsahaṃ.

3274. Ekaṭiṃse ito kappe yaṃ phalamadadiṃ tadā,⁵
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

3275. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa³ santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ yaṃ dāmaṃ dhārayiṃ tadā - Ma; yaṃ dāmaṃ abhipūjayiṃ - Syā.

² sumanadhāraṇe phalaṃ - Ma; sumanadāmassidaṃ phalaṃ - Syā.

³ mama buddhassa - Syā, PTS. ⁴ sumanadāmadāyako - PTS. ⁵ ahaṃ - Ma, PTS.

3265. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3266. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sumanatālavaṇṭiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sumanatālavaṇṭiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

379. Ký Sự về Trưởng Lão Sumanadāmiya:

3267. Sau khi thực hiện tràng hoa nhài, tôi đã nắm giữ (tràng hoa) đứng ở phía trước đức Thế Tôn Siddhattha, bậc đã gội rửa (tội lỗi), vị đạo sĩ khổ hạnh.

3268. (Kể từ khi) tôi đã nắm giữ tràng hoa trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc nắm giữ tràng hoa nhài.

3269. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3270. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3271. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sumanadāmiya² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sumanadāmiya là phần thứ chín.

--ooOoo--

380. Ký Sự về Trưởng Lão Kāsumāriphaladāyaka:

3272. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, đấng Vô Nhiễm, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu đang ngồi ở trong vùng đồi núi tựa như cây *kaṇikāra* đang cháy sáng.

3273. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã chấp tay lên ở đầu. Tôi đã cầm lấy trái cây *kāsumāri* và đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng.

3274. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

3275. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

¹ *Sumanatālavaṇṭiya* nghĩa là “vị liên quan đến chiếc quạt (*vaṇṭa*) lá cọ (*tāla*) được bao phủ với các bông hoa nhài (*sumana*).”

² *Sumanadāmiya* nghĩa là “vị liên quan đến tràng hoa (*dāma*) bông nhài (*sumana*).”

3276. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3277. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kāsumāriphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kāsumāriphaladāyakattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Bodhi pāṭali uppali paṭṭi ca sattapaṇṇiyo,
gandhamuṭṭhi ca citako tālaṃ sumanadāmaṃ,
kāsumāriphalā ceva gāthā ekūnasatṭhikā.

Bodhivandakavaggo aṭṭhatimsatimo.

--ooOoo--

XXXIX. AVAṅṬAPHALAVAGGO

381. Avaṅṭaphaladāyakattherāpadānaṃ

3278. Sataraṃsī nāma bhagavā sayambhū aparājito,
vivekakāmo sambuddho gocarāyābhinikkhami.

3279. Phalahattho ahaṃ disvā upagacchiṃ narāsabhaṃ,
pasannacitto sumano avaṅṭaṃ¹ adadiṃ² phalaṃ.

3280. Catunavute ito kappe yaṃ phalamadadiṃ³ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

3281. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa⁴ santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

3282. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3283. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Avaṅṭaphaladāyako⁴ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Avaṅṭaphaladāyakattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ avataṃ - Ma; ambaṭaṃ - Syā.

² adadaṃ - Syā, PTS.

³ mama buddhassa - Syā, PTS.

⁴ avataṃphaladāyako - Ma; ambaṭaphaladāyako - Syā.

3276. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3277. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Kāsumāriphaladāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Kāsumāriphaladāyaka là phần thứ mười.

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Cội cây Bồ Đề, bông hoa *pāṭalī*, vị có (ba) đóa sen xanh, bông hoa *paṭṭi*, các bông hoa thất diệp, năm tay vật thơm, giàn hỏa thiêu, (chiếc quạt) lá cọ, vị có tràng hoa nhài, và luôn cả vị có trái cây *kāsumāri*; (tổng cộng) có năm mươi chín câu kệ.

Phẩm Bodhivandaka là phẩm thứ ba mươi tám.

--ooOoo--

XXXIX. PHẨM AVAṅṬAPHALA:

381. Ký Sự về Trưởng Lão Avaṅṭaphaladāyaka:

3278. Đức Thế Tôn tên Sataraṃsī là đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại. Có ước muốn độc cư, bậc Toàn Giác đã ra đi về việc khất thực.

3279. Tay có trái cây, tôi đã nhìn thấy đấng Nhân Ngưu và đã đi đến gần Ngài. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng trái cây *avaṅṭa*.

3280. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi bốn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

3281. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3282. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3283. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Avaṅṭaphaladāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Avaṅṭaphaladāyaka là phần thứ nhất.

--ooOoo--

¹ Kāsumāriphaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) *kāsumāri*.”

² Avaṅṭaphaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) *avaṅṭa*.”

382. Labujadāyakattherāpadānaṃ

3284. Nagare bandhumatiyā āsiṃ ārāmiko tadā,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ gacchantaṃ anilañjase.
3285. Labujassa phalaṃ gayha buddhaseṭṭhassadāsahaṃ,
ākase ṭhitako santo paṭigaṇhi mahāyaso.
3286. Vittisañjananaṃ¹ mayhaṃ diṭṭhadhammasukhāvahaṃ,
phalaṃ buddhassa datvāna vippasanna cetasā.
3287. Adhigacchiṃ tadā pītiṃ vipulañca sukhattamaṃ,
uppajjateva ratanaṃ nibbattassa tahiṃ tahiṃ.²
3288. Ekanavute ito kappe yaṃ phalamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
3289. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa³ santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3290. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
3291. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudam āyasmā Labujadāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Labujadāyakatherassa apadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

383. Udumbaraphaladāyakattherāpadānaṃ

3292. Vinatānadiyā⁴ tīre vihāsi purisuttamo,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ ekaggaṃ susamāhitaṃ.
3293. Tasmīṃ pasannamanaso⁵ kilesamaladhovane,
udumbaraphalaṃ gayha buddhaseṭṭhassadāsahaṃ.
3294. Ekanavute ito kappe yaṃ phalamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.
3295. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ pītisañjananaṃ - Syā.

² yahiṃ tahiṃ - Syā, PTS.

³ mama buddhassa - Syā, PTS.

⁴ ninnatānadiyā - Syā. ⁵ mānaso - Ma, Syā, PTS.

382. Ký Sự về Trưởng Lão Labujadāyaka:

3284. Tôi đã là người phụ việc chùa ở thành phố Bandhumatī. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, đang di chuyển ở trên không trung.

3285. Tôi đã cầm lấy trái cây bánh mì và đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng. Bậc có danh vọng lớn lao đã thọ nhận, trong khi đang đứng ở hư không.

3286. Sau khi tôi đã dâng cúng trái cây đến đức Phật với tâm ý trong sạch, tôi có được sự sanh khởi niềm vui, (điều ấy là) nguồn đem lại sự an lạc trong thời hiện tại.

3287. Khi ấy, tôi đã đạt đến niềm phi lạc bao la và sự an lạc tối thượng. Còn có châu báu sanh lên (cho tôi) khi tôi được sanh ra nơi này nơi khác.

3288. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

3289. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3290. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3291. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Labujadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Labujadāyaka là phần thứ nhì.

--ooOoo--

383. Ký Sự về Trưởng Lão Udumbaraphaladāyaka:

3292. Đấng Tối Thượng Nhân đã cư ngụ ở bờ sông Vinatā. Tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, đấng có sự chăm chú, vô cùng định tĩnh.

3293. Được tịnh tín ở Ngài, bậc có sự rửa sạch các cấu uế ô nhiễm, tôi đã cầm lấy trái sung và đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng.

3294. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

3295. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

¹ Labujadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) trái cây (phala) labuja.”

3296. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3297. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Udumbaraphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Udumbaraphaladāyakattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

3846. Pilakkhaphaladāyakattherāpadānaṃ

3298. Vanante buddhaṃ disvāna¹ atthadassiṃ mahāyasaṃ,
pasannacitto sumano pilakkhassa phalaṃ adaṃ.²

3299. Aṭṭhārase kappasate yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

3300. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa³ santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

3301. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3302. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Pilakkhaphaladāyako⁴ thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Pilakkhaphaladāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

385. Phārusaphaladāyakattherāpadānaṃ

3303. Suvaṇṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ āhutīnaṃ paṭiggahaṃ,
rathiyaṃ paṭipajjantaṃ phārusaphalamadāsahaṃ.

3304. Ekanavute ito kappe yaṃ phalamadadiṃ⁵ ahaṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

3305. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa³ santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ vanantare buddhaṃ disvā - Ma, Syā.

² pilakkhassādadiṃ phalaṃ - Ma;
milakkhussādadiṃ phalaṃ - Syā.

³ mama buddhassa - Syā, PTS.

⁴ milakkhaphaladāyako - Syā.

⁵ adadaṃ - Syā, PTS.

3296. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3297. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Udumbaraphaladāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Udumbaraphaladāyaka là phần thứ ba.

--ooOoo--

384. Ký Sự về Trưởng Lão Pilakkhaphaladāyaka:

3298. Sau khi nhìn thấy đức Phật Atthadassī, bậc có danh vọng lớn lao, ở cuối khu rừng, tôi đã dâng cúng trái cây *pilakkha* với tâm tịnh tín, với ý vui mừng.

3299. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây (trước đây) một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

3300. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3301. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3302. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Pilakkhaphaladāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Pilakkhaphaladāyaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

385. Ký Sự về Trưởng Lão Phārusaphaladāyaka:

3303. Trong khi bậc Toàn Giác có màu da vàng chói, vị thọ nhận các vật hiến cúng, đang đi trên đường, tôi đã dâng cúng trái cây *phārusa*.

3304. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

3305. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

¹ Udumbaraphaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) udumbara.”

² Pilakkhaphaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) pilakkha.”

3306. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3307. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā phārusaphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Phārusaphaladāyakattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

386. Valliphaladāyakattherāpadānaṃ

3308. Sabbe janā samāgamma agamiṃsu¹ vanaṃ tadā,
phalamanvesamānā te alabhiṃsu phalaṃ tadā.

3309. Tathaddasāsiṃ sambuddhaṃ sayambhuṃ aparājitam,
pasannacitto sumano valliphalamadāsahaṃ.

3310. Ekatiṃse ito kappe yaṃ phalamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

3311. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa² santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

3312. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3313. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Valliphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Valliphaladāyakattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

387. Kadaliphaladāyakattherāpadānaṃ

3314. Kaṇikāraṃva jalitaṃ puṇṇamāseva³ candimaṃ,
jalantaṃ dīparukkhaṃva addasaṃ lokanāyakaṃ.

3315. Kadaliphalam paggayha⁴ adāsiṃ satthuno aham,
pasannacitto sumano vanditvāna apakkamiṃ.

3316. Ekatiṃse ito kappe yaṃ phalaṃ adadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

¹ āgamiṃsu - Syā, PTS.

² mama buddhassa - Syā, PTS.

³ puṇṇamāyeva - Ma, Syā.

⁴ kadaliyā phalaṃ gayha - Syā.

3306. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3307. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Phārusaphaladāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Phārusaphaladāyaka là phần thứ năm.

--ooOoo--

386. Ký Sự về Trưởng Lão Valliphaladāyaka:

3308. Lúc bấy giờ, tất cả dân chúng đã tụ hội lại và đã đi đến khu rừng. Khi ấy, trong lúc tìm kiếm trái cây, họ đã đạt được trái cây.

3309. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy bậc Toàn Giác, đấng Tự Chủ, bậc không bị đánh bại. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã dâng cúng trái cây *valli*.

3310. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

3311. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3312. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3313. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Valliphaladāyaka² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Valliphaladāyaka là phần thứ sáu.

--ooOoo--

387. Ký Sự về Trưởng Lão Kadaliphaladāyaka:

3314. Tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian tợ như cây *kaṇikāra* được cháy sáng, tợ như mặt trăng vào ngày rằm, tợ như cây đèn đang chiếu sáng.

3315. Tôi đã cầm lấy trái chuối và đã dâng cúng đến bậc Đạo Sư. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã đánh lễ và ra đi.

3316. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây ba mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

¹ Phārusaphaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) phārusa.”

² Valliphaladāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái cây (*phala*) *valli*.”

3317. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa¹ santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

3318. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3319. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Kadaliphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Kadaliphaladāyakattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

388. Panasaphaladāyakattherāpadānaṃ

3320. Ajjuno nāma sambuddho himavante vaṣī tadā,
caraṇena ca sampanno samādhikusalo muni.

3321. Kumbhamattaṃ gahetvāna panasam jīvajīvakaṃ,
chattapaṇṇe ṭhapetvāna adāsiṃ satthuno ahaṃ.

3322. Ekanavute ito kappe yaṃ phalamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi phaladānassidaṃ phalaṃ.

3323. Svāgataṃ vata me āsi buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

3324. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.

3325. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Panasaphaladāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Panasaphaladāyakattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

389. Soṇakoṭivīsatharāpadānaṃ

3326. Vipassino pāvacane ekaṃ leṇaṃ mayā kataṃ,
cātuddisassa saṅghassa bandhumārājadhāniyā.

3327. Dussehi bhūmiṃ leṇassa santharivā pariccajiṃ,
udaggacitto sumano akāsiṃ paṇidhiṃ tadā.

¹ mama buddhassa - Syā, PTS.

3317. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3318. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3319. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão *Kadaliphaladāyaka*¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão *Kadaliphaladāyaka* là phân thứ bảy.

--ooOoo--

388. Ký Sự về Trưởng Lão *Panasaphaladāyaka*:

3320. Lúc bấy giờ, đấng Giác Ngộ tên *Ajjuna*, đã cư ngụ ở núi *Hi-mā-lạp*. Ngài là bậc Hiền Trí, được thành tựu tánh hạnh, và thiện xảo về định.

3321. Tôi đã cầm lấy trái mít *jīvajīvaka* có kích thước bằng hũ nước. Tôi đã đặt vào cái chậu bằng lá và đã dâng cúng đến bậc Đạo Sư.

3322. Kể từ khi tôi đã dâng cúng trái cây trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng trái cây.

3323. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3324. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3325. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão *Panasaphaladāyaka*² đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão *Panasaphaladāyaka* là phân thứ tám.

--ooOoo--

389. Ký Sự về Trưởng Lão *Soṇakoṭivīsa*:

3326. Vào thời kỳ Giáo Pháp của (đức Phật) *Vipassī*, một hang động đã được tôi xây dựng dành cho Hội Chúng bốn phương ở tại kinh thành *Bandhumā*.

3327. Sau khi trải lót nền đất của hang động bằng các tấm vải, tôi đã cống hiến. Với tâm phấn chấn, với ý vui mừng, khi ấy tôi đã thực hiện lời ước nguyện rằng:

¹ *Kadaliphaladāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái (*phala*) chuối.”

² *Panasaphaladāyaka* nghĩa là “vị dâng cúng (*dāyaka*) trái (*phala*) mít (*panasa*).”

3328. Ārādhayeyyaṃ sambuddhaṃ pabbajjañca labheyyahaṃ,
anuttarañca nibbāṇaṃ phuseyyaṃ santimuttamaṃ.
3329. Teneva sukkamūlena kappam¹ navuti saṃsariṃ,
devabhūto manusso vā² katapuñño virocahaṃ.
3330. Tato kammāvasesena idha pacchimake bhava,
campāyaṃ aggasetṭhissa jātomhi ekaputtako.
3331. Jātamattassa me sutvā pitu chando ayaṃ ahu,
dadāmaṃ kumārassa vīsakoṭi anūnakā.
3332. Caturaṅgulā ca me lomā jātā pādātale ubho,
sukhumā mudusamphassā tūlapicusamā subhā.³
3333. Atitā navuti kappā ayamekova⁴ uttari,⁵
nābhijānāmi nikkhitte pāde bhūmyā⁶ asanthate.
3334. Ārādhito me sambuddho pabbajim anagāriyaṃ,
arahattañca me pattaṃ sītibhūtomhi nibbuto.
3335. Aggo āraddhaviriyānaṃ⁷ niddiṭṭho sabbadassinā,
khīṇāsavo ca⁸ arahā chaḷabhiñño mahiddhiko.
3336. Ekanavute ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi lenadānassidaṃ phalaṃ.
3337. Svāgataṃ vata me āsi buddhassetṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3338. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
3339. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3340. Thero koṭiviso⁹ soṇo bhikkhusaṅghassa aggato,
pañhaṃ puṭṭho viyākāsi anotatte mahāsareti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Soṇo Koṭiviso thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Soṇakoṭivisattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

¹ kappe - Ma.

² ca - Ma, Syā; va - PTS.

³ 'tūlapi ca mahāsubhā - PTS.

⁴ ayaṃ eko ca - Ma.

⁵ uttariṃ - Syā, PTS.

⁶ bhumme - Syā; bhume - PTS.

⁷ āraddhaviriyānaṃ - Ma.

⁸ khīṇāsavomhi - Ma.

⁹ thero koṭiviso soṇo - Ma;
koṭiviso ti so soṇo - PTS.

3328. “Mong rằng tôi có thể làm hài lòng bậc Toàn Giác, có thể đạt được sự xuất gia, và có thể đạt đến sự an tịnh tối thượng, Niết Bàn vô thượng.”

3329. Do nhờ chính nhân tố trong sạch ấy, tôi đã luân hồi chín mươi kiếp. Dầu trở thành vị Thiên nhân hay là loài người, tôi đã chói sáng, là người có phước báu đã được tạo lập (trước đây).

3330. Sau đó, nhờ vào phần dư sót của nghiệp, tại đây trong kiếp sống cuối cùng, tôi đã được sanh làm người con trai độc nhất của nhà bá hộ cao cả ở tại Campā.

3331. Ngay khi tôi vừa được sanh ra, nghe tin người cha đã khởi ước muốn này: “*Ta ban cho công tử hai chục koti (hai trăm triệu) tiền, không thiếu đồng nào.*”

3332. Các sợi lông của tôi, dài bốn ngón tay, được mọc lên ở cả hai lòng bàn chân. Chúng là mảnh mai, có sự xúc chạm mềm mại, xinh xắn như là bông vải.

3333. Chín mươi kiếp đã trôi qua, kiếp này là thêm một kiếp nữa, tôi không biết đến việc các bàn chân được đặt xuống ở mặt đất không có trải lót.

3334. Tôi đã làm hài lòng bậc Toàn Giác, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Và phẩm vị A-la-hán đã được tôi đạt đến. Tôi có được trạng thái mát mẻ, chứng được Niết Bàn.

3335. Đấng Toàn Tri đã xác định tôi là người đứng đầu trong số các vị đã ra sức tinh tấn, và có lậu hoặc đã được đoạn tận, là bậc A-la-hán, có sáu thẳng trí, có đại thần lực.

3336. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây chín mươi một kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng hàng động.

3337. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3338. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3339. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thẳng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

3340. Tại hồ nước lớn Anotatta, ở trước Hội Chúng tỳ khưu, bậc trưởng lão Soṇa Koṭivisa khi được hỏi câu hỏi đã trả lời.

Đại đức trưởng lão Soṇa Koṭivisa đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Soṇakoṭivisa là phần thứ chín.

--ooOoo--

390. Pabbakammapiḷḷatikāpadānaṃ

3341. Anotattasarāsanne ramaṇiye silātale,
nānāratanaṃpajjote nānāgandhavanantare.
3342. Mahatā bhikkhusaṅghena pareto lokanāyako,
āsīno vyākari tattha pabbakammāni attano.
3343. Suṇātha bhikkhavo mayhaṃ yaṃ kammaṃ pakataṃ mayā,
pilotikassa¹ kammaṃ buddhattepi vipaccati.²
3344. Munāli³ nāmahaṃ dhutto pubbe aññāsu jātisu,
paccekabuddhaṃ sarabhuṃ⁴ abbhācikkhiṃ adūsakaṃ.
3345. Tena kammavipākena niraye saṃsariṃ ciraṃ,
bahuvassasahassāni dukkhaṃ vedesiṃ vedanaṃ.
3346. Tena kammāvasesena idha pacchimake bhava,
abbhakkhānaṃ mayā laddhaṃ sundarikāya kāraṇā.
3347. Sabbābhibhussa buddhassa nando nāmāsi sāvako,
taṃ abbhakkhāya⁵ niraye ciraṃ saṃsariṃ mayā.
3348. Dasavassasahassāni niraye saṃsariṃ ciraṃ,
manussabhāvaṃ⁶ laddhāhaṃ abbhakkhānaṃ bahuṃ labhiṃ.
3349. Tena kammāvasesena ciñcamānavikā mamaṃ,
abbhakkhāsi⁷ abhūtena janakāyassa aggato.⁸
3350. Brāhmaṇo sutavā āsiṃ ahaṃ sakkatapūjito,
mahāvane pañcasate mante vācemi māṇave.
3351. Tatthāgato isi bhīmo⁹ pañcabhiñño mahiddhiko,
tañcāhamāgataṃ disvā abbhācikkhimadūsakaṃ.
3352. Tatohaṃ avacaṃ sisse kāmabhogī ayaṃ isi,
mayhampi bhāsamānassa¹⁰ anumodiṃsu māṇavā.
3353. Tato māṇavakā sabbe bhikkhamānā¹¹ kule kule,
mahājanassa āhaṃsu kāmabhogī ayaṃ isi.

¹ pilotiyassa - PTS.

⁷ abbhācikkhi - Ma, Syā.

² Suṇātha bhikkhave mayhaṃ kammaṃ pakataṃ mayā,
ekaṃ araññikaṃ bhikkhuṃ disvā dinnāṃ pilotikaṃ.
Patthitaṃ paṭhamaṃ buddhaṃ buddhattāya mayā tadā,
pilotiyassa kammaṃ buddhattepi vipaccati.
Gopālako pure āsiṃ gāviṃ pājeti gocaraṃ,
pivantiṃ udakaṃ āvilaṃ gāviṃ disvā nivārayiṃ.
Tena kammavipākena idha pacchimake bhava,
pipāsito yadicchakaṃ na hi pātuṃ labhāmahaṃ - Syā.

³ punāli - Syā; munāli - PTS.

⁸ āgatā - Syā.

⁴ surabhiṃ - Ma, Syā, PTS.

⁹ isibhimo - Syā; isigaṇo - PTS.

⁵ taṃ abbhācikkhāya - Syā.

¹⁰ mayham vibhāsamānassa - PTS.

⁶ manussalābhaṃ - Syā.

¹¹ bhikkhamānaṃ - Ma.

390. Ký Sự tên Pabbakammapiṭṭika:

3341. Ở trong khu rừng có nhiều loại hương thơm ở gần hồ nước Anotatta, ở trên mặt phẳng của tảng núi đá đáng yêu được lấp lánh bởi nhiều loại châu ngọc.

3342. Được vây quanh bởi Hội Chúng tỳ khưu đông đảo, đáng Lãnh Đạo Thế Gian, ngồi ở tại nơi ấy, đã giảng giải về các việc làm quá khứ của bản thân:

3343. *“Này các tỳ khưu, hãy lắng nghe Ta. Nghiệp nào đã được tạo ra bởi Ta, nếu là nghiệp có sự liên quan thì cũng sẽ chín muồi cho đâu ở vào bản thể của vị Phật.*

3344. *Trong những đời sống khác trước đây, Ta đã là kẻ vô lại tên Munāḷi. Ta đã vu cáo đức Phật Độc Giác Sarabhū, (Ngài là) vị không làm điều sai quấy.*

3345. *Do quả thành tựu của nghiệp ấy, Ta đã luân hồi lâu dài ở địa ngục trong nhiều ngàn kiếp và đã nhận chịu cảm thọ khổ đau.*

3346. *Do phần dư sót của nghiệp ấy, tại đây trong kiếp sống cuối cùng, Ta đã nhận lãnh sự vu cáo vì nguyên nhân của (nữ du sĩ ngoại đạo) Sundarikā.*

3347. *Đức Phật Sabbābhibhū có vị Thỉnh Văn tên là Nanda. Do sự vu cáo vị (Thỉnh Văn) ấy, Ta đã luân hồi lâu dài ở địa ngục.*

3348. *Ta đã luân hồi lâu dài ở địa ngục trong mười ngàn năm. Đạt được bản thể nhân loại, Ta đã nhận lãnh nhiều sự vu cáo.*

3349. *Do phần dư sót của nghiệp ấy, nàng Ciñcamānavikā đã vu cáo Ta với sự không có thật ở trước đám đông dân chúng.*

3350. *Ta đã là vị Bà-la-môn thông thái, được tôn vinh kính trọng. Ta đã chỉ dạy về chú thuật cho năm trăm người trai trẻ ở tại khu rừng lớn.*

3351. *Vị ẩn sĩ Bhīma có năm thắng trí, có đại thần lực, đã đi đến nơi ấy. Và sau khi nhìn thấy vị ấy đi đến, Ta đã vu cáo vị không làm điều sai quấy.*

3352. *Kế đó, Ta đã nói với các người học trò rằng: ‘Vị ẩn sĩ này có sự thọ hưởng dục lạc.’ Ngay trong khi Ta đang nói, các người trai trẻ đã vui thích theo.*

3353. *Sau đó, tất cả các người trai trẻ, trong khi khất thực theo từng nhà, đã nói với đám đông dân chúng rằng: ‘Vị ẩn sĩ này có sự thọ hưởng dục lạc.’*

3354. Tena kammavipākena pañca bhikkhusatā ime,
abbhakkhānaṃ labhuṃ sabbe sundarikāya kāraṇā.
3355. Vemātubhātaraṃ¹ pubbe dhanahetu haniṃ ahaṃ,
pakkhipiṃ giriduggasmiṃ² silāya ca apiṃsayiṃ.
3356. Tena kammavipākena devadatto silaṃ khiṃpi,
aṅguṭṭhaṃ piṃsayī pāde mama pāsāṇasakkharā.
3357. Purehaṃ dārako hutvā kīlamāno mahāpathe,
paccekabuddhaṃ disvāna magge sakalikaṃ khiṃpi.³
3358. Tena kammavipākena idha pacchimake bhava,
vadhatthaṃ maṃ devadatto abhimāre⁴ payojayi.⁵
3359. Hatthāroho pure āsiṃ paccekamunimuttamaṃ,
piṇḍāya vicarantaṃ taṃ⁶ āsādesiṃ gajenaṃ.
3360. Tena kammavipākena bhanto nālāgiri gajo,
giribbaje puravare dāruṇo maṃ upāgami.⁷
3361. Rājāhaṃ patthivo⁸ āsiṃ sattinā⁹ purisaṃ¹⁰ haniṃ,
tena kammavipākena niraye paccisaṃ bhūsaṃ.¹¹
3362. Kammuno tassa sesena idāni¹² sakalaṃ mama,
pāde chaviṃ pakopesi¹³ na hi kammaṃ vinassati.¹⁴
3363. Ahaṃ kevaṭṭagāmasmiṃ ahuṃ kevaṭṭadārako,
macchake ghātite¹⁵ disvā janayiṃ somanassakaṃ.
3364. Tena kammavipākena sīsadukkhaṃ ahū mama,
sabbe sakkā ca haññiṃsu¹⁶ yadā hani viḍūḍabho.¹⁷
3365. Phussassāhaṃ pāvacane sāvake paribhāsayiṃ,
yavaṃ khādatha bhuñjatha mā ca bhuñjatha sālāyo.¹⁸
3366. Tena kammavipākena temāsaṃ khāditaṃ yavaṃ,
nimantito brāhmaṇena verañjāyaṃ vasiṃ¹⁹ tadā.
3367. Nibbuddhe vattamānamhi mallaputtaṃ niheṭṭhayiṃ,²⁰
tena kammavipākena piṭṭhidukkhaṃ mamaṃ ahu.²¹

¹ dvemātā bhātaro - PTS.

² giridukkhesu - Syā, PTS.

³ dahiṃ - Syā, PTS.

⁴ atimāre - Syā.

⁵ payojayiṃ - Ma.

⁶ pi - Syā.

⁷ samupāgami - Syā, Ma.

⁸ pattiko - Syā.

⁹ sattiya - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ purise - Syā.

¹¹ paccasiṃ bhusaṃ - PTS.

¹² so dāni - Syā; c'ādiṇṇaṃ - PTS.

¹³ pakappesi - Ma.

¹⁴ panassati - PTS.

¹⁵ macchopaghātake - Syā.

¹⁶ sakkesu haññamānesu - Syā, PTS.

¹⁷ viṭatūbho - Ma;

viṭṭubho - Syā;

viḍūḍabho - PTS.

¹⁸ sāliyo - Syā, PTS, Sī Mu.

¹⁹ vasaṃ - Sī Mu.

²⁰ nisedhayiṃ - Syā, PTS.

²¹ ahū mama - Ma;

ahu mama - Syā, PTS.

3354. Do quả thành tựu của nghiệp ấy, tất cả năm trăm vị tỳ khưu này đã gánh chịu sự vu cáo, vì nguyên nhân của (nữ du sĩ ngoại đạo) Sundarikā.

3355. Trong thời quá khứ, vì nguyên nhân tài sản Ta đã giết chết người anh (em) trai khác mẹ (cùng cha). Ta đã xô vào hẻm núi hiểm trở và đã nghiền nát bằng tảng đá.

3356. Do quả thành tựu của nghiệp ấy, Devadatta đã ném tảng đá và đã làm dập ngón cái ở bàn chân của Ta do mảnh vỡ của tảng đá.

3357. Trước đây, Ta đã là đứa bé trai đang đùa giỡn ở con đường lớn. Sau khi nhìn thấy đức Phật Độc Giác, Ta đã ném đá vụn ở con đường (vào vị Phật ấy).

3358. Do quả thành tựu của nghiệp ấy, tại đây trong kiếp sống cuối cùng, Devadatta đã bố trí các sát thủ nhằm mục đích giết hại Ta.

3359. Trước đây, Ta đã là kẻ cỡi voi. (Nhìn thấy) bậc Hiền Trí Độc Giác tối thượng đang đi đó đây để khát thực, Ta đã dùng con voi công kích vị ấy.

3360. Do quả thành tựu của nghiệp ấy, ở trong kinh thành Giribbaja con voi Nālāgiri quân trí hung hãn đã tiến gần đến Ta.

3361. Ta đã là đức vua, người trị vì. Ta đã giết chết người đàn ông bằng cây thương. Do quả thành tựu của nghiệp ấy, Ta đã bị nung nấu ở địa ngục một cách dữ dội.

3362. Do phần dư sót của nghiệp ấy, giờ đây toàn bộ lớp da ở bàn chân của Ta đã gây khó chịu, bởi vì nghiệp không bị tiêu hoại.

3363. Ta đã là đứa trẻ đánh cá ở trong ngôi làng của các ngư phủ. Sau khi nhìn thấy các con cá bị giết chết, Ta đã sanh tâm vui mừng.

3364. Do quả thành tựu của nghiệp ấy, đã có sự đau nhức ở đầu của Ta. Và khi Viḍudabha nổi loạn, tất cả dòng tộc Sakya (Thích Ca) đã bị giết chết.

3365. Vào thời Giáo Pháp của (đức Phật) Phussa, Ta đã quờ mắng các vị Thánh Văn rằng: ‘Các người hãy nhai, hãy ăn lúa mạch, và chớ có ăn cơm gạo sālī.’

3366. Do quả thành tựu của nghiệp ấy, Ta đã (phải) ăn lúa mạch ba tháng. Khi ấy, được vị Bà-la-môn thỉnh mời, Ta đã cư ngụ ở Verañjā.

3367. Khi cuộc đấu vật đang được diễn tiến, Ta đã đánh gục người con trai dòng Malla. Do quả thành tựu của nghiệp ấy, đã có sự đau nhức ở lưng của Ta.

3368. Tikicchako ahaṃ āsiṃ seṭṭhiputtaṃ virecayim,
tena kammavipākena hoti pakkhandikā¹ mama.

3369. Avacāhaṃ jotipālo sugataṃ kassapaṃ tadā,
kuto nu bodhi muṇḍassa bodhi paramadullabhā.

3370. Tena kammavipākena acarim dukkaraṃ bahum,
chabbassānuruvelāyaṃ tato bodhimapāpuṇim.

3371. Nāhaṃ etena maggena pāpuṇim bodhimuttamaṃ,
kummaggena gavesissaṃ pubbakammaena vārito.²

3372. Puññapāparikkhīṇo sabbasantāpavajjito,
asoko anupāyāso nibbāyissamanāsavo.

3373. Evaṃ jino viyākāsi bhikkhusaṅghassa aggato,³
sabbābhiññābalappatto anotatte mahāsare.

Itthaṃ sudam bhagavā attano pubbacaritaṃ
pubbakammapiṭikaṃ⁴ nāma dhammapariyāyaṃ⁵ abhāsi.

Pubbakammapiṭikaṃ nāma buddhāpadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

Uddānaṃ:

Avaṇṭaṃ labujañceva udumbarapilakkhu ca,
phāru valli ca kādalī panaso koṭivīsako.
Pubbakammapiṭoti ca apadānaṃ mahesino,
gāthāyo ekanavuti gaṇitāyo vibhāvīhi.

Avaṇṭaphalavaggo ekūnacattālīsatisimo.

(Cuddasamaṃ bhāṇavāraṃ).

--ooOoo--

XL. PIṬINDIVACCHAVAGGO

391. Piṇdivacchattherāpadānaṃ

3374. Nagare haṃsavatiyā āsiṃ dovāriko ahaṃ,
akkhobhaṃ⁶ amitaṃ bhogaṃ ghare sannicitaṃ mama.

3375. Raho gato nisīditvā sampahaṃsitvā⁷ mānasaṃ,
nisajja pāsādavare evaṃ cintesaṃ tadā.

3376. Bahū me 'dhigatā bhogā⁸ phītaṃ antepuraṃ mama,
rājāpi sannimantesi⁹ ānando paṭhavissaro.¹⁰

¹ pakkhandikaṃ - Syā.

² codito - Syā; kārito - PTS.

³ atthato - Syā.

⁴ kammapiṭikaṃ - Ma.

⁵ buddhāpadānadhammapariyāyaṃ - Ma.

⁶ akkhobhaṃ - Syā.

⁷ pahaṃsitvāna - Ma, Syā.

⁸ bahū meva gatā bhogā - Syā.

⁹ rājāpi maṃ nimantesi - Syā.

¹⁰ puthuvissaro - PTS.

3368. Ta đã là người thầy thuốc. Ta đã cho người con trai nhà triệu phú thuốc xỏ. Do quả thành tựu của nghiệp ấy, Ta có bệnh tiêu chảy.

3369. Lúc bấy giờ, Ta đã là Jotipāla. Ta đã nói với đấng Thiện Thệ Kassapa rằng: ‘Giác Ngộ là sự đạt được vô cùng khó khăn, do đâu sự Giác Ngộ lại có cho kẻ cạo đầu?’

3370. Do quả thành tựu của nghiệp ấy, Ta đã thực hành nhiều việc làm khó khăn trong sáu năm ở Uruvelā, sau đó Ta đã đạt được quả vị Giác Ngộ.

3371. Ta đã không đạt được quả vị Giác Ngộ tối thượng bằng con đường (Trung Đạo) này. Bị ngăn cản bởi nghiệp quá khứ, Ta đã tìm cầu đạo lộ sai trái (khổ hạnh).

3372. Ta có sự chãm dứt về phước và tội, Ta đã tránh xa mọi điều bực bội, Ta không sầu muộn, không đau buồn, Ta sẽ Niết Bàn, không còn lậu hoặc.”

3373. Đấng Chiến Thắng, vị đã đạt được toàn bộ năng lực của các thắng trí, ở trước Hội Chúng tỳ khưu, tại hồ nước lớn Anotatta, đã giảng giải như thế.

Đức Thế Tôn đã nói về bài giảng Giáo Pháp tên *Pubbakammapiṇṇika*¹ đề cập đến hành động trong quá khứ của bản thân như thế ấy.

**Ký sự về Phật Toàn Giác tên Pubbakammapiṇṇika
là phần thứ mười.**

--ooOoo--

Phân Tóm Lược:

Trái cây *avaṇṭa*, luôn cả trái bánh mì, trái sung, và trái *pilakkha*, trái cây *phārusa*, trái cây *valli*, và vị có trái chuối, trái mít, vị *Koṭivisa*, và ký sự tên “*Pubbakammapiṇṇi*” của bậc Đại Ấn Sĩ; (tổng cộng) có chín mươi một câu kệ đã được tính đếm bởi các bậc trí.

Phẩm Avaṇṭaphala là phẩm thứ ba mươi chín.

(Tụng phẩm thứ mười bốn).

--ooOoo--

XL. PHẨM PIṆDIVACCHA:

391. Ký Sự về Trưởng Lão Piṇdivaccha:

3374. Tôi đã là người gác cổng ở thành phố Hamsavatī. Cửa cái đã được tích lũy trong nhà của tôi là không bị suy suyển, không thể đo lường.

3375. Sau khi đi đến nơi vắng vẻ rồi ngồi xuống, tôi đã được vui vẻ tâm trí. Sau khi ngồi xuống ở nơi cao quý của tòa lầu đài, khi ấy tôi đã suy nghĩ như vậy:

3376. “Ta đã đạt được nhiều của cải, nội phòng của ta là trù phú. Ngay cả đức vua Ananda, vị chúa tể trái đất, cũng đã thỉnh mời (ta).

¹ *Pubbakammapiṇṇika* tạm dịch là sự việc có liên quan (*pilṇṇika*) nghiệp (*kamma*) quá khứ (*pubba*).

3377. Ayañca buddho uppanno adhiccuppattiko muni,
saṃvijjanti ca me bhogā dānaṃ dassāmi satthuno.
3378. Padumena¹ rājaputtana dinnam dānavaram jine,
hatthināge ca pallaṅke apassenañc' anappakaṃ.
3379. Ahampi dānaṃ dassāmi saṅghe gaṇavaruttame,²
adinnapubbamaññesaṃ³ bhavissaṃ ādikammiko.
3380. Cintetvāhaṃ bahuvidhaṃ yāge yassa sukhaṃ phalaṃ,
parikkhāradānamaddakkhiṃ mama saṅkappapūraṇaṃ.
3381. Parikkhārāni dassāmi saṅghe gaṇavaruttame,²
adinnapubbamaññesaṃ bhavissaṃ ādikammiko.
3382. Naḷakāre upāgama chattaṃ kāresim tāvade,
chattasatasahassāni ekato sannipātayim.
3383. Dussasatasahassāni ekato sannipātayim,
pattasatasahassāni ekato sannipātayim.
3384. Vāsiyo sathake cāpi sūciyo nakhachedake,⁴
heṭṭhāchatte laggāpesim⁵ kāretvā tadanucchave.
3385. Vidhūpane tālavaṇṭe⁶ morahatthe ca cāmāre,
parissāvane teladhare⁷ kārayim tadanucchave.
3386. Sūcihare aṃsabandhe⁸ athopi kāyabandhane,
ādhārake ca sukate kārayim tadanucchave.
3387. Paribhogabhājane ca athopi lohathālake,
bhesajje⁹ pūrayitvāna heṭṭhāchatte ṭhapesahaṃ.
3388. Vacam usīraṃ laṭṭhimadhuṃ pipphalī maricāni ca,
harītakim siṅgiveram¹⁰ sabbaṃ pūresim¹¹ bhājane.
3389. Upāhano¹² pādukāyo atho udakapuñchane,
kattaraṇḍe sukate kārayim tadanucchave.
3390. Osadhañjananāli ca¹³ salākā dhammakuttarā,
kuñcikā pañcavaṇṇehi sibbite kuñcikāghare.
3391. Āyoge dhūmanette ca athopi dipadhārake,
tumbake ca karaṇḍe ca kārayim tadanucchave.

¹ padume - PTS.

² gaṇavaruttame - PTS.

³ adinnapubbaṃ dānavaram - Syā, PTS.

⁴ nakhachedane - Ma, Syā, PTS.

⁵ ṭhapāpesim - Ma, Syā.

⁶ tālavaṇṭe - Syā.

⁷ teladhāre - Ma, Syā, PTS.

⁸ aṃsabaddhe - Ma, PTS.

⁹ bhesajjam - PTS.

¹⁰ siṅgiveram - Ma.

¹¹ pūresi - Ma, Syā, PTS.

¹² upāhanā - Ma, Syā, PTS.

¹³ osadham añjanāpi ca - Syā;
osadham janānālim ca - PTS.

3377. Và đức Phật này đã hiện khởi. Bạc Hiên Trí là hiện tượng hiếm hoi. Và của cải của ta được biết đến, ta sẽ dâng cúng vật thí đến bậc Đạo Sư.

3378. Vật thí cao quý đã được vương tử Paduma dâng cúng đến đấng Chiến Thắng là các con long tượng cùng với các ghế bành, và sự ủng hộ không phải là ít ỏi.

3379. Ta cũng sẽ dâng cúng vật thí chưa được những người khác dâng cúng trước đây đến Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng. Ta sẽ là người làm đầu tiên.”

3380. Sau khi suy nghĩ về quả báu hạnh phúc ở sự cống hiến của việc ấy theo nhiều cách, tôi đã nhìn thấy sự dâng cúng vật dụng là đáp ứng được ý định của tôi.

3381. “Ta sẽ dâng cúng các loại vật dụng chưa được những người khác dâng cúng trước đây đến Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng. Ta sẽ là người làm đầu tiên.”

3382. Ngay lập tức tôi đã đi đến các người làm nghề tre và đã bảo làm lọng che. Tôi đã tập trung một trăm ngàn chiếc lọng che thành một đồng.

3383. Tôi đã tập trung một trăm ngàn tấm vải thành một đồng. Tôi đã tập trung một trăm ngàn bình bát thành một đồng.

3384. Tôi đã bảo làm đúng theo quy cách các chiếc búa nhỏ, các con dao nhỏ, và luôn cả các kim khâu, các đồ cắt móng, rồi đã cho treo chúng ở bên dưới chiếc lọng che.

3385. Tôi đã bảo làm đúng theo quy cách các cây quạt gió, các cây quạt lá cọ, các quạt lông chim công, các quạt đuôi bò rừng, các đồ lọc nước, và các vật đựng dầu.

3386. Tôi đã bảo làm đúng theo quy cách các hộp đựng kim, các dây đeo ở vai, luôn cả các dây buộc thân, và các chân kê (bình bát) đã được làm khéo léo.

3387. Tôi đã chứa đầy các chậu đựng vật dụng và luôn cả các tô nhỏ bằng đồng với thuốc men, rồi đã đặt chúng ở bên dưới chiếc lọng che.

3388. Tôi đã chứa đầy các chậu với mọi thứ như là rễ cây, cỏ *usīra*, mật mía, trái tiêu dài, các hạt tiêu, trái *harītakī*, củ gừng.

3389. Tôi đã bảo làm đúng theo quy cách các đôi dép, các đôi giày, các vật lau khô nước, các cây gậy chống được làm khéo léo.

3390. (Tôi đã bảo làm) các ống thuốc bôi, các que bôi thuốc, các bình lọc nước, các chìa khóa, các túi đựng chìa khóa được thêu với năm loại màu sắc.

3391. Tôi đã bảo làm đúng theo quy cách các vải băng bó, các ống dẫn khói, và luôn cả các chân đèn, các vật đo lường, và các hòm nhỏ.

3392. Saṇḍāse pippahale ceva athopi malahārake,¹
bhesajjathavike ceva kārayiṃ tadanucchave.
3393. Āsandiyo piṭhake ca pallaṅke caturomaye,
tadanucchave kārayitvā heṭṭhāchatte ṭhapesahaṃ.
3394. Uṇṇābhisī tūlabhisī athopi piṭhikābhisī,²
bimbohane³ ca sukate kārayiṃ tadanucchave.
3395. Kuruvinde madhusitthe telaṃ hatthappatāpakaṃ,
sipāṭi phalake sūci⁴ mañcamattharaṇena ca.
3396. Senāsane pādapuñche sayanāsanadaṇḍake,
dantapoṇe ca āṭali⁵ sīsālepanagandhake.
3397. Araṇi palālapīṭhe⁶ ca pattapidhānathālake,⁷
udakassa kaṭacchū ca cuṇṇakaṃ rajanammaṇaṃ.⁸
3398. Sammajjanaṃ⁹ udapattaṃ¹⁰ tathā vassikasāṭikaṃ,
nisīdanaṃ kaṇḍuchādī atha antaravāsakaṃ.
3399. Uttarāsaṅgasaṅghāṭi natthukaṃ mukhasodhanaṃ,
bilaṅgalaṇaṃ pahūtaṃ¹¹ ca madhuñca dadhipānakaṃ.
3400. Dhūpaṃ¹² sitthaṃ pilotiṅca mukhapuñchanasuttakaṃ,
dātappaṃ nāma yaṃ atthi yaṃ ca kappati satthuno.
3401. Sabbametam samānetvā ānandaṃ upasaṅkamaṃ,
upasaṅkamma rājānaṃ janetāraṃ mahesino,¹³
sirasā abhivādetvā idaṃ vacanamabraviṃ:
3402. Ekato jātasamvaddhā ubhinnaṃ ekato manaṃ,¹⁴
sādhāraṇā sukhadukkhe ubho ca anuvattakā.
3403. Atthi cetasikaṃ dukkhaṃ tavādheyyaṃ arindama,
yadi sakkosi taṃ dukkhaṃ vinodeyyāsi khattiya.
3404. Tava dukkhaṃ mamaṃ¹⁵ dukkhaṃ ubhinnaṃ ekato manaṃ,¹⁶
niṭṭhitanti vijānāhi mamādheyyaṃ¹⁷ sace tuvaṃ.
3405. Jānāhi me mahārāja dukkhaṃ me dubbinodayaṃ,
pahū samāno¹⁸ gajjassu ekaṃ¹⁹ te duccajaṃ varaṃ.²⁰

¹ malahārino - Syā.

² piṭhakābhisim - Syā.

³ bibbohane - Syā.

⁴ siveṭṭiphalakaṃ sucim - Syā.

⁵ kathaliṃ - Syā; pāṭali - PTS.

⁶ phalapīṭhe - Ma, Syā.

⁷ dhānadhārake - PTS. ¹⁶ mano - Ma.

⁸ rajanammaṇaṃ - Ma, Syā.

⁹ sammuñjanaṃ - Syā.

¹⁰ udavatthaṃ - Syā, PTS. ¹⁹ etaṃ - Syā, PTS.

¹¹ bhūtaṃ - PTS.

¹² pupphasitthaṃ - Syā, PTS.

¹³ mahāyasaṃ - Syā, PTS;

mahesinaṃ - Si Mu.

¹⁴ yaso - Syā; yasaṃ - PTS.

¹⁵ mama - Ma, Syā, PTS.

¹⁷ vijānāsi taṃ moceyya - Syā.

¹⁸ bahuṃ samāno - Syā;

bahussamāno - PTS.

²⁰ dhanam - Syā, PTS.

3392. Tôi đã bảo làm đúng theo quy cách các kẹp gấp, các dây kéo, rồi các vật hốt rác, và luôn cả các túi đựng thuốc men.

3393. Tôi đã bảo làm đúng theo quy cách các ghế dài, các ghế đầu, và các ghế bàn bằng bốn vật liệu ¹ và đã xếp đặt ở bên dưới chiếc lọng che.

3394. Tôi đã bảo làm đúng theo quy cách các tấm nệm lông cừu, các tấm nệm bông gòn, luôn cả các tấm nệm ở ghế đầu, và các chiếc gối đã được làm khéo léo.

3395. (Tôi đã bảo làm) các vật kỳ cọ, các loại sáp ong, đầu ăn, lò sưởi ấm tay, hộp đựng, các tấm ván, kim khâu, cùng với tấm trải giường.

3396. (Tôi đã bảo làm) các chõ nằm ngồi, các thảm chùi chân, các gậy chống ở giường ghế, các vật chà răng và tấm xia răng, các đầu thơm bôi ở đầu.

3397. (Tôi đã bảo làm) các vật tạo ra lửa, các ghế rơm, các nắp bình bát và các tô nhỏ, các vá múc nước, bột tắm, và chậu nhuộm.

3398. (Tôi đã bảo làm) cái chổi, bể nước, tương tợ như thế là vải choàng tắm mưa, tấm lót ngồi, vải đắp ghế, và y nội.

3399. (Tôi đã bảo làm) thượng y và y hai lớp, dụng cụ xông mũi, đồ làm sạch miệng, nhiều giấm chua và muối, mật ong và thức uống từ sữa chua.

3400. (Tôi đã bảo làm) nhang thơm, sáp ong, vải vụn, khăn lau mặt, chỉ sợi, bất cứ vật gì được gọi là vật có thể dâng cúng, và bất cứ vật gì thích hợp đối với bậc Đạo Sư.

3401. Sau khi tập hợp mọi thứ này lại, tôi đã đi đến gặp đức vua Ananda. Sau khi đã gặp bậc sanh thành của vị Đại Ấn Sĩ, tôi đã đề đầu đành lễ và đã nói lời nói này:

3402. *“(Chúng ta) đã được sanh ra và lớn lên cùng nhau, tâm ý của cả hai là tương đồng, có sự chia sẻ sướng khổ, và cả hai có cùng chí hướng.*

3403. *Tâu vị cảm hóa kẻ thù địch, (thần) có nỗi khổ trong tâm có liên quan đến đệ hạ. Tâu vị Sát-đế-ly, nếu đệ hạ có khả năng xin đệ hạ hãy dẹp tan nỗi khổ ấy.”*

3404. *“Nỗi khổ của người là nỗi khổ của trẫm, tâm ý của cả hai là tương đồng. Nếu là việc có liên quan đến trẫm thì người hãy nhận biết rằng: ‘Việc đã được hoàn tất.’”*

3405. *“Tâu đại vương, xin đệ hạ hiểu cho thần, nỗi khổ của thần là khó mà dẹp tan. Trong khi có thể, xin đệ hạ hãy tuyên bố rằng có một vật quý giá mà đệ hạ khó từ bỏ được.”*

¹ Bốn loại vật liệu là vàng, ngọc ma-ni, ngọc pha-lê, và hồng ngọc (Ap. tập 2, câu kệ 4760, 5368, 6397; Ap. tập 3, câu kệ 174).

3406. Yāvatā vijitaṃ¹ atthi yāvatā mama jīvitaṃ,
ete hi ya di te attho dassāmi avikampito.
3407. Gajjitaṃ kho tayā deva micchā taṃ bahugajjitaṃ,
jānissāmi tuvaṃ ajja sabbadhamme patitṭhitaṃ.
3408. Atibālhaṃ nipīlesi dadamānassa me sato,
kinte me pīlitenattho² patthitaṃ te kathehi me.
3409. Icchāma haṃ mahārāja buddhaseṭṭhamanuttaraṃ,
bhojayissāmi sambuddhaṃ vajjaṃ me māhu jīvitaṃ.³
3410. Aññaṃ te haṃ varaṃ dammi mā yācitto tathāgataṃ,⁴
adeyyo kassaci buddho mañijotiraso yathā.
3411. Nanu te gajjitaṃ deva yāva jīvitamattano,⁵
jīvitaṃ dadamānena yuttaṃ dātuṃ tathāgataṃ.
3412. Ṭhapanīyo mahāvīro adeyyo kassaci jino,
na me paṭissuto buddho varassu amitaṃ dhaṇaṃ.
3413. Vinicchayaṃ pāpuṇāma pucchissāma vinicchaye,
yathāsantaṃ⁶ kathessanti paṭipucchāma taṃ tathā.
3414. Rañño hatthe gahetvāna agamāsīṃ vinicchayaṃ,
parato⁷ akkhadassānaṃ idaṃ vacanamabraviṃ.
3415. Suṇantu me akkhadassā jīvitampi pavārayī,⁸
na kiñci ṭhapa yitvāna rājā varamadāsi me.⁹
3416. Tassa me varadinnassa buddhaseṭṭhaṃ variṃ ahaṃ,
sudinno hoti me buddho athavā¹⁰ saṃsayāṃ mama.
3417. Sossāma tava vacanaṃ bhūmipālassa rājino,
ubhinnaṃ vacanaṃ sutvā chindissāmettha saṃsayāṃ.
3418. Sabbhaṃ deva tayā dinnaṃ imassa sabbagāhikaṃ,¹¹
na kiñci ṭhapa yitvāna jīvitampi pavārayī.

¹ vijite - Syā.

² sallapitenattho - Syā;
palapite n' attho - PTS.

³ p' āhu jīvitaṃ - PTS.

⁴ ayācito tathāgato - Syā;
ayācitto tathāgataṃ - PTS.

⁵ jīvitamatthikaṃ - Syā, PTS.

⁶ yathāsaṅghaṃ - Ma;

yathāsaṅghaṃ - Syā, PTS.

⁷ purato - Ma, Syā, PTS.

⁸ rājā varamadāsi me - Ma, Syā, PTS.

⁹ jīvitampi pavārayi - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ chindatha - Ma, Syā.

¹¹ sabbagāhitaṃ - Syā.

3406. “Cho dù là vương quốc, cho đến sanh mạng của trăm, nếu có sự lợi ích cho người với những vật này, thì trăm sẽ ban cho, không ngần ngại.”

3407. “Tâu bệ hạ, quả nhiên bệ hạ đã tuyên bố. (Tuy nhiên) điều ấy đã được nhiều người tuyên bố một cách xằng bậy. Hôm nay thần sẽ biết rằng bệ hạ có được cương quyết trong mọi vấn đề (hay không?).”

3408. “Người đã ép buộc trăm quá đáng trong khi trăm đang ban phát cho người. Người được lợi ích gì với việc đã ép buộc trăm? Người hãy nói cho trăm điều đã được người mong mỏi.”

3409. “Tâu đại vương, thần ao ước đức Phật tối thượng, đáng Vô Thượng. Thần sẽ chăm lo bữa ăn đến bậc Toàn Giác, xin chớ để cho cuộc sống của thần trở thành tội lỗi.”

3410. “Trăm sẽ ban cho người điều ân huệ khác, chớ cầu xin (trăm về) đức Như Lai. Đức Phật tự như viên ngọc ma-ni như ý, không thể ban tặng cho bất cứ ai.”

3411. “Tâu bệ hạ, phải chăng điều đã được ngài tuyên bố là (sẽ ban tặng) ngay cả sanh mạng của chính mình? Đúng ra nên ban tặng đức Như Lai hơn là bố thí sanh mạng.”

3412. “Bậc Đại Hùng nên được đặt riêng, đáng Chiến Thắng không thể ban tặng cho bất cứ ai, đức Phật sẽ không được trăm đồng ý. Người hãy chọn lấy tài sản vô hạn lượng đi.”

3413. “Chúng ta hãy tìm đến sự phân xử, chúng ta sẽ hỏi các vị quan tòa. Chúng ta hãy tranh cãi về vấn đề ấy theo cách thức mà họ sẽ giải bày.”

3414. Tôi đã nắm lấy tay của đức vua rồi đã đi đến tòa án. Trước các vị quan phán xử, tôi đã nói lời nói này:

3415. “Xin các quan phán xử hãy lắng nghe tôi. Đức vua đã ban cho tôi điều ân huệ, không loại trừ bất cứ vật gì, ngài cũng đã ban luôn cả sanh mạng nữa.

3416. Khi ngài đã ban điều ân huệ cho tôi, tôi đã cầu xin đức Phật tối thượng. (Như vậy) đức Phật là đã được ban cho tôi một cách tốt đẹp, hay là tôi còn có điều nghi ngờ?”

3417. “Chúng tôi sẽ lắng nghe lời nói của người và của đức vua là vị hộ trì xứ sở. Sau khi lắng nghe lời nói của cả hai, chúng tôi sẽ chặt đứt điều nghi hoặc ở tại nơi đây.”

3418. “Tâu bệ hạ, có phải ngài đã ban cho tất cả mọi thứ thuộc quyền sở hữu đến người này, và cũng đã ban luôn cả sanh mạng nữa, không loại trừ bất cứ vật gì?”

3419. Kicchappattova hutvāna yācī varamanuttaram,¹
imaṃ sudukkhitaṃ ñatvā adāsiṃ sabbagāhikaṃ.²
3420. Parājayo tavaṃ³ deva assa deyyo tathāgato,
ubhinnaṃ saṃsayo chinno yathāsantamhi⁴ tiṭṭhatha.
3421. Rājā tattheva ṭhatvāna akkhadassetadabravi,
sammā mayhampi deyyātha puna buddhaṃ labhāmaḥaṃ.
3422. Pūretvā tava saṅkappaṃ bhojayitvā tathāgataṃ,
puna deyyāsi sambuddhaṃ ānandassa yasassino.
3423. Akkhadasse 'bhivādetvā ānandañcāpi⁵ khattiyaṃ,
tuṭṭho pamudito hutvā sambuddhamupasaṅkamaṃ.
3424. Upasaṅkamma sambuddhaṃ oghatiṇṇamanāsavaṃ,
sirasā abhivādetvā idaṃ vacanamabravim.
3425. Vasīsatasaḥassehi adhivāsehi cakkhuma,⁶
hāsayanto mamaṃ cittaṃ⁷ nivesanamupehi me.
3426. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiggaho,
mama saṅkappamaññāya adhivāsesi cakkhumā.
3427. Adhivāsanamaññāya abhivādiya satthuno,
haṭṭho udaggacittohaṃ nivesanamupāgamaṃ.
3428. Mittāmacce samānetvā idaṃ vacanamabravim,
sudullabho mayā laddho maṇi jotiraso yathā.
3429. Kena taṃ pūjayissāma⁸ appameyyo anūpamo,
atulo asamo dhīro⁹ jino appaṭipuggalo.
3430. Tathā 'samāsamo ceva adutiyo narāsabho,
dukkaraṃ adhikāraṃ hi buddhānucchavikaṃ mayā.¹⁰
3431. Nānāpupphe samānetvā karoma pupphamaṇḍapaṃ,
buddhānucchavikaṃ etaṃ sabbapūjā bhavissati.

¹ yāvajīvamanuttaram - Syā.

² sabbagāhitaṃ - Syā.

³ tuvaṃ - Ma, Syā.

⁴ yathāsaṅṭhamhi - Ma, Syā, PTS.

⁵ ānandampi - Syā.

⁶ cakkhumā - Syā, PTS.

⁷ mama cittaṃ - Ma, Syā.

⁸ pūjayissāmi - Syā.

⁹ vīro - PTS.

¹⁰ tayā - PTS.

3419. “Chính vì bị lâm vào tình cảnh khó khăn, (người này) đã cầu xin điều ân huệ vô thượng. Sau khi biết được người này vô cùng đau khổ, trăm đã ban cho mọi thứ thuộc quyền sở hữu.”

3420. “Tâu bệ hạ, phần thua là thuộc về ngài, đức Như Lai nên được ban cho người này. Sự nghi hoặc của hai vị đã được chặt đứt, xin hai vị hãy duy trì đúng theo sự việc.”

3421. Đúng ngay tại nơi ấy, đức vua đã nói điều này với vị quan phán xử: “Này các hiền thần, nếu các người cũng có thể ban cho trăm (điều ân huệ) thì trăm (sẽ) nhận lại đức Phật.”

3422. “Sau khi đã làm tròn đủ ý định của người, sau khi đã chăm lo bữa ăn cho đức Như Lai, người nên giao lại bậc Toàn Giác cho vị có danh vọng lớn lao Ānanda.”

3423. Sau khi đánh lễ các vị quan phán xử và cả vị Sát-đế-ly Ānanda nữa, tôi đã trở nên hớn hờ vui mừng và đã đi đến gặp đấng Toàn Giác.

3424. Sau khi đã đi đến gặp đấng Toàn Giác, bậc đã vượt qua dòng nước lũ, không còn lậu hoặc, tôi đã đê đầu đánh lễ và đã nói lời nói này:

3425. “Bạch đấng Hữu Nhãn, xin Ngài hãy nhận lời cùng với một trăm ngàn vị có năng lực. Ngài đang đem lại nỗi vui mừng cho tâm của con, xin Ngài hãy ngự đến căn nhà của con.”

3426. Biết được ý định của tôi, đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, bậc Hữu Nhãn, đã nhận lời.

3427. Sau khi biết được sự nhận lời (của đức Phật), tôi đã đánh lễ bậc Đạo Sư. Trở nên mừng rỡ, có tâm phấn chấn, tôi đã đi về nhà.

3428. Sau khi triệu tập lại bạn bè và các viên quan lại, tôi đã nói lời nói này: “Tôi đã đạt được sự thành tựu vô cùng khó khăn, giống như (đã đạt được) viên ngọc ma-ni như ý.

3429. Ngài là đấng Vô Lượng, Vô Song, là bậc Trí Tuệ không người tương đương, không kẻ sánh bằng, là đấng Chiến Thắng không người đối thủ, chúng ta sẽ cúng dường Ngài bằng vật gì?

3430. Tương tự như vậy, đấng Nhân Ngưu chính là vị tương đương với bậc không thể sánh bằng, không có người thứ hai, vì thế hành động hướng thượng xứng đáng với đức Phật là việc làm khó khăn đối với tôi.

3431. Chúng ta hãy thu thập những bông hoa khác loại và hãy thực hiện mái che bằng bông hoa; mọi sự cúng dường này sẽ là xứng đáng với đức Phật.”

3432. Uppalaṃ padumaṃ cāpi¹ vassikaṃ adhimuttakaṃ,²
campakaṃ nāgapupphañca maṇḍapaṃ kārayiṃ ahaṃ.
3433. Satāsanasaḥassāni chattaḥchāyāya paññapiṃ,
pacchimaṃ āsanaṃ mayhaṃ adhikaṃ satamaḥghati.
3434. Satāsanasaḥassāni chattaḥchāyāya paññapiṃ,
paṭiyādetvā annapānaṃ kālamārocayīṃ ahaṃ.
3435. Ārocitamhi kālamhi padumuttaro mahāmuni,
vasī sataḥsaḥsehi nivesanamupesī me.
3436. Dhārentamuparicchatte³ suphullapupphamaṇḍape,
vasī sataḥsaḥsehi nisīdi purisuttamo.
3437. Chattaḥsataḥassāni sataḥsaḥsamāsaṇaṃ,
kappiyaṃ anavajjañca paṭiḥgaṇhāhi cakkhuma.⁴
3438. Padumuttaro lokavidū āhutīnaṃ paṭiḥgaho,
mamaṃ tāretukāmo so sampaṭicchi mahāmuni.
3439. Bhikkhuno ekamekassa paccekaṃ pattadāsaḥaṃ,
jahimsu pubbakaṃ⁵ pattaṃ lohappattamadhārayuṃ.
3440. Sattarattindivaṃ buddho nisīdi pupphamaṇḍape,
bodhayanto bahū satte dhammacakkaṃ pavattayī.
3441. Dhammacakkaṃ pavattente⁶ heṭṭhato pupphamaṇḍape,
cullāsītisaḥassānaṃ dhammābhisamayo ahu.
3442. Sattame divase patte padumuttaro mahāmuni,
chattaḥchāyāya māsīno⁷ imā gāthā abhāsatha:
3443. “Anūnakaṃ dānavaraṃ yo me pādāsi māṇavo,
tamahaṃ kittayissāmi suṇoṭha mama bhāsato.
3444. Hatthī assā rathā pattī senā ca caturaṅginī,
parivāressant’ imaṃ⁸ niccaṃ sabbadānassidaṃ phalaṃ.
3445. Hatthiyānaṃ assayānaṃ sivikā sandamānikā,⁹
upaṭṭhissant’ imaṃ⁸ niccaṃ sabbadānassidaṃ phalaṃ.
3446. Saṭṭhirathasaḥassāni sabbālaṅkārahūsitā,
parivāressant’ imaṃ⁸ niccaṃ sabbadānassidaṃ phalaṃ.
3447. Saṭṭhituriyasahaḥassāni¹⁰ bheriyo samalaṅkatā,
vajjayissant’ imaṃ⁸ niccaṃ sabbadānassidaṃ phalaṃ.

¹ vāpi - Ma, Syā.² atimuttakaṃ - PTS.³ uparicchattaṃ - Ma, PTS.⁴ cakkhumā - Syā, PTS.⁵ sumbhakaṃ - Ma; sambhataṃ - Syā; pupphakaṃ - PTS.⁶ pavattento - Ma, Syā, PTS.⁷ nisīno - Syā.⁸ taṃ - Syā.⁹ sivikaṃ sandamānikaṃ - Syā, PTS.¹⁰ saṭṭhituriyasahaḥassāni - Ma.

3432. Tôi đã cho thực hiện mái che bằng hoa sen xanh, luôn cả hoa sen hồng, hoa *vassika*, hoa *adhimuttaka*, hoa *campaka*, và hoa *nāga*.
3433. Tôi đã sắp đặt một trăm ngàn chỗ ngồi ở bóng râm của các chiếc lọng che. Chỗ ngồi cuối cùng dành cho tôi trị giá hơn một trăm (đồng tiền).
3434. Tôi đã sắp đặt một trăm ngàn chỗ ngồi ở bóng râm của các chiếc lọng che. Sau khi cho chuẩn bị cơm nước, tôi đã thông báo về thời điểm.
3435. Khi thời điểm đã được thông báo, bậc Đại Hiền Trí Padumuttara cùng với một trăm ngàn vị có năng lực đã đi đến căn nhà của tôi.
3436. Cùng với một trăm ngàn vị có năng lực, đấng Tối Thượng Nhân đã ngồi xuống (chỗ ngồi) có chiếc lọng che đang được duy trì ở phía bên trên, ở mái che làm bằng bông hoa khéo được nở rộ.
3437. *“Bạch đấng Hữu Nhân, xin Ngài hãy thọ nhận một trăm ngàn chiếc lọng che, một trăm ngàn chỗ ngồi đúng phép tắc và không phạm sai trái.”*
3438. Có ý định giúp cho tôi vượt qua, đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, bậc Đại Hiền Trí ấy đã tiếp nhận.
3439. Tôi đã dâng cúng mỗi vị tỳ khưu một cái bình bát riêng biệt. Các vị đã xả bỏ bình bát trước đây và đã sử dụng bình bát bằng kim loại.
3440. Đức Phật đã ngồi ở mái che bông hoa bảy ngày đêm. Trong khi giúp cho nhiều chúng sanh được giác ngộ, Ngài đã chuyển vận bánh xe Giáo Pháp.
3441. Trong khi Ngài đang chuyển vận bánh xe Giáo Pháp ở bên dưới mái che bông hoa, đã có sự lãnh hội Giáo Pháp của tám mươi bốn ngàn (chúng sanh).
3442. Khi ngày thứ bảy đã đến, bậc Đại Hiền Trí Padumuttara ngồi ở bóng râm của chiếc lọng che đã nói lên những lời kệ này:
3443. *“Người thanh niên nào đã dâng cúng vật thí cao quý không thiếu sót món gì đến Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*
3444. *Các con voi, các con ngựa, các cỗ xe, các binh lính và quân đội gồm bốn binh chủng sẽ thường xuyên hộ tống người này; điều này là quả báu của việc dâng cúng mọi thứ.*
3445. *Phương tiện di chuyển bằng voi, phương tiện di chuyển bằng ngựa, các kiệu khiêng, và các cỗ xe kéo sẽ thường xuyên phục vụ người này; điều này là quả báu của việc dâng cúng mọi thứ.*
3446. *Sáu mươi ngàn cỗ xe ngựa được trang hoàng với tất cả các loại trang sức sẽ thường xuyên hộ tống người này; điều này là quả báu của việc dâng cúng mọi thứ.*
3447. *Sáu mươi ngàn nhạc cụ và những chiếc trống lớn được tô điểm sẽ thường xuyên trình tấu đến người này; điều này là quả báu của việc dâng cúng mọi thứ.*

3448. Chaḷāsītisahassāni nāriyo samalaṅkatā,
vicittavathābharaṇā āmuttamaṅikuṇḍalā.¹
3449. Aḷārapamhā² hasulā susaṅṅā tanumajjhimā,
parivāressant’ imaṃ³ niccaṃ sabbadānassidaṃ phalaṃ.
3450. Tiṃsakappasahassāni devaloke ramissati,
sahassakkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissati.
3451. Sahassakkhattuṃ rājā ca cakkavattī bhavissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṃkhiyaṃ.
3452. Devaloke vasantassa puṅṅakammasamaṅgino,
devalokapariyantam⁴ ratanachattam⁵ dhariyati.⁵
3453. Icchissati yadā chāyaṃ⁶ chadanaṃ dussapupphajaṃ,
imassa cittamaṅṅāya nibaddham⁷ chādayissati.
3454. Devalokā cavitvāna sukkamūlena codito,
puṅṅakammena saṃyutto brahmabandhu bhavissati.
3455. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena⁸ satthā loke bhavissati.
3456. Sabbametaṃ abhiṅṅāya gotamo sakyapuṅgavo,
bhikkhusaṅghe nisīditvā etadagge ṭhapessati.
3457. Piṇdivaccha⁹ nāmena hessati satthusāvako,
devānaṃ asurānaṃca gandhabbānaṃ ca sakkato.
3458. Bhikkhūnaṃ bhikkhunīnaṃ ca gihīnaṃ ca tatheva so,
piyo hutvāna sabbesaṃ viharissatanāsavo.”
3459. Satasahassee kataṃ kammaṃ phalaṃ dassesi me idha,
sumutto saravegova kilese jhāpayī mama.¹⁰
3460. Aho me sukataṃ kammaṃ puṅṅakkhette anuttare,
yattha kāraṃ karitvāna pattomhi acalaṃ padaṃ.
3461. Anūnakaṃ dānavaraṃ adāsi yo hi māṇavo,
ādi pubbaṅgamo āsi¹¹ tassa dānassidaṃ phalaṃ.
3462. Chatte sugate datvāna¹² saṅghe gaṇavaruttame,¹³
atṭhānisamse anubhomi kammānucchavike mama.
3463. Sītaṃ uṇhaṃ na jānāmi rajojallaṃ na limpati,¹⁴
anupaddavo anīti ca¹⁵ homi apacito sadā.

¹ āmukkamaṅikuṇḍalā - Ma.

² aḷāramukhā - Syā.

³ taṃ - Syā.

⁴ devalokānupariyante - Syā, PTS.

⁵ dharissati - Ma, Syā, PTS.

⁶ yadā vāyaṃ - Syā; yadā cāyaṃ - PTS.

⁷ nivaddham - Syā.

⁸ gottena - Ma, PTS. ¹⁴ lippati - PTS.

⁹ pilindavaccha - Ma;

pilindavaccho - Syā, PTS.

¹⁰ jhāpayiṃ ahaṃ - Syā;

jhāpayissati - PTS, Sī Mu.

¹¹ āsiṃ - PTS.

¹² chatte ca sugate datvā - Ma.

¹³ gaṇavaruttame - PTS.

¹⁵ anīti ca - Ma, Syā.

3448. Tám mươi sáu ngàn phụ nữ được trang điểm, được trang hoàng bằng các loại vải vóc nhiều màu sắc, có các bông tai bằng ngọc trai và ngọc ma-ni.
3449. Có lông mi cong, có nụ cười, có điệu bộ duyên dáng, có eo thon, các nàng sẽ thường xuyên vây quanh người này; điều này là quả báu của việc dâng cúng mọi thứ.
3450. (Người này) sẽ sống vui ở thế giới chư Thiên trong 30.000 kiếp, và sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc 1.000 lần.
3451. Và (người này) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.
3452. Trong khi đang sống ở thế giới chư Thiên, người có được nghiệp phước thiện sở hữu chiếc lọng che bằng châu báu bao trùm toàn bộ thế giới chư Thiên.
3453. Khi (người này) ước ao bóng râm, thì có chiếc lọng che được tạo ra từ vải và bông hoa sẽ che bóng râm một cách thường xuyên, thuận theo tâm ý của người này.
3454. Sau khi mệnh chung từ thế giới chư Thiên, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, được gắn liền với nghiệp phước thiện, (người này) sẽ trở thành thân quyến của Phạm Thiên (dòng dõi Bà-la-môn).
3455. Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.
3456. Biết rõ về toàn bộ việc này, đức Gotama bậc cao quý dòng Sakya, sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khuru, sẽ thiết lập (người này) vào vị thế tối thắng.
3457. (Người này) sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, có tên là Pīṇdivaccha, và sẽ được kính trọng trong số chư Thiên, các A-tu-la, và các Càn-thát-bà.
3458. Sau khi trở thành người được mến mộ đối với tất cả, đối với các vị tỳ khuru, đối với các vị tỳ khuru ni, và tương tự như thế ấy đối với các người tại gia, vị ấy sẽ sống, không còn lậu hoặc.”
3459. Việc làm đã được thực hiện (trước đây) một trăm ngàn kiếp, đã cho tôi nhìn thấy quả báu tại đây. Như là tốc độ của mũi tên khéo được bắn ra, tôi đã thiêu đốt các phiền não của tôi.
3460. Ôi, việc làm đã khéo được tôi thực hiện ở Phước Điền vô thượng. Sau khi thực hiện việc làm ở tại nơi ấy, tôi đã đạt được vị thế Bất Động.
3461. Chính người thanh niên đã dâng cúng vật thí cao quý không thiếu sót món gì, đã là người đầu tiên, đã là vị tiên phong; điều này là quả báu của việc dâng cúng ấy.
3462. Sau khi dâng cúng các chiếc lọng che đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng tám phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.
3463. Tôi không biết đến sự lạnh, sự nóng, bụi bặm và mồ hôi không vấy bẩn, không có sự nguy khốn, và không có tai họa, tôi luôn luôn được tôn trọng.

3464. Sukhumacchaviko homi visadaṃ hoti mānasaṃ,
chattasatasahassāni bhava saṃsarato mama.
3465. Sabbālankārayuttāni tassa kammaṃ vāhasā,
imaṃ¹ jātiṃ ṭhapetvāna matthake dhārayanti me.
3466. Kasmā² imāya jātiyā natthi me chattadhāraṇā,
mama sabbaṃ kataṃ kammaṃ vimuttichattapattiyā.
3467. Dussāni sugate datvā saṅghe gaṇavaruttame,³
aṭṭhānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3468. Suvaṇṇavaṇṇo virajo sappabhāso patāpavā,
siniddhaṃ hoti me gattaṃ bhava saṃsarato mama.
3469. Dussasatasahassāni setā pītā ca lohitā,
dhārenti matthake mayhaṃ dussadānassidaṃ phalaṃ.
3470. Koseyyakambaliyāni khomakappāsikāni ca,
sabbattha paṭilabhāmi tesaṃ nissandato ahaṃ.
3471. Patte sugate datvāna saṅghe gaṇavaruttame,²
dasānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3472. Suvaṇṇathāle maṇithāle rajate pi ca thālake,
lohitaṅkamaye thāle paribhuñjāmi sabbadā.
3473. Anupaddavo anīti ca homi apacito sadā,
lābhī annassa pānassa vatthassa sayanassa ca.
3474. Na vinassanti me bhogā ṭhitacitto bhavāmahaṃ,
dhammakāmo sadā homi appakleso anāsavo.
3475. Devaloke manusse vā anubandhā ime guṇā,
chāyā yathāpi rukkhassa⁴ sabbattha na jahanti maṃ.
3476. Cittabandhanasambaddhā sukatā vāsiyo bahū,
datvāna buddhaseṭṭhassa saṅghassa ca tathevahaṃ,
aṭṭhānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3477. Sūro hom' avisārī ca⁵ vesārajjesu pāramī,
dhiti viriyavā homi paggaḥitamano sadā.
3478. Kilesacchedanaṃ ñāṇaṃ sukhumaṃ atulaṃ sucīṃ,
sabbattha paṭilabhāmi tassa nissandato ahaṃ.⁶

¹ idaṃ - PTS.² tasmā - Syā, PTS.³ gaṇavaruttame - PTS.⁴ rūpassa - Syā.⁵ sūro homi visārī ca - Syā; sūro homi visālī ca - PTS.⁶ mama - Syā, PTS.

3464. Tôi có làn da mềm mại, có tâm ý trong sạch, một trăm ngàn chiếc lọng che là thuộc về tôi trong khi tôi luân hồi ở cõi hữu.

3465. Do tác động của nghiệp ấy, (các chiếc lọng ấy) được gắn mọi thứ trang sức và được duy trì ở đỉnh đầu của tôi, ngoại trừ đời sống này.

3466. Tại sao không có sự duy trì các chiếc lọng cho tôi trong đời sống này? Vì tất cả các nghiệp đã được tôi làm là nhằm đạt đến chiếc lọng giải thoát.

3467. Sau khi dâng cúng các tấm vải đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng tám phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3468. Trong khi tôi luân hồi ở cõi hữu, tôi có màu da vàng chói, không lấm bụi, có sự phát ánh sáng, có sự huy hoàng, cơ thể của tôi là bóng láng.

3469. Có một trăm ngàn tấm vải màu trắng, màu vàng, và màu đỏ được duy trì ở đỉnh đầu của tôi; điều này là quả báu của việc dâng cúng các tấm vải.

3470. Từ thành quả của những việc ấy, ở tất cả các nơi tôi đều có được y phục làm bằng tơ lụa, bằng sợi len, bằng chỉ lanh, và bằng bông vải.

3471. Sau khi dâng cúng các bình bát đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng mười phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3472. Tôi sử dụng các đĩa làm bằng hồng ngọc, các đĩa bằng vàng, các đĩa bằng ngọc ma-ni, và luôn cả các tô nhỏ bằng bạc vào mọi thời điểm.

3473. Tôi không có sự nguy khốn và không có tai họa, luôn luôn được tôn trọng. Tôi có sự thành tựu về cơm ăn, nước uống, vải vóc, và giường nằm.

3474. Các cửa cái của tôi không bị tiêu hoại, tôi có tâm vững chãi. Tôi luôn luôn có sự mong muốn về Giáo Pháp, ít phiền não, không còn lậu hoặc.

3475. Ở tất cả các nơi, ở thế giới chư Thiên hay ở loài người, những đức tính này là gắn bó không lìa bỏ tôi, cũng giống như bóng râm của cây cối vậy.

3476. Sau khi dâng cúng nhiều chiếc búa nhỏ được gắn liền với chùm tua có màu sắc, khéo được thực hiện, đến đức Phật tối thượng và tương tự y như thế đến Hội Chúng, tôi thọ hưởng tám phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3477. Tôi luôn luôn dũng cảm, không có sự loạn động, và có sự toàn hảo về các lòng tự tin, có nghị lực, có sự tinh cần, có tâm ý được tập trung.

3478. Từ thành quả của việc ấy, ở khắp mọi nơi tôi đều đạt được sự dứt trừ phiền não, (cùng với) trí tuệ tinh tế, không thể ước lượng, tinh khiết.

3479. Akakkase aphaṛuse sudhote¹ satthake bahū,
pasannacitto datvāna buddhe saṅghe tatheva ca.
3480. Pañcānisamse anubhomi kammānucchavike mama,
kalyāṇacittam² viriyam khantiñca mettasatthakam.
3481. Taṇhāsallassa chinnattā paññāsattham anuttaram,
vajirena samam ñāṇam tesam nissandato labhe.
3482. Sūciyo sugate datvā saṅghe gaṇavaruttame,³
pañcānisamse anubhomi kammānucchavike mama.
3483. Na saṃsayo⁴ kaṅkhacchedo abhirūpo ca bhogavā,
tikkhapañño sadā homi saṃsaranto bhavābhavē.
3484. Gambhīram nipuṇam thānam attham ñāṇena passayim,
vajiraggasamam ñāṇam hoti me tamaghātanam.
3485. Nakhacchedane sugate datvā saṅghe gaṇuttame,⁵
pañcānisamse anubhomi kammānucchavike mama.⁶
3486. Dāsīdāse⁷ gavasse ca bhatake⁸ ārakkhake bahū,⁹
nahāpīte bhatake¹⁰ sūde sabbattheva labhāmham.
3487. Vidhūpane sugate datvā tālapaṇṇe¹¹ ca sobhane,
aṭṭhānisamse anubhomi kammānucchavike mama.
3488. Sītam uṇham na jānāmi pariḷāho na vijjati,
daratham nābhijānāmi cittasantāpanam mama.
3489. Rāgaggi dosamohaggi mānaggi diṭṭhi-aggi ca,
sabbaggi nibbutā¹² mayham tassa nissandato mama.⁶
3490. Morahatthe cāmariyo datvā saṅghe gaṇuttame,
upasantakilesa ṇham viharāmi anaṅgaṇo.
3491. Parissāvane sugate datvā dhammakaruttame,¹³
pañcānisamse anubhomi kammānucchavike mama.⁶
3492. Sabbesam samatikkamma dibbam āyum labhāmham,
appasayho sadā homi corapaccatthikehi vā.

¹ adhote - Syā, PTS.

² kalyāṇamittam - Ma, Syā.

³ gaṇavaruttame - PTS.

⁴ namassiyō - Syā, PTS.

⁵ saṅghe gaṇavaruttame - Syā;
saṅghe gaṇavaruttame - PTS.

⁶ mamam - PTS.

⁷ dāsīdāsī - Syā.

⁸ bhatake - Syā.

⁹ nātake bahū - Ma, Syā;
ārakkhe bahū - PTS.

¹⁰ nahāpīte bhatake - PTS.

¹¹ tālapaṇṇe - Syā.

¹² sabbaggi nibbuto - Syā.

¹³ sugate dhammakuttare - Syā.
saṅghe gaṇuttame - PTS.

3479. Với tâm tịnh tín, tôi đã dâng cúng nhiều con dao nhỏ không bị sần sùi, không thô kệch, rất bóng láng, đến đức Phật và tương tự y như thế đến Hội Chúng.

3480. Tôi thọ hưởng năm phước báu tương xứng với nghiệp của tôi. (Tôi có được) tâm tốt đẹp, sự tinh cần, sự nhân nại, và con dao từ ái.

3481. (Và) lưỡi gươm tuệ vô thượng có tính chất dứt trừ mũi tên tham ái. Từ thành quả của những việc ấy, tôi đạt được trí tuệ sánh với kim cương.

3482. Sau khi dâng cúng các cây kim khâu đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể tối thượng, tôi thọ hưởng năm phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3483. Trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi luôn luôn có tuệ sắc bén, không có sự hoài nghi, có sự cắt đứt mọi điều nghi hoặc, có sắc đẹp và có của cải.

3484. Tôi đã nhìn thấy ý nghĩa và nguyên nhân thâm sâu vi tế bằng trí tuệ. Trí tuệ của tôi là sự tiêu diệt điều tăm tối, được sánh với kim cương cao quý.

3485. Sau khi dâng cúng các đồ cắt móng đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể tối thượng, tôi thọ hưởng năm phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3486. Tôi có được nhiều tôi nam tứ gái, bò, ngựa, người làm công, người canh gác, người hầu tắm, người phục vụ bữa ăn, người đầu bếp ở khắp tất cả các nơi.

3487. Sau khi dâng cúng các cây quạt gió và các cây quạt lá cọ xinh xắn đến đức Thiện Thệ, tôi thọ hưởng tám phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3488. Tôi không biết đến sự lạnh (và) sự nóng, sự bứt rứt không hiện hữu, tôi không biết đến sự ưu phiền và sự bực bội ở tâm của tôi.

3489. Từ thành quả của việc ấy của tôi, tất cả các ngọn lửa của tôi là lửa tham ái, lửa sân hận và si mê, lửa ngã mạn, và lửa tà kiến đã bị dập tắt.

3490. Sau khi dâng cúng các quạt lông chim công, các quạt đuôi bò rừng đến Hội Chúng, tập thể tối thượng, tôi có phiền não được lặng yên, tôi sống không có tật xấu.

3491. Sau khi dâng cúng các đồ lọc nước đến đức Thiện Thệ và các bậc tối thượng thực hành Giáo Pháp, tôi thọ hưởng năm phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3492. Tôi vượt trội tất cả và đạt được tuổi thọ ở cõi trời, tôi không bao giờ bị áp bức bởi những kẻ trộm cướp hoặc những kẻ thù địch.

3493. Satthena vā visena vā vihesampi na kubbate,
antarā maraṇaṃ natthi tesaṃ nissandato mama.
3494. Teladhare¹ sugate datvā saṅghe gaṇavaruttame,²
pañcānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3495. Sucārurūpo sugado³ susamuggatamānaso,
avikkhittamano homi sabbārakkhehi rakkhito.
3496. Sūciḅhare sugate datvā saṅghe gaṇavaruttame,²
tīṇānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3497. Cetosukhaṃ kāyasukhaṃ iriyāpathajaṃ sukhaṃ,
ime guṇe paṭilabhāmi⁴ tassa nissandato ahaṃ.
3498. Aṃsabandhe⁵ jine datvā saṅghe gaṇavaruttame,²
tīṇānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3499. Cetoññaṇaṇa⁶ vindāmi sarāmi dutiyaṃ bhavaṃ,
sabbattha succhavī homi tassa nissandato ahaṃ.
3500. Kāyabandhe jine⁷ datvā saṅghe gaṇavaruttame,²
chānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3501. Samādhisu na kampāmi⁸ vasī homi samādhisu,
abhejjapariso homi ādeyyavacano sadā.
3502. Upaṭṭhitasatī homi tāso mayhaṃ na vijjati,
devaloke manusse vā anubandhā⁹ ime guṇā.
3503. Ādhāraḅke jine datvā saṅghe gaṇavaruttame,²
pañcavaṇṇehi dāyādo¹⁰ acalo homi kenaci.
3504. Ye keci me sutā dhammā satiññaṇappabodhanā,
dhatā¹¹ me na vinassanti bhavanti suvinicchitā.
3505. Bhājane paribhoge ca datvā buddhe gaṇuttame,
tīṇānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3506. Soṇṇamaye maṇimaye atho pi phalikāmaye,
lohitaṅkamaye ceva labhāmi bhājane ahaṃ.

¹ teladhāre - Ma, Syā, PTS.

² saṅghe gaṇavaruttame - PTS.

³ subhaddo - Ma, Syā; sugato - PTS.

⁴ paṭilabhe - Ma.

⁵ aṃsabaddhe - Ma, Syā, PTS.

⁶ saddhamme gādhaṃ - Ma, PTS; saddhamme gāḷhaṃ - Syā.

⁷ sugate - PTS.

⁸ kaṅkhāmi - PTS.

⁹ anubaddhā - PTS.

¹⁰ pañcavaṇṇe bhayābhāvo - Syā.

¹¹ vatā - PTS.

3493. Từ thành quả của những việc ấy, người ta cũng không làm tổn hại tôi bằng vũ khí hoặc bằng thuốc độc, tình trạng chết yếu không xảy đến cho tôi.

3494. Sau khi dâng cúng các vật đựng dầu đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng năm phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3495. Tôi có dáng vóc vô cùng tao nhã, có giọng nói tốt, tâm ý khéo hướng thượng, tâm tư không rối loạn, tôi được bảo vệ bằng mọi phương cách bảo vệ.

3496. Sau khi dâng cúng các hộp đựng kim đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng ba phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3497. Tôi có sự an lạc của tâm, có sự an lạc của thân, có sự an lạc sanh lên từ các oai nghi; tôi đạt được các đức tính này từ thành quả của việc ấy.

3498. Sau khi dâng cúng các dây đeo ở vai đến đấng Chiến Thắng và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng ba phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3499. Và từ thành quả của việc ấy, tôi đạt được trí biết tâm của người khác, tôi nhớ lại kiếp sống thứ nhì, tôi có làn da đẹp toàn diện.

3500. Sau khi dâng cúng các dây buộc thân đến đấng Chiến Thắng và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng sáu phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3501. Tôi không chao động ở các tầng định, tôi có năng lực đối với các tầng định, tôi có hội chúng không thể bị chia rẽ, có lời nói luôn luôn được thừa nhận.

3502. Tôi có niệm đã được thiết lập, sự run sợ của tôi là không được biết đến, các đức tính này được gắn liền đầu ở thế giới chư Thiên hay là nhân loại.

3503. Sau khi dâng cúng các chân kê (bình bát) đến đấng Chiến Thắng và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi được thừa hưởng năm loại màu sắc, tôi không bị lay động bởi bất cứ điều gì.

3504. Bất cứ các Pháp nào tôi đã được nghe đều là những sự thức tỉnh cho niệm và trí. Những gì đã được tôi ghi nhớ là không tiêu hoại, chúng được xét đoán cẩn thận.

3505. Sau khi dâng cúng các chậu đựng cùng các vật dụng đến đức Phật và tập thể tối thượng, tôi thọ hưởng ba phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3506. Tôi đạt được các chậu đựng làm bằng vàng, làm bằng bạc, luôn cả làm bằng ngọc pha-lê, và còn làm bằng hồng ngọc nữa.

3507. Bhariyā dāsadāsī ca hatthassarathapattikā,¹
itthī patibbatā ceva paribhogāni sabbadā.²
3508. Vijjā mantapade ceva vividhe āgame bahū,
sabbaṃ sippaṃ nisāmemi paribhogāni sabbadā.²
3509. Thālake sugate datvā saṅghe gaṇavaruttame,³
tīṇānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3510. Soṇṇa⁴maye maṇimaye athopi phalikāmaye,
lohitaṅkamaye ceva labhāmi thālake ahaṃ.
3511. Assatthake⁵ phalamaye atho pokkharapattake,
madhupānakasaṃkhe ca labhāmi thālake ahaṃ.
3512. Vatte guṇe paṭipatti⁶ ācārakiriyāsu ca,
ime guṇe paṭilabhe tassa nissandato ahaṃ.
3513. Bhesajjaṃ⁷ sugate datvā saṅghe gaṇavaruttame,³
dasānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3514. Āyuvā balavā vīro⁸ vaṇṇavā yasavā sukhī,
anupaddavo anīti ca homi cāpacito⁹ sadā,
na me piyaviyogatthi tassa nissandato mama.
3515. Upāhane jine datvā saṅghe gaṇavaruttame,³
tīṇānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3516. Hatthiyānaṃ assayānaṃ sivikā sandamānikā,
saṭṭhisatasahassāni parivārenti maṃ sadā.
3517. Maṇimayā kambalikā¹⁰ soṇṇa⁴rajatapādūkā,
nibbattanti paduddhāre bhava saṃsarato mama.
3518. Niyāmaṃ patidhāvanti¹¹ āgu-ācārasodhanaṃ,¹²
ime guṇe paṭilabhe tassa nissandato ahaṃ.
3519. Pāduke sugate datvā saṅghe gaṇavaruttame,³
iddhāpādūkamāruyha viharāmi yadicchakaṃ.
3520. Udapuñchanake coḷe¹³ datvā buddhe gaṇuttame,¹⁴
pañcānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3521. Suvanṇavaṇṇo virajo sappabhāso patāpavā,
siniddhaṃ hoti me gattaṃ rajojallaṃ na limpati,
ime guṇe paṭilabhe tassa nissandato ahaṃ.

¹ rathapattike - Ma, Syā, PTS.

² paribhogādisampadā - PTS.

³ saṅghe gaṇavaruttame - PTS.

⁴ sovaṇṇa - Syā, PTS.

⁵ asatthake - Ma. assatthake - Syā.

⁶ paṭipattiṃ - Syā; paṭilabhe - PTS.

⁷ bhesajje - PTS.

⁸ phalavā dhīro - Ma;
balavā dhīro - Syā.

⁹ apacito - Ma; Syā.

¹⁰ tambamayā - Ma;

maṇḍalakā - PTS.

¹¹ sati dhāvanti - Ma.

¹² ācāraguṇasodhanaṃ - Syā, PTS.

¹³ udakapucchanacoḷe - Ma;

mukhapuñchanaṃ sugate - Syā;

mukhapuñchanaṃ ca - PTS.

¹⁴ saṅghe gaṇavaruttame - Syā.

3507. Những người vợ, và các tôi trai tớ gái, các tượng binh, kỵ binh, xa binh, bộ binh, và luôn cả những người nữ trung thành nữa, đều là thuộc quyền sử dụng (của tôi) vào mọi lúc.

3508. Các môn khoa học, các từ ngữ về chú thuật, luôn cả nhiều kinh điển các loại, cùng tất cả các học nghệ, đều là thuộc quyền sử dụng (của tôi) vào mọi lúc.

3509. Sau khi dâng cúng các tô nhỏ đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng ba phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3510. Tôi đạt được các tô nhỏ làm bằng vàng, làm bằng bạc, luôn cả làm bằng ngọc pha-lê, và còn làm bằng hồng ngọc nữa.

3511. Tôi đạt được các tô nhỏ làm bằng gỗ *assattha*, bằng vỏ trái bầu, hoặc bằng các lá sen, và các vỏ sò ốc cho việc uống mật ong.

3512. Tôi có sự thực hành về phận sự, về đức hạnh, về các hành động thuộc về ứng xử; tôi đạt được các đức tính này từ thành quả của việc ấy.

3513. Sau khi dâng cúng thuốc men đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng mười phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3514. Từ thành quả của việc ấy, tôi có tuổi thọ, có sức mạnh, dũng cảm, có sắc đẹp, có uy quyền, có sự sung sướng, không có sự nguy khốn, không có tai họa, và luôn luôn được tôn trọng, không có sự xa lìa với những người yêu mến của tôi.

3515. Sau khi dâng cúng các đôi dép đến đấng Chiến Thắng và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng ba phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3516. Sáu chục trăm ngàn (sáu triệu) phương tiện di chuyển bằng voi, phương tiện di chuyển bằng ngựa, các kiệu khiêng, và các cỗ xe kéo luôn luôn vây quanh tôi.

3517. Trong khi tôi luân hồi ở cõi hữu, có những chiếc giày làm bằng ngọc ma-ni, bằng len, bằng vàng, và bằng bạc hiện ra ở những lần giở bàn chân lên.

3518. Theo quy luật tự nhiên, chúng di chuyển hướng đến việc tẩy sạch các hành động tội lỗi; tôi đạt được các đức tính này từ thành quả của việc ấy.

3519. Sau khi dâng cúng các đôi giày đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi đã mang vào chiếc giày có thần lực và tôi sống theo như ước muốn.

3520. Sau khi dâng cúng các miếng vải lau khô nước đến đức Phật và tập thể tối thượng, tôi thọ hưởng năm phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3521. Tôi có màu da vàng chói, không lấm bụi, có sự phát ánh sáng, có sự huy hoàng, cơ thể của tôi là bóng láng, không vấy bẩn bụi bặm và mồ hôi; tôi đạt được các đức tính này từ thành quả của việc ấy.

3522. Kattaradaṇḍe sugate datvā saṅghe gaṇuttame,¹
chānisaṃse² anubhomi kammānucchavike mama.
3523. Puttā mayhaṃ bahū honti tāso mayhaṃ na vijjati,
appasayho sadā homi sabbārakkhehi rakkhito,
khalitampi³ na jānāmi abhantaṃ mānasaṃ mama.⁴
3524. Osadhaṃ añjanaṃ datvā buddhe saṅghe gaṇuttame,⁵
aṭṭhānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3525. Visālanayano homi setapīto ca lohito,⁶
anāvīlapasannakkho sabbarogavivajjito.
3526. Labhāmi dibbanayanaṃ paññācakkhuṃ anuttaraṃ,
ime guṇe paṭilabhe tassa nissandato ahaṃ.
3527. Kuñcike sugate datvā saṅghe gaṇavaruttame,¹
dhammadvāravivaraṇaṃ labhāmi ñāṇakuñcikaṃ.
3528. Kuñcikānaṃ ghare datvā buddhe saṅghe gaṇuttame,
dvānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama,
appakodho anāyāso⁷ saṃsaranto bhava ahaṃ.
3529. Āyoge sugate datvā saṅghe gaṇavaruttame,
pañcānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3530. Samādhīsu na kampāmi vasī homi samādhīsu,
abhejjapariso homi ādeyyavacano sadā,
jāyati⁸ bhogasampatti bhava saṃsarato mama.
3531. Dhūmanette jine datvā saṅghe gaṇavaruttame,
tīṇānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3532. Sati me ujukā hoti susambandhā⁹ nahāravo,¹⁰
labhāmi dibbanayanaṃ¹¹ tassa nissandato ahaṃ.
3533. Dīpaṭṭhāne¹² jine datvā saṅghe gaṇavaruttame,
tīṇānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3534. Jātimā aṅgasampanno paññavā buddhisammato,¹³
ime guṇe paṭilabhe tassa nissandato ahaṃ.¹⁴
3535. Tumbake ca karaṇḍe ca datvā buddhe gaṇuttame,
dasānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3536. Sadā gutto¹⁵ sukhasamaṅgī mahāyasavā¹⁶ tathā gati,¹⁷
vipattivigato¹⁸ sukhumālo sabbītiparivajjito.

¹ saṅghe gaṇavaruttame - Syā;
saṅghe gaṇavaruttame - PTS.

² pañcānisaṃse - Syā.

³ calitaṃ maṃ - PTS;
khalitaṃ maṃ - Sī Mu.

⁴ āgataṃ mānasaṃ mamaṃ - PTS.

⁵ saṅghe gaṇavaruttame - Syā.

⁶ setapītasalohito - PTS, Sī Mu.

⁷ anupāyāso - Syā.

⁸ jāticca - PTS.

⁹ susambaddhā - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ nahāravo - Ma; nahāruyo - Syā; PTS.

¹¹ dibbasayanaṃ - Syā.

¹² dīpadhāre - Ma; dīpadāne - Syā.

¹³ buddhasammato - Ma, Syā.

¹⁴ tassa nissandato mama - Syā.

¹⁵ sugutto - Ma; tadā gutto - Syā.

¹⁶ mahāyaso - Ma.

¹⁷ tathāgatti - PTS.

¹⁸ vibhattigatto - Syā; bhattikato - PTS.

3522. Sau khi dâng cúng các cây gậy chống đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể tối thượng, tôi thọ hưởng sáu phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3523. Tôi có nhiều người con trai, sự run sợ của tôi là không được biết đến, tôi không bao giờ bị áp bức, tôi được bảo vệ bằng mọi phương cách bảo vệ, thậm chí sự té ngã tôi cũng không biết, tâm ý của tôi không bị tổn mạn.

3524. Sau khi dâng cúng thuốc bôi đến đức Phật và Hội Chúng, tập thể tối thượng, tôi thọ hưởng tám phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3535. Tôi có (cặp) mắt to màu trắng, màu vàng, và màu đỏ, có nhãn quan được tịnh tín không bị vẩn đục, được lánh xa mọi tật bệnh.

3526. Tôi đạt được Thiên nhãn, và tuệ nhãn vô thượng; tôi đạt được các đức tính này từ thành quả của việc ấy.

3527. Sau khi dâng cúng các chìa khóa đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi đạt được chìa khóa trí tuệ, vật mở ra cánh cửa Giáo Pháp.

3528. Sau khi dâng cúng các túi đựng chìa khóa đến đức Phật và Hội Chúng, tập thể tối thượng, tôi thọ hưởng hai phước báu tương xứng với nghiệp của tôi. Trong khi luân hồi ở cõi hữu, tôi ít giận dữ, không buồn phiền.

3529. Sau khi dâng cúng các vải băng bó đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng năm phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3530. Trong khi luân hồi ở cõi hữu, tôi không chao động ở các tầng định, tôi có năng lực đối với các tầng định, tôi có hội chúng không thể bị chia rẽ, có lời nói luôn luôn được thừa nhận, có sự thành tựu của cải được sanh lên.

3531. Sau khi dâng cúng các ống dẫn khói đến đấng Chiến Thắng và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng ba phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3532. Niệm của tôi là trực chỉ, các sợi gân khéo được liên kết, tôi đạt được Thiên nhãn, là từ thành quả của việc ấy.

3533. Sau khi dâng cúng các chân đèn đến đấng Chiến Thắng và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng ba phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3534. Tôi có sự sanh ra tốt đẹp, được đầy đủ các phần thân thể, có tuệ hướng đến giác ngộ; tôi đạt được các đức tính này từ thành quả của việc ấy.

3535. Sau khi dâng cúng các vật đo lường và các hòm nhỏ đến đức Phật và tập thể tối thượng, tôi thọ hưởng mười phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3536. Tôi luôn luôn cảnh giác, có được sự an lạc, có danh vọng lớn lao, đồng thời có cả tương lai, được xa lìa sự thất bại, có sự tinh tế, được lánh khỏi tất cả các hiểm họa.

3537. Vipule ca guṇe lābhī samāvacaraṇaṃ¹ mama,
suvivajjita-ubbego tumbake ca karaṇḍake.
3538. Labhāmi caturo vaṇṇe hatthassaratanāni ca,²
tāni me na vinassanti tumbadāne³ idaṃ phalaṃ.
3539. Añjananāliyo⁴ datvā buddhe saṅghe gaṇuttame,
pañcānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3540. Sabbalakkhaṇasampanno āyupaññāsamāhito,
sabbāyāsavinimutto⁵ kāyo me hoti sabbadā.
3541. Tanudhāre sunisite saṅghe datvāna pippahale,
kilesakantanaṃ ñāṇaṃ labhāmi atulaṃ sucim.
3542. Saṇḍāse sugate datvā saṅghe gaṇavaruttame,
kilesaluñcanaṃ⁶ ñāṇaṃ labhāmi atulaṃ sucim.
3543. Natthuke sugate datvā saṅghe gaṇavaruttame,
aṭṭhānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3544. Saddhaṃ sīlaṃ hiriñcāpi atho⁷ ottappiyaṃ guṇaṃ,
sutaṃ cāgañca⁸ khantiñca paññaṃ me aṭṭhamaṃ guṇaṃ.
3545. Piṭhake sugate datvā saṅghe gaṇavaruttame,
pañcānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3546. Ucce kule pajāyāmi mahābhogo bhavāmahaṃ,
sabbe maṃ apacāyanti kitti abbhuggatā mama.
3547. Kappasatasahassāni pallaṅkā caturassakā,
parivārenti⁹ maṃ niccaṃ saṃvibhāgarato ahaṃ.
3548. Bhiṣiyo sugate datvā saṅghe gaṇavaruttame,
chānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3549. Samagatto apacito¹⁰ muduko cārudassano,
labhāmi ñāṇaparivāraṃ¹¹ bhisidānassidaṃ phalaṃ.
3550. Tūlikā vikatikāyo kaṭṭhissā¹² cittakā¹³ bahū,
varapotthake kambale ca labhāmi vividhe ahaṃ.
3551. Pāvārike ca muduke mudukājinaveṇiyo,
labhāmi vividhatthāre¹⁴ bhisidānassidaṃ phalaṃ.

¹ samāva calanā - Ma;
sammānacaranā - Syā;
samāvacaraṇā - PTS.

² hatthissaratanāni ca - Ma;
hatthassā ratanāni ca - PTS.

³ tumbakāre - Syā.

⁴ malaharaṇiyo - Ma;
hatthalilaṅgake - Syā;
hatthī lilaṅgake - PTS.

⁵ sabbāyāsavinimutto - Ma, Syā, PTS.

⁶ kilesabhañjanaṃ - Ma.

⁷ atha - Ma, Syā.

⁸ sukhañ cāgañ ca - PTS.

⁹ parivāressanti - PTS.

¹⁰ samasugattopacito - Ma, Syā;
samaṃ sambhatto 'pacito - PTS.

¹¹ ñāṇapavaraṃ - Syā.

¹² kaṭṭissā - Ma; kaṭṭissā - Syā.

¹³ cittikā - PTS.

¹⁴ vividhatthāne - Syā.

3537. 3538. Và tôi có sự đạt được các đức tính vĩ đại, tôi có hành vi bình lặng, sự kích động đã được xa lìa hẳn, tôi đạt được các vật đo lường và các hòm nhỏ có bốn màu, cùng với các con voi, các con ngựa, và châu báu, những vật này của tôi không bị tiêu hoại; điều này là quả báu của việc dâng cúng các vật đo lường.

3539. Sau khi dâng cúng các ống đựng thuốc bôi đến đức Phật và Hội Chúng, tập thể tối thượng, tôi thọ hưởng năm phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3540. Tôi có đủ tất cả các tướng mạo, có tuổi thọ, trí tuệ, và (tâm) định tĩnh, thân của tôi luôn luôn được thoát khỏi mọi sự mệt nhọc.

3541. Sau khi dâng cúng các cây kéo có cán nhỏ vô cùng bén đến Hội Chúng, tôi đạt được trí tuệ vô lượng và tinh khiết, vật cắt xén các phiền não.

3542. Sau khi dâng cúng các kẹp gấp đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi đạt được trí tuệ vô lượng và tinh khiết, vật gấp bỏ các phiền não.

3543. Sau khi dâng cúng các dụng cụ xông mũi đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng tám phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3544. Tôi có đức tin, giới hạnh, luôn cả sự hổ thẹn tội lỗi, và đức tính ghê sợ (tội lỗi), có sự học hỏi, sự dứt bỏ của cải, sự nhẫn nại, và trí tuệ là đức tính thứ tám.

3545. Sau khi dâng cúng các ghế đầu đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng năm phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3546. Tôi được sanh ra ở gia tộc thượng lưu, tôi có của cải lớn lao, tất cả tôn trọng tôi, danh tiếng của tôi được lan truyền.

3547. Trong một trăm ngàn kiếp, các chiếc ghế bành hình vuông thường xuyên vây quanh tôi, tôi vui thích trong sự ban phát.

3548. Sau khi dâng cúng các tấm nệm đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng sáu phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3549. Tôi có thân thể đều đặn, được tôn trọng, là người mềm mỏng, có dáng vóc tao nhã, tôi đạt được nhóm tùy tùng có trí tuệ; điều này là quả báu của việc dâng cúng nệm.

3550. Tôi đạt được các nệm bông vải đủ các hình dạng, nhiều tấm thảm dệt có hình vẽ, các tấm tranh vải quý giá, và nhiều loại chăn mền.

3551. Tôi đạt được các tấm áo khoác mềm mại, các mảnh da dê mềm mại, và các tấm trải lót nhiều loại; điều này là quả báu của việc dâng cúng nệm.

3552. Yato sarāmi attānaṃ yato patto 'smi viññutaṃ
atuccho jhānamañco 'mhi bhisidānassidaṃ phalaṃ.
3553. Bimbohane jine datvā saṅghe gaṇavaruttame,
chānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3554. Uṇṇike padumake ca atho lohitacandane,
bimbohane upadhemi¹ uttamaṅgaṃ sadā mama.²
3555. Aṭṭhaṅgike maggavare sāmāññe caturo phale,
tesu ñāṇaṃ upanetvā³ vihare sabbakālikaṃ.⁴
3556. Dāne dame saññame⁵ ca appamaññāsu rūpisu,
tesu ñāṇaṃ upanetvā² vihare sabbakālikaṃ.
3557. Vatte guṇe paṭipatti⁶-ācārakiriyaṃ ca,
ñāṇaṃ upadahitvāna⁷ vihare sabbadā ahaṃ.
3558. Caṅkame vā padhāne vā viriye bodhipakkhiye,⁸
tesu ñāṇaṃ upanetvā² viharāmi yathicchakaṃ.⁹
3559. Silaṃ samādhi paññā ca vimutti ca anuttarā,
tesu ñāṇaṃ upanetvā² viharāmi sukhaṃ ahaṃ.
3560. Phala¹⁰pīṭhe jine datvā saṅghe gaṇavaruttame,
dvānisaṃse¹¹ anubhomi kammānucchavike mama.
3561. Soṇṇamaye¹² maṇimaye dantasāramaye bahū,
pallaṅkasetṭhe vindāmi phala¹⁰pīṭhassidaṃ phalaṃ.
3562. Pādapīṭhe jine datvā saṅghe gaṇavaruttame,
dvānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3563. Labhāmi bahuke yāne pādapīṭhassidaṃ phalaṃ,
dāsīdāsā ca bhariyā ye caññe anujivino,
sammā paricarante maṃ¹³ pādapīṭhassidaṃ phalaṃ.
3564. Telānabbhañjane¹⁴ datvā saṅghe gaṇavaruttame,
pañcānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.
3565. Avyādhitā rūpavatā khippaṃ dhammanisantitā,¹⁵
lābhītā annapānassa āyupañcamakaṃ mama.
3566. Sappitelañca datvāna saṅghe gaṇavaruttame,
pañcānisaṃse anubhomi kammānucchavike mama.

¹ upādhemi - Ma;
upātemi - Syā;
uppādemi - PTS.

² mamaṃ - PTS.

³ tesu ñāṇaṃ uppādetvā - Ma, Syā;
tesu ñāṇaṃ upānetvā - PTS.

⁴ niccakālikaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁵ saṃyame - Ma.

⁶ guṇe ca paṭime - Syā;
guṇe ca pañcame - PTS.

⁷ tesu ñāṇaṃ uppādetvā - Ma, Syā;
ñāṇaṃ uppādayitvāna - PTS.

⁸ bodhipakkhike - Syā, PTS.

⁹ yadicchakaṃ - Ma, PTS.

¹⁰ palāla - PTS, Sī Mu.

¹¹ caturānisaṃse - PTS.

¹² sovaṇṇamaye - PTS.

¹³ paricaranteva - Syā.

¹⁴ tela-abbhañjane - Ma, Syā.

¹⁵ dhammanisandhitā - Syā.

3552. Kể từ khi tôi nhớ được bản thân, kể từ khi tôi đạt được sự hiểu biết, tôi không là kẻ vô tích sự, tôi là chiếc nôi của thiền; điều này là quả báu của việc dâng cúng các tấm nệm.

3553. Sau khi dâng cúng các chiếc gối đến đấng Chiến Thắng và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng sáu phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3554. Tôi luôn luôn kê đầu ở những chiếc gối len, những chiếc gối gương sen, và những chiếc gối gỗ trầm màu đỏ.

3555. Sau khi hướng dẫn trí đến Đạo lộ cao quý tám chi phần, bốn quả vị Sa-môn, tôi an trú vào các pháp ấy trong mọi thời điểm.

3556. Sau khi hướng dẫn trí đến sự bố thí, sự rèn luyện, sự thu thúc, và các pháp vô lượng tâm (từ, bi, hỷ, xả) thuộc sắc giới, tôi an trú vào các pháp ấy trong mọi thời điểm.

3557. Sau khi đặt tâm trí vào phận sự, đức hạnh, sự thực hành, và các hành động thuộc về ứng xử, tôi an trú (vào các pháp ấy) trong mọi thời điểm.

3558. Sau khi hướng dẫn trí đến đường kinh hành, hoặc sự nỗ lực tinh tấn ở các chi phần giác ngộ, tôi an trú vào các pháp ấy theo như ý thích.

3559. Sau khi hướng dẫn trí đến Giới, Định, Tuệ, và sự Giải Thoát vô thượng, tôi an trú vào các pháp ấy một cách an lạc.

3560. Sau khi dâng cúng các ghế rơm đến đấng Chiến Thắng và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng hai phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3561. Tôi hưởng thụ nhiều ghế bành thượng hạng làm bằng vàng, làm bằng ngọc ma-ni, làm bằng ngà voi và lõi gỗ; điều này là quả báu của chiếc ghế rơm.

3562. Sau khi dâng cúng các ghế kê chân đến đấng Chiến Thắng và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng hai phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3563. Tôi đạt được nhiều phương tiện di chuyển; điều này là quả báu của chiếc ghế kê chân. Các tôi nam tứ gái, các người vợ, và những người khác sống nương tựa đều phục vụ tôi một cách nghiêm chỉnh; điều này là quả báu của chiếc ghế kê chân.

3564. Sau khi dâng cúng các chất dầu bôi đến Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng năm phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3565. Tôi có được sự không bệnh tật, sự thành tựu về dáng vóc, sự tiếp thu Giáo Pháp một cách nhạy bén, sự đạt được cơm ăn nước uống, và nhóm năm là tuổi thọ, sắc đẹp, an vui, sức mạnh, và trí tuệ.

3566. Sau khi dâng cúng bơ lỏng và dầu ăn đến Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng năm phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3567. Thāmavā rūpasampanno pahaṭṭhatanujo sadā,
avyādhi visado¹ homi sappitelassidaṃ phalaṃ.
3568. Mukhasodhanakaṃ datvā² buddhe saṅghe gaṇuttame,³
pañcānisamse anubhomi kammānucchavike mama.
3569. Visuddhakaṇṭho madhurasaro⁴ kāsasāsavivajjito,
uppalagandho mukhato upavāyati me sadā.
3570. Dadhiṃ datvāna sampannaṃ buddhe saṅghe gaṇuttame,
bhuñjāmi amataṃ vittaṃ⁵ varam kāyagatāsatiṃ.
3571. Vaṇṇagandharasopetaṃ madhuṃ datvā jine gaṇe,
anūpamaṃ atuliyam pive muttiraṣaṃ ahaṃ.⁶
3572. Yathābhūtaṃ rasaṃ datvā buddhe saṅghe gaṇuttame,
caturo phale anubhomi kammānucchavike mama.
3573. Annaṃ pānañca datvāna buddhe saṅghe gaṇuttame,
dasānisamse anubhomi kammānucchavike mama.
3574. Āyumā⁷ balavā dhīro vaṇṇavā yasavā sukhī,
lābhī annassa pānassa sūro paññānavā sadā,⁸
ime guṇe paṭilabhe saṃsaranto bhava ahaṃ.
3575. Dhūpaṃ⁹ datvāna sugate saṅghe gaṇavaruttame,
dasānisamse anubhomi kammānucchavike mama.
3576. Sugandhadeho yasavā sīghapañño ca kittimā,
tikkhapañño bhūripañño hāsagambhīrapaññavā.
3577. Vepullajavanapañño¹⁰ saṃsaranto bhavābhava,
tasseva vāhasā 'dāni patto santisukhaṃ sivaṃ.
3578. Svāgataṃ vata me āsi mama buddhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3579. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
3580. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Piṇdivaccho thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Piṇdivacchattherassa apadānaṃ paṭhamaṃ.

--ooOoo--

¹ abyādhi ca sadā - Syā; avyādhi visajī - PTS.

² mukhadhovanam datvāna - Syā; mukhadhovanakaṃ datvā- PTS.

³ saṅghe gaṇavaruttame - Syā.

⁴ madhurasaro - Syā; madhurassaro - PTS.

⁵ bhataṃ - Ma, Syā.

⁶ anūpamaṃ anaññampi labhāmi vimuttiraṣaṃ - Syā.

⁷ āyuvā - Ma, Syā, PTS.

⁸ tathā - Syā.

⁹ dhūpaṃ - PTS.

¹⁰ javanasapañño - Syā.

3567. Tôi luôn luôn có được sức mạnh, được thành tựu về dáng vóc, có cơ thể tươi vui, không có bệnh, sạch sẽ; điều này là quả báu của bơ lỏng và dầu ăn.

3568. Sau khi dâng cúng vật làm sạch miệng đến đức Phật và Hội Chúng, tập thể tối thượng, tôi thọ hưởng năm phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3569. Tôi có cổ họng sạch sẽ, có giọng nói ngọt ngào, được tránh khỏi bệnh ho, bệnh suyễn, và hương thơm của hoa sen luôn luôn tỏa ra từ miệng của tôi.

3570. Sau khi dâng cúng sữa đông đầy đủ phẩm chất đến đức Phật và Hội Chúng, tập thể tối thượng, tôi thọ hưởng tài sản bất tử cao quý, đó là niệm hưởng đến thân.

3571. Sau khi dâng cúng mật ong đạt được màu sắc và hương vị đến đấng Chiến Thắng và Hội Chúng, tôi uống hương vị giải thoát không thể ước lượng, không gì sánh bằng.

3572. Sau khi dâng cúng chất tinh túy ở trạng thái thiên nhiên đến đức Phật và Hội Chúng, tập thể tối thượng, tôi thọ hưởng bốn (Thánh) Quả tương xứng với nghiệp của tôi.

3573. Sau khi dâng cúng cơm ăn và nước uống đến đức Phật và Hội Chúng, tập thể tối thượng, tôi thọ hưởng mười phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3574. Tôi luôn luôn có tuổi thọ, có sức mạnh, sáng suốt, có dung sắc, có uy quyền, có sự sung sướng, có sự thành tựu về cơm ăn và nước uống, dũng cảm, có trí tuệ, tôi đạt được những đức tính này trong khi luân hồi ở cõi hữu.

3575. Sau khi dâng cúng nhang (thơm) đến đức Thiện Thệ và Hội Chúng, tập thể cao quý tối thượng, tôi thọ hưởng mười phước báu tương xứng với nghiệp của tôi.

3576. 3577. Trong khi luân hồi ở cõi này cõi khác, tôi đạt được cơ thể có mùi thơm ngào ngạt, có uy quyền, có tuệ nhạy bén, có danh tiếng, có tuệ sắc bén, có tuệ bao la, có tuệ vi diệu, và tuệ thâm sâu, có tuệ rộng lớn, và tuệ đồng tốc. Giờ đây, do nhờ tác động của chính việc ấy, tôi đạt đến sự tịnh lặng, an lạc, Niết Bàn.

3578. Quá vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3579. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3580. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Piṇdivaccha đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Piṇdivaccha là phần thứ nhất.

--oOo--

392. Selattherāpadānaṃ

3581. Nagare haṃsavatīyā vīthisāmī ahoṣahaṃ,
mamaṃ¹ ñāti samānetvā idaṃ vacanamabravīṃ.
3582. Buddhō loke samuppanno puññakkhettamanuttaraṃ,²
āsi so³ sabbalokassa āhutīnaṃ paṭiggaho.
3583. Khatṭiyā negamā ceva mahāsālā ca brāhmaṇā,
pasannacittā sumanā pūgadhammaṃ akaṃsu te.
3584. Hatthārohā⁴ aṇikaṭṭhā rathikā pattikārakā,
pasannacittā sumanā pūgadhammaṃ akaṃsu te.
3585. Uggā ca rājaputtā ca vesiyānā ca brāhmaṇā,
pasannacittā sumanā pūgadhammaṃ akaṃsu te.
3586. Āḷārikā kappakā ca⁵ nhāpakā⁶ mālakārakā,
pasannacittā sumanā pūgadhammaṃ akaṃsu te.
3587. Rajakā pesakārā ca cammakārā⁷ ca nhāpikā,
pasannacittā sumanā pūgadhammaṃ akaṃsu te.
3588. Usukārā bhamakārā cammikā ceva⁸ tacchakā,
pasannacittā sumanā pūgadhammaṃ akaṃsu te.
3589. Kammārā soṇṇakārā ca tipulohakarā tathā,
pasannacittā sumanā pūgadhammaṃ akaṃsu te.
3590. Bhatakā ceṭakā⁹ ceva dāsakammakarā bahū,
yathāsakena thāmena pūgadhammaṃ akaṃsu te.
3591. Udahārā kaṭṭhahārā kassakā¹⁰ tiṇahārakā,
yathāsakena thāmena pūgadhammaṃ akaṃsu te.
3592. Pupphikā mālikā ceva paṇṇikā phalahārakā,
yathāsakena thāmena pūgadhammaṃ akaṃsu te.
3593. Gaṇikā kumbhadāsī ca pūvikā macchikāpi ca,¹¹
yathāsakena thāmena pūgadhammaṃ akaṃsu te.
3594. Etha¹² sabbe samāgantvā gaṇaṃ bandhāma¹³ ekato,
adhikāraṃ karissāma puññakkhette anuttare.

¹ mama - Ma, Syā.

² puññakkhetto anuttaro - Ma, Syā.

³ ādhāro - PTS; āsiso - Sī Mu.

⁴ hatthārūhā - PTS.

⁵ āḷārikā ca sūdā ca - Syā.

⁶ nahāpakā - PTS.

⁷ tunnavāyā ca - Syā.

⁸ cammakārā ca - Ma, Syā.

⁹ celakā - Syā; gītakā - PTS.

¹⁰ kasikā - Syā, PTS.

¹¹ macchakāyikā - PTS.

¹² ete - Syā, PTS.

¹³ gaṇabandhāva - Syā.

392. Ký Sự về Trưởng Lão Sela:

3581. Tôi đã là vị chủ quản đường lộ ở thành phố Hamsavati. Tôi đã tập hợp thân quyến của tôi lại và đã nói lời nói này:

3582. “Đức Phật, Phước Điền vô thượng, đã hiện khởi ở thế gian. Ngài là vị thọ nhận các vật hiến cúng của toàn bộ thế gian.

3583. Các vị Sát-đế-ly, luôn cả các thị dân, và các Bà-la-môn vô cùng sang trọng có tâm tịnh tín có ý vui mừng, họ đã thể hiện tinh thần cộng đồng.

3584. Các người nài voi, các lính ngự lâm, các người đánh xe, các binh lính có tâm tịnh tín có ý vui mừng, họ đã thể hiện tinh thần cộng đồng.

3585. Các vị con lai (có cha dòng Sát-đế-ly và mẹ là nô bộc), các người con trai của đức vua, các thương buôn, và các Bà-la-môn có tâm tịnh tín có ý vui mừng, họ đã thể hiện tinh thần cộng đồng.

3586. Các người đầu bếp, các người phục vụ, các người hầu tắm, các người làm tràng hoa có tâm tịnh tín có ý vui mừng, họ đã thể hiện tinh thần cộng đồng.

3587. Các người thợ nhuộm, các người thợ dệt, các người thuộc da, và các người thợ cạo có tâm tịnh tín có ý vui mừng, họ đã thể hiện tinh thần cộng đồng.

3588. Các người làm tên, các người thợ tiện, các người thợ da, luôn cả các người thợ mộc có tâm tịnh tín có ý vui mừng, họ đã thể hiện tinh thần cộng đồng.

3589. Các người thợ rèn, các người thợ vàng, cũng vậy các người thợ thiếc có tâm tịnh tín có ý vui mừng, họ đã thể hiện tinh thần cộng đồng.

3590. Các người làm công, luôn cả các trẻ sai vặt, nhiều kẻ nô lệ làm công, tùy theo năng lực của mình họ đã thể hiện tinh thần cộng đồng.

3591. Các người gánh nước, các người gánh củi, các nông dân, và các người gánh cỏ, tùy theo năng lực của mình họ đã thể hiện tinh thần cộng đồng.

3592. Các người trồng hoa, luôn cả các người làm tràng hoa, các người hốt lá, các người gánh trái cây, tùy theo năng lực của mình họ đã thể hiện tinh thần cộng đồng.

3593. Các cô kỹ nữ, các cô hầu đội nước, các cô bán bánh, và các bà bán cá, tùy theo năng lực của mình họ đã thể hiện tinh thần cộng đồng.

3594. Xin quý vị hãy đi đến. Tất cả chúng ta hãy tụ hội lại và cùng nhau kết hợp lại thành nhóm. Chúng ta sẽ thực hiện hành động hướng thượng đến Phước Điền vô thượng.”

3595. Te me sutvāna vacanaṃ gaṇaṃ bandhiṃsu tāvade,
upaṭṭhānasālaṃ sukataṃ bhikkhusaṅghassa kārayuṃ.
3596. Nitṭhāpetvāna taṃ sālaṃ udaggo tuṭṭhamānaso,
pareto tehi sabbehi sambuddhaṃ upasaṅkamaṃ.
3597. Upasaṅkamma sambuddhaṃ lokanāthaṃ narāsabhaṃ,
vanditvā satthuno pāde idaṃ vacanamabraviṃ:
3598. “Ime tīṇi satā vīra purisā ekato gaṇā,
upaṭṭhānasālaṃ sukataṃ niyyātentī¹ tavaṃ² muni.”
3599. Bhikkhusaṅghassa purato sampaṭicchitva³ cakkhumā,
tiṇṇaṃ satānaṃ purato imā gāthā abhāsatha:
3600. “Tisataṃ pi ca jeṭṭho ca anuvattiṃsu ekato,
sampattiṃ⁴ hi karitvāna sabbe anubhavissatha.
3601. Pacchimabhava sampatte sītibhāvamanuttaraṃ,
ajaraṃ amataṃ santaṃ⁵ nibbāṇaṃ phassayissatha.”⁶
3602. Evaṃ buddho viyākāsi sabbaññū samaṇuttaro,⁷
buddhassa vacanaṃ sutvā somanassaṃ pavedayiṃ.
3603. Tiṃsakappasahassāni devaloke ramiṃ ahaṃ,
devādhipo pañcasataṃ devarajjamakārayiṃ.
3604. Sahassakkhattuṃ rājā ca cakkavattī ahosahaṃ,
devarajjaṃ karontassa mahādevā avandisuṃ.
3605. Idha mānusaṃ rajje⁸ parisā honti bandhavā,
pacchimabhava sampatte⁹ vāseṭṭho nāma brāhmaṇo.
3606. Asītikoṭṭinico tassa putto ahosahaṃ,
selo iti mamaṃ nāmaṃ chaḷaṅge pāramiṅgato.
3607. Jaṅghāvihāraṃ vicaraṃ sasissehi purakkhato,
jaṭākhārikabharitaṃ¹⁰ keṇiyaṃ nāma tāpasāṃ.
3608. Paṭiyattāhutiṃ disvā idaṃ vacanamabraviṃ:
āvāho vā vivāho vā rājā vā te nimantito.
3609. Āhutiṃ yitṭhukāmo ’haṃ brāhmaṇe devasammate,
na nimantemi rājānaṃ āhuti me na vijjati.

¹ niyyādentī - Ma, Syā.

² tavaṃ - Ma; tava - Syā.

³ sampaṭicchatu - Syā, PTS.

⁴ sampattī - Syā.

⁵ amaraṃ khemaṃ - Syā;

amaraṃ santiṃ - PTS.

⁶ passayissatha - Syā; phusayissatha - PTS.

⁷ sabbaññūtamānuttaro - Syā.

⁸ rajjaṃ - Ma.

⁹ pacchime bhavasampatte - Syā.

¹⁰ jaṭābhārabharitaṃpi - Syā;
jaṭābhārabharitaṃ - PTS.

3595. Sau khi lắng nghe lời nói của tôi, họ đã tức thời kết hợp lại thành nhóm và đã cho thực hiện hội trường phục vụ được xây dựng khéo léo dành cho Hội Chúng tỳ khuru.

3596. Sau khi cho làm hoàn tất hội trường ấy, tôi đã trở nên phấn khởi, có tâm ý hớn hờ. Được tất cả những người ấy tháp tùng, tôi đã đi đến gặp bậc Toàn Giác.

3597. Sau khi đi đến gần bậc Toàn Giác, đấng Bảo Hộ Thế Gian, bậc Nhân Ngưu, tôi đã đánh lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư và đã nói lời nói này:

3598. *“Bạch đấng Anh Hùng, ba trăm người nam này là cùng nhóm. Bạch bậc Hiền Trí, họ cống hiến đến Ngài hội trường phục vụ đã được xây dựng khéo léo.”*

3599. Bậc Hữu Nhân đứng đầu Hội Chúng tỳ khuru đã tiếp nhận, và trước ba trăm người Ngài đã nói lên những lời kệ này:

3600. *“Ba trăm người cùng với vị trưởng thượng đã hợp tác cùng nhau. Sau khi thực hiện, tất cả các người sẽ thọ hưởng thành quả.”*

3601. *“Khi đạt đến kiếp sống cuối cùng, các người sẽ chạm được Niết Bàn an tịnh, có trạng thái mát mẻ, vô thượng, không già, không chết.”*

3602. Đức Phật, bậc Toàn Tri, vị Sa-môn vô thượng, đã chú nguyện như thế. Sau khi lắng nghe lời nói của đức Phật, tôi đã bày tỏ sự vui mừng.

3603. Tôi đã sướng vui ở thế giới chư Thiên ba mươi ngàn kiếp. Và tôi đã là vị thống lãnh chư Thiên cai quản Thiên quốc năm trăm lần.

3604. Và tôi đã trở thành đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần. Các vị Đại Thiên đã đánh lễ tôi khi tôi đang cai quản Thiên quốc.

3605. Ở đây, trong vương quốc nhân loại, nhóm người (trước đây) trở thành bà con họ hàng. Khi kiếp sống cuối cùng đã đến, có người Bà-la-môn tên Vāsetṭha.

3606. Tôi đã là người con trai của vị ấy, có sự tích lũy tám mươi koti (tám trăm triệu). Tên của tôi là Sela. Tôi đạt đến sự toàn hảo về sáu chi phần (của vị Bà-la-môn).

3607. 3608. Trong khi dẫn đầu những người học trò của mình đi bách bộ đó đây, tôi đã nhìn thấy vị đạo sĩ khổ hạnh tên Keṇiya, mang búi tóc và giỏ vật dụng, có vật cúng hiến đã được chuẩn bị, và tôi đã nói lời nói này: *“Có phải ông đã thỉnh mời cô dâu, hoặc chú rể, hay là đức vua?”*

3609. *“Tôi có ý định dâng tặng vật hiến cúng đến vị Bà-la-môn đã được công nhận là vị Trời. Tôi không thỉnh mời đức vua, vật hiến cúng của tôi không có.”*

3610. Na catthi mayhaṃ āvāho vivāho me na vijjati,
sakyānaṃ nandijanano seṭṭho loke sadevake.
3611. Sabbalokahitathāya¹ sabbasattasukhāvaho,
so me nimantito ajja tassetam paṭiyādanaṃ.²
3612. Timbarūsakavaṇṇābhho appameyyo anūpamo,
rūpenāsadiso buddho svātanāya nimantito.
3613. Ukkāmukhapahaṭṭho 'va³ khadiraṅgārasannibho,
vijjūpamo mahāvīro so me buddho⁴ nimantito.
3614. Pabbatagge yathā acci⁵ puṇṇamāyeva candimā,
naḷaggivaṇṇasaṅkāso so me buddho nimantito.
3615. Asambhīto bhayātīto bhavantakaraṇo muni,
sīhūpamo mahāvīro so me buddho nimantito.
3616. Kusalo buddhadhammehi appasayho parehi so,
nāgūpamo mahāvīro so me buddho nimantito.
3617. Saddhammācārakusalo⁶ buddhanāgo asādiso,
usabhūpamo mahāvīro so me buddho nimantito.
3618. Anantavaṇṇo amitayaso vicittasabbalakkhaṇo,
sakkūpamo mahāvīro so me buddho nimantito.
3619. Vasī gaṇī patāpī ca tejassī⁷ ca durāsado,
brahmūpamo mahāvīro so me buddho nimantito.
3620. Pattadhammo⁸ dasabalo balātibalapāragū,⁹
dharaṇūpamo mahāvīro so me buddho nimantito.
3621. Sīlavīcīsamākiṇṇo¹⁰ dhammaviññāṇakhobhito,
udadhūpamo mahāvīro so me buddho nimantito.
3622. Durāsado duppasaho acalo uggato brahā,¹¹
nerūpamo¹² mahāvīro so me buddho nimantito.
3623. Anantañāṇo asamasamo¹³ atulo aggataṃ gato,
gaganūpamo mahāvīro so me buddho nimantito.

(Paṇṇarasamaṃ bhāṇavāraṃ).

¹ sabbalokahitathāsi - Syā.

² paṭiyātanaṃ - PTS.

³ ukkāmukhapahaṭṭo va - PTS.

⁴ nātho - Syā.

⁵ aggi - Syā, PTS.

⁶ saddhammapāarakusalo - Syā.

⁷ tejasī - Syā, PTS.

⁸ mahaggadhammo - Syā;

mahantadhammo - PTS.

⁹ balātibalapārago - Ma, PTS.

¹⁰ sīladhītisamākiṇṇo - Syā.

¹¹ brahmā - Syā.

¹² nāgūpamo - PTS.

¹³ asamo - Syā.

3610. Và tôi thì không có cô dâu, chú rể của tôi thì không được biết đến. Còn vị đem lại niềm hoan hỷ cho dòng họ Sakya là bậc Trưởng Thượng ở thế gian luôn cả chư Thiên.

3611. Vị ấy là nguồn đem lại sự an lạc cho tất cả chúng sanh, vì sự lợi ích và tấn hóa của toàn bộ thế gian, vị ấy đã được tôi thỉnh mời ngày hôm nay. Đây là vật chuẩn bị cho vị ấy.

3612. Đức Phật đã được (tôi) thỉnh mời vào ngày mai là vị có màu da tợ như trái cây timbarū, là bậc vô lượng, vô song, không thể sánh bằng về dáng vóc.

3613. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy trông tợ thỏi vàng đặt ở cửa miệng lò nung, như là than gỗ khadira cháy rực, tương tợ tia chớp.

3614. Đức Phật đã được tôi thỉnh mời ấy giống như ngọn lửa ở đỉnh ngọn núi, tợ như mặt trăng vào ngày rằm, giống như là màu sắc ngọn lửa của cây sậy.

3615. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy như là con sư tử, không bị hãi sợ, đã vượt qua sự sợ hãi, là bậc Hiền Trí có sự chấm dứt việc tái sanh.

3616. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy là vị thiện xảo trong các pháp của chư Phật. Ngài không bao giờ bị áp bức bởi những kẻ khác, tương tợ con voi.

3617. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy là vị thiện xảo về sự thực hành trong Chánh Pháp, là vị Phật hùng tráng không thể sánh bằng, tương tợ con bò mộng.

3618. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy là vị có phẩm hạnh vô biên, có danh vọng vô lượng, có tất cả tướng mạo rực rỡ, tương tợ (Chúa Trời) Sakka.

3619. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy là vị có năng lực, có đồ chúng, có sự huy hoàng, có sự vẻ vang, khó mà tiếp cận, tương tợ đấng Phạm Thiên.

3620. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy có Giáo Pháp đã đạt, là đấng Thập Lực, là bậc thông thạo về năng lực và siêu năng lực, tương tợ trái đất.

3621. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy được vây bủa bởi các làn sóng giới hạnh, không bị lay động do sự nhận thức (của giác quan) đối với các đối tượng, tương tợ biển cả.

3622. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy là khó mà tiếp cận, khó mà chế ngự, không bị lay chuyển, hướng thượng, cao thượng, tương tợ núi Neru.

3623. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy có trí tuệ vô biên, tương đương với bậc không thể sánh bằng, không thể ước lượng, đã đạt đến tột đỉnh, tương tợ bầu không gian.

(Tụng phẩm thứ mười lăm).

3624. Patitṭhā bhayabhītānaṃ tāṇo saraṇagāmināṃ,
assāsako mahāvīro so me buddho nimantito.
3625. Āsayo buddhimantānaṃ puññakkhettaṃ sukhesinaṃ,
ratanākaro mahāvīro so me buddho nimantito.
3626. Assāsako vedakaro sāmaññaphaladāyako,
meghūpamo mahāvīro so me buddho nimantito.
3627. Lokacakkhu mahātejo¹ sabbatamavinodano,
suriyūpamo mahāvīro so me buddho nimantito.
3628. Ārammaṇavimuttīsu sabhāvadassano² muni,
candūpamo mahāvīro so me buddho nimantito.
3629. Vuddho³ samussito loke lakkhaṇehi alaṅkato,
appameyyo mahāvīro so me buddho nimantito.
3630. Yassa ñāṇaṃ appameyyaṃ sīlaṃ yassa anūpamaṃ,
vimutti asadisā yassa so me buddho nimantito.
3631. Yassa dhiti⁴ asadisā thāmo yassa acintīyo,
yassa parakkamo jeṭṭho⁵ so me buddho nimantito.
3632. Rāgo doso ca moho ca visā sabbe samūhatā,
agarūpamo⁶ mahāvīro so me buddho nimantito.
3633. Kilesavyādhi⁷ bahudukkhasabbatama⁸ vinodano,⁹
vejjūpamo¹⁰ mahāvīro so me buddho nimantito.
3634. Buddho'ti bho yaṃ¹¹ vadesi ghosopeso¹² sudullabho,
buddho buddho'ti sutvāna¹³ pīti me upapajjatha.¹⁴
3635. Abbhantaramagaṇhantī¹⁵ pīti me bahi nicchare,
so 'haṃ pītimano santo idaṃ vacanamabravim:
3636. “Kahaṃ nu kho so bhagavā lokajetṭho narāsabho,
tатtha gantvā namassissaṃ¹⁶ sāmaññaphaladāyakaṃ.”
3637. Paggayha dakkhiṇaṃ bāhuṃ vedajāto katañjali,
ācikkhi¹⁷ me dhammarājaṃ sokasallavinodanaṃ.

¹ loke samussito vīro - Syā, PTS.

² sabhāvadassako - Syā;
sabhāva-rasako - PTS.

³ buddho - Ma.

⁴ dhīti - Ma, Syā; pīti - PTS.

⁵ seṭṭho - Syā, PTS.

⁶ agarūpamo - PTS.

⁷ klesabyādhi - Ma.

⁸ bahudukkhā osathīva - Syā.

⁹ vinodako - Syā, PTS, Sī Mu.

¹⁰ vījjūpamo - Syā, PTS.

¹¹ ghosaṃ - Syā.

¹² ghoso me so - Syā.

¹³ buddhoti ghosanaṃ sutvā - Syā.

¹⁴ udapajjatha - Ma, PTS.

¹⁵ agaṇhantaṃ - Ma, Syā, PTS.

¹⁶ kattha gantvāna passissaṃ - PTS.

¹⁷ ācikkha - Syā, PTS.

3624. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy là vị an ủi, là chôn nâng đỡ cho những kẻ bị khiếp hãi lo sợ, là sự bảo vệ cho những người đến nương nhờ.
3625. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy là hầm mỏ châu báu, là chỗ trú của những người có trí giác ngộ, là Phước Điền của những người tâm cầu sự an lạc.
3626. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy là bậc an ủi, tạo ra niềm phấn khởi, là đấng ban phát quả vị Sa-môn, tương tự đám mây (đem lại cơn mưa).
3627. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy là con mắt của thế gian, có oai lực lớn lao, là sự xua đi tất cả các bóng tối, tương tự mặt trời (xua tan đêm đen).
3628. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy là bậc Hiền Trí có sự nhìn thấy bản thể trong các sự giải thoát khỏi đối tượng của các giác quan, tương tự mặt trăng (liều bỏ các chỗ đã rọi đến).
3629. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy là bậc trưởng thượng, đã tự mình vượt lên ở thế gian, được tô điểm với các tướng mạo, là bậc vô lượng.
3630. Vị nào có trí tuệ không thể đo lường, vị nào có giới không thể tương đương, vị nào có sự giải thoát không thể sánh bằng, vị ấy là Đức Phật đã được tôi thỉnh mời.
3631. Vị nào có nghị lực không sánh bằng được, vị nào có sức mạnh không nên suy tưởng, vị nào có sự nỗ lực hàng đầu, vị ấy là đức Phật đã được tôi thỉnh mời.
3632. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy có tất cả các chất độc hại là tham, sân, và si đã được xóa sạch, tương tự thuốc chữa bệnh.
3633. Đức Phật, đấng Đại Hùng đã được tôi thỉnh mời ấy có sự xua đi căn bệnh phiền não, nhiều sự khổ đau, và tất cả các bóng tối, tương tự vị lương y.”
3634. “Này ông, vị mà ông nói là ‘Đức Phật,’ thậm chí tiếng gọi ấy cũng khó mà đạt được.” Sau khi được nghe rằng: ‘Đức Phật! Đức Phật!’ đã có sự phi lạc sanh khởi đến tôi.
3635. Niềm phi lạc của tôi không (thể) nắm giữ ở bên trong đã bộc lộ ra ngoài. Trong khi có tâm phi lạc, tôi đây đã nói lời nói này:
3636. “Vậy thì đức Thế Tôn, bậc Trưởng Thượng của thế gian, đấng Nhân Ngưu ấy là ở đâu? Tôi sẽ đi đến nơi ấy và sẽ đánh lễ đấng ban phát quả vị Sa-môn.”
3637. Sau khi nắm lấy cánh tay phải (của tôi), (vị đạo sĩ Keniya) tràn đầy niềm phấn khởi, tay chấp lại, đã nói với tôi về đấng Pháp Vương, bậc có sự xua đi các mũi tên sâu muộn, rằng:

3638. “Udentam ’va mahāmegham nilam añjanasannibham,
sāgaram viya dissantam passasetam mahāvanam.
3639. Ettha so vasate buddho adantadamako muni,
vinayanto ca veneyye bodhento bodhipakkhiye.
3640. Pipāsito ’va udakam bhojanam ’va jighacchito,¹
gāvī yathā vacchagiddhā evāham vicinim jinaṃ.
3641. Ācāra-upacāraññū dhammānucchavisamvaram,²
sikkhāpesim sake sisse gacchante³ jinasantikam.
3642. Durāsadā bhagavanto sīhā ’va ekacārino,⁴
pade padam⁵ nikkhipantā āgaccheyyātha māṇavā.
3643. Āsiviso yathā ghorō migarājā ’va kesarī,
matto ’va kuñjaro danti⁶ evam buddhā durāsadā.
3644. Ukkāsitañca khipitam ajjupekkhiya⁷ māṇavā,
pade padam⁸ nikkhipantā upetha buddhasantikam.
3645. Paṭisallānagarukā appasaddā durāsadā,
durūpasaṅkamā buddhā garū honti sadevake.
3646. Yadāham⁹ pañham pucchāmi paṭisammodayāmi vā,
appasaddā tadā hotha munibhūtā ’va tiṭṭhatha.
3647. Yam so deseti saddhammam¹⁰ khemaṃ nibbāṇapattiyā,
tamevattham nisāmetha saddhammasavaṇam sukham.”
3648. Upasaṅkamma sambuddham sammodim muninā aham,
tam katham vītisāretvā lakkhaṇe upadhārayim.
3649. Lakkhaṇe dveva kaṅkhāmi¹¹ passāmi tiṃsalakkhaṇe,
kosohitavatthaguyham¹² iddhiyā¹³ dassayī muni.
3650. Jivham ninnāmayitvāna kaṇṇasote ca nāsike,
paṭimasi¹⁴ nalāṭantam kevalam chādayī jino.

¹ jīgacchato - Syā.

² dhammānucchavasamvaram - PTS, Si Mu.

³ gacchanto - PTS.

⁴ ekacārakā - PTS.

⁵ pāde pādām - Syā, PTS.

⁶ danto - Syā.

⁷ ajjupekkhāya - Syā, PTS.

⁸ pāde pādām - Syā.

⁹ yamaḥam - Syā; yāvāham - PTS.

¹⁰ sambuddho - Ma.

¹¹ dve ca kaṅkhāmi - Ma;

dve na dakkhāmi - Syā.

¹² kosohitavatthum guyham - Syā;

kosohitam vatthaguyham - PTS.

¹³ itthiyā - PTS.

¹⁴ paṭimassa - Syā; paṭimasa - PTS.

3638. “Ông hãy nhìn xem khu rừng lớn này tựa như đám mây không lồ đang trôi dạt, như là lớp thuốc bôi màu lục, trông như là biển cả.

3639. Đức Phật, bậc Điều Phục những ai chưa được điều phục, đấng Hiền Trí ấy ngự ở nơi đây, đang hướng dẫn những người cần được hướng dẫn và giúp cho họ giác ngộ những chi phần giác ngộ.”

3640. Tựa như người khát nước tìm kiếm nước, tựa như người bị đói tìm kiếm thức ăn, như là bò mẹ khao khát con bê, tôi đã tìm đến đấng Chiến Thắng tương tựa như thế.

3641. Là người biết lối hành xử và cách tiếp cận hay dở thích hợp với tình huống, tôi đã chỉ dạy những người học trò của mình trong khi họ đang đi đến chỗ của đấng Chiến Thắng rằng:

3642. “Này các chàng trai, các đấng Thế Tôn là khó mà tiếp cận, tựa như những con sư tử có sở hành đơn độc, các trò nên đi đến, bước từng bước từng bước một.

3643. Giống như con rắn độc khủng khiếp, tựa như con sư tử vua của loài thú, tựa như con voi có ngà đã bị nổi cơn, chư Phật là khó mà tiếp cận như thế ấy.

3644. Này các chàng trai, hãy kèm lại sự ho khan và khịt mũi. Các trò hãy đi đến gần bên đức Phật, bước từng bước từng bước một.

3645. Chư Phật là các vị thầy của thế gian luôn cả chư Thiên, là những bậc quý trọng sự yên tịnh, ít gây tiếng động, khó mà tiếp cận, khó đến gần bên.

3646. Khi ta hỏi câu hỏi hoặc là trao đổi xã giao, khi ấy các trò hãy im lặng, hãy đứng yên như là có bản chất của bậc hiền trí.

3647. Vô Chánh Pháp mà vị ấy thuyết giảng nhằm đạt đến Niết Bàn an ổn, các trò hãy chú tâm đến ý nghĩa ấy. Việc lắng nghe Chánh Pháp là hạnh phúc.”

3648. Sau khi đi đến gần bậc Toàn Giác, tôi đã chào hỏi với bậc Hiền Trí. Sau khi đã trao đổi lời thăm hỏi ấy, tôi đã quan sát các tướng mạo.

3649. Tôi nhìn thấy ba mươi tướng mạo, nhưng tôi vẫn còn hoài nghi về hai tướng mạo. Đấng Hiền Trí đã dùng thần thông cho thấy vật kín có lớp vỏ bọc lại.

3650. Đấng Chiến Thắng đã thè lưỡi ra uốn lại, rồi đã chạm vào lỗ tai và lỗ mũi, (sau đó) đã che lấp toàn bộ cái trán.

3651. Tassāhaṃ lakkhaṇe disvā paripuṇṇe savyañjane,
buddho'ti niṭṭhaṃ gantvāna saha sissehi pabbajim.
3652. Satehi tīhi sahito pabbajim anagāriyaṃ,
addhamāse asampatte sabbe pattā 'mha nibbutim.
3653. Ekato kammaṃ katvāna puññakkhette anuttare,
ekato saṃsaritvāna ekato vinivattayum.
3654. Gopānasiyo datvāna pūgadhamme vasī¹ ahaṃ,
tena kammaena sukatenā aṭṭhahetū labhāmaṃ.
3655. Disāsu pūjito homi bhogā ca amitā mama,
patiṭṭhā homi² sabbesaṃ tāsō mama na vijjati.
3656. Vyādhayo³ me na vijjanti dīghāyum pālayāmi ca,
sukhumacchaviko homi āvāse patthite vase.⁴
3657. Aṭṭha gopānasī datvā pūgadhamme vasī¹ ahaṃ,
paṭisambhidā 'rahattañca etaṃ me aparāṭṭhaṃ.
3658. Sabbavositavosāno katakicco anāsavo,
aṭṭhagopānasī nāma tava putto mahāmuni.
3659. Pañcathambhāni datvāna pūgadhamme vasī¹ ahaṃ,
tena kammaena sukatenā pañcahetū labhāmaṃ.
3660. Acalo homi mettāya anūnaṅgo bhavāmaṃ,⁵
ādeyyavacano homi na dhamsemi yathā ahaṃ.
3661. Abhantaṃ hoti me cittaṃ acalo⁶ homi kassaci,
tena kammaena sukatenā vimalo homi sāsane.
3662. Sagāravo sappattisso katakicco anāsavo,
sāvako te mahāvīra bhikkhu taṃ vandate muni.⁷
3663. Katvā sukatapallaṅkaṃ sālāyaṃ paññapesahaṃ,
tena kammaena sukatenā pañca hetū labhāmaṃ.
3664. Ucce kule pajāyitvā⁸ mahābhogo bhavāmaṃ,
sabbasampattiko homi maccheraṃ me na vijjati.
3665. Gamane patthite mayhaṃ pallaṅko upatiṭṭhati,
saha pallaṅkaseṭṭhena gacchāmi mama patthitaṃ.

¹ vasim - Ma, Syā, PTS.

² bhosiṃ - PTS.

³ vyādhiyo - PTS.

⁴ āvāse patite vase - Syā.

⁵ anūnabhogavā-m-ahaṃ - Syā, PTS.

⁶ akhilo - Syā, Ma.

⁷ mune - PTS.

⁸ pajāyāmi - Syā.

3651. Sau khi nhìn thấy các tướng mạo được đầy đủ cùng với các tướng phụ của Ngài, tôi đã đi đến kết luận là “Đức Phật,” và đã xuất gia cùng với các người học trò.

3652. Cùng với ba trăm (người học trò), tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Chưa đến nửa tháng, tất cả chúng tôi đã đạt được Niết Bàn.

3653. Sau khi đã cùng nhau thực hiện công việc ở Phước Điền vô thượng, sau khi đã cùng nhau luân hồi, họ đã cùng nhau dừng lại.

3654. Sau khi dâng cúng các cây đà chổng, tôi đã sống theo tính chất cộng đồng. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp, tôi đạt được tám nhân tố:

3655. Tôi được tôn vinh ở các phương, và của cải của tôi là vô lượng, tôi là chốn nâng đỡ cho tất cả, sự run sợ của tôi không được biết đến.

3656. Các bệnh tật của tôi không được biết đến, và tôi gìn giữ được tuổi thọ, tôi là người có làn da mềm mại, tôi cư ngụ ở trú xứ đã được mong mỏi.

3657. Sau khi dâng cúng tám cây đà chổng, tôi đã sống theo tính chất cộng đồng. Tôi có các tuệ phân tích và phẩm vị A-la-hán, điều này là phần phụ trội của điều thứ tám.

3658. Bạch đấng Đại Hiền Trí, con có toàn bộ nguồn nhiên liệu đã cạn, có phận sự đã được làm xong, không còn lậu hoặc, là người con trai của Ngài, có tên là Aṭṭhagopānasi.

3659. Sau khi dâng cúng năm cây cột trụ, tôi đã sống theo tính chất cộng đồng. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp, tôi đạt được năm nhân tố:

3660. Tôi không dao động nhờ vào tâm từ ái, tôi có các bộ phận cơ thể không bị thiếu sót, tôi có lời nói được thừa nhận, cũng vậy tôi không bị công kích.

3661. Tâm của tôi không bị tổn mạn, tôi không bị dao động bởi bất cứ điều gì. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp, tôi không bị bợn nhơ ở trong Giáo Pháp.

3662. Bạch đấng Đại Hùng, bạch bậc Hiền Trí, vị tỳ khưu Thịnh Văn của Ngài có sự tôn kính, có sự phục tùng, có phận sự đã được làm xong, không còn các lậu hoặc, xin đánh lễ Ngài.

3663. Tôi đã thực hiện chiếc ghế bành được làm khéo léo và đã bố trí ở hội trường. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp, tôi đạt được năm nhân tố:

3664. Sau khi được sanh vào gia tộc thượng lưu, tôi có của cải lớn lao. Tôi là người được thành tựu mọi thứ, sự bòn xén ở tôi không được biết đến.

3665. Khi tôi mong muốn ra đi, chiếc ghế bành hiện diện kế bên. Bằng chiếc ghế bành tối thượng, tôi đi đến nơi đã được tôi mong muốn.

3666. Tena pallaṅkadānena tamaṃ sabbamaṃ vinodayiṃ,
sabbābhiññābalappatto thero vandati taṃ muni.¹
3667. Parakiccattakiccāni sabbakiccāni sādhayiṃ,
tena kammaṃ sukatenā pāvisiṃ abhayaṃ puraṃ.
3668. Pariniṭṭhitasālaṃ hi² paribhogamadāsahaṃ,
tena kammaṃ sukatenā seṭṭhattaṃ³ ajjhupāgato.
3669. Ye keci damakā loke hatthī asse damenti ye,⁴
karitvā⁵ kāraṇā nānā dāruṇena damenti te.
3670. Na hevaṃ⁶ tvaṃ mahāvīra dāmesi naranāriyo,
adaṇḍena asatthena dāmesi uttame dame.
3671. Dānassa vaṇṇe⁷ kittento desanākusalo muni,
ekaṃ pañhaṃ⁸ kathentova⁹ bodhesi¹⁰ tisate muni.
3672. Dantā mayaṃ sārathinā suvimuttā anāsavā,
sabbābhiññābalappattā nibbutā upadhikkhaye.
3673. Satasahassee ito kappe yaṃ dānamadadiṃ tadā,
atikkantā bhayā sabbe sālādānass' idaṃ phalaṃ.
3674. Svāgataṃ vata me āsi mama buddhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3675. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
nāgo 'va bandhanaṃ chetvā viharāmi anāsavo.
3676. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Selo thero¹¹ imā gāthāyo abhāsithāti.

Selattherassapadānaṃ dutiyaṃ.

--ooOoo--

¹ taṃ mune - Syā, PTS.

² sālami - Ma; sālamiṃ - Syā; sālami pi - PTS.

³ seṭṭhan tam - PTS.

⁴ damenti te - Syā; damenti 'me - PTS.

⁵ kāretvā - Syā; karetvā - PTS.

¹¹ āyasmā Selo sapariso bhagavato santike imā gāthāyo abhāsithāti - Ma, Syā, PTS.

⁶ naheva - Syā.

⁷ dānassa vaṇṇaṃ - PTS.

⁸ ekapañhaṃ - Ma.

⁹ kathento ca - Syā.

¹⁰ moci - PTS.

3666. Do việc dâng cúng chiếc ghế bành ấy, tôi đã xua đi tất cả bóng tối. Bạch đấng Hiền Trí, vị trưởng lão đã đạt được toàn bộ năng lực của thắng trí xin đánh lễ Ngài.

3667. Tôi đã hoàn thành tất cả các phạm sự, phạm sự của mình và phạm sự đối với người khác. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp, tôi đã đi vào thành phố không sợ hãi (Niết Bàn).

3668. Tôi đã dâng cúng vật hữu dụng chính là hội trường đã được hoàn thành. Do nghiệp ấy đã được thực hiện tốt đẹp, tôi đã đạt đến bản thể tối thượng.

3669. Bất cứ các huấn luyện viên nào ở thế gian, khi họ huấn luyện các con voi, các con ngựa, họ thực hiện nhiều cách hành hạ khác nhau, họ huấn luyện bằng sự tàn bạo.

3670. Bạch đấng Đại Hùng, Ngài không huấn luyện các người nam và nữ như thế ấy. Ngài huấn luyện trong sự huấn luyện tối thượng, không gậy, không dao.

3671. Trong khi tán dương các đức tính của sự bố thí, bậc Hiền Trí là vị thiện xảo về việc thuyết giảng. Ngay trong khi đang trả lời một câu hỏi, bậc Hiền Trí đã giác ngộ cho ba trăm người.

3672. Được đấng Điều Ngự huấn luyện, chúng tôi đã được hoàn toàn giải thoát, không còn lậu hoặc, đã đạt được toàn bộ năng lực của thắng trí, đã được tịch diệt về sự đoạn tận mầm mống tái sanh.

3673. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây một trăm ngàn kiếp, tất cả các điều lo sợ đã được vượt qua; điều này là quả báu của việc dâng cúng hội trường.

3674. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3675. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi cắt đứt sự trói buộc như là con voi đực (đã được cởi trói), tôi sống không còn lậu hoặc.

3676. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sela đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sela là phân thứ nhì.

--ooOoo--

393. Sabbakittikattherāpadānaṃ

3677. Kaṇikāraṃva jotantaṃ¹ dīparukkhaṃva ujjalaṃ,²
osadhiṃva virocantaṃ vijjutaṃ gagane³ yathā.
3678. Asambhitaṃ anutrāsimaṃ⁴ migarājaṃva kesariṃ,
ñāṇālokaṃ pakāsentaṃ maddantaṃ titthiye gaṇe.
3679. Uddharantaṃ imaṃ lokaṃ chindantaṃ sabbasaṃsayamaṃ,
gajjantaṃ⁵ migarājaṃva addasaṃ lokanāyakaṃ.
3680. Jaṭṭajinadharo āsimaṃ brahā⁶ uju patāpavā,
vākaciraṃ gahetvāna pādamaṃle avatthariṃ.⁷
3681. Kālānusāriyaṃ⁸ gayha anulimpimaṃ tathāgataṃ,
sambuddhamanulimpetvā⁹ santhaviṃ lokanāyakaṃ.
3682. Samuddharas' imaṃ lokaṃ oghatiṇṇa¹⁰ mahāmuni,
ñāṇālokena jotesi nāvaṭaṃ¹¹ ñāṇamuttamaṃ.
3683. Dhammacakkaṃ pavattesi maddase paratitthiye,
usabho jitasāṅgāmo¹² sampakampesi mediniṃ.¹³
3684. Mahāsamudde ūmiyo¹⁴ velantaṃhi pabhijjare,¹⁵
tatheva tava ñāṇaṃhi sabbadiṭṭhī pabhijjare.¹⁵
3685. Sukhumacchikajālana¹⁶ saramhi sampatānite,
antojālagatā¹⁷ pāṇā pīlitā honti tāvade.
3686. Tatheva titthiyā loke puthupāsaṇḍanissitā,¹⁸
antoñāṇavare tuyhaṃ parivattanti mārisa.
3687. Patiṭṭhā vuyhataṃ oghe tvaṃ hi nātho abandhunaṃ,¹⁹
bhayaṭṭhitānaṃ saraṇaṃ²⁰ muttatthīnaṃ parāyaṇaṃ.²¹
3688. Ekavīro²² asadiso karuṇāmettasañcayo,²³
susīlo asamo santo²⁴ vaṣi tādi jitañjaso.²⁵
3689. Dhīro vigatasammoho anejo akathaṅkathī,
vusito²⁶ vantadoso 'si nimmalo payato²⁷ suci.

¹ jalitaṃ - Ma, Syā, PTS.

² jotitaṃ - Syā, PTS.

³ vijjumaṃ abbhaghane - PTS.

⁴ anuttāsimaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁵ asambhitaṃ - Syā; lasantaṃ - PTS.

⁶ brahmā - Syā.

⁷ apatthariṃ - Ma, Syā, PTS.

⁸ kālānusārikaṃ - PTS.

⁹ anulimpitvā - Syā, PTS.

¹⁰ oghatiṇṇo - Syā.

¹¹ pavaraṃ - Syā; vajira - PTS.

¹² jitasāṅgāme - PTS.

¹³ medaniṃ - Ma, Syā.

¹⁴ ummīva - Syā; ūmi va - PTS.

¹⁵ pabhijjati - Syā.

¹⁶ sukhumacchikajālāni - Syā.

¹⁷ antojālikatā - Ma; antojāligatā - Syā, PTS.

¹⁸ mūlhā saccavinissitā - Syā; phuṭā saccavinissitā - PTS.

¹⁹ abandhanaṃ - PTS.

²⁰ bhayaṭṭhitānaṃ saraṇo - Syā.

²¹ muttitthīnaṃ parāyaṇaṃ - Ma;

muttatthīnaṃ parāyaṇo - - Syā.

²² ekaccaro - Syā.

²³ mettākaraṇasañcayo - Ma;

mettākaraṇasaññuto - Syā;

mettākāruṇādisañcayo - PTS.

²⁴ asamo susamo santo - Ma;

pañṇavā yuttacālo ca - Syā.

²⁵ vaṣi tādi guṇāsayo - Syā;

vasitavijitañjajo - PTS.

²⁶ tusito - Ma; tussito - Syā.

²⁷ saṃyato suci - Ma; Syā.

393. Ký Sự về Trưởng Lão Sabbakittika:

3677. (Tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian) tựa như cây *kaṇikāra* đang cháy sáng, tựa như cây đèn đang phát sáng, tựa như vì sao *osadhī* đang chiếu sáng, giống như tia chớp ở bầu trời.

3678. (Tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian) không bị hãi sợ, không có sợ sệt, tựa như con sư tử vua của loài thú, đang tỏa sáng ánh sáng trí tuệ, đang chế ngự các nhóm người ngoại đạo.

3679. Tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian đang tiếp độ thế gian này, đang cắt đứt mọi điều nghi hoặc, tựa như (con sư tử) vua của loài thú đang gầm thét.

3680. Tôi đã là vị mang búi tóc, khoác tấm da dê, cao thượng, ngay thẳng, có sự huy hoàng. Tôi đã cầm lấy y phục bằng vỏ cây và đã trải xuống ở cạnh bàn chân (của đức Phật).

3681. Tôi đã cầm lấy chất bôi thơm *kālānusāriya* và đã thoa lên đức Như Lai. Sau khi thoa lên bậc Toàn Giác, tôi đã ngợi ca về đấng Lãnh Đạo Thế Gian rằng :

3682. “*Bạch đấng Đại Hiền Trí, Ngài đã vượt qua dòng nước lũ, Ngài tiếp độ thế gian này, Ngài chiếu sáng bằng ánh sáng trí tuệ, trí tuệ tối thượng (của Ngài) là không bị che lấp.*

3683. *Ngài chuyển vận bánh xe Giáo Pháp, Ngài chế ngự các ngoại đạo khác, Ngài là vị cao quý đã chiến thắng trận đấu, Ngài làm trái đất rung động.*

3684. *Các làn sóng ở đại dương bị vỡ tan ở bờ biển, tương tự y như thế tất cả các tà kiến bị tan vỡ ở trí tuệ của Ngài.*

3685. *Khi lưới có lỗ nhỏ được đặt vào ở trong hồ nước, các sinh vật đi vào trong lưới thì bị không chế ngay lập tức.*

3686. *Bạch Ngài, tương tự y như thế các ngoại đạo ở thế gian dựa dẫm vào dị giáo tâm thường, họ xoay vần bên trong trí tuệ cao quý của Ngài.*

3687. *Ngài là bến bờ của những người đang bị cuốn trôi ở dòng nước lũ, chính Ngài là vị bảo hộ của những người không thân quyến, Ngài là sự bảo vệ cho những người bị khổ đau vì hãi sợ, là nơi nương tựa của những người có mục tiêu đã bị xao lãng.*

3688. *Ngài là vị anh hùng độc nhất, không người tương tự, là sự tích lũy bi mẫn và từ ái, có giới tốt đẹp, không kẻ sánh bằng, được an tịnh, có năng lực, vững chãi, đã chiến thắng cuộc hành trình.*

3689. *Ngài là bậc trí tuệ, có sự si mê đã được xa lìa, không còn dục vọng, không có hoài nghi, đã sống trọn vẹn, có sân hận đã được chỗi bỏ, không ô nhiễm, đã được thanh lọc, tinh khiết.*

3690. Saṅgātigo¹ hatamādā² tevijjo tibhavantago,³
sīmātigo dhammagaru katattho hitavappatho.⁴
3691. Tārako tvam yathā nāvā nidhīvassāsakārako,
asambhīto yathā siho gajarājāva dappito.⁵
3692. Thometvā dasagāthāhi padumuttaram mahāyasam,⁶
vanditvā satthuno pāde tuṅhī aṭṭhāsaham tadā.
3693. Padumuttaro lokavidū āhutīnam paṭiggaho,
bhikkhusaṅge ṭhito satthā imā gāthā abhāsatha.
3694. “Yo me sīlañca ñāṇaṅca⁷ dhammañcāpi pakittayi,⁸
tamaham kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
3695. Saṭṭhikappasahassāni devaloke ramissati,
aññe deve abhibhotvā⁹ issaram kārayissati.
3696. So pacchā pabbajitvāna sukkamūlena codito,
gotamassa bhagavato sāsane pabbajissati.
3697. Pabbajitvāna kāyena pāpakammaṃ vivajjiya,
sabbāsave pariññāya nibbāyissatanāsavo.¹⁰
3698. Yathāpi meggho thanayaṃ tappeti mediniṃ imaṃ,
tatheva tvam mahāvīra dhammena¹¹ tappayī mamaṃ.
3699. Sīlam paññañca dhammañca thavitthā¹² lokanāyakam,
pattomhi paramam santiṃ nibbānam padamaccutam.
3700. Aho nūna sa¹³ bhagavā ciraṃ tiṭṭheyya cakkhumā,
aññātañca vijāneyyumaṃ¹⁴ phuseyyumaṃ¹⁵ amataṃ padaṃ.
3701. Ayaṃ me pacchimā jāti bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsave pariññāya viharāmi anāsavo.
3702. Satasahasse ito kappe yaṃ buddhamabhithomayiṃ,¹⁶
duggatiṃ nābhijānāmi kittanāya idaṃ phalam.

¹ saṅgātīto - Syā; saṅghātīto - PTS.

² hatamado - Ma; gatamado - Syā, PTS.

³ tevijjosi bhavantago - Syā.

⁴ gatattho hitavabbhuto - Ma;
katattho hitadhammato - PTS.

⁵ dammito - Syā, PTS.

⁶ mahāmuniṃ - Syā.

⁷ paññañca - Syā.

⁸ saddhammañcāpi vaṇṇayi - Ma.

⁹ aññe devebhivavitvā - Ma, Syā;

aññe deveadhibhotvā - PTS.

¹⁰ nibbāyissatināsavo - Ma, Syā.

¹¹ thanena - PTS.

¹² thavitvā - Ma, Syā, PTS.

¹³ api nūn' esa - PTS.

¹⁴ vijāneyyamaṃ - Syā, PTS.

¹⁵ passeyyamaṃ - Syā; phasseyyamaṃ - PTS.

¹⁶ buddham abhipūjayiṃ - PTS.

3690. Ngài đã vượt lên sự quyến luyến, có sự kiêu hãnh đã được tiêu diệt, có tam minh, đã đi đến tận cùng của tam giới, đã vượt qua ranh giới, có sự kính trọng Giáo Pháp, có mục đích đã được thực hiện, có đạo lộ hữu ích.

3691. Ngài giống như ngôi sao (hướng dẫn) chiếc thuyền, giống như của cải chôn giấu là nguồn tạo sự an ủi, giống như con sư tử không bị hãi sợ, tợ như con voi chúa kiêu kỳ.”

3692. Sau khi ngợi ca bậc có danh vọng lớn lao Padumuttara bằng mười câu kệ, sau khi đã đánh lễ ở bàn chân của bậc Đạo Sư, khi ấy tôi đã đứng, im lặng.

3693. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, bậc Đạo Sư, đứng ở Hội Chúng tỳ khu, đã nói lên những lời kệ này:

3694. “Người nào đã tán dương giới hạnh và trí tuệ, luôn cả Giáo Pháp của Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

3695. (Người ấy) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên sáu chục ngàn kiếp. Sau khi vượt trội chư Thiên khác, (người ấy) sẽ được thiết lập làm vị chúa tể.

3696. Về sau người ấy sẽ xuất gia, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, người ấy sẽ xuất gia trong Giáo Pháp của đức Thế Tôn Gotama.

3697. Sau khi xuất gia, sau khi lánh xa ác nghiệp bằng thân, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, (người ấy) sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

3698. “Bạch đấng Đại Hùng, giống như đám mây đang nổi sấm (sét) thì làm cho trái đất này thỏa mãn, tương tợ y như thế Ngài đã làm con thỏa mãn bằng Giáo Pháp.”

3699. Sau khi ngợi ca giới hạnh, trí tuệ, Giáo Pháp, và đấng Lãnh Đạo Thế Gian, tôi đã đạt đến sự an tịnh tuyệt đối, Niết Bàn, vị thế bất hoại.

3700. Ôi, nếu như đức Thế Tôn bậc Hữu Nhân ấy có thể tồn tại lâu dài, thì (nhiều người) có thể nhận thức điều chưa được biết đến và có thể chạm đến vị thế Bất Tử.

3701. Đây là lần sinh ra sau cùng của tôi, tất cả các hữu đã được xóa sạch. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

3702. (Kể từ khi) tôi đã ngợi ca đức Phật trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc tán dương.

3703. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsavā parikkhiṇā natthidāni punabbhavo.
3704. Svāgataṃ vata me āsi mama buddhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3705. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sabbakittiko thero imā gāthāyo abhāsittthāti.

Sabbakittikattherassa apadānaṃ tatiyaṃ.

--ooOoo--

394. Madhudāyakattherāpadānaṃ

3706. Sindhuyā nadiyā tīre sukato assamo mama,
tatta vācemaṃ sisse itihāsaṃ salakkhaṇaṃ.
3707. Dhammakāmā vinitā te sotukāmā susāsanaṃ,¹
chaḷaṅge pāramippattā sindhukūle vasanti te.
3708. Uppātagamane² ceva lakkhaṇesu ca kovidā,
uttamatthaṃ gavesantā vasanti pavane³ tadā.
3709. Sumedho nāma sambuddho loke uppajji tāvade,
amhākaṃ anukampanto upagacchi⁴ vināyako.
3710. Upāgataṃ mahāvīraṃ sumedhaṃ lokanāyakaṃ,
tiṇsanthāraṃ katvā lokajettṭhass' adāsahaṃ.
3711. Pavanāto⁵ madhuṃ gayha buddhaseṭṭhass' adāsahaṃ,
sambuddho paribhuñjitvā idaṃ vacanamabravi:
3712. “Yo⁶ taṃ adāsi madhuṃ me pasanno sehi pāṇihi,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
3713. Iminā madhudānena tiṇsanthārakena ca,
tiṇsakappasahassāni devaloke ramissati.
3714. Tiṇsakappasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena⁷ sathā loke bhavissati.

¹ sotukāma pi sāsanaṃ - PTS.

² uppādāgamane - Syā, PTS.

³ vipine - Ma.

⁴ upāgacchi - Ma.

⁵ vipināto - Ma.

⁶ yaṃ - PTS.

⁷ gottena - Ma.

3703. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, giờ đây không còn tái sanh nữa.

3704. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3705. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sabbakittika¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sabbakittika là phần thứ ba.

--ooOoo--

394. Ký Sự về Trưởng Lão Madhudāyaka:

3706. Khu ẩn cư của tôi đã được xây dựng khéo léo ở bờ sông Sindhu. Tại nơi ấy, tôi chỉ dạy các học trò về truyền thống cùng với tướng mạo.

3707. Các vị ấy có sự ao ước về Giáo Pháp, đã được huấn luyện, có ước muốn được nghe lời giáo huấn tốt đẹp. Đã đạt đến sự toàn hảo về sáu chi phần, các vị ấy sống ở bờ sông Sindhu.

3708. Khi ấy, trong lúc đang tầm cầu mục đích tối thượng, các vị sống ở trong khu rừng bao la.

3709. Bậc Toàn Giác tên Sumedha lúc bấy giờ đã hiện khởi ở thế gian. Thương tưởng đến chúng tôi, đấng Hướng Đạo đã đi đến gần.

3710. Khi đấng Đại Hùng, bậc Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha đã đi đến gần, tôi đã làm tấm thảm trải bằng cỏ và đã dâng cúng đến bậc Trưởng Thượng của thế gian.

3711. Tôi đã cầm lấy mật ong từ khu rừng bao la và đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng. Bậc Toàn Giác đã thọ dụng và đã nói lời nói này:

3712. *“Người nào được tịnh tín đã tự tay mình dâng cúng mật ong ấy đến Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*

3713. *Do sự dâng cúng mật ong này và do tấm thảm trải bằng cỏ, (người ấy) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên ba mươi ngàn kiếp.*

3714. Vào ba mươi ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

¹ Sabbakittika nghĩa là “vị tán dương (kittika) tổng thể (sabba) về đức Phật.

3715. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
sabbāsava pariññāya nibbāyissat' anāsavo.
3716. Devalokā idhāgantvā mātukucchiṃ upāgate,
madhuvassaṃ¹ pavassittha chādayaṃ madhunā mahiṃ.
3717. Mayi² nikkhantamattamhi kucchiyā ca³ suduttaraṃ,⁴
tatrāpi madhuvassaṃ⁵ me vassate niccakālikaṃ.
3718. Agārā abhinikkhamma pabbajiṃ anagāriyaṃ,
lābhī annassa pānassa madhudānass' idaṃ phalaṃ.
3719. Sabbakāmasamiddho 'haṃ bhavitvā devamānuse,
teneva madhudānena pattomhi āsavakkhayaṃ.
3720. Vuṭṭhamhi deve caturaṅgule tiṇe
sompupphite⁶ dharaṇīruhe sañchanne,⁷
suññe ghare maṇḍaparukkhamūle,⁸
vasāmi niccaṃ sukhito anāsavo.
3721. Majjhe mahante hīne ca⁹ bhava sabbe atikkamiṃ,¹⁰
ajja me āsavā khīṇā natthidāni punabbhavo.
3722. Tiṃsakappasahassamhi yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi madhudānass' idaṃ phalaṃ.
3723. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsavā parikkhīṇā natthidāni punabbhavo.
3724. Svāgataṃ vata me āsi mama buddhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3725. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Madhudāyako thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Madhudāyakattherassa apadānaṃ catutthaṃ.

--ooOoo--

¹ madhuvasso - Syā, PTS.

² mama - Syā, PTS.

³ kumbhiyā ca - Syā;
kumbhiyā va - PTS.

⁴ suduttarā - Ma, Syā, PTS.

⁵ madhuvasso - Syā, PTS.

⁶ supupphite - Syā; samphite - PTS.

⁷ vappadese - Syā; ca chappade - PTS.

⁸ maṇḍaparukkhamūlake - Ma, Syā, PTS.

⁹ majjhe mayhaṃ bhavā assu - Syā, PTS.

¹⁰ ye bhava samatikkamiṃ - Syā, PTS.

3715. Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, (người ấy) sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc và sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

3716. Sau khi đã từ thế giới chư Thiên đi đến nơi đây, khi (tôi) nhập vào bụng mẹ, có cơn mưa mật ong đã đổ xuống, che lấp trái đất với mật ong.

3717. Và ngay khi tôi đang ra khỏi bụng mẹ một cách vô cùng khó khăn, tại nơi ấy cũng có cơn mưa mật ong đã liên tục đổ mưa đến tôi.

3718. Sau khi lìa khỏi nhà, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình, tôi có sự đạt được về cơm ăn và nước uống; điều này là quả báu của việc dâng cúng mật ong.

3719. Tôi được dồi dào về mọi dục lạc sau khi đã sống ở (thế giới) chư Thiên và nhân loại. Chính nhờ sự dâng cúng mật ong ấy, tôi đã đạt được sự đoạn tận các lậu hoặc

3720. Khi trời đổ mưa ở cỏ dài bốn ngón tay, khi loài thảo mộc mọc ở trên đất đã được trở hoa và đã che phủ khắp, ở ngôi nhà trống vắng, ở mái che và ở cội cây, tôi sống luôn luôn được an lạc, không còn lậu hoặc.

3721. Tôi đã vượt lên tất cả các cõi trung bình, to lớn, và thấp kém. Hôm nay các lậu hoặc của tôi đã được đoạn tận, giờ đây không còn tái sanh nữa.

3722. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí (trước đây) ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng mật ong.

3723. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, giờ đây không còn tái sanh nữa.

3724. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3725. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Madhudāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Madhudāyaka là phần thứ tư.

--ooOoo--

¹ Madhudāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) mật ong (madhu).”

395. Padumakūṭāgāriyattherāpadānaṃ

3726. Piyadassī nāma bhagavā sayambhū lokanāyako,
vivekakāmo sambuddho samādhikusalo muni.
3727. Vanasaṇḍaṃ samogayha¹ piyadassī mahāmuni,
paṃsukūlaṃ pattharivā nisīdi purisuttamo.
3728. Migaluddo pure āsiṃ vipine² kānane ahaṃ,
pasadaṃ migamesanto āhiṇḍāmi ahaṃ tadā
3729. Tath' addasāsiṃ sambuddhaṃ oghatiṇṇamanāsavaṃ,
pupphitaṃ sālārājāṃva sataraṃsiṃva uggataṃ.
3730. Disvān' ahaṃ devadevaṃ piyadassiṃ mahāyasaṃ,
jātassaraṃ samogayha¹ padumaṃ āhariṃ tadā.
3731. Āharitvāna padumaṃ satapattaṃ manoramaṃ,
kūṭāgāraṃ karitvāna chādayiṃ padumen' ahaṃ.
3732. Anukampako kāruṇiko piyadassī mahāmuni,
sattarattindivaṃ buddho kūṭāgāre vasī jino.
3733. Purāṇaṃ chaḍḍayitvāna navena chādayiṃ ahaṃ,
añjaliṃ paggahetvāna aṭṭhāsiṃ tāvade ahaṃ.
3734. Vuṭṭhahitvā samādhimhā piyadassī mahāmuni,
disā³ anuvilokento nisīdi lokanāyako.
3735. Tadā sudassano nāma upaṭṭhāko mahiddhiko,
cittamaññāya buddhassa piyadassissa satthuno.
3736. Asītiyā sahassehi bhikkhūhi parivārito,
vanante sukhamāsinaṃ upesi lokanāyakaṃ.
3737. Yāvatā vanasaṇḍamhi adhivatthā ca devatā,
buddhassa cittamaññāya sabbe sannipatuṃ tadā.
3738. Samāgatesu yakkhesu kumbhaṇḍe saha rakkhase,
bhikkhusaṅghe ca sampatte gāthā 'mā vyāharī⁴ jino:
3739. “Yo maṃ sattāhaṃ pūjesi āvāsaṅca akāsi me,
tamahaṃ kittayissāmi suṇoṭha mama bhāsato.

¹ samogayha - Syā, PTS.² araṇṇe - Ma; iriṇe - PTS.³ disaṃ - Ma.⁴ gāthā pabyāharī - Ma; gāthā sabyāharī - Syā.

395. Ký Sự về Trưởng Lão Padumakūṭāgāriya:

3726. Đức Thế Tôn tên Piyadassī là đấng Tự Chủ, bậc Lãnh Đạo Thế Gian. Đấng Toàn Giác, bậc Hiền Trí có ước muốn độc cư, thiện xảo về định.

3727. Sau khi đi sâu vào khu rừng rậm, bậc Đại Hiền Trí Piyadassī, đấng Tối Thượng Nhân, đã trải ra tấm y may từ vải bị quăng bỏ rồi ngồi xuống.

3728. Trong thời quá khứ, tôi đã là thợ săn thú rừng ở trong khu rừng hoang rậm. Khi ấy, trong lúc tìm kiếm loài nai *pasada*, tôi (đã) đi lang thang.

3729. Tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác, bậc đã vượt qua dòng nước lũ, không còn lậu hoặc, tựa như cây *sālā* chúa đã được trở hoa, tựa như mặt trời đã mọc lên.

3730. Sau khi nhìn thấy vị Trời của chư Thiên, bậc có danh vọng lớn lao Piyadassī, khi ấy tôi đã lội xuống hồ nước thiên nhiên và đã mang lại đóa sen hồng.

3731. Sau khi mang lại đóa sen hồng trăm cánh làm thích ý, tôi đã xây dựng ngôi nhà mái nhọn và đã phủ lên bằng hoa sen hồng.

3732. Bậc có lòng thương tưởng, đấng Bi Mẫn, bậc Đại Hiền Trí Piyadassī, đức Phật, đấng Chiến Thắng đã ngụ bảy ngày đêm ở ngôi nhà mái nhọn.

3733. Sau khi bỏ đi các (bông hoa) héo úa, tôi đã che lên bằng (bông hoa) mới. Liên sau đó, tôi đã chấp tay lên và đứng yên.

3734. Bậc Đại Hiền Trí Piyadassī đã xuất khỏi định. Trong lúc đang quan sát các phương, đấng Lãnh Đạo thế gian đã ngồi xuống.

3735. Khi ấy, vị thị giả có đại thần lực tên Sudassana đã hiểu được tâm của đức Phật, bậc Đạo Sư Piyadassī.

3736. Được tháp tùng bởi tám mươi ngàn vị tỳ khưu, vị ấy đã đi đến gần đấng Lãnh Đạo Thế Gian đang ngồi an lạc ở cuối khu rừng.

3737. Và cho đến chư Thiên ngụ ở trong khu rừng rậm, sau khi biết được tâm của đức Phật, khi ấy tất cả đã tụ hội lại.

3738. Khi các Dạ-Xoa, các ác thần, cùng với các loài quỷ sứ đã cùng nhau đi đến, và khi Hội Chúng tỳ khưu đã đến nơi, đấng Chiến Thắng đã thốt lên các lời kệ này:

3739. “Người nào đã cúng dường và đã thực hiện chỗ ngụ cho Ta bảy ngày, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

3740. Sududdasaṃ sunipuṇaṃ gambhīraṃ suppakāsitaṃ,
ñāṇena kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
3741. Catuddasāni kappāni devarajjaṃ karissati,
kūṭāgāraṃ brahaṃ tassa¹ padumapupphehi² chāditaṃ,
ākāse dhārayissati pupphakammaṃ³ idam³ phalaṃ.
3742. Catubbise⁴ kappasate vokiṇṇaṃ saṃsarissati,
tatha pupphamayaṃ vyamaṃ ākāse dhārayissati.
3743. Yathā padumapattamhi toyam na upalimpati,
tathevimassa ñāṇamhi kilesā nopalimpare.
3744. Manasā vinivaṭṭetvā pañcanīvaraṇe ayaṃ,
cittaṃ janetvā nekkhamme agārā pabbajissati,
tato pupphamaye vyambhe dhārente⁵ nikkhamissati.
3745. Rukkhamūle vasantassa nipakassa satīmato,
tatha pupphamayaṃ vyamaṃ matthake dhārayissati.
3746. Cīvaraṃ piṇḍapātañca paccayaṃ sayanāsaṇaṃ,
datvāna bhikkhusaṅghassa nibbāyissat' anāsavo.
3747. Kūṭāgārena caratā⁶ pabbajjaṃ abhinikkhamiṃ,⁷
rukkhamūle vasantamhi⁸ kūṭāgāraṃ dhariyati.
3748. Cīvare piṇḍapāte ca cetanā me na vijjati,
puññakammena saṃyutto labhāmi pariniṭṭhitaṃ.
3749. Gaṇanāto asaṃkheyyā kappakoṭi bahū mama,
rittakā te atikkantā pamuttā lokanāyakā.⁹
3750. Aṭṭhārase kappasate piyadassī vināyako,
tamaṃ payirupāsivā imaṃ yoniṃ upāgato.
3751. Idhaddasāsī¹⁰ sambuddhaṃ anomaṃ nāma cakkhumaṃ,
tamaṃ upagantvāna pabbajīṃ anagāriyaṃ.
3752. Dukkhasantakaro buddho maggaṃ me¹¹ desayī jino,
tassa dhammaṃ suṇitvāna pattomhi acalaṃ padaṃ.
3753. Tosayitvāna sambuddhaṃ gotamaṃ sakyapuṅgavaṃ,
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.

¹ mahantassa - Ma.

² padmapupphehi - Ma.

³ pubbakammassidaṃ - Syā, PTS.

⁴ catuddase - Syā.

⁵ pupphaṃ vyamaṃ dhārentaṃ - Syā, PTS.

⁶ carite - Syā; caraṇā - PTS, Sī Mu.

⁷ abhinikkhami - Syā.

⁸ vasantampi - Ma, Syā.

⁹ samuttā lokanāyakā - Syā;
pavuttā lokanāyinā - PTS.

¹⁰ idha passāmi - Ma;
tam addasāmi - Syā;
tam addasāsīṃ - PTS.

¹¹ saddhamme - Syā.

3740. Bằng trí tuệ, Ta sẽ tán dương điều thật khó mà nhìn thấy, vô cùng vi tế, sâu thẳm, đã được thể hiện tốt đẹp. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

3741. (Người ấy) sẽ cai quản Thiên quốc mười bốn kiếp. Có tòa nhà mái nhọn vĩ đại, được che phủ bằng các đóa sen hồng, sẽ được duy trì ở không trung dành cho người ấy; điều này là quả báu của việc làm với bông hoa.

3742. (Người ấy) sẽ luân hồi xen kẽ (giữa cõi trời và cõi người) hai ngàn bốn trăm kiếp. Tại nơi ấy sẽ có cung điện làm bằng bông hoa được duy trì ở không trung (dành cho người ấy).

3743. Giống như nước không làm lem luốc cánh hoa sen, tương tự y như thế các điều ô nhiễm không làm hoen ố trí của người này.

3744. Sau khi đã loại trừ năm pháp che lấp ở trong tâm, người này sẽ làm sanh khởi tâm về việc xuất ly và sẽ xuất gia lìa khỏi gia đình. Sau đó, trong lúc cung điện làm bằng bông hoa đang được duy trì, người này sẽ ra đi.

3745. Trong khi con người cần trọng có chánh niệm (này) đang ngụ ở gốc cây, tại nơi ấy sẽ có cung điện làm bằng bông hoa được duy trì ở đỉnh đầu (của người này).

3746. Sau khi dâng cúng y phục, vật thực, thuốc chữa bệnh, và chỗ nằm ngồi đến Hội Chúng tỳ khưu, (người này) sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.”

3747. Tôi đã ra đi xuất gia bằng sự di chuyển của ngôi nhà mái nhọn. Ngôi nhà mái nhọn được duy trì trong khi (tôi) đang ngụ ở gốc cây.

3748. Sự suy tư về y phục và vật thực không có ở tôi. Được gắn liền với nghiệp phước thiện, tôi nhận được hoàn toàn đầy đủ.

3749. Nhiều koti kiếp sống của tôi, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm, đã trôi qua vô ích, các bậc Lãnh Đạo Thế Gian đều đã giải thoát.

3750. (Trước đây) một ngàn tám trăm kiếp, đấng Hướng Đạo Piyadassī (đã hiện khởi). Sau khi phục vụ Ngài, tôi đã đi đến lần nhập thai này.

3751. Tại đây, tôi đã nhìn thấy bậc Toàn Giác, đấng Hữu Nhân tên Anoma. Tôi đã đi đến gặp vị ấy và đã xuất gia vào đời sống không gia đình.

3752. Đức Phật, bậc Đoạn Tận khổ đau, đấng Chiến Thắng đã giảng giải cho tôi về Đạo Lộ. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của Ngài, tôi đã đạt đến vị thế Bất Động.

3753. Sau khi đã làm vui lòng đấng Toàn Giác Gotama, bậc Cao Quý dòng Sakya, sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

3754. Atṭhārase kappasate yaṃ buddhamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāy' idaṃ phalaṃ.
3755. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsavā parikkhīṇā natthidāni punabbhavo.
3756. Svāgataṃ vata me āsi mama buddhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3757. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca atṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Padumakūṭāgāriyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Padumakūṭāgāriyattherassa apadānaṃ pañcamaṃ.

--ooOoo--

366. Bakkulatherāpadānaṃ

3758. Himavantassa avidūre sobhito nāma pabbato,
assamo sukato mayhaṃ sakasissehi māpito.
3759. Maṇḍapā ca bahū tattha pupphitā sinduvārakā,¹
kapitthā ca bahū tattha pupphitā jīvajīvākā.²
3760. Nigguṇḍiyo bahū tattha badarāmalakāni ca,
phārusakā alābū ca puṇḍarikā ca pupphitā.
3761. Ālakā³ beluvā tattha kadali mātulungakā,
mahānāmā bahū tattha ajuṇā ca piyaṅgukā.
3762. Kosambā⁴ salalā nīpā⁵ nigrodhā ca kapitthanā,
ediso assamo mayhaṃ sasissohaṃ tahiṃ vasim.
3763. Anomadassī bhagavā sayambhū lokanāyako,
gavesaṃ paṭisallānaṃ mamassamamupāgami.
3764. Upetamhi mahāvīre anomadassimahāyase,⁶
khaṇena lokanāthassa vātābādho samuṭṭhahi.
3765. Vicaranto araññaṃhi addasaṃ lokanāyakaṃ,
upagantvāna sambuddhaṃ cakkhumantaṃ mahāyasaṃ.
3766. Iriyañcāpi⁷ disvāna upalakkhes' ahaṃ tadā,
asaṃsayam⁸ hi buddhassa vyādhī no⁹ upapajjatha.¹⁰

¹ sinduvāritā - Syā; sindhuvāritā - PTS.

² campakā nāgaketakā - Syā.

³ ālakā - Ma; aḷakkā - Syā.

⁴ kosumbhā - Syā, PTS.

⁵ salalā nimbā - Ma.

⁶ upetañ ca mahāvīraṃ anomadassim mahāyasaṃ - Syā, PTS.

⁷ iriyāpathañca - Syā.

⁸ nissamsayaṃ - Syā.

⁹ byādhino - Syā, PTS.

¹⁰ udapajjatha - Ma, PTS.

3754. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường đức Phật (trước đây) một ngàn tám trăm kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3755. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, giờ đây không còn tái sanh nữa.

3756. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3757. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Padumakūṭāgāriya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Padumakūṭāgāriya là phần thứ năm.

--ooOoo--

396. Ký Sự về Trưởng Lão Bakkula:

3758. Ở không xa núi Hi-mã-lạp có ngọn núi tên là Sobhita. Khu ẩn cư của tôi đã được xây dựng khéo léo, đã được tạo lập bởi những người học trò của tôi.

3759. Tại nơi ấy, có nhiều mái che và các cây *sinduvāraka* đã được trở hoa. Tại nơi ấy, có nhiều cây táo rừng và các cây *jīvajīvaka* đã được trở hoa.

3760. Tại nơi ấy, có nhiều cây *nigguṇḍiya*, cây táo, cây *āmalaka*, cây *phārusaka*, các dây bầu trái dài, và các giống sen trắng đã được trở hoa.

3761. Tại nơi ấy, có các cây *ālaka*, cây *beluva*, cây chuối, cây chanh. Tại nơi ấy, có nhiều cây *mahānāma*, cây *ajjuṇa*, và cây *piyaṅguka*.

3762. Tại nơi ấy, có các cây *kosamba*, cây *salala*, cây *nīpa*, cây *nigrodha*, và cây *kapitthana*. Khu ẩn cư của tôi là như thế ấy. Tôi cùng với các người học trò của mình đã cư ngụ tại nơi ấy.

3763. Đức Thế Tôn Anomadassī, bậc Tự Chủ, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, trong khi tâm cầu sự yên tịnh đã đi đến gần khu ẩn cư của tôi.

3764. Khi đấng Đại Hùng Anomadassī có danh vọng lớn lao đã đi đến gần, bỗng nhiên có căn bệnh về gió đã phát khởi đến đấng Bảo Hộ Thế Gian.

3765. Tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian trong lúc đang đi lang thang ở khu rừng. Tôi đã đi đến gần đấng Toàn Giác, bậc Hữu Nhân có danh vọng lớn lao.

3766. Ngay sau khi nhìn thấy cử chỉ (của Ngài), khi ấy tôi đã nhận ra rằng: “Không còn nghi ngờ gì nữa, có cơn bệnh đã nảy sanh đến đức Phật của chúng ta.”

¹ *Padumakūṭāgāriya* nghĩa là “vị liên quan đến ngôi nhà mái nhọn (*kūṭāgāra*) bằng bông sen hồng (*paduma*).”

3767. Khippaṃ assamamāgacchiṃ mama sissāna santike,
bhesajjaṃ kattukāmo 'haṃ sisse āmantayiṃ tadā.
3768. Paṭissuṇitvā me vākyam sissā sabbe sagāravā,
ekajjhaṃ sannipatiṃsu satthugāravatā mama.
3769. Khippaṃ pabbatamāruyha sabbosadhamahāsahaṃ,¹
pāṇiyayogaṃ katvāna² buddhaseṭṭhass' adāsahaṃ.
3770. Paribhutte mahāvīre sabbaññulokanāyake,
khippaṃ vāto vūpasami sugatassa mahesino.
3771. Passaddhaṃ darathaṃ disvā anomadassī mahāyaso,
sakāsane nisīditvā imā gāthā abhāsatha:
3772. “Yo me pādāsi bhesajjaṃ vyādhiṅca samayī mama,³
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
3773. Kappasatasahassāni devaloke ramissati,
vādite turiye tattha modissati sadā ayaṃ.
3774. Manussalokamāgantvā sukkamūlena codito,
sahassakkhattuṃ rājā ca cakkavattī bhavissati.
3775. Pañcapanñāsakappamhi anomo⁴ nāma khattiyo,
cāturanto vijitāvī jambumaṇḍassa⁵ issaro.
3776. Sattaratanasampanno cakkavattī mahabbalo,
tāvatiṃsepi⁶ khobhetvā issaraṃ kārayissati.
3777. Devabhūto manusso vā appābādho bhavissati,
pariggahaṃ⁷ vivajjetvā vyādhiṃ loke tarissati.
3778. Aparimeyye ito kappe okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena⁸ satthā loke bhavissati.
3779. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmitto,
sabbāsave pariññāya nibbāyissatanāsavo.
3780. Kilese jhāpayitvāna taṇhāsotaṃ tarissati,
bakkulo⁹ nāma nāmena hessati satthusāvako.
3781. Idaṃ sabbaṃ abhiññāya gotamo sakyapuṅgavo,
bhikkhusaṅghe nisīditvā etadagge ṭhapessati.”

¹ sabbosadham akās haṃ - Syā, PTS.

² pāṇiyayoggaṃ katvā - Sī Mu.

³ samayī mayī - PTS.

⁴ anomi - Syā; anoma - PTS.

⁵ jambudīpassa - Syā; jambumaṇḍassa - PTS.

⁶ tāvatiṃsehi - Syā;

tāvatiṃse 'to - PTS.

⁷ paridāhaṃ - Syā.

⁸ gottena - Ma.

⁹ bākulo - Ma.

3767. Tôi đã tức tốc đi về khu ẩn cư, ở chỗ các người học trò của tôi. Có ý định bào chế thuốc chữa bệnh, khi ấy tôi đã triệu tập các người học trò lại.

3768. Tuân theo lời nói của tôi, các người học trò, tất cả đều có lòng kính trọng, đã tụ tập lại một chỗ do sự tôn kính đối với bậc Đạo Sư của tôi.

3769. Sau khi cấp tốc trèo lên núi và mang về tất cả các loại thuốc, tôi đã bào chế loại nước hỗn hợp và tôi đã dâng cúng đến đức Phật tối thượng.

3770. Khi bậc Đại Hùng, đấng Toàn Tri, bậc Lãnh Đạo Thế Gian đã thọ dụng, cơn (bệnh) gió của đấng Thiện Thệ bậc Đại Ẩn Sĩ đã mau chóng được dập tắt.

3771. Sau khi nhìn thấy sự khó chịu đã được êm dịu, bậc có danh vọng lớn lao Anomadassī đã ngồi xuống ở chỗ ngồi của mình và đã nói lên những lời kệ này:

3772. “Người nào đã dâng cúng thuốc chữa bệnh đến Ta và đã làm êm dịu cơn bệnh của Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.

3773. Người này sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên trong một trăm ngàn kiếp. Ở tại nơi ấy, người này sẽ luôn luôn vui thích các nhạc cụ được trình tấu.

3774. Sau khi đi đến thế giới loài người, được thúc đẩy bởi nhân tố trong sạch, (người này) sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần.

3775. Vào kiếp thứ năm mươi lăm, (người này) sẽ là vị Sát-đế-ly tên Anoma, là người chinh phục bốn phương, là vị chúa tể của vùng đất Jambu.

3776. Là đấng Chuyển Luân Vương được thành tựu bảy loại báu vật, có oai lực lớn lao, (người này) sẽ làm chấn động luôn cả cõi trời Đạo Lợi và sẽ được thiết lập làm vị chúa tể.

3777. Trở thành vị Thiên nhân hay là người (nhân loại), (người này) sẽ ít bệnh tật. Sau khi xa lìa sự bám víu (của gia đình), (người này) sẽ vượt qua căn bệnh (phiền não) ở thế gian.

3778. Vô lượng kiếp về sau này, bậc Đạo Sư tên Gotama xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.

3779. Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, (người này) sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc và sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.

3780. Sau khi thiêu đốt các phiền não, (người này) sẽ vượt qua dòng chảy tham ái, và sẽ trở thành Thịnh Vãn của bậc Đạo Sư, có tên là Bakkula.

3781. Biết rõ toàn bộ việc này, đức Gotama, bậc Cao Quý dòng Sakya, sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu, sẽ thiết lập (người này) vào vị thế tối thắng.”

3782. Anomadassī bhagavā sayambhū lokanāyako,
vivekānuvilokento mam' assamamupāgami.
3783. Upāgataṃ mahāvīraṃ sabbaññuṃ lokanāyakaṃ,
sabbosadhena tappesiṃ pasanno sehi pāṇihi.
3784. Tassa me sukataṃ kammaṃ sukhetta bījasampadā,
khepetuṃ neva sakkomi tadā hi sukataṃ mama.
3785. Lābhā mama suladdhaṃ me yo 'haṃ addakkhi nāyakaṃ,
tena kammāvasesena pattomhi acalaṃ padaṃ.
3786. Sabbametaṃ abhiññāya gotamo sakyapuṅgavo,
bhikkhusaṅghe nisīditvā etadagge ṭhapesi maṃ.
3787. Aparimeyye ito kappe yaṃ kammamakariṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi bhesajjassa idaṃ phalaṃ.
3788. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsavā parikkhīṇā natthidāni punabbhavo.
3789. Svāgataṃ vata me āsi mama buddhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3790. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudamā āyasmā Bakkulo¹ thero imā gāthāyo abhāsittāti.

Bakkulattherassa apadānaṃ chaṭṭhaṃ.

--ooOoo--

397. Girimānandattherāpadānaṃ

3791. Bhariyā me kālakatā putto sīvathikaṃ gato,
mātā pitā ca bhātā ca² ekacitakamhi³ ḍayhare.
3792. Tena sokena santatto kiso paṇḍu ahosahaṃ,
cittakkhepo ca⁴ me āsi tena sokena aṭṭito.⁵
3793. Sokasallapareto 'haṃ⁶ vanantamupasaṅkamhiṃ,
pavattaphalaṃ bhuñjitvā rukkhamūle vasāmahaṃ.
3794. Sumedho nāma sambuddho dukkhass' antakaro jino,
mamuddharitukāmo so āgacchi mama santike.⁷

¹ bākulo - Ma.

² mātā pitā matā bhātā - Ma.

³ ekacitamhi - Ma, Syā.

⁴ cittukkhepañca - Syā; cittakkhepañca - PTS.

⁵ sokena cakkhumā - PTS.

⁶ sokasallaparetopi - Syā.

⁷ santikaṃ - Ma.

3782. Đức Thế Tôn Anomadassī, bậc Tự Chủ, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, trong khi xem xét về sự độc cư, đã đi đến gần khu ẩn cư của tôi.

3783. Khi bậc Đại Hùng, đấng Toàn Tri, bậc Lãnh Đạo Thế Gian đã đi đến gần, được tịnh tín, tôi đã tự tay mình làm toại ý Ngài bằng mọi thứ được phẩm.

3784. Việc làm đã khéo được thực hiện bởi tôi đây là sự thành tựu về hạt giống ở Phước Điền màu mỡ, bởi vì từ khi việc của tôi đã được thực hiện tốt đẹp, tôi không bao giờ có thể bị hao hụt.

3785. Điều lợi ích cho tôi đã được tôi đạt thành một cách tốt đẹp, là việc tôi đã nhìn thấy đấng Lãnh Đạo. Nhờ vào phần dư sót của nghiệp ấy, tôi đã đạt đến vị thế Bất Động.

3786. Sau khi biết rõ về tất cả điều này, đức Gotama, bậc Cao Quý dòng Sakya, sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khu, đã thiết lập tôi vào vị thế tối thắng.

3787. Kể từ khi tôi đã thực hiện việc làm ấy trước đây vô lượng kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của thuốc chữa bệnh.

3788. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, giờ đây không còn tái sanh nữa.

3789. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3790. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Bakkula đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Bakkula là phần thứ sáu.

--ooOoo--

397. Ký Sự về Trưởng Lão Girimānanda:

3791. Người vợ của tôi đã qua đời. Con trai tôi (đã chết) được đưa đến bãi tha ma. Mẹ, cha, và anh trai (của tôi đang) được thiêu chung một giàn hỏa thiêu.

3792. Bị nung nấu bởi nỗi sầu muộn ấy, tôi đã trở nên gầy ốm, vàng vọt. Bị dày vò bởi nỗi sầu muộn ấy, tôi đã có sự rối loạn tâm trí.

3793. Bị khổ sở bởi mũi tên sầu muộn, tôi đã đi vào bên trong khu rừng. Tôi ăn trái cây đã được rụng xuống và cư ngụ ở gốc cây.

3794. Đấng Toàn Giác tên Sumedha, bậc Đoạn Tận khổ đau, đấng Chiến Thắng, có ý định tiếp độ tôi, Ngài đã đi đến gần chỗ của tôi.

3795. Padasaddaṃ suṇitvāna sumedhassa mahesino,
paggahetvān' ahaṃ sīsaṃ ullokesiṃ mahāmuniṃ.
3796. Upagacchi mahāvīro¹ pīti me upapajjatha,²
tadāsimekaggamano disvā taṃ lokanāyakaṃ.
3797. Saṭiṃ paṭilabhivāna paṇṇamuṭṭhimadāsahaṃ,
nisīdi bhagavā tattha anukampāya cakkhumā.
3798. Nisajja tattha bhagavā sumedho lokanāyako,
dhammaṃ me kathayī buddho sokasallavinodanaṃ.
3799. “Anavhitā tato āguṃ³ ananuññātā⁴ ito gatā,
yath' āgatā tathā gatā tattha kā paridevanā.
3800. Yathāpi pathikā⁵ sattā vassamānāya vuṭṭhiyā,
sabhaṇḍā⁶ upagacchanti vassassāpatanāya te.⁷
3801. Vasse ca te⁸ oramite sampayanti yadicchakaṃ,
evaṃ mātā pitā tuyhaṃ tattha kā paridevanā.
3802. Āgantukā pāhuṇakā caliteritakampitā,⁹
evaṃ mātā pitā tuyhaṃ tattha kā paridevanā.
3803. Yathāpi urago jiṇṇaṃ hitvā gacchati santacaṃ,¹⁰
evaṃ mātā pitā tuyhaṃ santanuṃ idha hīyare.”
3804. Buddhassa giramaññāya sokasallaṃ vivajjayiṃ,
pāmojjaṃ janayitvāna buddhaseṭṭhamavandihā.¹¹
3805. Vanditvāna mahānāgaṃ girimañjarimapūjayiṃ,¹²
dibbagandhena sampannaṃ¹³ sumedhaṃ lokanāyakaṃ.
3806. Pūjayitvāna sambuddhaṃ sire katvāna añjaliṃ,
anussaraṃ guṇaggāni santhaviṃ lokanāyakaṃ.
3807. Nittiṇṇosi¹⁴ mahāvīra sabbaññū lokanāyaka,¹⁵
sabbe satte uddharasi¹⁶ ñāṇena tvaṃ mahāmune.
3808. Vimatiṃ dveḷhakaṃ vāpi sañchindasi mahāmuni,
paṭipādesi me maggaṃ tava ñāṇena cakkhuma.
3809. Arahā siddhipattā ca¹⁷ chaḷabhiññā mahiddhikā,
antalikkhacarā dhīrā parivārenti tāvade.

¹ upāgate mahāvīre - Ma.

² udapajjatha - Ma, PTS.

³ anavhatā tato āgā - Syā;
anavhātā tato āguṃ - PTS.

⁴ nānuññātā - Syā, PTS.

⁵ pattikā - Syā.

⁶ sabhatte - Syā.

⁷ vassāya patanaya te - Syā.

⁸ vasse te - Syā; vasse ete - PTS.

⁹ caliteditakampikā - Syā.

¹⁰ saṃ tanuṃ - Syā, PTS.

¹¹ buddhaseṭṭhaṃ avandahaṃ - Ma.

¹² pūjayiṃ girimañjarim - Ma;
girimañjari pūjayī - Syā;
girapañjaliṃ pūjayiṃ - PTS.

¹³ gandhaṃ sampavantaṃ - Ma.

¹⁴ vitiṇṇosi - Syā; nitthiṇṇo 'si - PTS.

¹⁵ sabbaññū lokanāyako - Syā, PTS.

¹⁶ uddharesī - Syā, PTS.

¹⁷ vasipattā ca - Ma.

3795. Nghe được tiếng bước chân của bậc Đại Ấn Sĩ Sumedha, tôi đã ngừng đầu lên, ngược nhìn bậc Đại Hiền Trí.
3796. Đấng Đại Hùng đã ngự đến, niềm phi lạc đã sanh khởi ở tôi. Sau khi nhìn thấy đấng Lãnh Đạo Thế Gian ấy, khi ấy tâm trí của tôi đã được tập trung lại.
3797. Sau khi đạt được niệm trở lại, tôi đã dâng cúng năm lá cây. Đức Thế Tôn, bậc Hữu Nhân, vì lòng thương tưởng đã ngồi xuống ở tại nơi ấy.
3798. Sau khi ngồi xuống ở tại nơi ấy, đức Thế Tôn, đấng Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha đã thuyết giảng Giáo Pháp xưa đi mũi tên sần muện cho tôi rằng:
3799. *“Không được mời mọc, từ nơi ấy họ đã đi đến. Không được cho phép, từ nơi đây họ đã ra đi. Họ đã đi đến như thế nào thì họ đã ra đi như thế ấy; có sự than vãn gì trong trường hợp ấy?”*
3800. *Cũng giống như những người bộ hành vào lúc cơn mưa đang đổ xuống, do việc đổ xuống của cơn mưa, họ đi đến chỗ có sự tốt đẹp (để trú mưa).*
3801. *Và khi cơn mưa đã tạnh, họ tự động ra đi theo như ý thích. Mẹ và cha của người là tương tự như thế; có sự than vãn gì trong trường hợp ấy?”*
3802. *Các người lữ hành là những người khách có tính chất dao động, chuyển động, rung động, mẹ và cha của người là tương tự như thế; có sự than vãn gì trong trường hợp ấy?”*
3803. *Cũng giống như loài rắn quăng bỏ lớp da già cỗi rồi đi đến lớp da (mới), tương tự như thế mẹ và cha của người đã bỏ lại xác thân ở nơi đây.”*
3804. Hiểu được lời nói của đức Phật, tôi đã lìa bỏ mũi tên sần muện. Sau khi làm cho sanh khởi niềm hưng phấn, tôi đã đánh lễ đức Phật tối thượng.
3805. Sau khi đã đánh lễ bậc Long Tượng, tôi đã cúng dường bó hoa giri có được hương thơm của cõi trời đến đấng Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha.
3806. Sau khi cúng dường bậc Toàn Giác, tôi đã chấp tay lên ở đầu. Trong lúc tưởng nhớ đến các đức hạnh cao cả, tôi đã ngợi ca đấng Lãnh Đạo Thế Gian rằng:
3807. *“Bạch đấng Đại Hùng, bậc Toàn Trí, đấng Lãnh Đạo Thế Gian, Ngài đã vượt qua. Bạch đấng Đại Hiền Trí, Ngài tiếp độ tất cả chúng sanh bằng trí tuệ.*
3808. *Bạch đấng Đại Hiền Trí, Ngài đã cắt đứt sự hoài nghi cũng như sự lưỡng lự. Bạch đấng Hữu Nhân, Ngài đã sắp xếp Đạo Lộ cho con bằng trí tuệ của Ngài.*
3809. *Các bậc A-la-hán đã đạt đến sự thành tựu, có sáu thắng trí, có đại thân lực, là các bậc trí tuệ có sự du hành ở không trung ngay lập tức tháp tùng theo.*

3810. Paṭipannā ca sekhā ca phalaṭṭhā santi sāvakā,
sūrodayeva padumā pupphanti tava sāvakā.
3811. Yathā samuddo akkhobho¹ atulo ca duruttaro,²
evaṃ ñāṇena sampanno appameyyosi cakkhuma.
3812. Vanditvāhaṃ lokajinaṃ cakkhumantaṃ mahāyasaṃ,
puthu disā³ namassanto paṭikuṭiko agaṅchahaṃ.
3813. Devalokā cavitvāna sampajāno patissato,
okkamiṃ mātuyā kucchiṃ sandhāvanto bhavābhave.
3814. Agārā abhinikkhamma pabbajiṃ anagāriyaṃ,
ātāpī nipako jhāyī⁴ paṭisallānagocaro.
3815. Padhānaṃ padahitvāna tosayitvā mahāmuniṃ,
candov' abbhaghanā mutto vicarāmi ahaṃ sadā.⁵
3816. Vivekamanuyuttomhi upasanto nirūpadhi,
sabbāsava pariññāya viharāmi anāsavo.
3817. Tiṃsakappasahassamhi yaṃ buddhamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
3818. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbesavā parikkhīṇā natthidāni punabbhavo.
3819. Svāgataṃ vata me āsi mama buddhaseṭṭhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3820. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Girimānando thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Girimānandattherassa apadānaṃ sattamaṃ.

--ooOoo--

¹ mahāsamuddovakkhobho - Ma, Syā, PTS.

² atulopi duruttaro - Ma, Syā, PTS.

³ catuddisā - Syā.

⁴ cāpi - Syā, PTS.

⁵ tadā - PTS.

3810. Có các vị Thinh Văn là các bậc Hữu Học đang thực hành và có các bậc đã trú vào Quả vị A-la-hán. Các vị Thinh Văn của Ngài nở rộ như đóa sen hồng vào lúc mặt trời mọc.

3811. Bạch đấng Hữu Nhân, giống như đại dương là không bị suy yếu, không thể ước lượng, khó mà vượt qua, tương tự như vậy, được hội đủ về trí tuệ Ngài là bậc vô lượng.”

3812. Sau khi đánh lễ đấng Chiến Thắng của thế gian, bậc Hữu Nhân có danh vọng lớn lao, trong khi lễ bái các phương tôi đã cúi mình ra đi.

3813. Sau khi mệnh chung từ thế giới chư Thiên, trong khi luân chuyển ở cõi này cõi khác, tôi đã hạ sanh vào bụng mẹ, có sự nhận biết, có niệm.

3814. Sau khi lìa khỏi nhà, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Tôi có sự nhiệt tâm, cẩn trọng, chứng thiền, có sự yên tịnh là hành xử.

3815. Sau khi đã khẳng quyết về sự nỗ lực, sau khi đã làm vui lòng bậc Đại Hiền Trí, tôi thường xuyên đi đó đây, tự như mặt trăng đã được thoát khỏi đám mây dày đặc.

3816. Tôi gắn bó với sự độc cư, được an tịnh, không còn mằm mống tái sanh. Sau khi biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc, tôi sống không còn lậu hoặc.

3817. (Kể từ khi) tôi đã cúng dường đức Phật (trước đây) ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3818. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, giờ đây không còn tái sanh nữa.

3819. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3820. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Girimānanda đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Girimānanda là phần thứ bảy.

--ooOoo--

398. Salalamaṇḍapiyattherāpadānaṃ

3821. Nibbute kakusandhamhi brāhmaṇamhi vusīmati,
gahetvā salalaṃ mālaṃ maṇḍapaṃ kārāyaṃ ahaṃ.
3822. Tāvatiṃsagato santo labhāmi vyamhamuttamaṃ,
aññe deve 'tirocāmi'¹ puññakammassidaṃ phalaṃ.
3823. Divā vā yadi vā rattiyaṃ caṅkamanto t̥hito c' ahaṃ,
channo salalapupphehi puññakammassidaṃ phalaṃ.
3824. Imasmiṃ yeva kappamhi yaṃ buddhamabhipūjayiṃ,
duggatiṃ nābhijānāmi buddhapūjāyidaṃ phalaṃ.
3825. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbesavā parikkhīṇā viharāmi anāsavo.
3826. Svāgataṃ vata me āsi mama buddhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3827. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Salalamaṇḍapiyo thero imā gāthāyo
abhāsithāti.

Salalamaṇḍapiyattherassa apadānaṃ aṭṭhamaṃ.

--ooOoo--

399. Sabbadāyakattherāpadānaṃ

3828. Mahāsamuddaṃ oḡayha bhavanaṃ me sunimmitaṃ,
sunimmitā pokkharāṇi cakkavākūpakūjitā.²
3829. Mandālakehi sañchannā padumuppalakehi ca,
nadī ca sandate tattha supatitthā manoramā.
3830. Macchakacchapasañchannā nānādijasamotthatā,³
mayūraḱoñcābhirudā kokilādihi vaggihi.
3831. Pārevatā ravihaṃsā cakkavākā nadīcarā,
dindibhā sālīkā cettha pampakā⁴ jīvajīvakā.
3832. Haṃsā koñcābhinaditā⁵ kosiyā⁶ piṅgalā⁷ bahū,
sattaratanasampannā maṇimuttikavālukā.
3833. Sabbasoṇṇamayā⁸ rukkhā nānāgandhasameritā,
ujjotenti divārattiyaṃ bhavanaṃ sabbakālikaṃ.

¹ abhibhomi - Syā.

² cakkavākupakūjitā - Ma;
cakkavākupakūjitā - Syā;
cakkavākā pakūjitā - PTS.

³ nānāmigasamotthatā - Syā, PTS.

⁴ pammakā - Ma; cappakā - Syā; pampakā - PTS.

⁵ koñcāpi naditā - Ma; koñcābhinadikā - Syā.

⁶ kosikā - PTS.

⁷ siṅgalā - Syā.

⁸ sabbe sovaṇṇayā - PTS.

398. Ký Sự về Trưởng Lão Salalamaṇḍapiya:

3821. Khi (đức Phật) Kakusandha, vị Bà-la-môn hoàn hảo đã Niết Bàn, tôi đã cầm lấy tràng hoa *salala* và đã cho thực hiện mái che.

3822. Trong khi đi đến cõi trời Đạo Lợi, tôi đạt được cung điện tối thượng, tôi vượt trội chư Thiên khác; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

3823. Dầu là ban ngày hay ban đêm, trong khi đang đi kinh hành và đứng lại, tôi được che bởi các bông hoa *salala*; điều này là quả báu của nghiệp phước thiện.

3824. Ngay chính trong kiếp này (kể từ khi) tôi đã cúng dường đức Phật, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc cúng dường đức Phật.

3825. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, tôi sống không còn lậu hoặc.

3826. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3827. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Salalamaṇḍapiya¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Salalamaṇḍapiya là phần thứ tám.

--ooOoo--

399. Ký Sự về Trưởng Lão Sabbadāyaka:

3828. Chỗ cư ngụ của tôi đã khéo được hóa hiện ra ở gần biển cả, có hồ nước đã khéo được tạo lập, được líu lo bởi loài ngỗng đỏ.

3829. (Hồ nước) được che phủ bởi các cây mạn-đà-la, bởi các đóa sen xanh và sen đỏ. Và con sông chảy qua nơi ấy có bến nước cạn xinh xắn làm thích ý.

3830. (Dòng sông) chứa đầy dãy những cá và rùa, đông đúc với nhiều loại chim khác nhau, náo nhiệt bởi các chim công và chim cò cùng với những loài dơi và loài chim sáo, v.v...

3831. Và ở đây có các loài sống ở sông như là các con chim bồ câu, các loài ngỗng trời, các con ngỗng đỏ, các chim le le, các con chim cu, các loài *pampaka*, và các con *jīvaṃjīvaka*.

3832. (Dòng sông) có các chim thiên nga, chim cò làm âm ỉ, có nhiều chim cú và loài *piṅgala*, được đầy đủ bảy loại châu báu, với bãi cát có ngọc ma-ni và ngọc trai.

3833. Tất cả các cây đều làm bằng vàng, được tỏa ra với nhiều hương thơm khác loại. Chúng thấp sáng chỗ trú ngụ ngày và đêm vào mọi thời điểm.

¹ *Salalamaṇḍapiya* nghĩa là “vị liên quan đến mái che (*maṇḍapa*) bông hoa *salala*.”

3834. Saṭṭhituriyasahassāni sāyaṃ pāto pavajjare,
soḷasitthisahassāni parivārenti maṃ sadā.
3835. Abhinikkhamma bhavanā sumedhaṃ lokanāyakaṃ,
pasannacitto sumano vandayim¹ taṃ mahāyasaṃ.
3836. Sambuddhaṃ abhivādetvā sasaṅghaṃ² taṃ nimantayim,
adhivāsesi so dhīro³ sumedho lokanāyako.
3837. Mama dhammakathaṃ katvā uyyojesi mahāmuni,
sambuddhaṃ abhivādetvā bhavanaṃ me upāgamim.
3838. Āmantayim parijanaṃ sabbe sannipatātha vo,
pubbanhasamayam buddho bhavanaṃ āgamissati.
3839. Lābhā amhaṃ suladdhaṃ no ye vasāma tavantike,⁴
mayampi buddhaseṭṭhassa pūjaṃ kassāma⁵ satthuno.
3840. Annaṃ pānaṃ paṭṭhapetvā kālamārocayim ahaṃ,
vasīsatasahashehi upesi lokanāyako.
3841. Pañcaṅgikehi⁶ turiyehi paccuggamanamakāsahaṃ,⁷
sabbasoṇṇamaye pīṭhe nisīdi purisuttamo.
3842. Uparicchadanaṃ āsi⁸ sabbasoṇṇamayaṃ tadā,
vījaniyo pavāyanti bhikkhusaṅghassa antare.
3843. Pahūten' annapānena⁹ bhikkhusaṅghamatappayim,
paccekadussayugale bhikkhusaṅghass' adāsahaṃ.
3844. Yaṃ vadanti sumedhoti lokāhutipaṭiggahaṃ,¹⁰
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha.
3845. “Yo maṃ¹¹ annena pānena¹² sabbe ime ca¹³ tappayi,¹⁴
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
3846. Aṭṭhārase kappasate devaloke ramissati,
sahasakkhattuṃ rājā ca cakkavattī bhavissati.
3847. Upagacchati¹⁵ yaṃ yoniṃ devattaṃ atha mānusaṃ,
sabbadā sabbasoṇṇaṃ chadanaṃ dhārayissati.
3848. Tiṃsakappasahasamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena¹⁶ satthā loka bhavissati.

¹ vandiya - Syā; vandissaṃ - PTS.

² sasissantam - Syā;
sasissaṃ taṃ - PTS.

³ viro - PTS.

⁴ y' esāma tava santike - PTS.

⁵ karissāma - PTS.

⁶ saṅgītehi - Syā; sataṅgikehi - PTS.

⁷ paccuggamanakāsahaṃ - Syā, PTS.

⁸ akāsiṃ - PTS.

⁹ bahuken' annapānena - PTS.

¹⁰ lokāhutipaṭiggaho - Syā.

¹¹ me - Ma, Syā, PTS.

¹² anañca pānañca - Syā, PTS.

¹³ sabbametena - Syā;
saṅghaṃ etena - PTS.

¹⁴ tappayim - Ma.

¹⁵ upapajjati - Ma, Syā, PTS.

¹⁶ gottena - Ma.

3834. Sáu mươi ngàn loại nhạc cụ được phát ra âm thanh sáng chiều. Mười sáu ngàn người nữ luôn luôn quây quần bên tôi.
3835. Tôi đã rời khỏi nơi cư ngụ (đi đến gặp) đấng Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã đánh lễ bậc có danh vọng lớn lao ấy.
3836. Sau khi đánh lễ bậc Toàn Giác, tôi đã thỉnh mời Ngài cùng Hội Chúng. Đấng Lãnh Đạo Thế Gian Sumedha trí tuệ ấy đã chấp nhận.
3837. Sau khi thực hiện việc thuyết giảng Giáo Pháp cho tôi, bậc Đại Hiền Trí đã cho giải tán. Tôi đã đánh lễ bậc Toàn Giác và đã đi về chỗ cư ngụ của tôi.
3838. Tôi đã thông báo với nhóm tùy tùng rằng: *“Vào buổi sáng, đức Phật sẽ đi đến chỗ ngụ (này). Tất cả các người hãy tụ hội lại.”*
3839. (Họ đã đáp rằng): *“Việc chúng tôi sống thân cận với ngài là điều lợi ích cho chúng tôi, là điều đã được thành đạt tốt đẹp cho chúng tôi. Chúng tôi cũng sẽ thực hiện việc cúng dường đến bậc Đạo Sư, đức Phật tối thượng.”*
3840. Sau khi sắp đặt thức ăn và nước uống, tôi đã thông báo về thời gian. Đấng Lãnh Đạo Thế Gian đã ngự đến cùng với một trăm ngàn vị có năng lực.
3841. Tôi đã thực hiện việc tiếp đón với các loại nhạc cụ có đủ năm yếu tố. Bậc Tối Thượng Nhân đã ngồi xuống ở chiếc ghế làm toàn bằng vàng.
3842. Khi ấy, đã có chiếc lọng làm toàn bằng vàng ở phía trên, có những cái quạt quạt gió ở phía bên trong của Hội Chúng tỳ khưu.
3843. Tôi đã làm toại ý Hội Chúng tỳ khưu với cơm ăn nước uống dồi dào. Tôi đã dâng cúng đến Hội Chúng tỳ khưu mỗi vị một xấp vải dũi.
3844. Vị thọ nhận các vật hiến cúng của thế gian mà mọi người gọi là *“Sumedha,”* sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu, đã nói lên lời kệ này:
3845. *“Người nào đã làm toại ý Ta và tất cả các vị này với cơm ăn nước uống, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*
3846. *Người này sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên một ngàn tám trăm kiếp, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần.*
3847. *Người này sanh lên chốn nào, là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, sẽ có chiếc lọng làm toàn bằng vàng che cho người ấy vào mọi lúc.*
3848. *Vào ba mươi ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama, xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.*

3849. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
sabbāsave pariññāya nibbāyisasatanāsavo.¹
3850. Bhikkhusaṅghe nisīditvā sīhanādaṃ nadissati
citake chattaṃ dhārenti heṭṭhāchattamhi ḍayhatha.
3851. Sāmaññaṃ me anuppattaṃ kilesā jhāpitā mayā,²
maṇḍape rukkhamūle vā santāpo me na vijjati.
3852. Tiṃsakappasahassamhi yaṃ dānamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi sabbadānassidaṃ phalaṃ.
3853. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbesavā parikkhīṇā viharāmi anāsavo.
3854. Svāgataṃ vata me āsi mama buddhaṭṭhessa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3855. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā Sabbadāyako thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Sabbadāyakattherassa apadānaṃ navamaṃ.

--ooOoo--

400. Ajitatherāpadānaṃ

3856. Padumuttaro nāma jino sabbadhammāna pāragū,
ajjhogahetvā³ himavantaṃ nisīdi lokanāyako.
3857. Nāhaṃ addakkhiṃ sambuddhaṃ napi saddaṃ suṇomahaṃ,
mama bhakkhaṃ⁴ gavesanto āhiṇḍāmi vane tadā.⁵
3858. Tath' addasāsiṃ sambuddhaṃ battiṃsavaralakkhaṇaṃ,⁶
divvāna cittaṃpajjiṃ⁷ satto ko nāma' ayaṃ bhava.
3859. Lakkhaṇāni viloketvā mama vijjaṃ anussariṃ,
sutaṃ hi metaṃ vuddhānaṃ⁸ paṇḍitānaṃ subhāsitaṃ.
3860. Tesam yathā⁹ taṃ vacanaṃ ayaṃ buddho bhavissati,
yannūnāhaṃ¹⁰ sakkareyyaṃ gatiṃ me sodhayissati.
3861. Khippaṃ assamaṃagantvā madhutelaṃ¹¹ gahiṃ ahaṃ,
koḷambakaṃ gahetvāna upagacchiṃ narāsabhaṃ.¹²
3862. Tidaṇḍake gahetvāna abbhokāse ṭhapesahaṃ,
padīpaṃ pajjaletvāna¹³ aṭṭhakkhattuṃ avandahaṃ.

¹ nibbāyissatināsavo - Ma, Syā.

² mama - Sī Mu.

³ ajjhogāhetvā - Ma, PTS.

⁴ mama bhikkhaṃ - Syā;
mamaṃ bhikkhaṃ - PTS.

⁵ ahaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁶ dvattiṃsavaralakkhaṇaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁷ vittimāpajjiṃ - Ma.

⁸ vuḍḍhānaṃ - Ma; buddhānaṃ - Syā, PTS.

⁹ tathā - PTS.

¹⁰ yannūna taṃ - Syā.

¹¹ dumatelaṃ - PTS.

¹² vināyakaṃ - Ma, Syā, PTS.

¹³ pajjalitvāna - Ma, Syā.

3849. Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, (người này) sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc và sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.

3850. (Người này) sẽ ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khuru và sẽ rống lên tiếng rống của loài sư tử. Nhiều người cầm chiếc lọng ở giàn hỏa thiêu, và (người này) được thiêu ở bên dưới chiếc lọng.”

3851. Trạng thái Sa-môn đã được tôi đạt đến, các phiền não đã được tôi thiêu đốt, ở mái che hoặc ở gốc cây, tôi không biết đến sự nóng bức.

3852. Kể từ khi tôi đã dâng cúng vật thí trước đây ba mươi ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu việc dâng cúng mọi thứ.

3853. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, tôi sống không còn lậu hoặc.

3854. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3855. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Sabbadāyaka¹ đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Sabbadāyaka là phần thứ chín.

--ooOoo--

400. Ký Sự về Trưởng Lão Ajita:

3856. Sau khi đi sâu vào núi Hi-mã-lạp, đấng Chiến Thắng tên Padumuttara, bậc thông suốt về tất cả các pháp, đấng Lãnh Đạo Thế Gian đã ngồi xuống.

3857. Tôi đã không nhìn thấy bậc Toàn Giác (trước đây), và tôi cũng không được nghe lời đồn đãi. Khi ấy, tôi đi lang thang ở trong rừng, đang tìm kiếm thức ăn cho mình.

3858. Ở tại nơi ấy, tôi đã nhìn thấy bậc Toàn Giác có ba mươi hai hảo tướng. Sau khi nhìn thấy, tôi đã có ý nghĩ rằng: “Người này có tên là gì nhi?”

3859. Sau khi xem xét các tướng mạo, tôi đã tưởng nhớ lại vốn hiểu biết của mình; bởi vì điều này tôi đã được nghe các bậc trí tuệ cao niên giảng giải cặn kẽ.

3860. (Tôi đã suy nghĩ rằng): “Theo như lời nói ấy của họ thì người này sẽ là đức Phật. Có lẽ ta nên tôn trọng thì số phận của ta sẽ được sáng sủa?”

3861. Tôi đã mau chóng đi về lại khu ẩn cư và đã chọn lấy đầu của cây madhu. Tôi đã mang theo một hũ và đã đi đến gặp đấng Nhân Ngưu.

3862. Tôi đã cầm lấy cái chạng ba và đã dựng lên ở ngoài trời. Tôi đã thắp sáng cây đèn và đã đánh lê tám lần.

¹ Sabbadāyaka nghĩa là “vị dâng cúng (dāyaka) mọi thứ (sabba).”

3863. Sattarattindivam buddho nisīdi purisuttamo,
tato ratyā vivasāne¹ vuṭṭhāsi lokanāyako.
3864. Pasannacitto sumano sattarattindivam² aham,
dīpaṃ buddhassa pādāsiṃ pasanno sehi pāṇihi.
3865. Sabbe vanā gandhamayā³ pabbate gandhamādane,
buddhassa anubhāvena⁴ upagacchuṃ tadā jinaṃ.⁵
3866. Ye keci pupphagandhāse pupphitā dharaṇīruhā,
buddhassa anubhāvena⁴ sabbe sannipatuṃ tadā.
3867. Yāvatā himavantamhi nāgā ca garuḷā ubho,
dhammañca sotukāmā te āgacchuṃ buddhasantikam.
3868. Devalo nāma samaṇo buddhassa aggasāvako,
vasīsatasaḥsehi buddhasantikupāgami.
3869. Padumuttaro lokavidū āhutinaṃ paṭiggaho,
bhikkhusaṅghe nisīditvā imā gāthā abhāsatha.
3870. Yo me dīpaṃ padīpesi pasanno sehi pāṇihi,
tamahaṃ kittayissāmi suṇātha mama bhāsato.
3871. Saṭṭhikappasahassāni devaloke ramissati,
sahassakkhatuṃ rājā ca cakkavattī bhavissati.
- (Soḷasamaṃ bhāṇavāraṃ).
3872. Chattimsakkhattuṃ devindo devarajjaṃ karissati,
paṭhaviyaṃ sattasataṃ vipulaṃ rajjaṃ karissati,
padesarajjaṃ vipulaṃ gaṇanāto asaṅkhiyaṃ.
3873. Iminā dīpadānena dibbacakkhu bhavissati,
samantato aṭṭhakosaṃ⁶ passissati ayaṃ sadā.
3874. Devalokā cavantassa nibbattantassa jantuno,
divā vā yadi vā rattiṃ padīpaṃ dhārayissati.
3875. Jāyamānassa sattassa⁷ puññakammasamaṅgino,
yāvatā nagaraṃ hoti⁸ tāvatā jotayissati.
3876. Upapajjati yaṃ yoniṃ devattaṃ atha mānusaṃ,
asseva dīpadānassa aṭṭhadīpaphalena hi,⁹
na jayissant' imaṃ jantu⁹ dīpadānassidaṃ phalaṃ.
3877. Kappasatasahassamhi okkākakulasambhavo,
gotamo nāma nāmena¹⁰ sathā loke bhavissati.

¹ vivasane - Syā, PTS.

² sabbarattindivam - Ma, Syā, PTS.

³ sabbe gandhā vanamayā - Syā.

⁴ anubhāvena - sabbattha.

⁵ āgacchuṃ buddhasantikam - Ma;

āgañchuṃ buddhasantike - Syā.

⁶ aḍḍhakosaṃ - Syā, PTS, Sī Mu.

⁷ santassa - Ma, Syā, PTS.

⁸ āsi - Ma, Syā, PTS.

⁹ ca - Syā.

¹⁰ na jayissantimaṃ jantu - Ma;
upaṭṭhissantimaṃ jantuṃ - Syā;
na jahissant' imaṃ jantuṃ - PTS.

¹¹ gottena - Ma.

3863. Đức Phật, bậc Tối Thượng Nhân đã ngồi bảy ngày đêm. Sau đó, đấng Lãnh Đạo Thế Gian đã xuất thiền vào lúc cuối đêm.

3864. Với tâm tịnh tín, với ý vui mừng, tôi đã (trái qua) bảy ngày đêm. Được tịnh tín, tôi đã tự tay mình dâng cúng cây đèn đến đức Phật.

3865. Khi ấy, do nhờ oai lực của đức Phật, tất cả các khu rừng được tạo bằng hương thơm, được thấm nhuần hương thơm ở ngọn núi, đã di chuyển đến gần đấng Chiến Thắng.

3866. Các loài thảo mộc mọc ở trên đất thuộc loài có hoa có hương thơm thì đã được trở hoa. Khi ấy, do nhờ oai lực của đức Phật, tất cả đã tụ hội lại.

3867. Cho đến các loài rồng và các loài nhân điều ở núi Hi-mã-lạp, có ý muốn nghe Giáo Pháp, cả hai loài ấy đã đi đến gần bên đức Phật.

3868. Vị Sa-môn tên Devala là bậc Thịnh Văn hàng đầu của đức Phật, cùng với một trăm ngàn vị có năng lực, đã đi đến gần bên đức Phật.

3869. Đấng Hiểu Biết Thế Gian Padumuttara, vị thọ nhận các vật hiến cúng, sau khi ngồi xuống ở Hội Chúng tỳ khưu, đã nói lên những lời kệ này:

3870. *“Người nào được tịnh tín, đã tự tay mình dâng cúng cây đèn đến Ta, Ta sẽ tán dương người ấy. Các người hãy lắng nghe Ta nói.*

3871. *(Người ấy) sẽ sướng vui ở thế giới chư Thiên sáu mươi ngàn kiếp, và sẽ trở thành đấng Chuyển Luân Vương một ngàn lần.*

(Tụng phẩm thứ mười sáu).

3872. *(Người ấy) sẽ là vị Chúa của chư Thiên cai quản Thiên quốc ba mươi sáu lần, và sẽ cai trị vương quốc rộng lớn ở trái đất bảy trăm lần. Lãnh thổ vương quốc là bao la, không thể đo lường bằng phương diện tính đếm.*

3873. *Do sự dâng cúng cây đèn này, (người ấy) sẽ có Thiên nhãn. Người này sẽ luôn luôn nhìn thấy khoảng cách tám kosa¹ ở xung quanh.*

3874. *Trong khi (người này) mệnh chung từ thế giới chư Thiên và đang đi tái sanh, sẽ có cây đèn được duy trì ban ngày luôn cả ban đêm (cho người này).*

3875. *Khi con người có được nghiệp phước thiện đang được sanh ra, thành phố (ở nơi sanh ra) là rộng đến đâu thì sẽ được chói sáng đến đấy.*

3876. *(Người này) đi tái sanh ở chốn nào, là bản thể Thiên nhân hay nhân loại, chính nhờ tám phần quả báu về đèn của sự dâng cúng cây đèn này, sẽ không ai vượt trội con người này; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây đèn.*

3877. *Vào một trăm ngàn kiếp (về sau này), bậc Đạo Sư tên Gotama xuất thân gia tộc Okkāka sẽ xuất hiện ở thế gian.*

¹ kosa là khoảng cách bằng 500 lần chiều dài của cây cung.

3878. Tassa dhammesu dāyādo oraso dhammanimmito,
sabbāsave pariññāya nibbāyissatanāsavo.
3879. Tosayitvāna sambuddhaṃ gotamaṃ sakyapuṅgavaṃ,
ajito nāma nāmena hessati satthusāvako.
3880. Saṭṭhikappasahassāni devaloke ramiṃ ahaṃ,
tatrāpi me dīpasataṃ jotate¹ sabbakālikaṃ.²
3881. Devaloke manusse vā niddhāvanti pabhā mama,
buddhaseṭṭhaṃ saritvāna bhīyo hāsaṃ janesahaṃ.
3882. Tusitāhaṃ cavitvāna okkamaṃ mātukucchiyaṃ,
jāyamānassa santassa āloko vipulo ahu.
3883. Agārā abhinikkhamma pabbajim anagāriyaṃ,
bāvarim upasaṅkamma sissattaṃ ajjhupāgamiṃ.
3884. Himavante vasantohaṃ assosiṃ lokanāyakaṃ,
uttamatthaṃ gavesanto upagacchiṃ vināyakaṃ.
3885. Danto buddho dametāvī³ oghatiṇṇo nirūpadhi,
nibbāṇaṃ kathayī buddho sabbadukkhappamocanaṃ.
3886. Taṃ me āgamaṇaṃ siddhaṃ tosito hi mahāmuni,⁴
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3887. Satasahasse ito kappe⁵ yaṃ dīpamadadiṃ tadā,
duggatiṃ nābhijānāmi dīpadānassidaṃ phalaṃ.
3888. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
sabbāsavā parikkhīṇā viharāmi anāsavo.
3889. Svāgataṃ vata me āsi mama buddhassa santike,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
3890. Paṭisambhidā catasso vimokkhāpi ca aṭṭhime,
chaḷabhiññā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā Ajito thero imā gāthāyo abhāsithāti.

Ajitattherassa apadānaṃ dasamaṃ.

--ooOoo--

¹ jotare - PTS.

² niccakālikaṃ - Ma, Syā, PTS.

³ dametāpi - Syā; ca medhāvī - PTS.

⁴ tositoṃ mahāmuniṃ - Ma, Syā, PTS; tositoṃ mahāmuni - Sī Mu.

⁵ satasahassito kappe - Ma.

3878. Là người thừa tự Giáo Pháp của vị (Phật) ấy, là chánh thống, được tạo ra từ Giáo Pháp, (người này) sẽ biết toàn diện về tất cả các lậu hoặc và sẽ Niết Bàn không còn lậu hoặc.

3879. Sau khi đã làm vui lòng đấng Toàn Giác Gotama, bậc Cao Quý dòng Sakya, (người này) sẽ trở thành Thịnh Văn của bậc Đạo Sư, có tên là Ajita.”

3880. Tôi đã sướng vui ở thế giới chư Thiên sáu mươi ngàn kiếp. Ở nơi ấy, tôi cũng có một trăm cây đèn chói sáng vào mọi thời điểm.

3881. Các ánh sáng của tôi tỏa ra cho dù ở thế giới chư Thiên hay là nhân loại. Sau khi tưởng nhớ đến đức Phật tối thượng, tôi đã khởi lên niềm vui dào dạt.

3882. Sau khi mệnh chung từ cõi trời Đâu Suất, tôi đã hạ sanh vào bụng mẹ. Trong khi tôi đang được sanh ra, đã có ánh sáng chan hòa.

3883. Sau khi lìa khỏi nhà, tôi đã xuất gia vào đời sống không gia đình. Tôi đã đi đến gặp vị Bāvāri và đã trở thành học trò (của vị ấy).¹

3884. Trong khi sống ở núi Hi-mã-lạp, tôi đã nghe về đấng Lãnh Đạo Thế Gian. Trong lúc tầm cầu mục đích tối thượng, tôi đã đi đến gặp đấng Hưởng Đạo.

3885. Đức Phật là bậc đã được rèn luyện, là bậc giúp cho (người khác) rèn luyện, là bậc đã vượt qua dòng nước lũ, không còn mằm mống tái sanh. Đức Phật đã thuyết giảng về Niết Bàn, sự thoát khỏi tất cả khổ đau.

3886. Việc đi đến ấy của tôi đã được thành công bởi vì bậc Đại Hiền Trí đã được vui lòng. Tôi đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy của đức Phật.

3887. (Kể từ khi) tôi đã dâng cúng cây đèn trước đây một trăm ngàn kiếp, tôi không còn biết đến khổ cảnh; điều này là quả báu của việc dâng cúng cây đèn.

3888. Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, tất cả các lậu hoặc đã được đoạn tận, tôi sống không còn lậu hoặc.

3889. Quả vậy, tôi đã thành công mỹ mãn, đã thành tựu tam minh, đã thực hành lời dạy đức Phật vào thời hiện tiền của đức Phật tối thượng.

3890. Bốn (tuệ) phân tích, tám giải thoát, và sáu thắng trí đã được (tôi) đắc chứng; tôi đã thực hành lời dạy của đức Phật.

Đại đức trưởng lão Ajita đã nói lên những lời kệ này như thế ấy.

Ký sự về trưởng lão Ajita là phần thứ mười.

--ooOoo--

¹ Tên của một vị đạo sư Bà-la-môn (ND).

Uddānaṃ:

Piṇdivaccho selo ca sabbakittī madhundado,
kūṭāgārī bakkulo ca giri salalāsavhayo.
Sabbado ajito ceva gāthāyo gaṇitā iha,
satāni pañca gāthānaṃ vīsati ca taduttari.

Piṇdivacchavaggo cattāṭisatimo.

--ooOoo--

Atha vagguddānaṃ:

Padumārakkhado ceva ummā¹ gandhodakena ca,
ekapadama saddasaññī mandāraṃ bodhi vandako.
Avaṇṭaṅca² piṇḍī ca gāthāyo gaṇitā pi ca,³
catusattati gāthāyo ekādasa satāni ca.

Padumavaggadasakaṃ.

Catutthaṃ satakaṃ samattaṃ.

--ooOoo--

¹ umā - Ma.

² avañṭaṅca - Ma; ambaṇṭaṅca - Syā.

³ iha - Ma.

Phần Tóm Lược:

Vị Piṇdivaccha, vị Sela, vị Sabbakitti, vị dâng cúng mật ong, vị có ngôi nhà mái nhọn, vị Bakkula, vị Girimānanda, vị tên Salala, vị dâng cúng mọi thứ, và luôn cả vị Ajita; (tổng cộng) các câu kệ đã được tính đếm ở đây gồm có năm trăm câu kệ và hai mươi câu thêm vào đó nữa.

Phẩm Piṇdivaccha là phẩm thứ bốn mươi bốn.

--ooOoo--

Giờ là phần tóm lược của các phẩm:

Đóa sen hồng, luôn cả vị dâng cúng sự bảo vệ, bông hoa Ummā, cùng với vị dâng cúng vật thơm và nước, một đóa sen hồng, vị có sự suy tưởng về âm thanh, bông hoa *mandāra*, vị đánh lễ cội Bồ Đề, trái cây *avaṇṭa*, và vị Piṇdivaccha; (tổng cộng) các câu kệ đã được tính đếm là một ngàn một trăm và bảy mươi bốn câu kệ.

Nhóm “Mười” từ phẩm Paduma.

Nhóm “Một Trăm” thứ tư được đây đủ.

--ooOoo--

Suttantapīṭake Khuddakanikāye

APADĀNAPĀḶI (Thánh Nhân Ký Sự 1)

GĀTHĀDIPĀDASŪCI - THƯ MỤC CÂU KỆ PĀḶI:

	Trang		Trang
A		A	
Akakkase aphaṛuse	568	Ajīnena nivattho 'haṃ	162, 482
Akkantañca padaṃ disvā	208,	Ajja me dhammappattassa	218
	356, 512	Ajjāpi maṃ mahāvīra	84
Akkosivāna samaṇe	146	Ajjeva 'dāni pabbajjā	178
Akkhadasse 'bhivādetvā	560	Ajjuno nāma sambuddho	544
Agāraṃ vasamānopi	120	Ajjhāyako mantadharo	42, 64,
Agārā abhinikkhamma	114,		66, 156, 266, 278
	602, 616, 626	Ajjhogahetvā himavantam	32
Agārā nikkhamitvāna	92	Añjananāḷiyo datvā	576
Agārīko bhavitvāna	118	Añjalimpaggahetvāna	116, 166,
Aggajaṃ pupphamādāya	402		220, 408, 440,
Aggikkhandhova jalito	60		452, 460, 474, 526
Agginibbāpano nāma	274	Añjali khomadāyī ca	144
Aggipākī anaggī ca	30	Aññaṃ kiñci na passāmi	344
Aggihuttañca me atthi	278	Aññaṃ tehaṃ varaṃ dammi	558
Aggo āradhviriyānaṃ	546	Aññaṃpi me acchariyaṃ	486
Agghāpetvā vātajavaṃ	188	Aññe gacchanti goyānaṃ	30
Agghiyaṃ sukataṃ katvā	60	Aññe dhammāni desenti	06
Añkolaṃ pupphitaṃ disvā	344, 520	Aññe pupphanti padumā	26
Añgīraso mahānāgo	168	Aṭṭha kappāni devesu	158
Acalo homi mettāya	592	Aṭṭha gopānasī datvā	592
Aciraṃ gatamattaṃ maṃ	222, 506	Aṭṭhaṅgike maggavare	578
Aciraṃ gatamattamhi	444	Aṭṭhatiṃsamhi kappamhi	202
Aciraṃ gate pūgagaṇe	100	Aṭṭhatimse ito kappe	232, 232
Accayena ahorattā	66	Aṭṭhannaṃ payirūpāsataṃ	116
Accheraṃ loke uppannaṃ	218	Aṭṭhapaññāsakappamhi	92
Ajāgaro maṃ pīlesi	224	Aṭṭhapaññāsakkhattuñca	94
Ajito nāma nāmena	430	Aṭṭhaviśatikkhattuñca	64

A		A	
Aṭṭhavīsaticcakkhattuṃ 'haṃ	188	Addasaṃ virajaṃ buddhaṃ	198,
Aṭṭhavīse ito kappe	402		216, 366, 446
Aṭṭhavīse kappasate	186	Addasaṃ supinantena	448
Aṭṭhasaṭṭhimhito kappe	392	Addhā pasamaṃsāma	
Aṭṭhasaṭṭhisahassāni	304		sahāyasampadaṃ 16
Aṭṭhasatasahassāni	334	Adhane addhikajane	10
Aṭṭhasattatikappamhi	360	Adhigacchiṃ tadā pītiṃ	538
Aṭṭhāna taṃ saṅgaṇikāratassa	18	Adhiṭṭhahi mahāvīro	496
Aṭṭhārasakkhattuṃ so	162	Adhiṭṭhāsi mahāvīro	266
Aṭṭhārasasahassāni	112	Adhivāsanamaññāya	68, 560
Aṭṭhārase kappasate	116,	Adhivāsesi bhagavā	318
	156, 176, 248,	Adhivāsesi so dhīro	62
	286, 314, 322, 352, 384,	Anantañño asamasamo	586
	446, 450, 540, 606, 608, 620	Anantadassī bhagavā	168
Aṭṭhāsītiṃ 'ito kappe	274	Anantarā ito kappe	276
Aḍḍhateyyasahasasā hi	482	Anantavaṇṇo amitayaso	586
Aḍḍhe kule abhijāto	150	Anavhitā tato āguṃ	614
Atibālhaṃ nipīlesi	558	Aniccasaññamuggayha	494
Atimuttā asokā ca	24	Aniccā vata saṅkhārā	114, 494
Atītā navuti kappā	546	Anilajo 'va asaṅkhobho	200
Atīte ca bhavē sabbe	234	Anileneritaṃ disvā	450
Atīte sabbabuddhe ca	04	Anukampaṃ upādāya	222
Attakāramayaṃ etaṃ	40	Anukampako kāruṇiko	410, 472,
Ath' addasaṃ sakyamuniṃ	72		510, 604
Ath' addasāsiṃ sambuddhaṃ	114	Anukampa mahāvīra	62
Atha pañcasatakkhattuṃ	156	Anukampāya me satthā	104
Atha buddhāpadānāni	02	Anuggatamhi ādicce	432
Atthadassimhi sugate	262	Anupaddavo anīti ca	566
Atthadassissa bhagavato	370	Anupubbavīhārassa	54
Atthadassissa munino	174, 446	Anupubbena bhagavā	316
Atthadassī jinavaro	254	Anubyañjanadharaṃ buddhaṃ	374
Atthadassī tu bhagavā	154,	Anubhotvāna sampattiṃ	260
	202, 204,	Anubhomi phalaṃ iṭṭhaṃ	242
	284, 314, 322, 352	Anumodi mahāvīro	56, 110,
Atthi cetasikaṃ dukkhaṃ	556		112, 474
Adantadamakaṃ tādīṃ	142	Anusiṭṭhā mahāvīra	50
Adantadamakaṃ dhīraṃ	216	Anussarāmi taṃ saññaṃ	494

A		A	
Anussarivā sambuddhaṃ	262	Abhivādiya sambuddhaṃ	154
Anūnakaṃ dānavaraṃ	562, 564	Abhivādetvāna sambuddhaṃ	286
Anekasatasahassā	94	Abhisammatako gayha	130
Anotattasarāsanne	548	Abhītarūpaṃ sīhaṃva	206
Anomadassī bhagavā	32, 36, 56, 204, 326, 608, 612	Abhītarūpo tatthāsīṃ	90
Anomadassimunino	36, 136, 164, 298	Amataṃ mayā adhigataṃ	44
Anomo nāma sambuddho	522	Ambadāyī ca sumano	208
Antalikkhe ṭhitā tattha	36	Ambā sālā ca tilakā	24
Antalikkhe ṭhito satthā	154, 246, 478	Amhaṃ saṅkappamaññāya	256
Annaṃ pānaṃ paṭṭhapetvā	620	Ayaṃ nāgo mahāvīro	32
Annaṃ pānañca datvāna	580	Ayaṃ nu kho mahāvīro	292
Apadānaṃ sugatānaṃ	426	Ayaṃ bhāgīrathī gaṅgā	38
Aparimeyya sīlesu	136	Ayaṃ me pacchimā jāti	598
Aparimeyy' upādāya	70, 76	Ayañca pāṭhiko bhikkhu	68
Aparimeyye ito kappe	38, 58, 134, 138, 166	Ayañca buddho uppanno	554
Aparimeyye kataṃ kammaṃ	40, 52	Araññaṃ vanamogayha	116
Apariyositasāṅkappo	46	Araññe kuṭṭikaṃ katvā	172
Appamādarataṃ disvā	120	Araṇī palālapīṭhe ca	556
Appicchā nipakā ete	28	Arahā siddhipattā ca	614
Appicchā nipakā dhīrā	46	Aruṇakā satta janā	204
Abbhatitā ca ye buddhā	86, 464	Aruṇavatiyā nagare	380
Abbhantaramagaṇhantī	588	Arogo āsi teneva	328
Abbhuggantvāna sambuddho	162	Alaṅkato parisāhi	148
Abhantaṃ hoti me cittaṃ	592	Allavatthā allasirā	82
Abhigantvāna sabbaññū	88	Avacāhaṃ jotipālo	552
Abhiññāpāramippattā	28	Avañjhā pāricariyā	74
Abhitthavitvā sikhinaṃ	454	Avaṇṭaṃ labujañceva	552
Abhidhammanayaññū 'haṃ	64	Avaṇṭaṃca piḷindī ca	628
Abhinikkhamma bhavanā	620	Avasesesu kappesu	202, 364
Abhibhūto panijjhanti	338	Avijjānivuto loko	154
Abhibhū nāma so bhikkhu	224	Aviññattaṃ nivāsemi	492
Abhibhonti na tass' ābhā	128	Avyādhitā rūpavatā	578
Abhirūha mahāvīra	140	Asakkharā apabbhārā	24
		Asaṅkhataṃ gavesanto	40
		Asano nāmadheyena	194
		Asampattamhi rājānaṃ	376
		Asambhītaṃ anutrāsīṃ	596

A		Ā	
Asambhīto bhayātīto	586	Ākāsaṃ minituṃ sakkā	34
Asito nāma nāmena	376	Ākāse ca padaṃ natthi	450
Asīti kappe 'nantayaso	196	Ākāse seyyaṃ kappemi	186
Asītikotiṃ chaḍḍetvā	122, 130	Āgacchante ca padume	192
Asītikotiṇicayo	584	Āgantukā pāhuṇakā	614
Asītikoti chaḍḍetvā	38	Āgantvāna ca sambuddho	92
Asītikkhattuṃ devindo	122,	Ācāra-upacāraññū	590
	124, 132	Ājāniyā vātajavā	434
Asītiyā sahassehi	604	Ātāpī nipako cāpi	94, 96
Asokaṃ pupphitaṃ disvā	342	Ādiyāme namassāmi	96
Asmimānaṃ na passāmi	58	Ādhāraṃ mayā dinnāṃ	358
Assatthake phalamaye	572	Ādhāraṃ jine datvā	570
Assatthe haritobhāse	364	Ānando nāma sambuddho	396
Assa puññavipākena	152	Āpāṭaliṃ ahaṃ pupphaṃ	208
Assamassāvidūramhi	28	Ābādhā me na vijjanti	186
Assāsako vedakaro	588	Āmantanā hoti sahāyamajjhe vāse	14
Assāsessati assattho	220	Āmantayim parijanaṃ	620
Ahaṃ kevaṭṭagāmasmiṃ	550	Āyantu me sissagaṇā	280
Ahaṃ tena samayena	492	Āyameṇa catubbisa	98
Ahañca parisā ceva	160	Āyācitvāna sambuddhaṃ	258
Ahampi kāraṃ kassāmi	128	Āyumā balavā dhīro	580
Ahampi dānaṃ dassāmi	168,	Āyuvā balavā vīro	572
	554	Āyoge dhūmanette ca	554
Ahampi pubbabuddhesu	02	Āyoge sugate datvā	574
Ahampi himavantamhi	102, 224	Ārakkhaṃ paṭṭhapetvāna	68
Aho kāraṃ paramakāraṃ	434	Ārakkhatthāya bhaṇḍassa	76
Aho nūna sa bhagavā	598	Ārakkhaddo bhojanado	458
Aho buddho aho dhammā	260	Āraññakassa isino	360
Aho buddho aho dhammo	186,	Āraññakā dhutadharā	46
	252, 294, 476	Āraddhaviriyo paramatthapattiyā	20
Aho me sukataṃ kammaṃ	40,	Āraddhaviriyo pahitatto	58, 114,
	492, 564		168, 182
Ahosi candano nāma	398	Āraddho ca ayaṃ pañhe	178
Ahiṃsā sabbapāṇānaṃ	462	Ārammaṇavimuttisu	588
Aḷārapamhā hasulā	38, 70,	Ārādhayitvā sambuddhaṃ	40,
	130, 564		122, 130
Aṃsabandhe jine datvā	570	Ārādhayeyyaṃ sambuddhaṃ	546

Ā		I	
Ārādhito me sambuddho	546	Ito gantvā ayaṃ poso	94
Ārāmadvārā nikkhamma	94, 378,	Ito ca aṭṭhame kappe	238, 324, 328
	434, 482	Ito ca tatiye kappe	304
Āruhimha tadā nāvaṃ	516	Ito catutthake kappe	210, 304, 372
Ārocitamhi kālamhi	68, 562	Ito catuddase kappe	330
Āropitā ca te pupphā	172	Ito ca dasame kappe	306
Āropite ca citake	174	Ito ca dvādase kappe	326
Ālakā beluvā tattha	608	Ito ca navame kappe	292, 306, 298
Ālambanañca ajinaṃ	378	Ito ca sattame kappe	160
Āluvā ca kalambā ca	28	Ito cuto ayaṃ poso	176, 180
Āvāsaṃ abhisambhosim	224	Ito cuddasakappamhi	262, 380, 416
Āvāsaṃ satasahassena	68	Ito chaṭṭhamhi kappamhi	372
Āsanaṃ paññapetvāna	276	Ito chabbīsaticappe	376
Āsandiyo pīṭhake ca	68, 556	Ito tatiyake kappe	210
Āsanne me kataṃ kammaṃ	506	Ito tiṃsatikappamhi	230
Āsayānusayaṃ ñatvā	52	Ito tiṃse kappasate	290
Āsayo buddhimantānaṃ	588	Ito terasakappamhi	284, 314,
Āsādito mayā buddho	82		332, 364
Āsāvati nāma latā	74	Ito tesatṭhikappamhi	214
Āsīvisaṃ 'va kupitaṃ	82	Ito tesattaticappe	280, 400
Āsīviso yathā ghero	590	Ito tesattame kappe	328, 452
Āharitvāna padumaṃ	604	Ito tesatṭhime kappe	412
Āhutiṃ yitṭhukāmo 'haṃ	114, 584	Ito tevīsaticappe	384
Ālakā isimuggā ca	26	Ito dutiyake kappe	80, 212
Ālakā beluvā tattha	608	Ito dvesatṭhikappamhi	370
Ālārapamhā hasulā	70	Ito navutikappamhi	274
Ālārikā kappakā ca	582	Ito pañcamake kappe	224, 370
		Ito pañcasate kappe	64
		Ito paññāsakappesu	348
		Ito paṇṇarase kappe	208, 252,
			292, 322, 378, 414
Icchamāno c' ahaṃ ajja	502	Ito battiṃsakappamhi	404, 448
Icchāmahaṃ mahārāja	558	Ito bho sugatiṃ gaccha	334, 466
Icchissati yadā chāyaṃ	564	Ito vīsakappasate	172
Iṭṭhaṃ kantaṃ piyaṃ loke	152	Ito vīsaticappamhi	198, 316, 332
Ito aṭṭhamake kappe	90, 222	Ito vīsatime kappe	340
Ito ekādase kappe	160, 308,	Ito sattakappasate	248
	368, 382, 470		
Ito kappasate āsim	298		

I	I
Ito sattamake kappe 208, 302, 374	Iminā maṃsadānena 372
Ito sattarase kappe 330, 368	Imin' āramadānena 70
Ito sattasate kappe 278	Iminā vatthadānena 204
Ito soḷasakappamhi 412	Iminā vījanidānena 182, 248
Idaṃ pacchimakaṃ mayhaṃ 58,	Iminā sudhakammena 298
188	Iminodakadānena 246
Idaṃ me amitaṃ bhogaṃ 68	Ime tīṇi satā vīra 584
Idaṃ me āsanaṃ vīra 122	Ime maṃ uddisssanti 426
Idaṃ me sātakaṃ ekaṃ 480	Iriyañcāpi disvāna 608
Idaṃ vatvāna sabbaññū 114,	Isimuggāni piṃsetvā 334
444, 462	Isisaṅghe ahaṃ pubbe 440
Idaṃ vatvāna sambuddho 84, 124,	Isīnaṃ sīlagandhena 32
188, 472, 480, 498	
Idaṃ vatvāna te devā 104	Ī
Idaṃ sabbaṃ abhiññāya 610	Īti ca gaṇḍo ca upaddavo ca 16
Iddhiṃ vīmaṃsamānā te 28	
Iddhipādesu kusalā 46	U
Idhaddasāsīṃ sambuddhaṃ 606	Ukkāmukhapahaṭṭhaṃva 508
Idha mānusaḥ rajje 584	Ukkāmukhapahaṭṭho 'va 462, 586
Indanīlaṃ mahānīlaṃ 126	Ukkāsitañca khipitaṃ 590
Imaṃ satīṃ bhāvayitvā 122	Ukkhepī tela candi ca 410
Imasmīṃ bhaddake kappe 106	Uggayha tīṇi saraṇe 132
Imasmīṃ yeva kappamhi 618	Uggā ca rājaputtā ca 582
Imassa maccukālamhi 166	Uccato pañcaratanaṃ 174
Imā gāthā thavitvāna 34	Ucciyaṃ selamāruya 184
Imāya anukampāya 336, 466	Ucce kule pajāyāmi 576
Imāya pupphapūjāya 206	Ucce kule pajāyitvā 592
Imāhi catugāthāhi 200	Uṭṭhāya abhinikkhamma 112
Imāhi tīhi gāthāhi 290	Uṭṭhāya āsanā tamhā 474
Iminā ekadussena 480	Uṇṇābhisī tūlabhisī 556
Iminā ekapadumena 498	Uṇṇike padumake ca 578
Iminā dakadānena 478	Uttamatthaṃ anubhomi 360
Iminā dīpadānena 624	Uttame damathe danto 168
Iminā dhajadānena 192	Uttarāsaṅgasaṅghāṭī 556
Iminā pulinadānena 176	Uttarivāna nadikaṃ 298
Iminā phaladānena 278	Uttānakūlā nadikā 24
Iminā madhudānena 600	Udakāsana bhājanaṃ 386

U		U	
Udake aggi na saṅṭhāti	82	Upāgataṃ mahāvīraṃ	172, 410,
Udakorohanā keci	30		600, 612
Udaggacittā janatā	60	Upāgatañca sambuddhaṃ	322
Udaggacitto sumano	258,	Upāgate ca sambuddhe	140
	500, 528	Upāli soṇo bhaddiyo	182
Udapuñchanake coḷe	572	Upāsivāna sambuddhaṃ	436
Udahārā kaṭṭhahārā	582	Upāhane jine datvā	572
Udumbare vasantassa	414	Upāhano pādukāyo	554
Udentam 'va mahāmeghaṃ	590	Upeṭam tamahaṃ buddhaṃ	434
Udentam sataraṃsiṃva	304, 334,	Upeṭamhi mahāvīre	608
	364, 448	Uppalaṃ padumaṃ cāpi	562
Uddālakaṃ gahetvāna	394	Uppātagamane ceva	600
Uddālakā ca kuṭajā	24	Uppātesu nimittesu	28,
Uddhaṭaviso va sappo	54		78
Uddharantaṃ imaṃ lokaṃ	596	Uppāte supine cāpi	32
Upagacchati yaṃ yoniṃ	620	Ubbiddhaṃ bhavanaṃ tassa	180
Upagacchi mahāvīro	614	Ubbiddhaṃ bhavanaṃ mayhaṃ	186,
Upagantvā sambuddhaṃ	62		504
Upaṭṭhahiṃ mahāvīraṃ	180	Ubhinnaṃ devarājūnaṃ	254
Upaṭṭhahitvā taṃ bodhiṃ	256	Ubhokūlesu nadiyā	24
Upaṭṭhānaphalaṃ passa	238	Ubhopi pabbajissāma	46
Upaṭṭhitasatī homi	570	Ubhohatthehi paggayha	102, 182,
Upaḍḍhadussaṃ datvāna	232		206, 330,
Upatissasadiseheva	52		348, 388, 490
Upapajjati yaṃ yoniṃ	624	Ummāpupphaṃ gahetvāna	460
Upapajjiṃ sa tattheva	336	Ummāpupphañca pulinaṃ	476
Upapajjisam tattheva	468	Uyyānabhūmiṃ niyyanto	376
Upapannassa devattaṃ	62	Uyyojitā mayā cete	168
Uparicchadanaṃ āsi	620	Usabhaṃ pavaraṃ vīraṃ	200,
Upavattane sālavane	178		378, 458
Upavitṭhaṃ mahāvīraṃ	56,	Usukārā bhamakārā	582
	184, 368	Uḷārabhūto manujo	494
Upasaṅkamma sambuddhaṃ	560,	Uḷāro bhagavā h' eso	128
	584, 590		
Upasanto ca sambuddho	522	Ū	
Upasāḷhaka nāmo 'haṃ	436	Ūnatiṃse kappasate	312
Upāgataṃ mahānāgaṃ	250	Ūnavise kappasate	300

E		E	
Ekam dussam daditvāna	480	Ekavīsaticappamhi	100, 108
Ekamsam ajinam katvā	162	Ekavīsatickhattuñca	110
Ekamsam cīvaram katvā	146, 468	Ekavīro asadiso	596
Ekaccānañca vamanam	84	Ekasatthimhito kappe	354, 456
Ekañca puppham pādesu	404	Ekasattatickhattuñca	494
Ekatāḷisakappamhi	172	Ekā ca kaññā vyādhīhi	166
Ekatāḷis' ito kappe	272, 280	Ekādase kappasate	286, 314
Ekatimsamhi kappānam	322	Ekāsanam ahamadam	412
Ekatimse ito kappe	158, 198,	Ekāham abhinikkhamma	268
202, 206, 208, 224, 260, 272, 284,		Ekūnatimse kappamhi	260,
288, 292, 302, 306, 316, 328, 332,			288, 352
340, 350, 362, 364, 370, 376, 378,		Ekūnapaṇṇe kappamhi	232
380, 382, 392, 394, 402, 418, 428,		Ekūnasatthikappamhi	320
430, 450, 454, 470, 502, 504, 510,		Etādise vyamhavare	218
512, 516, 520, 522, 534, 542		Etāsam sandamānānam	48
Ekatimse kappasate	308	Etissā pupphapūjāya	244
Ekato kammaṃ katvāna	592	Ete dhamme bhāvayitvā	462
Ekato jātasamvaddhā	556	Etena maṃsadānena	202
Ekatthambham mamam detha	100	Eteneva upāyena datvā	176
Ekanavute ito kape	140, 142, 144,	Etesam pakkamantānam	30
158, 174, 196, 198, 210, 226,		Etesam paṭigho natthi	86
228, 234, 236, 238, 240, 250,		Ete sabbe atikkamma	80
252, 258, 262, 266, 272, 274, 276,		Etehaṅgehi sampanno	78
278, 280, 282, 292, 300, 304, 320,		Ettake lokadhātumhi	10
322, 324, 328, 336, 352, 354, 356,		Ettha so vasate buddho	590
372, 374, 380, 382, 384, 386, 388,		Etha sabbe samāgantvā	582
394, 396, 398, 402, 408, 410, 412,		Etha sissā gamissāma	268
416, 418, 422, 424, 426, 430, 434,		Edisā te mahāvīra	48
436, 438, 440, 442, 444, 458, 460,		Evaṃ acintiyā buddhā	12
462, 490, 500, 506, 508, 514, 518,		Evaṃ kittayi sambuddho	66
522, 524, 526, 538, 540, 544, 546		Evaṃ jino viyākāsi	552
Ekapaññāsakappamhi	282	Evaṃ dutiyena sahā mam' assa	16
Ekapaññāsasahassee	192	Evaṃ buddho viyākāsi	584
Ekapaññāsito kappe	174, 356	Evaṃ me viharantassa	120
Ekapasādi sālādado	294	Evaṃ viharamāno 'ham	148
Ekamantaṃ nisīditvā	288	Evaṃ sam cintayitvāna	220
Ekamhi navute kappe	310, 478	Evaṃ sabbaṅgasampanne	28

E		K	
Evam samanūsāsivā	282	Kaṇikāraṃ ocinitvā	316
Evanti te paṭissutvā	280	Kaṇikāraṃ pupphitaṃ disvā	110,
Evampi nagaraṃ mayhaṃ	62		350
Evāhaṃ cintayivāna	68, 122,	Kaṇikāraṃva jalitaṃ	542
	216, 480, 488	Kaṇikāraṃva jotantaṃ	288,
Evāhaṃ tattha vāremi	120		332, 356, 398,
Esa buddho mahāvīro	184		440, 508, 534, 596
Es' eva dhammo yadi tāvadeva	44	Kaṇikārā kaṇṇikā ca	24
		Kaṇikāro minelañca	358
		Kaṇikāro hatthidado	438
		Katañjalī namassanti	68
		Kattaradaṇḍe sugate	574
		Katvā daḥhamadhiṭṭhānaṃ	12
		Katvāna hammiyaṃ tattha	60
		Katvā sukatapallaṅkaṃ	592
		Kadambaṃ pupphitaṃ disvā	306
		Kadaliphalāṃ paggayha	542
		Kapi ahaṃ tadā āsiṃ	204
		Kappaṃ vā te kittayantā	52
		Kapparukkhā bahū atthi	06
		Kappasatasahassamhi	66,
			70, 88, 90,
			92, 94, 104, 108,
			112, 122, 146, 150, 152,
			162, 184, 192, 474, 564, 624
		Kappasatasahassāni	38,
			576, 610
		Kappeto satasahassee	96
		Kambalā dukūlā cīnā	04
		Kammārā soṇṇakārā ca	582
		Kammārohaṃ pure āsiṃ	234, 386
		Kammuno tassa sesena	550
		Karasetṭhena paggayha	192
		Karena ca parāmaṭṭho	200
		Kasmā imāya jātiyā	566
		Kassapassa ca buddhassa	178
		Kahaṃ nu kho so bhagavā	588
O			
Okkantaṃ mātukucchiṃ maṃ	474		
Okkākaṃ tosayivāna	166		
Okkhittacakkhu na ca pādalo	18		
Ocinitvāna salalaṃ pupphaṃ	524		
Otataṃ vitthataṃ mayhaṃ	260		
Opammamupadassetvā	456		
Obhāsantaṃ disā sabbā	242,		
	500, 528		
Oruyha hatthikkhandhamhā	94		
Orena himavantassa	326		
Oropayivā ghibyañjanāni	16		
Oropito ca me bhāro	52		
Orohanto antalikkhā	494		
Orohitvāna ākāsa	286		
Olokamayā padumā	04		
Osadhaṃ añjanaṃ datvā	574		
Osadhañjananāḷī ca	554		
Ohārayivā ghibyañjanāni	20		
K			
Kakudhaṃ vilasantaṃva	460		
Kakusandho nāma nāmena	394		
Kaṅcanagghiyasaṅkāsaṃ	180,		
	234, 476		
Kaṅcanagghiyasaṅkāso	352		
Kaṭacchubhikkhaṃ pādāsiṃ	240		
Kaṇaveraṃ gahetvāna	312		

K		K	
Kānanam vanamogayha	210,	Kuṭajo bandhujīvī ca	338
	248, 310, 478, 512	Kuṭṭham gaṇḍo kilāso ca	486
Kānanā abhinikkamma	436	Kuṇḍa-sāgata-kaccānā	160
Kāmā hi citrā madhurā		Kuddālapīṭakamādāya	298
	manoramā 16	Kumudaṃ pupphate tattha	320
Kāyabandhe jine datvā	570	Kumudo atha nisseṇī	328
Kāyena kusalam katvā	336,	Kumudo kuṭajo ceva	350
	466	Kumbhaṇḍā ca samāgantvā	126
Kāye viṣaṃ na kamati	158	Kumbhamattaṃ gahetvāna	544
Kārayissati issariyaṃ	90	Kumbhīlā makarā cettha	24
Kālena kālam āgantvā	294	Kumbhīlā suṃsumārā ca	26
Kālo gatiṃ sodhetuṃ	488	Kuruvinde madhusitthe	556
Kālānusāriyaṃ gayha	596	Kusalo buddhadhammehi	586
Kiṃsukaṃ pupphitaṃ disvā	512	Kusāṭakaṃ gahetvāna	366
Kikīva aṇḍaṃ rakkheyya	110	Kusāṭakaṃ pattharitaṃ	366
Kiṅkaṇipupphaṃ paggayha	348	Kusumodakamādāya	228
Kicchappattova hutvāna	560	Kūṭāgārasahassāni	60
Kinnarā vānarā ceva	26	Kūṭāgāre ca pāsāde	68
Kinnu socasi mā bhāsi	264	Kūṭāgārena caratā	606
Kimme imehi pupphehi	216	Keṭakā kandalī ceva	24
Kilesacchedanaṃ ñāṇaṃ	566	Ketakaṃ pupphitaṃ disvā	284
Kilesavyādhi bahudukkha	588	Kena taṃ pūjayissāma	560
Kilesā jhāpitā mayhaṃ	56, 58, 62,	Kesaraṃ gandhamannañca	448
	64, 86, 88, 90, 96, 214, 220,	Kesariṃ abhijātaṃva	456
	284, 358, 366, 370, 476, 482,	Koṭisatasahassāyo	218
	496, 530, 532, 534, 536, 538, 540,	Koṇḍaññassa bhagavato	322,
	542, 544, 546, 580, 594, 600,		414
	602, 608, 612, 616, 618, 622, 626	Ko nu kho bhagavā hetu	36
Kilese jhāpayitvāna	282, 610	Koraṇḍaṃ pupphitaṃ disvā	356,
Kīto satahassena	70		512
Kīdisaṃ te mahāvīra	42	Kolito iddhiyā seṭṭho	46
Kīlamānā ca te sissā	30	Kosajjaṃ bhayato disvā	12
Kukutthakā kulīrakā	26	Kosambā salalā nīpā	608
Kukuttho nāma nāmena	310	Kosikā poṭṭhasīsā ca	26
Kuñcīkānaṃ ghare datvā	574	Kosiyo nāma nāmena	118
Kuñcīke sugate datvā	574	Kosumbhā salalā nīpā	26
Kuṭajaṃ pupphitaṃ disvā	330	Koseyyakambaliyāni	492, 566

KH		G	
Khajjaṃ bhojjaṃ sāyanīyaṃ	06	Gabbhaṃ gaṇhanti padumā	26
Khaṇantālu kalambāni	250	Gamane patthite mayhaṃ	592
Khaṇḍo nāmāsi nāmena	210	Gambhīraṃ nipuṇaṃ atthaṃ	156
Khattiyā negamā ceva	582	Gambhīraṃ nipuṇaṃ ṭhānaṃ	568
Khattiyō nīharitvāna	166	Gambhīre utṭhitā ūmi	48
Khantiyā avihiṃsāya	84	Garuḷā ca samāgantvā	126
Khamassu tvaṃ mahāvīra	82	Garuḷo yathā opatati	72
Khāṇuṃ vā kaṇṭakaṃ vāpi	486	Gavesamāno passeyya	72
Khāriyo pūrayitvāna	156	Giriduggacaro āsiṃ	202, 346
Khiddhaṃ ratīṃ		Girisāro'ti nāmena	276
kāmasukhañca loke	18	Gopānasiyo datvāna	592
Khiddhā ratī hoti sahāyamajjhe	14		
Khippaṃ assamamāgacchiṃ	610	GH	
Khippaṃ assamamāgantvā	622	Gharato nikkhamantassa	490
Khippaṃ pabbatamāruyha	610		
Khīṇāsavasahashehi	56, 108,	C	
	162, 388	Cakkavattissa santassa	130
Khīṇāsavā vantadosā	428	Cakkavāḷapariyantaṃ	52
Khīṇāsavehi suddhehi	36, 496	Cakkavāḷamupādāya	480
Khepetvā pāpakaṃ kammaṃ	204	Caṅkamtivāna sambuddho	286
		Caṅkame vā padhāne vā	578
		Caṅgoṭake ṭhapetvāna	206
		Catuttiṃsatikkhantuñca	94
		Catuttiṃsamhi kappamhi	236
		Catuttiṃsasahassamhi	188
		Catuttiṃse ito kappe	236
		Catuttiṃse kappasate	190
		Catuddasakkhattuṃ so	154
		Catuddasamhi kappamhi	200,
			236
		Catuddasasu kappesu	502
		Catuddasāni kappāni	606
		Catuddase kappasate	286
		Catuddisā namassitvā	90
		Catuddisā pokkharañño	08
		Catunavutikappāni	200
		Catunavutupādāya	242

C	C
Catunavute ito kappe 98, 100, 114, 138, 140, 142, 160, 174, 200, 222, 230, 234, 236, 238, 240, 242, 244, 294, 298, 306, 312, 318, 326, 330, 340, 342, 344, 346, 348, 354, 356, 360, 366, 368, 372, 382, 386, 390, 392, 398, 400, 404, 406, 408, 414, 416, 418, 420, 424, 428, 432, 434, 444, 446, 448, 452, 454, 456, 458, 460, 464, 466, 472, 476, 506, 508, 512, 514, 532, 534, 536	Candabhāgānadīre 140, 220, 284, 316, 408, 416, 464, 500, 524, 528
Catunnamapi dīpānaṃ 230	Campakā salalā nīpā 24
Catupaññāsakappamhi 216	Cammakhaṇḍaṃ mayā dinnam 370
Catupaññāsahasasāni 112	Caraṇena ca sampanno 80
Catupaññāsito kappe 250	Carimaṃ vattate mayhaṃ 250, 358
Catubbīsasahasāni 28	Carimā vattate mayhaṃ 110
Catubbīse kappasate 606	Carime vattamānamhi 132, 494
Catuyojanamubbidho 126	Carimo vattate mayhaṃ 200
Caturaṅgulā ca me lomā 546	Cātuddiso appaṭigho ca hoti 14
Catuvīsaticappamhi 378	Cāruvaṇṇova sobhāmi 160
Catuvīse ito kappe 240, 404	Cītakam pārichatto ca 438
Catusaccaṃ pakāsentaṃ 510	Cītake kariyamāne 530
Catusaccaṃ pakāsente 66	Cītamhi pūjaṃ katvāna 260
Catusaccaṃ pakāsento 192	Cittaṃ ca suvimuttaṃ me 182
Catusaṭṭhikkhattuṃ devindo 108	Cittabandhanasambaddhā 566
Catusattatikappamhi 472	Cintetvāhaṃ bahuviddhaṃ 554
Catusattatikkhattuṃ so 170, 180	Cirampi gabbhaṃ dhārenti 74
Catusattat' ito kappe 196, 374	Cīvaraṃ piṇḍapātañca 606
Cattāri satasahasāni 218	Cīvare piṇḍapāte ca 606
Cattārīsamhi ekūne 234	Cutūpapātakusalo 78
Cattārīsamhi sahasse 334	Cullāsītīsasahasāni 34, 252, 340, 462, 428
Cattārīsasahasamhi 270	Cetiyaṃ uttamaṃ nāma 454
Cattālīse ito kappe 212	Cetosukhaṃ kāyasukhaṃ 570
Candaṃva vimalaṃ suddhaṃ 302	Cetoññañca vindāmi 570
Candanaṃ pūjayitvāna 176	CH
Candanasseva me kāyā 484	Chattaṃ alaṅkataṃ gayha 472
	Chattaṃ thambho ca vedi ca 302
	Chattasatasahasāni 562
	Chattā tiṭṭhantu ratanā 06
	Chattiṃsakkhattuṃ devindo 480, 624
	Chattiṃsakkhattuṃ rājā ca 490
	Chattiṃsamhi ito kappe 344
	Chatte sugate datvāna 564

CH		J	
Chapaññāsamhi kappamhi	222	Jigucchissanti taṃ viññū	118
Chappaññāse ito kappe	316	Jivhaṃ ninnāmayitvāna	590
Chabbīsatiṃhi kappamhi	206	JH	
Chabbīsamhi ito kappe	362	Jhāyī jhānaratā dhīrā	28, 46
Chavālātaṃ yathā kaṭṭhaṃ	118	Ñ	
Chavālātūpamo tvaṃsi	118	Ñāṇamhi pūjaṃ katvāna	284
Chaḷāsītiṃhito kappe	348	Ñāṇe upanidhā natthi	278
Chaḷāsītisahassāni	70, 130, 564	Ñāṇe upanidhā yassa	290
J		Ñāṇe cittaṃ pasādetvā	278, 242
Jaṅghā maṇimayā āsi	126	Ñātimitte samānetvā	60
Jaṅghāvihāraṃ vicaraṃ	584	Ṭ	
Jaṭājinadharo āsiṃ	596	Ṭhapanīyo mahāvīro	558
Jaṭābhārena bharito	40	Ṭhānacaṅkamino keci	30
Jantāgharaṃ aggisālaṃ	68	Ḍ	
Jalajaṃ āharitvāna	472	Ḍayhamāno tihaggihi	52
Jalajaṃ kumudaṃ chetvā	310	T	
Jalantaṃ citakaṃ disvā	430	Taṃ ca acchariyaṃ disvā	252,
Jalantaṃ dīparukkhaṃ'va	32		268, 270
Jahitvā garuḷaṃ vaṇṇaṃ	202	Taṃ devā payirupāsanti	74
Jahitvā mānusiṃ yoniṃ	474	Taṃ pupphaṃ ocinitvāna	478
Jātamattassa me sutvā	546	Taṃ pupphaṃ vicinitvāna	310
Jātamatto ca sambuddho	274	Taṃ me āgamaṃ siddhaṃ	626
Jātarūpaṃ yathā kūṭaṃ	120	Taṃ me buddho anumodi	450
Jātassarassa vemajjhe	388	Taṃ me buddho viyākāsi	100,
Jātassare gavesanto	330		112, 448
Jātipupphaṃ gahetvāna	244	Taṃ viññū pavadissanti	118
Jātimā aṅgasampanno	574	Taṃ vo vadāmi bhaddante	54
Jātiyā pañcavasso 'haṃ	136	Taṃ sabbaṃ anumoditvā	162
Jātiyā sattavassena	134	Taṅca acchariyaṃ disvā	308
Jātiyā sattavassova	468	Taṅca dānaṃ daditvāhaṃ	310
Jātiyā sattavasso 'haṃ	184, 186,	Taṅca dussaṃ paṭiggayha	204
	194, 222, 462, 494	Taṅca sabbaṃ suṇissāma	150
Jānāhi me mahārāja	556		
Jāyantassa vipassissa	264		
Jāyamānassa sattassa	624		
Jāyamāne vipassimhi	272		

T		T	
Taṇhakkhayam		Tatheva tvaṃ mahāvīra	48, 50, 78
pathayam appamatto	20	Tatheva tvaṃ sakyaputta	50
Taṇhāsallassa chinnattā	568	Tatheva bahukā sattā	48
Tato upaḍḍhapulinam	460,	Tatheva bhaddake kappe	60
	466	Tatheva hi mahāvīra	36
Tato opadhikam puññam	336	Tathevāyam piṇḍapāto	188
Tato kammāvesena	546	Tath' evāyam sārīputto	38
Tato patito sumano	514	Tath' evāham mahāvīra	46, 72
Tato param upādāya	292	Tathev' ime catubbaṇṇā	48
Tato maṃ vananirataṃ	92	Tadāpi maṃ mahāvīra	84
Tato māṇavakā sabbe	548	Tadā vipassī bhagavā	276
Tato me asanīpāto	214	Tadā sudassano nāma	604
Tato sattamake vasse	88	Tadāham viraje khette	444
Tato sā pupphakañcukā	266	Tadā'ha sabbaññuvaro mahesī	02, 12
Tatoham avacaṃ sisse	548	Tanudhāre sunisite	576
Tattha cittaṃ pasādetvā	60, 130,	Tappitā paramannena	06
	220, 288	Tamaddasāsiṃ sappaññam	42
Tattha tvaṃ viraje khette	444	Tamaddasāsiṃ sambuddham	146,
Tatth' addasāsiṃ samaṇam	132		472
Tatth' addasāsiṃ sambuddham	32,	Tamandhakārapihitā	132, 134
	542, 604, 622	Tamahaṃ upagantvāna	458
Tattha pattam gaṇetvāna	192	Tamahaṃ tiṇamādāya	340
Tattha bhutvā pivtvā ca	62	Tamālapuppham paggayha	340
Tattha me ahu saṅkappo	68	Tamālī tiṇasanthāro	350
Tattha me sukataṃ vyamham	486	Tampi sakkā asesena	38
Tattha rajjam karitvāna	106	Tamme buddho viyākāsi	204
Tattha rūpiyabhūmiyam	04	Tamhā kāyā cavitvāna	142, 168,
Tatthāgato isi bhīmo	548		468, 474
Tatthāpi bhavanam mayham	60,	Tamhāsanamhi āsīno	188
	100	Tamhi nahātvā pītvā ca	212
Tatrāpi vyamham pavaram	166	Tayo āloke disvāna	456
Tathāgataṃ jetavane		Tayo māṇavakā āsuṃ	288
vasantaṃ	02, 12	Tayo hi ālokarā	456
Tathā pañcamiyā nemī	124	Tava dukkham	
Tathā 'samasamo ceva	560	mamaṃ dukkham	556
Tatheva jaṭilā tampi	120	Tava suddhena ñāṇena	36
Tatheva titthiyā loke	42, 48, 596	Tasanti titthiyā sabbe	50

T		T	
Tasmiṃ cittaṃ pasādetvā	518	Tāsu tāsveva bhūmīsu	04
Tasmiṃ pasannamanaso	538	Tāso mayhaṃ samuppanno	260
Tasmiṃ pasanno sugate	526	Tāhaṃ disaṃ namassissaṃ	268
Tasmiṃ mahākāruṇike	138	Tāhaṃ dhammaṃ suṇitvāna	64
Tassa kañcanaṇṇassa	212	Tāhaṃ dhātuṃ gahetvāna	390
Tassa caṅkamamānassa	346	Tiṃsakappasahassamhi	106,
Tassa chattaṃ mayā dinnam	476		172, 212, 248,
Tassa devātidevassa	450		300, 302, 600,
Tassa dhammesu dāyādo	38, 66,		602, 616, 620, 622
	70, 146, 184,	Tiṃsakappasahassāni	70, 88,
	194, 474, 602,		130, 166, 218,
	610, 622, 626		490, 494, 564, 584
Tassa paccuggamitvāna	452	Tiṃsakappasahasseto	364
Tassa me varadinnassa	558	Tiṃsa kappāni devindo	64,
Tassa me sukataṃ kammaṃ	612		150, 192
Tassa me sukataṃ vyamhaṃ	496	Tiṃsa kappāni devesu	194
Tassa rañño ahaṃ putto	80	Tiṃsakkhattuñca devindo	136
Tassa hīnena manasā	178	Tikaṇṇipupphaṃ paggayha	336
Tassāhaṃ añjaliṃ katvā	214	Tikicchako ahaṃ āsiṃ	552
Tassāhaṃ dhammamaññāya	110,	Tiṭṭhantu soṇṇapallaṅkā	08
	178	Tiṇaṃ kaṭṭhañca valliñca	484
Tassāhaṃ dhammaṃ sutvāna	258,	Tiṇakaṭṭhañca valliñca	488
	362, 442, 468	Tiṇasantharakā nāma	238
Tassāhaṃ nāgaṃ disvāna	468	Tiṇasūle gahetvāna	308
Tassāhaṃ lakkhaṇe disvā	592	Tiṇena chadanaṃ katvā	340
Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā	282,	Titthiye nihanitvāna	78
	336, 466	Titthiye sampamaddāmi	52
Tassāhaṃ vāhasā ajja	54	Tidaṇḍake gahetvāna	622
Tāya vācāya madhurāya	456	Tidasā so cavitvāna	88, 92
Tāyeva tiṇakuṭikāya	488	Tidhā pabhinnamātaṅgaṃ	120
Tārako tvaṃ yathā nāvā	598	Tindukaṃ saphalaṃ disvā	508
Tālavaṇṇaṃ mayā dinnam	366	Tindukāni piyālāni	26
Tāva accuggato neru	36	Tipaññāse ito kappe	140
Tāvatiṃsagato santo	618	Timira naṅgalīpupphī	230
Tāvatiṃsā idhāgantvā	518	Timbarūsakavaṇṇābho	120, 586
Tāvatiṃsā cavitvāna	468	Tiyojanasahassamhi	82
Tāvatiṃsesu devesu	338	Tirokuḍḍaṃ tiroselam	190

T		T	
Tivarāyaṃ nivāsī 'haṃ	242	Te tādise pūjayato	230
Tivarāyaṃ pure ramme	318,	Tettiṃsamhi ito kappe	442
	382	Tettiṃse vattamānamhi	228
Tividhaggī nibbutā mayhaṃ	258	Tena kammavipākena	548,
Tisatam pi ca jetṭho ca	584		550, 552
Tisatāni ca vārāni	486	Tena kammavisesena	372
Tissassa kho bhagavato	314, 404	Tena kammāvesesena	190,
Tissassa tu bhagavato	358		248, 548
Tissassa dipadindassa	414	Tena kammena dipadinda	360,
Tissassa lokanāthassa	232		468, 478
Tissassāhaṃ bhagavato	194, 232	Tena kammena dipadinde	198,
Tisso tadā so sambuddho	194		246, 248, 262, 264
Tisso nāma ahū satthā	500	Tena kammena bhagavā	146
Tisso nāmāsi bhagavā	320,	Tena kammena yaṃ mayhaṃ	374
	332	Tena kammena sambuddho	482
Tisso nāmāsi sambuddho	516	Tena kammena sukatenā	08, 124,
Tiṇi kappāni devesu	176		148, 486, 488,
Tiṇi kiṅkiṇipupphāni	502		496, 500, 500, 528
Tiṇi kesaripupphāni	520	Tena kammen' ahaṃ ajja	244
Tiṇi pāṭalipupphāni	526	Tena kammen' ahaṃ dhīra	84
Tiṇi sissasahassāni	288	Tena kālena ye keci	128
Tivarāyaṃ pure ramme	342	Tena cittappasādena	62, 100,
Tīhi vijjāhi sampannaṃ	156		106, 110, 202, 206,
Tuṭṭho ca gotamo buddho	164		210, 212, 268, 280, 290,
Tuṇḍena kesariṃ gayha	388		322, 334, 346, 348, 470, 512
Tumbake ca karaṇḍe ca	574	Tena dvārena pavisitvā	06
Tuvaṃ cakkhū 'si sabbesaṃ	154	Tena pallaṅkadānena	594
Tuvaṃ devo 'si sabbaññū	270	Tena yānen' ayaṃ poso	166
Tuvaṃ satthā ca ketu ca	34	Tena sayanadānena	184
Tuvara nāga naḷinā	394	Tena sucaritenāhaṃ	470
Tusitā so cavitvāna	108	Tena sokena santatto	612
Tusitāhaṃ cavitvāna	626	Teneva ekadussena	482
Tusitā hi idh' āgantvā	88	Teneva saṃvegamukhena dhīrā	12
Tusitā hi cavitvāna	148,	Teneva sambodhimukhena dhīrā	02
	150, 164, 194	Teneva sukkamūlena	278,
Tūlikā vikatikāyo	576		286, 546
Te jaṭākhāribharitā	32	Ten' eva sūcidānena	214

T		TH	
Tenevāsanivegena	186	Thāmavā rūpasampanno	580
Tenevekapadumena	496	Thālake sugate datvā	572
Tepaññāse ito kappe	380	Thūpaṃ katvāna pulinaṃ	196
Tepi maṃ parivārenti	66	Thero koṭiviso soṇo	546
Te me thambhaṃ		Thomakekāsana citakaṃ	402
pavecchiṃsu	100	Thometvā dasagāthāhi	598
Te me puṭṭhā viyākamsu	100		
Te me puṭṭhā vyākariṃsu	270	D	
Te me sarīraṃ jhāpetvā	270	Dakkiṇaṃhi duvāraṃhi	422
Te me sutvāna vacanaṃ	584	Datvā dātabbakaṃ dānaṃ	10
Teraseto kappasate	338,	Datvāna devadevassa	506
	352	Dadhiṃ datvāna sampannaṃ	580
Teladhare sugate datvā	570	Dantā mayaṃ sārathinā	594
Telānabbhañjane datvā	578	Danto dantaparikiṇṇo	148
Tevijjā chaḷabhiññā ca	46	Danto dantaparivāro	116
Tevijjo iddhipatto 'mhi	134	Danto buddho dametāvī	626
Tevīsatikappasate	346	Dandhā mayhaṃ gatī āsi	104
Tevīsamhi ito kappe	428	Damena uttamenāhaṃ	204
Tesaṃ ujgotamānānaṃ	60	Dasa c' aṭṭhakkhattuṃ so	152
Tesaṃ upaṭṭhahitvāna	428	Dasañc' aṭṭhakkhattuṃ so	116
Tesaṃ pajā bhavissanti	168	Dasavassasahassāni	548
Tesaṃ yathā taṃ vacanaṃ	622	Dasa saddā avivittaṃ	108
Tesaṃ saṃvegajātānaṃ	338	Dasasū lokadhātūsu	38
Tesaṃ hāsaparetānaṃ	88, 90	Dānassa vaṇṇe kittento	594
Tesaṭṭhimhi ito kappe	366	Dāne dame saññame ca	578
Tesattatimhito kappe	98, 196,	Dārakova ahaṃ santo	494
	242, 336	Dāsīdāse gavasse ca	568
Tesattatimhi kappamhi	388	Diṭṭhivīsūkāni upātivatto patto	18
Te sabbe sannipātetvā	318	Diṭṭho ahaṃ dhammavaraṃ	72
Tesāhaṃ vacanaṃ sutvā	270	Dipadādhipatī nāma	214
Tehaṃ araññe disvāna	100	Dibbagandhaṃ pavāyantaṃ	180
Tehaṃ sabbe anubhomi	372	Dibbagandhaṃ sampavantaṃ	484
Tehi sissehi parivuto	32, 48	Dibbacakkhu visuddhaṃ me	54
Tosayīncāpi sambuddhaṃ	152	Dibbacakkhusamā hutvā	06
Tosayitvāna sambuddhaṃ	606, 626	Divasabhāgaṃ thavitvāna	454
Tosito me mahāvīro	150	Divā vā yadi vā rattiṃ	120, 150, 618
Tosito 'haṃ assajinā	44	Divāvihārā nikkhanto	514

D		D	
Disā dasavidhā loke	10	Deyyadhammo ca me natthi	134,
Disāsu pūjito homi	132,		238
	592	Devadatte ca vadhake	86
Diso disaṃ pakkamanti	30	Devaputto ahaṃ santo	306
Disvā cittaṃ pasādetvā	476	Devabhūtaṃ santassa	484
Disvā taṃ lokapajjotaṃ	366	Devabhūto ahaṃ santo	336,
Disvā taṃ sukataṃ kammaṃ	298		406
Disvāna tassopasamaṃ	396	Devabhūto manusso vā	610
Disvā nabhe caṅkamantaṃ	122	Devarājā yadā homi	482
Disvāna vandim pādesu	436	Devarājena pattabbaṃ	70
Disvānaṃ devadevaṃ	32, 496,	Devalokagato santo	132
	498, 604	Devalokā idhāgantvā	396, 602
Disvān' ahaṃ buddhaseṭṭhaṃ	280	Devalokā cavantassa	624
Disvānāhaṃ buddhathūpaṃ	484	Devalokā cavitvāna	88, 112,
Disvā nisinnaṃ vimalaṃ	510		130, 136, 168,
Disvā pasanno sumano	424		474, 506, 564, 616
Disvā maṃ suppasannattaṃ	368	Devaloke t̥hito santo	394
Disvā me cittaṃ uppajji	42	Devaloke manusse vā	66,
Disvā suvaṇṇassa pabhassarāni	16		566, 626
Dīpaṭṭhāne jine datvā	574	Devaloke vasantassa	490, 564
Dukkassantakaro buddho	606	Devalo nāma nāmena	186,
Dujjayo nāma nāmena	180		396
Dumagge paṃsukūlakaṃ	462	Devalo nāma samaṇo	624
Dumagge paṃsukūlikaṃ	210,	Devā tattha samāgantvā	126
	362	Devānaṃ adhiko homi	10
Dumagge pabbatagge vā	08	Devānaṃ giramaññāya	88
Durāsada bhagavanto	590	Devā sattaratanehi	126
Durāsado duppasaho	586	Devesu devasobhagaṃ	192
Dulladdhaṃ vata me āsiṃ	262	Devehi t̥hapito yakkho	128
Duve bhava pajānāmi	08	Dvinnampi yakkharājūnaṃ	256
Dussaṅgahā pabbajitāpi eke	16	Dvenavute ito kappe	194, 208, 210,
Dussasatasahassāni	554,		214, 216, 222, 224, 226,
	566		228, 230, 232, 310, 314, 316,
Dussāni sugate datvā	566		320, 330, 332, 342, 350, 358,
Dussehi bhūmiṃ leṇassa	544		366, 388, 400, 404, 414, 426,
Dūrato patidivāna	462		436, 478, 502, 516, 518, 520, 528
Dūratova mamaṃ divā	44	Dve bhātaro bhavissanti	104

D		N	
Dvesattatimh' ito kappe	320, 358	Nagare dvāravatiyā	344
Dve sampattī anubhotvā	102,	Nagare bandhumatiyā	142, 318,
	114, 166, 504		328, 380,
			488, 538
DH		Nagare rammavatiyā	334
Dhanumadvejḥhaṃ katvāna	356,	Nagare haṃsavatiyā	66, 128,
	388		216, 480, 490,
Dhammakāmā vinitā te	600		496, 552, 582
Dhammakāyañca dīpentaṃ	290	Na catthi mayhaṃ āvāho	586
Dhammacakkaṃ pavattente	562	Nacchannaṃ nappatirūpaṃ	484
Dhammacakkaṃ pavattesi	596	Na te passanti taṃ yakkhaṃ	128
Dhammadassissa munino	450	Na te bijaṃ pavapanti	106
Dhammagehe pavassante	10	Natthi bāhirake suddhi	40
Dhammarājaṃ upāgama	178	Natthuke sugate datvā	576
Dhammāgadaṃ gavesanto	72	Nadiyā pārime tīre	140
Dhamme vidhiṃ ṭhapetvāna	282	Nadikule vasāmaḥaṃ	452
Dhammosadhaṃ pipitvāna	72	Nanu te gajjitaṃ deva	558
Dharaṇiṃ paṭipajjāmi	370	Na pāpasupinassā 'haṃ	488
Dharaṇimpi sugambhīraṃ	58	Namassamāno aṭṭhāsiṃ	122
Dharetuṃ paṭhaviṃ sakkā	34	Na maṃ mittā amittā vā	106
Dhātiyo maṃ upaṭṭhanti	266	Na me idaṃ bhūtapubbaṃ	492
Dhātu āveṇikā natthi	126	Na me suto vā diṭṭho vā	122
Dhārentamuparicchatte	562	Namo te purisājañña	116, 254,
Dhīro vigatasammoho	596		278, 284, 394, 454
Dhūpaṃ datvāna sugate	580	Namo te buddhavīratthu	444
Dhūpaṃ sitthaṃ pilotiñca	556	Nammadānadiyā tīre	424
Dhūmanette jine datvā	574	Nayitā ambagandhī ca	26
		Narā nāgā ca gandhabbā	08
N		Nava putte janetvāna	166
Na koci visahi gantuṃ	484	Na vinassanti me bhogā	566
Nakhacchedane sugate	568	Na saṃsayo kaṅkhacchedo	568
Nagaraṃ reṇuvatī nāma	108	Nahāpanakāle bodhiyā	186
Nagarā abhinikkhamma	252	Nahātvā pītvā ca sambuddho	254
Nagarā nikkhamitvāna	132	Na h' evaṃ tvaṃ mahāvīra	50,
Nagare aruṇavatiyā	382, 510		594
Nagare candavatiyā	132, 134	Naḷakāre upāgama	554
Nagare dhañṇavatiyā	276	Naḷamālaṃ gahetvāna	246

N		N	
Naḷāgāraṃ karitvāna	502	Nibbutattaṃ mahānāgaṃ	236
Nāgaṃ duṭṭhamanaṃ disvā	80	Nibbute kakusandhamhi	618
Nāgasatasahassāni	80	Nibbute ca mahāvīre	296
Nāgasamālo timiro	240	Nibbute lokanāthamhi	98,
Nāgasamālo padasaññī	220	106, 156, 158, 174, 256,	
Nāgā tattha samāgantvā	126	294, 296, 324, 376, 384, 390	
Nāgo va yūthāni vivajjayitvā	18	Nibbuddhe vattamānamhi	550
Nādento pabbataṃ selaṃ	10	Nimantayitvā sambuddhaṃ	56
Nāvā na vijjate tattha	410	Nimantetvā saṅgharatanam	156
Nānāpupphe samānetvā	560	Nimmalo hom' ahaṃ ajja	354
Nānā bahū nekasatā	04	Niyāmaṃ patidhāvanti	572
Nānāvaṇṇehi pupphehi	164	Nirayā so cavitvāna	58
Nābhijānāmi kāyena	470	Niruttiyā sukusalo	76
Nārado iti me nāmaṃ	290, 374	Nillolupo nikkuho nippipāso	18
Nāhaṃ addakkhiṃ		Nivutaṃ hoti me pāpaṃ	358
sambuddhaṃ	622	Nisajja tattha bhagavā	614
Nāhaṃ etena maggena	552	Nisajja pāsādavare	272, 522
Nāhaṃ kopemi ājīvaṃ	118	Nisabho nāma samaṇo	132
Nikkhantenānupabbajim	88	Nisinnaṃ kālamaññāya	68
Nikkhamitvā agāramhā	108	Nisinno pāsādavare	368
Nikkhamitvā katipāhaṃ	346	Nisinno bhagavā tattha	246
Nikkhamitvāna kucchimhā	194	Nisīdi tattha bhagavā	122
Nikkhamma bandhumatiyā	526	Nisseṇim māpayitvāna	294
Niggahe paṭikamme ca	76	Nilā pītā lohitā	04
Nigguṇḍiyo bahū tattha	608	Niharante sarīramhi	528
Nigghātattaṃ amittānaṃ	76	Nekā sandhī suvibhattā	04
Nigghosasaddaṃ sutvāna	456	Nemittā ca viyākāṃsu	264
Niṭṭhāpito may' ārāmo	68	Nemittānaṃ suṇitvāna	264
Niṭṭhāpetvāna taṃ pupphaṃ	180	No ce taṃ nijjhapesāma	82
Niṭṭhāpetvāna taṃ sālāṃ	584	No ce labhetha nipakaṃ sahāyaṃ	16
Niṭṭhite navakamme ca	446		
Nittiṇṇosi mahāvīra	614	P	
Nibbattissati te vyamaṃ	92	Pakāsīte pāvācane	90, 104
Nibbattissati yonimhi	180	Pakittento va sabbesaṃ	136
Nibbattissati so yūpo	448	Pakkosāpiya tassāhaṃ	424
Nibbāpayantaṃ janataṃ	302	Pakkhajāto viy' ākāse	224
Nibbāyante ca sambuddhe	176	Pakkhijāto tadā āsiṃ	202

P		P	
Paggayha añjaliṃ tattha	432	Pañcavāse ito kappe	362,
Paggayha kinḅiṇiṃ pupphaṃ	352		378, 406, 432, 450
Paggayha tiṇi saraṇe	134	Pañcasatṭhimhito kappe	340
Paggayha dakkhiṇaṃ bāhuṃ	588	Pañcasattatikappamhi	434
Paccuggantvāna sambuddhaṃ	170	Pañcasattatikhattuñca	132,
Paccekaṃ buddhaseṭṭhassa	126,		136, 218
	128	Pañca sissasahassāni	268
Paccekaḅinasetṭhesu	440	Pañcasilāni gopetvā	136
Paccekaḅuddhaṃ disvāna	514	Pañcānisamaṃse anubhomi	568
Paccekaḅuddhānaṃ		Paññāya agganikkhitto	78
samāgatānaṃ	14	Paññāsakkhattuṃ devindo	112
Paccekaḅuddhānaṃ subhāsītāni	22	Paññāse kappasahasṃe	284
Paccekaḅuddhe nekasate	06	Paṭigaṇhi mahāvīro	154
Paccekaḅuddhehi jinehi vuttā	22	Paṭiggahetvā bhagavā	144
Paccuggantvāna sambuddhaṃ	170,	Paṭiggahetvā sabbaññū	246
	452	Paṭiggahetvā sambuddho	70,
Pacchimabhava sampatte	42, 38,		166, 424
	132, 584	Paṭiggahesi bhagavā	174,
Pacchime ca bhava asmiṃ	354		270
Pañca uppalahatthā ca	332	Patitṭhā bhayabhītānaṃ	588
Pañca uppalahatthāni	172, 276	Patitṭhā vuyhataṃ oghe	596
Pañcakappasahasṃamhi	102,	Paṭipannā ca sekhā ca	616
	186	Paṭipannā phalaṭṭhā ca	46
Pañcaṅgikehi turiyehi	620	Paṭiyattāhutiṃ disvā	584
Pañcatimaṃse ito kappe	350,	Paṭisandhiṃ na passāmi	74
	354	Paṭisambhidā catasso	56, 64,
Pañcathambhāni datvāna	592		86, 92, 96, 98,
Pañcadase kappasate	296, 334		100, 102, 104, 106,
Pañcapaññāsakappamhi	610		110, 112, 114, 116, 124, 130, 134,
Pañcapaññāsake kappe	406		138, 140, 142, 144, 146, 148, 150,
Pañcapaññāsakkhattuñca	58		152, 156, 158, 160, 164, 168, 170,
Pañcapaññāsito kappe	460, 418		172, 174, 176, 178, 182, 184, 186,
Pañcavāsatikappamhi	106, 402		188, 190, 192, 194, 196, 198, 200,
Pañcavāsati kappāni	104		202, 204, 206, 208, 210, 212, 214,
Pañcavāsaticchattuñca	152, 162		216, 220, 222, 224, 226, 228, 230,
Pañcavāsasatā sabbā	438		232, 234, 236, 238, 240, 242, 244,
Pañcavāsasahasṃamhi	470		246, 248, 250, 252, 254, 256, 258,

P	P
Paṭisambhidā catasso 260, 262, 264, 266, 268, 270, 272, 276, 278, 280, 282, 284, 286, 288, 290, 292, 294, 296, 298, 300, 302, 304, 306, 308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 332, 334, 336, 338, 340, 342, 344, 346, 348, 350, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364, 366, 368, 370, 372, 374, 376, 378, 380, 382, 384, 386, 388, 390, 392, 394, 396, 398, 400, 402, 404, 406, 408, 410, 412, 414, 416, 418, 420, 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 438, 440, 442, 444, 446, 448, 450, 452, 454, 456, 458, 460, 462, 464, 466, 470, 472, 476, 478, 482, 484, 486, 490, 492, 494, 496, 498, 500, 502, 504, 506, 508, 510, 512, 514, 516, 518, 520, 522, 524, 526, 528, 530, 532, 534, 536, 538, 540, 542, 544, 546, 580, 594, 600, 602, 608, 612, 616, 618, 622, 626	Paṇṇarasasahassamhi 268, 324 Paṇṇavīsata' ito kappe 196 Paṇṇasāle nisinnomhi 420 Patitapattāni gaṇhitvā 190 Pattadhammo dasabalo 586 Pattena pattasañchane 218 Patte sugate datvāna 566 Pathavyā pabbate ceva 10 Pathavyā rajjaṃ tisataṃ 180 Padaṃ anupadañcāpi 76 Padako veyyākaraṇo 276 Padamuttaro lokavidū 90 Padavikkamano nāma 276 Padasaddaṃ suṇitvāna 614 Padīpadānaṃ pādāsiṃ 190 Paduṭṭhacitto manujo 256 Paduddhāre paduddhāre 480 Padumattarassa bhagavato 100 Padumapupphaṃ gahetvāna 228 Padumābhāsanāmā ca 230 Padumārakkhaddo ceva 628 Padumī uppalamālī 508 Padumuttaraṃ bhagavantaṃ 110 Padumuttaranāthassa 148 Padumuttarabuddhassa 74, 152, 182, 184, 186, 188, 190, 246, 262, 468 Padumuttarasambuddhaṃ 86, 168 Padumuttarassa bhagavato 60, 108, 112, 484 Padumuttarassa munino 326 Padumuttaro nāma jino 90, 102, 124, 216, 282, 296, 308, 348, 392, 480, 490, 492, 496, 498, 622 Padumuttaro lokavidū 64, 68, 170, 172, 176, 190, 218, 250, 254, 278, 286, 310, 472, 480, 498, 560, 562, 598, 624
Paṭisambhidā c' anuppattaṃ 152 Paṭisallānaṃ jhānamariñcamāno 20 Paṭisallānagarukā 590 Paṭissuṇitvā me vākyam 610 Paṭhamaṃ saraṇaṃ gañchimaṃ 256 Paṭhamā kañcanamayā 124 Paṭhamā veḷuriyā bhūmi 04 Paṭhavidundubhī nāma 274 Paṭhaviyaṃ patiṭṭhāya 46, 48 Paṭhavīkampakā ete 30 Paṭhavīsadiso tvaṃ 'si 48 Paṇḍite paripucchitvā 12 Paṇṇaṃ phalaṃ paccuggamaṃ 428 Paṇṇatālīsito kappe 252 Paṇṇado citapūjī ca 438	

P		P	
Padumuppalasaṃchannā	28	Parikkhārāni dassāmi	554
Padumena rājaputtana	554	Pariggayha nisīditvā	254
Padumo nāma nāmena	312, 342	Pariniṭṭhitasālaṃ hi	594
Padumo nāma sambuddho	520	Parinibbute bhagavati	294, 532
Padenānupadaṃ yantaṃ	240	Paripuṇṇāni gopetvā	136
Padesarajjaṃ vipulaṃ	122,	Paribbājā ekasikhā	66
	124, 480, 496, 502	Paribhuñjivāna sambuddho	144
Padesarajjaṃ sahaṣṣaṃ	170	Paribhuñji mahāvīro	152, 250
Padhānaṃ padahitvāna	616	Paribhutte mahāvīre	610
Padhānapahitattomhi	192, 504	Paribhogabhājane ca	554
Padhānapahitatto 'si	162	Parivāra sumaṅgalā	266
Padhānapahitatto so	90, 94,	Parissāvane sugate	568
	112, 152, 194	Parūḷhakacchanakhalomā	30
Panthe disvāna kāsavaṃ	86	Pallaṅkena nisajjāya	28
Pannagaṃ so gahetvāna	72	Pavattitaṃ dhammacakkaṃ	40, 54
Pabbajitvāna kāyena	148, 228, 598	Pavanaṃ kānanaṃ disvā	196
Pabbajitvāna tvaṃ tattha	102	Pavanāto madhuṃ gayha	600
Pabbajjamupagantvāna	426	Pavanā nikkhamitvāna	454
Pabbajjūpagato santo	178	Pavāḷaṃsā pavāḷavaṇṇā	04
Pabbatagge yathā acci	586	Pavivekamanuyutto	58, 146
Pabbate sugataṃ disvā	226	Pasadañca migāṃ hantvā	202
Pabbate himavantamhi	226, 228,	Pasadā ca varāhā ca vakā	26
	278, 320, 400,	Pasannacittaṃ disvāna	148
	416, 434, 436	Pasannacitto sumano	98,
Pabbājita ca te sabbe	166		116, 172, 224,
Pabbhāraṃ sevayantassa	114		242, 260, 278, 296,
Pabhā niggacchate tassa	108		324, 326, 350, 400, 408,
Pabhā niddhāvate tassa	506		438, 490, 522, 524, 534, 624
Pabhā pakittitā mayhaṃ	10	Pasannamānasaṃ disvā	178
Pabhāsati idaṃ vyamhaṃ	300	Pasannamukhanetto 'si	44
Pamādaṃ bhayato disvā	12	Pasannamukhavaṇṇo 'mhi	298
Parakammāyane yutto	304	Passaddhaṃ darathaṃ disvā	610
Parakiccattakiccāni	594	Passaddhadarathaṃ disvā	368
Paramakāruṇṇāpatto 'mhi	362	Pahūtagandhamālehi	324
Paramena damathena	390	Pahūten' annapānena	620
Paramopasame yuttaṃ	416	Pahāya pañcāvarenaṃ cetaso	20
Parājayo tavaṃ deva	560	Pahīṇasabbāvarenaṃ janindā	22

P		P	
Pākāraṃ parikhañcāpi	76	Piṭhaṃ buddhassa datvāna	232
Pāṭaliṃ haritaṃ disvā	526	Piṭhake sugate datvā	576
Pāṭhīnā pāvusā macchā	24, 26	Puññakammābhiniḅattā	60
Pāṇinā udakaṃ gayha	246, 478	Puññapāpaparikkhīṇo	552
Pātarāse anuppatte	400	Putake satta pupphāni	288
Pātova sannipatitvā	30	Puttañca dāraṃ	
Pādapiṭhe jine datvā	578	pitarañca mātaraṃ	18
Pāduke sugate datvā	572	Puttā mayhaṃ bahū honti	574
Pāde pādaṃ nikkhipantā	32	Putto mama pabbajito	432
Pāpaṃ vivajjanatthāya	368	Punāpi tusite kāye	176
Pāpaṃ sahāyaṃ parivajjayetha	18	Punnāgā giripunnāgā	24
Pāpamittopanissāya	58	Pupphaṃ yūthikamādāya	316
Pāmojjaṃ janayitvāna	346	Pupphaṃ hemavataṃ gayha	504
Pārādhako tadā āsiṃ	292	Pupphacchattaṃ gahetvāna	102
Pārevatā ravihaṃsā	26, 618	Pupphantu pādapā sabbe	08
Pāvārike ca muduke	576	Pupphānaṃ pupphamānānaṃ	32
Pāsādassāvidūre ca	272	Pupphāni abhiropetvā	500
Pāsādā sivikā ceva	300	Pupphābhikiṇṇā sucittā	08
Pāsādiko iriyati	42	Pupphāsanāṃ paññapetvā	122
Pāsād' evaṃ guṇaṃ rammaṃ	238	Pupphāsane nisīditvā	114
Piṭharaṃ pūrayitvāna	154	Pupphikā mālikā ceva	582
Piṇḍacāraṃ carantassa	490	Pupphitaṃ pādapaṃ disvā	194, 304
Piṇḍacāraṃ caritvāna	348	Pupphehi thūpaṃ katvāna	270
Piṇḍapātaṃ carantassa	42	Pubbakammapiḷoti ca	552
Piṇḍapātañca pādāsiṃ	110	Pubbakammena saṃyutto	178
Piṇḍāya caramānāhaṃ	438	Pubbe cittaṃ visodhetvā	462
Pitu atthāya so buddho	66	Pubbe mayhaṃ sutāṃ āsi	92
Pitu gehe nisīditvā	494	Purakkhataṃ sāvakehi	250
Pipāsito 'va udakaṃ	590	Purakkhato sasissehi	490
Piyadassino bhagavato	448	Purato khāriṃ pesenti	30
Piyadassissa bhagavato	368	Purāṇaṃ chaḍḍayitvāna	604
Piyadassī ca bhagavā	116	Purehaṃ dārako hutvā	550
Piyadassī nāma bhagavā	604	Pūjatthaṃ lokanāthassa	382
Piyālaphalamādāya	292	Pūjayitvāna pupphāni	528
Piḷindivaccha nāmena	564	Pūjayitvāna sambuddhaṃ	34, 614
		Pūjārahaṃ na passāmi	66

P		B	
Pūjārahe pūjayato	230	Buddhassa te kisalayā	344
Pūjitaṃ devasaṅghena	332	Buddhassa pattaṃ paggayha	380
Pūretvā tava saṅkappaṃ	560	Buddhassa yamidaṃ dāsira	446
Pesetvā sirikaṃ nāgaṃ	80	Buddhaseṭṭhassa upari	492
Pokkharavanaṃ pavittaṃ	228	Buddhānubhāvaṃ kittetvā	260
Porāṇakavaṃsadharo	78	Buddhā paccekabuddhā	06
		Buddhāpi buddhe pucchanti	06
		Buddho'ti bho yaṃ vadesi	588
		Buddho paccekabuddho ca	96
		Buddho loke samuppanno	132,
			134,
			268, 582
		Bodhi pāṭali uppalī	536
		Brahmaññakulasambhūto	62
		Brahmasarassa munino	510
		Brāhmaṇo sutavā āsira	548
PH		BH	
Phalaṃ mūlaṅca paṇṇaṅca	118	Bhagavantaṃ jutimantaṃ	114
Phalapīṭhe jine datvā	578	Bhagavā cānukampī maṃ	164
Phalahattho ahaṃ disvā	536	Bhagavā tattha āgaṅchi	104
Phusitā pañcasahassā	482	Bhagavā tamhi samaye	36, 146,
Phussassa kho bhagavato	342		270, 442
Phussassāhaṃ pāvacane	550	Bhajanti sevanti ca	
Phusso nāmātha bhagavā	316		
Phusso nāmāsi sambuddho	518		
B		BH	
Bandhujīvakaupphāni	302	Bhatakā ceṭakā ceva	582
Bandhujīvo tambapupphī	310	Bhayaṃ vā chambhitattaṃ vā	488
Bahussuto ca medhāvī	54	Bhariyā dāsadāsī ca	572
Bahussutaṃ		Bhariyā me kālakatā	612
dhammadharaṃ bhajetha	18	Bhavanaṃ parivāretvā	218
Bahussuto dhammadharo	80	Bhavanā abhinikkhamma	252
Bahū nāvā samānetvā	92	Bhavanā oruhitvāna	262
Bahū me 'dhigatā bhogā	552	Bhavanā nikkhamitvāna	504
Bimbijālikapupphāni	392	Bhavane upavittaṃ 'haṃ	254,
Bimbohane jine datvā	578		258, 260
Biḷālike gahetvāna	406	Bhavantu ceḷavitānā	06
Biḷālī te mamaṃ dinnā	406	Bhavā ugghāṭitā mayhaṃ	484
Buddhaṃ upāgataṃ disvā	114		
Buddhavaggo hi paṭhamo	240		
Buddhassa ānubhāvo so	364		
Buddhassa gacchamānassa	318		
Buddhassa giramaññāya	36, 90,		
	312, 474, 614		
Buddhassa tamahaṃ datvā	314		

M		Y	
Mahārahaṃ vyamhaseṭṭhaṃ	166	Yaṃ kiñci kusalaṃ kammaṃ	08
Mahārahamhi sayane	06	Yaṃ dāyavāsiko isi	340
Mahāvithhārikaṃ nāmaṃ	218	Yaṃ me atthi kataṃ puññaṃ	452
Mahāsamuddaṃ ogayha	618	Yaṃ me atthi sake gehe	116, 276
Mahāsamuddaṃ nissāya	412	Yaṃ yaṃ yoniṃ saṃsarati	104
Mahāsamudde udakaṃ	34	Yaṃ yaṃ yonupapajjāmi	58, 100,
Mahāsamudde ūmiyo	40, 596	138, 156, 160, 188, 190,	
Mahāsamuddo 'va 'kkhobho	184	254, 266, 296, 470, 480, 488	
Mahe pavattamānamhi	296	Yaṃ vadanti sumedhoti	620
Maṃsapesi mayā dinnā	372	Yaṃ so deseti saddhammaṃ	590
Mātuyā nāmagottena	38	Yakkhā tattha samāgantvā	128
Mā no pamattā assumhā	126	Yakkhānaṃ samayo āsi	312
Māmako hoti yo rañño	78	Yato sarāmi attānaṃ	578
Mā me kadāci pāpiccho	54	Yathā atthaṅgate suriye	162
Mālāhatthaṃ gahetvāna	248	Yathāṇḍajā ca saṃsedā	162
Mā vo khaṇaṃ virādhetha	84	Yathā padumapattamhi	606
Migarājā tadā āsiṃ	292	Yathāpi uduke jātā	48
Migarājā yathā siho	50	Yathāpi urago jīṇaṃ	614
Migaluddo tadā āsiṃ	506	Yathāpi cando vimalo	48
Migaluddo pure āsiṃ	214,	Yathāpi pathikā sattā	614
	236, 322,	Yathāpi padumaṃ jalajaṃ	48
	372, 384,	Yathāpi padumaṃ nāma	74
	386, 510, 604	Yathāpi bhaddake khetto	188
Mige cittaṃ pasādetvā	464	Yathābhūtaṃ rasaṃ datvā	580
Migo araññaṃhi yathā abaddho	14	Yathāpi bhūmi acalā	82
Mittāmacce samānetvā	560	Yathāpi megho thanayaṃ	598
Mitte suhajje anukampamāno	14	Yathāpi rammake māse	50
Mukhatuṇḍena paggayha	498	Yathāpi rājā balavā	76
Mukhasodhanakaṃ datvā	580	Yathāpi vyādhito poso	40
Munāḷi nāmahaṃ dhutto	548	Yathāpi selo himavā	50
Muni kāruṇiko loke	464	Yathā balākāyonimhi	74
Mettaṃ upekkhaṃ		Yathābhūtaṃ rasaṃ datvā	580
karuṇaṃ vimuttiṃ	20	Yathā bhūtaṭṭito poso	72
Mettacitto kāruṇiko	290	Yathā me kāyo nibbāti	246
Mettāvihārino ete	30	Yathā visādo puriso	72
Morahatthe cāmariyo	568	Yathā sakena thāmena	52, 134
Mohandhakārapakkhanno	162	Yathā samuddo akkhobho	616

Y		Y	
Yathā samuddo udadhīnamaggo	282	Yūpo tattha subho āsi	506
Yathā sārattiko poso	42	Ye keci gaṇino loke	50
Yathā sūcihare sūci	62	Ye keci damakā loke	594
Yathā sūlavuto poso	72	Ye keci pāṇabhūtatti	162
Yathodayanto ādicco	162	Ye keci pādapā sabbe	148
Yadā kuppanti isayo	82	Ye keci pupphagandhāse	624
Yadā tuvaṃ sakyamune	74	Ye keci manujā disvā	216
Yadā devo devakāyā	334, 466	Ye keci me sutā dhammā	570
Yadā nibbāsi sambuddho	528	Ye ca etarahi atthi	06
Yadā vipassī lokaggo	260	Ye ca khiṇāsavā tattha	106
Yadāhaṃ pañhaṃ pucchāmi	590	Ye dhammā hetuppabhavā	44
Yadicchāmi ahaṃ vassaṃ	158	Yena chattamidaṃ dinnam	474
Yadi buddho tuvaṃ vīra	496	Yena ñāṇena pattosi	34, 284
Yadi rūpinī bhavēyya paññā	54	Yena ñāṇena sambuddho	34
Yannūnāhaṃ uttamattaṃ	42	Yenāyaṃ añjali dinno	184
Yamahaṃ paṭhamaṃ disvā	54	Yenāyaṃ jotitā seyyā	108
Yamahaṃ phalamadāsīṃ	226	Yenāyaṃ ropitā bodhi	194
Yamhi dese tṭhito satthā	314	Yen' idaṃ padumaṃ dinnam	90
Yasmiṅca jāyamānasmiṃ	272, 274	Yen' idaṃ āsanaṃ dinnam	150, 170
Yassa ñāṇaṃ appameyyaṃ	588	Yen' idaṃ thavitaṃ ñāṇaṃ	154, 162
Yassa dhiti asadisā	588	Yenidaṃ padumaṃ khittaṃ	192
Yassa saddhā tathāgate	198	Yen' idaṃ padumaṃ dinnam	90
Yānakāro pure āsiṃ	300	Ye me baddhacarā āsuṃ	338
Yāmā devā idhāgantvā	518	Ye vasanti sametāro	144
Yāvatā nagaraṃ āsi	286	Yesam kataṃ suviditaṃ	08
Yāvatā devatā bhummā	150	Yesam sotāvadhānatthi	84, 134
Yāvatā buddhakhattamhi	08, 46,	Yesāñca cetanā atthi	154
	52, 80	Ye sattā saññino atthi	08
Yāvatā buddhakhettesu	02	Yo koci manujo bhāraṃ	52
Yāvatā buddhabhaṇitaṃ	80	Yo koci vinaye pañhaṃ	80
Yāvatā bodhiyā mūle	86	Yo ca pūjeyya sambuddhaṃ	264
Yāvatā rūpino sattā	154	Yojanaṃ tepi vaḍḍhesuṃ	126, 128
Yāvatā vanaṣaṇḍamhi	604	Yo taṃ adāsi madhuṃ me	600
Yāvatā vijitaṃ atthi	558	Yo pupphamabhiropesi	152
Yāvatā himavantantā	322	Yo maṃ annena pānena	620
Yāvatā himavantamhi	624	Yo maṃ pupphena pūjesi	36
Yūthā vinissaṭo santo	120	Yo maṃ sattāhaṃ pūjesi	604

Y		R	
Yo me ācariyo āsi	54	Rāgūpasamhitam cittam	118
Yo me cittam pasādetvā	472	Rāgo doso ca moho ca	152, 588
Yo me dīpaṃ padīpesi	624	Rājā tattheva thatvāna	560
Yo me pacchimake kāle	176	Rājā vātasamo nāma	274
Yo me pādāsi bhesajjam	610	Rājā vilokano nāma	276
Yo me sīlañca ñāṇañca	598	Rājāham patthivo āsim	550
Yo so chattaṃ adhāresi	94	Rukkhamūle nisinno 'ham	222
Yo so ñāṇam pakittesi	282	Rukkhamūle vasantassa	606
Yo so tāresi sambuddham	92	Rūpadakkho aham ajja	76
Yo so buddham apūjesi	218	Rūpavā guṇasampanno	480
Yo so buddham upaṭṭhāsi	144	Revato nāma sambuddho	508
Yo so buddhassa pādāsi	70	Romaso nāma nāmena	418, 436
Yo so saṅgham apūjesi	58		
Yo so saṅgham abhojesi	116	L	
Yo so haṭṭhena cittena	166	Lakkhaṇāni viloketvā	622
Yo so hāsam janetvāna	148	Lakkhaṇe itihāse ca	28
		Lakkhaṇe dveva kaṅkhāmi	590
		Lakkhe ṭhapiyamānamhi	36, 40
		Labujassa phalam gayha	538
		Labhāmi caturo vaṇṇe	576
		Labhāmi dibbanayanam	574
		Labhāmi bahuke yāne	578
		Lābhā amham suladdham	620
		Lābhā tesam suladdham 'va	188
		Lābhā mama suladdham me	612
		Lābhālābhe na sajjanti	84
		Lābhālābhe sukhe dukkhe	12
		Lokacakkhu mahātejo	588
		Lokānukampāya imāni tesam	22
		V	
		Vamso visālova yathā visatto	14
		Vacam usīram laṭṭhimadhum	554
		Vajiraggasamam ñāṇam	234
		Vajjamānesu turiyesu	56
		Vajjamānāsu bherīsu	100
		Vaḍḍhakīhi kathāpetvā	158
R			
Raṃsyā cittam pasādetvā	226		
Rajakā pesakārā ca	582		
Rajanīye na rajjanti	28		
Rajjasi rajanīye ca	118		
Raṅṅo antepure āsim	312		
Raṅṅo hatthe gahetvāna	558		
Ratanapajjalo nāma	274		
Ratanāmayachattañca	148		
Rati ca samacariyāya	462		
Rattikam pupphitam disvā	322		
Rattindivam na jānāmi	32		
Rathiyam paṭipajjantam	424, 458		
Rathiyam paṭipannassa	142		
Rammakam nāma nagaram	62		
Rasesu gedham akaram alolo	20		
Rahogato nisīditvā	132, 488, 552		
Rāgaggi dosamohaggi	568		
Rāgañca dosañca pahāya moham	20		
Rāgaratto sukhasīlo	102		

V		V	
Vaṇṇagandharasopetaṃ	580	Vitiṇṇakaṅkho sambuddho	180
Vaṇṭe chetvāna pupphāni	286	Vittisañjananaṃ mayhaṃ	538
Vattante carime citte	136	Vitthārite pāvacane	468
Vatte guṇe paṭipatti	572,	Vitthārino bāhujañṇe	66
	578	Vidhūpane tālavaṇṭe	554
Vatthaṃ senāsaṇaṃ ceva	168	Vidhūpane sugate datvā	568
Vanakammiko tadā āsiṃ	484	Vinatānadiyā tīre	538
Vanante buddhaṃ disvāna	540	Vinaye khandhake cāpi	76
Vanasaṇḍaṃ samogayha	604	Vinaye pāramiṃ patto	76, 86
Vanditvā ca ahaṃ bodhiṃ	304	Vinaye pāramiṃ patvā	70
Vanditvāna mahānāgaṃ	614	Vinayo āsayo mayhaṃ	86
Vanditvāhaṃ lokajinaṃ	616	Vinicchayaṃ pāpuṇāma	558
Vamaṇaṃ paṭipannānaṃ	84	Vinipātaṃ agantvāna	180
Varamaṃsāni paggayha	202	Vipassiṃ tattha addakkhiṃ	442
Varuṇo nāma nāmena	56, 256	Vipassiṃ lokapajjotaṃ	430
Varuṇo nāma' upaṭṭhāko	36	Vipassiṃ lokamahitaṃ	526
Vasāmi rājāyatane	260	Vipassino pāvacane	544
Vasī gaṇi patāpi ca	586	Vipassino bhagavato	238, 324,
Vasīsatasaḥassehi	560		382, 442, 514
Vasudhā yathā appameyyā	200	Vipassissa naraggassa	158, 422
Vassasatasahassāni	132,	Vipassissa bhagavato	140, 228,
	136		238, 354,
Vassūpanāyike kāle	136		374, 426
Vasse ca te oramite	614	Vipassī nāma bhagavā	252,
Vākacīradharo āsiṃ	430		258, 526
Vāditeṇa ca naccena	256	Vipassī nāma sambuddho	482
Vāyamitvān' ayaṃ poso	178	Vipākaṃ ekadussassa	482
Vāsiyo satthake cāpi	554	Vipiṭṭhi katvāna	
Vicaranto araṇṇamhi	608	sukhaṃ ca dukkhaṃ	20
Vicittathambhaṃ sukataṃ	04	Vipinacārī sambuddho	402
Vicinanto sakaṃ puttaṃ	432	Vipine kānane disvā	236
Vijahitvā devavaṇṇaṃ	396	Vipine pantaseyyamhi	90
Vijjādhara devatā ca	32	Vipule ca guṇe lābhī	576
Vijjādhara tadā āsiṃ	520	Vippasannena cittaṇa	506
Vijjā mantapade ceva	572	Vimatiṃ dvelhakaṃ vāpi	614
Vitatā mālyadāmehi	06	Vimānā nikkhamantassa	474
Vitatthānadiyā tīre	284	Vimuttipupphaṃ esanto	46

V		V	
Viriyaṃ me dhuradhorayaṃ	92,	Vemātubhātaraṃ pubbe	550
	112, 146	Vessabhumhi bhagavati	328
Virocento gandhakuṭiṃ	108	Vessabhussa bhagavato	470
Vilīnaṃ candanādāya	286	Vessabhū tamhi samaye	362
Vivādaṃ bhayato disvā	12	Vessabhū nāma nāmena	200
Vivekamanuyuttomhi	170,	Vessabhū nāma sambuddho	316
	616	Vessavaṇo idhāgamma	260
Vivekamanuyutto 'haṃ	142, 194	Vehāsamhi caṅkamati	308
Visaddhā ye pāvacane	128	Vyagghūsabhaṃva pavaraṃ	234,
Visamañca samaṃ katvā	342		476, 526
Visāṇena tiṇaṃ gayha	212	Vyādhayo me na vijjanti	592
Visālanayano homi	574	Vyādhitāṃ samaṇaṃ disvā	328
Visālamāle āsīno	290		
Visuddhakaṇṭho		S	
madhurasaro	580	Saṃcaritvāna kusalaṃ	264
Visuddhakeḷāsanibho	120	Saṃrāgavatthūsu virāgasaññī	14
Visuddhasilā suvisuddhapañña	22	Saṃvutā chasu dvāresu	28
Visuddhānaṃ ayaṃ vāso	118	Saṃvuto pātīmokkhamhi	164
Vissatṭhamadhunādena	10	Saṃvuto pātīmokkhasmiṃ	190
Vihārā abhinikkhamma	198	Saṃvego me tadā āsi	336, 466
Vijaniṃ paggahetvāna	182	Saṃvejyitvā janataṃ	274
Vijaniṃ sataraṃsī ca	196	Saṃsaggajātassa	
Vīthantare anuppattaṃ	42	bhavanti snehā	14
Visakappasahassamhi	302,	Saṃsārasotaṃ saṃchindiṃ	72
	326	Sakaṃ cittaṃ pasādetvā	182, 212,
Vise kappasahassamhi	270		250, 290, 482
Vuṭṭhamhi deve		Sakaṃ diṭṭhaṃ jahitvāna	114
caturaṅgule tiṇe	602	Sakakammābhiraddho so	152
Vuṭṭhahitvā samādhimhā	604	Sakakammābhiraddho 'haṃ	256
Vuṭṭhitaṃ kālamaññāya	144	Sakacintī avopupphī	208
Vuṭṭhitassa samādhimhā	236	Sakadiṭṭhiṃ vinodetvā	64
Vuṭṭhite naradevamhi	472	Sakiṃ pītaṃ halāhalaṃ	84
Vuddho samussito loke	588	Sake ghare nisīditvā	480
Veṭambarīti me nāmaṃ	426	Sake sippe apatthaddho	384
Vediyo satta katvāna	128	Sakkā samudde udakaṃ	34
Vepullajavanapañño	580	Sakyaputto mahānāgo	176
Vemajjhamhi ca tassāsi	280	Sakyānaṃ kulaketussa	94

S			S
Sakyānaṃ nandijanano	80	Satasahassee ito kappe	110, 124,
Sagāraṃ sappatisso	592		130, 172, 178, 220, 308,
Saṅkhittapucchitaṃ pañhaṃ	150		396, 474, 482, 484, 486,
Saṅkhittena ca desento	442		494, 498, 528, 594, 598
Saṅkhittenapi pucchante	150	Satasahassee kataṃ kammaṃ	92,
Saṅkhittena suṇitvāna	64		130, 564
Saṅgaṇiyaṃ gaṇaṃ hitvā	56	Satasahassee supādāya	74, 80
Saṅgātigo hatamādā	598	Satānaṃ tṇikkhattuṅca	500, 528
Saṅgāmasīse nāgo 'va	256	Satāsanahassee sāni	562
Saṅgo eso parittaṃ		Satiṃ paṭilabhitvāna	614
ettha sokhyaṃ	18	Satipaṭṭhānakusalā	46
Saṅghasatthāya kuṭikaṃ	488	Satipaṭṭhānamatṭālaṃ	78
Sacakkhū nāma nāmena	262	Sati me ujukā hoti	574
Sace ca taṃ pāpuṇanti	48	Satehi tīhi sahito	592
Sace labhetha nipakaṃ sahāyaṃ	16	Satta kandalipupphāni	458
Sace vaseyy' āgāraṃ	108	Sattakkhattuṅca devindo	142
Sace hi koci devo vā	52	Sattakkhattuṅca devesu	474
Saññāpetvāna janataṃ	256	Satta campakapupphāni	504
Satṭhikappasahassee samhi	60, 182,	Sattatālīsito kappe	174
	184, 338	Sattatiṃsamhito kappe	342
Satṭhikappasahassee sāni	598,	Sattatiṃse ito kappe	366, 446
	624, 626	Satta naṅgalikīpupphe	222
Satṭhituriyasahassee sāni	38, 70,	Sattapaññāsakappamhi	92, 298,
	130, 258, 562, 620		300, 346, 364
Satṭhituriyasahassee hi	160	Sattapaññāsa kappāni	204
Satṭhirathasahassee sāni	562	Sattapaññāsito kappe	420, 424
Saṅḍāse pippale ceva	556	Satta pupphāni gaṇhitvā	224
Saṅḍāse sugate datvā	576	Sattapupphāni paggayha	332
Sataṃ kaññāsahassee sāni	98	Sattame divase patte	562
Satakappasahassee samhi	102	Sattayojanamubbiddho	128
Satapattachattaṃ paggayha	104	Sattayojanikaṃ āsi	178
Sataraṃsiṃ 'va jotantaṃ	254	Sattaratanasampanno	158,
Sataraṃsī nāma bhagavā	536		196, 300, 610
Sataraṃsī nāma sambuddho	514	Sattarattindivaṃ buddho	66,
Satasahassee pallaṅkaṃ	170		562, 624
Satasahassee tevijjā	290	Sattarase kappasate	290, 294
Satasahassee te vīrā	94	Sattavīsatikappamhi	288, 352, 400

S		S	
Sattavāsatiikkhattuṃ so	116	Sapattabhāro bhagavā	188
Sattavāse ito kappe	144, 344,	Sappitelañca datvāna	578
358, 376, 422, 430, 454, 464		Sabalena upatthaddho	344
Sattasattḥimhito kappe	318,	Sabalehi parīto 'haṃ	80
	416, 426	Sabbaṃ deva tayā dinnam	558
Sattasattatikappamhi	342, 382	Sabbaṃ maṇimayaṃ āsi	126
Sattasattatikappasate	204	Sabbakāmasamiddho 'haṃ	602
Sattasattatikkhattuñca	58, 166, 504	Sabbamaṇimayaṃ thūpe	126
Sattasattat' ito kappe	360	Sabbametaṃ abhiññāya	40,
Satta sattalipupphāni	392		70, 564, 612
Sattāsītimh' ito kappe	240,	Sabbametaṃ samānetvā	556
	274, 312, 430	Sabbamohātivattassa	414
Sattāhaṃ abhinikkhamma	88	Sabbamhi lokamhi	
Sattāhaṃ chadanaṃ āsi	306	mamaṃ ṭhapetvā	12
Sattāhaṃ paṭisallīnaṃ	144	Sabbalakkhaṇasampanno	576
Satthavāho 'si sappañño	148	Sabbalokamhi ye sattā	08
Satthāraṃ dhammamārabbha	416	Sabbalokahitathāya	586
Satthāramupasaṅkantaṃ	412	Sabbavositavosāno	592
Satthukappaṃ suvinayaṃ	86	Sabbasonṇamayā rukkhā	618
Satthena vā visena vā	570	Sabbābhibhussa buddhassa	548
Sadaṇḍaṃ padumaṃ gayha	192	Sabbālaṅkārayuttāni	566
Sadā khantā mahāvīrā	82	Sabbāsu bhavayonīsu	170
Sadā gutto sukhasamaṅgī	574	Sabbe 'kaṃsu buddhathūpaṃ	128
Sadānucchavikā ete	32	Sabbe janā samāgamma	470, 542
Sadevakassa lokassa	34	Sabbe devā attamanā	102, 254
Sadevamānusaṃ sabbe	82	Sabbe devā tuṭṭhamanā	86
Saddamassosahaṃ tattha	432	Sabbe devānumodiṃsu	338
Saddasaññī yavasiko	516	Sabbe devā samāgacchuṃ	246
Saddhaṃ sīlaṃ hiriñcāpi	576	Sabbe migā uttanti	50
Saddhammācārakusalo	586	Sabbe vanā gandhamayā	624
Saddhāyāhaṃ pabbajito	164	Sabbesaṃ cittamaññāya	52
Santi aññepi niyyūhā	60	Sabbesaṃ samatikkamma	568
Santi āraññakā nāgā	94	Sabbe saṅgamma mantetvā	98
Santindriyā santamanā samādhī	22	Sabbe sisse samānetvā	268
Sandālayitvāna saṃyojanāni	18	Sabbesu bhūtesu nidhāya daṇḍaṃ	14
Sannapattāni gaṇhitvā	236	Samagatto apacito	576
Sannibbāpemi rāgaggiṃ	366	Samatittikā kākaṇḍiyā	352

S		S	
Samantagandhanāmāsūṃ	244	Sasāgarantā paṭhavī	82
Samantapāsādikā nāma	236	Saha gāthaṃ suṇitvāna	494
Samantā yojanasataṃ	62	Saha suten' ahaṃ sīghaṃ	136
Samasattatimhito kappe	98	Sahassakaṇḍaṃ satabheṇḍu	488
Samāgatā bahū buddhā	12	Sahassakkhattuṃ cakkavattī	70
Samāgatesu yakkhesu	604	Sahassakkhattuṃ devindo	38, 496
Samādhinā nisinnassa	518	Sahassakkhattuṃ rājā ca	130,
Samādhimhā vuṭṭhahitvā	32		564, 584
Samādhimhi sukusalo	54	Sahassayuttahayavāhiṃ	60
Samādhisu na kampāmi	570, 574	Sahassarājanāmena	246,
Samāpattinayakusalo	54		478
Samāhitaṃ samāpannaṃ	460	Sahassārāni cakkāni	34
Samuddharas' imaṃ lokaṃ	34,	Sahassalokaṃ ñāṇena	64
	154, 596	Sahassavaṭṭiṃ pādāsīṃ	62
Same cittappasādamhi	264	Sākhāṃ sālassa bhañjitvā	292
Samodhānā ca rājāno	202	Sākhāpalāsakaṭṭhāni	484
Sampattiṃ anubhotvāna	192, 370	Sāgarassa vaco sutvā	264
Sampattiyo duve bhutvā	218	Sātaṃ tattha na vindāmi	82
Sampuṇṇe tiṃsakappamhi	206	Sā te saddhāniviṭṭhassa	336,
Sambuddhaṃ abhimantetvā	138		466
Sambuddhaṃ abhivādetvā	516, 620	Sādhūti te paṭissutvā	60,
Sambodhiṃ buddhaseṭṭhānaṃ	02		318
Sammajjanaṃ udapattaṃ	556	Sādhūti so paṭissutvā	44
Sammajjanaṃ gahetvāna	34	Sāmaññaṃ me anuppattaṃ	622
Sammajjitvāna taṃ bodhiṃ	304	Sāmaṇero 'va so santo	180
Sammajjitvāna taṃ vithiṃ	304	Sāyaṃ pātaṃ upaṭṭhitvā	334
Sammato manujānaṃ so	66	Sāyaṃ pātañca passāmi	292
Sammukhā viya sambuddhaṃ	236	Sāvakaḡuṇenāpi phussena	54
Sayaṃ kammaṃ karitvāna	120	Sāvakagehi parivuto	146
Sayane 'haṃ tuvaṭṭāmi	238	Sāvakā buddhe pucchanti	06
Sayameva buddhānaṃ		Sāvakena hi pattabbaṃ	54
mahā-isīnaṃ	12	Sāvako te mahāvīra	42
Sayambhuṃ taṃ vimānetvā	84	Sāvatti nāma nagaraṃ	468
Sarāgā sabhavā cete	428	Sāsane te patiṭṭhāya	52
Sarīrakiccaṃ katvāna	124	Sāsane dippamānamhi	110
Salalaṃ pupphitaṃ disvā	300	Sāsana viruddhānaṃ	84
Savaṇī ekapadumī	498	Sāsito lokanāthena	124

S			S	
Sikhim tilokasaraṇaṃ	206	Sīghaṃ tato samoruṃya	376	
Sikhino tattha naccantu	08	Sītaṃ uṇhaṃ na jānāmi	564, 568	
Sikhissa giramaññāya	198	Sītañca uṇhañca khudaṃ pipāsaṃ	16	
Siṅghāṭakaṃ caccarañca	76	Sīlaṃ paññañca dhammañca	598	
Siddhatthaṃ lokapajjotaṃ	138,	Sīlaṃ pākārakaṃ tattha	78	
	422	Sīlaṃ samādhi pañña ca	578	
Siddhatthaṃ sabbasiddhatthaṃ	464	Sīlavā vatasampanno	28	
Siddhatthamhi bhagavati	404	Sīlavācisaṃmākiṇṇo	586	
Siddhatthassa naraggassa	230	Sīhaṃ yathā vanacaraṃ	266, 422	
Siddhatthassa bhagavato	98,	Sīharājāva 'sambhītā	30	
	138, 158,	Sīharājāv'asambhīto	120	
	160, 174, 180,	Sīhavyagghā ca dīpī ca	26, 488	
	234, 238, 244, 360, 372,	Sīhāsani ekathambhī	116	
	390, 446, 472, 476, 532, 534	Sīhāsane ca vassante	98	
Siddhatthassa mahesino	412	Sīho yathā dāṭhabalī pasayha rājā	20	
Siddhatthassa mahesissa	420	Sīhova saddesu asantasanto	20	
Siṃgīnikkhasuvaṇṇābho	120	Sukhumacchaviko homi	566	
Siddhattho ca lokavidū	472	Sukhumacchikajālana	154,	
Siddhattho tamhi samaye	140,		596	
	344	Sukhumacchikena jālena	36	
Siddhattho tassa vyākāsi	444	Sugatānugataṃ maggaṃ	222	
Siddhattho nāma bhagavā	312	Sugandhadeho yasavā	580	
Siddhattho nāma sambuddho	330	Sugandhamālam ādāya	320	
Siddhattho lokapajjoto	420	Sugopitaṃ me saraṇaṃ	134	
Siddhattho sabbasiddhattho	462	Sucārudassanā nāma	198	
Sinerusamasanto so	420	Sucārurūpaṃ disvāna	490	
Sindhumanucaranto 'haṃ	458	Sucārurūpo sugado	570	
Sindhuyā nadiyā tīre	198,	Suciṇṇaṃ me pañcasīlaṃ	138	
	458, 600	Suciṇṇassa phalaṃ passa	312	
Sindhu sarassatī ceva	48	Sucittā viya tiṭṭhante	460	
Siyā nu kho tava etaṃ	118	Sujāto sālalaṭṭhīva	450	
Sirasī añjaliṃ katvā	490	Suññataṃ animittañca	74, 78	
Siriṃsapā ca bhūtā ca	488	Suññatappaṇihitañcānimittaṃ	22	
Sivikā hatthikkhandhena	486	Suṇantu me akkhadassā	558	
Sissānaṃ vacanaṃ sutvā	268	Suṇātha bhikkhavo mayhaṃ	548	
Sisse tadā samānetvā	282	Suttantaṃ abhidhammo ca	78	
Sissehi samparivuto	154	Sutvāna munino vākyaṃ	44	

S		S	
Sudassanoti nāmena	244	Suvaṇṇavaṇṇaṃ siddhatthaṃ	404
Sudassano nāma pāsādo	108	Suvaṇṇavaṇṇo bhagavā	350
Sudassano mahāvīro	456	Suvaṇṇavaṇṇo virajo	566,
Sudiṭṭho vata me buddho	218		572
Suddasama sunipuṇaṃ	606	Suvaṇṇavaṇṇo sabbattha	132
Sudhāya piṇḍaṃ katvāna	470	Suvaṇṇavaṇṇo sambuddho	278,
Sudhāsucinti celañca	240		280, 410
Sudhotama rajakenāhaṃ	130	Suvinitā ca te sissā	46
Sunando nāma nāmena	286,	Suvisbhattā gharamukhā	04
	338, 474	Susaṅgahitayānaṃva	472
Supāricāriyā nāma	266	Susuddhaṃ pulinaṃ gayha	460
Supāricāri kaṇaverī	320	Sūcihare aṃsabandhe	554
Supupphito sālārājā	50	Sūcihare sugate datvā	570
Suphullaṃ padumaṃ gayha	90, 152	Sūciyo sugate datvā	568
Suphullo sālārājā 'va	120	Sūro hom' avisārī ca	566
Subāhu nāma nāmena	258	Se	
Subhānurūpo āyāsi	44	Seṭṭhiputto tadā āsiṃ	214
Subhūti upavāno ca	144	Setacchattopasobhito	112
Sumaṅgaloti nāmena	348	Senāsane pādapuñche	556
Sumano nāma nāmena	206, 336, 466	Sereyyakaṃ gahetvāna	266
Sumano nāma sambuddho	530	Sereyyako pupphathūpī	282
Sumekhala kosiyo ca	82	So ahaṃ vicarissāmi	86
Sumedhaṃ bhagavantāhaṃ	62	Sokasallapareto 'haṃ	612
Sumedhassa bhagavato	106, 300	So ca pacchā pabbajitvā	164, 180
Sumedho nāma nāmena	300	Soṇṇamayā rūpimayā	98, 108
Sumedho nāma bhagavā	346	Soṇṇamaye maṇimaye	570,
Sumedho nāma sambuddho	64,		572, 578
	172, 600, 612	Sotāpannā ca vimalā	46
Suriyassa ca ālokaṃ	456	Sodāni patto amataṃ	88
Suvaccho nāma nāmena	308	So pacchā pabbajitvāna	58, 92,
Suvaṇṇaṃ tilamuṭṭhi ca	418		112, 150, 152, 492, 598
Suvaṇṇacchadanaṃ āsi	258	Sopāko maṅgalo ceva	116
Suvaṇṇathāle maṇithāle	566	Sobhanaṃ nāma ārāmaṃ	68
Suvaṇṇavaṇṇaṃ sambuddhaṃ	138,	Sobhanti esikāthambhā	04
	142, 200, 214, 226, 240, 242,	Sobhito nāma nāmena	146
	246, 250, 270, 330, 332, 402,	Sobhito sudassano ca	294
	404, 452, 458, 464, 478, 522, 540	So me kathesi ānanda	130

S		H	
So me puṭṭho kathī sabbaṃ	44	Haṃsarājā tadā homi	498
So me puṭṭho viyākāsi	42	Haṃsā koñcābhinaditā	618
So 'yamekādasakkhattuṃ	146	Haṃsā koñcā mayūrā ca	26
Sossāma tava vacanaṃ	558	Hatthārohā aṇikaṭṭhā	582
So 'haṃ aṭṭhārasavasso	104	Hatthāroho pure āsiṃ	550
Sohaṃ kālakato tattha	338	Haṭṭho haṭṭhena cittena	214, 446
Sohaṃ cittaṃ pasādetvā	252	Hatthi assā rathā pattī	38, 70,
So 'haṃ pañcasu sīlesu	106		130, 562
So 'haṃ panāmito santo	104	Hatthikkhandhagato āsiṃ	94
So 'haṃ vissajjite pañhe	44	Hatthi pānadhi saccañca	368
So 'haṃ sutvāna saraṇaṃ	134	Hatthiyānaṃ assayānaṃ	98, 514,
Soḷasakappasahassee	326		562, 572
Soḷasāsimsu rājāno	244,	Hatthehi tamahaṃ gayha	104
	258	Harītakam āmalakam	420
Soḷasitthisahassānaṃ	166	Harītakā āmalakā ambā	26
Soḷasitthisahassāni	38	Hāsavitvāna sambuddho	178
Soḷaseto kappasate	254,	Hitvā mānusakam yogaṃ	156
	296, 310	Himavantaṃ upādāya	38
Svāgataṃ vata me āsi	56, 86,	Himavantassa avidūre	24, 118,
	96, 198, 530,		156, 204, 212, 250, 268,
	532, 534, 536,		280, 288, 306, 308, 310,
	538, 540, 542,		396, 406, 502, 504, 506, 608
	544, 546, 580,	Himavantassa vemajjhe	410
	594, 600, 602, 608,	Himavante vasantohaṃ	626
	612, 616, 618, 622, 626	Himavā 'vāparimeyyo	200
Svāhaṃ dhammaṃ gavesanto	44	Hemajālena sañchannā	04
Svāhaṃ yasamanubhaviṃ	136	Hemāsane nisīditvā	150

--ooOoo--

APADĀNAPĀḲI

(Thánh Nhân Ký Sự 1)

SAÑÑĀNĀMĀNUKKAMANIKĀ - THƯ MỤC DANH TỪ RIÊNG:

	Trang		Trang
A		A	
Aggideva	368	Antalikkhacara	404
Agginibbāpana	274	Aparājita	374
Aggisama	270	Apassena	372
Aggisikha	222	Apilāpiya	348
Āṅgīrasa	168, 180, 184	Abhidhamma	78
Āṅgulimāla	86	Abhisammata	(cakkavattī) 214
Ajita	(brāhmaṇa) 430		(yakkha) 128,
	(thera) 626		130
Ajjuna (buddha)	544	Abhisāma	378
Āñjasa	80	Amita	402
Āññākoṇḍañña	88	Amitañjala	380
Aṭṭhagopānasī	592	Amitābha	362
Atulya	454	Amittatāpana	290
Atthadassī	154,	Amittabha	450
	156, 174, 202, 204, 248, 254,	Ambaṭṭhaja	204
	256, 262, 284, 290, 294, 314,	Ambaraṃsa	286
	322, 352, 370, 384, 446, 540	Araññasatta	464
Anantaājāli	380	Aridama	172
Anantayasa	196	Aruṇaka	204
Anuruddha	64, 96	Aruṇañjaha	342
Anotatta (sara)	548, 552	Aruṇapāṇī	350
Anoma	(khattiya) 610	Aruṇavatī (nagara)	380,
	(buddha) 522,		382, 510
	606	Avīci (niraya)	274
Anomadassī	32,	Asama	412
	36, 40, 54,	Asita	376
	56, 136, 164, 204,	Asoka (upaṭṭhāka)	328
	298, 326, 608, 610, 612	Assaji	42, 44, 54

Ā		E	
Ādeyya	320	Ekañjalika	416
Ānanda	(upaṭṭhāka) 02, 12, 80, 94, 96, 130, 486 (buddha) 396 (rājā) 552, 556, 560	Ekaphusita	362
		Ekassara	344
		Ekāpassita	370
I		O	
Inda	(cakkavattī) 98 (devarājā) 250	Okkāka (kula)	38, 58, 66, 70, 88, 90, 92, 94, 104, 108, 110, 112, 122, 130, 146, 150, 152, 156, 162, 166, 192, 474, 564, 600, 610, 620, 624
Indasama	314	Opavayha	188
Isimugga	334	Obhāsa	274
U		K	
Uggata	192, 260	Kakusandha (buddha)	394, 518
Uttama (cetiya)	454	Kaccāna	150
Uttarakuru	30	Kapilavatthu	74
Uttariya	142	Kassapa (Nārada)	374
Udakāsecana	228	(Mahā)	62
Udena	100	(buddha) 178, 552	
Upatissa	(buddha) 506 (Sāriputta) 52	Kāsī (raṭṭha)	04
Upananda	346	Kiñjakesara	392
Uparuci	232	Kukkuṭa	268, 306
Upavattana	178	Kuṇḍadhāna	146
Upavāna	130	Keṇiya (tāpasa)	584
Upasāḷhaka	436	Kesara	388
Upasena Vaṅgantaputta	110	Koṭumbariya	332
Upāli (thera) 70, 80, 86, 96, 240 (Bhāgineyya) 164, 182		Koṇḍañña (Añña)	88
Ubbiddha	60	(buddha) 322, 414	
Uruvelā	552	Kolita (Moggallāna)	46, 58, 78
Usabha	332	Koliya (jāti)	168
E		Kosala (rājā)	468
Ekacintita	254	Kosiyā (jaṭila)	118
Ekajjha	420	(rājā) 02	

KH		C	
Khaṇḍa	210	Cāpala	504
Khadiravana Revata	92	Ciñcāmāṇavikā	548
Khandhaka (Vinayapiṭaka)	524	Cittakūṭa	90, 520
		Cittamālā	268
		Cittalatāvana	74
		Cirappa	414
		Cīna (raṭṭha)	04
		Cūlacunda	180
		J	
		Jambusaṇḍa	188, 610
		Jambonadā	04
		Jalajuttara (buddha)	100, 112, 124, 172, 178, 188
		Jalasikha	472
		Jaluttama	282
		Jitasena	342
		Jutideva	368
		Jutindhara	306, 356, 382
		Jetavana	02, 12
		Jotipāla	552
		Jotiya	400
		Ñ	
		Ñāṇadhara	456
		T	
		Tamonuda	310, 478
		Tāraka	92
		Tāvatiṃsa	08, 124, 132, 338, 468, 486, 488, 494, 496, 500, 518, 528, 610, 618
		Tiṇasantharaka	238
		Tivarā (nagara)	242, 318, 342, 382, 386
GH			
Ghatāsana	270		
		C	
Candatitta	340		
Candana (khattiya)	80		
(sāvaka)	398		
Candabhāgā (nadi)	48, 140, 220, 284, 408, 416, 464, 500, 524, 528		
Candavati (nagara)	132, 134		
Candābha	326		
Candupama	384		
Campaka	92		
Campā (nagara)	546		
Caraṇa	280		

	T		DH	
Tissa	(aggasāvaka) 178		Dhammadassī (buddha) 294, 338	
	(buddha) 194,		Dhammasenāpati (Sāriputta) 52	
	208, 214,		Dharaṇīruha 308	
	222, 232, 314,		Dhūmaketu 338	
	320, 332, 350, 358,			
	366, 388, 404, 414, 500, 516		N	
Tusita	88, 94, 98, 108,	Najjūpama 242		
	148, 150, 164, 176, 194,	Nanda (sāvaka) 548		
	254, 258, 444, 460, 462, 516, 626	Nandiya 412		
		Nammadā (nadī) 424		
	TH	Nāgasamāla 208		
Thūpasikhara	294	Nārada (Kasspa) 374		
Thomaka	394	(Kesava) 290		
		(Saragacchiya) 290		
	D	Nālāgiri (hatthī) 550		
Daṇḍasena	196	Nimmita 300		
Dipadādhipati	214	Nimmāna (devaloka) 176,		
Dīghāyu	202	212, 256, 470		
Dukūla (raṭṭha)	04	Nisabha (pabbata) 118		
Dujjaya	180	(sāvaka) 36, 132, 136		
Dumasāra	210	Nemisammata 258		
Devagajjita	344	Neru, Sineru 36, 52		
Devagandha	234	Nesāsa 452		
Devadatta	86, 550			
Devabhūti	206	P		
Devala (khattiya)	406	Paṭijagga 416		
	(paccekabuddha) 80	Paṭisaṅkhāra 230		
Devala (sāvaka)	186,	Paṭṭuṇṇa (raṭṭha) 04		
	396, 624	Paṭhavidundubhī 274		
Devuttara	244	Padavikkamana 276		
Dvāravatī (nagara)	344	Paduma (cakkavattī) 90		
		(cetiya) 148		
	DH	(thera) 194		
Dhaññavatī (nagara)	276	(buddha) 312, 342, 520		
Dhanapāla (nāga)	86	(rājaputta) 554		
Dhaniṭṭha	364	Padumābhāsa 230		
Dhammacakkika	160	Padumissara 174		

P		B	
Padumuttara (buddha)	60, 64, 66, 68, 74, 86, 90, 92, 94, 102, 108, 110, 112, 120, 124, 144, 148, 152, 162, 168, 170, 172, 176, 182, 184, 186, 188, 190, 192, 216, 218, 220, 244, 246, 250, 254, 262, 278, 282, 286, 290, 296, 308, 310, 324, 326, 334, 336, 348, 392, 396, 466, 468, 472, 474, 478, 480, 484, 490, 492, 496, 498, 528, 560, 562, 598, 622, 624	Bandhumatī (nagara)	142, 318, 328, 488, 526, 538
Pabhaṅkara	484	Balasena	424
Pabhassara	150	Bāvāri	626
Parisuddha	318	Bimbijāliya	392
Pādapāvāra	452	Buddha (cakkavattī)	272
Piṇḍolabhāradvāja	90	Brahma	10, 40, 510
Piyadassī (buddha)	114, 116, 296, 368, 448, 604, 606	BH	
Piyālī	292	Bhadda (kappa)	60, 106
Pilindavaccha	564, 580	Bhaddiya (Kaḷigodhayaputta)	168, 170
Puṇṇa	66	Bhāgineyya (Upālī)	164
Puṇṇaka	196	Bhāgīrathī (nadī)	38, 92, 442
Puppha (cakkavattī)	306	Bhisa	210
Pupphacchadaniya	326	Bhīmaratha	352
Pupphita	330	Bhūtagana	308, 502
Pubbavideha	30	Bhūmiya	208
Pulinapupphiya	280	Bhūripañña	264
PH		M	
Phaluggata	284	Maṅgala (māṇava)	518
Phusita	482, 484	Maṇippabhā	296
Phussa (buddha)	226, 228, 316, 330, 342, 518, 528, 550	Mantāniputta (Puṇṇa)	66
B		Malla (raṭṭha)	242, 550
Bakkula	610, 612	Mahaddhana	340
Bandhuma (nagara)	526, 544	Mahākassapa	62
		Mahādundubhi	256
		Mahānāma	366
		Mahānigghosa	240
		Mahānidāna	358
		Mahānela	332
		Mahāpatāpa	354, 376
		Mahāpulina	140
		Mahāmallajana	338
		Mahā Moggallāna	58
		Mahāratha	308

S		S	
Sayampabha	320	Sucintita	202
Sarabhu (paccekabuddha)	548	Sucela	440
Sarabhū (nadī)	48	Suceḷa	160
Sarassatī (nadī)	48	Succhavī	404
Saritacchedana	274	Sujāta (cakkavattī)	364
Sahassaratha	322	(brāhmaṇa) 66, 364	
Sahassarāja (khattiya)	160	Sutavā	442
(cakkavattī) 246, 478		Suttanta	78
Sahassāra	470	Sudassana (upaṭṭhāka)	604
Sāgata	148	(cakkavattī)	236
Sāgara (sāvaka)	264	(thera)	284
Sāriputta 38, 40, 56, 78, 96, 474		(nagara)	108
Sārī (brāhmaṇī)	38, 180	(pāsāda)	108
Sāvattihī	132, 468	(buddha) 416, 456, 504	
Sikhī (buddha) 158, 198, 206,		(mālākāra)	244
208, 224, 260, 284, 292,		Sudāyaka	370
302, 306, 332, 340, 358, 370,		Sudhaja	304
376, 380, 402, 430, 454, 510, 512,		Sunanda (cakkavattī)	366
Siggava	82	(tāpasa) 66, 68	
Siddhattha (buddha) 98, 114, 138,		(brāhmaṇa) 286, 474	
140, 158, 160, 174, 180, 200, 230,		(sāvaka)	338
234, 236, 238, 240, 242, 244, 296,		Sunikkhama	426
298, 312, 318, 330, 340, 344, 346,		Sunela	346
354, 356, 360, 368, 372, 382, 390,		Sundarīkā	550
400, 404, 408, 412, 420, 422, 424,		Supajjalita	430
444, 446, 448, 452, 456, 458, 460,		Supāricāriya	266
462, 464, 472, 476, 512, 532, 534		Suppatiṭṭhita	434
Sineru, Neru	08, 420	Suppabuddha	298
Sindhavasandana	144	Suppasanna	324
Sindhu (assa) 188, 434		Subāhu	258
(nadī) 48, 198,		Subbata	248
458, 600		Subhadda	178
Sirika (hatthi)	80	Subhūti	122, 124
Siluccaya	324	Sumana (cakkavattī)	98
Sugandha	272	(thera)	206
Sucārudassana	198	(buddha)	530
Sucintita	238	(sāvaka) 336, 466	

S		S	
Sumaṅgala	(cakkavattī) 278	Soṇa	(Koṭikaṇṇa) 168
	(thera) 114	Soṇa	(Koḷivisa) 546
	(buddha) 348	Soṇṇābha	316
Sumitta	290	Sopāka	114
Sumekhala	82	Sobhana (ārāma)	68, 70
Sumekhaliya	250	Sobhita	(thera) 282, 284
Sumedha	(cakkavattī) 198		(pabbata) 608
	(buddha) 62, 64,		(brāhmaṇa) 146
	106, 172, 208, 212,	Somadeva	298
	300, 346, 600, 612, 614, 620		
Sumedhayasa	352	H	
Suyāna	360	Haṃsa (nagara)	66
Suruci (tāpasa)	28, 34	Haṃsavatī (nagara)	66, 128, 216,
Suvaccha	308	Hatthiya	172, 480, 490,
Suvaṇṇābha	302		496, 552, 582
Suvāhana	252	Hārīta (pabbata)	502
Susaññata	304	Himavantu	90, 92, 102,
Susuddha	448		118, 156, 162, 200, 204, 212, 224,
Sūriyassama	382		226, 228, 250, 268, 278, 280, 288,
Sena	200		306, 308, 310, 320, 322, 326, 396,
Sereyyaka	266		400, 406, 410, 416, 434, 436, 502,
Sela	584		504, 506, 520, 544, 622, 624, 626

--ooOoo--

PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ

Công Đức Thành Lập

1. Ven. Khánh Hỷ và Phật tử chùa Bát Nhã
2. Quỹ Hùn Phước Visākhā
3. Gia đình Phật tử Visākhā An Trương
4. Gia đình Phật tử Trương Đình Nguyên & Huỳnh Ngọc Hạnh
5. Bà Quả Phụ Phạm Vũ Diễm - Pháp danh Diệu Đài
6. Bà Phật tử Diệu Giới và các con cháu
7. Gia đình Phật tử Lương Xuân Lộc & Lê Thị Thu Hà
8. Gia đình Phật tử Phạm Trọng Độ & Ngô Thị Liên
9. Gia đình Phật tử Lý Hoàng Anh
10. Gia đình Phật tử Nguyễn Văn Hòa & Minh Hạnh
11. Gia đình Phật tử Hồ Hoàng Anh
12. Phật tử Diệu Bình và Gia đình Phạm Thiện Bảo
13. Gia đình Phật tử Phạm Thị Thi & Châu Thiên Hưng
14. Gia đình Phật tử Phạm Xuân Lan & Trần Thành Nhơn
15. Cư sĩ Liên Tâm (Phan đình Quế)
16. Ái nữ Chú Nguyễn Hữu Danh
17. Gia đình Phật tử Khánh Huy
18. Ái nữ Cô Lê thị Tích
19. Cô Võ Trân Châu
20. Cô Hồng (IL)

Công Đức Hộ Trì

1. Ven. Dr. Bodagama Chandima
(Một bộ Tam Tạng Sri Lanka in tại Taiwan)
2. Phật tử Tống Thị Phương Lan
(Một Bộ Đại Tạng Kinh Việt Nam)

PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ

Ấn Tổng Tập Kinh 39
APADĀNA I & THÁNH NHÂN KÝ SỰ I

Công Đức Bảo Trợ

Ven. Đức Minh (Hồi hướng đến HT. Giới Nghiêm)
Thượng Tọa Giác Giới
Tỳ Khưu Pháp Luân
Tu Nữ Dhammasārī
Phật tử Phật Bảo Tự (France)
Phật tử Thiên Viện Bát Nhã (Canada)
Phật tử Chùa Bửu Đức (Biên Hòa)
Phật tử Tam Bảo Tự (Đà Nẵng)
Nhóm Phật tử Philadelphia (do Phật tử Thanh Đức đại diện)
Nhóm Phật tử (do Phật tử Thành Nghĩa đại diện)
Phật tử Diệu Hương & Đạo Tràng Phật Đài (Úc Châu)

Công Đức Hỗ Trợ

Ven. Khánh Hỷ
Thầy Thích Tâm Không (Lê Nguyên Kim)
Thầy Minh Hạnh
Sư Cô Từ Tâm
Tu Nữ Giác Nữ Diệu Linh và Lê Thị Kim Phụng
Cố Phật tử Hồ văn Châu Pd. Nguyên Bảo
Phật tử Trịnh Kim Thanh & Các Con
Phật tử Xuân Hằng và gia đình
Phật tử Lâm Tuấn Anh
Gia đình Phật tử Lê văn Hòa
Gia đình Phật tử Trần Hữu Đức

PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ

Ấn Tổng Tập Kinh 39
APADĀNA I & THÁNH NHÂN KÝ SỰ I

Công Đức Bảo Trợ

Phật tử Kiều Công Minh
Gia đình Phật tử Phạm Trọng Độ & Ngô thị Liên
Gia đình Ông Trần Bá Thế
Phật tử Đào Thanh Tuyên
Phật tử Đào Duy Lâm
Phật tử Tâm Kiến Chánh
Phật tử Long Ngọc
Phật tử Lý Hoàng Anh
Phật tử Nguyễn Diễm My
Gia đình Phật tử Trần Minh & Thúy Hoa
Phật tử Võ Đức Hùng & Một Thí Chủ ẩn danh

Công Đức Hỗ Trợ

Phật tử Hồ Hữu Hòa
Phật tử Chúc Tánh
Cô Huyền Từ
Phật tử Lê Anh & Phật tử Lê Tâm
Ms Kusuma Daley (England)
Phật tử Nguyễn thị Trang
Phật tử Tuệ Phương
Phật tử Thúy Hằng
Phật tử Diệu Thư - Văn Thị Yến Dung
Phật tử Christine Nguyễn
Phật tử Nguyễn Thi & Phật tử Nguyễn Thìn

**DANH SÁCH PHẬT TỬ PHILADELPHIA
(do Phật tử Thanh Đức đại diện):**

Gđ. Hứa thị Liên Pd. Diệu Bạch, Gđ. Nguyễn Bạch Cúc Pd. Thanh Đức, Gđ. Nguyễn Ngọc Hương Pd. Chơn Thanh, Gđ. Nguyễn Thị Thanh Hương Pd. Diệu Thanh, Gđ. Nguyễn Thị Ký Pd. Diệu Nhã, Gđ. Đặng Thị Gái Pd. Tâm Thành, Gđ. Đoàn Việt Nga Pd. Quảng Anh, Gđ. Dương thị Chiêu Pd. Diệu Hương, Gđ. La song Hi Pd. Nguyễn Tịnh, Gđ. Ngụy Kim Pd. Diệu Hào, Gđ. Nguyễn Thị Rát Pd. Tâm Thạnh, Gđ. Bùi Thị Sáng Pd. Diệu Minh, Gđ. Nguyễn Thị Diễm Thúy Pd. Ngọc Duyên, Gđ. Nguyễn Thanh Trung, Phật tử Ngụy Mỹ An Pd. Nguyễn Như, Phật tử Phan Thông Hào Pd. Hoàng Trí, Phật tử Lưu Kim Chi Pd. Mỹ Trí, Phật tử Đào Thị Giúp Pd. Diệu Thiện, Phật tử Lê Thị Sinh Pd. Diệu Trí, Phật tử Nghiêm Ái Phương Pd. Diệu Hiền, Phật tử Evans Lan Pd. Diệu Anh, Phật tử Trần Quốc Việt Pd. Thiện Đạt, Phật tử Trần Thị Bích Thủy Pd. Diệu Hào, Gđ. Võ Thị Xuân, Gđ. Ông Bà Nguyễn Hữu Phước, Gđ. Nguyễn thị Tốt, Đạo Tràng Bát Quan Trai Chùa Giác Lâm.

DANH SÁCH PHẬT TỬ PHẬT BẢO TỰ (FRANCE):

Bà Lê Nguyễn Xuân Tuyết Nga, Bà Nguyễn Thị Đến, Cô Cathy LIEOU FangTsai, Hội nghiên cứu Phật Giáo Paris 13ème, Ông Bà Lê Thiện Bửu, Ông Bà Nguyễn Hữu Phước, Ông Bà Nguyễn Ngọc Tuấn & Hồng, Ông Bà Trang Thành Báu, Ông Bùi Thuận, Ông Lê Quý Hùng, Ông Nguyễn Văn Phố, Ông Phạm Phi Long.

DANH SÁCH PHẬT TỬ TAM BẢO TỰ - ĐÀ NẰNG:

Ông Nguyễn Đức Vui, Bà Hồ thị Đẩu, Cô Hựu Huyền, Bé Huyền Vi, Bác Kiệt, Cô Liễu Nhiên, Gđ. Nguyễn Sam & Khánh Phượng, Gđ. Cô Mai Chín, Cương Hào, Cô Nguyệt, Cô Thi, Chị Tường & Hà, Nguyễn văn Vinh, Đoàn Tu Nữ, Nguyễn Ngọc Thị, Ngô thị Phượng, Thùy Chung, Ngọc Anh, Thôi, Cô Bồn Đê, Cô Mẹo, Dì Thủy, Nhân Huy - Từ Nhân, Bà Nhân, Trần thị Ngọc Lan, Gđ. Trần thị Khứu, Trương Tiến Hoàng, Trương Tiến Hưng, Nguyễn Ngọc Thị, Trần thị Quý, Tôn Thất Lộc, Trương thị Đoạt, Tôn Nữ Minh Ngọc, Tôn Thất Minh Trí, Như Hồng, Lệ Liên, Bà Hai Nhân, Dì Bảy, Ngọc Anh, Trần thị Củng, Trần thị Ngân, Trương thị Loan, Trương đình Trực, Nguyễn thị Loan, Nguyễn thị Hạnh, Nguyễn Bảo Lộc (Huế), Gđ. Ngô thị Tiến, Dì Bảy Nhân, Chị Trâm, Chị Trương thị Hiền.

DANH SÁCH PHẬT TỬ
(do Phật tử Thành Nghĩa đại diện):

Phật tử An Trụ, Phật tử An Minh, Phật tử An Như, Phật tử Thanh Lan, Phật tử Thanh Minh, Phật tử Thanh Trí, Phật tử Minh Châu, Phật tử Hồ Ngọc Hải, Phật tử Thành Quang, Phật tử Thành Minh, Phật tử Thanh Nhân, Phật tử Thành Nghĩa.

DANH SÁCH PHẬT TỬ CHÙA BỬU ĐỨC - BIÊN HÒA:

TT. Bửu Chánh, ĐĐ.Tuệ Quyền, ĐĐ.Chánh Trí, ĐĐ.Phước Độ, ĐĐ.Chơn Quý, ĐĐ.Hộ Huệ, ĐĐ.Giác Thiền, ĐĐ Pháp Hương, ĐĐ.Minh Hạnh, ĐĐ.Pháp Thắng, ĐĐ.Thiện Hoà, ĐĐ.Giác Tâm, ĐĐ.Huệ Tiến, Sư Phước Toàn, Sư Pháp Định, Sư Pháp Thiện, Sư Thiện Thông, Sư Pháp Thái, Tu Nữ Từ Nguyên, Tu Nữ Diệu Từ, Tu Nữ Diệu Lộc, Tu Nữ Phước Bửu, Tu Nữ Diệu Hải, Tu Nữ Diệu Tín, Tu Nữ Diệu Tấn, Tu Nữ Diệu Ánh, Tu Nữ Quang Giới, Gđ. Tu Nữ Diệu Tấn, Gđ. Lý Văn Thòn, Gđ. Bảy Tiến, Gđ. Văn Hưng, Gđ. Ông Tư Minh, Gđ. Bà Giảng, Gđ. Chánh Lý, Gđ. Bà Lý Mỹ Ngọc, Gđ. Ân Minh, Ngọc Huyền, Thanh Hằng, Lê thị Trọng, Lê thị Hải, Cô Trang, Cô Giáo Bửu, Cô Luyện, Gđ. Nguyễn thị Thanh Châu và các con, Gđ. Nguyễn thị Liên Châu và các con cháu, Gđ. Nguyễn Quốc Thái, Nguyễn thị Nhiều, và Nguyễn thị Long Châu, Cô Hiền, Cô Diệu Hương, Cô Hai Nhang Cô Thảo, Cô Sumanā (Phượng), Cô Medhikā (Liên), Cô Sukaññā (Trinh), Gđ. Upekkhā, Cô Bùi Hồng, Gđ. Giác Hải, Lê Thị Loan, Cô Diệu Bảo, Gđ. Bà Lý Mỹ Ngọc, Gđ. Nguyễn Thị Kim Châu và Hồng Châu, Ngọc Châu, Gđ. Trí Thọ, Gđ. Nguyễn Thị Phương Thùy, Gđ. Châu Thanh, Gđ. Đặng Thị Hoa, Gđ. Chú Phước, Gđ. Nguyễn Văn Quyền, Gđ. Nguyễn Thị Long Châu, Gđ. Cô Tâm Giới, Gđ. Diệu Tâm, Gđ. Ngô Thanh Nhân, Gđ. Trần Ngọc Phương, Gđ. Diệu Mẫn, Gđ. Cô Tâm, Gđ. Như Thiện, Gđ. Nguyễn Thắng, Gđ. Thầy Dậu, Gđ. Chánh Kiến, Gđ. Tín Huệ, Gđ. Nguyễn Kim Chi, Gđ. Cô Ba, Gđ. Châu Công Sang, Gđ. Cô Sáu Loan, Gđ. Diệu Thành, Gđ. Tư Bình Long, Gđ. Cô Ba Đỏ, Gđ. Cô Đỏ Chín, Gđ. Ông Tư (Bình Điền), Gđ. Thế Trinh, Gđ. Long Chi, Gđ. Trương Trinh, Gđ. Trương Ngọc Thu, Trương Ngọc Hải, Gđ. Mã Thị Thới, Gđ. Diệu Hành, Chánh Lý, Gđ. Lý Văn Dũng, Gđ. Lý Văn Thân, Gđ. Lý Ngọc Lành, Gđ. Lý Thị Ngọc Thảo, Gđ. Hoàng Thị Kim Ngân, Gđ. Lý Văn Phương, Gđ. Lý Hữu Kỳ, Gđ. Lê Quang Quyền Gđ. Diệu Đức, Gđ. Bà Nguyễn Thị Kim Lợi, Gđ. Phan Hạnh Thu, Gđ. Ngọc Chánh, Gđ. Đặng Văn Thoại, Cô Diệu Thọ, Cô Hai Thành,

DANH SÁCH PHẬT TỬ CHÙA BỬU ĐỨC - BIÊN HÒA:

Cô Huệ Như, Cô Dương, Cô Huỳnh Thị Xuân cùng các con, Cô Giàu (Gò Vấp), Cô Tịnh Lực, Cô Liên, Cô Hồng Lộc, Cô Chi, Cô Sơn, Cô Giáo Hạnh, Cô Tâm NH Huệ Sơn, Cô Hoa Biên Hoà, Cô Hòa, Cô Hương, Cô Yến, Cô Xuân Lộc, Cô Diệu Tịnh, Cô Thu, Cô Diệu Nhân, Cô Lợi, Cô Nam Đào, Pt. Diệu Căn, Pt. Mai Ngọc Châu, Pt. Nguyễn Thị Đẹp, Pt. Nguyễn Thanh Bạch, Pt. Trí Tín, Pt. Nguyễn Thùy Đoan, Pt. La Kim Định, Pt. Nguyễn Phối Thuận, Pt. Trần Kín, Pt. Nguyễn Huệ Trứ, Pt. Huệ Nga, Pt. Huệ Tấn, Pt. Trần Thị Ba, Pt. Phan Thanh Hồng, Pt. Văn Long, Bác Sáu Dếp, Pt. Thiện Tánh, Pt. Nguyễn Thị Bích Phương, Pt. Vũ Thị Sơn, Pt. Lý Văn Hải, Pt. Đặng Thị Ngọc Mai, Pt. Trần Đức Hoàng, Pt. Duy Duyên Bảo, Anh Hai Phật tử Phước Sơn, Pt. Lý Kim Hoàng, Pt. Võ Hoàng Hào. Pt. Lê Thị Sương, Phật tử Cái Đồi, Pt. Nguyễn Thị Kim Hoa, Pt. Nguyễn Minh Nhơn, Pt. Ngọc Ái, Pt. Trí Cương, Pt. Gia Nguyên, Pt. Quế Trinh, Pt. Hoàng Trọng Thu, Pt. Trương Thanh Lâm, Pt. Nguyễn Ngọc Thảo, Pt. Võ Chí Nguyên, Pt. Nguyễn Ngọc Cẩm Châu, Pt. Nguyễn Hữu Thu, Pt. Nguyễn Thị Minh Viễn, Pt. Mai Hoàng Sơn, Pt. Phạm Thanh Bình và Pt. Phạm Khắc Hòe, Pt. Châu Thị Kim Tâm, Pt. Diệu Tịnh (Vĩnh Long), Pt. Nguyễn Văn Hoàng, Pt. Nguyễn Thị Ấu, Pt. Ngô Thị Lan, Pt. Nguyễn Thị Ngọc Tuyết, Pt. Ngô Thị Bura, Pt. Tấn Khánh Hà Như, Pt. Đào thị Thế, Pt. Diệu Thành, Pt. Lương thị Hường, Pt. Đinh Phan Thuý Anh, Pt. Hứa Tấn Sĩ, Pt. Nguyễn Thị Hòa, Pt. Lê Thị Giác, Pt. Nguyễn Thị Chảnh (Pd. Phước Hậu), Pt. Mai Thị Nhanh, Pt. Tăng Thị Ngọc Hà, Pt. Thái Thị Thu Hà và các con, Pt. Diệu Tĩnh, Pt. Nguyễn Thị Ngọc Điệp, Pt. Diệu Trí, Pt. Đặng Ngọc Thu, Rex Gadia, Pt. Trần Thị Hường, Pt. Mai Thị Sáu, Pt. Lê Thị Phương Anh, Pt. Nguyễn Việt Hùng, Cô Diễm, Pt. Nguyễn Tuấn Kiệt, Pt. Nguyễn Hữu Hậu, Pt. Huỳnh Thanh Long, Pt. Nguyễn Thế Hoàng, Pt. Lê Thị Nhàn, Pt. Bảy Thạch, Pt. Phan Thị Thu Trang, Pt. Trần Thị Trúc Nhi, Pt. Giang Hữu Phúc, Pt. Đào Nguyên Song Anh, Pt. Nguyễn Thị Sen, Pt. Trần Huỳnh Bích Thủy, Pt. Đinh Quang Nguyên Khang, Pt. Huỳnh Thị Tuyết, Pt. Huỳnh Thị Huế, Pt. Lý Văn Sâm, Pt. Lý Hữu Kỳ, Pt. Trần Thị Mai Lương, Pt. Châu Công Trí, Pt. Nguyễn Kim Xuyên, Pt. Phạm Ngọc Thủy, Pt. Liễu Vân, Pt. Trần Thị Thanh Thoảng, Pt. Chú Lũ, Pt. Trần Huỳnh Trang Thư, Pt. Mai Kim Chi, Pt. Huỳnh Thị Thoại, Pt. Hà Thị Phương, Pt. Phước Hội, Pt. Lý Văn Phương, Pt. Nguyễn Thị Hai, Pt. Diệu Tâm, Pt. Trần Đăng Khoa, Pt. Phan Thị Thu Nguyệt.

